☞ reuelatio nō cuiuſlibet ſed ieſu chriſti. Uel legēdus eſt liber hic: quia beatus eſt qui legit ⁊ qui audit verba prophetie lectiōis. huius.i.apocalypſis.i.reuelatiōis ieſu xp̄i.

Apocalypſis hec inter reliquos noui teſtamenti libros ꝓphetia vocatur: ſed alijs excellentior ꝓphetijs: quia de chriſto ⁊ eccleſia magna ex pte adimpleta iā ſacramēta denunciat. vl' etiā ideo: q2 cum alijs vnifaria iſti trifaria data eſt ꝓphetia ſil'.ſ. de p̄terito: de pn̄ti ⁊ de futuro. ⁊ ſic euangeliū legis obſeruātias: ſic iſta ꝓphetia excellit veteres a lōge ꝓſpiciētes vēturaſ ꝓphetias. Ad cuiꝰ roborādā firmitatē occurrit etiā auctoritas mittētis deferētis ⁊ accipiētis. hāc eniꝫ deꝰ.i. tota trinitas miſit. nā de patre dicit̄: Mittēs p angeluꝫ
Mat.1.a ſuū. filiꝰ aūt dicit: Ego ieſus miſi āgelū. Sed ⁊ de ſp̄ūſctō hoc ſcriptū eſt: dn̄s deꝰ omnipotēs. Sciendū itaq3 q2 cū ſine additamento ſpiritus ponitur: tota trinitas frequentius intelligit̄
Gen.20.a vnde eſt: Spiritus eſt deus. Et qui habet aurem audiat quid
ī.3.a.b c ſp̄ūs dicat eccleſijs. Et quanq3 angelus ſolius verbi incarnati perſonā geſſerit: tota tamē trinitas in angelo operata ē. Quod aūt iohannes in exilio iſta vidit manifeſtat xp̄i fidē in terrenis preſſuris celū vēdicare. Et ſciēdū q cū dicit apocalypſis: ſubaudiendū eſt: hec eſt. ſed hūc modū locutiōis q̄ cū diminutione verbi fit: frequēter inuenimꝰ in diuinis ſcripturis. vn̄. Salomō ait: ſine adminicl'o verbi Parabole Salomonis. ⁊ Eſaias: Uiſio eſaie.
Alpha principiū ē elementoꝝ grecorū: ⁊ o finis: qd̄ bene cōuenit illi de quo dicit Eſaias:
Eſa.43.b Ante me nō eſt formatꝰ deꝰ: ⁊ poſt me nō erit. Cauſa q̄ beatū iohannē ſcribere monebat: q2 interim dū ipſe exul teneretur a domiciano. In eccleſijs quibꝰ ipe p̄erat neq̄tie multe īoleuerūt: ad quorū correctionē ipſe cōmonet̄ p angelū in viſione ſiue dormiens ſiue ſpiritualiter raptus. Per hoc q iohannes omni humano eloquio ⁊ auxilio deſtitutꝰ: diuinitꝰ eſt viſitatꝰ: innuitur nobis q q̄ntomagis ab h tumultu recedimꝰ: tātomagis diuina viſitatiōe digni iudicabimur. Et eſt materia in hoc libro eccleſia: de qua oēs fiūt viſiōes. Quicq̄d aūt inducit̄ de antichriſto ⁊ demonibꝰ: ad cōprobationeꝫ eccleſie fit. Hoc aūt mō tractat de hac materia.ſ. oſtēdēdo ꝯditioneꝫ ipſius eccleſie ſ3 preſentē ⁊ futurū ſtatū. Scd̄m pn̄tē q mltas pſecutiōes oporteat hic pati eccleſiā. Et itē in pn̄ti etiā mltas dignitates: vt remiſſionē peccatoꝝ: illuminationē animaruꝫ ⁊ talia. In futuro autē obtinere vitā ⁊ interminabilē leticiā. Finalis cauſa eſt: vt ſibi ſubditos quibus principaliter ſcribit. deinde ceteros admonet ad ſuſtinendas tribulatiōes cuꝫ patientia: niſi diffidētes de remuneratione magna. Nomē etiam auctoris querit̄: quod gr̄a dei dicit̄: qd̄ eſt iohes. Qd̄ bn̄ cōueīt ītētiōi: oēſ ei p xp̄o patiētes gr̄a dei.i. auxilio dei patiunt̄: aliter enī deficerēt. ſicut dicit apl's: Gratia dei ſū id qd̄ 1.Cor.15.a
ſum. Locus quoq3 in quo cōpoſuit notat̄. pathmos videlicet inſula in qua poſitus in exiliū fuerat a domiciano ceſare propter verbū dei qd̄ p̄dicabat. Per quā īſulam deſignat̄ eccleſia que quotidie aſſultꝰ huiꝰ ſeculi patitur: immobilis tn̄ exiſtens. pathmos enī ebulitio vel fretū interpretat̄. Uidenduꝫ quo modo viſionis iohannes talia vidit. Tres nāq3 modi viſionū ſunt. Unꝰ cū celū terram ⁊ ſimilia corporeis oculis videmus. Alius cū dormiētes vel etiā vigilātes aliq̄d videmꝰ p quod aliud figuramus: ſicut pharao vidit craſſas vaccas vel boues ⁊ macras. Alius modus eſt intellectualis. cū aliquid mente concipimus non per imagines: ſed ſicut eſt: vt dauid in pſalmis. dicens: Audiam quid loquatur in me domi- Ps.84.
nus deus. Johannes uō imagines in mente vidit: ⁊ in eis veritatem intellexit. Materia ſtatus aſie et totiꝰ preſentis eccleſie. lr̄a ſic: ac ſi ita cōmoneret: Attēdite hanc viſionem: q2 viſio reuelata eſt in chriſto ieſu. Qualitas.i. modus tribulationes intus: et exterius ecōtrario ꝯſolatiōes: locꝰ breuis labor et certa premia. Intentio patiēter ferre omnia.

Glo. ordi.

Prologuꝫ p̄mittit ſalutationē ī vtroq3 captat.

Incipit liber apocalypſis beati iohis apl'i. Ca. I

a Apocalypſis ie. xp̄i. Preparat auditores beniuolos ⁊ attētos ſicut ⁊ ibi iohannes ſeptē eccleſijs q̄ ſūt in aſia. b Quaꝫ de. ⁊c. ſm̄ hominē accepit eā a patre ⁊ v̄bo ſibi counito ⁊ ſpiritu ſctō. c Que oporet. Quaſi ⁊ ineuitabile ē q̄n fiant: ⁊ vtile vt fiāt. Oportet vt patiant̄ tribulatiōes cito. d Cito. Dicit vt ſeparent ne ſit graue pati cito finiēdi ſūt labores ⁊ p̄mia danda. Breuis labor: feſtinata gloria. e Et ſignificauit. deꝰ pater filio: ⁊ filiuſ iohāni ſub ſigillo.i. ſub ſcripto: ne locꝰ ſit furibꝰ puertēdi: ⁊ vt gratiꝰ ſit fidelibꝰ ſi cū exercitio ꝯſequant̄. f Qui teſtimoniū p. Qui teſtat̄ verba ipſius xp̄i habita: tā de v̄bo.i. diuinitate q̄3 de hūanitate ieſu xp̄i. g Uerbo dei. Filiꝰ vocat̄ verbū dei: q2 p eū māifeſtatus ē ī mūdo pat̄. h In his q̄cū. vi. In his q̄ corporalit̄ vidit vt paſſū: vl' ſola mēte: vt fuiſſe cū p̄re añ oīa. i Beatꝰ q̄ le. Xp̄s dedit mihi: beatꝰ aūt qui a me accepit. Beatꝰ q̄ le. ⁊ au. ⁊c. q2 h apocal'. eſt ie. xp̄i ⁊c. Qui legit.i. q̄ narrat alij q̄ audiuit: q2 pl'es ab vno legēte pn̄t audire. Ul' audiēt. ⁊ ī h notat auditores: q2 pl'es. Illi ſoli btī q̄ audiūt vt mēte recōdāt: ⁊ mēte recōdūt: vt ope cōpleāt: ⁊ opere īplent

Ex epiſtola ſancti Hieronymi ad Paulinum.

a Apocalypſis iohānis tot habet ſacramēta quot v̄ba. Pax dixi: et p merito voluminis laus oīs īferior ē. In verbis ſingul' mltiplices latēt ītelligētie.

Incipit liber apocalypſis beati iohannis apoſtoli.

hec eſt reuelatio. | *deꝰ pater vt nihil debens.* | *xp̄o.* | *verbo et exemplo.* | *nō iudeis non phariſeis.* | *de his.* | *vel in breui.* | *.i. p ſignū oſtendit.* | *pſonā xp̄i habētē.* | *nō ſupbo ſed humili.* | *vt litterati.*

a Apocalypſis ieſu chriſti Ca. I a†
quam dedit illi b
deus pālam facere ſeruis ſuis que oportet fieri c d e
cito: ⁊ ſignificauit mittēs per angelum ſuum ſeruo ſuo iohanni f g
qui teſtimonium phibuit verbo h
dei: et teſtimonium ieſu chriſti i
quecunq3 vidit. †Beatꝰ qui legit: k l

Nico. de lyra

Incipit liber apoca. btī iohā. apl'i.

Apocalypſis ieſu chriſti Ca. I ⁊c. Liber iſte in duas ptes diuidit̄: in proemiū ⁊ tractatū: q̄ īcipit ī ca. ſe. In ꝓemio uō tria facit: q2 p̄mo reddit auditores attētos. ſcd̄o bēiuolos. ibi: Johānes ſeptē eccleſijs. tertio dociles ſiue doctos. ibi: Ego iohānes. q̄ tria in prologis fieri cōſueuerūt. Primū fac̄ dupl'r. p̄mo ex auc̄te et arduitate huiꝰ doctrine. ſcd̄o ex eius vtilitate. ibi: Beatꝰ q̄ legit. Ad hec eī duo ſolēt homines attēdere. Circa p̄mū ſciēdū q ſicut dictū fuit in p̄ncipio libri pſalmoꝝ: reuelatio ꝓphetica q̄ fit cū imaginaria viſiōe: q̄lis eſt iſta q̄ deſcribitur in hoc libro. nā iohānes habuit imaginarias viſiones: ⁊ q̄d ſignificarēt ītellexit: altioris gradus eſt q̄n apparet aliq̄ pſona inſtruēs d̄ occultis q̄3 ſi fieret ſine tali apparitiōe pſone. ⁊ q̄nto pſona ſic apparēs eſt altior: tāto reuelatio eſt gradus altioris. ſicut pſona angelica altior ē q̄3 humana: ⁊ diuina q̄3 angelica. Licet aūt angelꝰ apparuerit Johāni eū inſtruēs in apocalypſi: tn̄ apparebat tanq̄3 repreſentās pſonā filij dei humanati: ⁊ in eiꝰ pſona loquēs: vt poſtea mag' apparebit. ꝓpter h reuelatio in h libro cōtēta ē valde ardua ⁊ autētica. ⁊ h eſt qd̄ d̄r: Apocalypſis ieſu chriſti.i. reuelatio facta in pſōa ieſu xp̄i modo dicto. b Quā dedit illi deꝰ pat̄. nā filius deitatē habet a patre. c Palā facere.i. māifeſtare. d Seruis ſuis.i. deuot' fidelibꝰ ⁊ ſtudioſis. e Que op. fi. cito.ſ. tribulatiōes eccleſie quas oportet fieri. nā hoc ꝓcedit ex diuīa ordinatiōe q̄ nō pōt fruſtrari. ⁊ hoc fit ad ꝓbationē fideliū ⁊ augmētū glie ipoꝝ. f Et ſig. mit. p āgelū ſuū. dicto mō apparētē. g Seruo ſuo iohāni. euāgeliſte. h Qui teſtimonium perhibuit verbo dei. in principio euangelij ſui q̄3tum ad emanationeꝫ eius eternā. d. In p̄ncipio erat ver. ⁊ verbū erat apd̄ deū ⁊ de. e. v̄. ⁊ q̄3tū ad eiꝰ īcarnationē tpalē. d. Et v̄bū ca. fa. ē ⁊ ha. ī no. iō ſubdit̄: i Et teſtimoniū ie. xp̄i.i. d̄ ieſu xp̄o. k Quecūq3 vidit. ī eiꝰ ꝯuerſatiōe: miraculoꝝ opatiōe: morte ⁊ reſurrectione: ſic̄ ptꝫ in euāgelij ſui ꝓſecutiōe. l Beatus. Hic cōſequēter reddit auditores attentos ex huiꝰ libri vtilitate: que conſiſtit in beatitudinis conſecutione, dicens: Beatus qui legit q̄3tum † ī.22.b

A

implēt vt vitā eternā possideāt. a Seruat ea. Ita dico si ser/
Ro.2.b uat. Nō eni auditores leg̃ ſ factores iusti sunt. Seruat ea. q̄
fidē xp̄i ⁊ eccl'ie nō violat ⁊ timet mīata: ⁊ q̄rit ꝓmissa: vere bea
tus: qꝛ nec lōga mora laboris et premia vicina. b Septē ec.
Principalit̃ illis q̄b⁹ magister erat cōstitut⁹: ⁊ ꝑ simile alijs.
Deus dedit xp̄o: xp̄s iohāni: iohan/
nes aūt ecclesijs: vl' ꝑ septē vniuerse ec/
clesie: qꝛ septē vniuersitatē significant:
vel qꝛ septiformi spiritu illustrant̃.
c In asia. Asia est elatio. Eccl'ia ergo
nūc est in elatiōe virtutū: vel olim vitio
B rum. Asia est ista: nō magna. illa. i. q̄
dicit̃ tertia ps mūdi: ſ q̄dā ꝓuīcia vbi
erāt septē ciuitates: ⁊ septē eccl'ie cū se/
ptē episcopis. Asia mior est ps maio
ris asie cōtinēs septem ciuitates: q̄rum
ephesus est metropolis. In hac minori
euāgeliçauit paul⁹: ſ postea in diuisio
ne apl'oꝝ iohānes eā obtinuit. Ephe/
sus metropolitana sedes toti⁹ asie in q̄
iohānes p̄fuit. d Gratia vo. ⁊ pax.
Preparat auditores in salutatione be
niuolos ⁊ attētos sic̄ ⁊ in ꝓlogo.
e Qui ē ⁊ q̄ erat ⁊c̄. eternaliter q̄uis
nat⁹ ex tpe: iā īmutabilis ꝑ hūanitatē:
⁊ olim corruptibilis: talis vētur⁹ ē: ⁊ si
mō nō apparet talis. f Et a septē spi
ri. Spūs idē sonat q̄d charitas. vñ at/
tribuit̃ spiritui remissio pctōrum: ⁊ alia
dona q̄ sūt dona toti⁹ trinitatis vt ītel/
ligam⁹ trinitatē ex sola dilectiōe opari.
Personā patr̃ tacet: qꝛ de deo crea/
tore nemo male ītellexerat. pōit psonaz
filij ⁊ spūsſcti. de q̄b⁹ oēs nascūtur in ec
clesijs hereses. g Throni. sūt ange
li ei⁹ ⁊ ſcti homines in q̄b⁹ nūc sedet de
us ⁊ iudicat ne in futuro iudicet.
h Primogēit⁹ ⁊c̄. Dicit ꝓpter despe/
rātes de morte christi: vt illi q̄ dixerūt:
Luc.24.c Nos putabam⁹ q̄ ipē eēt redēptur⁹ isrl'.
i Mortuoꝝ. Qui vos nō terreat: qꝛ
surrexit ⁊ ē īpassibilis: vel pri⁹ mortifi/
cātiū se: qꝛ pctm̄ nō fecit. k Prin/
ceps. reg. ter. Princeps terrenaꝝ pote/
statū: potēs eas remouere: ⁊ ad vtilita
tē suoꝝ vl' ſctōꝝ pmittēs īpios ſuire.
l Qui dile. nos. Cōmēdat ꝑsonā filij
q̄ hāc reuelationē ꝑ āgelū fecerat iohā
ni. q. d. Credite huic reuelatiōi: ⁊ paten
ti adhortatiōi quā xp̄s māifestauit: q̄ ꝓ
nobis passus ē ⁊ resurrexit. m A pec
catis nr̃is. Originalib⁹ vl' actualib⁹: ñ suis ſ no
stris: qꝛ nō peccauit. Regnuz. Potētes vitijs
resistere: ⁊ ꝓ nobis ⁊ ꝓ fratrib⁹ nosmetipos deo
offerētes. o Ecce venit. Et vere debet̃ glo/
rificare: qꝛ ipē ē q̄ vētur⁹ ē ad remunerādū: cū nu
bib⁹. i. cū ſctis q̄ nubes fuerūt: cōpluendo alijs
doctrinam: ⁊ miracula faciēdo. Vl' sicut in nube
ascēdit: in nube vēiet: ꝑ quā dei clemētiā ītelligi
mus q̄ bōis ē refrigeriū ⁊ illūiatio: malis vo ter
ror ⁊ excecatio q̄d ⁊ significatū ē ꝑ nubē: q̄ edu/
cti sūt filij israel de egypto. p Et videbit euz
ois ocu. Alia trāslatio hꝫ: videbit oīs terra talē.
q. d. talē videbūt qualē impij vēturū non crede/
bāt. q Ois ocu. Boni vt letēt̃: mali vt ꝯfū/
dant̃ videbūt. r Plāgēt. Seu collident sup
eū īpotētes ei⁹ īperio resistere ad similitudinē la
pidis ⁊ fictiliū: vel p. s. i. dolebūt respiciētes eos
q̄ fūdati sūt sup eū: qꝛ nō tm̄ dolebūt de ipō tor/
mēto q̄ꝫ q̄ repellent̃ a tali cōsortio. s Etiam
amē. Per hec duo aduerbia quoꝝ vnū est gre/
cū. s. etiā: significāt̃ gētes: ꝑ amē q̄d est hebreum
iudei: q̄ oēs deū videbūt ī iudicio. t Ego sū. ve
re veniet: ⁊ qꝛ ipē ꝓmittit se vēturū: vl' p̄missa sa
lutatiōe reddit attētos. q. d. ne a me hoc dictū: ſ
ab ipō xp̄o credat̃. v Alpha p̄ncipiū. Añ quē
null⁹ vl' a quo oīa ceperūt. x O finis. Post
quē null⁹ vl' in quo omnia terminabuntur.
Ego io

ꝟ vt laiciꝫ addiscētes. ꝟ libri. ꝟ lector ⁊ auditor a
a ⁊ q̄ audit v̄ba ꝓphetie hui⁹: ⁊ ser/ b c
uat ea q̄ in ea scripta sūt. † Tp̄s ei d
ꝟ autem.
b ꝓpe ē. † Johānes septē ecclesijs q̄ e
a ꝟ remissio peccatoꝝ. b ꝟ quies a vitijs. f
c d sūt in asia: Gratia vobis ⁊ pax ab g h
a ꝟ .i. a christo.
e f eo qui est ⁊ q̄ erat ⁊ q̄ vētur⁹ ē: ⁊
a ꝟ a septiformi spū q̄ q̄dē vn⁹ natura grāꝝ distri
butiōe mlt'iplex. b ꝟ vt illūiet eos ī q̄b⁹ sedet de⁹
g a septē spiritib⁹ q̄ in ꝯspectū thro i k
a ꝟ pl'a dicitur⁹ repetit d̄ xp̄o ſꝫ hūanitatē. b ꝟ q̄
se esse deū nec ꝓ iminēte morte negauit.
ni ei⁹ sūt: ⁊ a iēsu xp̄o q̄ ē test̃ fide l
a ꝟ vl' testis fidel'. ꝟ opeꝝ nr̃oꝝ i die iudicij qñ di/
h cet: Vidist̃ me esuriētē ⁊ si. ⁊c̄. vēite bñ. pa. m. ⁊c̄.
i k lis p̄mogēit⁹ mortuoꝝ: ⁊ p̄nceps m n
ꝟ regētiū terrenitatē. a ꝟ spēalit̃ p̄dicatores.
b ꝟ qꝛ sola dilectione lauit nos.
l regū terre. † Qui dilexit nos ⁊ lā o
a ꝟ origīalib⁹ vel actualib⁹. b ꝟ nō vituli: nō ari
etis: sicut in veteri lege.
m uit nos ā pctis nr̃is ī sāgūie suo: p q
ꝟ ſm q̄ hō. r
n ⁊ fecit nos regnū ⁊ sacerdotes do s t
ꝟ ſm q̄ de⁹. ꝟ ideo vt laudet̃. ꝟ vt ei obediat̃ v
et patri suo. Ipsi glīa ⁊ imperiuz x y
o in secula seculoꝝ amen. † Ecce ve z a
a ꝟ tam bon⁹ q̄ꝫ mal⁹
p q nit cū nubib⁹: ⁊ videbit eū omnis b c
ꝟ vt magis crucientur.
ocul⁹: ⁊ qui euz pupugerunt. Et d e
a ꝟ omnes terreni ⁊ vitijs dediti.
r plangent se sup euz omnes trib⁹
ꝟ quod omni lingua firmandū. ꝟ ⁊ amē.
s t v terre etiam amē. † Ego suz alpha f g
x et o principium et finis: dicit do/

git q̄ꝫtū ad doctores. a Et q̄ audit. q̄ꝫtū ad discipulos stu
diosos. b Verba ꝓphetie hui⁹. mēte attendēdo. c Et
ſuat ea q̄ in ea scripta sūt. tribulatiōes futuras patiēter su/
stinēdo. Et subdit̃ ratio: d Tēpus eni ꝓpe est. i. cito trā
siens. q. d. labor patiētie breuis ē: ⁊ premiū beatitudis eter/
nū. e Johannes. Hic ꝯñr reddit
auditores beniuolos. Et diuidit̃ in
duas ptes: qꝛ p̄mo ꝓpositū facit. secū
do q̄stionē tacitā soluit. ibi: Ecce ve/
nit. Primū facit ex hoc q̄ eis optat †.Ap.22.c
bona spūalia et eterna dicens: Johā
nes septē ecclesijs. ꝑ hūc septenariuz †
intelligit̃ cōsequēter vniuersitas ec/ 29.di.c.fi.
clesiarū in orbe cōstitutaꝝ. Vñ dicit
Grego. Homel. xxv. Quia septē die/
bus oīe tp̄s comprehēdit̃: recte se/
ptenario numero vniuersitas figu/
ratur. f Gratia vobis. in presen/
ti vita. g Et pax. in futura. nam
ibi quietabitur totaliter human⁹ ap
petitus. h Ab eo qui est ⁊ q̄ erat
⁊ qui ventur⁹ est. i. a deo eterno. Eter
nitas eni ſm Boetiū de ꝯsolatione:
est interminabilis vite tota simul' et ꝑ
fecta possessio: ſ a nobis q̄ intelligi/
mus cū cōtinuo ⁊ tpe simplicitas ei⁹
nō apprehendit̃ nisi ꝑ cōparationez
ad tp̄s: nā assistit omni tpi etiaz infi
nito si esset: ꝓpter q̄d nobis hoc exp̄/ † Heb.9.e
mit̃ per differētias temporis p̄ntis: 1. Joh.1.d
preteriti et futuri. i Et a septem
spiritib⁹ id est vniuersitate angeloꝝ
qui ministri sunt nostre salutis.
k Qui in cōspectu throni eius sūt.
parati eius exequi voluntatem.
l Et a iēsu xp̄o q̄ ē testis fidelis. pa
terne glorie ⁊ maiestatis: vt patet in
euāgelio. m Primogenit⁹ mor/ †
tuoꝝ. i. p̄mus int̃ resurgētes a mortu Esa.3.c.
is. licet añ ipꝫ laçar⁹ ⁊ plures alij fue mat.24.d
rint a morte resuscitati: h̄ tñ fuit ad Jude.1.c
vitā mortalē: q̄ mag̃ ꝓprie d̄r mors q̄ꝫ
vita: ſm q̄d dic̄ beat⁹ Grego. Home.
xxxv. ꝓpt̃ q̄d vera resurrectio fit ad
vitā immortalē ad quā xp̄s resurre/
xit p̄m⁹: nā ei⁹ resurrectio ē causa re/
surrectionis alioꝝ. n Et p̄nceps Ap.22.c
regū terre. ꝓpter q̄d dixit ī sua resur/
rectiōe: Data est mihi oīs ptās ī celo
⁊ in terra: Mat. vl. o Qui dile/
xit nos ⁊ lauit nos. i. sola dilectione
sua ⁊ nō merit̃ nr̃is nos lauit. p A peccatis nr̃is originalib⁹ ⁊ actua/
lib⁹. q In sanguine suo. sacramētū eni baptismi ⁊ penitētie quib⁹ dele
tur originale peccatum ⁊ actuale: habent efficaciā a sua passiōe benedicta.
r Et fecit nos regnū. i. ascribi ciues celestis regni. s Et sacerdotes. of/
ferētes hostias laudis acceptabiles ꝑ ipm̄. t Deo. i. toti trinitati.
v Et patri suo. ad cui⁹ glīam oīa ordinat. x Ipi glīa. in seipō.
y Et imperiū sup oīa alia. z In secula se. i. eternalit̃. a Ecce venit.
Hic ꝯñr rñdet cuidaz tacite q̄stioni q̄ posset q̄ri qñ dabit̃ fidelib⁹ vita bea/
ta quā Johannes eis optat? Et rñdet̃ q̄ ī iudicio finali qñ in corpore ⁊ aīa
erūt totaliter beati: cuius expectatio breuis ⁊ nulla est cōparata eternita/
ti. ideo dicit: Ecce venit. de ꝓpinq̄. b Cū nu. sic eni vēiet ad iudicium:
Mat. xxiiij. Videbūt filiū hoīs veniētez in nubib⁹ celi cū virtute multa ⁊
maiestate. c Et vide. eū oīs oc. qꝛ in iudicio apparebit in forma hūana:
que est visibil' omnib⁹. ideo subdit̃: d Et q̄ eū pupugerūt. i. iudei q̄ eū
lingua crucifixerūt: ⁊ milites manu: ⁊ pilat⁹ iudicando. Visio tamē ipsius
erit valde delectabilis iustis. nam veniet eis saluator. ꝓpter q̄d loquēs de
suo aduentu ad iudicium: Luc̄. xxj. His autē fieri incipientibus respicite ⁊
leuate capita vestra: id ē exhilarate corda: vt exponit beatus Greg. Home/
lia. j. Quoniam appropinquat redemptio vestra. Sed erit terribilis impi/
is: quia veniet eis punitor. ideo subditur: e Et plangent se sup eū om/
nes tribus terre. i. omnes quoꝝ corda in terrenis affectibus sunt defixa.
f Etiam amen. Etiam est aduerbium affirmandi in latino. ⁊ similiter amē
in hebreo. Et per hanc duplicē affirmationē insinuat̃ q̄ est irretractabilis
veritas. Et subditur ratio cum dicitur: g Ego sum alpha ⁊c̄. q. d. non
potest frustrari vel immutari mea sentētia. Dicit̃ aūt alpha ⁊ o. nā alpha ē
prima littera grecoꝝ: ⁊ o vltima. ⁊ per hoc insinuatur q̄ deus est principiū
omnium effectuū. ⁊ finis ad quem omnia ordinantur: Prouerb. xvj. Vni/
ꝓpt̃ ✻ uersa

a Ego iohãnes. Finita ſalutatiõe ꝓgredit̃ ad narrationẽ ĩponẽdo q̃ttuor: pſonã: locũ: cãm ipſiꝰ loci: tp̃s: q̃ valẽt ad cõmẽdationẽ ipſiꝰ reuelatiõis. Ego iohãneſ. q. d. ſcio q̃ꝛ tribulami: ſ; exẽplo xp̃i patient̃ ſufferatis vt ſitis ꝑticipes regni ipſiꝰ. b Frat̃ veſter ꝛc̃. in chꝛi. In fidei vnitate ꝛ ꝓpter illã fidẽ tribulatus fui: ſicut ꝛ alij ꝑ qḋ ad regnũ ꝑuenire patiẽter ſuſtinui: habẽdo xp̃m in om̃ibꝰ exemplũ. c Pathmos. i. fretũ. ſ. tribulatio: in q̃ magis celeſtia a fidelibꝰ apiũt̃. Eccl'ia cõparat̃ ĩſule: q̃ꝛ ſic̃: ĩſula marinis ꝓcell'illidit̃: ita eccl'ia ꝑſecutionibꝰ marinoꝝ. i. mũdanorũ affligit̃. d Propter v̓. d. ꝛ te. ꝛc̃. i. ꝓpter teſtimõiũ diuinitati ꝛ humanitati exhibitũ. e In dñica die. Solet rerũ q̃litas ex tp̃e notari: vt abraã in feruorẽ fide: angelũ in meridie vidit: loth ĩ ꝑditionẽ ſodome veſpe: adã pꝰ meridiẽ: Salomõ nõ reſeruaturꝰ ſapiam nocte ſuſcepit. f Audiui pꝰ me vocẽ. Poſt ſe audit: q̃ꝛ duz de p̃ñtibꝰ eductꝰ in anteriora vere cõtẽplationis ſe extenderet: ꝛ alios reſpicere admonitus eſt. Ul' poſt ſe audit: quia a lege et ꝓphetiſ p̃dictũ eſt: hoc idẽ ĩtelligit. g Quod vi. ſcribe ꝛc̃. Cõmuniſ admonitio fit iohanni q̃ monuit cõit̃ mittere ec. aſie. ꝛ ꝑ eas ĩtelligẽde ſunt oẽs alie eccl'ie: h̃ cõis admonitio fit vſq; ibi: Et angelo epheſi ꝛc̃. Siue ſil' ꝛ vno ĩtuitu: ſiue ꝑ tp̃a diuerſa hãc viſionẽ vidit iohãnes: angelꝰ vtrũlibet ei cõferre potuit. h Epheſo. Uoluntas mea ĩterp̃tat̃ vl' lapſus ꝓfũdus. vl' ↄſiliũ. i Et ↄuerſus ſũ. Et iõ: q̃ꝛ audiui vocẽ ↄũſus ſũ ꝛc̃. k Septẽ cã. i. ſeptẽ eccl'ias ardẽtes ꝛ illũiatas ſapĩa diuini v̓bi. l Aurea. Sic̃ aurũ ꝑ ignẽ ꝓbatũ ꝑcuſſiõibꝰ extẽſũ cãdelabrũ efficit̃: ſic eccl'ia tribulatiõibus purgata tẽtationũ ictibus in lõganimitatẽ extẽſa conſũmet̃. Si habeat vocẽ in ore ꝛ nõ in opere cãdelabrũ quidẽ eſt: ſed nõ aureũ. m Similem filio hominis. id eſt angelũ in perſona chꝛiſti q̃ iã nõ filius homĩs ſed ſil'is: q̃ꝛ iã nõ morit̃. Uel filio homĩs ſimil': q̃ꝛ nõ cũ pctõ: ſ; in ſimilitudinẽ carnis pec. apparuit. Chꝛiſtus in quo omnia neceſſaria ad regimẽ eccl'ie. n Podere. i. ſacerdotali veſte. i. carne in qua ſe obtulit: ꝛ quotidie offert rep̃ſentãs ſe deo patri. Uel poderis eſt eccleſia q̃ veſtit̃ deꝰ vt tunica que ẽ talar' : q̃ꝛ vſq; ad finẽ mundi duratura. o Precinctũ ad mãmil. Daniel cinctũ renes vidit in veteri teſtamẽto: q̃ꝛ ibi carnalia cõſtringũt̃: h̃ mãmillas: q̃ꝛ in nouo teſtamẽto etiã cogitatiões iudicãtur. p Capilli erãt. i. ſcti ĩ extenuati: ꝛ adherentes ipſi capiti: vel cogitatiões eiꝰ. q Tanq̃ lana. Ul' ſic̃ lana alba apta eſt ad q̃ſcũq; colores ſuſcipiẽdos: ſic ſancti ad tribulatiões. r Nix cãdor ĩmortalitatis: q̃ꝛ cãdidior omni creatura. s Oculi: id ẽ dona ſpirituſſancti qui ſunt chꝛiſti habentis ꝛ dantis ſunt eccleſie accipientis: que illuminant et faci/

untar

a dñs dico. more ꝓphetarũ hoc dicit.
minus deũſ: qui eſt ꝛ qui erat ꝛ q̃ a
a pſona.
a venturus eſt omnipotens. Ego b
humilitas magiſtri. vel ſociꝰ.
b iohãnes frat̃ veſter et particeps c
in tribulatiõe et regno et patien/ d e
in exemplo chꝛiſti.
tia in chꝛiſto ieſu: fui ĩ inſula que f
locus causa.
c d appellatur pathmos ꝓpt̃ ver/ g
bum dei ꝛ teſtimonium ieſu chꝛi/
a in exceſſu mẽtis. b in ſpe reſurrectionis futurę ꝑ reſurrectionẽ xp̃i. tempus.
e ſti. † Fui ĩ ſpiritũ ĩ dominica die: ꝛ h i
a cognoui. b q̃ꝛ de futur' vl' d̓ magnis mãifeſtationẽ.
f audiui poſt me vocẽ magnã tan/ k
a q̃ icitat̃ ad bellũ. qḋ viſurꝰ es vel iã vides.
g q̃; tube dicentis mihi: Quod vi/ l m
in mẽte recõde. vel ad literam.
des ſcribe in libro: ꝛ mitte ſeptez n
vel epheſo ꝛ ſmyrne ꝛc̃. canticũ.
h eccleſijſ q̃ ſũt ĩ aſia: epheſo ꝛ ſmyrne
diuiſio cornuũ. illũiata. ꝓncipiũ pulchꝛitudinis.
ꝛ pergamo: ꝛ thiatyre: ꝛ ſardis et
ſeruãs vel ſaluãs. tribus amabilis. ideo.
philedelphię ꝛ laodicię. Et con/ o
i. memoriã habui de ſubditis. intelligerẽ.
uerſus ſum vt viderem vocem q̃ p
q̃ꝛ cõuerſus ſum.
i loquebatur mihi. † Et conuerſus q †
k l vidi ſeptem candelabꝛa aurea: ꝛ r
i. ĩ cõi: q̃ꝛ oĩbꝰ ſe offert deꝰ. i. p̃ſto ẽ ſubueĩre.
in medio ſeptẽ cãdelabꝛoꝝ aure/
m orũ ſimilẽ filio homis veſtitum s †
caput in ſe oñdit qḋ a ſuis exigit.
n o podere: ꝛ p̃cinctum ad mãmillas t †
cingulo charitatis: q̃ꝛ dilectionẽ ſeruat.
zona aurea. Caput aũt eiuſ et ca/ v †
i. veſtimẽta cõtra frigus et vitia.
p q pilli erãt candidi tanq̃ lãna alba
a imoꝛtalitas cũ gliã: glorioſior ẽ om̃i creatura. b ꝛ fideles in eccl'ia q̃ ex vtraq; ꝑte videre debẽt
r s ꝛ tanq̃ nix. † Et oculi eius velut x †

uerſa ꝓpter ſemetip̃m opatꝰ eſt dñs. ꝛ ideo qḋ ſubdit̃ Principiũ ꝛ finiſ: eſt expoſitio l̃re duplicis p̃cedẽtis. a Qui eſt ꝛ q̃ erat ꝛ q̃ vẽturꝰ eſt omnipotẽs. exponat̃ vt. ſ. b Ego iohãnes. Hic ↄñr reddit auditores dociles per hoc q̃ modũ ꝛ materiã reuelatiõis ĩ hoc libro cõtẽte tãgit ſub quadã breuitate: qḋ in libroꝝ ꝓemijs fieri cõſueuit. Et diuidit̃ in duas ꝑtes: q̃ꝛ primo tangitur huius reuelationis locus ꝛ tp̃s. ſcḋo materia ꝛ modus. ibi: Et audiui. Circa primũ dicit: Ego iohãnes frat̃ veſter: nõ carnali cognatiõe: ſ; ſpirituali regeneratiõe ꝑ ſacramẽtũ baptiſmi. c Et ꝑticeps ĩ tri. nã ꝓpt̃ xp̃m fuit merſus ĩ feruẽtis olei doliũ. d Et regno celeſti. ad qḋ opoꝛtet ꝑ multas tribulationes intrare: Act. xiiij. e Et pa. in xp̃o ieſu. i. ꝓpter ieſũ: q̃ꝛ dat patitiã in tribulationibus. f Fui in inſula q̃ appellatur pathmoſ. de feruentis enĩ olei dolio nõ aduſtꝰ exiẽs: ſ; vt fort' athleta punctꝰ: ad inſulã pathmos fuit in exilium relegatꝰ: in q̃ dño reuelãte apocalypſim cõſcripſit: ꝛ ſic tangit̃ locꝰ. g Propter verbũ dei ꝛ teſtimoniũ ieſu. in quo tangit̃ cã ſue relegatiõis. ꝓpter hoc enĩ q̃ nolebat xp̃m negare nec a predicatione nominis eius ceſſare: fuit in exiliũ relegatus. Conſequenter tangitur reuelationis tẽpus. cũ dicitur: h Fui in ſpiritu. i. in extaſi mẽtis. i In dñica die. q̃ deputata ẽ cõtẽplationi diuine: ꝛ ꝑ cõſequẽs apta eſt reuelationi fiẽde. k Et audiui poſt me vo. meã. Hic ↄñr tangit̃ in breui reuelatiõis materia ꝛ modꝰ. Et diuidit̃ in quattuor ꝑtes: q̃ꝛ p̃mo ponit̃ reuelantis deſcriptio. ſcḋo audiẽtis trepidatio. ibi: Et cũ vidiſſem. tertio timẽt' cõſolatio. ibi: Et poſuit. quarto ſcribẽtis informatio. ibi: Scribe ergo. Circa primũ dicit̃: Et audiui poſt me vocẽ magnã tanq̃ tube. in quo d̓ſignat̃ virtꝰ ꝛ auctoritas angeli loquẽtis in pſona xp̃i. l Dicentis mihi. m Qḋ vides ſcribe in libro. ad inſtructionem fidelium. n Et mitte ſeptẽ eccleſijs epheſo ꝛ ſmyrne ꝛ pgamo ꝛ thiatyre ꝛ ſardis ꝛ philadelphie ꝛ laodicie. His enĩ ſeptem eccleſijs primo ſcripſit ꝛ conſequẽter alijs vniuerſis: vt predictũ eſt: ꝛ in ꝓſecutiõe ampliꝰ apparebit. o Et ↄuerſus ſũ. ꝑ hãc cõuerſionẽ intelligit̃ q̃ ĩ app̃hẽſiõe reuelatiõis diuĩe opoꝛtet mẽtẽ a terrenis auerti: ꝛ ad celeſtia cõuerti. p Ut viderẽ vo. i. vocis ꝓlatorẽ: q̃ꝛ vox ꝓp̃ie nõ eſt viſibilis. põt tñ ſic expõi: Ut viderẽ vocẽ. i. ꝑciperẽ: ſicut Exo. xix. Cũctꝰ aũt ppl's videbat voces. q Et cõ. vi. ſeptẽ cã. au. ſeptẽ eccl'ias ſignificãtia: vt expõit̃. ĩ. r Et in me. ſe. cã. au. ſimilẽ fi. hoĩs. i. angelũ rep̃ſẽtãtẽ xp̃m: q̃ filiꝰ hominis freq̃ter in euãgelio nomĩat̃: vt patz in textu: ꝛ vt oſtendat̃ q̃ ille qui apparebat erat angelus ꝛ nõ xp̃s. iõ nõ dicit̃ hic q̃ iohãnes viderit filiũ hoĩs: ſed ſil'ez filio homis. Per h̃ aũt q̃ d̓r: In medio ſeptẽ cãdelabꝛorũ. ĩtelligit̃ q̃ xp̃s ẽ in medio eccl'iarũ in noĩe eiꝰ ↄſecratũ: ſ; qḋ dicit̃ Mat. vl. Ecce vobiſcũ ſuz oĩbꝰ diebꝰ vſq; ad cõſũmationẽ ſecl'i. s Ueſtiũ podere. Eſt aũt poderis veſtis ſacerdotalis linea q̃ cõiter d̓r alba: ꝛ dicit̃ a pos qḋ eſt pes: ꝛ hereo heres: q̃ſi pedibꝰ herens. nã attingit vſq; ad pedes. t Et p̃cinctũ ad mã. Per p̃cinctionẽ ad renes intelligit̃ reſtrictio carnis: q̃ p̃cipit̃ in veteri teſtamẽto. ꝑ eã aũt que ẽ ad mãmillas circa pectus: intelligit̃ reſtrictio mẽtis q̃ p̃cipit̃ in nouo. vnde Mat. v. Audiſtis q̃ꝛ dictũ eſt antiq̃s: nõ mechaberis: ego aũt dico vobis: Quicũq; viderit mulierẽ ad cõcupiſcẽdã eã iã eſt mechatꝰ eã in corde ſuo. Apparitio v̓o angeli fiebat ad deſignãdũ cõtinẽtiã q̃ dz eſſe in miniſtris xp̃i ꝓ ſtatu noui teſta. Sciendũ tñ q̃ lex vetꝰ ꝓhibebat cõcupiſcẽtiã aliene vxor': Exo. xx. Nõ cõcupiſces vxorẽ ꝓxi. tui: tñ q̃ꝛ non puniebat nec puniẽdũ apte dicebat. ideo dicit̃ ĩ glo. Phil'. ij. q̃ lex vetꝰ ꝓhibebat manũ nõ animũ: q̃ꝛ nõ ita exp̃ſſe ꝛ efficacit̃ ꝓhibebat ſic̃ lex noua: ꝛ quod modicũ eſt quaſi nihil reputat̃. libro. ij. phyſicoꝝ. v Caput aũt eiꝰ ꝛ ca. e. cã. apparebat enĩ angelꝰ in ſpecie ſacerdotis: q̃ꝛ veſtitus podere: ꝛ etiã iudicis. in hoc q̃ gladiꝰ ex vtraq; ꝑte acutus ꝓcedebat de ore eiꝰ: vt habet̃. ĩ. maturitas autẽ etatis ꝛ moꝝ q̃ ꝑ caniciẽ deſignat̃: decet iudices ꝛ ſacerdotes: ꝓpter qḋ ĩ canicie apparebat. ecõtrario v̓o indecẽs ẽ iuueni canicies: ꝛ ideo chꝛiſtus: Cant. v. vbi deſcribitur vt iuuenis ſpõſus: dicunt̃ eius capilli nigri: come capitis eius ſicut elate palmarũ nigre quaſi coruus. x Et oclui eius velut flam

† ĩ. 4. 8.

† 93. di. c. diaconi ſunt. in prin.

† ĩ. 2. c. ec. 19. c

ma ignis

ſunt ardere vel oculi ſunt ipſi ſpirituales in ec/
cleſia: vel diuina precepta. a Et pedes.i.vl/
timi fideles: q̄ multis cōcuſſionibꝰ nō retinebūt
priorē naturā: ſicut auricalcū qđ ſepe incendit ꝛ
meliorē accipit colorē. b In camino ardēti.
In alia tranſlatione hr̄
auricalco libāi: ꝑ qđ oſtē
dit ꝙ in illa regiōe vbi
dn̄s crucifixꝰ ē: marie il/
la tribulatio ē valitura.
c Et vox.i.p̄dicatio eiꝰ
obtinet vim aque: quia
mūdat: vel quā vocē re/
ceperūt iā multi populi q̄
† De priuile. c.ex ore.in prin. cōparant aque ꝓpt̄ flu/
xū tāto magis ꝯſtare de
bet. Vl' vox datrix mul/
tarū aquarū.i.grāꝝ: vñ
vox ſequit. d Stellas.
Stelle ep̄i q̄ debēt alijs
lucere ꝟbo ꝛ exēplo vi/
te: q̄ ꝛ ſi peccauerūt ſtel/
le vocant: ſꝫ ꝙ inſtituti
ſūt: q̄s hꝫ in dextera.i.in
potioribꝰ donis q̄ ꝑ de/
xterā ſignificāt. e Et
ex ore.i.de īſinuatiōe exi
uit p̄dicatio: q̄ vtrūqꝫ ſe
cat in veteri teſta. carna/
lia opa in nouo cōcupi/
Mat.10.c ſcentias. Vñ: Nō enīꝫ
vos eſtis q̄ loq̄mi ſꝫ ſpi/
ritꝰ p.v. q̄ loquit in vo/
bis. f Sicut ſol lucet
in virtute.i.in meridie ſi
ne nubibꝰ. Vel ſicut ip̄e
xp̄s ī reſurrectiōe. Vl' qñ
fixus erit in eternū.
g Et cū vidiſſē. Ecce io
hānes q̄ ſtare videbatur
viſo domino cecidit tāq̄
mortuꝰ: q̄ vnuſq̄ſqꝫ vir
ſanctꝰ q̄nto ſe ad cōtem/
plādū diuinitatē altius
erexerit tāto apđ ſe ītror
ſū inferiꝰ cadit: q̄ in cō/
paratione dei eiꝰ magni
tudo quā ꝑſuaſit facile đ
ſpicit. hinc ē ꝙ abraā vi/
ſo domino ſe puluerē ꝛ cinerē cognouit. Itē Job:
Job.42.a Auditu auris audiui te ꝛc̄. h Cecidi. Qui
proiecti curā humanitatis ad ſimilitudinem vl/
timorū fideliū. i Tanq̄ mortuus. Mortuꝰ
mundo: viuus deo: vl nil terrenitatis cupiens.
k Dexterā ſuā.ſcꝫ ſanctū ſpūm cōfortantēꝫ.i.
auxiliū ſuū. l Nolite timere. Pati ꝓ me tri/
bulationes ꝛ mortem: q̄ ego qui nō indigebam
ꝓpter me cum ſum primus ꝛ nouiſ. fui mortuus ꝛ
viuus. m Sum viuēs. Sed non terreamī/
ni: quia manifeſte ſurrexi: nec amplius moriar.
n Et habeo. Et ideo non patiar vos tētari
ſupra q̄ poteſtis ferre: quia habeo poteſtatē ſu/
per diabolū ꝛ ſuper membra eius. Qui clauē
alicuius domus habet quē vult intromittit: et
quē vult ab ingreſſu domꝰ repellit. Claues igit
mortis ꝛ inferni poſſidet: q̄ quos vult a damna
tione ꝑpetue mortis liberat: quos vult autē eo/
dē dānationis periculo iuſte remanere ſinit.
o Mortis ꝛ inferni. Diabolus ē mors: q̄ cau/
ſa eſt peccati.i.mortis miniſtri eius infernus in
quibus habet locum.
p Que oportet fieri poſt hec. In vltimis fide
libus per quorum exemplum iſti multum debēt
animari. q Sacramentum: ſcilicet Myſteri/
um: vbi aliud videtur ꝛ aliud intelligitur.
Hec prima viſio eſt de correptione eccleſiarū.
Angelus allegoriam in parte aperit vt doce/
at vbiqꝫ debere requiri.

a flamma ignis: ꝛ pedes eius ſil'es
(ſ nō cuilibet ſed.)
b anricalco: ſicut in camino ardēti.
c Et vox illius tanq̄ vox aquaruꝫ
multaruꝫ: et habebat in dextera
(ſ ꝑ p̄dicatores vel ſcripturas.)
d e ſua ſtellas ſeptem † Et ex ore eius
gladius vtraqꝫ parte acutus exi
(ſ iuſti ſil'es ipſi lucebūt.i.fiēt ſil'es illi.)
f bat. Et facies eius ſicut ſol lucet
(ſ quia.)
g in virtute ſua. Et cū vidiſſem euꝫ
h i cecidi ad pedes eius tanq̄ mor/
(a ſ .i.ſuꝑ vires humanitatis mee.)
k tuus. Et poſuit dexterā ſuā ſuper
(ſ ideo.)
l me dicens: Noli timere. Ego ſuꝫ
(ſ eternaliter.)
primus et nouiſſimus ꝛ viuus: et
(ſ ſm carnem. ſ ꝓpter vos.)
m fui mortuus: ꝛ ecce ſum viuens
n ſecula ſeculorū. Et habeo claues
(a ſ ſicut paſſionem et reſurrectionem.)
o mortis et īferni. Scribe ergo que
(a ſ p̄ntes tribluationes ꝛ p̄ſens auxiliū.)
p vidiſti ꝛ que ſunt ꝛ que oportet
(ſ myſterium.)
q fieri poſt hec. Sacramentum ſe/
ptem ſtellaruꝫ quas vidiſti in de
xtera mea: et ſeptē cādelabra au/
rea. Septē ſtelle: angeli ſūt ſepteꝫ
eccleſiarum: ꝛ ſepteꝫ candelabra:
ſeptem eccleſie ſunt.

ma ignis. nā acuties ſui viſus ꝑtingit vſqꝫ ad intima reꝝ cognoſcenda. oīa
ei nuda ꝛ apta ſūt ocul' eiꝰ: Heb.iiij. a Et pe.e.ſi.au.ignito. iō ſubditur:
b Sic̄ in ca.ar. in q̄ deſignat ardor tribulatiōis xp̄i fidelibꝰ īminēt'.
c Et vox il.tanq̄ vox aquaꝝ mul. in q̄ notat virtꝰ ꝛ auctoritas loq̄ntis:
ſicut.ſ̄.ꝑ vocē tube. eſt enī eadē ſignificatio replicata ꝑ illā ſimilitudinem
ad maiorē expreſſionē. d Et ha.in d.ſua ſe.ſtel.
i.ep̄os: vt exponit in fi.ca. q̄ dicunt ſtelle: q̄ debēt
a† eccleſiā illuminare vita pariter ꝛ doctrīa: Dan̄.xij.
Qui ad iuſticiā erudiūt plīmos q̄ſi ſtelle in ꝑpetu/
b as eternitates. dicunt aūt eſſe in dextera xp̄i ſine q̄
c† non poſſunt recte operari: Joban.xv. Sine me ni/
bil poteſtis facere. hoc dicit apoſtolis quorū ſucceſ
d† ſores ſunt epiſcopi in eccleſia dei: vt dicitur ī decre/
tis.diſ.xxj.ca. In nouo teſtamento.
e† e Et ex ore eius gladius vtraqꝫ parte acutus †ī.19.c
exi.i.ſententia iuſta. f Et facies eius ſicut ſol.
nā eſt lux vera q̄ illuminat omnē hominē veniētem
in hunc mundū: Joh.j. g Et cū vidiſſeꝫ. Hic cō †
f† ſequēter ponitur iohānis trepidatio. cū dicitur: Et Mat.17.a
cū vidiſſem eū cecidi ad pedes eius tanq̄ mortuꝰ.
g† hoc autē factū eſt ad declarandū fragilitatē huma
† nam iuxta virtutem angelicā. Simile legit de Da/
niele in angeli viſione: Dan̄.x. hoc tñ magis habꝫ
locū in ꝓpoſito in quo angelus apparebat vt rep̄/
h† ſentans perſonā diuinā: vt predictū eſt: que incom
parabiliter excedit angelicā. h Et poſuit. Hic
i k† ꝯñr ponit timētis ꝯſolatio. cū dicit: Et poſuit de/ †
xterā ſuā ſuꝑ me. ad cōfortādū fragilitatē meā. iō Eſa.44.a
† ſubditur dicēs: i Noli ti. ꝛ ſubdit rōnē: ·ī·22.c
k Ego ſū p̄mꝰ ꝛ nouiſſimus. ꝑ hoc idē ſignat qđ
l† ſ̄. dicit: Ego ſū alpha ꝛ o ꝛc̄. Silr̄ exponat. q.d. po
m† tēs ſū te ſaluare: ideo nō debes timere. l Et fui
n† mortuꝰ. in hūanitate aſſūpta ꝓ generis hūani ſalu †Eſa.22.f
te: ꝓpter qđ nō debes timere. m Et ecce ſū viuēs Job.12.b
o in ſecula ſeculoꝝ. q̄ xp̄s hō reſurrexit ad vitā im/ ·ī·3.b
mortalē. n Et habeo claues mortis ꝛ inferni.
p q i. poteſtatē educēdi inde iuſtos: qđ fecit ī ſua reſur/
rectione: ꝛ ibi recludendi impios: qđ maxime faci/
r et in iudicio finali. dicēs illud terribile ꝟbū Mat.
xxv. Ite maledicti in ignē eternū ꝛc̄. o Scribe
ergo. Hic cōſequēter ponit ſcribētis informatio: in
q̄ etiā tangit materia huius libri ī quodā generali.
cū dicitur: Scribe ergo q̄ vidiſti.i. apparitionē iam
s dictā. p Et q̄ ſūt.i. tribulationē eccl'ie iā inchoa
t tā: ꝛ circa finē mūdi magis ingraueſcētē. ideo ſub/
ditur: q Et q̄ oportet fieri. in futuris tribulati
onibꝰ ad ꝓbationē electoꝝ. r Sacramētuꝫ ſe/
ptē ſtellarū.i. ſacrū ſecretū ꝑ ipſas ſignificatū. Qđ
ꝯñr exponit cū dicit: s Septē ſtelle angeli ſunt
ſeptē eccleſiarū.i. epiſcopi ipſarū. vnde angelꝰ qui interpretat miſſus: ē hic
nomē epiſcopalis officij. ſicut Malach.ij.ca. dicit: Labia ſacerdotis cuſto
diunt ſcientiā: ꝛ legē ex ore eiꝰ requirēt. angelus enī dn̄i exercituū ē. ep̄s eī
eſt ſacerdos principalis in aliqua dioceſi. vnde ꝛ in lege ſupremꝰ īter mini/
ſtros dei vocat ſacerdos ſumꝰ. t Et ſeptē cādela. aurea ſeptē eccl'ie ſt.
nā ſicut cādelabra ſuſtētāt lumīaria: ſic eccl'ie doctores q̄ ſūt lumīaria eccle
ſie: de bonis eccl'ie debēt ſuſtētari. Et dicent aurea: nā hoc debet ex charita
te fieri: q̄ ꝑ arā ſignat: q̄ ſicut aurū excellit omnia alia metalla: ſic charitas
alia dei dona.j. Coꝝ.xiij. Maior aūt horū eſt charitas. Ca. I

Moraliter. a† Apocalypſis ieſu chri.ꝛc̄. Sicut dictū fuit ī ex
poſitiōe literali btūs iohānes in p̄ncipio libri hu/
ius reddit auditores beniuolos: dociles ꝛ attētos. Per librū aūt iſtū qui
dicit apocalypſis.i. reuelatio poteſt intelligi tota ſcriptura ſacra q̄ eſt diui/
nitus reuelata. Ad quā reddūtur auditores dociles ꝑ fidē q̄ aperit ipſius
intelligētiā. ſic̄ dicit Eſa.vij. ſm aliā trāſlationē: Niſi credideritis nō ītelli
get': ꝛ ad Heb.xj. dicit: Credere enī oportet acce.ꝛc̄. ꝛ ſic eſt etiā ī alijs ſciē
tijs in quibꝰ oportet diſcipulū in multis credere doctori q̄ poſtea intelligun
tur ab ipſo. Attēti ꝟo reddūtur auditores ꝑ ſpē: q̄ eſt certa expectatio futu
re beatitudīs: cuiꝰ viā oñdit ſacra ſcriptura: q̄libet aūt attētꝰ eſt ad ꝯſiderā
dū viā q̄ ducit ad terminū deſideratū. Beniuoli ꝟo reddunt auditores ꝑ
charitatē que facit ad deū cōformitatē.j. Joh.iiij. Qui manet in charitate
in deo manet ꝛ deꝰ in eo. ꝓpter qđ talis ē beniuolꝰ ad audiēdū dei ꝟba: q̄
tradunt in ſacra ſcriptura. q† Et cōuerſus vi.ſe.cā.au.ꝛc̄. ſꝫ ſenſū lr̄alē
ꝑ ſimilē filio hoīs exiſtentē ī medio cādelabroꝝ aureoꝝ: intelligit xp̄s exi/
ſtēs in medio eccl'iaꝝ ꝑ orbē diffuſaꝝ ad cōſeruationē ꝛ cōſolationē earū: ſi
cut ꝓmiſit Mat.vl. Ecce vobiſcū ſū oībꝰ diebꝰ vſqꝫ ad cō.ſcl'i. Moralit
aūt ꝑ xp̄m pōt intelligi q̄libet bonꝰ p̄latꝰ: eo ꝙ eſt eiꝰ vicariꝰ: ꝓpter qđ dici
tur Luc.x. Qui vos audit me audit. ideo p̄latus debet eſſe ſimilis filo ho/
minis: id eſt chriſto cui debet eius vicarius conformari q̄tum poteſt fragi

Et ange litas nr̄a

litas noſtra pati. s† Ueſtitum podere.i.tunica linea alba vſq; ad talum pertingentẽ.per quam ſignificatur caſtitas perſeuerans vſq; ad finem vite. t† Et precinctum ad mammillas zona aurea. Per zonã auream ſignificatur charitas q̃ precioſior eſt virtutibus alijs ſicut aurũ ceteris metallis.⁊ benedicitur zona: quia iungit ⁊ ſtringit hominẽ cũ deo ⁊ proximo dilectione firma.⁊ dicitur eſſe circa mãmillas.i.prope cor: qr q̃d charitate diligit corde habet. v† Caput ãt eiuſ ⁊ capilli cãdidi. Per quod ſignificat maturitas moris ⁊ etatis. x† Et oculi eius tanq̃ flãma ignis. Per quod ſignificat viuacitas intellectus in cognitione veritatis. a† Et pedes eius ſimiles auricalco ſicut in camino ardenti. Per quod ſignificatur feruor affectionis ad procurandum honorẽ dei ⁊ ſalutẽ proximi. c† Et vox illius tanq̃ vox aquarũ multarũ. Per quã ſignificatur efficatia vbi tam in p̃dicando q̃ in corripiẽdo: que debet eſſe in prelato. d† Et habebat in dextera ſua ſtellas ſeptem. Per ſtellas ſignificantur ſapientes alios dirigentes: Dañ.xij. Qui ad iuſticiã erudiũt plĩmos quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Item quia ſeptem diebus omne tempus reuoluitur recte ſeptenario numero vniuerſitas deſignatur. Prelatus igitur ſeptem ſtellas habet in ſua dextera qñ ſapientes ſue dioceſis ſunt de cõſilio ac familiaritate ſua. e† Et de ore eiꝰ gladius ex vtraq; parte exibat acutus. Per quod oſtẽditur q̃ ſententia prelati debet eſſe ſic iuſta q̃ non faueat iniuſte vni parte vel alteri. f† Et facies eius ſicut ſol ⁊c̃. nam aſpectus talis ſuperioris eſt delectabilis omnibus bonis. de quo poteſt dici illud Ecc̃s.xj. Dulce lumen ⁊ delectabile eſt oculis videre ſolem. g† Et cũ vi.eũ cecidi ad pe.eiꝰ. Per h̃ ſignificatur reuerentia que bono prelato debetur. h† Et poſuit dexteram ſuam ſuper me ⁊c̃.quia ſicut ſubditus debet prelatum revereri: ſic verſa vice prelatus debet ſubditũ conſolari. k† Ego ſum primus et nouiſſimus.quia bonus prelatꝰ debet eſſe primus ad laborem: et nouiſſimus ad requiem temporalem. vnde ſuper illud apoſtoli: Qui epiſcopatum deſiderat bonũ opus deſiderat. dicit quedam Gloſa.hoc dictũ fuit quando is qui populis preficiebatur primus ad tormenta ducebatur: ⁊ hoc patet per effectum ſi tempus eccleſie primitiue ad memoriam reducatur. † Et viuus.vita gratie.nã ⁊ ſi bonus prelatus de hoc non habeat certitudinem: habet tamen probabilem coniecturã: ⁊ aliquando certus eſt per reuelationem diuinam. l† Et fui mortuus.ſaltẽ morte originalis culpe. m† Et ecce ſum viuens in ſecula ſeculorũ. quia iuſtus proprie non moritur: ſed trãſit de vita gratie ad vitam glorie ſempiternam. propter quod obitus ſanctorũ natale dicitur ipſorum. n† Et habeo claues mortis ⁊ inferni. qr p̃latꝰ h̃z ptãtẽ malignos excõicãdi.

Glo. ordi.

a Et angelo.i.epiſcopo Ca. II
ſcribit.de manu cuiꝰ pctã ſubditorũ requirit: et ſine cuiꝰ cõſenſu ſubditos iudicare nõ p̃ſumit ipſe iohannes. b Epheſi. Epheſus ſc̃m bene p̃ſiſtentiũ partẽ volũtas interp̃tatur: quorũ operibꝰ deꝰ delectat. de q̃bus proponit vt per horum exemplũ q̃ lapſi fuerãt corrigant: ſc̃m q̃ epheſus interpretat cõſiliũ.i.indigẽs cõſilio: ſiue lapſus profundus: vel volũtas mea.
c Septẽ. Incipit ſingulares admonitiones que ſingule ⁊ vniuerſales eſſe poſſunt ſc̃m diuerſa mẽbra cuiuſlibet eccleſie. d Non potes ſuſtinere. vi humanitatis. Uel nõ potes ſuſtinere malos quin emẽdes vl' expellas.
e Tentaſti eos. Nõ tentant niſi q̃ intus ſunt in eccl'ia. f Suſtinuiſti propter nomẽ. Uel hoc nõ feciſti pro humana laude: ſed propter nomen meũ glorificãdũ. g Et nõ defeciſti. Notat cauſam humani defectus fuiſſe niſi auxilium preueniſſet. h Sed habeo ⁊c̃. Uel ep̃s in pſona ſua: affectum tedio vitiorum in ſubditis: vel ſubditi
1.Re.2.e amore terrenorũ. Hely ſacerdos fuit bonus: ⁊ tamẽ dãnatus eſt: qr filioſ corrigere nolebat. i Mouebo cã. Auferã virtutes et dona ſpirituſſancti per que ſunt conſtituta cãdelabra.
Sed h̃ ha

¶ ioh̃es. ¶ nota q̃ in oĩbꝰ his nõ ſoli epiſcopo: ſ; cõmiſſis loquitur
a
b Et angelo ephe/ Ca II a†
a ¶ licet peccauerit adhuc nõ dimittit eos.
ſi eccleſię ſcribę: Hęc dicit q̃ tẽnet b†
a ¶ ſicut dona diuidẽs vel nõdũ quietus.
c ſeptem ſtellas in dextera ſua: q̃ui
¶ qr nõdũ tales vt in eis quieſcat.
ambulat in medio ſepte; cãdela/
¶ .i.approbo.
brorum aureorum. Scio opa tua c†
¶ tribulationẽ ¶ qr nõ murmuras de dilato
et laborẽ tuũ ⁊ patientiam tua;: d e†
p̃mio. a ¶ inhumane cõtra te agẽtes.
d et quia nõ potes ſuſtinere malos f†
¶ .i.probaſti doctrinã eorũ. ¶ miſſos.
e et tentaſti eos qui ſe dicunt apo g† h
a deo vt facilius decipiant.
ſtolos eſſe ⁊ non ſunt: ⁊ inueniſti i k
a ¶ mala p̃dicatione eorũ ⁊ mala vita. b ¶ in malis q̃ ipſi cõiũcti igerũt p terrenas ptãtes.
eos mendaces. Et patiẽtiam ha/ l
¶ .i.per.
f bes: ⁊ ſuſtinuiſti propter nomen m
¶ hoc ad cõſiliũ ptinet.
g h meum: et non defeciſti. Sed ha/ n†
¶ contrarium corone.
beo aduerſum te: q̃ charitatem o
a ¶ q m̃ q̃dẽ aduerſum te eſt.
tuam primam reliquiſti† Memor p q†
¶ de conſortio fidelium.
eſto itaq; vnde excideris: ⁊ age r
¶ dignos fructꝰ pẽitẽtie. a ¶ p̃mis ſil'ia opa.
penitentiam: et primã opera fac. s
¶ ſed. ¶ vt anima et corpore interficiam. t
i Sin autem venio tibi ⁊ mouebo v x

Nico. de lyra

Et angelo epheſi ⁊c̃. Ca. II
Finito proemio.hic incipit tractatus. Et diuiditur ĩ duas partes.nã primo informant ſeptẽ eccl'ie ĩ ſpeciali.ſecũdo tota eccl'ia in generali iiij.ca. Pr'ia diuidit in ſeptẽ ptes ſc̃m ſeptẽ eccl'ias: q̃ patebũt pſequendo. In prima ſc̃do pte ĩformat eccl'ia epheſina: cuiꝰ p̃mittit cõmẽdatio: vt meliꝰ recipiat ſeq̃ns correctio q̃ põit.ibi: S; habeo aduerſũ te. In pr'ia pte d̃r: Et ãgelo epheſi eccl'ie.i.eiꝰ ep̃o: ſic p̃dictũ ẽ: ⁊ ita accipiat ĩ ſeq̃ntibꝰ: ⁊ informãdo ep̃z q̃ ẽ caput illiꝰ eccl'ie ĩformat pp'lm ſibi ſubditũ: vt ex ſequẽtibꝰ apparebit. Dicũt ãt expoſitores cõiter q̃ iſte fuit Timotheꝰ pauli diſcipulꝰ quẽ cõſtituit ep̃m eccl'ie epheſine: ſic dictũ ẽ.ſ̃.Timoth̃.j.tñ beatꝰ ioh̃es apl's erat ſup oẽſ ep̃os aſie: cuiꝰ eccl'ias fũdauit ⁊ rexit: vt h̃r ĩ libro illuſtriũ virorũ.tñ cõmuniter manebat epheſi. b Hec dic̃ q̃ h̃z ſep.ſtel.⁊c̃.expõat vt.ſ̃. c Scio opa t.i.approbo. d Et labo.i.tribulationẽ ab aduerſarijs fidei. e Et patiẽtiã tuã.ĩ tribulatiõe tibi ſuſcitata. f Et qr nõ p̃t ſu.ma.cum eiſ cõicãdo.ſ; magis eoſ reijcis a cõſortio A
fideliũ ne corrũpãt malis eorũ. g Et tẽtaſti eos.experimẽtũ accipiendo de ipſis p vitã eorũ ⁊ doctrinã. h Qui ſe dicunt apl'os eẽ.i.a.xp̃o miſſos ad docẽdũ ppl'm. i Et nõ ſũt: ſ; magis ſubuerſores fideliũ: q̃les erãt ebion ⁊ cherĩthus ⁊ ceteri heretici q̃ tũc ĩ aſia ſurrexerũt.⁊ ſil'r pſeudo apl'i: q̃ dicebãt ſe miſſos ab apl'is in hierl'm manẽtibꝰ .ſ.petro ⁊ iacobo: ⁊ ſub h̃ p̃textu: falſo tñ docebãt obſeruationẽ legaliũ ſimul cũ euãgelio eẽ neceſſariã ad ſalutẽ: vt patuit.ſ̃.in ep'lis Pauli in pluribꝰ loc̃. k Et ĩueniſti eos mẽ.non ſolũ in doctrĩa ſ; ẽt ĩ vita: qr exteriꝰ ſãctitatẽ ſimulabãt: vt ſimplices magis deciperẽt. l Et patiẽ.ha.in tribulationibꝰ q̃s excitauerũt cõtra te. m Et ſuſtinuiſti ppt no.meũ.non propter inanẽ gl'iam. n Sed ha.adũ.te. Hic cõñr ſubdit correctio: ⁊ vt meliꝰ portetur cõmendatio ſubdit ibi: Sed h̃ habes. Circa primũ dicit: S; habeo aduerſũ te.defectũ corrigẽdũ.q̃d ſubdit cũ d̃r: o Qr charitatẽ tuã p̃mã.i.opa charitatis q̃ habuiſti in p̃ncipio tue cõuerſiõis. p Reliq̃ſti.ex h̃ apparet q̃d.ſ̃.dictũ eſt.ſ.q̃ v̾bũ dñi dirigit ad ep̃m nõ ſolũ pro ſe: ſ; etiã pro populo ſibi ſubdito.nã cũ timotheꝰ eſſet B
pauli ſpecialis diſcipulꝰ ⁊ p̃dilectꝰ: nõ eſt veriſil'e q̃ proceſſerit in ſpũalibꝰ deficiẽdo: ſ; magis proficiẽdo. propter q̃d iſt̃d ĩtelligit de pp'lo ſibi ſubdito. Cõſueuerunt eĩ ſuſtẽtare paupes xp̃ianos feruenter et deuote: ⁊ elemoſynã mittere fidelibus in hieruſalem habitantibꝰ: qui ſuas poſſeſſiones vendiderant ad ſuſtentationem chriſto credentiũ: vt patet Act̃.iiij. ⁊ refrigeratus erat ab hoc feruore. ideo nõ dicitur q̃ reliquerit ſimpliciter charitatem: ſed primã.i.feruoris gradũ priꝰ habitũ: ad quẽ reducit cũ dicit: q Memor eſto itaq; vnde excideris.i.a quanto gradu charitatis. r Et age penitentiam.de omiſſione tanti boni. s Et prima opera fac: id eſt ſic feruenter ⁊ deuote ſicut prius. Ex hoc patet q̃ nomine angeli non intelligitur hic angelus ſanctꝰ cuſtos eccleſie epheſine: vt voluerunt aliqui dicere. nam angeli ſancti nõ poſſunt ab aliq̃ gradu ſue perfectiõis excidere. t S in at.ſupple te corrigas. v Uẽio ti.i.ad te puniẽdũ. x Et mmũcã.t.⁊c̃.ſubtrahẽdo ſubditos tuos ab obediẽtia tua: vt expoũto, aliq̃. S; h̃ ñ videt bñ dictũ

† 50.diſ.c. quia ſanctitas tua.c. domino. De pe.diſ. 1.c.ſũt q̃ arbitrant.c. miror.

a Sed hoc habes bo. Cuius hoc ē aduerſū te tñ nō deſperes: qꝛ habes bonū. b Facta nicolaitarū.i.cōem vſū mulierū ꝛ comeſtionē idoloticoꝝ. c Nicolaitarū. Nicolaus ſtult⁹ pplſ.i.gētiles deū ignorātes: publice vxorib⁹ vtentes: q̄ idolotica comedūt: ꝛ iouē regnare credūt. heretici quoqꝫ ſtulti apud deū q̄b⁹ error idolorū cultura imputaꝛ: ꝛ fornicāꝛ immūdicie carnis ſeruiētes: ſtultiqꝫ iudei. ſtulti etiā falſi chriſtiani q̄ terrenis ōditi colūt mūdum. d Qui habet au.ꝛc̄. Cur audiēdū: qꝛ pſeuerāti xp̄s eſt lignuꝫ vite: qꝛ vmbraculū ꝛ robur: ꝛ dans fructū.i.corp⁹ ꝛ ſāguinē ꝛ h̄ ꝛ maxie in futuro.

24.q.3.c. quidā.ꝟ. nicolaite.

C

e Smyrne. Smyrna cāticū īterp̄taꝛ vel q̄ſi myrrha: ēt cāticū in q̄b⁹ delectaꝛ. myrrha ſic ē amara vt etiā corpora a putrediē ſuet. f Hec dicit pri. Talē deſcribit xp̄m ꝙ valeat ad cōſolationē eoꝝ q̄b⁹ tribulatiōes īgerunꝛ. Hec dic̄ p̄mus.q.d. ne deficiatis vos qꝛ ego tant⁹ ꝓp̄t vos paſſus ſū mortē de q̄ reſurrexi: qd idem expectetis ꝛ vos. g Aliq̄s ex vob. Hic ptꝫ ꝙ non de vno ſolo ſꝫ de plurib⁹ intelligaꝛ. h Ut tētemi.i. vt ꝓbemini: vel deſpectui habeami a diabolo et mēbr̄ ei⁹. i Decē dieb⁹.i.tēpore illi⁹ belli. de⁹ eni ſuos ad bella mittens decalago armat. Uel.x. diebus.i. toto h̄ tpe ī q̄ p ſeptē dies cōtra tria p̄ncipalia vitia pugnatur: auaritiam: cupiditatem: vanā gloriam. k A morte ſecūda. Prima mors anime ī peccatis. ſecunda in penis: prima mors corpis q̄ñ diſſoluitur. ſecunda quando damnabitur in iudicio. l Rhompheā ex vtraqꝫ pte acu. Exigit vt iſti hunc gladiuꝫ habeant in electione bonorū ꝛ reprobatione malorū. m Non negaſti fidem meam. Tribulatio iuſtis illuminatio: contumacib⁹ correptio: obſtinatis excecatio.

† De pe.di.2. c. ſi eni. ꝟ. iohannes

D

Balaam

ſ .i. in hoc ꝙ interp̄tatur voluntas.
candelabrum tuum de lōco ſuo:
ſ hic iterum voluntas.
a niſi pęnitentiaꝫ egeris. †Sed hoc a†
b habes bonum: †quia odiſti facta b
a ſ que ideo odiſti: qꝛ ꝛ me odiſſe vides.
c d nicolaitaruꝫ: quę ꝛ ego odi. Qui c†
a ſ q̄ vni dico omnib⁹ dico. ſ diuinū intellectū.
ſ .i. trinitas.
hābet aurem audiat: quid ſpirit⁹ d† e
dicat eccleſijs. Uincēti dabo ede f† g†
a ſ in horto deliciarū.i. eccleſia.
re de ligno vitę: quod eſt in pāra
a ſ ſm humanitatem.
e diſo dei mēi. Et āgelo ſmyrnę ec- h†
f cleſię ſcribę. Hęc dicit primus et i
nouiſſimus qui fuit mortuus et
viuit. Scio tribulationem tuam k†
ſ ad litteram. ſ in ſpe remuneratiōis.
et paupertateꝫ tuam: ſꝫ diues es l† m†
ſ nulla peſtis efficacior q̄ꝫ domeſticus hoſtis.
ſ cumulus miſerie tribulatis ſi infamanꝛ.
ꝛ blaſphemaris ab his q̄ ſe dicūt n†
ſ cōfitētes. ſ ſi filij abrae eſſent opa a. facerent.
a ſ .i. cōgregatio ſathane.i. aduerſarij.
iudęos eē ꝛ nō ſunt: ſed ſunt ſynā o
ſ ſed tamen.
goga ſathanę. Nihil horum time p
as quę paſſur⁹ es. † Ecce miſſur⁹ q†
g eſt diabolus aliquos ex vobis in
ſ carcerē ponit p omni tribulatione.
h carcerē vt tentemini: ꝛ habebit r s†
a ſ ſed quicquid illi ingerant tu eſto.
i tribulationes diebus decē. Eſtō t†
fidelis vſqꝫ ad mortem: ꝛ dabo ti v x
bi coronam vitę. Qui habet au- y
rem audiat: quid ſpiritus dicat ec
cleſijs. Qui vicerit non ledetur z
ſ q̄ eſt gehēna. a ſ pgamus diuiſio cornuū interpretatur. ſ vt ſint diuiſi a malis ſeruantes vnitatē ecclie. ſ p coronā pugna aliq̄ ſignificaꝛ vt in hac eccleſia ps mala ipugnabat bonā.
k a morte ſcdā. Et angelo pergāmi a†
eccleſię ſcribę: Hęc dic̄ qui habet b†
ſ rhōphea bis acuta ſentētia dñi qua cōdemnabit malos in corpore ꝛ in anima.
l rhompheā ex vtraqꝫ pte acutaꝫ.
a ſ in medio praue nationis. b ſ ibi. c ſ .i. cōgregatio ſathane.i. aduerſarij.
Scio vbi hābitas ūbi ſedēs eſt c† d
ſ contra diſputantes.
ſathanę: ꝛ tenes nomen meum: e
ſ tribulatio ē illūiatio iuſt̄. ſ p aliq̄ tribulatiōe
m ꝛ non negaſti fidem meam: et f g

---

qꝛ ſic culpa p̄ncipaliter retorquereꝛ in ep̄m ꝛ nō in pplm: qd eſt improbatū. poſſet etiā dici ꝙ infrigidatio dicta p̄me charitatis nō cōtigit tpe tāti doctoris.ſ. Timothei: ſed alterius ſibi ſuccedētis. nā illo tpe epi ſcti q̄ pplo p̄ficiebanꝛ p̄mi ad tormēta ducebanꝛ: ꝛ ſic frequēter mutabāꝛ. Illi eni q̄ dicūt ꝙ Timothe⁹ h̄ intelligitur angel⁹ ephesi ecclie. mouenꝛ ex h̄ ꝙ circa illa tpa null⁹ eo excellētior inuēiꝛ rexiſſe eccliam epheſinā: ꝛ hoc magis mouet ad oppoſituꝫ: qꝛ tpe p̄lati excellētioris min⁹ cōtingūt defect⁹ in ecclia ſibi cōmiſſa: ꝓpter qd ſaluo meliori iudicio mag̃ videꝛ ꝙ fuerit ali⁹ a ſctō timotheo. a Sed hoc habes. Hic ɔñr ſubditur commēdatio: vt more boni ſamaritani poſt vinū mordificatiuū infundaꝛ oleū lenitiuū. cū diciꝛ: Sed h̄ habes.ſ. bonū ꝛ cōmēdatione dignū. b Quia odiſti facta nicolaitaꝝ. nō dixit nicolaitas: ſꝫ facta: qꝛ pſone ſūt ex charitate diligēde: ſꝫ eoꝝ vitia odio ſūt habenda. Iſte nicola⁹ fuit in p̄mitiua ecclia habēs valde pulchrā vxorē: ꝛ īpoſitū fuit ſibi ꝙ nimis çelabat eā. ꝓpter qd ad oſtēdendū cōtrariū cecidit in peius vitiū: ſm illud poeticuꝫ: Decidit ī ſcyllā cupiēs vitare charybdim. expoſuit enim vxorem ſuā alijs chriſtianis. dicēs erronee ſic vxores eſſe cōmunicādas ſicut ꝛ alias res. Diciꝛ in hiſtoria ſcholaſtica. libro. iij. ca. xix. ꝙ nicolaus ipſe vixit ſancte ꝛ caſte: ſꝫ alij incōtinētes hoc dixerūt. c Qui hꝫ aurē.i. intellectū capacē. d Audiat.i. mēte capiat. e Quid ſpiritus dicat eccle. Ex hoc ptꝫ ꝙ licet ſermo dirigaꝛ h̄ p̄mo eccleſie epheſine. tñ ɔñr dirigiꝛ omnib⁹ alijs p orbē cōſtitutis vt dictū eſt.ſ. f Uincenti. mūdū carnē ꝛ diabolū. g Dabo edere de ligno vi.ꝛc̄. iſtud lignū xp̄s eſt: vt habetur in fine huius libri: q̄ fruunꝛ beati. nā ei⁹ diuinitate reficiunꝛ interi⁹: ꝛ ei⁹ humanitate exteri⁹: ſm ꝙ dicit Auguſ. ſup illud Jobis. x. Ingredieꝛ ꝛ egredieꝛ ꝛ paſcua inueniet. h Et an. Hec eſt ſecūda ps principalis in q̄ informaꝛ ecclia ſmyrnēſis: cui⁹ poniꝛ h̄ cōmēdatio. cū dicitur: Et angelo ſmyrne ecclie. iſte fuit ſanctus policarpus ſꝫ doctores cōiter. i Hec dicit prim⁹ ꝛc̄. exponaꝛ vt.ſ. k Scio tribulationē tuā.i. approbo ī ea tuā patiētiā. l Et paupta. tuā. in tpalib⁹. m Sed diues es. in ſpiritualib⁹. n Et blaſphe.ꝛc̄. ꝛ nō ſūt ſm veritatē. o Sꝫ ſūt ſyna. ſa. qꝛ ſūt obſtīati ī ſua īfidelitate ɔtra chriſtum. Scdm ei qd diciꝛ eccleſiaſtice hiſtorie libro. iiij. ca. xij. in ciuitate ſmyrneoꝝ multi iudei habitabāt q̄ excitauerūt gētiles ad pſequēdū grauiꝛ xp̄ianos. in q̄ pſecutione plurimi nō ſolū fuerūt ſuis reb⁹ ſpoliati: ſꝫ etiā martyrio coronati: inter quos beat⁹ polycarp⁹ fuit in ignē ꝓiectus: ꝛ cū ignis eū nō ledēt: gladio pcuſſus migrauit ad dñm. ideō ſubdiꝛ: p Nihil hoꝝ ti.q.d. me ꝓtegēte per martyrij palmā trāſibis ad gl̄iaꝫ. q Ecce miſſu.ē dia. qꝛ ad h̄ faciēdū īcitabit īfideles. r Ut tēte.i. ꝓbemi ſicut aurū in fornace. iſta tñ ꝓbatio nō eſt ex intentiōe diaboli: quia non intendit tribulatorum bonū: ſꝫ ex intētiōe dei q̄ ex mal̄ elicit bōa: ꝛ ſic ex ſeuitia tyrannoꝝ elicuit patiētiā martyrū ꝛ coronā. s Et ha. tri. dieb⁹ decē. Iſtō exponiꝛ multipliciꝛ. Uno mō referēdo ad tribulationē eccleſie generaliꝛ. cui⁹ a doctorib⁹ dicunꝛ eſſe decē tribulatiōes q̄ ſignāꝛ hic p decē dies. Alio mō vt p decē dieruꝫ tribulationē intelligaꝛ tribulatio pfecta: quia denari⁹ eſt numer⁹ pfect⁹ ꝛ prim⁹ limes numeroꝝ: qꝛ numeri ſequentes ſunt replicatiōes denarij et partiū ei⁹: vt diciꝛ. iij. phyſicorum. vndecim enim eſt vnum ꝛ decem. duodecim duo ꝛ decem. ꝛ ſic vſqꝫ ad viginti que ſunt bis decem triginta ter decem: ꝛ ſic ɔñr. Alio mō applicando ad decem p̄cepta decalogi.q.d. tribulatio ecclie durabit q̄ꝫdiu obſeruatio preceptorum decalogi: quod eſt vſqꝫ ad finē mūdi. Poſſet etiā aliter ſaluo meliori iudicio expōi: vt p decē dies intelliganꝛ decē anni. ſm illud Ezech. iiij. Dieꝫ p anno dedi: qꝛ forte tātū durauit pſecutio ſmyrnēſis eccleſie. t Eſto fidel̄.i. firm⁹ in fide. v Uſqꝫ ad mortē. ꝓ ipſa tolerāda. x Et dabo tibi coronā vite.i. vbi mors nō habet locū. y Qui habet aurē. expōaꝛ vt.ſ. vſqꝫ ibi: z Nō ledeꝛ. a morte ſecūda.i. ab iferno: qui diciꝛ mors ſecūda. j. xxj. a Et angelo. Hec ē tertia ps in qua ponitur informatio pergamenſis eccleſie: cuius primo ponitur commendacio de bono vt melius recipiaꝛ correctio de malo q̄ poniꝛ ibi: Sed habeo.

† Luce. 15.

† i.5.

Circa p̄mū dicitur: Et angelo pgamenſis ꝛc̄.i. beato Polycarpo⁹ vt dicunt cōmuniter doctores. b Hec dicit qui habet rompheam ꝛc̄. gladium ex vtraqꝫ pte acutum: ſicut dictum eſt. j. ca. ꝛ expoſitum. c Scio vbi habitas.ſ. in bono tribulationis. ideo dicitur: d Ubi ſedes eſt ſathane.i. eius poteſtas: infideles inducendo ad perſecutionem eccleſie. e Et tenes nomen meum. moribus ꝛ fide. f Et non negaſti fidē meā. in perſecutiōib⁹ et tormētis. g Et. pro id eſt.

In diebus

a Balaā. Id eſt heretici qui docēt terrenos pncipes qualiter ſubuertāt vidētes deū. Vł balaā.i.demōes q̄ docent carnē decipere aīas vidētes deū.
b Doctrinā nicolaitarū. Ideo enī repetit de nicolaitis: vt ad penitētiam īuitet qđ ſupiꝰ nō fecit.
c Māna. Eternā glīaꝫ de qua oēſ dicēt: Quid eſt hoc? qm̄ nec oculꝰ vidit nec auris audiuit.
1.Cor.2.b
d Calculū cā. In daniele abſciſus ē lapis ſine māibꝰ. In ꝓ ūbijs gēma gratiſſima expectatio pſtolātis.
Dan.2.e
Pro.17.b
Idē corpꝰ ſolidū vł ſeipm lucidū cādidū virtutibꝰ ꝛ ſpe imortalitat. e Et cā. calcu. no. ſcrip. qđ ne. Vł ſuper baptiſmū addo martyriū cuius vim nō ītelligit hypocrita q̄ ꝓ laude hominuꝫ patit. f Scriptū. Quinqꝫ litteris.ſ.q̄nqꝫ vulneribus oſtenſū fuit in corpe eiꝰ in cruce ꝙ martyr fuit.
g Niſi qui accipit.q̄ ope complet: qꝛ q̄ dicit ſe noſſe deū ꝛ mādata eius nō cuſtodit mēdax ē.
h Noui opa t. ꝛ fi. ꝛ cha. Filiꝰ dei dona ſpūſſcī habet.i.dat cui vult vł aufert. Ideo videāt iſti q̄ iā receperūt illa dona ne p cōſenſū maloꝝ perdāt ea. Vel charitatē ꝛ fidē ordo retrograduſ nō ꝙ priꝰ ſit charitas ꝙ̄ fides. Priꝰ fides ex fide charitaſ: ex charitate bona opa. i Ieca bel. Fluxꝰ ſāguinis: vł fluēs vel ſterq̄linium: vt mulieres tpe mēſtrui fluxū ſanguinis patiūt: ſic reprobꝰ q̄ male ꝯcipit: mox vt tpſ eſt pfic ꝛ cū poſt flāma auget: totꝰ fluēs ꝺr. dū Xo i ꝯſuetudīeꝫ duc fetorem late ſpargit. Et hi ſunt treſ mortui ſuſcitati: vnꝰ ī domo: aliꝰ ex portā: tꝰ ī ſepłchro.
Iecabel. vxor achab vł hꝰ epi. ꝛ hāc ītelligūt hētici q̄ fingūt ſe bonos: ſ ad mollicīē ꝛ laſciuiā īducūt. ☞ For

ſ quibus hoc feciſti. ſ q̄ eſt. ſ martyr.ſ.fuit.
in diebus illis antiphaſ teſtis meꝰ a†
ſ eius exemplo laborare.
fidelis qui occiſus eſt apud vos
ſ quaſi cōcluſio: qꝛ illū occiderūt. a ſ ſed ꝙ̄uis in hoc cōſtās.
vbi ſathanas habitat. Sed hā b†
a ſ ſi corrigaris. ſ vel in pauc. b ſ pateret nō ex
beo aduerſum te pauca: †quia hā c
pellis. ſ vanus pplus.
a b bes illic tenentes doctrinam ba d
ſ elidens.
laam qui docebat balac mitte
ſ delectari cū varijs rebus.
re ſcandalum coram filijs iſrael
a ſ cū demone corpaliter vł ſpūalit. b ſ ſimilit
edere et fornicari. Ita habes ꝛ tu e†
a ſ ꝯ īpugnāres. b ſ i pleriſqꝫ addit quā ego
tenentes doctrinā nicolaitarum.
odi. ſ de iſto ſicut de illo. ſ quia.
Similiter penitentiam age: ſi q̄ f† g
a ſ in aliq̄ fecerit minꝰ ꝙ̄ ꝺbeaſ. b ſ q̄ nō corrigis.
c ſ .i.cōuicā illos fornicarios peccaſſe. dicēdo: ite
minus: veniam tibi cito: et pu h i
in ignem eternū.
gnabo cum illis in gladio oris k
ſ cordis.
mei. Qui habet aurem audiat: l†
quid ſpiritus dicat eccleſijs. Vin m†
a ſ alia traſlatio habet: margaritā. ſ vel memet ipſum qui fui in manna abſconditus.
c centi dabo manna abſconditū:
ſ interim. ſ alś lucidū.
d et dabo ei calculum candidum ꝛ n†
ſ in tali corpe. ſ ad q̄d: p h nomē vt inuitet.
e f et in calculo nomē nouū ſcriptuꝫ o†
g quod nemo ſcit niſi q̄ accipit. Et p q†
ſ illuminata interpretatur: vł viuēs hoſtia.
angelo thiatyre ecclie ſcribe †Hec r
dicit filius dei qui habet oculos s
a ſ q̄s neceſſe eſt imitari. ſ .i. vltimi fideles.
tanꝙ̄ flāmaꝫ ignis: ꝛ pedes eius
ſ .i. recepi.
b ſimiles auricalco. Noui opa tua t† v
ſ in elemoſynis.
et fidem ꝛ charitatē: ꝛ miniſteriū x y z
a ſ qꝛ ex his tribulatio. b ſ i oibꝰ aduerſis. ſ qꝛ rudis ecclia a leuioribꝰ ad pfectiōem venit.
et patientiam tuā: ꝛ opa tua no a† b c†
uiſſima plura prioribus. Sed ha
a ſ nō excōmunicas.
beo aduerſuꝫ te pauca: quia per d
ſ mollem et laſciuam.
i mittis mulierez iecabel q̄ ſe dicit e
ſ ſm qđ dicitur. ſ in re. ſ ſeſe imitātes
prophetēn docere ꝛ ſeducere ſer f g

a In diebus illis antiphas teſtis meꝰ. Ille martyr ſpecialit nominat: quia verbo ſuo ꝛ exemplo alios ad martyriū animauit. b Sed habeo. Hic conſequēter ponitur correctio de malo. cū dicit: Sed habeo aduerſū te pauca.ſ. peccata corrigēda. c Habes illic.i. in ecclia pgamenſi. d Tenētes doctrinam balaā ꝛc. Hec hiſtoria habet Nu.xxv. vbi dicit ꝙ balac rex moabitarū ex doctrīa balaā miſit puellas pulchras prope caſtra hebreoꝝ: vt earū pulchritudīe hebrei qui erāt luxurioſi allicerent ad idolatriā: ꝛ ſic deꝰ offēderet ꝯtra totū pplm. Dicūt ergo hic aliq̄ expoſitores ꝙ ī eccleſia pgamēſi tūc erāt aliq̄ verbo ꝛ exēplo alios īducētes ad fornicationē tanꝙ̄ licitā ꝛ ad comedendū de idoloꝝ ſacrificijs ad eoꝝ venerationē. Dicūt etiā ꝙ cū hoc erāt aliq̄ tenētes ꝛ docētes errorē nicolai.ſ. poſitū. Sed h nō videt veruꝫ: qꝛ ſi ſic fuiſſet: nō diceret in textu: Habeo aduerſuꝫ te pauca: ſed multa. Propter quod meliꝰ videt dicēdū ꝙ ī ecclia pgamē ſi erat tm̄ error Nicolai apđ aliq̄s: vt dicit in textu: ꝛ doctrina balaā inducit tm̄ ꝓ ſimilitudīe vł exēplo: ꝛ ſꝫ hoc ſaluo meliori iudicio ſic eſt exponēda littera: Habes illic tenentes doctrinā balaā ꝛc. nō re ſed ſilitudine: ſic hō largus p quādā ſimilitudinē dicit alexander. Et ꝙ iſte ſit ītellectus videtur ex hoc qđ ſequitur.ī. †Nu.24.c
e Habes ꝛ tu tenentes doctrinā nicolaitarū. q̄ſi dicat manifeſte: ſicut balac tenuit doctrinā peſtiferā balaā: ſic apđ te ſunt aliq̄ tenētes doctrinā Nicolai erroneā: ſicut dictū ē.ſ. f Similiter penitētiā age. ſicut dictū eſt.ſ. epheſine eccleſie derelicta prima charitate. g Si quo minus.i. ſi in aliquo neglexeris hec corrigere. h Veniā tibi cito. in finali iudicio: qđ eſt valde ꝓpinquū eternitati cōparatū. Propter qđ dicitur.j. Iohīs.ij. Nouiſſima hora eſt. i Et pugnabo cū illis. in errore obſtinat. k In gladio oris mei.i. in ſententia illa horribili: Ite maledicti in ignē eternū ꝛc. Mat.xxv. l Qui habet aureꝫ. exponat vt.ſ. vſqꝫ ibi: m Vincēti dabo māna ab. manna figurale corporale ꝛ manifeſtū: datū fuit filijs iſrael ī deſerto: Exo.xvj. Sed verū māna eſt ipē xp̄s ſm ꝙ ipē dic Iohannis.vj. Amē dico vobis: nō dedit vobis moyſes paneꝫ de celo: ſed pater meꝰ dat vobis panē de celo veꝝ. Et ſubditur: Ego ſū panis vite ꝛc. hoc eſt māna celeſte qđ beatos reficit interius ꝛ exterius: vt p̄dictū eſt: ꝛ dicitur abſcōditum hominibꝰ vite pn̄tis: ſm qđ dicit pſ.xxx. O magna multitudo dulcedīs tue dn̄e quā abſcōdiſti timentibꝰ te. n Et dabo illi calculū cādidū.i. corpꝰ dote claritat decoratū: qđ dicit calculꝰ ſiue lapillꝰ: qꝛ eſt terreū a dominio ſicut ꝛ lapis C
o Et in cal. no. nouū ſcriptū. qꝛ tūc q̄libet beatꝰ manifeſte ꝛ corporaliter p dotes corpis glorioſi erit aſcriptꝰ ciuilitati celeſtiū. p Qđ nemo ſcit niſi q̄ accipit. ſm qđ ꝺr.j. Cor.ij. Oculus nō vidit. ꝛ auris nō audiuit: ꝛ in cor homīs non aſcēdit que preparauit deus diligentibus ſe. īmēſitas enī illius dulcedinis nō eſt cognoſcibilis a viatoribus: ſed a cōphenſoribꝰ q̄ iā acceperūt. q Et angelo. Hec eſt ps pncipalis in qua informat thiatyrenſis ecclia. Et diuidit in tres ptes: qꝛ pmo ponit eius cōmēdatio. ſecūdo maloꝝ reprehenſio. ibi: Sed habeo. tertio bonoꝝ a malis diſcretio. ibi: Vos aūt. †ſ.1.c .j.19.c.
Circa pmū dicit: Et angelo thiatyre ecclie: q̄ ab aliq̄bus dicit fuiſſe ſanctꝰ Hireneꝰ: q̄ nō ſolū iſtā eccliam: ſed et multas alias vita ꝛ doctrina illuſtrauit: ꝛ vſqꝫ ad lugdunū: que eſt galloꝝ ciuitas puenit. Sꝫ hoc nō videtur probabilit dictū. pmo qꝛ nō fuit cōtemporaneus beato iohanni: q̄ videtur ſcribere epiſcopis ſibi cōtēporaneis. floruit autē hireneus ſub comodo aurelio: vt dicit Hiero. in libro illuſtriuꝫ virorū: qui cepit imperare anno dn̄i. clxxxij. Secūdo qꝛ nō eſt veriſimile ꝙ ep̄s tante vite ꝛ doctrine in ecclia ſua pmitteret illa q̄.ī. ſcribunt: ꝓpter qđ ſaluo meliori iudicio videtur mihi ꝙ fuerit alius minoris eccellētie ꝛ iohāni cōtēporaneus tūc regens eccliam thiatyrenēſē. r Hec dicit filius dei. naturalis: q̄ eſt chriſtus. ceteri ſūt filij adoptiui. s Qui habet oculos ꝛc. exponat: vt.ſ.j. ca. t Noui. p approbationē. v Opera tua. in effectu. x Et fideꝫ. in intellectu. y Et charitatē. in affectu. z Et miniſterium. ſeruiendo deo deuote. a Et patientiā tuā. in tribulatione. b Et opera tua nouiſſima plura priorib⁹. pcedēdo.ſ. de bono in melius. c Sed habeo. Hic cōſequēter arguit ſuoſ defectꝰ: qui notant cū ſubdit: d Quia pmitt mulierem iecabel. certū eſt ꝙ nō eſt illa que .iij. Reg. dicitur idolatra ꝛ fornicaria: quia quadringētis annis ꝛ amplius ante fuit pedibus equoꝝ cōcultata. iiij. Reg. ix. Et dicūt aliq̄ ꝙ erat vxor ep̄i: ſed hoc nō eſt veriſimile ꝙ vir tā bonus ſicut p̄miſſum eſt talē haberet vxorē. Et ideo dicendū ꝙ fuit alia falſa ꝓphetiſſa: vel forte aliq̄s hereticus qui figuraliter deſignat nomīe muliebri ꝓpter mollicıem carnal vitij. vnde ꝛ frequēter hō mollis ꝛ effeminatꝰ femina nomīat. e Que ſe dicit ꝓphe. falſe tm̄. f Docere. errorē. g Et ſedu. ſer. meos.i. ſimplices chriſtianos.

Fornicari

a Fornicari. Fornicatio dicit̃ quadriformis in animo .ſi vi/deris mulierem ad cō.eā ⁊c. In actu ipo. In amore terreno rū. in cultu idolorū. b In lectū. In ſecuritatē peccādi: vel lectū doloris. Alia trāſlatio pōit luctū ꝓ lecto: quo eternaz miſeriā deſignauit. c Nō mittā. Quidā pſeudo terrebant eos: q̄ adhuc miſſur⁹ erat dn̄s maio/res tribulatiōes q̄ȝ paſſi eſſent: cōtra h̄ dicit ꝙ nō mittet: vel legales obſer/uātias. d Dabo illi ſtel. ma. Stel/la matutina lucifer: qui ortus diē nū/ciat. i. chriſtus q̇ reſurgēs fidei lucē ⁊ īmortalitat̃ ītulit mūdo: dabit ergo ſtellā matutinā ſeipm̄ ⁊ gloriā reſurre/ctiōis: vel ſtella matutina reſurrectio prima. Et āge

Nico.de lyra

a Fornicari. dicēs h̄ eſſe licitū. mul/ti etiā dixerūt erronee fornicationem ſimplicē eſſe licitā. Vel hoc intelligit̃ de errore Nicolai q̇ tūc vigebat: vt ſu/pra dictū eſt. b Et mādu care ꝺ ido/laticis. in veneratiōe idolorū: aliter n̄ eſſet illicitū niſi rōne ſcādali ſimpliciū ſ̄ȝ qꝺ docet apl's. j. Cor. viij. c Et dedi illi tp̄s vt pēitētiā ageret: ⁊ ſic e/rat obſtinata. ꝓpter qꝺ ſubdit̃ pena: d Ecce ego mit. eā in lectū. infernal̃ pene. de quo dicit̃ Eſa. xiiij. Detracta

est ad inferos ſupbia tua: cōcidit ca/dauer tuum: ſubter te ſterneẗ tinea: ⁊ operimētū tuū erūt vermes. e Et q̇ mechanẗ cū ea. cōicādo malis ipſi⁹. f In tribulatione maxima erūt. in ī/ferno cū ea. g Niſi penitētiā ege/rint. in p̄nti vita. h Et filios eius. i. imitatores ipſi⁹. i Interficiaȝ in mortē. ſ. gehēnā. k Et ſciēt oēs ec/cleſie. tūc māifeſte qꝺ eſt mō occultuȝ. l Quia ego ſū ſcrutās renes ⁊ cor/da. examinās ⁊ puniēs cōcupiſcētias ⁊ malas cogitationes. m Et dabo vnicuiq; veſtrū ſ̄m opa ſua. penā im/pijs: ⁊ gl'iam iuſtis. n Vobis aūt. Hic ponit̃ diſcretio bonorū a malis: ⁊ p̄mo eos ſpecialit̃ informādo. ſcꝺo p̄/miū ꝓmittēdo. ibi: Et q̇ vicerit. Cir/ca p̄mū dicit̃. Vobis aūt dico: ⁊ q̇ ſūt illi ſubdit̃: o Quicūq; nō h̄n̄t do/ctrinā hāc. i. nō recipiūt doctrinam ie/çabel. p Et q̇ nō cognouerūt alti/tudinē ſathane. i. nō approbauerūt ſu/pbias ebiōiſ ⁊ cherinthi: q̇ ſupbia ela/ti dixerūt ꝯtra reuerētiā pſone xp̄i ei⁹ diuinitatē negātes: ꝓpt̃ qꝺ beat⁹ Jo/hānes in p̄ncipio euāgelij ſui ei⁹ diui/nitatē declarauit: ſ̄ȝ qꝺ dicit̃ in libro illuſtriū viroꝝ. q Queādmodū dicūt. Hic tāgit̃ vitatio alteri⁹ erroris ſ. pſeudo aploꝝ: q̇ cum euāgelio dice/bāt eē neceſſariā obſeruationē legali/um: q̇ dicit̃ pōdus īportabile: Act. xv ⁊ q̄ȝtū ad hoc dicit Johānes vl' poti⁹ angelus apparens ei in pſona chriſti: Queādmodū dicūt pſeudo apl'i. r Nō mittā ſup vos aliꝺ pondus. i. obſeruationē legis: qꝺ pōd⁹ falſi apo/ſtoli dicūt vobis eē īponēdū. s Tn̄ id qꝺ habetis. i. veritatē euāgelicā vobis p veros apl'os p̄di/catā. t Tenete. firmit̃. v Dōec veniā. ad iudiciū. x Et qui vi. Hic ꝯn̄r p̄dictos īformat. p̄miū ꝓmittēdo. d. Et q̇ vicerit. tētatiōes mundi carnis ⁊ diaboli. y Et cuſtodie/rit vſq; in finē. i. vſq; ad mortē. z Opera mea. Hoc ꝺ̄r q̄ ie/ſus cepit facere ⁊ poſtea docere: Act. j. a Dabo illi ptātem ſup gētes. in finali iudicio in quo pfecti iudicabūt cū xp̄o: et ſic habebūt ptātē ſup gētes iudicādas. b Et reget il. i virga ferrea. i. īflexibili iuſticia. c Et tāq; vas figu. cō. q̄ tūc pctōres in infernū retrudēẗ. d Sic̃ ⁊ ego ac. a pr̄e meo. oīa que eni

ſ cū mulierib⁹ vel cū demone.
a uos meos: fornicari ⁊ manduca/re de idolaticis.† Et dedi illi tem/pus vt pęnitētiā ageret: ⁊ nō vult
a ſ et quia nō vult penitere.
pęnitere a fornicatione ſua. Eccē
a ſ excecādo. b ſ i ſecuritatē peccādi c ſ .i. eā
b ego mittȯ eam in lectūm: et qūi
cum ſuis operib⁹ mittā in pditione.
ſ .i. cōformes ſibi fiūt p opa ꝓ qb⁹ puniēẗ.
mechanẗ cū ea in tribulatiōe ma/xima erunt: niſi pęnitentiaȝ ege/
a ſ eterna. ſ. pena cōdēnās oēs ſequaces.
rint ab operibus ſuis: ⁊ filiȯs ei⁹
a ſ in futuro ſcient in re qꝺ tm̄ hic fide.
interficiam in mortem: et ſciēnt omnes eccleſię †quia ego ſuȝ ſcru
ſ puniens carnales concupiſcentias ⁊ malas co/gitationes.
a ſ ſcient quia.
tans renes et corda: et dȧbo vni
ſ bonis bona malis mala. ſ vel ſua.
cuiq; veſtrum ſ̄m opera veſtra.
a ſ hoc illis facio. b ſ cōmutatio perſone inter/poſitio ſententie.
Vȯbis autem dico ⁊ cętėris qui
a ſ ex vobis. ſ ꝙ ſine lege nō ſit ſalus.
thiatyre eſtis: qu̇icunq; non ha/bēt doctrinaȝ hanc ⁊ qui non cȯ
ſ .i. nō approbauerūt.
ſ ſuperbiam.
gnouerūt altitudinē ſathāę quē/
a ſ quidā egreſſi de iudea. ſ me miſſurū.
admodū dicu̇nt: non mittā ſuper
a ſ veteris legis. b ſ q̄ȝuis illi hoc dicūt tn̄. ſ q̄ ſi dilaborate ne pdat̃ q̄ iā dedit: ſȝ ad maiora ni/
vos aliu̇d pondus. Tȧmen id qꝺ
timini.
ſ retribuere
habetis tenete donec veniaȝ. Et
ſ nō cedēs eis. ſ et cum hoc. ſ vite ſue
qui vicerit ⁊ cuſtodierit vſq; in fi/
vel vſq; ad pfectionē.
ſ in hoc ſcl'o.
nem opa mea: dabo ei poteſtatē
ſ gentiliter viuentes. a ſ iuſticia inflexibili
ſup gētes: †⁊ reget illas in virgȧ
a ſ quidā vt omnino pereāt: q̇dā vt in meli⁹ im/
ferrea: ⁊ tanq; vas figuli cȯnfrin
mutenẗ.
ſ ſ̄m humanitatem.
gēẗ: ſicut ⁊ ego accępi a pr̄e meo
ſ in futuro.
d et dabo illi ſtellam matutinam. Qui habet aurē audiat: quid ſpi/ritus dicat eccleſijs.

enim q̃ habet fili⁹ hȝ a patre. e Et dabo illi ſtel. matuti. id eſt corpus glorioſum dote claritatis refulgēs. f Qui ha/bet aureȝ. exponatur vt. s̄. Ca. II

Moraliter.

a† Et angelo epheſi eccl'ie ſcri. ⁊c. Epheſus cōſiliū meū interp̄taẗ: ideo hec ſcriptura moraliter dirigit̃ illoꝝ cōgregatiōi q̇ nō ſolū ad p̄cepta decalogi: ſȝ etiā ad euāgelij cō/ſilia ſaltē aliq̄ ſūt obligati: cuiuſmodi ꝓprie ſūt religioſi. b Hec dicit q̇ te/net ſeptē ſtel. in dex. ſ. i. xp̄s ſ̄m ſenſuȝ litteralē. c† Scio opa t. i. approbo. nā bonoruȝ religioſoꝝ opa a deo ſunt approbata. e† Et patiē. t. q̄ religio/ſis eſt neceſſaria. nā in religiōe quacū/q; ſūt aliq̄ grauia ſuſtinēda. † Et nō pōt ſu. ma. nā in religiōe bn̄ diſpo/ſita ſeruaẗ diſciplina regular̃: q̄ pu/niunẗ. g† Et tētaſti eos q̇ ſe dicūt apl'os ⁊c. Per iſtos ītelligi p̄nt hypo/crite q̇ ſub ſpecie maioris ſctitat̃ q̄rūt latēter peccare: ⁊ qn̄ de talib⁹ experi/mentū habeẗ deijciunẗ: q̄ mēdaces ī/ueniunẗ: q̄ tn̄ tales habent aliqn̄ po/tentes defenſores. inde eſt ꝙ arguen/tes eoꝝ maliciā aliqn̄ ſuſtinere habēt iniuriā: ꝓpter quā tn̄ nō debēt defice/re a veritate. n† Sed habeo aduer/ſum te pauca ꝙ charitatē tuā p̄mā re/liquiſti. i. feruorē deuotiōis ad deū et pietatis ad ꝓximū. omnis enī religio q̄ȝtūcunq; bene ſteterit in obſeruanti/is regularib⁹: tamē multuȝ declinaſſe videtur a paternis traditionib⁹. ꝓpt̃ quod nō dicitur hic charitatē reliq̄ſti abſolute: ſed charitatē p̄mā. i. aliquē pfectiōis gradū a p̄mis patrib⁹ obſer/uatū. vn̄ debem⁹ recordari: ⁊ ad p̄mū gradū q̄ȝtū poſſum⁹ reuerti. ideo ſub/dit̃: q† Memor eſto itaq; ⁊c. ſin āt venio tibi ⁊ mo. cāde. tu. ⁊c. i. nō habe/bis corā deo tm̄ merituȝ ſic̃ ſi redires ad ſtatū priſtinū. a† Sed h̄ ha. bo. q̄ odiſti facta nicolaitaꝝ. iſti ſ̄m ſēſū litteraleȝ dicebant ꝙ vxores debebāt eſſe cōmunes alijs ſicut alie res. de q̇/bus dicit̃ Act. iiij. Erāt illis oīa cōia. ⁊ ideo p iſtos nicolaitas ſignificāẗ illi qui ſunt nimis ad luxuriā relaxati: et in omni religiōe iſti ſūt odioſi. Qui habet aures. ſ. cordis ⁊ corpis. audiat. ſ. cū effectu īpletiōis. ⁊ ſubdit̃ p̄miū cū dicit̃: f† Vincēti. ſ. tētati/ones mūdi carnis ⁊ diaboli. g† Da/bo edere de li. vite. i. dabo ei fruitionē bonitatis xp̄i qui eſt vere lignū vite. h† Et angelo eccl'ie ſmyrne. ſmirna ī/terpretaẗ cāticū ⁊ mirrha. ꝓpter quod moraliter hec ſcriptura dirigit̃ illis q̇ tribulatiōes patienẗ ſuſtinēt: nec frā/gunẗ p īpatientiaȝ: ſȝ magis aliqn̄ de virtute cōſtantie gl'ianẗ. ſic̃ ꝺ̄r Act. v. Ibāt gaudēteſ a ꝯſpectu cōcilij qm̄ di/gni habiti ſūt ꝓ nomīe ieſu cōtumeli/am pati. ⁊ talib⁹ dicit xp̄s. k† Scio tribu. tu. i. approbo. l† Et pau. tu. in tpalib⁹. m† Sed diues es. ī ſpi/ritualib⁹. n† Sed blaſphe. ab his q̇ ſe dicūt eē iu. ⁊ nō ſūt ⁊c. hoc nomen ad chriſtianitatē eſt trāſlatū. ſic̃ dicit̃ Roma. ij. Nō eī q̇ ī ma/nifeſto iude⁹ eſt: neq; q̄ in manifeſto eſt in carne circūciſio: ſȝ q̇ in abſcōdito iude⁹ eſt ⁊ circūciſio cordis in ſpū nō lr̄a cuiuſ laus non ab hominibus: ſed ex deo eſt. Igit̃ p illos q̇ dicūt ſe eſſe iudeos ⁊ nō ſūt. ſignificanẗ mali chriſtiani q̇ xp̄m ꝟbo cōfitenẗ ſed morib⁹ nō ſequūtur. de quib⁹ dicitur ad Titū. j. Cōfitenẗ ſe noſſe deū factis autē negāt. Et tales peſſimi fre/quenter blaſphemant innocētes afflictos dicentes ꝙ merue/runt maiora pati: et procurāt aliquando penas eorū augmē/tari, ideo ſubdit̃: q† Ecce miſſur⁹ eſt dia. ⁊c. h̄ enī fac̃ dia/

bolus per

†Job. 24. b
†Dic. 17. b
†Ps. 1. 19. c

bolus p malos homines qui ſūt ei⁹ mēbra. s† Et habebi/
tis tribulationē diebus decē.per q̄s ſignificatur totū tp̄s vſ/
q₃ ad finē ſeculi:eo q̄ omnes numeri ſequētes denariū ſūt re/
plicatiões ipſius ⁊ ptiū ſuarū.vndeci enī ſūt decē ⁊ vnu₃:⁊ ſic
ɔſequēter vſq₃ ad vigītī q̄ ſūt bis decē.Et ꝓ tali pſecutiõe bo/
norū a malis dicit̄.ij.Timoth.iij.Oēs q̄ pie volunt viuere in
xp̄o pſecutionē patient̄.Et premiū patiētie ſubdit̄ cū dicit̄:
t† Eſto fidelis vſq₃ ad mortē ⁊c̄. a† Et angelo eccl'ie p/
gami ⁊c̄.Pergam⁹ interp̄tat̄ diuiſio cornuū.Eſt autē duplex
cornu moralit̄ loquēdo.ſ.cornu ɔſtantie⁊ cornu ſupbie.ꝑpter
qd̄ hec ſcriptura pōt dirigi ad cōgregationē in qua ſūt aliq̄ cō
ſtātes ꝓ veritate ſuſtinēda.⁊ aliq̄ arrogātes ꝓ ſua ambitione
ꝓmouenda.ideo ſubdit̄: b† Hec dicit q̄ habet rumphea₃
ex vtraq₃ parte acutā.q₂ chriſtus ſui gladij ſentētia ꝓtegit cō/
ſtātes ⁊ deijcit arrogātes.⁊ q̄tū ad arrogātes ſubdit̄:
c† Scio vbi habitas ⁊c̄.quia ſathanas eſt rex ſup oēs filioſ
ſupbie.vt dicit̄ Job.xlj.⁊ ꝓ cōſtātib⁹ ſubdit̄: e† Et tenes
nomē meū ⁊c̄.⁊ ponitur exemplū in pticulari cū dicit̄:
a† Et in dieb⁹ illis antiphas teſtis me⁹ ⁊c̄.q̄ interp̄tat̄ dās
tranſitū.nā ille q̄ ꝓ veritate cōſtāter morit̄ ip̄e dat alijs exem/
plum trāſeūdi p eundē paſſū. b† Sed habebo aduerſus
te pauca:quia habes illic tenētes doctrinā balaā.i.habes ali/
quos illis ſimiles.de quib⁹ ſubdit̄: e† Ita habes ⁊ tu te/
nētes doctrinā nicolaitarū.qui nimis laxabant carnis vitiū.
⁊ per iſtos de quibus hic dicitur ſignificatur q̄ inter ſtātes ꝓ
fide ſunt aliq̄n aliq̄ lubrici in carne.ſic̄ de ſctō Bonifacio mar
tyre d₂:Ecce hō quē q̄rim⁹ adulter ē ⁊ ebrioſus:⁊ tn̄ erat con/
ſtantiſſime paſſus. † Similit̄ penitētiā age.de h̄ qd̄ ē pec
catū. x† Qui vicerit.tētationem carnis. m† Dabo ei
māna abſcōditū.i.fruitionē bonitatis diuine:q̄ abſcondita ē
hominib⁹ p̄ntis vite. n† Et calculū candidū.i.xp̄m q̄ di/
cit̄ lapis.Pſ.cxvij.Lapidē quē reprobauer̄t edificātes ⁊c̄.
⁊ eſt cādidus ex forma corpis glorioſa. o† Et in calculo
nomē nouū.ſ.emanuel.qd̄ interp̄tat̄ de⁹ nobiſcum. q† Et
angelo thiatyre.que interpretatur illuminata. ⁊ ideo ſignifi/
cat eccl'iam aliquā pticularē fide xp̄i illuminata₃ ⁊ bōis ope/
rib⁹ adornatā.de quib⁹ ſubdit̄: t† Noui opa tua ⁊ fidē
⁊c̄.Sed ignorātia ſeu negligētia p̄ſidētis ſeu p̄ſidētiū pmittū
tur aliqua mala.de quib⁹ ſubdit̄:S₃ habeo aduerſus te pau
ca q₂ pmit.mu.ieça.⁊c̄.p quā ſignificāt̄ diuīatrices ⁊ ſortile
ge q̄ dcipiūt ſimplices ⁊ frequēter ſūt mediatrices luxurie. et
ideo dicit̄: a† Fornicari ⁊ māducare de idolaticis.idolū
aūt luxurioſi ē mulier cōcupita:ꝑpter qd̄ idoloticū dicit̄ illd̄
qd̄ ꝓ eius cōcubitu donat̄. c† Et dedi il.tp̄s vt pēi.age.
⁊c̄.quia tales vetule in malis veterate vix aut nunq̄₃ volunt
ad bonū redire. n† Uobis aūt dico ceter̄ q̄ thiatyre eſt̄
⁊c̄.i.q̄ doctrinā talē peſtiferā nō recipitis. r† Nō mitta₃
ſup vos aliđ pōdus.p qd̄ ſignificat̄ pena gehēne grauiſſima.
s† Tamē id qd̄ ha.te.i.in bono qd̄ habet̄ pſeuerate. Et q̄
vicerit ⁊c̄.ſeq̄t̄: a† Dabo ei poteſ.ſu.gē.⁊c̄.p gētes q̄ īter
p̄tant̄ geniti tales ſignificāt̄ mot⁹ carnales q̄ ſūt ɔfrīgēdi vir
ga ferrea.i.pēitētia dura. e† Et dabo illi ſtellā matuti.i.
xp̄m in p̄miū q̄ dic̄ de ſeip̄o.j.vlti.ca.Ego ſū radix ⁊ gen⁹ da
uid ſtella ſplēdida ⁊ matutina.

Glo. ordi.

Et angelo ec.⁊c̄. Ca. III
Sardis .principiū pulchritudis q̄
primū nihil vel parū
virtut̄ h₃:deīde tur/
pis p vitia: vel hypo
crite q̄ extra pulchri ī
tus deformis .Ul' p̄n
cipiū pulchritudis ē
de mūdo exiſſe.
b Scio opa tua .et
ſcio q̄ in omnib⁹ ope
ribus tuis quer̄ hu/
manā laudē. c Eſto
vigilās.vl' ideo vigi/
la:q₂ licet ſis mēte ī/
motus:vl' ī mēte lau
dabilis: non es tn̄ p/
fectus : niſi ceteros
excites: vel nō ē ſatiſ
xp̄m cōfiteri niſi etiā
opera feceris.
d Nō enī inuenio
ope.tua ple.⁊c̄. Du₃
ſine charitate: vl' pro
laude : vl' q₂ cōmittit
criminale. e Au
dieris .a ſctīs patri/
Jaco.2.b bus:q₂ q̄ in vno offē
dit oīm re⁹ ē.Ul' rece
perūt mercedē ſuā.
1.Co.13.a Uel:charitatē aute₃
nō habeā nihil ſū.
f Nō inq̄nauer̄t ve.
ſua.veſtē īmortalita/
tiſ ⁊ īnocētie:q̄s acce
perūt in baptiſmo vl'
ſua bōa opa. g Nō
dele.delet reprobos:
Exo.10.g ſm illud:Indurauit
dn̄s cor pharaōis.
h De li.vi.liber vi
te p̄ſciā dei ē:in q̄ oīa
ɔſtātia. i Cōfi.no.
Mat.25.c ei⁹.dicēſ:Ueīte bn̄di
cti patr̄ mei. Ul' hic
dedit mihi mānduca/
re et bibere.
Hec di

a Et angelo eccl'ie Ca. III
ſ principiū pulchritudis: vel apta principio pulchritudinis.
ſardis ſcribe.Hec dicit q̄ b
habet ſeptē ſpūs dei:⁊ ſeptē ſtel/ c
ſ .i.noſco.
b las. Scio opera tua : quia nomē d e†
a ſ quia qui in vno offendit omniū re⁹ eſt.
habes q̄ viuas : ⁊ mortuus es . f†
ſ .i.ſollicitus de ſalute. ſ vel cetera.
c Eſto vigilās ⁊ confirma reliqua g† h
ſ vel moritura. ſ vigila dico:nō enī
d que mortua erant. Non enī inue i k†
ſ et ideo nō ſunt in bn̄placito.
nio opa tua plena corā deo meo.
ſ et q₂ nō ſūt plena. ſ incepiſti opari.
In mēte ergo habe qualiter acce l†
a ſ ope cōple. b ſ de hoc qd̄ dimiſeras.
e per̄et audieris:⁊ ſerua:⁊ pēnitē/ m n
tiam age.†Si ergo nō vigilauer̄ o†
ſ excecando te. ſ vt ſpoliē ⁊ occidā .
veniam ad te tanq̄₃ fur:⁊ neſcies p† q
ſ contra te.
qua hora veniam ad te.† Sed ha r†
ſ q̄ſi paucos noīatoſ.i.bonos q̄ noīatiōe digni ſt̄
bes pauca nomina in ſardis qui
ſ crimiāli macula:vl' factā maculā lachrymis de/leuer̄t.
f non inquinauerūt veſtimēta ſua:
ſ iō. a ſ de virtute in virtutē . b ſ ſic̄ ego p̄ce/pi vl' p̄uidi.
et ambulauerūt mēcum in albis s†
ſ et ſilr̄ de imitatorib⁹ hoꝝ.
quia digni ſūt†Qui vicerit ſic:ve t
ſ .i.ſilr̄ veſt.v.al. a ſ nō ſubtrahā gratiā mi/nus dicit ⁊ plus intelligit.
g ſtietur veſtimentis albis : ⁊ nōn v
h delebo nomē eius de libro vite:
ſ in beneplacito.
i ⁊ confitebor nomen eius coram x
ſ et in gaudio angeloꝝ .
patre meo ⁊ coram angelis eius . y
Qui habet aurem audiat : quid
ſpirituſ dicat eccleſijs.Et angelo z†

Nico. de lyra

a† Et angelo eccl'ie ſar.Dicūt expoſito/ Ca. III A
res aliq̄ q̄ iſte fuit ſctūs Mellito quē aſſerunt
circa tpa illa fuiſſe ſadenſē ep̄m:⁊ ibidē marty
rio cōſūmatū:hoc allegātes ex eccleſiaſtice hiſtorie.v.
libro.xxiiij.ca.Sed ſalua eoꝝ reuerētia h̄ nō hr̄ ibi:ſ₃
q̄ fuit eunuch⁹:ꝑpter regnū celoꝝ caſtitatē cōſeruan/
do:⁊ q̄ plen⁹ ſpūſctō in ciuitate ſardēſiū req̄eſcit expe
ctās aduētū dn̄i.Et dato q̄ cū iſtis q̄ ibi dicūt̄ de ip̄o
q̄ fuerit martyr ⁊ ep̄s.h̄ tn̄ nō ē ad firmādū eoꝝ dictū
ſ₃ mag̃ ad ɔ̄riū.nā ī textu ſubdit̄:Nomē habes q̄ vi
uas ⁊ mortu⁹ es.qd̄ de tā ſctō ep̄o nō videt̄ verificari:
nec ēt de ꝑp'o ſibi ſubdito:q₂ culpa ſubditoꝝ redūdat
in p̄latū:⁊ tpe ſctī p̄lati ſolēt in pp'o ſubdito vitia ma
gis euitari:ꝑpter qd̄ videt̄ meli⁹ dicēdū q̄ fuerit ali⁹
ep̄s ſardēſis:q̄ nō fuit tāte ſctītat̄.nā tūc tpis ſicut di
ctū eſt.ſ̄.frequēter ep̄i mutabāt̄.Sic ergo ꝓcedit̄:q₂
p̄mo ponit̄ peccatoꝝ rep̄hēſio.ſcd̄o paucoꝝ cōmenda
tio.ibi:Sed habes .Circa p̄mū d₂: b Hec dicit q̄
h₃ ſeptē ſpūs dei.i.vniuerſitatē angeloꝝ ſibi aſſiſtētē.
c Et ſeptē ſtel.i.vniuerſitatē ep̄oꝝ:vt dictū ē.ſ̄.j.ca.
d Scio opa tua.q₂ nihil latet me. e Quia nomē
ha.q̄ vi.i.ſctītatē apparētē ⁊ famā. f Et mor.es.
ſpūalit̄ ſm ɔ̄itatē: g Eſto vigilās.ad cognitionē 1.Tes.5.a
defectuū in te ⁊ tuo grege. h Et cōfirma cetera.i. 2.Pe.5.c
tibi ſubditos ɔ̄bo ⁊ exēplo. i Que mortua erant.
pp'ls ei de facili ad pctā labit̄:niſi exēplo ⁊ ɔ̄bo p̄lato
rū ſuſtentet̄. k Nō enī inuenio opa tua plena.i.p
fecta:ſ₃ magis defectiua. l In mēte ḡ habe qualit̄ De pe. di.2
acceperis ⁊ au.ſ.doctrinā xp̄i p ei⁹ ap'los veros. c.ſi eni. ⁊.
m Et ſerua.ope adīplēdo. n Et pēitētiā age.de iohannes.
omiſſiōe bonoꝝ ⁊ cōmiſſiōe maloꝝ. o Si ḡ vigi.i.
diligēs fueris circa dicta. p Uenīā ad te.ī morte.
q Tanq̄₃ fur.q₂ nihil incerti⁹ hora mortis. r S₃
habes.Hic ɔ̄ſr pōit̄ cōmēdatio paucoꝝ.cū d₂:S₃ ha
bes pauca noīa in ſardis q̄ nō inq̄nauerūt veſtimenta
ſua.q.d.multitudo ſubditoꝝ tuoꝝ maculata ē p pec/
catū. s Et ambulabūt mecū in albis.ſ.illi qui nō †ſ.2.c
ſunt per peccatū maculati:⁊ p albedinē veſtis intelli/
git̄ ſtola glorie ⁊ immortalitatis.Et q₂ nō eſt acceptio
pſonarū apud deū.ideo ſubdit̄: t Qui vicerit ſic
veſtiet̄ ⁊c̄.q.d.nō ſolū iſti:ſ₃ q̄cūq₃ vicerit mūdū car/
nē ⁊ diabolū:ſtola glorie veſtiet̄ . v Et nō delebo
nomē eius de libro vite.eſt autē liber vite dei p̄deſtina B
tio:in quo nullus ſcriptus ſimplicit̄ delet̄:q₂ finaliter
ſaluabitur.dicit̄ tn̄ deleri ſm q̄d q̄n cadit a iuſticia:et
reſcribi gr̄a recuperata. x Et cōfitebor no.ei⁹.i.q̄
vere ſit chriſtianus . y Qui habet aurem audiat:
quid ſpiritus dicat eccleſijs.exponat̄ vt.ſ̄ .
z Et ange.phila.Dicūt expoſitores cōiter q̄ iſte fuit

¶ a Hec dicit. Quaſi dicat labora de cōuerſi/
Job.14.b one fratrū ſic̄ cepiſti: qȝ ī eo ꝙ ꝓmiſi. Quod
cūqȝ petieritis patrē in no.m.d.vo.ſū verax
in ꝓmiſſis. vn̄ ſcire poteſtis ꝙ multos ꝯgre/
gabo vobis ſicut deſideratis. b Claudit.
Ut queram᷒. apit vt
īueniam᷒: vt inq̄ſitor
fructū accipiat ſudo/
riſ ſui: ⁊ largitor gr̄as
ſue bōitat̄ habeat.
c Ecce dedi co.⁊c̄.
qȝ modi ⁊c̄. Merito
dedi: qȝ apte nō pote
ras habere p te: quia
modicā habes virtu
tē. d Oſtiū. corda
hoīm pri᷒ dura. Uel
ſcripturas obſcuraſ.
Uel meip̄m q̄ ſū veꝝ
oſtiū ad vitā. vn̄ diſci
puli ꝓhibiti loq̄ ⁊ ce
Act.4.d ſi dixerūt: Nō poſſu/
mus q̄ vidim᷒ nō elo
qui. e Judeos. h
nomē pdiderūt dū d
xp̄o dixerūt: hūc ne/
ſcim᷒. f Mētiunt̄.
Nitūt̄ cōprobare v/
bis ⁊ q̇buſdā ſilatiōi
bus. g Ecce fa.il.
vt ve.⁊c̄. Parati imi
tari opera tua p ſimi
litudinē humilitatis
ſue. h Sciēt ⁊c̄. ex
tra poſiti nō credide/
rūt deū diligere eccle
ſiā: quā pmittebat af
fligi qđ nūc faciet fi/
dē dilectiōis. i. certi/
tudinē ne ſuccūbat̄:
qȝ venio ad remune/
C rādū. i Seruaſti
ver.patiē. Preceptū
de patientia qđ in me
oſtendi orās ꝓ pſecu
toribus. k Ab ho
ra tenta. que ve.⁊c̄.
ſcilicet vel generalis
perſecutionis in chri
ſtianos ſtatī poſt Ne
ronē future. vel vlti/
mo tp̄e antichriſti.
l Tētare habitan/
tes in ea. Sicut in ſe/
quētib᷒ ſexto ſepi᷒ or
dine: ſic ⁊ hic in ſexto
angelo nouiſſima de
ſignat̄ pſecutio. in q̄
q̇daȝ iudeoꝝ ſunt de/
cipiendi: quidam he/
lie monitis legem ſpi
ritualiter īpleturi ho
ſtem creduntur victu
ri. m Ecce venio
cito. Tentatio vo ve
niet: ſed ne ſuccum/
batis: quia venio ad
remunerandum.
n Columnam. firmum in ſe ⁊ ſuſtentantē
alios verbo et exemplo. o Non egredie
tur. Cum ſit deo certus numerus ſuorū ſi q̇s
labitur: alius miſericordia eius ſubinducit̄:
ſicut per ſuperbiā iudeoꝝ gētilitas ſubītra/
uit. Filius iunior. i. gētiliū pp̄l's exierat:
ſed morte vituli ſaginati. i. cruore chriſti recō
ciliatus non exibit ampli᷒. p Noue. Ubi
nihil vetuſtatis ſed plena viſio pacis.
q De celo. de ꝯfirmitate celeſtiū creaturaꝝ.

¶ amor fratris vel ſalutās hereditatem.
a philadelphie eccleſie ſcribe†. Hec a†
dicit ſanctus ⁊ verus qui habet b
¶ carnē de dau:d ſȝ ⁊ de adā nō nouā: merito cui᷒ oia bōa. a ¶ corda ad fidē vel ſcripturas.
clauem dauid: q̄ui aperit ⁊ nemo c
a ¶ añ porcos q̇ cōculcarēt. ¶ ſubtrahēdo gr̄aȝ.
b claudit: claudit ⁊ nemo aperit. †
¶ approbo. ¶ bona. ¶ ⁊.ſ.
c Scio opera tua. Ecce dedi coraȝ d† e†
d te oſtiū apertum quod nemo po/ f
a ¶ nō ſupbā vel modicā cōparatiōe future vbi nullus labor.
teſt claudere: quia mōdicam ha/ g†
bes virtutē: ⁊ ſeruaſti verbū me/ h
¶ in anguſtijs.
um: ⁊ non negaſti nomen meuȝ. i
¶ ⁊ qȝ tal'es. a ¶ i ſexta viſiōe loq̄t̄ d ꝯuerſiōe āge
Ecce dabo de ſynagōga ſatha/ k†
e ne qui dicunt ſe iudeos eſſe ⁊ nō l
¶ quō dabo
f g ſunt ſed mentiunt̄. Ecce faciaȝ il m†
¶ ad fidē. b ¶ venerēt vt ioſeph adorauerūt frēs ſui
los vt vēniant ⁊ adōrēt ante pe/
h des tuos: ⁊ ſcient quia ego dilexi n o
i te. Quoniam ſeruaſti verbuȝ pa p
¶ qȝ ſeruaſti.
k tiētie mee: ⁊ ego ſuabo te ab ho/ q
ra tentationis que ventura eſt in
l orbem vniuerſuȝ tentare habitā
m tes in terra. Ecce venio cito. Te/ r s
¶ ⁊ ideo tene interim quod habes. ſ. fidem ⁊ ope/ ra.
ne qđ habes vt nemo accipiat co t
¶ quia.
ronam tuam. Qui vicerit faciaȝ v† x
n illum columnā in tēplo dei mei: y
¶ nō patiar eum amplius diſcedere.
o et foras nō egredietur amplius. z†
a ¶ plus q̄ȝ mēs hois capiat. b ¶ q̇dā mō erit.
Et ſcribaȝ ſup̄er eum nōmen dei a
¶ ciuitas dei vocabit̄ munit᷒ virtutib᷒.
p mei ⁊ nomē ciuitatis dei mei no b
q ue hieruſalem: que deſcendit de c
a ¶ qȝ de᷒ mittit oēs ꝯtures. b ¶ .i. xp̄ian᷒. i. yn/ ctus gr̄a. ¶ qȝ nihil habet de adam.
celo a dēo meo: ⁊ nōmen meum
nouūm. Qui habet aurem audi/ d
at: quid ſpiritus dicat eccleſijs.
a ¶ laodicia interp̄tat̄ vomit᷒ vl' trib᷒ amabilis.
Et angelo laōdicie eccleſie ſcri/ e†

q̄drat᷒ de q̄ d̄r. iiij. Ecc̄e hiſtorie libro. iij. ca. ꝙ fuit hō ſacris lr̄is valde intelli
gēs: ⁊ multa ſcripſit ad fidei xp̄i declarationē ⁊ īfideliū cōfutationē. Sic ḡ ꝓ
cedit̄: qȝ p̄mo ponit̄ ei᷒ cōmēdatio. ſcđo p ip̄m infideliū ꝯuerſio. ibi: Ecce da/
bo. tertio p̄mij ꝓmiſſio. ibi: Qui vicerit. Circa p̄mū d̄r: a Hec dicit ſā/
ctus ⁊ ver᷒. i. xp̄s q̇ eſt ſctūſſctōꝝ: Dañ. ix. ⁊ ip̄a vitas: Joh. xiiij. Ego ſū via ve
ritas ⁊ vita. b Qui hȝ clauē dđ. i. poteſtatē aperiē
di intellectū ſcripturarū: Luc̄. xxiiij. Aperuit illis ſen
ſū ⁊c̄. c Qui apit ⁊ ne. clau. ⁊c̄. qȝ null᷒ pōt īpedire
ab intellectu ſcripturaꝝ eos q̇s vult erudire: nec aliq̇l † Z.1.d Eſa.22.f
pōt eas intelligere niſi ip̄o reſerāte. d Scio opa tu. Joh.12.c
i. approbo. e Ecce dedi co. te oſtium aptum. ad ſcri/
pturas intelligēdū: vt p̄dictū eſt. f Qđ nemo pōt
claude. i. te īpedire a doctrīe veritate. g Quia mo.
ha. vir. q. d. qȝ nō dedi tibi gr̄am miracl'oꝝ ſic̄ mult' ali
is epiſcopis illi᷒ tp̄is recōpēſaui tibi in ītellectu ſacra
rū ſcripturarū excellēti. h Et ſerua. ver. meū. ope et
doctrīa. i Et nō ne. no. meū. in pſecutiōe fideliū.
k Ecce dabo. Hic ponitur ꝯñr infideliū ꝯuerſio per
ip̄m. in dioceſi enī ſua multi habitabāt iudei q̇rū pl'es
per ei᷒ doctrinā fuerūt ꝯuerſi. ⁊ hoc ē qđ d̄r: Ecce da/
bo de ſynagoga ſathane. i. aliq̇s de iudeis q̇rū cōgre/
gatio d̄r ſynagoga ſathane ꝓ illo tp̄e: qȝ poſt reſurre/
ctionē xp̄i ⁊ aſcēſionē ad celos ⁊ p̄dicationē apl'oꝝ ma
nebāt in īfidelitate. l Qui dicūt ſe iudeos eē ⁊ nō
ſūt. hebrei eī vocati ſūt iudei a iuda patriarcha a quo
deſcēdit xp̄s ſm carnē. ⁊ iō poſtq̄ȝ negauerūt xp̄m nō
remāſit in eis res hui᷒ noīs: ſ; in chriſtianis ꝯfitētibuſ
xp̄m de tribu iuda veniſſe: circūciſi ſpū ⁊ nō carne: ſm
qđ d̄r Ro. ij. Nō enī q̇ in māifeſto iude᷒ ē: neqȝ q̄ ī ma/
nifeſto in carne ē circūciſio: ſ; q̇ in abſcōdito iude᷒ ē: et
circūciſio cordis in ſpū: nō lr̄a. m Ecce faciam illos
vt veniāt ⁊ adorēt añ pedes tuos: qȝ plures de iudeis
vt dictū ē cōuerſi fuerūt ad xp̄m hūiliātes ſe corā eo ⁊
ei᷒ miniſtro q̄drato n Et ſciēt. p illumiationē fidei.
o Quia ego dilexi te. ꝓmouēdo nō ſolū ad fidē ca/
tholicā: ſed etiā ad epiſcopalē dignitatē. p Qm̄ ſ/
uaſti verbū patiētie mee. vbo ⁊ ope. q Et ego te ſer
uabo ab hora tētatiōis q̄ vētura eſt in vniuerſū orbē:
p impatores romanos dominātes toti orbi ⁊ vbiqȝ fi
dē catholicā pſequētes. Sed ꝯtra h videt̄. nā iſta pſe/
cutio iā fuerat ſub duob᷒ impatorib᷒. ſ. Nerone ⁊ Do
miciano: vt hr̄ in legēda beati Johānis euāgeliſte: q̄
de p̄cepto Domiciani fuit miſſus in exiliū in inſulaȝ q̄
dicit̄ pathmos: in qua ſcripſit hūc librū: ⁊ eodē anno
Domicianuſ interfectus fuit. Dicēdū ꝙ licet pſecutio
chriſtiāoꝝ p iſtos impatores trāſiſſet: tm̄ maior erat fu
tura p aliq̇s alios ſequētes. de q̄ loq̄t̄ hic Johes p mo
dū futuri: ⁊ anteq̄ȝ veniret iſte fuit aſſūpt᷒ a dño. ideo
ſubdit̄: r Ecce venio cito. ad te accipiēdū. s Te
ne qđ habes. i. gr̄am tibi dataȝ. t Ut nemo accipiat
coro. tuā. cadētib᷒ enī aliq̇b᷒ a iuſticia in p̄nti: alij eis
ſurrogant̄: ſic̄ patet in legēda. xl. martyruȝ: qȝ vno ex
eis cadēte: clauiculari᷒ ſurrogat᷒ fuit ⁊ ei᷒ coronā ac/
cepit. v Qui vicerit. Hic ꝯñr ponit̄ p̄mij ꝓmiſſio.
iſtud tm̄ p̄miū videt̄ eſſe augmētū gr̄e in p̄nti tp̄e. Dic
igit̄: Qui vicerit. malignū: x Faciā illū colūnaȝ.
i. fortē ⁊ potētē in fide: nō ſolū ꝓ ſe: ſ; etiā ꝓ alijs ꝯfor
tādis ⁊ ſuſtētādis: ſm hūc modū petr᷒ ⁊ iohes ⁊ iaco
bus colūne dicūt̄: Galath. ij. y Jn tēplo dei mei. i.
in eccl'ia militāte: vt patebit ex ſequētib᷒. z Et fo/
ras nō egredie̅t ampli᷒. p apoſtaſiā: nec p excōicatio/
nē. a Et ſcribā ſup eū nomē dei mei: qȝ tales ī ſcri
ptura dicūt̄ dij: Ps. lxxxj. Ego dixi dij eſt̄. qđ expo/
nēs ſaluator Joh. x. dic̄: Jllos ad q̇s fact᷒ ē ſermo dei
deos dixit. repr̄ſētat enī in eccl'ia pſonā dei. b Et no/
mē ciuitat̄ dei mei noue hierl'm. i. eccl'ie militātis: qđ
ptȝ ex h qđ ſubdit̄: c Que deſcē. de celo a deo m.
nā eccl'ia militās regit̄ ⁊ ordinat̄ a ſpūſctō. Notādum
vo ꝙ xp̄s inq̄ȝtū hō loq̄t̄ h nominās deū ſuū ⁊ nomē meū nouū: qȝ dicit̄ chri
ſtian᷒ a xp̄o: qđ nomē nō habuit a p̄ncipio: licet vocat᷒ fuit ieſus ī circūciſiōe
Luc̄. ij. ſ; p᷒ baptiſmū int̄ hoīes vocat᷒ ē xp̄s: ⁊ ſil'r ei᷒ fideles a p̄ncipio nō fu
erūt vocati xp̄iani: ſ; tm̄ diſcipuli: poſtea fide diffuſa vſqȝ in antiochiā fideles
ibi m'tiplicati p̄mo vocati ſūt xp̄iani: vt hr̄ Act. xj. d Qui habet au. ⁊c̄. ex
ponat̄ vt. ſ. e Et angelo laodicie. Hec eſt ſeptīa pars principalis in qua
ſcribit epiſcopo laodicenſi: quē aliqui expoſitores aſſerūt fuiſſe ſāctū Sagarē:
hoc allegantes ex. v. libro Eccleſiaſtice hiſtorie. xxiij. ca. Sed ſalua eorū reue/
r̄entia nō noīat̄ ibi ep̄s: ſ; ſacerdos ⁊ martyr: ⁊ ibi d̄r ꝙ laodicie req̇eſcit. plu/
r̄es autē alij ibidē nomīati ſub noīe ep̄i exprimunt̄. dato tm̄ ꝙ fuerit laodicie

Teſtis

ep̄s

a Teſtis.eoꝝ q̄ audiuit a patre intrepidus. Ał cui fides eſt adhibēda i omnib⁹. Uel teſtis opeꝝ noſtroꝝ apđ patrē. b Et ver⁹. Ueritas ē:qꝛ ꝑ eū ꝓmiſſa patris cōplenť. c Nec fri gi.nec ca.ꝛc. qꝛ nec oīno fidē ignoꝛas:nec apte negas acceptā. d Utinā fri. nō optat eū frigidū ſimplr:ſ talē đ q̄ maioꝛ ſpes hr̄. e In cipiā te euo.rē mirabilē dictu ruſ ꝙ tepidi excōicandi eēnt: qꝛ ab hominibus bōi credebāť.dič ſe veracē i oīb⁹ vt in ħ ſibi credatur:ꝛ ſi illi reſipiſcere voluerint ꝓmittit cōſeruationē:qꝛ đdit ꝑmā fidē f Ex oꝛe meo. De oꝛe euomitur q̇ in deteri oꝛa ꝑcipitať: vł q̇ īpenitenſ moꝛitur. g Diues ſuz. Purgatus in baptiſmo: vel diueſ ſciētie diuine: vł ſclarł h Suadeo tibi. Quia tłia opera nō ꝑducūt ad ſalutē. i Nō appareat cō. Meli⁹ ē hic erubeſcere corā paucis q̄z in futuro corā omnib⁹. vł nō dimittā ꝓ erubeſcētia. k Collyrio. Oculi vt videamus inungētur:cum ad cognoſcēdam veri luminis claritatem intellectus noſtri aciem medicamine bone operationis adiuuamus. Collyrio inunge. Preceptū domini illūinās oculos.vel inunge dono ſpirituſſcti mētez quā terrena ꝯcluſerāt. l Ecce ego ſto ad oſtium et pulſo: ſi quis audierit vocē meaz ꝛc. Expecto vł inſpiro:vel ꝑ p̄dicatoꝛes voco. m Sedere mecū. Judicare in illis i q̇bus ſedeo ꝛ iudico.hec de ꝑlatł ꝛ ꝑ ꝑ̄latos de ſubditis. n Sič ꝛ ego vi. Quia victoꝛia ꝛ ſeſſio ei⁹ ē cā victoꝛie et ſeſſionis eoꝝ.

a be. Hec dicit amen teſtis fidelis a b
a ſ i oīb⁹ v̄bis. b ſ ꝑme creatiōis vł recreatiōis
b ꝛ verus: qui ē pꝛincipiū creature c
ſ non me latent.
c dei. Scio opera tua:qꝛ nec frigi d e
ſ non iugis deſiderio.
d dus es nec calidus:vtinam fri f
a ſ quia ſpes ē de ſfrigidis maioꝛ. b ſ toꝛpens.
gidus eſſes aut calidus. Sz qꝛ tē g
pidus es et nec frigidus nec ca
a ſ excōicādo. ſ de cōſoꝛtio ſctōꝝ remouere.
e f lidus:incipiā te euomere ex oꝛe h
ſ ꝑ pꝛedicatoꝛes meos in quib⁹ loquoꝛ. i+
g meo: quia dicis ꝙ diues ſum et k l
a ſ ꝛ tibi repleť⁹ virtutib⁹. b ſ ꝛ ego ex ꝑte mea
locupletatus et nullius egeo: et m n
addidi. ſ cū ꝑ ignoꝛātiā tuā pereas.
neſcis qꝛ tu es miſer ꝛ miſerabił o
a ſ ab opib⁹ virtutł. b ſ qꝛ vitia nō recognoſcis.
c ſ a virtutib⁹ i aīo. d ſ ſʒ miſcōiam nō denego. p
h et pauper et cecus ꝛ nudus. Suā q r
a ſ fructū pnīe. b ſ meipꝫ vł charitatē. c ſ i igne
deo tibi emere a me aurū ignituz s t+
poſitū vel ignientē. a ſ igne tribulatiōis. ſ opibus virtutū. ſ ipſis virtutibus.
ꝓbatū:vt locuplex fiaſ:ꝛ veſtimē v x
i tis albis iduarł:vt nō appeat cō y+
ſ a virtutibus.
k fuſio nuditatiſ tue† ꝛ collyrio iun z+
a ſ cauſa ꝑmiſſa.
ge oculos tuos vt videas. †Ego a
a ſ facio cognoſceř pctm̄.b ſ caſtoſ reddo.c ſ q̄s
quos amo arguo ꝛ caſtigo. Emu b+
vides paci aduerſa. a ſ de tepiditate age.
l lare ergo et penitentiam age. Ec c d
ſ et debes agere. ſ coꝛ clauſum. ſ increpo.
ce ſto ad oſtium et pulſo. Si q̄s e f
ſ intelligēdo. ſ ad opus faciendum.
audierit vocem meam ꝛ aperue g
a ſ ꝑ verā fidē. b ſ i ſecreto coꝛdis. c ſ ꝑ grē iſuſionem.
rit mihi ianuā :introibo ad illuz: h
a ſ qꝛ fide ꝛ ope ei⁹ delectaboꝛ. ſ ꝑ eiuſdē iuſtificationem. b ſ qꝛ ipſe letabitur de meo auxilio.ſ. ꝑ bone cōſciētie iocunditatem.
et cenabo cuz illo et ipſe mecum. i
ſ quid plura.
m Qui vicerit:dabo ei ſedere mecū k l
ſ ꝑ quē iudiciaria ptāſ. ſ .ſ.nō ſolū ꝑuilegiali dignitate:ſʒ etiā charitatis ꝛ volūtatł vnifoꝛmitate
n in thꝛono meo: ſicut ꝛ ego vici ꝛ m
ſedi cum patre meo in thꝛono ei⁹. n
Qui habet aurez audiat q̇d ſpiri o
tus dicat eccleſijs.

eꝑs.nō habeť ꝓpter hoc ꝓpoſitū:ſed magis vt videť oppoſitū.nā illđ qđ ſequiť i textu: Quia tepidus es ꝛ nō calidus nec frigidus incipiā te euomere ex oꝛe meo:nō videť cōuenienť ſibi applicari:qꝛ ex feruoꝛe charitatis obtinuit palmā martyrij:nec etiam ꝓ ꝑło ſibi ſubiecto.rōnib⁹ p̄dictis in ꝯſilib⁹ articulł. Jdeo ſaluo melioꝛi iudicio dico ꝙ fuit ali⁹ mīoꝛis ꝑfectiōis exiſtēs.tūc enī vt p̄dictū ē ſcti eꝑi frequēter occidebantur vł in exiliū mittebanť:ꝛ ſuccedebāt eis alij ħmin⁹ deuoti. Sic ergo ꝓcediť:qꝛ ꝑmo poniť culpe rep̄hēſio.ſcđo ſalubꝛis mōitio.ibi:Suadeo tibi.tertio ꝑmij ꝓmiſſio.ibi: Qui vicerit. Circa pꝛimū diciť: a Hec dicit amē.aduerbiū ē hebꝛaicū:ꝛ ſignat idē qđ vere:ꝓpť qđ attribuiť xp̄o:q̇ dicit de ſeipſo:Joħ.xiiij. Ego ſum via veritas ꝛ vita. b Teſtis fidelis.paterne maieſtatis:ſm qđ đꝛ Joħ.iij. Qđ ſcimus loq̇mur:ꝛ qđ vidim⁹ teſtamur. c Qui eſt ꝑncipium creature dei.nā oīa ꝑ ip̄m facta ſūt ꝛ ſine ip̄o factū eſt nihil:Joħ.j. d Scio opa tua.eſſe ſupple impꝑfecta.ıđo ſubdiť: e Quia nec frigidus es.deuitās trāſgreſſiōes pene timoꝛe. f Nec calidus.i.implēs p̄cepta mea feruoꝛe charitatiſ. g Sed qꝛ tepid⁹ es.i.tarduſ ad bonū:accidioſus ꝛ ocioſus. h Incipiā te euo.i.a me te eijcere ſicut q̇d abominabile.nā ocioſitas oīm vitioꝛū eſt ſentina. i Quia di.te falſo iactādo de meritis. k Qꝛ diues ſū.ſciētia ꝛ virtute. l Et locupletat⁹.ex exercitio doctrīe. m Et nulli⁹ egeo.i.doceri ab aliquo. n Et neſcis qꝛ tu es miſer.ꝑ carētiā grē. o Et miſerabilis.ꝑ reatū pene. p Et paup.bonis ſpūalib⁹. q Et cecus.qꝛ nō vides tuos defect⁹. r Et nudus.i.virtutib⁹ ſpoliat⁹. s Suadeo ti. Hic ꝯn̄r pōiť ſalubꝛis monitio.cū diciť:Suadeo tibi emere a me.opib⁹ bonis. t Aurū ignitū.i.ſapiētiā charitate accenſā.aliť inflaret ꝑ ſupbiā. Sʒ ꝯ ħ dictū videť apłs dicere.Ro.xj.Si aūt grā:iam nō ex operibus: alioq̇n grā iā nō ē grā:charitaſ aūt idē eſt cū grā: vł ei īſeꝑabiliť annexa:ꝛ ꝑ ꝯn̄s ñ emiť ꝑ opa. Dicēdū ꝙ grā vno mō accipiť ꝓ habitu aīam gratā faciēte deo. alio mō ꝓ motione dīna q̄ mouet aīam ad bonū ſupnaturale:ſicut motiōe generali mouet oīa ad bona ſibi cōnaturalia. Silr meritū dupliciť accipiť.vno mō ꝓ merito ꝯdigni.alio mō ꝓ merito cōgrui.ſi aūt accipiať grā ꝑmo mō ꝛ oīno ꝑma:ſic non cadit ſub merito cōdigni:ꝛ ſic ītelligiť dictū apłi p̄allegatū.tñ habēs grām ꝑmā ex opib⁹ mereť de cōdigno ei⁹ augmētationē.ꝑma tñ grā bñ cadit ſub merito cōgrui:qꝛ ſi hō faciat qđ i ſe eſt ſe diſponēdo ad grām:cōgruū ē ꝙ de⁹ illi infūdat eā. ſi aūt accipiať grā ſcđo mō:ſic nō cadit ſub merito:ſ p̄cedit omne meritū cōdigni ꝛ cōgrui.tał eī influx⁹ diuin⁹ cōiter fit oīb⁹ hoīb⁹ q̄ʒdiu ſūt in vita pn̄ti.ſ aliq̇ ſequūť hūc īfluxū ꝑ conatū liberi arbitrij ſe diſponētes ad ſupnaturale bonū: ꝛ ſic merenť de cōgruo grāz habitualē ſibi īfūdi a deo:ꝛ ꝑ eā ei⁹ augmētationē de ꝯdigno. alij xo nō ſequūť:ꝓpť qđ demerenť ſibijp̄is relinq̇ ꝛ vlteri⁹ in pctā labi ꝑ defectibilitatē liberi arbitrij.ſequiť: v Ut locuplex fias.diuitijs ſpiritualib⁹. x Et veſtimētis albis in.i.virtutib⁹. y Ut nō ap.cō.nuditatis tue.coꝛā deo ꝛ angelis ſctīs. z Et collyrio inunge ocu.t.i.grā ſpūſſcti q̄ illumīat oculos mētis. Dicit aūt Jnunge:qꝛ licet grā ſit a ſolo deo data:tñ in ptāte hoīs ē vt ſibi detur:qꝛ pōt ſe ad eā diſponere mō dicto. a Ego q̄s amo arguo ꝛ caſtigo.ſič pať filios dilectos. b Emulare ḡ.i.imitare bonos. c Et pe.age.de peccatis ꝑpetratł. d Ecce ſto ad oſtiū.coꝛdis hūani. e Et pul.ad bonū ſupnaturale monēdo. f Si q̄s au.vocē meā.monitioni mee cōſentiēdo. g Et ape.mihi ianuā.ꝑ conatū liberi arbitrij ad bonū. h Introibo ad illū.ſ.ꝑ grām gratū faciētē habitādo i illo. i Et ce.cū il.ꝛ ip̄e me.nā de⁹ i tali hoīe delectať ꝛ ip̄e i deo. k Qui vicerit. Hic vltio pōiť ꝑmij ꝓmiſſio.cū đꝛ: Qui vicerit.inſult⁹ mūdi carnis ꝛ diaboli. l Dabo ei ſe.mecū i thꝛono meo.i.quietē in celeſti regno. m Sicut ꝛ ego vici.ꝑ paſſionē meā. n Et ſedi cū patre meo:Mar.vl. Aſſūpt⁹ ē i celū ꝛ ſedet a dextris dei. o Qui habet aurez. expōať vt.ſ̄.

Moraliter. † T angelo ſar.ec.q̄ iter ꝑtať ꝑnceps pulchꝛitudīs:ꝛ ſignificat hypocritā q̇ głiať i exterioꝛi płchꝛitudīe virtut⁹ apparētł. Ca. III
ıō ſbdiť: e† Nomē ha.ꝙ vi.vita grē. f† Et moꝛ.es.moꝛte culpe. g† Eſto vigi.vt poſſis reſurgere. k† Nō eī iuēi opa tua ple.ſ vacua merito.nā đ talib⁹ đꝛ Mat.vj. Amē dico vo.recepe.mer.ſuā. l† In mēte ḡ ha.q̄liť ac.ſ.a deo bōa nature:ꝛ bōa grē gratł date:ꝛ bōa foꝛtune.q.d.iſta nō accepiſti vt īde ſeruias mūdo:carni vł diabolo:ſ deo tuo. o† Si ḡ nō vi.opp̄ſſus graui ſōno pctōꝝ. p† Ueiā ad te tā.fur.i.ſbito te auferā de pn̄ti mūdo:ꝛ tūc nō poterł emūdari de peccato. Sʒ qꝛ inť malos ſūt ſp aliq̇ bōi.nā eccłia ē q̄ſi ſagena nōdū ad lit⁹ maris tracta hñs piſces malos cū bōis admixtos.ıō ſeq̇ť: r† Sʒ hēs pau.no.i.paucaſ pſōas ab hypocriſi mūdas. s† Ambła.me.i al.īpugnatoꝛes ei eiuſdē ābulabūt ſił.xp̄s āt vitiū hypocriſis młtiplr īpugnauit:vt ptʒ ex euāgelij đcurſu:ꝓpť qđ illi q̇ impugnant

† 49.di.c. huic etenīz x̄.lippus.
† 23.q.4.c. ea vindicta
Pꝛo.3.b
Heb.12.b

D

☞ hoc vitiũ a ſeipis vł ab alijs repellẽdo digni ſũt ambulare cũ xp̃o. 3† Et angelo philadelphie ⁊c. que interp̃tať ſaluans adherentẽ dño. ideo p ipam ſignificatur humilitas vera que ẽ cuſtos virtutũ: ⁊ p cõſequẽs ſalus deo adherentiũ. ꝑpter qđ humilibus dicitur: Hec dicit ſanctus ⁊ ver⁹ q̇ hʒ claueʒ dauid qui aperit. humilib⁹ ſua ſecreta. † Et claudit ea arroganti bus: Mat. xj. Cõfiteor tibi dñe pater celi et terre: qꝛ abſcõdiſti hec a ſapiẽtib⁹ ⁊ prudẽtib⁹ ⁊ reuelaſti ea paruuł. d† Scio opa tua. i. approbo. e† Ecce dedi corã te oſtiũ aptũ. ſ. glo rie qđ ſupbis claudiť. g† Quia modicã habes virtuteʒ. ſm tuã opinionẽ: ſed realiter magnã: qꝛ vere humiles parum aut nihil virtutis ſentiũt de ſeipſis: Luc. xvij. Cũ oĩa bñ fece ritis dicite ſerui inutiles ſum⁹. k† Et dabo tibi de ſynago ga ſathane. i. de malis chriſtianis ⁊ ſupbis. eos ad tuã humi litatẽ conuertendo. ideo ſequitur: Ecce faciã illos vt veniãt et ado. añ pe. tu. ⁊ ego te ſer. ab hora tẽta. q̃ vẽ. ẽ ⁊c. ⁊ iã vẽit. naʒ omi hora diabol⁹ iſidiať fidelib⁹ vt eos puertat. v Et q̇ vi cerit faciã illũ colũnã in tẽplo dei mei ⁊c. i. firmũ ⁊ ſtabilẽ in glïa. de cui⁹ rõne ẽ ſecuritas. ideo ſubdiť: 3† Et foras nõ egredieť ampli⁹ et ſcribã ſup eũ ⁊c. quia cõſcriptus erit inter ciues celeſtes. e† Et angelo laodicie ⁊c. q̃ interp̃tať fuit in vomitu: ⁊ ſignificat accidioſũ q̇ ingreſſus religionẽ ex hoc reputat ſe ſaluandũ. ſicut ille epũs laodicẽſis dicebat fidẽ ſi ne operib⁹ ſufficere ad ſalutẽ. ⁊ ſic nec frigus timoris: nec ca lor charitatis eum excitant ad bonũ opus. ꝑpter quod abo minabilis ẽ deo et angelis ei⁹: ⁊ p ꝯñs de cõſortio ſctõꝝ euo mẽdus. i† Et dicis qꝛ diues ſum. in ſpũalib⁹: eo ꝙ habeſ habitum religioſũ. n† Et neſcis qꝛ miſer es. priuatus bo nis ſpiritualibus magis q̃ʒ ſecularis etiã mal⁹: ceteris tñ pa ribus. s† Suadeo tibi a me emere. p exercitationẽ in bo no opere. t† Aurũ ignitum: id eſt charitatis incendiũ. y† Ut nõ appareat confuſio nuditatis tue. in iudicio finali. 3† Et collyrio inun. o. t. i. ſtudio ſacre ſcp̃ture. qđ illumiat in tellectũ. b† Emulare ǵ. i. imitare bonos. cetera patẽt.

Glo. ordi.

A Poſt h̃ Ca. IIII vidi. Hec viſio đ reuelatiõe myſte riorũ. correctos eni com petenť ſequiť ſecretoꝝ re uelatio. Hec viſio p̃t ap pellari reuelatio myſteri orum q̃ ſpũ aperiuntur.

Poſt hec vidi. In hac ſcđa viſiõe agit đſcẽdẽte in throno ⁊ đ ornatu ei⁹: ⁊ de agno aperiẽte librũ. i. diuinã diſpoſitionẽ de reparatione hũani gene ris: ⁊ de ſoluẽte. vij. ſigil la. i. obſcuritates: vt cuʒ viderim⁹ deũ tãtã itelli gẽtiã ſcp̃turarũ ipẽdiſſe hominib⁹: grati ei ſimuſ ne p eo pati formidem⁹.

† 26. q. 5. c epi ante fi.

Uiſio hec nõ p̃ma ſed ſecũda poniť: qꝛ iã ſuos inuitat ad tribulatiões q̃s nõ valẽt pati: niſi ne glecta pri⁹ corrigãť: qđ fuit in p̃ma correctiõe.

Fere h̃ tota viſio de fi delibus vltis agit: qđ multũ valet ad animatio nẽ p̃ſentiũ: pauca etiã de his iducit q̃ añ icarna tionẽ xp̃i paſſi ſũt: qđ ad idẽ valet. b In celo. i. ſcriptura q̃ eſt via ad vitã. vel xp̃s eſt oſtiũ cu ius myſteria añ clauſa: mõ apta his q̇ fide ⁊ ope ſũt celũ. c Tanq̃ʒ tube. nõ diſſẽtientis a rati onalitate mea dãdo rõnes. d Oſtẽdã tibi. Que iã p̃terierũt dicit q̃ adhuc oportet fieri: vt pote in eodẽ ſtatu q̇ ceperint pmanſura: vel poſt correctionẽ oportet videre ſecreta p q̃ animenť i p̃lia. Uel q̃ oportet fieri cito poſt h̃. i. in vltis fidelibus. Uel poſt hec fui in ſpiritu. e Sta tim fui in ſpi. Nõ repugnaui: ſed abieci curã to tius terrenitatis. f Et ecce ſedes. Maiores in quibus ſedet de⁹ ⁊ iudicat. ſedet etiã in ſubditꝭ: vbi alij. vel q̇dã ita erãt apti vt cõpetenť de⁹ ſe deret ⁊ q̇eſceret in eis. g Sedẽs. Chriſt⁹ ſu pra inter cãdelabra ambulãs: nũc ſedẽs. i. iudi cãs merita ſinguloꝝ: de quo digne facit his me moriã: q̇s hortat⁹ ẽ ad pugnã. h Qui ſede bat. Ubi tm̃ boni ſunt: nõ eſt opuſ iudicare: id ẽ diſcernere vbi boni ⁊ mali: ibi diſcretione opus eſt. i Similis erat aſpe. Prius incognitus per carnem mũdo apparuit ꝯfringẽs inimicos: robor ſuis tribuens. k Iaſpidis ⁊ ſar. Per colorẽ duorũ lapidũ notat deũ ⁊ hominem.
l Et iris. Quaſi vidi p̃parãtes ſe ad h̃ vt acci perẽt deũ ſeſſorẽ ⁊ ne deficerẽt: vidi auxiliũ: h̃ ẽ iris erat i circũitu ſedis ſiłis viſiõi ⁊c. i. pax. i. ꝓ pitiatio dei q̃ ẽ in circũitu vt ꝓtegẽs: q̃ʒ ⁊ baptiſ mus q̇ ẽ viridis color: ⁊ ſanguis xp̃i facit qui eſt rubeus color. Uel his coloribus notať iudiciuʒ

☞ aque

[Text]

a ſ nõ tp̃e ſed ordine.
a P Oſt hec vidi Ca. IIII
ſ videre potuit: quia.
et ecce oſtium apertum
a ſ q̃ʒtũ ad ea q̃ in hac viſiõe vidi. ſ. ſ. vetus te ſtamentũ qđ p̃cedit nouum.
b in celo ⁊ vox prima quaʒ audiui b
a ſ hortãtis ad bellũ tñ qđ ad idẽ valet vt pati đ beã. b ſ reddẽs rõnẽ cur pati deceat.
c tanq̃ʒ tube loq̃ntis mecũ dicẽns:
a ſ tu correpť⁹ amplifica animũ ad iſta alia.
d Aſcende huc: ⁊ oſtendaʒ tibi que c d
e oportet fieri cito. † Poſt hec ſtati e
ſ et quia ita deſiderabam.
f fui in ſpiritu. Et ecce ſedes poſita f+
ſ vt excedens.
g erat in celo: ⁊ ſupra ſedem ſedẽs. g
ſ paratus ad iudicandum.
h i Et q̇ ſedebat ſiłis erat aſpectui la h
a ſ diuitas irret ⁊ ſuis dat paſcua. b ſ caro in paſſione ruber ſ. i. pax:
k l pidis iaſpidis ⁊ ſardis. Et irꝭ erat i
in circumitu ſedis ſimilis viſioni k

Nico. de lyra

a† P Oſt hec vidi ⁊c. Deſcripta viſio Ca. IIII ne beati Iohãnis q̃ reſpicit informationẽ ſe ptẽ eccleſiaꝝ aſie ſpecialiť: licet ex ꝯñti reſpi ciat aliarũ eccleſiarũ informationẽ: vt p̃dictũ eſt. h̃ ꝯñr ponunť viſiões eiuſdẽ reſpiciẽtes directe infor mationẽ toti⁹ eccłie generaliť. nã in ſpũ ſub quibuſ dã imaginibus vidit decurſũ eccłie ab aploꝝ tpevſ q̃ʒ ad finẽ mũdi: q̃ʒtũ ad tribulatiões: ꝯſolatiões et imutabilitates notabiles: q̃rũ tñ aliq̃ iã p̃ceſſerunt ⁊ aliq̃ ſũt future. viſiões aũt iſtas imaginarias bea tus Iohes ſcp̃ſit. intellectũ tñ eaꝝ ñ exp̃ſſit. licʒ ad plenũ itellexerit. aliq̃ tñ iterpoſuit p q̃ dať via ad re liq̃ aliq̃liť capiẽda. ſicut. ſ̃. j. ca. dixit. Septẽ cãdela bra aurea ſeptẽ eccłie ſunt ⁊ ſeptẽ ſtelle ſeptẽ angeli 5. 1. c . i. epi earũ. ⁊ ſiłr in ſequẽtib⁹ aliq̃ dicit: licet raro ad aperiendũ aliqualiter itellectũ occultoꝝ: vt patebit in locis ſuis dño ꝯcedẽte: ꝑpter qđ intellect⁹ littera lis nõ eſt ille q̇ p voces ſignificať imediate: ſʒ ille q̇ p imagines ſignificať: ſicut Iudic. ix. diciť ꝙ ligna dixerũt ad arborẽ rhamũ: veni ⁊ impa nobis. ſẽſus lřalis nõ ẽ de arborib⁹ vł lignis: ſʒ de viris ſichem p ligna ſignificatis: q̇ fecerẽt ſup ſe abimelech regẽ. Sciẽdũ ẽt ꝙ iſte viſiões nõ diſtinguũť ex pte tpis i q̇ facte ſũt: qꝛ iohes totũ vidit vna die: qđ ptʒ p hoc qđ dicit. j. ca. Fui in ſpũ in dñico die: ſʒ diſtinguũť a pte tpoꝛũ in q̇b⁹ pti iplete ſũt: ⁊ partim implẽde: vt magis videbiť inferi⁹ ꝓſeq̃ndo. Reſiduũ igiť hu ius libri in duas ptes diuidiť: qꝛ p̃mo poniť modus hui⁹ viſiõis. ſcđo cur ſus ipletiõis. ca. vj. Circa p̃mũ ſciẽdũ ꝙ tota trinitas reuelauit apocaly pſim homini xp̃o. xp̃s aũt iohãni p angelũ in ei⁹ pſona loquentẽ. xp̃s enim hũ ſupior eſt angelis: ꝑpter vnionẽ ad ſuppoſitũ diuinũ ⁊ plenitudinẽ gr̃e licet ſit minor angelis rõne nature humane: ſm qđ đr Hebreo. ij. Igiť p̃mo põiť maieſtas dei reuelãtis. ſcđo dignitas hoĩs xp̃i reuelationẽ recipiẽtis ca. ſequẽ. primũ declarať ex tribus. ſ. ex ipali throno: ⁊ ex nobili cõſortio. ibi: Et in circũitu ſedis: ⁊ ex reuerẽti obſeq̇o. ibi: Et requiẽ nõ habebant

Circa primũ dicit btũs iohãnes: Poſt hec vidi ⁊ ecce oſtium apertũ i ce lo. Sic eni videbat imaginarie ac ſi oſtiũ celi aperireť: p qđ deſignabať ꝙ decurſus eccłie ſibi reuelabať: q̃ celũ in ſcriptura nominať: ſm qđ dic̃ Gre gorius Homeł. xxxvij. Regnum celorum p̃ntis temporis eccłia đr: in qua doctor q̇ mãdatũ ſoluit minimus vocať ⁊c. b Et vox p̃ma ⁊c. In quo notať auctoritas angeli loquẽtis: vt dictũ ẽ. ſ̃. j. ca. c Aſcẽde huc. ad videndũ eccłie decurſũ. iđ ſubdiť: d Et oſtẽdam tibi que oportet fieri poſt hec. ſm ordinationẽ dei que nõ poteſt fruſtrari. e Poſt hec ſtatiʒ fui in ſpiritu. viſionẽ imaginariã intelligẽdo. f Et ecce ſedes poſita e rat in celo: per quã ſedeʒ intelligitur auctoritas et poteſtas dei eccleſiaʒ re gentis. g Et ſupra ſedẽ ſedens. ſ. deus trinus ⁊ vnus. h Et qui ſſede bat ſimilis erat aſpectui lapidis iaſpidis ⁊ ſardinis. tales apparitiones fi unt ſm conuenientiam ad id quod reuelatur. de⁹ aũt ſic apparebat vt gu bernãs eccleſiã militantẽ. circa quã ſe habet vt cõſolator ⁊ charitatis incẽ ſor: ꝑpter qđ in primitiua eccleſia ſup apłos miſit ſpiritũſanctũ in ſimilitu dinẽ ignis. ideo dicitur hic coloris iaſpidis. i. viridis: qui color eſt cõforta tiuus viſus: ⁊ ſardinis. i. rubei coloris: qui ꝑpter ſimilitudinẽ ad ignem ſi gnat incendiũ charitatis. i Et iris erat in circũitu ſedis. per quem de ſignatur fedus dei ad eccłiam ſuã. nam iris ſignũ eſt federꝭ inter deũ ⁊ ter ram: vt diciť Gen. ix. k Similis viſioni ſmaragdine. Smaragdus au tem eſt viridis coloris: ⁊ hic eſt vnus de coloribus iridis: ⁊ ſic apparebat il le iris imaginarius ꝙ color viridis intẽſior ceteris videbať. in q̇ deſignať cõſolatio dei ſuis electis affutura: maxĩe in tribulatiõibus eccleſie futuris: eo ꝙ viridis color eſt cõfortatiuus viſus.

☞ Et in circũitu

G aque pteritum: ignis futurũ in q̇bus ſuos ſaluabit. a Smaragdine. Per colorē viridē ſmaragdi: qui color eſt aquaticꝰ: baptiſmus intelligit. Per ruborem eiuſdē dona ſpũſſancti in baptiſmo accepta per que cōburunt peccata. b Uigintiq̃ttuor ſe. Duodecī ꝓphe. xij. apl'i: q̃uis plures vtriuſq̃ ordinis. Doctores al's dicunt. xxiiij. al's. xij.

Omēs doctores veter' ſiue noue legis dicunt. xij. propter fidē trinitat' quā annũciant. iiij. ptibꝰ mũdi. vl'. xxiiij. fiunt: p. vj. iiij. Sex referunt ad opa: q̄. vj. diebꝰ fecit: q̃ttuor ad euãgelia. i. hec q̄ in nouo ⁊ in veteri te. opera dei colit. c Circũamicti ſto. ⁊c̄. Peccata regunt ⁊ albent virtutibꝰ. d Corone. i. victoriam p ſapiāz ⁊ charitatē etiā ad inimicos. e De thro. i. eccleſia. i. eque pluit fulgura: id eſt miracula q̄ terrēt ⁊ illuminant. f Septem. Lampades. dona ſpirituſſancti: que accendũt ⁊ illuminãt: parata omībus illis qui ſunt ſedes dei. g In conſpectu. Quia intelligunt ſacramētũ ⁊ rem ſacramēti: nec recipiũt niſi quos idoneos viderint ⁊ cognouerint. h Mare vitreum. Baptiſmus ſinceritate fidei lucidus: poſt quē tribulationis igne electi ducuntur ad firmitatē bonoꝝ operum: ſicut ex aqua dureſcit cryſtallus. i In medio. Planiciē quandā ad ſil'itudinē iudicis: qui habet plateā latam ⁊ ſpacioſam vbi ſedet ⁊ iudicat iudicia. k Sedis. Hieruſalem velut ſuſtentatores: vt hō: vt vitulus: vt leo: vt aquila. l Quattuor. Propter officium quadrifarie p̄dicationis. m Anīalia. Chriſtꝰ qui natꝰ eſt: paſſus: reſurgēſ: aſcendens. Fideles quoq̃ rōnales ⁊ mãſueti vt hō. Sine terrore ferētes aduerſa vt leo. Seſe mortificãtes vt vitulus. Celeſtia petentes vt aq̇la. n Plena ocul'. Memores p̄teritoꝝ pctõꝝ: ⁊ cauētes ſibi in futurum: vel hñtes cognitionē de his q̄ deꝰ fecit: vel facturꝰ eſt in fine mũdi: vel veter' ⁊ noui teſta. vel placēt deo ⁊ hoībꝰ. o Leo mortuus naſcit: die tertia voce pr̄is viuificat: ſic et xp̄s die tertia reſurrexit: ⁊ reſurgere oportuit: quia mortuus fuit: ⁊ mori potuit: q hō ⁊ cũ hō ⁊ mortuꝰ reſurgere oportuit: q aquila. i. deus. Quia Ecechiel qui qd̄ futurũ erat p̄uidit: p̄us hoīem poſuit: poſt leonē: q xp̄s in p̄dicatiōe leo fuit. poſt vitulus: q ſacrificatus fuit. tandē aquila: q aſcēdit ī celos. Johãnes impleta videns: leonē p̄ponit quaſi fundamentũ totius fidei. p Et q̃ttuor a. ſin. e. h. al. Quaſi ad hoc vt iſta de xp̄o p̄dicarēt bene inſtructi erant. q Alas ſenas. Prima ala lex naturalis. ſcd̄a lex moyſi. tertia ꝓphete. q̃rta euangeliũ: quĩta inſtitutiōes apl'oꝝ. ſexta quorũcũq̃: vt Augꝰ. Grego. Ambro. p q̄s eccl'ia alta petit: ⁊ a q̇bus p̄dicatores accipiũt totiꝰ p̄dicatiōis fundamentũ. Uel ſexale cognitio operũ dei factorũ. vj. diebus: quoꝝ noticiam in altũ ſubleuãt: qui in eis bene operantur. r In circũitu ⁊ intus. Uel p l'ram ſimplices. p allegoriam pfectiores inſtruunt. Uel quia in medio in finibus terre illuminant. s Plena ſunt o. Quia ſe mundos ſeruãt ⁊ alios exēplo informãt. Ul' plena ſunt ocul' intꝰ. i. in ↄſciētiā mũdi: ⁊ in circũitu. i. in ↄſpectu hominum irreprehenſibiles.

a ſ ſmaragdus viridis ⁊ rubeus. b ſ vt appendicia ⁊ in iudicio eius conſententia.

a ſmãragdinę. Et in circũitũ ſedis a†

a ſ minor eccleſia tā ī veteri q̃ in nouo teſtamēto

ſediliã vigitiq̃ttuor: ⁊ ſupra thro b

ſ vidi.

b nos vigintiq̃ttuor ſeniores ſedē

a ſ vel veſtimētis. ſ que in baptiſmo induerunt quibus amicuntur electi. b ſ .i. in mentibꝰ.

c tes circũamicti ſtõl' albis: ⁊ ī cãpi c d

ſ vel as. ſ vel as.

d e tibꝰ eoꝝ coronę aureę. Et de thro e

no ꝓcedebãt fulgura ⁊ voces et f

ſ cōminationes.

tonitrua: ⁊ ſeptē lãpades arden g†

f tes añ thronũ: q̄ ſũt ſeptez ſpiritꝰ h†

a ſ .i. dediti cōtemplationi celeſtiũ ⁊ accipientes curam vel recordationem de ſubditis.

g h dei † Et ī ↄſpectu ſediſ tãnq̃ mare i

i vtreuz ſimile cryſtallo: et in me k l†

a ſ circũquaq̃ velut excubie.

k l dio ſedis ⁊ in circũitũ ſedis q̃ttu

ſ aīata ⁊ in animãatia. a ſ ꝓpter officiũ.

m n or aīalia plena ocũlis añ ⁊ retro.

o Et animal primũ ſimile leoni: et †

ſecundũ anīal ſimile vitulo: ⁊ ter

tiũ anīal habēs faciem quaſi ho

minis: ⁊ quartũ anīal ſimile aq̇

p lę volanti. Et quattuor anīalia m†

q ſingula eoꝝ habebãt alas ſenas:

r s ⁊ in circũitu ⁊ intꝰ plena ſũt ocu n

a ſ nō ceſſabant. b ſ in ꝓſperis vel in aduerſis: vel continue. ſ ter: q trinitas in pſonis.

lis: et rẽquiez non habebant diē o p

ac nocte: dicētia † Sanctus ſctũs

a Et in circũitu ſedis. Hic ↄñr deſcribit dei maieſtas ex nobili cōſortio. cũ dicit: Et in circũitu ſedis ſedilia vigintiq̃ttuor. Per q̄ deſignantur vniuerſe cathedrales eccleſie: q̄ licet ſint multe: tñ ſub tali numero deſignãtur ꝓpter ↄcordantiã noui teſtamēti ad vetus: in quo legitur. j. Paral'. xxv. ꝙ ſanctus dauid volens augmentare cultũ diuinũ ſtatuit vigintiquattuor ſacerdotes in templo per hebdomadas ſucceſſiue miniſtrantes. in ſacra enī ſcriptura frequēter ponit determinatus numerus p indeterminato: ſicut. s̄. dictuz eſt. j. ca. ꝙ p ſeptē ſpiritꝰ dei intelligit multitudo angelorum ſanctoꝝ: ⁊ ſic dicit Grego. Homel'. xxv. ꝙ p ſeptez demones vniuerſa vitia figurant. B

b Et ſupra thronos vigitiquattuor ſeniores ſedentes: p quos deſignant vniuerſi epiſcopi in q̇bus debet eſſe etatis ⁊ morum maturitas. c Circũamicti ſtolis albis. nam in ipſis debet refulgere caſtitas. d Et in capitibus eorũ coronas aureas. nã in mētibus eoꝝ que dicunt capita reſpectu virĩũ ſenſitiuarũ debet refulgere ſapientie claritas que p aurum frequēter in ſacra ſcriptura deſignatur. e Et de throno. ſcz dei. f Procedebãt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua. i. coruſcatio miraculorum et denunciatio premioꝝ ꝓ bonis opibus: ⁊ terror ſuppliciorꝝ ꝓ malis. Iſta vero tria in p̄mitiua eccl'ia ⁊ poſt tpibus multis ↄcedebant a deo eccleſie prelatis. g Et ſeptez lãpades ardentes ante thronũ. ſ. dei. h Que ſunt ſeptem ſpũs dei. ⁊ exponendo q̇d p lampades ſeptē intelligat: aperit aliqualiter ad alia capienda. dicunt autē hic ſeptē ſpũs dei ſeptez dona ſpũſſancti parata dari diſponētibꝰ ſe. ideo ante dei thronũ eſſe: vel p ſeptem ſpiritꝰ intelligitur vniuerſitas ſanctoꝝ angeloꝝ parata ad dei beneplacitũ exequendũ. ſm illud Heb. j. Omēs adminiſtratorij ſpũs ſunt ⁊c̄. q̇ dicunt lampades ardētes: q illuminãt ⁊ accendũt fideles ad cognitionē ⁊ amorē celeſtiũ. i Et in ↄſpectu ſedis tanq̃ mare vitreũ. i. baptiſmi ſacr̄m. k Simile cryſtallo. q nō eſt mobile vel fluidũ: ſed imprimit characterē indelebilem: ꝓpter qd̄ nō eſt reiterabile. l Et ī medio ſedis ⁊c̄. q̃ttuor aīalia. i. q̃ttuor euãgeliſte vt dicunt aliq̇: ſed l'ra ſequēs videt in aliq̇ diſſonare. vbi d: Et aīal primũ ſimile leoni ⁊c̄. et tertiũ anīal habens faciē q̃ſi hoīs. nã p faciez hoīs intelligit Mattheus: vt dictũ fuit. s̄. in p̄ncipio euangeliſtarũ: ⁊ in hoc ↄcordant ſancti doctores. Mattheus vero nō eſt tertius in ordine euangeliſtarũ: ſed primus: ⁊ primũ ſcripſit euangelium: vt dicit Hieronymus in ꝓlogo ſup Mattheum. ideo videntur aliq̇ ꝓbabilius dicere. ſ. ꝙ per quattuor animalia intelliguntur quattuor patriarchales eccleſie: quarum prima eſt hieroſolymitana. naz ibi incepit eccleſia: ⁊ aſſimilatur leoni. ꝓpter conſtantiam ibi exiſtentium: vt patet de petro ⁊ iohanne: Act'. v. qui conſtãter dixerunt principibus iudeorũ. Obedire oportet deo magis q̃ hominibus. ⁊ iterum: Si melius eſt in conſpectu dei vos potius audire q̃ deum iudicate. non enim poſſumꝰ que audiuimus ⁊ vidimus non loqui. Secunda eſt antiochena: que aſſimilatur vitulo: quia fuit parata obedire mandatis apoſtolorum in hieruſalem exiſtentium: vt patet Act'. xv. ⁊ quia p̄mo in ea vocati ſunt diſcipuli chriſtiani: Act'. xj. Tertia eſt alexandrina: q̄ aſſimilat homini. nã in ea a principio fuerunt doctores docti non ſolum in litteris diuinis: ſed etiam humanis: vt Phericheus philoſophus ⁊ Athanaſius ⁊ plures aliq̇. Quarta eſt conſtantinopolitana: que aſſimilatur aquile volanti. nã in ea fuerunt viri per contēplationē eleuati: vt Gregorius naçançenus: ⁊ plures aliq̇. m Et quattuor animalia ⁊c̄. alas ſenas. Ala p̄ma eſt lex naturalis. ſecunda lex moſaica. tertia ꝓphetarũ oracula. q̃rta euangelium conſiliorũ. quinta doctrina apoſtolorũ. ſexta ſtatuta generalium conciliorum. Iſtis enim alis ſex viri eccleſiaſtici debent aſcendere ſurſum per contemplationem diuinorum: ⁊ deſcendere deorſuz ad edificationem ꝓximorum: ⁊ volare ad dexteram p gratiarũ actionē in ꝓſper': ⁊ ad ſiniſtrã p patientiã in aduerſis. n Et in circũitu ⁊ intꝰ plena ſũt ocul'. ↄſiderãdo p̄ntia: p̄terita ⁊ futura. o Et requiē nō habebãt. Hic ↄñr oñdit dei maieſtas ex obſeq̇o reuerēti: ⁊ p̄io ī p̄riarchalibꝰ eccleſijs. cũ d: Et requiē nō hēbãt. ſ. q̃ttuor aīalia q̃ttuor p̄riarchales eccl'ias ſignãtia. p Die ac nocte dicētia. ſctũs ⁊c̄. nã in illis eccleſijs p̄mo valde deuote celebratũ fuit diuinũ officiũ diurnũ parit ⁊ nocturnũ. ⁊ ponit hic ter ſctũs: ad deſignãdũ trinitatē pſonaꝝ. ⁊ ſubdit:

C

† De elect. c. ſcriptũ. ī prin.

† Eſa. 6. b

Q uiuen

R

Dñs deus

a Qui ventur⁹ eſt. Fili⁹ corpalit̄ apparebit: tota deitas fi/delib⁹ ſe manifeſtabit. b Et bñdictionē. Supne remune
Phil. 2.b ratiōis: vel in exaltatiōe vt ei om̄e genu flectat̄ cele. ter. ⁊c̄.
c Et adorabāt. Q̄d a ſe nō habebāt: ab illo reqrebant voce ⁊ opere. d Dicētes. In ſecreto cordis attribuentes deo victoriā vitioꝝ vel tribulationuꝫ.

e Creaſti oīa. Ideo oīa ad te referē/da: qꝛ oīa a te hñt initiū. Inuiſibi/lia etiā vel angelos ⁊ aīas: vt ſpiritu/ales eſſe dicit: cū de impijs facit pios ſpūaliter creatos. f Propter vo/lun. t. e. ⁊ creata. Et nō de ſubito: ſed q̄d factū eſt in ipō vita erat. g Erāt. In arte ꝑuſq̄ formarentur in ope. h Creata ſunt. Viſibiliter exiſtēdo: quedā ſ̄m ſpiritualē intelligentiā vel creationē. Ca. V

Et vidi in dextera. In filio per quē oīa fecit: ad quē toti⁹ libri intētio. k Librū: Id eſt duo te. que idē ſunt: foris ſcꝫ vetus ſignifi cans: vel qꝛ forinſeca ꝓmittat. Intus ſcꝫ nouū ſignificatū: vel qꝛ interdū ꝓ mittit beatitudinē. vel intus. i. in oc/cultioribus. ſcꝫ ꝑfectiores. foris ī ſim/pliciorib⁹ verbis ſcꝫ min⁹ ꝑfectos.

Vel liber diſpoſitio diuina: de repa ratione hoīm q̄ eſt ſcript⁹. i. manifeſta tus intus. i. obſcure: in veteri teſtamē to vt moyſes ad veſperum īmolabitiſ agnū. ibi manifeſtans in vltima etate futurā nr̄am reparationē ꝑ xp̄i īmola tionē: ⁊ foris euidēter. i. in nouo teſta mēto. l Signatū. Facte ſūt ſcp̄tu/re ꝓphetaꝝ clauſe ⁊ obſcure: ſed ꝑ eū poſt apte. m Sigillis. i. vniuerſis obſcuritatibus: vel clauſis ſeptiformi ſpū: ꝑ quē fides aperit̄. n Septē. Dicit: qꝛ in ſequētib⁹ determīabit illa ſeptē ſigilla. ſ. albū equū ⁊ rufuꝫ ⁊ ni/grū ⁊c̄. que apta ⁊ nota fuerūt in exor dio eccl̄ie: q̄ fuit alb⁹ equus ſupra quē ſedit xp̄s: ⁊ doctrīa ⁊ exēplo muniuit quā rufus equus impugnauit.

Angelum

ſemel quia vnitas in maieſtate.
ſanctus dominus deus om̄ipo/ a
ſine principio. immutabilis.
a tens: qui erat ⁊ q̄ eſt ⁊ qui ventu b
a id eſt qꝛ. attribuerēt ⁊ ꝓfiterentur ⁊ predi carent. b predicatores vbiq̄.
rus eſt. Et cum dārent illa āni/ c
a fidei ſue ī reſur. vel ī aſcēſione. b opationis.
malia glo͛riam et ho͛norem et be
honore operatiōis: vel in aſcenſione.
b nedictionem ſedenti ſuper thro/
num viuenti in ſecula ſeculoruꝫ:
a hūiliabāt ſe. oēs iudices veterꝭ ⁊ noue legꝭ.
b q̄ ſupius ꝑdicatores: hic iuſtius iudices.
ꝓcide͛bāt vigintiquattuor ſenio͛ d†
.i. in beneplacito.
c res ante ſedētē in throno ⁊ ado/
rabant viuentez in ſecula ſeculo
rū: ⁊ mittebāt coronas ſuas an/ e
a exēplū alijs dātes. b dign⁹ es cui referam⁹
d te thronuꝫ dice͛ntes: Dignu͛s es f
domine deus noſter accipe glori
q̄d ſupra benedictionē.
am ⁊ honorem ⁊ virtutem: qꝛ tu g
a iuxta. in arte. i. in ſapīa dei viuebant.
e f g h creaſti omnia: ⁊ ꝓpte͛r volunta/ h
tem tuā erant: ⁊ creata ſunt. i
i k Et vidi i dextera C. V k†
ſedentis ſupra thronū li l
diuinam diſpoſitionem.
brū ſcriptū intus ⁊ forꝭ:
l .i. munitū. .i. vniuerſitatib⁹. audiui. m
m n ſignatum ſigillis ſeptem. Et vidi n o

Nico. de lyra

a Dn̄s de⁹ oīpotēs. ad deſignādū vnitatē eſſentie. nā tres ꝑſone ſunt vnus deus ⁊ dn̄s omīpotens. b Qui erat ⁊ q̄ eſt ⁊ q̄ ventur⁹ eſt. ꝑ h̄ exprimit̄ ei⁹ eternitas q̄ nō apph̄ēdit̄ a nobis ī via niſi ꝑ cōparationē ad differētias tp̄is: vt. s̄. di/ctum eſt. j. ca. c Et cū darēt. Cōſequēter deſcribit̄ obſequi/um dīne laudis q̄tū ad alias cathedrales eccl̄ias ꝑ orbē cō/ſtitutas q̄ in diuinis officijs celebrādis ſeq̄ debēt ordinatiōeꝫ q̄ttuor eccl̄iaꝝ patriarchaliuꝫ: cū eccl̄ia tñ romana q̄ ꝑncipal̄ ⁊ caput eſt oīm. ⁊ h̄ eſt q̄d d̄r: Et cū darēt illa aīalia gl̄iaꝫ ⁊c̄. ei ſeruiēdo ⁊ ipm̄ collaudādo in plurib⁹ modis officioꝝ ⁊ mi niſtratiōib⁹ ſacroꝝ. d Procidebāt vigintiq̄ttuor ſeniores: .i. alie cathedrales eccl̄ie ſe eis ꝯformātes. e Et mittebāt coronas ſuas añ thronū. in ſignū reuerētie: ꝑ h̄ cōfitentes ꝙ hñt a deo claritatē virtutꝭ ⁊ ſapīe: que ꝑ coronas aureas de/ſignant̄: vt dictum ē. s̄. f Dicētes: Dign⁹ es dn̄e de⁹ nr̄ ac cipere gloriā ⁊c̄. nō eſt ꝑ h̄ intelligendū ꝙ de⁹ accipiat aliq̄d de nouo: vel ꝙ ei aliq̄d accreſcat ex opib⁹ ⁊ laudib⁹ humāis: ſed ꝙ hoīes ex bñficijs ab eo receptꝭ tenent̄ aſſurgere ad lau dandum ⁊ glorificandū excellētiā eterne ſue maieſtatis. g Quia tu creaſti oīa. de nihilo ꝓducēdo. h Et ꝓpter volun. tuā erāt. in diſpoſitiōe tua ab eterno anteq̄ crearent̄: ſicut dom⁹ material̄ anteq̄ ſit in effectu ꝑexiſtit in diſpoſitio ne artificis. ⁊ ſ̄m h̄ d̄r. vij. metaphyſice ꝙ dom⁹ in materia fit a domo q̄ eſt in aīa. oīa vero creata ſe hñt ad deū ſicut artifici ata ad artificē: Sap̄. vij. Oīm enī eſt artifex oēm hñs virtu/tem ⁊c̄. i Et creata ſunt. i. ꝓducta in effectu in tp̄e: ⁊ hoc ex diuina voluntate: nō ex nature neceſſitate. Ca. IIII

Moraliter. a† Poſt hec vidi ⁊ ecce oſtiū ap/tum. ꝑ q̄d intelligit̄ xp̄s qui dicit de ſeipō Ioh. x. Ego ſum oſtiū. Et iſtud oſtium d̄r aptuꝫ: qꝛ xp̄s parat⁹ eſt ſꝑ ad recipiendum miſericordit̄ penitētes. Sed qm̄

eius miſe

eius miſericordia non eſt ſine iuſticia. iō ſequit̄: † Et ecce ſe/des poſita. ſcꝫ xp̄i iudicantꝭ. hoc dꝫ ꝑdicator q̄ ꝑ iohānē ſigni/ficat̄ attente videre ⁊ ꝑplo nunciare: ne de xp̄i miſcd̄ia nimis ꝯfidāt: vel de rigore ſue iuſticie deſperēt. a† Et in circūitu ſe dis ſedilia. xxiiij. id eſt ſocietas electoꝝ ad tres angelorū hie/rarchias aſſūptoꝝ: ſ̄m tres octonari/os ī. xxiiij. ꝯtētos. octonari⁹ ꝟo q̄etē btītudinis ſignificat. † Et ſcptē lā. id eſt angeloꝝ ſocietates. iō ſubdit̄: b† Que ſūt ſeptē ſpūs dei. i. vniuerſi tas angeloꝝ: nā ꝑ ſeptenariū numeꝝ vniūſitas ſic̄ freq̄nt̄ dictū eſt figurat̄. l† Et in ꝯſpe. ſ. q̄ſi ma. vi. i. baptiſmi ſacr̄m: ſine q̄ nō ē acceſſus ad dei ꝯſpe ctu: Ioh. iij. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ ſpūſctō non pōt introire in re/gnum. l† Et in medio ſe. ⁊ in circū. q̄ttuor aīalia. i. quattuor euangeliſte. † Et aīal ꝑmū ſil̄e leoni. nā euāgeliū Mar. q̄ ꝑ leonē ſignificat̄ euāgelium petri d̄r: qꝛ Marc⁹ ſcripſit euāgelium ſic̄ Petꝝ referētē audiuit: vt hr̄ libro illuſtrium: ⁊ ſil̄r ibidē d̄r: ꝙ cū Paul⁹ in ep̄l̄is ſuis euāgeliū ſuū noīat: intel ligit de Luce volumīe vt dixerūt do/ctores aliq̄: ⁊ qꝛ petr⁹ ⁊ paul⁹ ſūt ap̄l̄i ꝑcipui. iō euāgeliū Marci ⁊ Luce hic prīo ponunt̄. Ioh. āt vltīo ſcp̄ſit euan geliū vt ī ꝑdicto libro d̄r. iō ponit̄ hic ī q̄rto loco ſub ſilitudīe aq̄le: ⁊ ꝑ ꝯñs euāgeliū Matthei tertiū tenet locū ī facie hoīs. m† Et q̄t. ani. ſin. ha. al. ſenaſ. Prīa ala ē lex. ſcd̄a ꝓph̄e. tertia agiographa. q̄rta euāgeliū. q̄nta do/ctrina ap̄loꝝ. ſexta inſtituta patrum. Iſtis aūt alis debēt eccl̄ie ꝑdicatores ⁊ doctores volare ad ꝑdicandū ⁊ do/cendū. de q̄b⁹ d̄r Eſa. lx. Qui ſunt iſti q̄ vt nubes volāt ⁊c̄. Et aſſil̄ari debēt q̄ttuor aīalib⁹ ꝑdictꝭ. leoni ꝑ ꝯſtātiā. Ezech. 2.b vitulo ꝑ patiētiā: q̄ eſt aīal īmolatici/um. hoī ꝑ māſuetudinē: ⁊ aq̄le ꝑ cōtē/platiōiſ altitudinē. Et cū da. il. q̄t. ani malia glo. ⁊c̄. ſeq̄t̄: d† Procidebāt xxiiij. ſeniores ⁊c̄. nā ex eoꝝ doctrina ſancti eccleſie militātis adorāt deū vi uentē in ſecula ſeculoꝝ. Ca. V

Et vidi ī dex. ⁊c̄. Hic ꝯñr deſcribit̄ dignitas xp̄i hoīs re uelationē accipiētꝭ. Circa quā prīo ꝑmittit̄ ꝓfunditas diuini ſecreti. ſcd̄o difficultas apiendi. ibi: Et vidi. ter/tio īfert̄ dignitas xp̄i. ibi: Et vn⁹. Circa ꝑmū d̄r: Et vidi in de/xtera ſedētꝭ ſup thronū. Iſte ſedēs eſt de⁹ trin⁹ ⁊ vn⁹: vt dictū eſt. l Librū. liber iſte ē diuīa ſcīa in q̄ oīa ſūt ſcripta. Sciēdū tñ ꝙ in deo ponit̄ duplex ſcīa vel poti⁹ vna duplici mō dicta. ſ. ſcīa ſimplicis noticie: q̄ ſe extēdit ad oīa poſſibilia: q̄ nunq̄ fu erūt nec erūt: ⁊ ſcīa viſiōis q̄ reſpicit exiſtētia ꝓ q̄cunq̄ differē tia tp̄is. ſ. ꝑteriti vel pn̄tꝭ vel futuri: ⁊ iſta ſūt in ꝟtute dei ope ratiua: inq̄tū opat̄ ipa in aliq̄ tp̄e. talia ꝟo ſūt illa q̄ reuelata ſunt hoī xp̄o: ⁊ ab eo iohi ap̄l̄o. ꝟt⁹ ꝟo dei opatiua metapho/rice d̄r man⁹ ei⁹ dextera: qꝛ ꝑ manū dexterā opamur. ⁊ iō liber q̄ d̄r dei noticia de diſpoſitꝭ ab eo fieri: ꝯuenient̄ d̄r eſſe ī dexte ra manu dei. m Signatū. ſignatio iſta deſignat clauſioneꝫ dīne ſcīe d̄ diſpoſitꝭ ab eo fieri q̄uſq̄ ſint ab eo reuelata fieri vl̄ ī effectu ꝓducta. n Sigillis ſeptē. i. oīmodis obſcuritatib⁹ vt exponūt aliq̄: ⁊ ſ̄m h̄ ponit̄ h̄ numer⁹ detmīat⁹ ꝓ indetmi/nato ſcꝫ ſeptenari⁹ ꝓ obſcuritatū multitudīe: ſic̄ dicit Grego. Homel̄. xxv. Maria q̄ ſeptē demōia habuit q̄ de vniūſis vitijs plena fuit: ſed h̄ dictū nō bñ ꝯſonat his q̄ ſequunt̄ ca. ſequēti de apertiōe ſigilloꝝ ꝓcedēdo a ꝑmo ſigillo vſq̄ ad ſeptimū de terminate. ex q̄ ptꝫ ꝙ ſeptenari⁹ ſigilloꝝ nō ponit̄ ibi ꝓ inde/terminata multitudīe obſcuritatū. Iō videt̄ meli⁹ dicendū ꝙ ſigilla iſta nō ſunt aliud niſi dei voluntas claudēs ⁊ aperiens ſuū ſecretū ꝓut ⁊ qñ ⁊ quō ſibi placet: q̄ licet ſit vna in ſe: dici tur tñ ml̄tiplex ad varios effect⁹ relatas: ſ̄m illd̄ Ps̄. cx. Ma gna opa dn̄i exq̄ſita in oēs volūtates eius. Septenari⁹ igit̄ ſi/gillorum eſt ſeptenarius reuelatiōis diuine voluntatꝭ ad reue landa iohāni diſtincta reuelatiōib⁹ ſeptē: vel fienda in ſeptem tp̄ibus. o Et vidi. Hic ꝯñr deſcribit̄ difficultas aperiendi.

cum dicit̄

a Angelũ. Sancti p̃res intellexerũt ali
qñ a deo diſpoſitã reparationẽ h. τ quãdo
fieret videre exoptabãt: ſ quõ fieret igno
rabant: donec. ſ. reuelauit anteq̃ȝ fieret q̃
buſdã. b Predicãtẽ. Inq̃rentẽ τ alijs
annũciantẽ τ p̃ ni
mio deſiderio tã/
diu differri ꝯq̃ren
tẽ. c Apire li. τ
ſoluere ſi. Diuinã
diſpoſitionem vel
vniuerſas obſcuri
tates ſcripturarũ
tollere. d Fle/
bã ꝙ nemo. Hoc ĩ
pſona prioꝝ patꝝ
ꝙ nõ itelligebãt:
vel dilatã repara/
tionẽ dolebãt. vn/
Luc. 10. d de: Multi reges τ
pphete voluerunt
videre q̃ vos τc̃.
e Et vn⁹ de ſeni.
Quilibet ppha q̃
xp̃i aduẽtũ annũ/
ciãdo cõſolatᷣ ali/
os. f Vicit leo.
Leo dũ fugatᷣ per
mõtes fugit: τ no/
do quẽ hȝ ĩ cauda
veſtigia delet ne ĩ/
ueniatᷣ. Iſte xp̃s
fugit p mõtes. i. di
uinitas iudeos la
tuit: aſſũpta carne
diuinitatem texit ne
poſſet agnoſci. leo
dormit apertis o/
culis: ita xp̃s ex/
pirauit diuinitate
viuẽte. g Et ec/
ce in me. thro. τc̃.
Eccl'ia q̃ a chriſto
tanq̃ȝ thron⁹ poſſi
detᷣ: tanq̃ȝ aĩalia
paſcitᷣ: tanq̃ȝ ſenio
res ĩ iudicio ptãtᷣ
honoratᷣ: ipſa ſup
xp̃m edificata. in
ſeptẽ cornibus for
titudiniſ regno ex
altatᷣ: in ſeptẽ ocu/
lis ſignis τ v̾tuti/
bus illuminatᷣ.
h Tanq̃ȝ oc. q̄ τ
ſi mortu⁹: ex v̾tute
dei viuit. Vel ĩter
ſuos tãq̃ȝ occiſus
eſt: ĩ q̃b⁹ quotidie
mortificatᷣ i Cor.
ſeptẽ τc̃. q̄ dat re/
gnũ qđ in cornib⁹
notatᷣ. Ocl'os: q̄
illumĩat. Vel cor/
nua eminentiores
ſcti ĩ capite xp̃o fũ
dati carnẽ excedẽ
tes. k Cecide/
runt co. τc̃. Hũilia
de ſe ſenſerunt: τ ip̃m imitantᷣ. vñ ſequitᷣ:
Hñtes ſin. τc̃. l Citharas. Mortifica/
tiões vitioꝝ τ ꝯcupiſcẽtiaꝝ. In cithara:
lignũ τ chorda. p lignuȝ crux xp̃i: p chor
das caro ſctõꝝ: q̃ tẽditᷣ in ligno dũ diuer
ſis tormẽtis eundẽ ſonũ reddẽtes cruceȝ
xp̃i imitantᷣ. m Cãtabãt can. τc̃. Cum
exultatiõe nouũ teſtamẽtũ eccl'ia ope pro
fitetur: dũ in morte eius baptiçat.

ſ quemlibet priorum patrum.
a b angelum fortẽ prędicanteȝ voce
ſ implere vel accipe.
c magna: Quiſ ẽ dign⁹ apire libꝝ: a†
ſ verba iohãnis.
τ ſoluere ſignacula ei⁹? Et nemo b
ſ vt angelus. ſ vt homo.
poterat neq̃ȝ ĩ cęlo neq̃ȝ ĩ tra neq̃ȝ c d
ſ aĩe exute a corpe. ſ implere. ſ pfecte in/
ſubtus terram apire libruȝ neq̃ȝ e
telligere. vñ: Generationẽ eius q̃s enarrabit.
d reſpicere illũ. Et ego flebam mul f
ſ q̄ oẽs inquinati.
tum: quoniã nemo dignus iuen
ſ p incarnationem. ſ pfecte intelligere.
tus eſt aperire librum: nec videre
e illũ. Et vnus de ſenioribus dixit g
ſ diabolũm.
f mihi: Ne fleueris. Ecce vicit leo h
ſ pcedens a dauid vel firma/
mentum dauid. a ſ ad hoc vt aperiat.
de tribu iuda radix dauid apire i k
librũ: τ ſoluere ſeptem ſignacula
a ſ ſicẽ ille p̃dixerat. b ſ exeq̄tᷣ quõ vicit leo τ vbi
g ei⁹. Et vidi: τ ecce ĩ medio throni l
τ q̃ttuor animaliũ τ ĩ medio ſeni
a ſ xp̃m q̃ fuit victima. b ſ certãtes adiuuantẽ.
h orũ: agnum ſtãtẽ tanq̃ȝ occiſum
i habentẽ cornua ſepteȝ τ oculos m
ſeptẽ: qui ſunt ſepteȝ ſpiritus dei
ſ . ſ. agn⁹. ſ hõ xp̃s.
miſſi in omnẽ terram. Et venit τ n o
a ſ ad cognitionẽ hoĩm p carnẽ. b ſ a verbo ſi/
bi vnito. ſ vel de.
accępit de dextera ſedentᷝ ĩ thro/
ſ q̄.
no librum: † τ cum apuiſſet librũ: p
ſ id eſt predicatores omnes.
quattuor aĩalia τ vigintiquat/ q r
ſ omnes iudices.
k tuor ſeniores ceciderunt coram s
l agno habẽtes ſinguli citharas τ t
a ſ leta corda etiã ad dilectionẽ iĩmicoꝝ. b ſ ſua/
uiter redolentium.
phialas aureas plenaſ odoramẽ
toruȝ: quę ſunt orationes ſancto v
m rum: et cantabant canticum no/ x
ſ ſine pctõ. ſ q̄ ĩmunes a pctõ.
uuȝ dicẽtes: Dignus es domine y
ſ vl' accipere.
aperire librũ τ ſoluere ſignacula
eius: † quoniã occiſus es: τ rede/ z

cum dicitᷣ: Et vidi angelũ fortẽ. iſte videtᷣ fuiſſe gabriel qui interpretatur fortitudo
dei. a Quis eſt dign⁹ apire librũ: id eſt manifeſtare dei ſecretũ. b Et ſolue
re ſignacula ei⁹: id eſt ſigillatim oñdere qualitᷣ ſingula de q̃bus dicetᷣ pcedunt ex
diuina volũtate. Et nemo poterat in celo. q̃ȝtum ad angelos. c Neq̃ȝ in terra.
q̃ȝtum ad hoĩes. d Neq̃ȝ ſubt⁹ terrã. q̃ȝtũ ad demones: in q̃bus remãſerũt na/
turalia integra. e Aperire librũ. q̄ nullus iſtoꝝ põt
ad ſecretra diuina attingere: niſi deo reuelãte: qui primo
reuelauit chriſto homini: τ xp̃s iohãni. f Et ego fle/
bam multũ. p hunc fletũ deſignatᷣ iohãnis deſideriuȝ de
ſciendo eccleſie futurũ pceſſum. g Et vnus. Hic ꝯſe
quenter infertᷣ dignitas chriſti: q̃ ſolus inuĩctus eſt dign⁹
dicta ſecreta p̃mo accipe τ alijs p iohannẽ nunciare. cum
dicitᷣ: Et vn⁹ de ſeniorib⁹ dixit mihi: cõſolando me de de
ſiderij mei impletiõe. Quis aũt erat iſte ſenior non dicitᷣ:
τ dicũt aliq̃ ꝙ fuit Mattheus euãgeliſta: q̃ dixit in pſo/
na chriſti Matth. vltᷝ. Data eſt mihi oĩs ptãs in celo τ in
terra. ideo dr̄: h Ecce vicit leo de tribu iuda τc̃. nam
chriſtus victor fuit in ſua reſurrectiõe: ſed q̃cq̃d ſit de ve/
ritate. ratio tñ nõ videtᷣ valere: q̄ iohannes non accepit
hanc noticiã p Matthei ſcripturã: ſed p reuelationẽ ſpe/
cialẽ. Eſt aũt dictũ. ſ. ꝙ p ſeniores intelliguntᷣ eccl'ie p̃la/
ti: τ ideo videtᷣ melius ꝙ iſte ſenior fuerit Petr⁹: τ dicitᷣ
vnus: id eſt p̃mus inter ap̃los: eo modo loq̃ndi q̃ dicitur
Gen. j. Factũ eſt veſpe τ mane dies vn⁹: id eſt p̃mus. trã/
ſierat enĩ iã beatus Petrus p martyriũ ad gloriã: quia B
ſub Nerone paſſus fuit. Iohãnes aũt poſtea tpe Domi/
ciani hanc reuelationẽ accepit: τ ſic aĩa petri aſſiſtẽs chri
ſto: vel aliqua effigies petrũ rep̃ſentans dixit iohãni: Vi
de ne fleueris τc̃. i Radix dauid: id eſt de radice da
uid deſcendens ſm carnẽ: ſm ꝙ p̃dixerat Eſa. xj. Egredi
etur virga de radice ieſſe: τ flos de radice eius τc̃.
k Aperire librũ: id eſt manifeſtare eccleſie decurſum a
deo p̃ordinatũ. l Et vidi τ ecce in medio throni τc̃.
agnum τc̃. id eſt chriſtũ in medio eccleſiaꝝ p orbem ĩ no/
mine eius ꝯſtitutaꝝ: ſicut ip̃e dicit Matth. vltᷝ. Ecce ego
vobiſcum ſum oĩbus dieb⁹ vſq̃ȝ ad ꝯſummationẽ ſeculi:
qui ſicut dict⁹ eſt leo rõne reſurrectionis: ita dicitᷣ h agn⁹
ratione ĩmolationis. pp̄ter qđ etiã dr̄ ſtans: q̄ reſurrexit
ad vitam immortalem: Roma. vj. Chriſtus reſurgens ex
mortuis iam nõ moritur. τ tanq̃ȝ occiſus: quia quotidie ĩ
eccleſia immolatur nõ ſm carnem: q̄ reſurrexit ad vitam
immortalẽ: vt dictũ eſt: ſed ſm effectũ τ rep̃ſentationẽ: q̄
per oblationẽ euchariſtie cõmunicatᷣ nobis effectus ſue
paſſionis. ipſa etiaȝ eſt ſimilitudo repreſentatiua ipſius:
ſm ꝙ dicitur Lu. xxij. Hoc facite in meam cõmemoratio
nem. illud enim qđ repreſentat aliquid nominatᷣ nomĩe
ipſius: ſicut imago petri nominatᷣ petrus: τ eadem ratio
ne euchariſtia agnus ĩmolatus. τ ad hoc deſignandum
non dicitur hic agnus occiſus ſimpliciter ſed tanq̃ȝ occi/
ſus. m Habentem cornua ſeptem: id eſt poteſtates: τ † i. 6. a
idem deſignatur per ſeptem ſpiritus: quia ſeptẽ dona ſan
ctiſp̃ũs ſunt quaſi ſeptem cornua ſiue poteſtates ad repri
mendum virtutem inimici. n Miſſi in omnem terrã.
quia chriſtus paratus eſt dare dona ſp̃ũſancti omni ho/
mini ad ea ſe debite diſponenti. o Et venit τ accepit
τc̃. librum. non eſt per hoc intelligendum ꝙ chriſtus tũc
acceperit noticiaȝ de proceſſu eccleſie. nam anima xp̃i ab
inſtanti ſue creationis diuinitati coniuncta habuit noti/
ciam omniũ que deus cognoſcit ſcientia viſionis. intᷣ que
eſt pceſſus eccleſie: vt patet ex predictiſ. τ ideo per hoc ꝙ
iohannes vidit accipere eum librũ: deſignatur acceptio
noticie a principio creationis aĩe chriſti: ſed de nouo io
hanni reuelande: τ per eum vniuerſali eccleſie. p Et
cũ aperuiſſet. Hic ꝯñter deſcribitᷣ aſſiſtentiũ chriſto iocũ/
ditas: τ primo ſibi aſſiſtentium in eccleſia militãte. ſcđo ĩ
triumphante. ibi: Et vidi τ audiui. Circa primũ dicitur: † i. 7. d
Et cũ aperuiſſet librum. ad reuelandum eccl'ie pceſſum.
q Quattuor aĩalia. id eſt quattuor eccleſie patriarcha
les. r Et vigintiquattuor ſeniores: id eſt vniuerſi ca/
thedrales eccleſie per orbem diffuſe: τ per hoc etiam ſubintelligũtur alie ab eis cõ
ſtitute. s Ceciderũt corã agno. nã ex hoc habuerunt materiã venerãdi ipſum.
t Habeutes ſinguli citharas τc̃. quod exponitᷣ cũ ſubditur: v Que ſũt orati
ones ſanctoꝝ: metaphorice. τ per hec τ ſimilia aperitur aliquo modo via ad expo/
nendum reliqua: vt predictum eſt. x Et cantabant canticum nouum: id eſt p/
tinens ad nouũ teſtamentũ. y Dignus es domine deus τc̃. τ patet ex ſupradi/
ctis ſententia. z Quoniam occiſus es. meritum precedit illud quod cadit ſub
merito. pp̄ter quod acceptio noticie pceſſus eccleſie que preceſſit morteȝ chriſti: vt
dictum eſt: Non cecidit ſub merito ipſius: ſicut nec gloria anime chriſti: ſed gloria

a Tribus. Dicit a trib⁹ ordinib⁹: in quib⁹ lxxij. lingue in ſingul': q̄rū multi p̄pli: in p̄plo natiões. Tres ordies ſaluādoꝝ: Noe: Daniel: Job. vel tres ordines gentiū: greci: hebrei: chriſtiani. b Vidi ⁊ audiui. Nō ſoluz anīalia ⁊ ſeniores ex officio ſuo idez atteſtantes: ſ etiā audiui. c Angeloꝝ. i. ſupnoꝝ ſpirituū: qui eccleſiā muniūt ⁊ cuſtodiūt qui de reparato ſctōꝝ conſortio gratulanť q̄ teſtimoniū p̄hibēt xp̄o: ⁊ in natiuitate qn̄ apparuerūt paſtorib⁹: ⁊ ī paſſione ⁊ in reſurrectione ⁊ aſcēſione teſtati ſunt iudicē venturū. Vel angeli minores ſubditi ī eccleſia. Angelicā vitam ducētes: q̄ circūdant ⁊ honorāt ſuos p̄dicatores ⁊ ſuos iudices teſtimōio eoꝝ cōſentiētes ⁊ ſe ꝯformātes. d Multorū. Quāto plures tanto maior atteſtatio ⁊ mai⁹ gaudium. e Milia miliū. q: finitū eſt apud deū qđ hoīb⁹ infinitum. f Sapiām. Cognitionē oīm reꝝ ſicut ꝟbū ſibi vnitū. g Benedictio. i. augmētatio quā habem⁹ ī bonis op[er]ib⁹: ⁊ honor q̄ inde ſeq̄tur: ⁊ glīa de ꝟtutib⁹ q̄s ī baptiſmo accipim⁹: ⁊ ptās q̄ ꝯcupiſcētijs reſiſtim⁹: nō nob̄ ſʒ tibi attribuať. h Et q̄ttuor aīalia. Oēs ſeniores ⁊ aīalia teſtimonio angeloꝝ aſſenſuz p̄bent: oēs inſimul. i Ceciderūt ⁊c̄. Nō ſupbiūt ꝙ alioſ iudicāt: ſʒ hūiliāt ſe. VI

k Et vi. Poſtq̄ȝ agn⁹ q̄ de ſep̄ dicta erāt ipleuit: ⁊ eccl'iaz ſuā teſtimonio p̄phaꝝ ⁊ angeloꝝ ī fide ſolidauit. apuit eis ſenſuz vt intelligāt ſcp̄turaſ: ⁊ p̄ p̄dicatores exterius denūciat: ꝙ p̄ hac fide pati deceat: ⁊ q̄ auxilia: vl' q̄s coronas ſuis p̄ferat: q: facta mēoria de repatiōe: ſi đ tribulatiōib⁹ taceret: iam poſſent deficere: ſi de improuiſo tribulatio inſurgeret. l Qꝫ aperuiſſet. Signat⁹ erat: q: oīa xp̄s vel ī ſe vl' in ſ[u]is apuit. Ip̄e enī ſuis apuit ſenſus: vt ħ ſigilla ī ſcp̄tur' ītelligerēt. In p̄mo ſigillo apto vn̄ egreſſus ē equ⁹ alb⁹: intelligiť eccl'ie dealbatio p̄ baptiſmū. In ſcđo eq̄ rufo: apta p̄ſecutio fundētiū ſanguinē vn̄ bapti[ç]atis inſurgūt tribulatōeſ. In tertio nigro: hereticorū p̄ſecutio occulta. In q̄rto pallido: falſorū fratꝝ apta ⁊ occulta. m Veni ⁊ vi. Et a myſterio trāſi: ⁊ cōpletā vide ꝟitatē vl' iuſticiā.

Ecce equus

---

miſti nos deo in ſanguine tuo ex a omni tribu ⁊ lingua ⁊ populo et natione: et feciſti nos deo noſtro b
ſ ſpūalit' regnātes. a ſ noſip̄os offerētes ⁊ pro
regnum ⁊ ſacerdotes. Et regna/ c d
alijs orātes. a ſ ſup ťrenitatē vel ſup ťrāviuētiū
b bim⁹ ſup terraz. Et vidi ⁊ audiui e
ſ exiſtentium.
c d vocem angeloruz multoꝝ in circūitu throni ⁊ anīaliū ⁊ ſeniorū:
ſ .i. multa milia.
e ⁊ erat numerus eoꝝ †milia miliū f
a ſ quaſi: nō erubeſcimus predicare de te: quia.
dicentiuz voce magna: Dignus g eſt agnus qui occiſus ē acciptre
ſ imūitatē a peccō. ſ q: de⁹ fuit ⁊ ſivíſus mortu⁹
f virtutē ⁊ diuinitatē ⁊ ſapientiaz
a ſ q: vicit diabolū ꝯſtās in paſſiōe. b ſ in reſurrectione. c ſ impaſſibilitatē ⁊ immortalitatem.
⁊ fortitudinem ⁊ honorem ⁊ glo/
a ſ in exaltatiōe. b ſ ⁊ accipe. c ſ vt in noīe ie/
riā ⁊ bn̄dictiōnē. Et omnem crea h
ſu omne ge. fle. c. ⁊c̄. ſ terreſtriū.
turam que eſt in celo: ⁊ ſup terrā i
a ſ infernoꝝ. b ſ ad lr̄am vel mundū. c ſ ⁊ oīa.
⁊ ſubtus terram: ⁊ mare: ⁊ que in k eo ſunt: omnes audiui dicentes:
a ſ trinitati. b ſ ſm humanitatē. c ſ exaltatio.
g ſedenti in throno ⁊ agno. Bene/
a ſ ipaſſibilitaſ. b ſ ī reſurrectiōe. c ſ q: oīpotēs
dictio et honor et gloria et pote/
a ſ ad p̄dicatores ex officio ꝯuēit alioſ ꝯfirmare.
h ſtas in ſecula ſeculorum. Et quat
ſ nota confirmationis.
tuor animalia dicebāt amen. Et
i vigintiq̄ttuor ſeniores ceciderūt
ſ in corda ſua. ſ mente: ore ⁊ opere.
in facies ſuas: ⁊ adorauerunt viuentē in ſecula ſeculoꝝ. Ca. VI

k l Et vidi ꝙ aperuiſſet agnus vnum de ſeptem l
ſ Johānē. i. primitiui ſequen/
ſigillis: et audiui vnum m
tem inuitant eccleſiam.
de quattuor animalibus dicens
ſ quia terret.
m tāq̄ȝ vocē tonitrui. Veni ⁊ vide. n

---

corporis q̄ ſecuta eſt ſub merito bene cecidit. meruit enī ſui corpis glorificatiōnē ⁊ exaltationē: ⁊ eodē mō pōt dici de reuelatiōe dicti p̄ceſſus facta Johanni: ⁊ p̄ eū vniuerſali eccl'ie ad declarationē bonitat' ⁊ maieſtatis xp̄i. nā hec reuelatio facta ē poſt paſſionē. a Ex oī tribu ⁊c̄. nā eccl'ia ē ex oībus gentib⁹ collecta. b Et feciſti nos deo nr̄o regnū. i. regni ei⁹ p̄ticipes. c Et ſacerdotes. hoſtias laudis deo offerētes. d Et regna. ſu. ť. nō đ: In ťra vbi ſcti ꝯculcanť: ſ ſup ťrā. i. in celo vbi ſcti cū xp̄o dn̄anť. e Et vidi. Hic ꝯn̄r poniť iocunditas aſſiſtētiū xp̄o in eccl'ia triūphāte. cū đ: Et vidi et audiui vocē angeloꝝ multoꝝ ⁊c̄. in ħ notať ip̄oꝝ multitudo maxia: ſm illud Job. xxv. Nunq̄d ē nūer⁹ militū ei⁹? ⁊ idē deſignať in ħ qđ ſubdiť: f Et erat numerus eoꝝ milia miliū. Sicut enī corpa celeſtia totā regionē elemētarē excedūt: q̄ſi incōparabiliť ī q̄ntitate cōtinua: ſic angeli oīa corpalia in q̄ntitate diſcreta: accipiendo q̄ntitatē diſcretā p̄ q̄libet multitudīe nūerabili vel nūerata. g Dign⁹ ē agn⁹ q̄ occi. ē ac. ꝟ. ⁊ diui. ⁊c̄. oīa iſta habuit vel ſaltē plura ante paſſionē. qđ dico p̄pter gloriā corpis ⁊ hmōi q̄ ſecuta ſunt. ⁊ iō acceptio taliū hic accipiť p̄ manifeſtatiōe eoꝝ ad laudē ⁊ honorē noīs xp̄i. ⁊ ꝯn̄r poniť laus xp̄i ī oīb⁹ creatur'. †Dan. 7. c
cū đ: h Et oēm cre. q̄ ī ce. eſt. q̄ȝtū ad hoīes qui iā ſūt ī patria. i Et ſup ťrā. q̄ȝtū ad exiſtētes adhuc in via. k Et ſubt⁹ ťrā ⁊c̄. nā oēs creature ⁊ irrōnales ⁊ vita carētes dicunť laudare xp̄m: inq̄ȝtū ſunt materia ⁊ occaſio laudandi ip̄m: q: intellectuales creature p̄ eas aſcēdūt ad cognoſcendū deum: ⁊ p̄ ꝯn̄s ad ip̄m laudādū ⁊ glorificādū. ceťa q̄ ſequūť patēt ex p̄dict'.

Moraliter. k† Et vidi in dextera ſedē. ſu. thro. li. ſcp. ⁊c̄. Ca. V

Scđm ſenſum lr̄alē hic liber ē dei p̄ſciētia eoꝝ q̄ futura erāt in eccl'ia. Moraliter aūt hic liber ē ſacra ſcriptura q̄ deriuata ē a ſcia diuina. Et đ hic liber ſcript⁹ intus ⁊ foris. foris q̄ȝtū ad ſenſus hiſtoricos ⁊ patentes. int⁹ aūt q̄ȝtū ad myſticos ⁊ latētes: ⁊ ſignatus ſigillis ſeptē. Circa qđ ſciēdū ꝙ ad ħ ſcriptura ſigillať vt mag' autentica reddať. ſeptē aūt ſunt q̄ ſacraȝ ſcripturā p̄ ceter' autenticā reddūt: q̄ ſunt agētis auctoritas q̄ eſt ſpūſſctūs. ſubiecti nobilitas: qđ ē ipſe de⁹. forme tractādi ꝟitas: q: nullū patiť falſum. finis bonitas: qđ eſt ineffabile gaudiū. ſentētie multitudo: nā ſub vna lr̄a p̄līmos hȝ ſenſus. ꝯtinētie latitudo: naȝ ħ ſcriptura quodāmodo ſe extēdit ad oīa: inq̄ȝtū habēt habitudinē ad deū qui eſt ei⁹ ſubiectuȝ: ipſius ſingul' aptitudo. Vn̄ Grego. in p̄logo moraliū: Diuin⁹ ſmo ſicut in myſterijs prudētes exercet: ſic plerūq̄ȝ ſupficie ſimplices refouet. habet ī publico vnde paruulos nutriat: ſeruat in ſecreto vnde mētes ſublimiū admiratione ſuſpendat. Eſt enī q̄ſi quidā fluui⁹ planus et alt⁹ in q̄ agnus ambulet ⁊ elephas natet. a† Quis dignus ē ap̄ire librū ⁊c̄. q. d. null⁹ niſi xp̄s. vn̄ Hiero. in ep̄l'a ad Paulinū. Quāti hodie putāt ſe noſſe lr̄as tenent ſignatū librū: nec ap̄ire p̄nt niſi ille reſerauerit q̄ hȝ clauē dauid: q̄ aperit ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo aperit. p̄pter qđ multi leguntť magis p̄fcciſſe ī intellectu ſacre ſcripture p̄ orationem q̄ȝ p̄ ſtudij exercitationem. Ca. VI

Et vidi ꝙ aperuiſſet. Poſtq̄ȝ deſcriptus eſt modus diuīe reuelatiōis. hic ꝯn̄r deſcribiť decurſus impletiōis: ⁊ ħ ſub ſeptē ſigilloꝝ apertionibus: q̄bus ſigillis liber dicebať ſignat⁹. ⁊ iō ſm ſeptē ſigilla diuidiť in ſeptē partes: q̄ patent in lr̄a. Igiť in p̄ma parte dicit: Et vidi ꝙ aperuiſſet agnus vnū ⁊c̄. ſcȝ primū: eo modo loquēdi quo đ Gen̄. j. Et factū eſt veſpe ⁊ mane dies vn⁹. i. p̄mus. vn̄ ⁊ ꝯn̄r ibi đ: Factū eſt veſpe et mane dies ſecundus: ⁊ ſic ꝯn̄ter vſq̄ȝ ad ſeptimū. eodē modo. ꝯn̄r hic deſcribiť apertio ſecundi ſigilli ⁊ tertij vſq̄ȝ ad ſeptimū. m Et audiui vnū ⁊c̄. id eſt p̄mum: eadem ratione qua ⁊ de ſigillis dictum eſt. nam ꝯſequēter agitur de alijs tribus animalibus: ⁊ ſm illos qui per anīalia dicunt ſignari quattuor euangeliſtaſ. Iſte fuit Marcus in ſimilitudine leoniſ deſignat⁹: que ſimilitudo ponitur p̄ma. ſ. ca. iiij. ſed quoniam illud dictum non conſonat ordini euangeliſtarum in quo Mattheus ponitur p̄mus ⁊ Marcus ſecundus. ideo dixi. ſ. ca. iiij. ꝙ per quattuor animalia quattuor patriarchales eccleſie deſignantur: ⁊ ſic habeo conſequēter dicere ꝙ ille qui per primum animal deſignatur fuit patriarcha p̄me eccleſie patriarchalis ſcȝ hieroſolymitane: q̄ fuit beatus Jacob⁹ appellatus frater dn̄i: eo ꝙ fuit ſimilim⁹ ſibi: ⁊ hic ante iam trāſierat p̄ gladium ſub Nerone: vt ptȝ p̄ Joſephū. xx. libro antiquitatū. hec auteȝ reuelatio facta fuit Johāni tp̄e Domiciani. n Veni ⁊ vide. decurſum eccl'ie p̄mitiue.

Et ecce

a Ecce equus alb⁹.Eccl'ia in baptiſmo dealbata:vel maxi
me p̄dicatores q̄ vbiq; deū ferūt. b Arcū.i.xp̄s hȝ ſcp̄tu/
rā q̄ illumīat ſuos:⁊ occidit inimicos. c Et exiuit vin.⁊c.
Q̄ð p̄dicatores faciūt d̄o attribuūt. d Et cū a.⁊c.Vidēs
diabol⁹ eccl'iaȝ inſtitui ad locū ſupplēdū vñ ip̄e ceciderat eaȝ
ſubuertere nitit̄ ꝑus apte. e Equ⁹
rufus.Supiori ↄtrari⁹.ſ.apti pſecuto
res ⁊ ſanguinolēti. f Sumeret pa.
Id eſt ↄceſſuȝ eſt a d̄o vt auferret om
nē quietē animi ab hiſ q̄ ſūt t̄renis de
diti. g Interficiant.Magna ptās
interficiēdi:q̄ꝛ nō ſolū in minores ſed
etiā ī maiores vt in petrū. h Et ecce
equ⁹ niger.Vidēs diabol⁹ ſe p aptas
pſecutiōes nō ꝓfeciſſe:īmittit hereti/
cos q̄ falſis rōnib⁹ ↄtendāt vt facili⁹
decipiāt. i Staterā.Quia dicunt
ſe hr̄e verā diſcretionē in ſcripturis.
k Et audi.tanq̄ȝ.Quia hic ī pugna
hereticoꝝ eſt mag' piculū p̄tendit au
xiliū. l Bilibꝛis ⁊c.Volo fideles
ne timeat':q̄ añ vos poterāt ledere:⁊
vos diaboli ne ledat' iſtos:q̄ꝛ nō ꝓfi
ciet':q̄ꝛ bilibꝛis tritici ⁊c. Tritici.

a Et vidi:⁊ ecce equ⁹ albus et qui a† b
a ſ diuinā ſcripturā.
b ſedebat ſuper illū habebat arcū: c†
a ſ deus in ſanct' coronat̄:vel ſm humanitatem.
ſ.i.poteſtas. b ſ in iudeis vel in ſe. d† e†
c ⁊ data eſt ei corona:⁊ exiuit vin/ f
ſ gentes cum membꝛis.
d cens vt vinceret. Et cuȝ apuiſſet g h
ſ oꝛdine videndi:non tempoꝛe.
ſigillū ſecundū:audiui ſecunduȝ i
a ſ q̄ꝛ qð in coꝛde hȝ opere cōplet.
anial dicēs:Veni ⁊ vide. Et exi/ k l†
ſ.i.diabolus.
e uit alius equ⁹ rufus:et qui ſede/ m†
ſ auferret.
f bat ſup eū datū eſt ei vt ſumeret n† o
ſ gladio ma/
g pacem de terra:⁊ vt inuicē ſe in/ p q
teriali:vel perſuaſionis.
terficiant:⁊ datus ē eis gladius r
magnus†Et cū apuiſſet ſigillum s
tertium:audiui tertiū animal di/ t
h cens:Veni et vide et ecce equus v†
a ſ offuſcans ſua vitia q̄buſdā opibus bonis.
b ſ ipi diabolo qð ſui opant̄ p eum tribuimus.
niger:⁊ qui ſedebat ſup eum ha/ x† y†
a ſ q̄ p̄dicāt ope atteſtant̄.
i k behat ſtaterā ī manu ſua. Et au/ ȝ†
ſ angeli exiſtentis.
diui tanq̄ȝ vocem in medio quat
ſ.i.vas capiēs duos ſextarios qð ē eccl'ia ex du
obus populis:vel habens fidē ⁊ operationē.
l tuoꝛ aialiū dicentium: Bilibꝛis a†

a Et ecce equus albus.p quē vt di
cūt expoſitores aliq̄: deſignat̄ Gaius
impatoꝛ q̄ ſucceſſit īmediate Tyberio
ſub q̄ paſſus xp̄s fuerat:⁊ deſignat̄ p
equū albū:eo q̄ nō fuit xp̄ianis mole
ſtus ſ; mag' ↄſolabil'.nā pilatū miſit ī
exiliū q̄ xp̄m iniq̄ iudicauit.⁊ ſilr̄ he/
rodē q̄ decollauerat iohēm:⁊ xp̄m in
paſſiōe ſpꝛeuerat:Lu.xxiij.iō ſubdit̄:
Et exiuit vincēs vt vinceret.ſ. aduer/
ſarios xp̄i:vt dictū eſt:ſed h̄ nō videt̄
mihi ↄuenient' dictū.nā iſte Gaius in/
tantū fuit elat⁹ ⁊ puerſus q̄ p oꝛbē mi
ſit ſtatuā ſuā:vt in illa adoꝛaret̄ vt de
us.⁊ q̄ꝛ habitātes in iudea renuerūt:
hec facere miſit petroniū cū exercitu ī
iudeā:vt in tēplo poneret dictā ſtatu/
am ⁊ renuētes interficeret:vt dicit Io
ſephus libꝛis antiq̄tatū ⁊ de iudaico
bello.tñ petronius nō dedit h̄ execu/
tioni:q̄ꝛ Gaius fuit moꝛte p̄uent⁹:⁊ in illo tp̄e apl'i ⁊ alij xp̄ia
ni habitabāt in hierl'm ⁊ iudea:⁊ ſic ptȝ q̄ Gaius nō fuit eis
ↄſolabilis:ſed mag' hoꝛribilis:eo q̄ pꝛe ceter' habitatoꝛibuſ
iudee hoꝛridū erat eis mandatū Gaij de dicta adoꝛatiōe.licȝ
autē ipſa miſerit in exilium herodē ⁊ pilatū:hoc tñ nō fuit ꝓ
pter xp̄m:ſed ꝓ alijs cauſis totaliter deſperat':vt refert Io/
ſephus:quas cā bꝛeuitat' omitto.ſilr̄ qð ſubditur:Exiuit vin
cens vt vinceret.nō videt̄ ſibi cōuenienter applicari:q̄ꝛ rome
fuit turpiter interfect⁹ ꝓpter ſuas malicias:⁊ vxoꝛ ei⁹ gladio
confoſſa:⁊ eius vnica filia parieti alliſa:ꝓpter qð vident̄ alij
melius dicere.ſcȝ q̄ p equū albū intelligit̄ cetus apl'oꝛū:de/
albatus ſanctitate vite.⁊ q̄ꝛ beatus Iacob⁹ hieroſolymitane
eccleſie epiſcopus:vt dicit Hieronym⁹ in libꝛo illuſtriū viro/
rum.dicit̄ vſus fuiſſe tunc nō veſtibus laneis ſed lineis:et p
ↄſequēs albis.⁊ ideȝ eſtimari pōt ꝓbabiliter de alijs apl'is.
vnde ⁊ Machomet⁹ vocat eos viros dealbatos.Per ſeden
tem ſup equū illum intelligitur xp̄s ſeſſoꝛ ⁊ ductoꝛ eoꝝ:ſm il
lud Ro.viij.Quicunq; ſpū dei agunt̄:hi filij dei ſunt. ⁊ ſm
hoc ſic eſt lr̄a exponēda:Et ecce equus albus.ſ. apl'oꝝ ſena/
tus. b Et qui ſedebat ſup illum.ſcȝ chꝛiſtus. c Habe/
bat arcum in manu ſua:id eſt verbū pꝛedicatiōis in māu ope
rationis:q̄ꝛ cepit facere ⁊ docere:Act'.j.⁊ ſic fecerūt apoſto/
li p inſtinctū ⁊ ducatuȝ ipſius. d Et data eſt ei coꝛona.in
ſua reſurrectione ⁊ aſcenſiōe. e Et exiuit.p effectū ſuū dan
do apl'is in ſigno viſibili ſpm̄ſctm̄. f Vincens. aduerſari/
os ſuos in iudea p̄mo.nā eodē die cōuerſi ſunt ad eū p̄dican
te petro tria milia:Act'.ij.⁊ altera die q̄nq; milia:Act'.iij.
g Vt vinceret.p totum oꝛbē ſubijciēdo ſue fidei iugo colla
gentiū.nā in bꝛeui tp̄e per pꝛedicationē apl'oꝝ et alioꝝ chꝛi/
ſti diſcipuloꝝ chꝛiſto cooperāte et ſermonē coꝝ ſignis ſequen
tibus cōfirmāte:Marci vlt'.pꝛedicatum fuit euangeliū.naȝ
viuēte adhuc beato petro fides catholica diffuſa fuit vſq; ad
fines

fines terre habitabilis ꝓut declaraui ſup illud Pſal.xviij.
In oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ ⁊c.⁊ ſup epiſtolā Ro.x.
h Et cū aperuiſſet.Hec eſt ſecūda pars in q̄ deſcribit̄ ſtat⁹ ec
cleſie a tp̄e Neronis vſq; ad Titū imperatoꝛē.cū dicitur:
i Audiui ſcd̄m aīal.ſm p̄dicta iſte fuit p̄mus p̄riarcha eccle
ſie antiochene.ſ.btūs petr⁹ q̄ p̄mo re/
xit illā eccleſiā:vt hr̄ libꝛo illuſtriū vi
roꝛū qui tp̄e hui⁹ viſiōis iā tranſierat
p martyriū dicens: k Veni ⁊ vide.
ſtatū eccl'ie ſub Nerone. l Et exiuit
alius equ⁹ rufus.i.romanus ꝑſs qui
d̄ꝛ rufus tp̄e Neronis duplicit̄. Vno
mō accipiēdo rufedinē ꝓ rubedine:ſi
cut ī plurib⁹ alijs loc' accipit ſcriptu/
ra:eo q̄ Nero multos romanoꝝ occi/
dit ex ſua crudelitate.nā etiā mrēm ꝓ
pꝛiā:vxoꝛē:frēm ⁊ ſoꝛoꝛē ac etiā Sene
cam ſuū p̄ceptoꝛem d̄ꝛ occidiſſe. Alio
mō mag' ꝓpꝛie.p ip̄a rufedine:q̄ꝛ Ne
ro ciuitatē romā incēdi fecit ī magna
parte:vt videret q̄le fuerit antiquit⁹
incendiū troie. In tali xͦo incēdio ex
cōmixtione fumi ⁊ flāme apparētia ru
fedinis cauſat̄. m Et q̄ ſedebat ſup
eū.ſ.Nero hñs dñium. n Datū eſt
ei.i.a deo pmiſſum. o Vt ſumeret:
id eſt auferret. p Pacē de terra.q̄ꝛ
turbata fuit ciuitas p romanū impe/
riū ꝓpter ſua maleficia. q Et vt in
uicē ſe interficiāt.nā ex occaſiōe ſue p
fidie ipſo interfecto Otto: Galba:Vi † ē.ſ.e B
tellius voluerūt vſurpare imperiū:et
ex eoꝝ pugna ad inuicem valde multi
fuerūt interfecti. r Et dat⁹ ē ei gla/
dius magnus.i.ptās interficiēdi chꝛi
ſtianos.nā ip̄e p̄mā pſecutionē mouit
ↄtra eccleſiā loq̄ndo de pſecutiōibus
motis p īpatores romanos. nā antea
pſecutionē ſuſtinuerat p iudeos.man
datū xͦo crudele Gaij ſupꝛapoſitū:nō
fuit directe ↄtra eccleſiā:ſȝ ↄtra habi/
tātes iudeā:q̄ꝝ pauci cōparatiue erāt
chꝛiſtiani:nec etiā mandatū illud fuit
datū executioni. ⁊ ideo p̄ma pſecutio
eccleſie attribuit̄ Neroni. Claudius
etiā impatoꝛ q̄ fuit medi⁹ inter Gaiuȝ
⁊ Neronē nō legit̄ feciſſe xp̄ianis aliquā pſecutionē.Nero āt
apl'oꝝ p̄ncipes.ſ.Petrū ⁊ paulū occidit ⁊ alios multos xp̄ia/
nos rome:⁊ p imperiū occidi fecit. s Et cū apuiſſet.Hec eſt
tertia ps in q̄ deſcribit̄ eccl'ie ſtat⁹ ſub Tito.cū d̄ꝛ: t Audi/
ui tertiū aīal.i.patriarchā p̄mū eccl'ie alexādrine.ſ.btm̄ Mar
cū:ſm q̄ in libꝛo illuſtriū viroꝝ hr̄: v Et ecce equ⁹ niger.i.
exercit⁹ roman⁹ q̄ d̄ꝛ niger effectiue:ſicut ſol d̄ꝛ calidus.Exer/
citus enī roman⁹ ſub Tito intātū afflixit habitātes hierl'm q̄
fuerūt fame denigrati ⁊ alijs afflictiōib⁹:ſm q̄ refert Ioſeph⁹
libꝛo de iudaico bello. x Et q̄ ſedebat ſup eū.ſ.Titus regēs
illū exercitū. y Habebat ſtaterā in māu ſua.i.diuinā iuſtici
am quā ope exeq̄bat̄.nā ex oꝛdine dīne iuſticie ꝓceſſit q̄ exer
citus roman⁹ iudeos partim occidit ⁊ partim captiuauit ī vin
dictā moꝛt' xp̄i:ſic̄ manifeſte p̄dixit Lu.xix.Ecce veniēt dies ī
te ⁊ circūdabūt te inimici tui ⁊c.q̄ꝛ tñ erat p̄ter intētionē Titi
⁊ exercit⁹ ſui:q̄ ꝓpt̄ aliā cām venerūt ↄtra iudeos ſupple ꝓpt̄
rebellionē ipſoꝝ cōtra impiū romanū:vt ptȝ p Ioſephū libꝛo
de iudaico bello.iō d̄ꝛ q̄ hēbat ſtaterā in manu ⁊ nō in mente.
nā exeq̄bat̄ op⁹ dīne iuſticie mō p̄dicto.p manū enī op⁹ intelli
git̄:q̄ꝛ p eā efficit̄. ȝ Et au.tāq̄ȝ vo.de me.q̄ttuoꝛ aīaliuȝ.i.
de thꝛono dei in cui⁹ circūitu erāt q̄ttuoꝛ aīalia:vt dictū ē.ſ.
ca.iiij.⁊ p h̄ deſignat̄ q̄ factū Titi ↄtra iudeos ꝓcedebat ex
oꝛdīatiōe dīna a q̄ ꝓcedit malū pene:ſm q̄ d̄ꝛ Amos.iij. Nō
eſt malū in ciuitate qð nō fecerit dñs. a Bilibꝛis tri.dena.
vno ⁊c.Ad intellectū hui⁹ ſciēdū q̄ dicit Hugo floꝛiacēſis de
fine belli romanoꝝ ↄ̄ iudeos.Feſſi deniq; romani multa cede
q̄rebant q̄b⁹ mācipia captiua venderēt:ſȝ q̄ꝛ plurimi venales
⁊ pauci īueniebant̄ ēptores:nō defuere q̄ trigita mācipia vno
numiſmate mercarent̄:vt ſic̄ dñm emerāt triginta denarijſ:ſic
ecōuerſo denario vno trigita vēderent̄.ſūt aūt numiſma ⁊ de
nari⁹ vnū ⁊ idē:Mat.xxij.dicēte dño:Oñdite mihi numiſma
cenſus.ſbdit̄:At illi obtulerūt ei denariū. dicebat̄ aūt dena/

a Tritici.Triticũ pfectiores q̇ p tribulationem attriti igne decocti ſunt deo cib⁹ ſuauis.Hordeuz minores in eodẽ genere.Uinũ:prelo quidẽ attri/ti:ſed nõ ita excocti:acres tñ in ſe:ꝛ alios ad bñ operandũ inebriãtes.Oleũ ſunt nõ alios inebri/antes:ſ; pur' orõnib⁹ vn/gentes.Uel vinũ ꝛ oleuz ꝯfeſſores ꝓ feruore chari/tatis ꝛ dulcedine miſcõie quã bñt in ſe ꝛ in alios.

Per triticũ intelligim⁹ maiores martyres q̇ ſunt bilibres.bñt enĩ p̃ter mar tyriũ opa ꝛ dilectionẽ dei ꝛ ꝓximi:vel fidẽ ꝛ opera. Per hordeũ mĩores mar tyres.ſ.q̇ ſolã fidẽ bñt tri nitatis ſine opib⁹ ꝛ ſine vl la dilectione:ſed ſola fide ſaluant in ſanguĩe. Qui ſunt tres bilibres:p fidez trinitat'. Uel alit:ſic enĩ triticũ p̃us multũ terit ꝛ poſtea optim⁹ panis effi/citur:ſic xp̃s multuz iuſt⁹ diuerſis pſecutiõib⁹ fact⁹ eſt nobis panis vite:dan/do nob̃ corp⁹ſuũ ꝛ ſangui nẽ.Et ita fideles mult' tri bulatiõibus terunt:et ci/bus optim⁹deo effecti imi tatores tritici.i.xp̃i effici/

C unt. Uel ſunt pleni triti ci.i.triticee p̃dicatiõis:q2 p̃dicatio fidei ita audiẽti/um corda reficit: ſicut tri/ticũ ſup omẽs ſegetes gu/ſtũ.Et q̇ ſũt imitatores tri tici p̃dicatio pepit ĩ vno denario.i.q̇ vnanimes o/bediunt denario.i.decalo go.i.decẽ precept' legis.

Libra ꝯſtat ex.xij. vn/cijſ.p qȯ notant.xij.apl'i. p bilibrez vero bina dile/ctio dei ꝛ ꝓximi. Uel bilibres dilectionẽ dei ꝛ ꝓ ximi hñtes atq; fidez trinitat':ꝛ q̃ttuor euãgelijs obediẽtes.ter enĩ q̃ttuor ſunt.xij.q̇ nũero libra cõ ſtat.p tres fidẽ ſctẽ trinitat'.p.iiij.q̃ttuor euange lia hñtes.p bilibrẽ:dilectionẽ dei ꝛ ꝓximi. Per triticũ poſſum⁹ intelligere nouũ teſtamẽtũ: p hor deũ vetus.Bilibre dr̃ triticũ.i.nouũ teſtamẽtũ.ꝓ pter duplicẽ intelligẽtiã.ſ.hiſtorialẽ ꝛ ſpũalẽ.Q.

Eph.6.c Ne timeatis vos fideles.dabit enĩ vobis pfectio p quã poterit' reſiſtere heretic'. b Et vi.ꝛ ole. Id eſt iſtos q̇ ſũt refecti:ꝛ iõ vino.i.ſanguĩe meo: ꝛ oleo.i.ſpũſctõ vncti. Uinum.ſilr emit denario vno. c Et cũ ape.ſi.q̃rtũ.Uidẽs diabol⁹ nec p apertas tribulatiões nec p apertas hereſes poſſe ſe ꝓficere:p̃mittit falſos frẽs:q̇ ſub habitu religi onis obtinẽt naturã:ꝛ rufi eq̇ ꝛ nigri:puertẽdo fi dem. d Et q̇ ſedebat.i.mors:q2 per eũ mors ac/ceſſit.vel ad l'ram:q2 occidit q̇ſdã in carne:q̇ſdam in aĩa. e Et infern⁹ ſe.i.inſatiabiles terrenis eũ imitant:vel ĩ inferno aꝑponẽdi. f Sup q̃t. id eſt ſup oẽs malos vbiq; morantes.vel ſuper iu deos ꝛ gentiles:hereticos ꝛ falſos chriſtianos.

g Et cum ape.q̇ntuz.Oſtẽſis tribulatiõib⁹q̃ in p̃nti ĩminẽt fidelib⁹:ne deficiant aliq̃tenus certifi cans de p̃nti corona patiẽtes ꝯſolat. h Uidi ſubt⁹.i.capiti ſuo humiliãtes ſe:vl' ſub.i.abſcõſo: q2 nemo in hac vita percipit quõ ibi ſint. i Al/tare.Chriſt⁹ ſuper quẽ ſe offerũt:ꝛ quẽ bñt muni/mentũ:vel ip̃e aĩe altare ſunt:de q̇bus fum⁹ ꝓce/dit deo delectabil':ꝛ q2 fuerũt ſanguine deliniti: modo exiſtẽtes ſubt⁹.i.in minori dignitate q̃ȝ ſint future:q2 nõdũ niſi vnã ſtolã accepꝞũt. k In terfec.Ul' apto martyrio:vl' aliq̇b⁹ anxietatibus.

☞ Uſq; quo

a ſ emptam ſanguine chriſti. b ſ naz ad minus oportet habere fidem ſancte trinitatis.

a tritici denário vno:et três bili/

b bres hordei denario vno:ꝛ vinũ a†

ſ ideo. ſ aliquẽ iſtorũ.

c ꝛ oleum ne lęſeris.Et cũ apuiſſet b

ſ ſecreta quarti ſigilli.

ſigillum quartum: audiui vocez c

ſ quartus ſtatus.

quarti animalis dicẽtis:Ueni ꝛ

ſ .i.mortui vel affligentes ſe hypocrite.

d vide.Et ecce equ⁹ pallidus:et q̇ d† e†

ſ diabolus.ſ.

ſedebat ſup eũ nomen illi mors: f†

e ꝛ infern⁹ ſequebatur eũ.Et data g† h†

f eſt illi poteſtas ſup quattuor par

a ſ vel mundi. b ſ que präs. ſ materiali vel perſuaſionibus. c ſ diuini verbi.

tes terrę interficere gladio famẽ i k

a ſ veneficis verbis. b ſ beſtialibus miſtris vel ad litterã. c ſ .i.cũ reuelaſſet ſecreta eccl'ie q̃rũ ad ſtatum vltimũ.ſ.tpe antichriſti.

g et morte et beſtijs terrę. Et cum l m n†

h aperuiſſet quintum ſigilluz:vidi

ſ ecce loc⁹. ſ .i.ſub ꝓtectiõe xp̃i q̇ eſt altare.

i k ſubtus altare animas interfecto

a ſ .i.ppter p̃ceptũ dei qȯ iplẽuerũt. b ſ qȯ co/rã alijs atteſtat. a ſ .i.ope oñdebãt xp̃m imi/tando.

rum propter verbum dei et pro/ o p

pter teſtimonium quod habe/

ſ magno deſiderio.

bãt.Et clamabãt voce magna di q

rius:eo q valebat decẽ numos vſuales. Itẽ notãdũ q bilibr' ẽ nomẽ cõ poſitũ ex bis ꝛ libra:q2 ꝯtinet duas libras.q̇nq; xo iudei hic p vnã librã deſignant:eo q q̇nq; libri moyſi ab oĩb⁹ iudeis recipiunt.alios ãt libros iudei nõ recipiũt q̇ ſaducei dicunt.eſt igit ſenſus:Bilibris tritici denario vno ꝛc̃.q2 ſic de venalib⁹ iudeis viliorib⁹ q̇ p hordeũ qȯ ẽ vile granũ deſi gnant.triginta ꝓ vno denario dabant:vt dictuz eſt.ita decẽ de fortiorib⁹ ꝛ aptiorib⁹ ad vendendũ ꝓ vno denario vẽdebant. a Et vinũ ꝛ o.ne le ſer'.p vinũ qȯ ẽ letificatiuũ intelligunt xp̃iani q̇ replebũt gaudio ſpũali:ſcʒ q dr̃ Act'.xiij.Diſci pulixo replebãt gaudio ꝛ ſpũſcõ.ꝛ ſilr p oleũ ꝓp pietat' ꝛ mutue charitat' obſequiũ:ſcʒ q dr̃ Act. iiij.Quotq̇t ei poſſeſſores domoꝝ ꝛ agroꝝ erãt: vendebãt afferẽtes p̃cia eoꝝ ꝛ ponebãt ad pedes apl'oꝝ q̇ diuidebãt ſingul' ꝓut cuiq; opus erat.et iſti nõ fuerũt leſi p exercitũ Titi.nã añ ei⁹ aduen tũ xp̃iani habitãtes in hierl'm ꝛ in iudea monitu angelico trãſierũt vltra iordanẽ in ciuitate noĩe pellam ĩ regno agrippe exiſtentẽ:q̇ ꝯfederat⁹ erat romanis. b Et cũ apuiſſet. Hic incipit ps q̃rta vbi deſcribit ſtat⁹ eccl'ie tpe Domiciani:q̇ ſcðam pſecutionẽ mouit ꝯ eccleſiã:ꝛ multa alia mala fe/cit in impio romano.dr̃ igitur: c Audiui vocẽ q̃rti aĩalis.i.p̃riarche ſeu ep̃i Cõſtantinopolitani iã defuncti:ſicut dictũ ẽ de alijs trib⁹. d Et ec/ce equus pallidus.i.ꝑpl's roman⁹.Domician⁹ enĩ magnã partẽ ſenatoꝝ ꝛ alioꝝ nobiliũ in exiliũ mi ſit ꝛ ĩterfecit imponẽs eis crimĩa:vt ſic rapet eorũ bona.ꝓpter qȯ ceteri rome ꝛ alibi erãt in magno timore poſiti:ne ſilr eis fieret.timor aũt facit exte riora mẽbra pallida:ꝛ potiſſime faciẽ.ꝓpt qȯ ro/manũ imperiũ ꝓ tpe illo ſignificat p equũ palli/dũ. e Et q̇ ſedebat deſup.ſ.Domician⁹ impera tor. f Nomẽ illi mors:actiue ꝛ paſſiue:q2 mul tos innocẽtes interfecit:vt dictũ eſt.potiſſime xp̃i anos ꝯ q̇s mouit ſcðam pſecutionẽ:ꝛ finalit ĩter/fectus fuit a ſenatu romano ꝓpter ſuã crudelita/tem:vt hr̃ in legẽda beati Iohis euãgeliſte.

g Et infer.ſeq̃.eũ.q2 poſt curſum vite p̃ntis ſtatĩ captus eſt ad penã gehẽne. h Et data ẽ illi po teſtas ſup q̃t.partes terre.in q̇bus dilatatuz erat romanũ imperiũ. i Interficere gladio.nã ĩ oĩ bus iſtis partib⁹ multi xp̃iani gladiati fuerũt de mandato eius. k Fame.q2 multi in carcerib⁹ fame cruciati mortui fuerũt. l Et beſtijs tre. q2 plures eoꝝ deuorãdi beſtijs tradebantur:ſicut ptʒ in legendis pluriuz martyrũ:ꝛ q2 pluribus alijs modis aliqui martyriçabãtur.ſcʒ ſuſpenſiõ/ne:ſubmerſione:cõbuſtiõe ꝛ huiuſmodi.ideo interponit: m Et morte. vt omnis modus affligẽdi martyres includatur.Ex predictis vero ptʒ q ſicut Zacharie.vj.p equos quadrupliciter ĩ colore variatos deſignata fu erunt q̃ttuor regna:vt dictũ fuit ibidẽ:ſic in iſto loco p equũ album deſi/gnatur regnũ chriſti ꝓut fuit in cetu apoſtoloꝝ ꝛ credẽtibus p̃mis.p ali/os tres equos romanũ imperiũ:cuius ſtatus fuit variatus in tribus tem poribus. n Et cũ aperuiſſet quintum.Hic incipit quinta pars in qua deſcribitur eccleſie pſecutio a Traiano impatore qui Domiciano ſucceſſit vſq; ad Dioclecianũ.iſte enĩ Traianus tertiã pſecutionẽ exercuit cõtra ec/cleſiaz.Marcus anthonius quartã:Seuerus quintã:Maximus q̇ eſt ma ximianus ſextã:Decius ſeptimã:Ualerian⁹ octauaz: Aurelian⁹ nonam. Licet aũt multi impatores intermedij fuerint inter iſtos quoꝝ tpib⁹ mul ti chriſtiani fuerũt martyriçati.iſti tñ ſpecialiter dicũtur xp̃ianoꝝ pſecutio nes exercuiſſe:q2 fecerunt ꝛ renouauerunt edicta ꝯtra xp̃ianos.Alij vero nõ ſic:ꝛ ideo q aliq̇ tẽporibus ſuis fuerunt martyriçati:hoc fuit ex dictis precedentiũ imperatoꝝ:q̃ nõ erant renouata.tẽporibus igitur iſtorũ impe ratorũ nõ erant eccleſie nec altaria ſtabilia:ſed in locis occultis:ꝛ potiſſi/me in martyrum criptis in q̇bus ſunt corpora eorũ ibidem ſepulta. porta/batur ꝛ erigebatur altare ligneũ ꝓ celebratione miſſarũ.ꝛ hoc eſt qȯ dici tur:Et cũ aperuiſſet ꝛc̃.animas interfectorum:id eſt martyres ĩterfectos: eo q erant ibi corpora eoꝝ:ꝛ eſt ſilis modus loquẽdi:ſicut Exo.j. Omẽs anime que egreſſe ſunt de femore iacob.i.hoĩes:q̃uis aĩe eoꝝ nõ fuerũt egreſſe de femore iacob q̃ nõ ſunt ex traduce:ſed a deo p creationem infuſe corporib⁹ egreſſis de iacob p generationẽ. o Propter verbũ dei.q̃tũ ad doctores qui fuerũt martyriçati.ꝓpter p̃dicationẽ verbi diuini.

p Et ꝓpter teſtimo.qȯ habebãt.q̃tum ad ſimplices xp̃ianos q̇ marty/riçabantur:eo q nolebãt negare chriſtũ:ſed magis ꝓteſtabantur ſe cre/dere in ipſum. q Et clamabant voce magna ꝛc̃.iſte clamor nõ eſt ali/ud q̃ȝ manifeſtatio nequitie tyrannoꝝ coram deo merito puniende ꝛ inno/centie martyrũ premiande:ſicut dixit dñs ip̃i Cain Geñ.iiij.Ecce vox ſan/guinis fratris tui Abel clamabat ad me de terra:id eſt eius innocẽtia de/

❧ clarat

a Uſqquo. Deſiderãt maius gaudi/um ⁊ ꝯſortium ſctõꝝ: ⁊ iuſticie dei con/ſentiũt in dãnatiõe impioꝝ. b Iu/dicas. faciẽdo diſcretionẽ bonoꝝ ⁊ ma/loꝝ. c Cõſui eoꝝ ⁊ fra. Serui cauſa ipſius domini. fratres ex dile/ctione debẽt ex/pectare. d Sol: Id eſt illi in q̃bus de⁹ lucet reputabũ/tur rei: ⁊ pecca/tores claritatez ſuã in ſe retinen/tes. vel q² q̇daʒ ad tenebras de/cident: vel xp̃s ſol verus: ⁊ mo/do clar⁹ antixp̃i tẽpe erit obſcu/rus. i. nullis mi/racul' coruſcãs. e Tanq̃ ſacc⁹ cili. Lux in ſac/co poſita extra nõ lucet: fideles lucem predicati/onis non effun/dent. f Groſ/ſos ſuos: Id eſt inanes fructuſ. nullũ eni͂ pmit/tit de⁹ cadere q̃ ei ſeruit ꝯ amo/re. g Celũ: Id eſt eccl'ia re/cedet a malis fi/de ⁊ opere. vñ: Exite de ea. i. de babylone ꝑl's meus: ⁊ immun/dũ ne tetigerit'. Uel mõtes ſu/ꝑbi. Inſule ne/gocijs ſeculi agi/tati mouebũtur a fide. h Re/ges terre ⁊ p̃n/tri. Scd'm diuer/ſos honores ſe/culi q̃s nolẽtes perdere deſerẽt fidem. i Di/uiteſ. q̇cq̇d male volũt ĩplentes. k Fortes. in ſubũtẽdis alijſ. ſeruus peccati. liber iuſticia. hi deſperãteſ a ſan/ctis: auxilia de/monũ querunt: vt ſe illi liberẽt in quib⁹ ꝯfide/bãt. l Et di/cunt mõ. Petẽt vel ſuffragia an/geloꝝ: qui ſunt montes eminen/tia: ⁊ petre firmitate: vt eoꝝ p̃cib⁹ miſe/ricordiã iudic' impetrẽt. Rogãt bo/ni ſctõꝝ intercesſiõibus ſe ꝓtegi a facie dei irati. iratus d̃r: q̃ñ ſuos ſic affligi ꝑ/mittit: Et illa talis tribulatio a deo ꝑ/miſſa: quaſi facies irati dicitur. Uel ro/gant mali demones quos imitati ſunt: vt eos defendant ab ira iudicis.

a ſ rõne potẽtie. b ſ ſanctitatẽ amans.
a centes: † Uſqquo dõmine ſan/ (a b)
ſ in promiſſis. ſ vacat in pleriſq.
b ctus et verus non iudicas et
ſ .ſ. inferendo penã effuſorib⁹ ſanguinis noſtri.
non vindicas ſanguinem no/
ſ penas inferendo. ſ amore.
ſtrum: de his qui habitant in ter
ſ in terrenis. ſ beatitudo aĩe.
ra: Et date ſunt illis ſingule ſto/ c
ſ a deo inſpiratũ. ſ pariter expectarẽt.
le albe: ⁊ dictũ eſt illis vt requie/ d
ſcerent tempus adhuc modicuʒ: e
ſ .ſ. q² h̃nt eundẽ dñm.
c donec compleantur conſerui eo/ f
rum: ⁊ fratres eorũ q̃ interficien
di ſunt ſicut ⁊ illi. Et vidi cũ ape/ g†
ſ in pſecutiõe antixp̃i.
ruiſſet ſigillũ ſextũ: † ⁊ ecce tremo h
ſ aliquis fidelis.
d tus magn⁹ fact⁹ eſt. Et ſol fact⁹ ẽ i†
a ſ tribulatiõib⁹. b ſ q² doctoreſ vileſ reputabũt
e niger tanq̃ ſaccus cilicinus: ⁊ lu k†
ſ .i. eccleſia. ſ q² vbiq patiet. ſ .i. pri⁹ lucidi.
na tota facta ẽ vt ſanguiſ: ⁊ ſtelle l†
ſ innitentes terrenis.
celi de celo ceciderunt ſup terrã:
a ſ .i. fructus leues ⁊ vacuos ꝓpter defectum ca/loris digerentis.
f ſicut ficus emittit groſſos ſuos: m
a ſ .ſ. anq̃ veniãt ad maturitatẽ. b ſ .i. ſacra ſcri/ptura q² occultabiť. a ſ celãtes p̃dicationẽ ipſis
g cũ a vento magno moueť. Et ce n†
lum receſſit ſicut liber inuolutuſ:
a ſ virtute eminẽtes. b ſ .i. pſecutiõib⁹ tuſi.
c ſ a malis fide ⁊ ope ſepabunť.
⁊ omnis mons et inſule de locis o†
a ſ .i. carne reſiſtẽtes maiores ⁊ miores. ſ tre.
h ſuis mote ſũt. Et reges tre ⁊ prin p†
a ſ q̃ iura tribuũt. b ſ opib⁹. c ſ ꝯ tẽtatiões dia/boli. a ſ .i. ꝯiugat⁹ vl' fu⁹ dei. b ſ a pctõ vl' eõ/iugio. ſ ad litteram.
i k cipes ⁊ tribũni ⁊ diuites ⁊ forteſ
⁊ omnis ſeruus ⁊ liber abſconde q
runt ſe in ſpeluncis ⁊ ĩ petr' mon
a ſ implorabunt auxilium ſanctorum.
l tium: † ⁊ dicunt mõtibus ⁊ petr': r
ſ affectione. ſ orationibus.
Cadite ſup nos ⁊ abſcõdite nos
ſ .i. a p̃ñtia. ſ patris fi. ⁊ .ſſ.
a facie ſedentis ſup thronũ: ⁊ ab s
a ſ .i. xp̃i hoĩs. b ſ neceſſe eſt vt cadatis.
ira agni: quoniam venit dies ire t†
ſ reproboꝝ. ſ niſi adiutus veſtris precib⁹.
magn⁹ ipoꝝ. Et q̃ſ poterit ſtare: v

clarat tuã nequitiã puniendã in mort' eius vindinctã. ideo ſubdiť: a Uſqquo dñe. ſupple q̃ es. b Sanctus ⁊ ver⁹ nõ iudicas ⁊c. de his q̃ habitãt in terra. i. de tyrãnis dñantibus ſup terrã. c Et date ſunt eis ſingule ſtole albe. q² cuilibet da/ta eſt gloria aĩe. d Et dictũ eſt illis vt req̇ſcerẽt. corpora eoꝝ in monumẽtis. e Tp̃s adhuc modicũ. ſ. vſq ad iudiciũ: qd' d̃r modicũ eternitati cõparatũ. ꝓpter qd' Ioh. j. cano. ca. ij. d̃r: Filioli nouiſſima hora eſt: tunc eni͂ reſurgẽt in corporib⁹ glorioſis: ⁊ ſic habebũt ſecundã ſtolaʒ q̃ eſt gloria corporis. f Donec cõpleanť ⁊c. nã poſtea ꝓ/pter nomẽ chriſti multi ſunt interfecti: ⁊ adhuc plures inter/ficienť in pſecutiõe antixp̃i. g Et vidi cũ aperuiſſet. Hic cõñr deſcribitur ſtatus eccl'ie ſub Diocleciano: q̃ decimã pſe/cutionẽ mouit ꝯtra eccleſiã cum collega ſuo Maximiano. ⁊ iſta pſecutio fuit atrocior p̃cedẽtibus intantũ ꝙ infra. xxx. dies. xvij. milia ꝓmiſcui ſexus leguntť martyrio coronati: et hoc eſt qd' deſcribit Iohes ſub apertiõe ſigilli ſexti. Et diui/diť in duas partes: q² p̃mo deſcribiť ĩmanitas pſecutiõis. ſcd'o ſuauitas diue ꝯſolatiõis. ibi: Poſt hec vidi. Circa pri/mum d̃r: h Terremot⁹ fact⁹ eſt magn⁹: q² in oĩbus par/tibus imperij romani ex ĩperio Diocleciani et Maximiani moti ſunt iudices ⁊ potẽtes ad interfectionez ꝑ̃ſi xp̃iani. i Et ſol factus eſt niger ⁊c. id eſt xp̃s q̃ eſt ſol iuſticie deni/gratus eſt q̃tũ ad famã noĩs: ⁊ etiã in mẽbris ſuis q̃b⁹ im/ponebať ꝙ eſſent malefici ⁊ magi: ⁊ in h̃ a chriſto edocti per ap'los alioſq diſcipulos q̃s docuerat de talib⁹: vt dicebant infideles. ⁊ ſic q̃tum erat in ſe nomẽ xp̃i denigrabant. k Et luna tota facta eſt ſicut ſanguis. q² tunc eccleſia tota fuit ſanguine martyrũ rubricata. l Et ſtelle de celo ceci/derunt. id eſt multi eminẽtes in eccleſia timore mort' inclina/ti fuerunt ad idolatrandũ. vnde ⁊ Marcellus papa tunc ti/more mort' idolis thurificauit: ⁊ per hoc conijcitur ꝙ plu/res alij ſimiliter fecerunt. verũtamẽ beatus Marcellus peni/tentia ductus poſtea martyriũ pro chriſto ſuſtinuit: ⁊ ceſſa/uit epiſcopatus romanus ſeptem annis ⁊ ſex menſibus: ꝓ/pter immanitatem perſecutionis illius. m Sicut ficus emittit groſſos ſuos cum a magno vento mouetur. dicũtur autem groſſi ficus primi temporis ⁊ immaturi: qui de facili cadunt a magno vento concuſſi. tunc autẽ flauit in eccleſia turbo tempeſtuoſe perſecutionis. n Et celum receſſit ſi/cut liber inuolutus. celum hic d̃r eccleſia p̃ſent' temporis: ſi/cut ⁊ Matth. xiij. Simile eſt regnũ celorũ theſauro abſcõdi/to in agro ⁊c. ꝓut exponit Grego. Homel'. xxxvij. ꝙ xp̃iani tũc ſe occultabant q̃tum poterant: exceptis valde paucis q̃ ex maximo feruore ſe martyrio offerebant. o Et omnis mons ⁊ inſule de locis ſuis mote ſunt. nã ſup montes et ru/pes quaſi inacceſſibiles: et inſulis maris clauſi vbi fuerant xp̃iani querebanť ⁊ exterminabanť. ⁊ ſic dicuntur iſta loca mota ꝓpter motionẽ habitantium: ſicut d̃r Pariſius face/re vel pati qd' populus inhabitans agit vel patiť. p Et reges terre ⁊ p̃ncipes ⁊c. in omnibus eni͂ partibus orbis iam diffuſa erat fides catholica: vt. s̃. dictum eſt. ⁊ de omni ſta/tu hominũ maiorũ: minorũ ⁊ mediocriuʒ aliqui crediderũt: qui rabiem pſecutionis mote ꝑ Dioclecianum ⁊ Maximia/num nõ ferentes querebant ſe abſcondere in locis cauerno/ſis ſub montibus. ideo ſubdiť: q Abſconderunt ſe ĩ ſpe/luncis. ⁊ aliq̃ etiam eorum timentes ibi capi ⁊ longo crucia/tu ad mortẽ deduci deſiderabant mori breuiter: ſuppoſita ta/men dei voluntate ne vi tormẽtorum inclinarenť ad chriſtũ negandum. ⁊ hoc deſiderium exprimiť cum d̃r: r Et di/cunt montibus ⁊c. ⁊ abſcondite nos a facie ſedentis ſuper thronum. irati contra nos: licet in deo non cadat ira ꝓprie. d̃r tñ iraſci metaphorice contra aliq̃s q̃ñ flagellat eos: q² ad modũ irati ſe habet: tñ q̃ñ flagellat electos h̃ facit magis ex ſua benignitate ad augmentũ meriti ipoꝝ ac premij. s Et ab ira. i. hoĩs xp̃i q̃ videbať iraſci ꝯtra ſuã eccleſiam mõ dicto. t Qm̃ ve. dies ire magn⁹ ipoꝝ. i. tp̃s pſecutio/nis magne ab eis ꝑmiſſe. v Et q̃s poterit ſtare. q. d. val/de pauci. Ceciderat eni͂ Marcellus papa q̃ caput erat eccl'ie: vt p̃dictũ ẽ. ꝓpter qd' videbať difficile ꝙ alij ĩferiores poſſẽt ſtare. Aliť aũt exponiť ab aliq̃b⁹ illud: Et dicũt montib⁹ et petris: cadite ſup nos ⁊c. ꝙ ꝑ montes ⁊ petras intelligunť ſancti q̃ iã erãt in patria: q̃ dicunť mõtes ꝓpter ſuã exaltationeʒ ad celeſtia: ⁊ petre ꝓpter ꝯfirmationẽ in bono: q̃ꝝ ſuffragia poſtulabãt fideles in pſecutiõe poſiti. ⁊ ſic eſt ſenſus: Et dicũt montib⁹ ⁊ petris. i. ſanct': Cadite ſup nos. i. cõdeſcẽdite nobis. Et abſcondite nos a facie ⁊c. i. ꝓtegite nos orõnib⁹ vr̃is erga deũ ⁊ agnũ: vt ceſſet a nobis rabies hui⁹ pſecutiõis: ſed alia expoſitio videť magis litteralis.

Moraliter. a† Et vidi ꝙ aperuiſſet agn⁹ ⁊c. Et ecce equus albus ⁊ ſedebat ſup eũ ⁊c. Ca. VI Moraliter ꝑ equũ albũ ſigni/ficať hõ caſt⁹ candore caſtitat' dealbat⁹. ꝑ ſeſſorẽ aũt ei⁹ angelus bon⁹ cuſtos ipi⁹:

† Ia. 19. a
† Mat. 27. f
D
† Eſa. 2. d Oſee. 10. c Luce. 23. e

Poſt hec

 per viã

per viã mũdicie ducẽs eũ ſic̃ ſeſſor equũ. vñ dici põt illud Ro ma. viij. Qui ſpũ dei agunt̃: hi filij dĩ ſunt. c† Habebat ar cũ. i. virtutẽ repellẽdi ſpm̃ malignũ impellentẽ ad luxurie ca ſum. d† Et data ẽ ei corona. nã angel' cuſtodibꝰ ex ſalute tra ditoꝝ ſue cuſtodie auget̃ glĩa. e† Et exiuit vin. vt vice. ſunt eni ꝓmpti ad ꝓtegẽdũ traditos ſue cuſtodie ẜm volũtatẽ dĩ. Et cũ aperu. ſigil. ſecũdũ ⁊c̃. Seq̃tur: l† Et exiuit aliꝰ equus rufus. ꝑ quẽ moralit̃ ſignificat̃ hõ carnalis igne luxurie adu ſtus. m† Et q̃ ſede. ſuꝑ eũ. ꝑ hũc ſeſſorẽ ſignificat̃ ſpũs ma lignꝰ ĩpellẽs ip̃m ad h vitiũ. Et qm̃ ex h vitio freq̃nt̃ oriũtur diſſenſiões: homicidia ⁊ guerre g̃ues: ſic̃ ptꝫ de bello troiano famoſiſſimo qđ ortũ fuit de raptu helene. ⁊ ſil'e ꝯtigit multoti ens de vitio luxurie. ꝓpt̃ qđ ſeq̃t̃: n† Datum ẽ ei. i. ꝑmiſſuꝫ ẽ dicto maligno ſpũi. vt ſume. pa. de t̃. ⁊c̃. Et cũ ape. ſigil. ter. Seq̃t̃: v† Et ecce equꝰ niger. ꝑ quẽ ſignificat̃ p̃latꝰ đ vitio ſimonie notatꝰ ⁊ ſic fama denig̃tꝰ. x† Et q̃ ſe. ſu. eũ. ꝑ quem ſignificat̃ demõ ip̃m ĩpellẽs ad h vitiũ ⁊ cuiꝰ ſeq̃t̃ inſtinctũ. y† Hẽbat ſta. in m. ſua. nã ĩducit ad põderãdũ multũ tꝑalia ⁊ modicũ et̃na. z† Et audi. tãq̃ ⁊c̃. i. ĩfamiã currẽtẽ de ſimo nia. a† Bilibris tri. de. ⁊c̃. q2 p̃latꝰ ſimoniacꝰ ẜm valorẽ tẽ poralẽ vult hr̃e maiꝰ vl' minꝰ p̃ciũ. a† Et vinũ ⁊ oleuꝫ ⁊c̃. ꝑ vinum q̃ ꝯficit̃ ſanguis eucharistie ſacr̃m. ꝑ oleũ xõ qđ põit̃ in ꝑtibꝰ ſacr̃is ſignificant̃ cetera ſacr̃a. ꝑ h igit̃ ꝙ đr: ⁊ vinũ ⁊ oleũ ne leſer̃: ſignificat̃ ꝙ p̃latꝰ ſimoniacꝰ ſꝑ dicit ꝙ ꝯ ecc'ie ſacr̃a ⁊ eiꝰ ordĩatiões nihil fiat. Et cũ ape. q̃rtũ ſigil. Seq̃t̃: d† Et ecce equꝰ pallidꝰ. ꝑ quẽ hõ ſignificat̃ vitio ĩuidie liui dus. e† Et q̃ ſede. ſuꝑ eũ. i. diabolꝰ cuiꝰ ſeq̃tur inſtinctum. f† Nomẽ illi mors. vñ Sap̃. ij. Inuidia diaboli mors ĩtra. ĩ or. t̃. g† Et infer. ſeq̃. eũ. i. ĩferni pena ad recipiẽdũ deceptos ꝑ eũ. h† Et data ẽ illi ptãs ⁊c̃. naꝫ h vitio iugulant̃ ſpũalit̃ multi in oĩbꝰ t̃re ꝑtibꝰ: ⁊ aliq̃ etiã corꝑalr̃. n† Et cũ ape. ſig. q̃ntũ: vidi ſubtꝰ ⁊c̃. interfector alicuiꝰ đr nõ ſolũ auferẽs ei vi tã corꝑalẽ ẜ etiã ſubaꝫ de q̃ dꝫ viuere. ꝓpt̃ qđ ꝑ aĩas h clamã tes ꝯ ſuos ĩterfectores ſignificant̃ aĩe exiſtẽtes ĩ purgatorio: q̃ clamãt ꝯ bona executionũ ſuaꝝ detinẽtes: de q̃bꝰ debẽt refi ci ꝑ orõnes bonoꝝ: ⁊ elẽoſynas ĩ ſuſtẽtationẽ paupeꝝ. ⁊ ſic aĩe trãſferent̃ ad vitã gl'ie. ꝓpt̃ qđ tales fraudatores punient̃ ſic̃ aĩaꝝ hõicide. Ad h hr̃ exẽplũ ĩ hiſtoria Karoli: in cuiꝰ exerci tu cũ eẽt ĩ hiſpania erãt duo milites ad inuicẽ ꝓpinq̃: q̃rũ vnꝰ moriẽs cõmiſit alteri bona vt vẽderent̃: ⁊ p̃ciũ pauꝑibꝰ ꝓ eiꝰ aĩa diſtribueret̃. ille aũt ꝯſiderãs ꝙ equꝰ mortui erat bonꝰ et fort̃: illũ ſibi retinuit: nec ꝓ eo aliq̃d pauꝑibꝰ dedit. poſtea xõ aĩa defũcti appꝰuit ei arguẽs eũ đ ĩfidelitate: ⁊ ꝙ ꝓ ip̃a diutiꝰ fuit detẽta ĩ g̃ui pena: ⁊ ei denũciãs ꝙ g̃uiꝰ puniret̃. Et tũc au dite ſũt voces horribiles q̃ſi vrſoꝝ ⁊ ferociũ beſtiaꝝ: ⁊ ille mi ſerabilit̃ expirauit. g† Et vi. cũ ape. ſigil. ſex. ecce t̃remo. ⁊c̃. ĩ morte xõ p̃lati notabil' ĩ ſcia ⁊ xtute. fit ſpũalr̃ t̃remotꝰ q̃n ſuc cedit ei malꝰ p̃latꝰ. i† Sol factꝰ ẽ niger ⁊c̃. ꝓpt̃ defectũ lumi nis: ſcie ⁊ vite. k† Et luna to. ⁊c̃. nã ecc'ia cui p̃ſidet replet̃ a ꝯſanguineis ſimpl'r indignis. l† Et ſtelle ca. de celo. q2 bo ne ꝑſone nõ hñt locũ ĩ illo collegio. n† Et celũ rece. ſic̃ li. ⁊c̃. nã ⁊ de ſtudio ſacre ſcp̃ture ñ curat tal' p̃latꝰ. o† Et oẽs mon tes ⁊ inſu. ⁊c̃. ꝑ mõtes ꝯtẽplatiui. ꝑ inſulas ĩpulſu mar' circũ datas actiui ſignificant̃. Et dicunt̃ de loco ſuo moueri: q2 tꝑe mali p̃lati a ſuis bõis aliq̃ mõ ĩpediunt̃. p† Et reges terre ⁊ p̃nci. ⁊c̃. i. hoĩes laici cuiuſcũq̃ ſtatꝰ ꝓ ꝯſilio aĩaꝝ ſuaꝝ recur runt ad loca clauſtralium: q2 nõ inueniũt in eccleſia ꝓpter p̃ſi dentis malũ. t† Quoniã venit dies magnus ire. permiſſio enim mali p̃lati ſignum eſt ire dei ꝯtra ꝑpl'm: Job. xxxiiij. pro pter pctã ꝑpl'i facit regnare hoĩem hypocritam.

Glo. ordi.

P Oſt h Ca. VII vidi ⁊c̃. Multipli ci ecc'ie bello de ſcripto: ſubijcit tꝑe huiꝰ belli diabolũ nocere pa ratũ: ẜ a deo refrenatũ: ne ſui aliq̃tenꝰ torpeãt vl' dſperẽt. b Quattuor. Pro q̃ttuor ꝑtibꝰ mũdi ĩ q̃bꝰ nocẽt. c Ange los. Diabolꝰ ãgelꝰ đr. i. miſſus: ⁊ a dõ ad ꝓbati onẽ bonoꝝ ⁊ deceptiõeꝫ maloꝝ: ⁊ p̃ncipe diabo lo ad ſubũſiõeꝫ cũctoꝝ. d Tenẽtes q̃t. In tꝑe tribulatiõis nihil mag' ẽ neceſſariũ q̃ꝫ p̃dicatio: ⁊ iõ nitit̃ diabolꝰ detine re aĩam in omni loco. e Uentos. Uentus nu bes excitat: t̃raꝫ rigans fructiferã facit: faciẽ eiꝰ hilarẽ reddit: ſic p̃dica tio mẽtes hoĩm. f Suꝑ ma. Hitãtibꝰ in in ſul' vel diũſis vitijs fluentibꝰ. g Et vidi al. an. Hic angelus eſt ille lapis ſine manibꝰ p̃ciſus: q̃ ſtatuã q̃ttuor metallis ꝯſtantẽ con fregit: hic q̃ttuor ventos ſoluit. h Aſcẽ dentẽ. Ex quo xp̃s expirauit aſcẽdit: dñ dia bolũ ligauit: ⁊ ꝑ p̃dicatores mundũ illumi nauit fide: ſic̃ ſol lumĩe. Uel aſcẽdit ab ortu ſolis. i. a pr̃e ꝓficiens ſapĩa ⁊ etate. Uel a ſe deſcẽdit: q2 nõ ꝑ ꝯcubitũ viri carnẽ aſſũpſit: ſed ip̃e eã creauit q̃ ẽ ortꝰ ſolis. i. pr̃is. i Si gnũ. i. crucẽ q̃ ſuos ſignaret: vel potentiã pa tri equalẽ vl' ĩmunitatẽ a pctõ: ꝑ quã deꝰ ap paret: q2 oĩs hõ pctõr. Hoc ſignũ ⁊ ſi ñ re: fide tñ antiq̃ pr̃es ꝑtulerũt. Signũ ger̃t in fronte: ne celet̃ in tribulatiõe. nã ſignatio pectoris: ꝯfeſſio eſt cordis. Cũ cathecica tur ĩfans ĩungit̃ ĩ pectore vt fidẽ cordis ha
Ro. 5. c beat: in fronte ne erubeſcat: ẜ ꝯfiteat̃. Corde enĩ credit̃ ad iuſ. o. aũt cõ. f. ad ſa. In ſcapul' vt onꝰ xp̃i portet. In xtice vt rõnẽ ꝯſeruet q̃ eſt vertex: ⁊ caput hoĩs interioris.

ſ nõ notat diuerſitatẽ viſionũ ẜ or dinẽ. a ſ ꝓpter q̃ttuor regna q̃bꝰ dominãtur. b ſ quia miſſos a deo. c ſ immorantes.

a **P Oſt hec vidi Ca. VII**
b c **quattuor angelos ſtantes ſuper** b
ſ etiam in remotiſſimis locis.
d **quattuor angulos terre tenẽtes** e
a ſ ꝓpter q̃ttuor p̃dicabilia vel ꝓpter euangelia. b ſ priori contrariũ ⁊ ab eo diuerſum.
e **quattuor ventos terre ne flarẽt**
a ſ hitãtibꝰ in terra: vel terrenis deditis. ſ ſuꝑ.
f **ſuꝑ terram: neq̃ ſuꝑ mare: neq̃** d
a ſ. i. qui iam exceſſiſſet terrenitatẽ: vel qui iã pa ratus ſit ad fructificandum.
g **in vllam arborẽ. Et vidi alterum** e†
ſ q2 noua gaudia mundo nunciauit.
h **angelum aſcendenteꝫ ab ortu ſo** f
a ſ vexillum crucis: vel poteſtatẽ faciẽdi miracu la ⁊ dimittendi peccata.
i **lis habentem ſignum dei viui:** g

Nico. de lyra

a† P Oſt hec vidi. Poſtq̃ꝫ deſcripta ẽ Ca. VII ꝑ acerbitas ꝑſecutiõis. hic ꝯñr deſcribit̃ ſuaui tas ꝯſolatiõis q̃ facta ẽ in ecc'ia dei tꝑe Cõ ſtantini ex helena nati. Et diuidit̃ in duas ꝑtes: q2 p̃mo ponit̃ hec ꝯſolatio q̃ꝫtũ ad exiſtẽtes in ecc'ia militãte. ſcđo q̃ꝫtũ ad exiſtẽtes ĩ ecc'ia triũphãte. ibi: Poſt hec vidi turbã. Prĩa adhuc in duas: q2 p̃mo p̃mittit̃ ꝑſecutiõis breuitas. ſ. q̃ttuor tyrãno rũ in diuerſis ꝑtibꝰ imꝑij romani dñantiuꝫ. ſcđo eoꝝ rep̃ſſio ꝑ Cõſtãtinũ. ibi: Et vidi alteꝝ. Circa p̃mũ ſciẽdũ ꝙ ſicut đr in ecc'iaſtica hiſtoria. ix. lib. poſtq̃ꝫ Dioclecianꝰ ⁊ Maximianꝰ depoſuerũt inſi gnia imꝑij. Cõſtituti ſũt imꝑatores duo. ſ. Gale riꝰ ⁊ Cõſtãtinꝰ. Galeriꝰ aũt duos ceſares inſtituit. ſcꝫ Seuerũ ĩ italia ⁊ Maximianũ in oriẽte. Cõſtã tinus aũt ex helena genuerat filiũ nomĩe Cõſtãti nũ: q̃ mortuo pr̃e factꝰ ẽ imꝑator: ⁊ aſſũpſit in ꝯſor tiũ imꝑij liciniũ: q̃ licꝫ p̃mo fuerit pacificꝰ xp̃ia nis: tñ cito poſtea factꝰ ẽ ꝑſecutor. Maxẽtiꝰ xõ ro me tyrãnicabat: ⁊ ſic erãt q̃ttuor ꝑſecutores ecc'ie in q̃ttuor partibꝰ imꝑij. ſ. maximianꝰ in oriẽte: ſe uerus in italia. Maxentius rome: Liciniꝰ alexan drie q̃ eſt ĩ egypto. Itẽ notãdũ ꝙ hoĩes maxĩe po tentes ⁊ in dignitate ꝯſtituti in h libro frequenter noĩant̃ angeli: ſic̃ dictũ ẽ. s. ca. j. de ep̃is ſeptẽ ecc'iaꝝ q̃ angeli noĩant̃: ⁊ ſi ſũt boni: ſũt angeli dei: ⁊ ſi mali mag' ſũt ãgeli ſathane: ſaltẽ ꝓ illo tꝑe q̃ ſunt ma li: ſic̃ dictũ ẽ. s. iij. ca. de ãgelo ſardis: Nomẽ hẽs ꝙ viuas ⁊ mortuꝰ es. Hoc g̃ mõ q̃ttuor ꝑſecutores ecc'ie dicti noĩant̃ hic angeli. cũ đr: Poſt hec vidi q̃ttu or angelos ſtantes. i. dominãtes. b Suꝑ q̃ttuor angulos. i. q̃ttuor ꝑtes im ꝑij: vt dictũ eſt. c Tenẽtes q̃ttuor vẽtos ⁊c̃. i. impediẽtes doctores eccle ſie ne xbũ dei p̃dicarẽt. de q̃ flatu đr Cant'. iiij. Surge aq̃lo ⁊ veni auſter: per fla hortũ meũ ⁊ fluẽt aromata illiꝰ: q2 flatũ p̃dicatiõis fecũdat̃ hortꝰ eccleſie militant'. d Suꝑ ter. neq̃ ſuꝑ mare ⁊c̃. chriſtianoꝝ enĩ aliq̃ habitabãt in arida: aliq̃ in inſulis mar': ⁊ aliq̃ in ſiluis ꝑſecutionẽ fugiẽtes: ⁊ oẽs iſti deſi gnant̃ noĩbus locoꝝ iſtoꝝ: ſicut habitantes pariſius deſignant̃ noĩe ipſiꝰ. vt cõi mõ loq̃ndi đr: Pariſiꝰ fecit tale feſtũ. i. ꝑpl's habitãs ibi. e Et vidi. Hic ꝯñr deſcribit̃ dictoꝝ q̃ttuor tyrãnoꝝ rep̃ſſio. Circa quã p̃mo ponit̃ rep̃ſſiõis actꝰ. ſcđo ſb̃dit̃ ſequẽs fructꝰ. ibi: Et audiui. Circa p̃mũ p̃mittit̃ reprimẽdis ꝯditio. cũ đr: Et vidi alteꝝ angelũ. i. imꝑatorẽ Cõſtãtinũ. f Aſcẽdẽteꝫ ab ortu ſolis. nã ex ordinatiõe ſolis iuſticie aſcẽdit ad dignitatẽ imꝑialem: vt da ret pacẽ ecc'ie. g Hñtẽ ſig. dei viui. i. ſignũ cruc' xp̃i. ſcribit̃ enĩ ecc'iaſtice hiſtorie li. ix. ꝙ Cõſtãtinꝰ veniẽs romã ꝯ Maxẽtiũ ibi tyrãnicãtẽ. ⁊ freq̃nt̃ co gitaret de diſpoſitiõe belli: ⁊ ꝓ victoria exoraret deũ celi. q̃uis nõdũ eẽt bapti çatꝰ: aſpiciẽs ĩ celũ vidit ſignũ crucꝰ rutilãs. ⁊ cũ miraret̃ de ĩſolita viſiõe: vi dit ãgelos aſſiſtẽtes ⁊ dicẽtes ſibi: In h ſigno vinces. tũc de victoria futura ſe curꝰ: ſignũ cruc' ſic̃ viderat depĩgi fec̃ ĩ militaribꝰ vexill': ⁊ ſic ꝓcedẽs ꝯ Ma

☙ a Centūquadra.Finitū ponit:qꝛ deꝰ ſub certo nūero oēs cōphēdit. b Ex omī tri.fi.iſ.i.ex oībꝰ fidē iacob imitāti bus. c Ex tri.iuda.i.pueris q̇ nati ⁊ baptiçati ſola ꝯfeſſiōe patrū ſpūalium ſaluanẗ. Ju/da.Confitēs.h̄ ſufficit his q̇ nō reſeruanẗ hic vt viuāt. Judas q̇ p̄mus ordine generatiōis fuit q̄rtus:p quē in nuiẗ ſpūalis p/ſapia attēdēda. Ex genere dan naſceẗ antixp̄s. iō hic p̄mittiẗ: vt ex omī nume ro ſctōꝝ oñdaẗ antixp̄s eijcien/dus. Uel dan: trāſiliēs iudiciū hebreoꝝ:quia poſtꝙ ꝟitas ve nit legalia tran ſierūt:⁊ gentiliſ pp̄ls idoloꝝ ob/litus:in verita/tē ſurrexit chri/ſto nato ī ſexta etate. d Duo/deci.Per duo/decim habemuſ eos q̇ fide trini/tatis in quattu/or mūdi partibꝰ ſunt ſignati:⁊vt hos pfectoſ oſtē damꝰ duodecī p iiij. mľtiplicamꝰ ⁊ fiūt. xlviij. vt vero ad trinita/tē hec pfectio re feraẗ.xlviij. mľ/tiplicamuſ:⁊ ſic fiunt.cxliiij. e Symeō.Tri ſticie ſiue mero/ris exauditio.i. ſemp de p̄teritiſ peccatis dolens ad ꝟtutľ ꝯuerſa tionē. f Le/ui.i. additus.i. etiaȝ nō iniūcta ſibi faciens. g Jſachar.i. merces.i.ad re/mūerationē ten Phil.i.c dens.vt:Cupio diſſolui ⁊ eē cuȝ xp̄o. h Zabu lon.i.hitaculuȝ fortitudīs.i. la/borē nō recuſan teſ:ſ aliqñ p ne ceſſitate fratꝝ ꝺ maria ad marthā deſcēdētes. i Jo/ſeph.i.augmētū.i.eccľiaȝ nūero ſctōꝝ locupletātes. k Beniamī.i.Filiꝰ de/xtere.i.a ppiciatiōe ꝺi oīa ⁊ nihil a ſe re putātes. l Poſt h̄ ⁊c.Cū ſm figuraȝ ꝺſigndoſ ſb certo nūero vidiſſet ⁊ tm̄mō de filijs iſrľ:nūc apte docet q p illū nu/merꝝ vniūſi fideles:⁊ p.xij.tribꝰ accipiē deſt oēs gētes. m Stātes.ſ.pati deo obedire iudici, vľ etiā ſuiſ p̄latľ h̄ ī p̄nti.

☙ Salus

ſ clamare dei ē facere. ſ qñ demōes in paſſione refrenauit.

et clamauit voce magna q̄ttuor a

a ſ .i.magno imperio. b ſ .i.pmiſſū. c ſ non tātū quantū volunt.

angelis q̄bꝰs datū eſt nōcere b c

ſ .i.auarľ:ſȝ tñ ꝯuertēdis. ſ q̄ſi ne laboretis.

terre ⁊ mari dicens † Nolite noce d

re terre et mari neq̄ arboribus

ſ donec ego interiꝰ ⁊ mei exteriꝰ ſigno crucľ diſ/cernamꝰ.

quoaduſq̄ ſignemus ſeruos dei e

a ſ .i.intellexi q̄les eſſent ſignandi.

noſtri in frōtibus eorū. Et audi/ f†

a ui numerum ſignatorum centuȝ

ſ ppter perfectionē.

q̄dragintaquattuor milia ſigna

b c ti ex omni tribu filiorū iſrael. Ex †

d tribu iuda: duodecī milia ſigna/

a ſ filiū vidēs.i.opa:hoc ad reſuatos ad opan/dum.

ti.Ex tribu rūben:duodecī milia

a ſ accinctus:ſi tribulatio īmineat.

ſignati. Ex tribu gād:duodecim

a ſ .i.beatus mūdanis nō incētus.

milia ſignati. Ex tribꝰ āſer:duo/

a ſ .i.latitudo.i.ex charitate ſua alijs largiens.

decim milia ſignati.Ex tribu nē/

ptali duodecī milia ſig̃ti. Ex tri/

ſ .i.obliꝰ nec puidens que ad vſum ptinēt vite.

bu manaſſe : duodecim milia ſi/

e gnati.Ex tribu ſymeō:duodeciȝ

f milia ſignati.Ex tribu leui:duo/

g decim milia ſignati.Ex tribu iſa/

char:duodecim milia ſignati.Ex

h tribu çabulō:duodecī milia ſig̃ti.

i Ex tribu ioſeph:duodecī milia ſi/

k gnati.Ex tribu beniamin:duode

a ſ ſicut erat q̄ſi predictū:ſic vidi adīpletū.

l cim milia ſignati. Poſt hec vidi g†

a ſ numerus deo certus:hoībus eſt incognitus.

turbam magnā quaȝ dinūmera h

ſ .i.de barbaris etiā.

re nemo poterat ex oībꝰ gētibus

a ſ in vnaquaq̄ gente. b ſ in vna vrbe. c ſ in eodem populo ſunt diuerſe lingue.

⁊ tribubus ⁊ populis et linguis i

ſ vt concipiant.

m ſtantes ante thronū:⁊ ī cōſpectu k l

a ſ .i.xp̄i hoīſ. b ſ priꝰ ī baptiſmo ⁊ pꝰ lachrymiſ h̄ in p̄nti. c ſ .i.victorie q̄ ſequūẗ ex opibꝰ:h̄ de fu turo. a ſ ⁊ in p̄nti clamabāt:⁊ maxime ī futuro.

agni amicti ſtolis albis ⁊ palme m n

in manibꝰ eorū.Et clamabāt vo o

xentiū obtinuit plenū triūphū. a Et cla.voce ma. q̄t.angeľ.i.q̄ttuor tyrānis p̄di ctiſ. b Quibꝰ datū ē.i.pmiſſum ē. c Nocere terre ⁊ mari.i.xp̄ianis habitātibꝰ ī terra arida ⁊ ī inſuľ marľ.d. d Nolite noce.⁊c.nā iſtos q̄ttuor tyrānos repſſit a nocumēto xp̄ianoꝝ aliq̄s debellādo:ſic dictū ē de Maxētio:⁊ idē poſtea accidit de li cinio ꝯ xp̄ianoſ crudeliẗ iſurgēte ī alexādria ⁊ egypto.alios āt duos ſuo mādato de terrēdo:⁊ hec hñẗ eccľiaſtice hiſtorie li.ix. e Quoaduſq̄ ſig.ſuos dei ⁊c.Cōſtātinꝰ enī a btō Silueſtro baptiçatꝰ ho norauit ⁊ exaltauit eccleſiam:⁊ potiſſime ſacerdotes ⁊ alios eccľie miſtros ⁊ multa p̄uilegia xp̄ianis dedit:⁊ ſic exēplo ⁊ ꝟbo multos ad baptiſmū induxit:⁊ ſic p miſteriū ſacerdo/tū eos ſuos xp̄i ꝯſignauit.Sciēdū aūt q hec dictio q̄aduſ/q̄ nō teneẗ hic finite:ſic ītelligēdo q ſignatľ fidelibꝰ tpe Cō ſtātini q̄ttuor tyrāni p̄dicti deberēt redire ad pſecutionē ec/cleſie.ſic cū ꝺr:Sedeas hic q̄aduſq̄ veniā.p qꝺ deſignaẗ q me aduenīēte nō debeas ampliꝰ ſedere:ſ teneẗ indefinite.ſi cut cū ꝺr:Jſte nō penituit q̄aduſq̄ vixit.i.nūꝙ penituit:qꝛ poſt mortē penitere nō potuit. f Et au.nu.ſignatorū. Hic ꝯñr deſcribiẗ dicte repſſiōis fructꝰ q̇ eſt multiplicatio credē tiū xp̄o.⁊ dicūt expoſitores q h̄ p̄mo poniẗ numerꝰ ꝯuerſo/rū ad xp̄m de iudaiſmo.⁊ iō ſubdiẗ:Ex oī tribu filioꝝ iſrľ.⁊ poſtea cū ſbdiẗ:Poſt hec vidi turbā magnā ⁊c.poniẗ mul/titudo ꝯuerſoꝝ de gētilitate q̄ fuit mľto maior q̄ſi incōpara/biliẗ q̄ de iudaiſmo.Sed ſaluo meliori iudicio primū nō vi detur rōnabiliẗ dictū quia añ tpa Cōſtātini iudei iā erāt in ſua infidelitate obſtinati:ppter qꝺ non videẗ q tpe Conſtā tini tot fuerint baptiçati:ſicut ꝺr hic.ſcȝ.clxiiij.milia.Jtē qꝛ ex q̄libet tribu excepta tribu dan:loco cuiꝰ noīaẗ tribus io/ſeph dicunẗ.xij.milia ſignati:⁊ tñ ſm hebreos ⁊ latinos de/cē tribꝰ fuerūt captiuate ⁊ incluſe vltra mōtes caſpios:⁊ ſic de illis nō videnẗ tūc aliq̇ fuiſſe baptiçati.ſiľr ſcꝺm de ꝯuer ſione gentiliū nō videẗ pbabiliter dictū:qꝛ textus diſſona/re videẗ in pluribus:qꝺ magis videbiẗ pſequēdo.Sic igiẗ q̄tum mihi videtur ad p̄ns:in hac p̄ma parte deſcribitur multitudo cōuerſoꝝ ad xp̄m tpe Conſtantini de quacunq̄ gente vel natione:q̇ p baptiſmū rem noīs iſrľ ꝯſequunẗ:ſm q p̄dixit Eſa.xliiij.Effundā ſpm̄ meū ſup ſemē tuū:⁊ bñdi/ctiones meas ſup ſtirpē tuā ⁊ germinabūt.⁊ ſeqniẗ: Jſte di cet:dñi ego ſum.⁊ ille inuocabit in noīe iacob:et hic ſcribet in manu ſua dño:⁊ ī noīe iſrľ aſſimilabiẗ:qꝺ intelligitur de gentibꝰ cōuerſis ad xp̄m:ſicut ibidē pleniꝰ fuit dictū.h̄ etiā dicit apľs Ro.ij.Nō enī q̇ in manifeſto iudeꝰ ē:neq̄ q̄ ī ma nifeſto ī carne ē circūciſio:ſ q̇ in abſcōdito iudeꝰ ē.ſ.p fidem xp̄i:⁊ circūciſio cordis in ſpū.ſ.p reciſionem vitioꝝ:⁊ ſic ptȝ q nomē iſraeľ ſm rē ⁊ veritatē trāſit ad pp̄ľm ī xp̄o regenera tū:⁊ p ꝯñs noīa duodecī tribuū iſrľ ad duodecī apľos no/ui teſtamēti.q̇ corñdēt duodecim p̄triarchis veterľ teſtamē/ti.tribꝰ ꝟo dan hic omittiẗ:eo q de ip̄a ꝺr antixp̄s naſcitu/rus.Sciēdū etiā q cū ꝺr hic.cxliiij.milia ſignati: poniẗ nu/merꝰ determinatꝰ p indetermīato.nā multo plures tpibꝰ il lis p diuerſas ptes orbis fuerūt baptiçati:ſicut.ſ.iiij.p vi/gintiq̄ttuor ſeniores intelligiẗ vniuerſitas p̄latoꝝ eccľie q̄ ē multo maior:ſicut dictū fuit ibidē.his vero dictľ ptȝ lr̄a. g Poſt hec vidi.Hic ꝯñr deſcribiẗ ꝯſolatio q̄tū ad exiſtē tes ī eccľia triūphante.nā ſicut poſt pſecutionē acerbiſſimaȝ tpibꝰ Diocleciani ⁊ Maximiani facta ē ꝯſolatio magna in eccľia militante p Cōſtantinū pacē ei attribuentē:ſic ī eccľia triūphāte de martyribꝰ illiꝰ tpis facta eſt leticia magna per xp̄m aīas eoꝝ ſuſcipiētē.igiẗ hec leticia p̄mo deſcribiẗ.ſcꝺo iohēs de h̄ pleniuſ inſtruiẗ.ibi:Et rñdit.Circa p̄mum dicit: Poſt hec vidi turbā magnā martyꝝ. h Quā dinumera re nemo poterat.tpibus enī Diocleciani ⁊ Maximiani fue/runt martyriçati q p homīes nō potuerūt ad certum nume rum reduci.nā infra triginta dies leguntẗ.xvij.milia marty riçati:vt dictum eſt.vna etiam vice Maximianus interfecit legionem thebeorum:in qua erant ſex milia.ccccccl xvj.mili tes chriſtiani.iudices etiam in diuerſis partibus de manda to iſtoꝝ īpatoꝝ tot īterfecerūt xp̄ianoſ q nō poterāt ſub cer to numero redigi.nam Dioclecianꝰ legiẗ viginti ānis īpaſſe i Ex oībꝰ gē.⁊ tri.⁊ po.⁊ liguis.Ex h̄ videẗ q ñ agiẗ h̄ de cōuerſis ex gētilitate tm̄: ſic dicūt aliq̇:ſed de martyriçatľ p Dioclecianū ⁊ Maximianū inẗ q̄s fuerūt aliq̇ de iudaiſmo cōuerſi ad xp̄m ⁊ de omni populo ⁊ gente. k Stantes ante thronū.per clarum diuinitatis aſpectum. l Et in conſpectu agni.qꝛ ſicut beati reficiunẗ inte rius in aſpectu diuinitatis:ita exterius in aſpectu hūanitatis xp̄i:ſm q dicit Au/gꝰ.ſup Joh̄. m Amicti ſtolis albis.p gloriā aīe:q̄ p ſtolā albū deſignaẗ:vt di/ctū eſt ca.p̄cedēti. n Et palme in manibꝰ eoꝝ.in ſignū pfecte victorie:q̄ nō habeẗ in p̄nti vita:in qua hoīes q̄tūcunq̄ ſancti ſunt ſemp in pugna:⁊ ſic non loquiẗ hic: vt videtur de baptiçatis exiſtentibus in via:ſed de martyriçatis in patria. o Et clamabant voce magna,nam in celis eſt laus dei continua.

† J.9.

B

C

☙ Dicentes

a Salus deo nr̄o. Nõ ꝑ nos ſed ꝑ agnū habem⁹ ſalutē: id eſt remiſſionē pctõꝝ: ⁊ bonā oꝑationē ⁊ eternā gloꝛiam.
b Oēs angeli. Per ſupꝛadictos angelos intelligi pn̄t maiores ꝑlati: ꝑ iſtos miõꝛes pꝛelati vľ ſubditi tm̄. Sicut ſūt angeli ⁊ archangeli: ⁊ tn̄ oēs angeli.i.nuncij ſic ⁊ mõ ſunt maiores ⁊ miõꝛes ꝑlati.i.archiepi ⁊ epi.

Angelos inducit de ꝯſoꝛtio ſctõꝝ: gaudētes ⁊ teſtimoniū eoꝝ ꝯfirmantes: vtpote illos qꝝ officio turba quā viderat in hac fide ꝑſtiterat: vel ꝑ ſupꝛadicta ītelligam⁹ iudices ī eccleſijs. hic vero de ſubditꝭ eoꝛum ſubdiť:
c Amen. Quaſi: ſi attribuitis deo bn̄faciť. Vel amen: ad ſeq̄ntia legeť ſic: Amē.i. ꝟitas in ꝓmiſſis: ⁊ bn̄dictio.i.exaltatio quā hꝫ ſuꝑ oēm creaturā: vel nr̄a exaltatio in ꝟtutib⁹: et claritas.i.īpaſſibilitas: vel vr̄a ī oꝑibus. Amē: bn̄di. ⁊c̄. Quaſi nūerat oīa bn̄ficia de q̇b⁹ ſunt bn̄de grates.
d Et rn̄dit vn⁹. Viſa turba in tanta dignitate: moneť attēdere q̄ via potuit illuc aſcēdere: vt idē alios doceat īſpicere. e Stolas ſuas ⁊c̄. Innocētiā in baptiſmo acceptā vel coꝛꝑa ſua.
f Nõ eſurient neq̃ ſitiēt ⁊c̄. Qui dedit cognitionē angelꝭ: dabit etiā eandē illis cognitionē. g Deducet eos ad vite ⁊c̄. Et ꝑ hoc in futuro deducet ad oīmodā refectionē. h Abſterget de⁹ oēm lachꝛymā. Oēm doloꝛeꝫ ſiue ꝓ delictis ſuis ſiue ꝓ aduerſis: vľ exilio vel ceterꝭ hmõi. ☞ Et cum

magno deſiderio.
a ce magna dicentes: Salus deo a
a i.noſipſos in quibus iudicat.
noſtro qui ſedes ſuꝑ thꝛonum et
vt iuuantes.
b agno. Et omēs angeli ſtabāt in b
i.in ꝓtectiõe eius. ꝑdicatoꝝ no. ⁊ ve. te.
circūitu thꝛoni ⁊ ſenioꝛuꝫ ⁊ quat c
a hūiliauerūt ſe coꝛā deo. b ad h̄ vt inſpicerentur.
tuoꝛ aīaliū: ⁊ ceciderunt in conſpectu thꝛoni d
rationabiliter.
ſpectu thꝛoni ī facies ſuas: ⁊ ado
a i.veritas ſit deo ⁊ benedictio.
c rauerūt deo dicenteſ: Amen. Be e f
a qua oīa ſcit: vel nos ſcientes facit.
nedictio ⁊ claritas ⁊ ſapientia et g
qꝺ hꝫ in ſe ⁊ dat alijs. a i.potētia reſiſtēdi.
gratiarūactio: honoꝛ ⁊ virtus ⁊
effectus virtutis.
foꝛtitudo deo noſtro in ſecula ſe h
a fiat fiat. b deſiderio ſatiſfaciens. c oēs ſenioꝛes vnus: quia idem docent.
d culoꝛuꝫ amen. Et reſpõdit vnus i
exponens.
de ſenioꝛibus ⁊ dixit mihi: Hi q̇ k
qm̄ digni.
amicti ſunt ſtolis albis: q̇ ſunt et
vnde venerūt? Et dixi illi: Dn̄e l
q̄ſi: neſcio: ſed docē me quia tu ſcis.
mi tu ſcis. Et dixit mihi: Hi ſunt m
veniunt ⁊ venturi ſunt.
qui venerunt de tribulatiõe ma
a q̄ nemo ſine pctõ ꝑter xp̄m. b q̄ non tm̄ pertinet ad martyres. c per nouā operationem.
e gna: ⁊ lauerunt ſtolas ſuas† ⁊ de n
in fide paſſionis.
albauerunt eas ī ſanguine agni.
a ante dn̄m iudicē: vel in ꝯſoꝛtio angeloꝛū.
Ideo ſunt ante thꝛonū dei: et ſer o p
a ꝯtinue vel hic. b in eccleſia vel in celo.
uiūt ei die ac nocte ī templo ei⁹:
⁊ qui ſedet in thꝛono habitabit q r
q̄ fruenť vino: pane ⁊ fonte vite.
f ſuꝑ illos. †Non eſurient neq̃ ſitient s
ent amplius: neq̃ cadet ſuꝑ illoſ
maioꝛ vel minoꝛ tribulatio.
ſol neq̃ vllus eſtuſ: quoniā agn⁹ t
qui medio thꝛoni eſt reget illos: v
de virtute in virtutem in pꝛeſenti.
g ⁊ deducet eos ad vite fontes aq̄ x
h rū: et abſterget deus omnem la y
chꝛymam ab oculis eoꝛum.

Nico. de lyra

a Dicētes: ſalus deo nr̄o.i.ſal⁹ quaꝫ habem⁹ ineſt nob̄ a deo ⁊ agno.
b Et oēs angeli ſtabāt ī cir. thꝛoni. tanq̃ parati ad exeq̄ndū voluntateꝫ dei. c Et ſenioꝝ ⁊ q̄ttuoꝛ aīalium.i. epõꝝ ⁊ pr̄iarchaꝝ iā in celo regnātiū.
D d Et ceciderūt in ꝯſpe. thꝛoni ⁊c̄. gratias agētes deo de triūpho martyrū.
e Dicētes amē. poſt laudē martyruꝫ ſupꝛa poſitā: Salus deo nr̄o ⁊c̄. ⁊ ſubdiť: f Bn̄dictio: id eſt laus. g Et claritas.i.diuulgatio nois ⁊ cetera q̄ ſequunť. ſupple attribuanť. h Deo nr̄o in ſecľa ſecľoꝝ. nõ eſt ꝑ h̄ intelligēdū ꝙ ex creaturis aliq̇d accreſcat deo in ſeipõ: ſ; tm̄ in effectib⁹ ſuis. i Et rn̄dit. Hic ꝯn̄r Jobes de dictꝭ martyrib⁹ inſtruiť pleni⁹. cum dr̄: Et rn̄dit vn⁹ de ſenioꝛib⁹: ſm̄ illos q̇ dicunt ꝙ lr̄a īmediate ꝑcedēs loq̇tur de conuerſis ex gētilitate tꝑe Cõſtātini. Iſte ſenioꝛ fuit beat⁹ Silueſter: ſ; h̄ nõ videť ꝯuenienť dictū: q̄ Jobes nõ fuit īſtructus a btõ Silueſtro ꝑ mlťa tꝑa p⁹ naſcituro: q̄ floꝛuit tꝑe Cõſtantini: q̇ cepit imꝑare āno dn̄i. ccc ix. ⁊ iõ videtur meli⁹ ꝙ iſte ſenioꝛ fuerit btūs Petr⁹ q̇ dr̄ vn⁹ ſenioꝛ.i. ꝑm⁹ inť ꝑlatos eccleſie: ſic̄ dictū eſt. ſ. ca. v. k Hi q̇ amicti ſunt ſto. al. ⁊c̄. q. d. tu debes ſcire.
l Et dixit illi: dn̄e mi tu ſciſ. q̇ regnas in ſecľa cū eis. nā an̄ reuelationē iobāni factā. ꝑ martyriū trāſierat ad gloꝛiam: vt oſ̄ſum ē. ſ. ca. v. q. d. Jobes: Tu q̇ ſcis potes me docere de ipis. m Et dixit mi: hi ſūt q̇ ve. de tri. magna. exeūtes de mūdo ꝑ martyriū tꝑe Diocleciani ⁊ Maximiani imꝑatorū: q̄ tūc fuit tribulatio maxīa: vt dictū eſt. ex h̄ etiā videť ꝙ nõ loquiť de cõuerſis ad fidē tꝑe Cõſtātini: q̄ tūc nõ fuit eccleſie tribulatio: ſ; maxīa ꝯſolatio. ꝓpter qꝺ loq̇tur ſic̄ dixi de martyrib⁹ tꝑis ꝑcedētis. iõ ſubdiť: n Et laue. ſto. ſu. ⁊ dealba. eas ī ſang. agni. ꝓpter qꝺ eoꝝ ſanguis fuit effuſus: et iõ merito dr̄ ſanguis agni: q̄ ē ſanguis mēbꝛoꝝ ipſi⁹: in q̇b⁹ dicit ſe ꝑſecutionē pati: Actꝭ. ix. Saule ſaule q̇d me ꝑſeq̄rꝭ. martyres aūt

tyres aūt ꝑdicti acceperūt ꝑmā ſtolā.i. aīe gl'iam: vt. ſ. dictuꝫ eſt ꝑ effuſionē ſui ſanguīs. o Iõ ſunt an̄ thꝛonū dei. vidētes eū facie ad faciē. p Et ſuiūt ei die ac nocte ī tēplo ei⁹. q̄ ibi eſt laus iugis: Pſ. lxxxiij. Bti q̇ habitāt in domo tua dn̄e: in ſecula ſecľoꝝ laudabūt te. q Et q̇ ſedet ī thꝛono. ſcꝫ deus.
r Habitabit ſuꝑ illos. q̄ non pn̄t ab eo euelli. s Nõ eſu. neq̃ ſiti. am. ⁊c̄. id eſt nullā tribulationē aut inq̄etudinē patienť ampli⁹. naꝫ in beatitudine quietať appetit⁹. t Qm̄ agn⁹ q̇ eſt in medio thꝛoni. ſcꝫ xp̄s. v Reget illos. īmediate. fideles aūt in ťra exiſtentes reguntť ab eo ꝑ miniſtros eccleſie. x Et deducet eos ad vite fontes aquaꝝ. ꝯtinuādo in eis gl'iam aīe quilq̃ cū h̄ accipiāt gloꝛiā coꝛꝑis in futura reſurrectiõe: ⁊ tūc erūt in fontib⁹ aquaꝝ vite ꝑ duplicē gloꝛiā. ſcꝫ coꝛpoꝛis ⁊ aīe. y Et abſterget de⁹ oēm lachꝛymā. nam vltra nõ habebūt aliquā triſticie materiā: ſed plenā ⁊ ꝑfectam conſolationē. Contra hanc expoſitionē quam poſui ex textu poſſet argui. pꝛimo q̄ dr̄: Poſt hec vidi turbā magnā ⁊c̄. ex quo videť ꝙ non loq̇tur de martyrib⁹ tꝑe Cõſtātini ꝑcedentibus: de q̇ ante fecerat mentionē: ſ; magis de cõuerſis ex gētilitate tꝑe ipſi⁹: ſicut dicūt expoſitoꝛes aliqui. ſcꝺo q̄ .j. xxj. Jobānes loquēs de ciuitate celeſti dicit: Et templū nõ vidi in ea. hic autē diciť: Et ſeruiēt die ac nocte in tēplo eius: ex quo videť ꝙ nõ loquitur de martyrib⁹ exiſtentibus iā ī patria: ſed de fidelibus q̇ ſunt adhuc in via.
Ad pꝛimū dicēdū ꝙ cū diciť: Poſt hec vidi ⁊c̄. li poſt nõ referť ad oꝛdinē rei geſte: ſed ad oꝛdinē viſionis ſeu deſcriptionis. illa enī que ſunt pꝛius facta frequēter ſunt poſterius oſtenſa ꝓphetis ⁊ deſcripta: ſicut manifeſte patet in ſcriptura veteris ac noui teſtamenti: ꝓpter qꝺ nõ valet argumētū.
Ad ſecundū dicendū: ꝙ poſt illud verbū Jobānis ſubdiť īmediate: Dominus enī de⁹ omīpotēs templuꝫ illi⁹ eſt ⁊ agnus. ex quo ptꝫ ꝙ per verbum Jobānis nõ excludiť a ciuitate celeſti templū oīmode: ſed tm̄ templū materiale et figurale: quale fuit in veteri teſtamento reſpectu noui: ⁊ ī nouo reſpectu celi. cultus enim dei in nouo teſtamento eſt quedā figura ⁊ repꝛeſentatio cultus ipſi⁹ ſiue laudis ab angelꝭ ſanctis ⁊ beatis in celo: q̄ cultus celi non eſt ad aliud oꝛdinat⁹. ideo nullo modo eſt figuratiuus: q̄ ibi deus colitur ⁊ laudatur: vt clare ⁊ ꝑſentialiter viſus ſine figura ⁊ enigmate: ⁊ ſic negatur ibi templū figurale: ⁊ dn̄s omīpotens diciť templū eius: ſicut pleni⁹ oſtendetur quando erimus ibi domino concedente.
†J. 5. c
†Eſa. 25. †J. 21. 8

Ca. VII

Moraliter.

a† Poſt h̄ vidi quattuoꝛ angelos ⁊c̄. Hoc lr̄aliter expoſui de q̄ttuoꝛ tyrānis. moraliť aūt exponi pt de q̄ttuoꝛ vitijs īpediētib⁹ ſalutē hominis. Circa qꝺ ſciendū ꝙ natiuitas hoīs põt dici ei⁹ oꝛiens: moꝛs vero occidēs. ꝓſperitas tꝑalis eius auſter: ⁊ aduerſitaſ ei⁹ aquilo: ſm̄ illud Hiere. j. Ab aquilone pandeť omē malū. Oꝛtus aūt hoīs vilis ē: ꝓpter qꝺ inde flare debet ſpūs hūilitatis quē impedit ſuperbia. moꝛs autē vel eius occaſus eſt cū anguſtia ⁊ incertitudīe. ꝓpť qꝺ inde flare dꝫ vēr⁹ timorꝭ queꝫ īpedit fatua ſpes lõge vite. ab auſtro ꝟo ꝓſperitatꝭ debꝫ flare gr̄arūactio: quē flatū īpedit ingr̄titudo. ab aq̇lone aduerſitatꝭ debet flare patiētia ex ꝯſideratione beneficioꝝ diuīoꝝ: exēplo beati Job dicētꝭ: Si bona ſuſcepim⁹ de mān dn̄i: mala autem

quare

quare nõ ſuſtineam⁹. Sed hunc flatũ impedit ꝯtempt⁹ diui/
noꝝ iudicioꝝ. e† Et vidi alteꝝ angelum aſcẽdentẽ ab ortu
ſolis hñtem ſignũ dei viui. ꝑ quẽ generalit̃ ſignificari põt p̃/
dicator q̃ tanq̃ alter angelus eſt annunciator verbi diuini: ⁊
in p̃ncipio p̃dicatiõis ſue ſignat ſe ſigno crucis. ſpecialit̃ autẽ
ſignificari põt beat⁹ Franciſc⁹ ſtigmatib⁹ xp̃i cõſignat⁹. ipſe
vero ⁊ alij p̃dicatores p̃dicare debẽt ꝯtra q̃ttuor vitia predi/
cta: ⁊ clamare cũ orõne ꝯtra malignos ſpũs de q̃ttuor vitijs
p̃dictis tentãtes. e† Et audiui numeꝝ ſignatoꝝ ⁊c̃. ꝑ iſtos
ſignatos ſignificant̃ illi qui ꝑ p̃dicationẽ ad bonuz conuerſi
nõ ſolum opant̃ bonũ qd̃ eſt neceſſitat̃: ſ; etiã aliqd̃ qd̃ eſt ſu
pererogatiõis. † De tribu iuda ⁊c̃. ꝑ h̃ ſignificant̃ eminẽ/
tes in laudib⁹ diuinis: q: iuda ꝯfitẽs interp̃tat̃ ſiue laudãs.
Per tribũ ruben eminẽtes in ꝯtẽplatiõe: q: ruben interp̃tat̃
fili⁹ viſiõis. Per tribũ gad eminẽtes in bello ꝯtra demões:
q: gad interp̃tat̃ accinct⁹. Per tribũ aſer q̃ interp̃tat̃ beatus
ſentiẽs dulcedinẽ beatitudinis. Per tribũ neptalim q̃ interp̃
tatur latitudo effuſi in opib⁹ pietat̃. Per tribũ manaſſe qui
interp̃tat̃ obliuio: illi q̃ obliuiſcunt̃ mundane ꝯuerſationis.
Per tribũ ſymeon q̃ interp̃tat̃ audiens: auditores deuoti di
uini ſmonis. Per tribũ leui qui interp̃tat̃ addit⁹: illi q̃ ſtu/
dent addere bona bonis. Per tribũ iſachar qui interp̃tatur
merces: hñtes oculũ ad mercedẽ eterne retributiõis. Per tri
bum çabulon q̃ interp̃tat̃ habitaculũ: p̃parãtes dño habita
culũ ſue mẽtis. Per tribum ioſeph q̃ interp̃tat̃ accreſcẽs: ꝓ/
ficientes in augmẽto v̈tutis. Per tribũ beniamin qui inter/
pretat̃ fili⁹ dextere: illi qui dicunt̃ filij xp̃i rõne alicui⁹ ſpecia
lis aſſimilatiõis. f† Poſt hec vidi turbã magnã ⁊c̃. ꝑ iſtos
ſignificant̃ illi q̃ ꝯuerſi ad bonũ ſuãt ea q̃ ſunt neceſſaria ad
ſalutem
ſalutẽ. Sciendũ autẽ ꝙ cũ d̾r hic de tribu iuda. xij. milia ſigna
ti: ponit̃ numer⁹ determinat⁹ ꝓ indetermĩato: ſicut frequẽter
fit in libro iſto. In ca. vij. vbi d̾r in poſtilla: Et dicũt
expoſitores aliqui ꝙ hic p̃mo ponit̃ numer⁹ ꝯuerſoꝝ ⁊c̃.

Additio. Licet opinio expoſitoꝝ quã reprobat po/
ſtillator rõnabiliter videatur impugnari:
poſſet tñ ſuſtineri. nã ſm Iſido. in p̃io libro de ſũmo bono ſe/
ptẽ regule ſunt ſeu claues circa expoſitiões ſacre ſcripture: q̃s
etiã poſtillator in ſcd̃o ꝓlogo ſuꝑ Gen̄. repetit: quarũ q̃rta re/
gula ſeu clauis ẽ de parte ⁊ toto. ſ. ꝙ ſacra ſcriptura tractans
de parte q̃n̄q; trãſit in totũ: ⁊ ecõuerſo vt ibidez exẽplificabit̃
de quadã ꝓphetia: Eſa. xiij. vbi ꝓpha tractãs ad lr̃am de ciui
tate babylonica. d. On⁹ babylonis: trãſit ad intelligẽdũ ver
bũ de toto mũdo: ⁊ poſtea reuertit̃ ad loq̃ndũ ꝯtra babylonẽ
ſpecialr̃ ꝓut ibidẽ pleni⁹ ꝯtinet̃. vñ ⁊ in ꝓpoſito beat⁹ Iohes
tractãs de ꝯuerſis ad xp̃m de iudaiſmo tp̃e cõſtantini: tranſit
ad loquendũ de tota ſynagoga antiqua q̃ fuit ſub fide chriſti
futuri: quã ꝓprie deſignat ꝑ numerũ ſignatoꝝ de. xij. tribub⁹
iſrael: q: a tp̃e abel iuſti a q̃ incepit ſynagoga fidelium: multi
fuerunt ſub fide xp̃i ⁊ de q̃libet tribu: q: in hoc ſpacio includi
tur tp̃s añ trãſmigrationẽ decẽ tribuũ: ⁊ ideo de q̃libet tribu
facit mẽtionẽ p̃ter tribũ dan q̃ omittit̃ ex cã cõtẽta in poſtilla.
ſil̃r cũ ſequit̃: Poſt h̃ vidi turbã magnã ⁊c̃. ꝑ h̃ intelligit̃ mul
titudo ꝯuerſoꝝ de gẽtilitate q̃ fuit multo maior q̃ multitudo
fideliũ de filijs iſrl̃: ⁊ iõ dicit de ea quod numerari nõ põt. fuit
etiã ſine diſtinctione tribuũ. de qua multitudine beat⁹ Iohes
loquẽs trãſit ad multitudinẽ celeſtis eccleſie q̃ eſt mater omni
um: ⁊ ſm p̃dictã expoſitionẽ lector põt applicari ſingula ſingu
lis cõpetent̃: nõ obſtantib⁹ obiectionib⁹ poſtillatoris.

Glo. ordi.

Et cũ ape. In hac Ca. VIII
tertia viſiõe ſunt materia ſeptẽ
angeli canẽtes tubis ad deſtru
ctionẽ inimicoꝝ ⁊ ad ſil̃itudinẽ illorũ
qui canẽtes tubis deſtruxerũt menia
hiericho. In q̃ intẽtio ſat̃ p̃z. q. d. cũ
intellexiſſez ſaluationẽ iuſtoꝝ: ex alia
parte intellexi dãnationẽ impioꝝ: per
officiũ predicatiõis bonis iniunctuz.
b Septẽ ange. Uniuerſos vel ſepti/
formi ſpũ imbutos. c Et date. ſ. il.
ſe. tu. Quia nõ diſplicet deo dãnatio
impioꝝ. d Et ali⁹ an. Stetit ange
lus ante altare parat⁹ ĩmolare ad ſil̃i/
tudinẽ ſacerdotis: vel xp̃s altare q̃ ſe
obtulit: ⁊ ſuꝑ quẽ eccl̃ia offert deo p̃/
ces. Stetit ergo ante altare. i. ante ſe/
ip̃m: q: nõ h̃z mediatorẽ ꝑ quẽ place/
at. vel ſtetit ante altare. i. anteq̃ eſſet
altare. i. offerret ſe. ſtetit. i. adiuit ſuos
a tp̃e natiuitat̃. ſ. Uel altare: eccl̃ia
q̃ charitat̃ igne accẽſa deo ꝑ xp̃m ſua
mittit munera. e Habẽs thuri. Dictur⁹ ex p̃dicatiõe iuſto
rũ euenturã dãnationẽ impioꝝ p̃mittit q̃ſi excuſationem: ne
eis culpa de dãnatiõe ĩpioꝝ imputet̃: q: q̃ztũ ad ip̃os p̃dica/
tio eoꝝ bona: ⁊ a bono doctore iniũcta. f Thuribulum. i.
apl̃os: q̃ ſunt vaſa ignis. i. ſpũſſctũs: ⁊ de q̃b⁹ exeũt orõnes q̃
eleuant̃ corã deo. g De orõnib⁹. Dixit: nõ orõnes: q: nõ
oẽs repñtat p̃ri: ſ; eas exaudit q̃ ad ſalutẽ ꝑtinẽt. De ora.
ſan. om. Quia illi aliq̃n petũt qd̃ petẽdũ nõ eẽt vt paulus.

a Et cũ aperu/ Ca. VIII
iſſet ſigillum ſeptimum:
a ſ q: p⁹ mortẽ antixp̃i pax erit ĩ ec
factum eſt ſilẽntiuz in cęlo quaſi
cleſia. a ſ q: cito veniet ad iudicium.
b mẽdia hora. Et vidi ſeptem an/
ſ .i. laborantes nõ timore curui.
c gelos ſtãtes in conſpectu dei: et
ſ .i. officiũ p̃dicãdi. ſ a quo. ſ .i. maior.
d datę ſunt illis ſeptez tubę. Et ali
ſ xp̃s. ſ .i. humanitatẽ ſibi vniuit.
e us angelus venit et ſtetit ante
ſ .i. apoſtolos.
f altare habens thuribulum aure/
a ſ a ſc̃is offerũt̃ xp̃o. b ſ orõnes deo delectabi
um: ⁊ dãta ſũt ei incẽnſa multa:
les. ſ repreſentaret eas patri.
g vt daret de orationibus ſancto/

Super

Nico. de lyra

Et cũ aperuiſſet. Poſtq̃ ſuꝑi⁹ in aꝑtione Ca. VIII
ſex ſigilloꝝ deſcripta eſt eccl̃ie pugna ꝯtra tyrannos:
vt p̃z ex p̃dict̃. hic ꝯñr deſcribit̃ eccl̃ie pugna contra
hereticos ſub apertiõe ſeptimi ſigilli. iſta tñ diuiſio nõ ẽ p̃ci/
ſa. nã a tp̃e apl̃oꝝ ꝯtra eccleſiã inſurrexerũt heretici: vt patet
ex ſupradict̃ in apl̃oꝝ epiſtolis: ⁊ poſt tp̃s Conſtãtini fuerũt
⁊ erunt aliq̃ tyrãni: ſed hec diſtinctio accipit̃ ſm illud qd̃ p̃n/
cipaliter deſcribit̃ in p̃cedentib⁹ ⁊ ſubſequẽtibus. heretici ve
ro futuri ſunt inter xp̃ianos vſq; ad finẽ mundi: ſicut oſtẽdit
ſaluator Matth. xiij. ꝑ parabolaz çiçanie ſeminate in medio
tritici quã noluit eradicari vſq; ad meſſem: ꝑ quã intelligit̃
tp̃s iudicij. ꝓpter qd̃ ꝑs iſta ĩ generali durat vſq; ad finẽ ſeu
terminũ hui⁹ libri. Et diuidit̃ in tres ꝑtes. naz p̃io deſcribit̃
ſtatus eccl̃ie iudiciũ p̃cedẽs. ſcd̃o iudiciũ cõcomitãs. xix. ca.
ibi: Et vidit thronũ magnũ. tertio ſubſequẽs. ibi: Et ego io/
hannes

hannes

a† hannes. Prima ꝑs diuidit̃ in duas A
partes. nã primo deſcribit̃ pugna int̃
eccleſiã ⁊ hereticos dictos ꝓprie. ſcd̃o
inter ip̃az ⁊ hereticos dictos extenſo
b c nomĩe. ca. xij. Prima adhuc in duas.
nã p̃mo agit̃ de inuẽtorib⁹ hereſum.
d ſcd̃o de fautorib⁹ eoꝝ. ca. ſequẽ. Pri/
ma adhuc in duas: q: p̃mo ꝯtinuat ſe
p̃dictis. ſcd̃o exequit̃ de heretic̃. ibi:
Et ſeptẽ angeli. In p̃cedenti v̈o par/
e† te duo ſunt dicta de ſtatu eccl̃ie. ſ. ꝑſe/
cutio tyrãnoꝝ: ⁊ ꝯſolatio ſequẽs per
Conſtantinũ. p̃mo g̃ ſe ꝯtinuat p̃mo:
f poſtea ſcd̃o. ibi: Et angel⁹. Circa p̃mũ
ponit̃ q̃dã breuis ꝑſecutio poſt temp⁹
g Cõſtantini excitata ꝑ Iulianũ apoſta
tam q̃ interfecit paulũ ⁊ iohãnẽ ⁊ plu
b† res alios: ⁊ multa mala ⁊ dãna intu/
lit xp̃ianis. ⁊ de ipſo d̾r hic: b Fa/
i ctũ eſt ſilentiũ in celo. i. in eccl̃ia mili/
tante: q̃ frequẽter in libro h̃ celũ noĩa/
tur: vt p̃dictũ eſt. Iſte enĩ Iulian⁹ p̃/
cepit eccl̃ias claudi ꝓhibẽs diuinũ officiũ ſolẽniter celebrari:
⁊ ſic factũ eſt ſilentiũ in celo: q: tñ Iulian⁹ apoſtata pax impe
rauit. ſcz ãno vno ⁊ ſex mẽſib⁹ ſm Hiero. iõ ſubdit̃: c Qua
ſi media hora. nã ip̃o in bello perſaꝝ interfecto apte fuerũt ec/
cleſie: ⁊ cepit religio xp̃iana gaudere: vt habet̃ in legenda ſan
ctoꝝ martyrũ iohãnis ⁊ pauli. Conſequẽter ponit̃ ꝯtinuatio
ad ſequẽtia. cũ d̾r: d Et vidi ſeptẽ angelos ⁊c̃. de iſtis vero
ſeptẽ angelis ⁊ eoꝝ tubicinijs dicet̃ in ſequẽtib⁹ ſigillatim.
e Et alius angelus. Hic ponit̃ ꝯtinuatio ad ſecunduz prece/
dens: quod fuit eccleſie liberatio ꝑ Conſtantinum ad quã ſe/
cuta fuit eccleſiaꝝ edificatio: ⁊ diuinoꝝ ſolẽnis celebratio. ad
hanc autẽ celebritatez addidit Damaſus papa: qui ſatis cito
poſt tempus Iuliani apoſtate prefuit eccleſie romane: ⁊ ordi/
nauit per omnes eccleſias pſalmos die noctuq; canere: ⁊ vt in
fine pſalmoruz diceretur: Gloria patri ⁊ filio ⁊c̃. propter quod
de ipſo dicitur: Et alius angelus. ſcilicet papa Damaſus: qui
fuit alius a ſeptem predictis. f Uenit ⁊ ſtetit ante altare.
quia prefuit eccleſie romane. g Habens thuribulum au/
reum: id eſt cor deo deuotum: ſm illud Pſal. cxl. Dirigat̃ ora
tio mea ſicut incẽſum ĩ ꝯſpectu tuo. h Et data ſunt ei incẽ
ſa multa. que ſunt orõnes ſctõꝝ. nã ꝑ auctoritatẽ apl̃icã a deo
ſibi datam orõnes ſanctoꝝ augmẽtate ſunt: ⁊ multiplicate ſũt
ꝑ orbem. i Ut daret de orõnibus ſanctoꝝ omnium ſuꝑ al/
tare ⁊c̃. ad ſummum enim pontificez ꝑtinet referre deuotionẽ
populi in deum: cum ſit caput vniuerſalis eccleſie.

Et accepit

¶ a Super au.altare.i.illi q̄ eſt ſupra ſe ſm̄ humanitatē ſm̄ quā eſt altare.ſ.trinitati. b Fumus. Cōpunctio ꝓcreata orationis ſtudio: igne viſiōis dei interius accenſa. c Et accepit ⁊ impleuit. Quos acceperat ad illuminandū: chriſtuſ accipere dicitur ad illud officiū. d Preparauerunt.i.prius impleuerūt opere q̄ dicturi erant ore: Uel preparauerunt: id eſt preuiderunt q̇d conueniret vnicuiq; perſone. e Et prim⁹ angelus. Ordine narratiōis: vel q2 hec cecitaſ iudeorū prius cōtigit predicantibus apoſtolis. f Et facta eſt gran. id eſt p̄dicatio aliis ſuauis: viſa eſt eis ꝯtundēs ⁊ grauis. g In terrā. Judei t̄ra exculti ꝑ legē ⁊ ꝓphetas. h Et tertia ꝑs. Due partes iuſtoꝝ ꝑfecti ⁊ min⁹ ꝑfecti. oēs vero reprobi ī tertia ꝑte intelligēdi ſr̄. i Arboꝝ. Arbores maiores iudei q̇ ī lege ſine q̄rela ꝯuerſabanť. k Et ſecūduſ an. ſm̄ ordinez narrationis: ⁊ ſm̄ ꝙ impletū fuit. iudeis enī excecatiſ: ⁊ apl'is ad gēteſ ꝯuerſis. l In mare. Gentiles ſūt mare: id eſt fluentes in multa vitia. in q̇buſ cū ante eſſet diabolus: vere tamen miſſus d̄r: q2 q̇buſdā recedentibus alios retinere nitiť. m Mortua ē ter.ꝑſ. Due partes.i.boni om̄s crediderūt. tertia.i.oēs reprobi dati ſūt in reprobū ſenſum. n Que habe. ani.⁊c̄.i.illoruz gentiliū q̇ ab aliis digniores reputabātur ꝓ q̇buſdā bonis opib⁹. o Et tertius. Ordine narratiōis: ⁊ q2 iſtud poſt illa duo ꝯtigit. poſtq̄ enī diabol⁹ oēs iudeos ⁊ gētiles excecare n̄ potuit: immiſit eis hereticos ⁊ q̇ſdam ſubuertit.

¶ Fontes

a ſ.i.in beneplacito ſedētis in throno.
a rum omnium ſuper aureum altare quod eſt ante thronum dei.
ſ q2 ita illi ſunt data.
b Et aſcendit fumus incenſorum
ſ ꝓcedens.
de orationibus ſanctoruz de ma
a ſ oratione. ſ vn̄ aſcēdit. ſ xp̄o exiſtēte. b ſ vł xp̄s eſt man⁹ dei ꝑ quē oia fecit. ſ vbi.
c nū āgeli cōrā deo. Et accepit an/ a
gelus thuribulum: ⁊ impleuit il/
a ſ de eodē ſpū quo ipe plenus erat. b ſ.i.in il/
lud ignē altaris ⁊ miſit in terrā: b
los q̇ erāt apti ferre fructū. a ſ ab ilł. b ſ mine. c ſ ſuaſiones.
et factā ſunt tonitrua ⁊ voces et c† d†
a ſ miracula. b ſ q̇buſdā ad bonū: q̇buſdā ad ma
fulgura ⁊ terremotus magnus: e† f†
lum. a ſ vniuerſi p̄dicatores apl'os imitantes.
et ſeptez angeli qui habebant ſe/ g
ſ officiū predicandi.
d ptez tubas ꝑparauerūt ſe vt tu/
ſ.ſ.chorus apl'oꝝ in iudea. h†
ba canerēt. Et p̄mus angelus tu i k
a ſ.i.terribilit̄ malis: ſuauit̄ bonis. b ſ io irati ſūt ꝯ p̄dicatores. ſ.i.flagellū ꝑſecutiōis exteri⁹.
f ba cecinit. Et facta eſt grando et l† m†
a ſ interi⁹. b ſ q2 hec duo fuerūt cā vt iterficerēt eos. c ſ etiā iſtud totū.i.grādo: ignis ⁊ ſanguis miſſus eſt. ſ.ſ.per iram dei.
ignis: mixta in ſanguine et miſ/ †
ſ.ſ.oēs reprobi.
g ſum eſt in terram: Et tertia pars n†
ſ terrenis deditoꝝ. ſ maloꝝ ꝓponderat.
h terre combuſta eſt: ⁊ tertia pars †
a ſ.i.maioꝝ. ſ.ſ.q̄ntū ad p̄latoſ q̇ nec ꝯtēplatiui nec actiui: ſ3 t̄renis dediti. b ſ a deo excecata ⁊ a
i arboruz concremata eſt: ⁊ omne †
miſtris ei⁹ dānata. a ſ.i.oēs ī flore mūdi reſ̄peſcētes ⁊ cito ardēteſ. ſ.i.luxurioſi. ſ tꝑe mar
k fenum viride combuſtum eſt. Et o†
tyrum. a ſ ordo predicatorū. ſ gentib⁹.
ſecundus angeluſ tuba cecinit: ⁊ p q†
a ſ.ſ.rōne tumoris. b ſ diabolus mons ꝓ elatione. c ſ inuidia.
et tanq̄ mons magnus ignē ar/ r
a ſ ad nocēdū. b ſ.ſ.ꝑmiſſiōe dīna. c ſ.i.in gētiles q̇ ſūt tumidi ꝑ ſupbiā fluctuātes ꝑ idolatriā
l dens miſſus eſt in mare. Et fa/ s t†
a ſ q̇ nec apte nec occulte receperūt doctrinam. b ſ.i.pctōꝝ. c ſ effundētes ſanguinem.
cta ē tertia pars maris ſanguiſ: ⁊
a ſ excecata. b ſ.i.ſapiētes mūdi vel pħi q̇ nec ductu rōnis nec p̄dicatione ſunt cōuerſi.
m n mortua ē tertia pſ creature eoꝝ q̄ v x†
ſ.i.diſcretionem.
habebāt animas ī mari: ⁊ tertia y†
a ſ.i.alio gubernātiū. ſ.ſ.tꝑe hereticoꝝ.
o ꝑs nauim interijt. Et tertius an/ z†

a Et accepit angelus thuribulū ⁊ impleuit illud de igne altaris. nā a deo accepit donum feruide charitat̄. b Et miſit in terrā: q2 ex feruore charitatis a deo accepte induxit ad feruorē deuotionis habitatores terre: vt dictū eſt. c Et facta ſūt tonitrua. ſancte predicatiōis. d Et voces. diuine laudis. e Et fulgura. coruſcationū in miraculis. nā illo tꝑe multi prelati ⁊ alij deuote habuerūt gratiā miraculoꝝ in eccleſia dei. f Et terremotus. nam ꝑ iſta mota fuerunt corda terrena ad ꝯpationē boni. Cōſequēter poniť ꝯtinuatio ad ſequētia. cū diciť: g Et ſeptē angeli q̇ habebant ⁊c̄. de q̇bus ſtatim diceť poſtea. h Et prim⁹ angelus. Hic ꝯſ̄ter exequiť de hereſiarchis: ⁊ licet multi fuerunt: tm̄ de q̄ttuor tm̄ facit expreſſam mentionem. ꝯtra quos q̄ttuor generalia ꝯcilia ⁊ p̄ncipalia fuerunt ꝯgregata. ⁊ ſm̄ hoc diuidiť in q̄ttuor partes: q̄ patebūt ꝓſequēdo. In hac p̄ma fit mētio de Arrio q̇ ſupbia inflatus errorē aſſeruit cōtra articulū ſcte̅ trinitat̄ dicens ꝙ ſicut pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſctūs ſunt diſtincti in ꝑſonis: ita etiā in eſſentijs: ⁊ ſic ſolus pater eſſet verus de⁹: filius ⁊ ſpūſſanct⁹ creature: et neuter poſſet dici de⁹ niſi tm̄ participatiue. cōtra hunc errorē cōgregatuz eſt generale ꝯcilium .cccxviij. epiſcoporū in iudea ciuitate bithynie ⁊ cōdēnatum eſt ibi dogma ꝑuerſum Arrij. non tm̄ ab errore deſtiterunt plures ei⁹ diſcipuli: ſed eum renouantes infecerunt etiā plures p̄ncipes ⁊ imꝑatores ꝑſecutiōem cōtra catholicos mouētes: vt in ſequētib⁹ apparebit. de hoc igitur Arrio diciť: i Et prim⁹ angelus: id eſt arrius. nam homies mali ita nominanť in hoc libro angeli ſicut ⁊ boni: vt dictum eſt in principio ca. p̄cedent̄. k Tuba cecinit. cum magno boatu ⁊ ſupbia dictam hereſim publicando. l E facta eſt grando: id eſt grandis tempeſtas: que nomie grandinis frequēter vulgari locutione deſignatur in eccl'ia que ꝑ hoc fuit intra ſe diuiſa. vnde diciť. x. libro eccleſiaſtice hiſtorie: Ea tempeſtate facies eccleſie feda ⁊ admodum turpis erat. nō enim ſicut prius ab externis ſed a ꝓprijs vaſtabatur: fugabat alius: ⁊ alius fugabať: et vterq; de eccleſia eſſe ſe dicebat. m Et ignis mixta in ſanguie: id eſt ignis emulationis ex qua ſecuta eſt effuſio ſanguinis: ⁊ potiſſime tempore Ualētis imꝑatoris q̇ lapſus in hereſim arrianā ꝑſequebať catholicos: eoꝝ aliquos cōburendo: ⁊ alios gladio occidendo: ⁊ alijs modis varijs affligēdo. n Et tertia pars terre cōbuſta eſt. d̄r aūt hic tertia pars terre chriſtiani. alie due partes iudei ⁊ pagani q̇ legē moyſi n̄ habuerūt: nec fidem xp̄i receperūt. igiť de tertia parte q̄ xp̄ianitas diciťur: loquiť hic Johannes q̄ igne arriane ꝑfidie fuit corrupta in laicis: qui ꝑ terraz deſignanť: eo ꝙ terrenis actibus ſunt intēti: ⁊ in p̄latis ⁊ clericis q̇ ſignanť ꝑ arbores: eo ꝙ ꝑ cognitionē ſcripturarū ſunt ſuꝑ alios eleuati. ꝑ fenum viride intelliguntť nouelli ad chriſtianitatē diſpoſiti: ⁊ hi fuerūt populus gothorū q̇ volens chriſtian⁹ fieri miſit ad Ualentē imperatorē ꝓ ſacerdotibus chriſtianis habendis: qui docerent eas de fide catholica ⁊ eccleſiaſticis ſacramentis: et ipe miſit eis p̄ſbyteros arrianos ſicut ipe arrianus erat qui corruperunt eos hereſi arriana. ideo d̄r: Et tertia pars terre cōbuſta eſt ⁊c̄. ⁊ ptz ex dictis lr̄a. o Et ſecūdus angel⁹. Hic ꝯſ̄ter agitur de ſecūdo hereſiarcha. ſ. macedonio qui differebat ab arrio: dicens filiū eſſe eiuſdem nature cū patre: ſ3 cōueniebat cū eo dicens ſpm̄ſctm̄ eſſe creaturā et ſeruū filij. io de ipo diciť: ⁊ ſecūdus angelus.i.macedonius q̇ diciť angelus ſathane. p Tuba cecinit.i.flatu ſupbie motus errorem docuit. q Et tanq̄ mons magn⁹.i.hereſis magna. r Ardens igne.ſ.ꝑfidie. s Miſſus eſt in mare.i.in eccleſiā rōne baptiſmi ꝑ mare deſignatā: eo ꝙ mare eſt receptaculum oīm aquaꝝ: ⁊ eccl'ia vnica eſt ꝑ baptiſmi ſacr̄m. t Et facta eſt tertia pars maris ſanguis.i.deturpata ē tertia pars aque baptiſmalis: accipiēdo partē tm̄ valde large. baptiſmus enī ꝯferť in noīe trinitat̄: cui⁹ tertia ꝑſona ē ſpirituſſanct⁹: q̇ ſm̄ errorē macedonij d̄r deturpari: ꝑ quē aſſeritur creatura eſſe ſeruilis ꝯditionis: vt dictum eſt. v Et mortua eſt ī eo.i.in errore dicto. x Tertia pars creature. q2 multi ꝑ baptiſmū regenerati ⁊ noua creatura facti corrupti fuerūt ꝑ errorē macedonij. y Et tertia pars nauiū interijt. q2 maxima pars p̄latoꝝ ⁊ curatoꝝ: ꝑ quas duci debēt alij ad ſalutis portum: corrupti fuerunt ꝑ errorem dictū. cōtra hunc vero macedonium ꝯgregata fuit ſecunda vniuerſalis ſynodus in Conſtantinopoli. cl. epiſcoporum in qua dictus error fuit condemnatus. z Et tertius angelus. Hic ꝯſequenter agitur de tertio hereſiarcha. ſc3 pelagio qui tempore archadij ⁊ honorij errauit circa gratiam ſpūſſancti: aſſerens ꝙ ſine ea poterat homo ex puris naturalibus mereri vitam eternam: dicebat etiam ꝙ pueri naſcuntur ſine culpa originali: ⁊ ꝑ ꝯſequēs ꝙ a culpa nō purganť aqua baptiſmali. de hoc ergo d̄r: Et terti⁹ angelus.i.pelagius: Tuba cecinit. exponať vt prius.

Et cecidit

a Fontes.dicunt̃ ĩ quibꝰ ſũma ⁊ q̃ſi totiꝰ fidei origo cõprehẽditur:ſic̃ eſt euãgeliũ.Flumina q̃ inde trahunt̃: ſic̃ expoſitiones eoꝝ ſunt in quibus ſunt duo ſenſus fideliũ. hiſtorialis et allegoricus.tertius eſt hereticoꝝ: cũ hereſes ſuas cõfirmant prauis expoſitionibꝰ ſcripturaꝝ. b Et q̃rtꝰ an. Quartꝰ ordine narrationis:⁊ ordine rei. cũ enĩ diabolus q̃ſdã de iudeis et gentilibꝰ excecaſſet:q̃ſdã in hereſim ↄuertiſſet. tandẽ ipos filios eccleſie expugnare egreſſus eſt:⁊ q̃ſdã rapuit tã maiores q̃ꝫ minores. Has q̃ttuor dãnatiões vt ꝑteritas narrauit.vtpote q̃ q̃tidie vident̃ in eccleſijs. Tres xo futuras ꝓnũciari facit vt doceat in nouiſſimis tempoibus ⁊ grauiores preteritis imminere:quod etiam ad conſolationez preſentiũ poteſt redigi.

c Unius aquile. Aquila omnes predicatores:q̃ mẽte longinq̃ ↄſpiciũt et eccliaꝫ circũeũtes ꝓdicãdo futura muniũt:q̃ oẽs vnꝰ:q2 oẽs ad idẽ tẽdunt.

Et quintꝰ

a ſ.i.eccleſia:vel ad litterã.

gelus tuba cecinit:⁊ cecidit d̃ ce- (a)

a ſ.i.hiereſiarcha. b ſ.i.diabolus iuidẽs vl̃ ſa

lo ſtella magnã ardens tanq̃ꝫ fa- (b c)

piẽs hereticꝰ. ſ incendit ⁊ conſumit̃.

cula.Et cecidit in tertiã partẽ flu (d)

a minũ ⁊ ĩ fontes aquaꝝ: et nomẽ (e)

ſ.i.amaritudo.

ſtellę d̃r abſinthiũ.Et facta ẽ ter- (f)

tia ꝑs aquaꝝ ĩ abſinthiũ: et ml̃ti (g)

homines mortui ſunt de aq̃s:q2 (h i)

ſ.i.tꝑe hypocritaꝝ

b amarę factę ſunt. Et quartus an (k)

gelus tuba cecinit: ⁊ tertia pars

ſ.i.maiores.doctores. ſ ꝑlatoꝝ. a ſ.i.excecata ſ ſbtractiõe gr̃e. b ſ miores ꝓdicatores. ſ.i.cle

ſolis percuſſa eſt ⁊ tertia ꝑs lũnę (l m n)

ricoꝝ. a ſ ſimpliciores. ſ.i.religioſoꝝ. b ſ vt amitterẽt cognitionẽ:⁊ bonã operationem.

et tertia ꝑs ſtellaꝝ: ita ũt obſcu- (o)

raret̃ tertia pars eoruꝫ: ⁊ diei nõ (p)

ſ illuminati a maioribꝰ. a ſ illumiati a miorib

luceret ꝑs tertia: ⁊ nõctis ſiliter.

c Et vidi et audiui vocẽ vniꝰ aq̃lę (q)

a ſ.i.ecclie q̃ in ſe celat ſecreta diuina: ſ vel li.

volãtis ꝑ mediũ cęlũꝫ dicẽtl vo- (r s)

ſ q2 in toto mundo vel magna ſtabilitate.

ſ nõ filijs eccleſie.

ce magna:Ue veve hãbitantibꝰ (t v)

a ſ accipietis hec tria ve.

in terra de cęterl vocibꝰ triũ angeloꝝ qui erant tuba canituri.

Nico.de lyra

a Et cecidit de celo.i.de ecclia militãte q̃ frequẽter celũ noiat̃ in ſcriptura noui teſtamẽti.vt.ſ̃.dictũ eſt. de h̃ enĩ celo cecidit Pelagiꝰ ĩ errorẽ ꝓdictũ.de q̃ ſubdit̃: b Stella magna. fuit enĩ hõ lr̃atꝰ ⁊ religioſus.ſ.monachus. c Ardẽs tanq̃ꝫ facula.ml̃tos enĩ corrupit rõne lr̃ature ⁊ rõne apparentie ſanctitatis in habitu religioſo et ↄuerſatiõe. d Et cecidit in tertiã partẽ fluminũ ⁊c̃.ꝑ fontes ⁊ flumina deſignat̃ ecclia baptiſmalibus aquis congregata ⁊ ſanctificata. e Et nomen ſtelle d̃r abſinthiũ.q2 ↄtra dulcedinẽ gr̃e ſpũſſancti ꝓdicabat. f Et facta eſt tertia pars aquarũ in abſinthiuꝫ.q2 magna pars ecclie corrupta fuit ꝑ eiꝰ dogma ꝑuerſuꝫ. g Et multi hoies mortui ſunt.ſpiritualiter.

h De aquis.i.de eiꝰ dogmatibꝰ perverſis. i Quia amare facte ſũt.i.cõtrarie dulcedini ſpũſſancti ⁊ ſpũalit̃ viuificãti. k Et quartꝰ angelus.Hic ↄſequẽter agit̃ d̃ q̃rto hereſiarcha.ſ.Eutice.q̃ ĩ dño nr̃o ieſu xp̃o aſſeruit eſſe vnã naturã:ſic̃ et vnã ꝑſonã.d. ꝙ ex natura diuĩa ⁊ hũana ĩ incarnatiõe facta ẽ vna natura ꝑ quãdaꝫ ↄfuſionẽ ſeu cõmixtionẽ.ſic̃ ex elemẽtis ſuo mõ reſultat vna mixti natura.qd̃ eſt ĩpoſſibile cũ natura diuina nõ ſit alteri cõmiſcibilis:nec aliq̃ mõ tranſmutabilis.igit̃ de ipſo d̃r Et q̃rtus angelus.ſ.eutices. l Tuba cecinit.exponat̃ vt.ſ̃. m Et eſt tertia ꝑs ſolis ꝑcuſſa.i.deitatis q̃ d̃r ſol:Sap̃.v.Et ſol intelligẽtie nõ luxit nobis.tñ hic ꝑs accipit̃ valde large in q̃ꝫtũ filiꝰ eſt vna de tribꝰ ꝑſonis in diuinis.q̃ ſ̃m errorẽ euticis dicit̃ ꝑcuſſus:q2 ſ̃m ip̃m nõ eſſet hõ neq̃ꝫ deꝰ. ſicut mixtuꝫ nõ eſt aliqd̃ elementoꝝ:ſꝫ alia natura ex eis reſultãs. n Et tertia ꝑs lune.i.eccleſie cuiꝰ multi ſimplices infecti ⁊ ꝑcuſſi fuerũt dicto errore. o Et tertia pars ſtellaꝝ.i.epiſcopoꝝ q̃ruꝫ aliq̃ eutici cõſenſerũt ⁊ ſubſcripſerũt:⁊ ſic obſcurati tenebris erroris fuerũt. p Et diei nõ luceret ꝑs tertia ⁊ noctis ſimiliter.Per diem intelligit̃ nouũ teſtamentũ.⁊ ꝑ noctem vetus: Ro.xiij.Nox ꝓceſſit dies aũt appropinq̃uit ⁊c̃.Eſt igit̃ ſenſus ꝙ iſte eutices cũ ſuis ſequacibꝰ obſcurauerũt ſcripturas veteris ⁊ noui teſtamẽti que loquunt̃ de natura diuina ⁊ humana chriſti.tanq̃ꝫ de diſtinctis ⁊ incõfuſis:eas exponẽdo ꝑuerſe. q Et vidi.Poſtq̃ꝫ beatꝰ iohãnes locutꝰ eſt de hereſum inuentoribꝰ:hic ↄñr loquit̃ de eaꝝ fautoribꝰ.⁊ primo ꝓmittit breuem ꝑfationeꝫ.ſcd̃o ꝓſequit̃ intentionẽ.ca.ſequẽti. Circa primũ dicit:Et vidi ⁊ audiui vocem vnius aquile.i. ipſius iohãnis qui ꝑ aquilã deſignat̃.loquit̃ enĩ hic de ſemetipſo tãq̃ꝫ de alia ꝑſona:ſic̃ cõiter loquit̃ in euangelio ſuo.vñ ca.vlti. dicit de ſeip̃o:Hic eſt diſcipulus ille q̃ teſtimonium ꝑhibet de his ⁊c̃. r Uolãtis ꝑ mediũ celũ.q2 vidit ecclie decurſũ.vt ꝑ dictũ eſt.que quidẽ ecclia in h̃ libro frequẽter celũ noiatur. s Dicentis voce magna. ꝑ qd̃ deſignat̃ magnitudo tribulatiõis future. t Ue ve ve.habitãtibus ⁊c̃. ꝑ qd̃ deſignat̃ ſub tubicinio

tubicinio triũ angeloꝝ ſequentiũ deſcribit̃ maior tribulatio q̃ꝫ ſub tubicinijs q̃ttuor ꝓcedentiũ. Dicit aũt v Habitãtibus in terra.qd̃ eſt cõe bonis ⁊ malis.nã vtriq̃ꝫ ſũt habitatores terre:ſ̃m curſum vite pñtis.tribulatiões enĩ deſcripte ſub tubicinio triũ angeloꝝ ſequentiũ: partim fuerũt catholicorũ ⁊ ꝑtim hereticoꝝ: vt videbit̃ ꝓſequẽdo.poteſt aũt ꝑs iſta alit̃ exponi.vt vox aquile de qua d̃r hic: fuerit vox cuiuſdã ſcti ꝑr̃iarche conſtãtinopolitani ꝑ aquilã deſignati:vt dictuꝫ eſt.ſ̃.ca.iiij.quẽ aſſiſtentem deo vidit iohãnes ⁊ dicentẽ q̃ hic ponunt̃. ceterorũ expoſitio nõ mutat̃. Ca. VIII

Moraliter.

a† Et cum aperuiſſet ſigillũ ſeptimũ factũ eſt ſilentiũ ⁊c̃.Literaliter h̃ expoſui de tꝑe iuliani apoſtate:q̃ claudi fecit eccleſias ne ſolẽniter celebrarent̃ diuina: ꝑ quẽ q̃ꝫtũ ad h̃ ſignificat̃ ꝑlatus qui terram ſupponit ĩterdicto ſine rõne bona. e† Et aliꝰ an.ve.⁊ ſtetit añ altare ⁊c̃.qui ad lr̃am d̃r fuiſſe Damaſus papa:q̃ ordinauit vt clerꝰ die ⁊ nocte caneret pſalmos ĩ eccleſijs:⁊ ꝑ ip̃m ſignificat̃ q̃libet ſuꝑior religioſus vl̃ ſecularis qui ſollicitꝰ eſt de diuinis deuote celebrãdis.iõ ſubdit̃: b† Et data ſunt ei incenſa multa.ꝑ ſe ⁊ alios deuotos ⁊ q2 nõ ſolũ ſollicitꝰ eſt de celebratiõe officij:ſꝫ etiã de predicatiõe verbi diuini. iõ ſubdit̃: † Et accepit angelꝰ thuribulũ ⁊c̃.Sequit̃: c† Et facta ſunt tonitrua.i.ꝓdicatiões terrẽtes q̃ ſunt de diuinis iudicijs ⁊ punitiõibꝰ. d† Et voces.i.ꝓdicatiões demulcẽtes q̃ ſunt de diuinis ꝓmiſſionibus. e† Et fulgura.i.ꝓdicatiões ab amore mũdi diuidẽtes. f† Et terre motus.i.ꝓdicatiões ad timorẽ dei inducentes. h† Et ꝑmus angelus tuba cecinit ⁊c̃.ꝑ ſepteꝫ angelos q̃ dicunt̃ tuba canere ſ̃m lr̃alẽ ſenſuꝫ:ſignificãtur ſeptẽ hierarchie q̃ fuert̃ angeli ſathane:⁊ ꝑ ipos moral̃r ſignificant̃ homines malicioſi ⁊ maligni. Primꝰ fuit arriꝰ q̃ diuiſit vnitatẽ eſſentie ĩ diuis ꝑſonis.iõ ꝑ illũ moral̃r ſignificat̃ diuiſor ꝑſonaꝝ pacẽ ad inuicẽ habẽtiũ.de q̃ d̃r Ecci.xxviij. Suſurro et biliguis maledictꝰ multos turbauit pacẽ hñtes. l† Et facta ẽ grãdo.i.tẽpeſtas grãdis q̃ ſequit̃ ad turbationẽ pacis. m† Et ignis.ſ.iracũdie.nã ira eſt accenſio ſanguinis circa cor. † Mixta ſanguĩe.nã ad iſta ſequit̃ ſanguis effuſio. n† Et tertia ꝑs t̃re cõbuſta ẽ.i.laici q̃ ſũt tertia ꝑs ꝑꝑli:alie due ꝑtes ſũt cl̃erici ⁊ religioſi.in turbatiõe xo pacis laici ꝑcutiunt̃ corꝑalit̃:q2 pugnãt manualit̃. † Et tertia ꝑs arborũ.i.religioſoꝝ. † Et oĩe fenũ viride.i.clerici generalit̃ ĩ turbatiõe nãq̃ꝫ pacis oẽs iſti leduut̃. o† Et ſecũdus angelus ⁊c̃.iſte fuit macedoniꝰ q̃ dixit ſpm̃ſanctũ nõ eẽ deũ et ſic ip̃m repulit a deitate ⁊ iõ ꝑ ip̃m ſignificant̃ illi q̃ repellũt viam ſpũſcti ĩ electiõe ꝑlatoꝝ:⁊ ſic ꝓcurãt litigia aduocatoꝝ. q† Et tãq̃ꝫ mõs magnꝰ igne ar.miſ.ẽ ĩ mare.ꝑ h̃ ſignificat̃ tal̃ repulſor ſpũſcti:q̃ d̃r mõs magnꝰ ꝑ elationẽ:⁊ ardẽs per ambitionẽ:⁊ miſſus ĩ mare pñtl ſecli:ꝑ diaboli ꝓcurationẽ r† Et fa.ẽ tertia ꝑs marl ſanguis.q2 ꝑ talia litigia ꝓcedit̃ aliqñ ad effuſioneꝫ ſanguĩs. x† Et tertia ꝑs creature ⁊c̃. iſta creatura ad lr̃aꝫ ſũt piſces ꝑ q̃s ſignificant̃ in aq̃s voluptatũ viuẽtes. y† Et tertia ꝑs nauiũ.ꝑ q̃s ĩtelligunt̃ habẽtes curã aiaꝝ.q̃ alios debẽt deferre ad portũ ſalutis:⁊ ꝑles taliũ pereũt ĩ ↄtẽtiõibꝰ ꝓdictl. z† Et tertiꝰ an.⁊c̃. iſte fuit pelagiꝰ q̃ dixit btĩtudinẽ poſſe hr̃i ſine gr̃a.iõ ꝑ iſtũ moralit̃ ſignificat̃ ꝑſũptuoſus.iõ ſeq̃t̃: a† Et cecidit de ce.ſtel.⁊c̃. ꝑſũptuoſus ei ẽ q̃ſi ſtella ſ̃m ſuã eſtimatiõeꝫ.tñ cadit ꝓpt̃ ſuã ꝑſũptiõeꝫ:⁊ ardet ꝑ ãbitionẽ. † Flumina ⁊ fontes. ꝑ q̃ ſignificãt̃ magr̃i ⁊ ſcholares q̃ inficiũt̃ eiꝰ doctrina ꝑuerſa. k† Et q̃rtꝰ an.iſte fuit Eutices q̃ dixit vnã naturã factã in xp̃o ex diuĩtate ⁊ hũanitate:qd̃ ẽ ĩpoſſibile:⁊ iõ ꝑ ip̃m moralit̃ ſignificat̃ ille q̃ ↄiũgit ea q̃ ñ debẽt ↄiũgi.ſ.fideles ſimplices cũ ĩfidelibꝰ, nã ꝑ h̃ de facili corrũpunt̃.iõ d̃r.ij.Coꝝ.vj.

ET qnt9 an. Ordīe nar/ Ca. IX
rationis ⁊ ordīe tpis. Hic ē enī dā/
natio eoꝝ q̄s diabolus īmittit ad
preparandas vias ante faciē antichriſti.
b Et vidi ſtel. Flāma hereticoꝝ ꝺ q̄ pau
ca dixerat: q̄ fomi/
te creuit exponit.
c Stellā. i. diabo
A lū cadētē: ⁊ ne q̄s
in locū ſuū. i. ī pa/
diſū eat laborātē.
d Et data ē il. ⁊c.
Abyſſus. i. tene/
broſi. Pute9. i. ꝓ/
fundiores hereti/
ci: q2 alioſ mergūt
prauis ſententijs.
In hos clauez: id
eſt ptātē accipe di
cit̄: q2 tūc n̄ ſic mō
a deo refrenabit̄.
vl' cla. illa p̄ncipes
ꝑ q̄s heretici ope/
rabant̄. e Ape/
ruit pu. abyſſi. He
reſes q̄ latebāt in
cordib9 eoꝝ ꝑfer/
re fecit. f Fum9
for. Siſis doctrīe
antichriſti: q̄ ē for/
nax purgāſ bonoſ
⁊ ī cinerē redigēs
malos. g Ob/
ſcurat9 ē ſol ⁊ aer.
Et ꝑ h̄ ꝑcuſſi ſunt
q̄dā illuminantes
alios: ⁊ q̄daʒ illu/
minati ab eis.
B h Exierūt lo. Di
ſcipuli eoꝝ locuſt̄
cōparant̄: q2 neqꝫ
volāt ī altū vel in
cōtēplatione ꝑ co/
gnitionem: nec fir
miter gradiunt̄ ꝑ
bonā opationē ſʒ
ſupbia ſaliūt: et in
penis recidunt: et
q2 ſunt corroſores
bonoꝝ. k Prece
ptū ē il. ne. Quia
dolos iſtoꝝ refre/
nat de9 lʒ ipi nō in
telligant. i Sic
hūt ſcor. Scorpiuſ
blādus facie: cau/
da pūgit occulte.
Uel ſcorpioni cōparat: q2 ſic̄ ſcorpi9 cau/
da: ſic heretici decipiūt ꝑ tꝑalia q̄ debēt
poſt eē: ſic̄ cauda poſterior ps ī aīali. Uel
iō cōparat: q2 qn̄ ſcorpi9 pūgit nō ſentit̄:
poſtea diffundit venenum: ſic decepti ab
hereticis nō ſentiūt: ſʒ tandē perimunt̄.
l Ne occiderēt. Cū ꝑ dolos nequeūt he
retici in aliq̄ ſubuertere volūt: ꝯ q̄s dei p̄/
ceptū ē vt corpa occidāt ſʒ aīas n̄ decipi/
ant. m Mēſib9 q̄nqꝫ. Alia lr̄a dic̄ mēſi
b9 ſex. ꝓpt̄ ſex etates q̄b9 h̄ vita diſtigui
tur. n Ut cruciat9 ſcor. Cū data ſit po/
teſtas cruciādi n̄ apte tormētāt: ſʒ apud
ſecl'i p̄ncipes accuſant. o Et fugiet m.
q2 cura greg' eos aſtrīgit labori. p Si/
militudīes lo. Cū oñdiſſet q̄lit̄ nocerēt: ⁊
ꝑ dolos ⁊ ꝑ occl'tā īpugnatiōeʒ ⁊ ī vtro/
qꝫ dei refrenatiōeʒ: nūc oſtendit q̄les ipi
ſint: ꝑ q̄s opari pn̄t. q Siles e. Quia
veloces ad diſcurrēdū: ⁊ feroces ad īpu/
gnādū: ⁊ n̄ ꝓuidēt q̄s īcurrāt ſiue ī vici/
nos

ſ hic p̄dicat angelus ꝙ diabolus
ET qnt9 ange/ Ca. IX a†
cecidit. ſ de eccleſia vl' ad lr̄am.
lus tuba cecinit ⁊† vidi b†
a ſ damnatiōe. b ſ dominantē terrenis.
c d ſtellā ꝺ celo cecidiſſe ī terrā: ⁊ da † c†
ta eſt illi clauis putei abyſſi. Et d†
e aperuit puteum abyſſi† ⁊ aſcēdit †
a ſ multos ſubuertit doctrina eoꝝ excecās.
b ſ. i. ſimilis doctrine antichriſti.
f fūm9 putei ſic̄ fum9 fornācis ma
g gne: et obſcurat9 eſt ſol ⁊ aer de e† f
h fumo putei† Et ꝺ fumo putei ex g†
a ſ ꝑ totū mūdum. b ſ. i. diſcipl'i antichriſti ⁊
hereticorum.
iērūt locuſte ī terrā: ⁊ data ē illiſ h†
i poteſtas ſic̄ habent ſcorpiones
k terre† Et p̄ceptū eſt illis ne lede/ i† k
ſ rudes ī fide ⁊ decipi faciles. a ſ ⁊ ſi quoſdā.
b ſ iam ꝑuectos.
rēt fenuʒ terre: neqꝫ ōme viridē.
a ſ iā fructificātes. b ſ nullū penit9.
neqꝫ oēm ārborē: niſi tāntū ho/ l†
ſ ī veritate. ſ ī mente. a ſ. i. qui
mines q̄ nō hn̄t ſignū dei ī frōn
nō audēt in apto ꝯfiteri. a ſ vel datum.
l tib9 ſuis. Et dictūʒ ē illiſ ne occi m†
m derēt eos: ſed vt cruciarēt menſi n† o
ſ. i. in corporib9 q̄nqꝫ ſenſib9 indigentibus.
n bus q̄nqꝫ. Et cruciat9 eoꝝ vt cru p
ſ per hoc inſinuat̄ grauitas tribulationis.
ciat9 ſcorpij cū ꝑcutit hoiem † Et †
ſ timentes lapſum.
in dieb9 illis q̄rent hoīes mortē
ſ vt ꝓbatiores reddant̄. a ſ et nō q̄litercunqꝫ
querent ſed deſiderabūt vel cupient.
⁊ nō iuenīēt eā: ēt deſiderabunt
a ſ hoc dicit̄ de p̄latis ⁊ ſubditis.
o mori ⁊ fugiēt mors ab illis.† Et q†
ſ. i. imagiarie locuſte a ſ. i. hereticoꝝ. b ſ erāt
p q ſīlītudines lōcuſtaꝝ ſimilēs eq̄s
a ſ ſuꝑ doctores. b ſ. i. ī mētib9 vbi in ſe ⁊ co/
paratl' ī prēliū: ēt ſuꝑ capita eaꝝ r†

Nolite iugū ducere cū īfidelib9. q̄ enī ꝑticipatio iuſticie cū iniq̄tate. m† Et per
cuſſa ē tertia ps ſolis ⁊ tertia ps lune. ⁊ tertia ps ſtellaꝝ. q2 ꝑ dictā ꝯiūctionē ſim
pliciū cū īfidelib9 diminuit̄ fides ⁊ deuotio ad xp̄m q̄ ſol eſt iuſticie: ⁊ ad beataʒ
virginē ⁊ alios ſanctos: ꝑ lunā ⁊ ſtellas figuratos. Et eadē ſn̄ia ſignificat̄ ꝑ h̄ qꝺ
ſubdit̄: p† Et nō luceret tertia ps diei ⁊c. q2 nox ⁊ dies nō hn̄t lucē niſi ex ſole
et luna ⁊ ſtellis. † Et audiui vocē vni9 aq̄le. ꝑ quā ſignifi
cat̄ p̄dicator ꝯſtans ꝯ pctōres ⁊ dicēs: t† Ue ve ve. ſ. cor/
poralis miſerie culpe: ⁊ gehēne. v† Habitātib9 ī terra. i.
in terrenis affectib9 habētib9 corda defixa. Ca. IX

ET quint9 angelus. Hic beat9 iohānes ꝓſequit̄ intē
tū de hereſuʒ fautorib9. q̄ dicunt̄ ꝓprie heretici. et †.ſ.20.a
diuidit̄ ī tres ꝑtes: q2 p̄mo agit de hereticis dict' ꝓ
prie q̄ātū ad vandalos. ſcꝺo q̄ātū ad italicos. ibi: Et ſextus
angel9. tertio q̄ātū ad gothos. xj. ca. ibi: Et ī illa hora: Pri/
ma ī duas. q2 p̄mo iohānes exequit̄ ꝓpoſitū. ſcꝺo declarat
qꝺdā dictū. ibi: Et ſīlitudīes. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ Ualēs †.ſ.14.c. et 19.a
impator ad terrā gothoꝝ volētiū recipe fidē xp̄i miſit ſacer
dotes arrianos. vt. ſ̄. dictū eſt: ꝑ q̄s infecta eſt gens illa he/
reſi arriana: ⁊ ſil'r gens vandalica q̄ magnā tribulationem
fecit in aphrica. ⁊ poſtea in italia ⁊ etiā in gallia. vt habetur
xxj. libro ſpeculi hiſtorialis: ⁊ in plurib9 chronicis. dicit igi
tur: Et quintus angelus. i. valens qui cepit imperare anno †Exo.10.c
dn̄i. ccclxvij. b Et vidi ſtellā de celo cecidiſſe. i. Ualentē
qui ex ꝑſuaſiōe vxoris ſue de altitudine fidei catholice ceci/
dit in hereſim arrianā: vt dictū eſt qui dicit̄ angelus hic et
ſtella: ſicut. ſ̄. j. ca. q̄dē hoīes ſtelle dicunt̄ ⁊ angeli. ſeptem
ſtelle angeli ſūt ſeptē eccleſiaꝝ. c Et data ē illi clauis pu/
tei abyſſi. i. poteſtas reuelādi ⁊ exaltādi hereſim arrij cōdē/ †.ſ̄.7.a
natā. nā ꝑ poteſtatē imperialem miſit ſacerdotes arrianos
ad inficiendum populos multos. ideo ſubdit̄: d Et ape/
ruit puteū abyſſi ⁊ aſcendit fum9 ⁊c. i. doctrina erronea ve/
ritatis obſcuratiua. ideo ſubdit̄: e Et obſcurat9 eſt ſol. i.
chriſtus qui ſm̄ hereſim illam negat̄ eſſe verus deus. vt di/
ctum eſt ca. p̄cedenti. f Et aer. i. eccleſia que illuminatur
a chriſto: ſicut aer a ſole viſibili. temporib9 aūt illis eccleſia
errore arrij fuit obſcurata in tantū ꝙ maior pars eccleſie fa/
cta fuit arriana. g Et de fumo putei exierūt locuſte. i. vā
dali hereſi arriana infecti: qui dicunt̄ locuſte: q2 ſicut locu/
ſte ſaltant de loco ad locū: ſic vandali de hiſpania trāſierūt
in aphricam: ⁊ inde poſtea intrauerunt italiam et galliam
eas vaſtando. ideo ſubdit̄: h Et data eſt illis poteſtas. ſ.
nocendi hominib9 cautelis deceptionib9 ⁊ armis. hoc enim
permiſſum eſt eis a deo ſuo iudicio occulto. i Et p̄ceptū
eſt illis. i. prophetatum a deo. k Ne lederent fenum. ⁊c. †Oſee.10.c Luce.23.e
Ad cuius intellectū ſciendū ꝙ aphrica an̄ ingreſſum van/
daloruʒ erat habitata partim a chriſtianis ⁊ partim a paga
nis: ſicut ⁊ multe terre tēporibus illis. paganos aūt occide
runt: nō autē chriſtianos: qui chriſtiani q̄ātuʒ ad minores ſi/
gnificātur per fenū terre: q̄ātum ad mediocres ꝑ omne vi/
ride: q̄ātum ad maiores ꝑ arbores. l Niſi tm̄ hoīes qui
nō habēt ſignum dei. i. paganos qui nō ſunt ſigno crucis cō
ſignati. m Et dictū eſt illis ne occiderēt eos. iſtud refert̄ †Sap.16.b
ad chriſtianos: de quib9 p̄dixerat: ſub vno enī cōtextu litte
re ſacra ſcriptura trāſit aliq̄n̄ de aliquibus ꝑſonis ad alias
loquendo ac ſi eſſent eedem ſicut patet Pſ̄. lxxvij. Cū occi
deret eos querebāt eum: ⁊ tn̄ certum eſt ꝙ alij erant occiſi:
et alij querentes eū penitentia ducti: ⁊ eodē modo loquitur
hic de habitatorib9 aphrice: qui partim erant chriſtiani ⁊ partim pagani. et ſic de
vna parte tranſit ad aliā ſub eodē cōtextu. n Sed vt cruciaret eos. licet enim
nō occiderēt chriſtianos: vt dictū eſt: tamē afflixerūt eos multipliciter ſpecialiter
ep̄os ⁊ doctores expellēdo: ⁊ aliq̄s corporalit̄ affligēdo: vnde Honoricus vanda
lorū rex multos epiſcopos in exiliū miſit: ⁊ ſimiliter Traſcemūdus qui poſt eū re
gnauit. et Hillorine qui aliquibus epiſcopis orthodoxis linguas fecit extrahi ⁊
radicitus amputari qui tn̄ poſtea dono dei loquebant̄ et predicabāt: ſm̄ ꝙ dicit
Grego. dialogoꝝ libro. iij. o Menſib9 quinqꝫ. per hoc deſignat̄ ꝙ regnū van/
dolorū durauit tēporibus quinqꝫ regū: ⁊ tunc fuit exterminatū ꝑ beliſariū patri/
cium a iuſtiniano imperatore in aphricam miſſum. p Et cruciatus eorū vt cru
ciatus ſcorpij. nam aliqui iſtoꝝ regum primo ſimulauerūt beniuolentiā chriſtia/
nis ⁊ eos poſtea grauiter afflixerunt intantū ꝙ multi eoꝝ magis vellent mori q̄ꝫ
videre talem cōculcationē eccleſiarū et miniſtrorum eius: ſicut dicit̄. j. Machab.
iij. Melius eſt nobis mori in bello q̄ꝫ videre mala gentis noſtre ⁊ ſanctoꝝ. ideo
ſubditur: Et in dieb9 illis querēt hoīes mortē ⁊c. q Et ſilitudines. Hic ꝯn̄r de
clarat quoddā dictū. vandalos enī dixerat locuſtas. ideo ꝯditiones aliq̄s van/
dalorū exprimit nomine locuſtaꝝ dicens: Et ſimilitudines locuſtaꝝ ſimiles equis
paratis in preliū: ꝑ hoc deſignās ꝙ vandali fuerūt homines bellicoſi. r Et ſu
per capita earū tanq̄ꝫ corone ſimiles auro. ꝑ aurū in ſcriptura ſignatur fulgor ſa/
pientie: vandali āūo inter ceteros barbaros plus habere videbant̄ ꝺ vulgore na
turalis induſtrie: que ſi ordinetur ad bonū ſortitur nomen ſapientie: que ꝺ ſcien
tia ſapida

V nos ſiue ī hoſtes. a Tanq̄ꝫ corone.i.victo/ rie de p̄cipitatis acq̄ſite nō p verā ſapiētiam. b Et habebāt ca.i.mores lapſos ⁊ effeminatos q̄ eiſ adherēt: ⁊ ab eis ad ↄceptionē alioꝝ dependēt. Uel capilli minores: q̄s adherētes ſibi decipiūt. c Dētes leonū. Laniatū hn̄t ⁊ ferorē. d Loricas.i.corda obſtinata: q̄ ſagitta veritatꝭ nō penetrat. Ut ſnīas deceptiōib⁹ munitas q̄s infringit ꝟitas. e Sic vox cur. diuerſi currus diuerſis vijs ⁊ a diuerſis equis ad idem bellū rapiunꝭ ſic iſti licꝫ diuerſis hereſib⁹ vnanimiter eccleſiā īpugnāt. f Et habebāt cau.ſimi. ſcor. Poſtq̄ꝫ ñ valet rō: vel tumult⁹ coꝝ querūt auxiliū p̄ncipū: q̄ caude dicunꝭ: q꞉ vt aſtringant terrent ⁊ blādiunꝭ. Uel caude doloſe ſentētie: q̄/bus corā blādiunꝭ ⁊ latenter pūgūt. g Et habebāt. Oſtēſo q̄les in ſe ſint: monſtrat p quē hec poſſunt. h Cui nomē. Q.d. ad h̄ cauete vobiſ hebrei: greci et latini: iō oīs eccl'ia. q꞉ chriſti euāgeliū aliq̄ haꝝ trium linguarū eſt ſcriptum ⁊ receptū. i Ue vnū abijt. ordine narratiōis: et ordine tp̄is: h̄ ē eni dānatio maloꝝ q̄ erit tp̄e antichriſti. k Ex quattuor cor. Per q̄ttuor q̄ d̄ xp̄o p̄dicanꝭ q̄ ſūt natiuitas paſſio: et reſurrectio: aſcenſio: circa q̄ alia ſunt. m Altarꝭ aurei. Altare xp̄s: cornua al. p̄dicatores xp̄m ſubleuantes: ⁊ pro eo mori parati: ſicut ſanguis ponebaꝭ in cornibus altarꝭ. Al'aliter: Eccl'ia.ſ.ſe īmolans in q̄ cornua.i.defenſores alioꝝ q̄ oēs ad idē tendūt vel q̄ttuor cornua euangelia: que docent detegi fraudes antichriſti. l Uocē vnā di. p̄cones p̄teriti tp̄is p̄monent illos q̄ erāt tp̄e antixp̄i. n Solue q̄ttuor ange. Pro quattuor partibus mundi vel quia quattuor de chriſto predicata impugnāt. Solue. Quia euphrates fluui⁹ circūiens babylonem.i.principes mūdani per quos diabolus cum in ipſis eſſet occulte operabatur. hos iubet excōmunicari: vt qui in eis erat quaſi ligatus: per eos ſibi traditos apertius operetur: Uel quattuor angeli immundi ſpiritus: in quattuor partibus mundi regnantes qui fuerūt refrenati in paſſione chriſti. p In horam et diem. Uel per horam accipe medietatem anni: per diem vnuꝫ annum: per menſem alium annum: et p annum tertium: nam per tres annos et dimidiū durabit pſecutio antixp̄i. o Soluti ſūt vt occi. Soluto diabolo multi p̄cipitanꝭ q̄ ad alios excecādos moliunꝭ.

rā alijs ſupbiūt. a ſ q꞉ nō vere corone. b ſ nō de vero auro.i.ſapientia.
a tanq̄ꝫ corone ſimilēs auro: et fa/ a
ſ vultuū. a ſ q꞉ demōſtrat ſe hoies pios cū
b cieſ eaꝝ ſicut facies hōminū. Et b+
intus ſint feri. ſ ſicut mores mulierū ſunt molles et flexibiles in omne vitium.
habebāt capillos ſic̄ capilloſ mu
ſ .i.ipſi alios laniantes.
c lierū: et dētes eaꝝ ſic̄ dētes leo/ c+
d nū erāt: Et habebant loricas ſic̄ d+
ſ .i. tumult⁹ ſnīaꝝ quē faciūt poſt q̄ꝫ deficiunt.
loricas ferreas: ⁊ vox alaꝝ carū e+
e ſicut vox curruū equoꝝ multoꝝ
f currentiū in belluꝫ: Et habebāt f+
a ſ .i.peccatū q꞉ peccare faciūt.
caudas ſimiles ſcorpionū: ⁊ acū
a ſ q.d. ſed tm̄ vos boni ne timeatis: q꞉
lei erant in caudis eaꝝ: et pōte/ †
a ſ malis ſm̄ quīqꝫ ſenſus tm̄.
ſtas earuꝫ nocere hōminib⁹ mē
g ſibus quinqꝫ. Et habebāt ſup ſe g+
ſ diabolū dominantē in terrenis.
h regeꝫ angelum abyſſi: cui nomē h
hebraice abaddon grece autem
apollion: et latine habēs nomē
ſ a patria vite.
i exterminās. Ue vnū abijt: ⁊ ec/ i k
a ſ v.l poſt hec ſextus angelus.
ce veniunt adhuc duo ve pōſt †
hec. Et ſext⁹ angelus tuba ceci/ l
k l nit. Et audiui vocē vnā ex quat m
m tuor cornib⁹ altaris aurei quod
ſ ſup q̄ q̄cq̄d offerꝭ a deo accipiꝭ. a ſ vel dn̄i.
eſt an̄ oculos dei dicenteꝫ ſexto n
a ſ .i. p̄dica eſſe ſolutos vt caueant ſibi electi.
n angelo q̄ habebat tubā: Sōlue o+
quattuor angelos q̄ alligati ſūt
ſ q̄ttuor ſupradicta: videlicet natiuitas: paſſio: reſurrectio et aſcenſio. a ſ ⁊ ita illis damnatis.
in flumīe magno euphraten. Et
o ſolūti ſūt q̄ttuor angeli q̄ parati p+
ſ continue et diu. ſ diu diu.
p erāt in horā ⁊ diē ⁊ mēſem ⁊ an/

tia ſapida. ſi aūt ad malū ſortitur nomē cautele: ſic aūt erat in eis. et iō nō d꞉ q̄ haberēt coronas aureas: ſed ſimiles auro: nā p quādā ſimilitudinē bonum ad malū trāſferimus. v. Metaph̄. ſic̄ d꞉ ſapiens latro vel bon⁹ q̄ p̄cedit ī furtis ſuis cauteloſe. a Et facies eaꝝ ſic̄ facies hoīm. q꞉ rō q̄ diſtinguiꝭ hō a ceteris aīalib⁹ plus vigebat in eis q̄ꝫ in ceteris barbaricis gētibus vt dictū eſt. b Et habebāt capillos ſicut capillos mulierum. q꞉ nutriebāt capillaturā: ſicut fit adhuc in aliquibus gentib⁹. c Et dentes eaꝝ ſicut dentes leonum erāt. in quo deſignaꝭ ferocitas eoꝝ. d Et habebāt loricas ferreas. nam armati erāt ad gētes alias impugnādū: e Et vox alarū earum ſic̄ vox curruū ⁊c̄. q꞉ cū magno ſtrepitu proceſſit eorū exercitus per italiam et galliam: vt predictū eſt.

f Et habebant caudas ſimiles ſcorpionū. p꞉ꝫ ſententia ex dictis. ſ. vſqꝫ ibi: g Et habebāt ſup ſe regem angelum abyſſi. Ad cui⁹ intellectum ſciendum q̄ ſm̄ Diony. ī demonib⁹ naturalia remanſerꝭ integra. ⁊ p ↄſequēs remanſerūt in eis ordines diſtincti: p̄ut ſequunꝭ diſtinctionē nature. teneꝭ autē cōmuniter a doctorib⁹ q̄ aliqui ceciderūt de ſingulis ordinib⁹: ⁊ ſic noīa ſingulorū demonuꝫ remanēt in demonibus. Primus aūt ordo inferioris hierarchie noīaꝭ ordo principatuū: quia preſunt diuerſis regnis: et ſicut angeli ſancti promouent diuerſa regna ſibi cōmiſſa ad bonum. ſic p oppoſitum ſunt angeli mali ea impellentes ad malū. igitur de angelo malo p̄ſidente regno vandaloꝝ diciꝭ hic: Et habebant ſuper ſe regem angelū abyſſi. cōpellentem eos ad vaſtationē boni. iō ſubdiꝭ: h Cui nomen hebraice abaddon.i. diſpergēs vel exterminās. et ponitur hoc nomen in trib⁹ linguis principalibus: q꞉ plures hoīes de linguis iſtis extermiauerūt: vel q꞉ iohānes ſcribebat vniuerſali eccleſie q̄ fundata eſt in omnib⁹ linguis p tres p̄ncipales hic ſignificatis. i Ue vnū abijt.i. vna grauis pſecutio.ſ. vandalorum. k Et ecce veniunt adhuc duo ve.i. due graues tribulatiōes alie. l Et ſextus angelus. Hic ↄñr agiꝭ de fautorib⁹ hereſum q̄ꝫtum ad italicos et p̄ncipes cōſtantinopolitanos. Ad cui⁹ intellectū ſciēdū q̄ anaſtaſius imperator hereſi euticiana corruptus cepit imperare anno dn̄i. cccc. xciij. et imperauit annis: xxv. ⁊ tūc regnabat in italia theodoricus rex arrianus. ⁊ tūc tp̄is electi ſunt duo pape in cōtentiōe.ſ. ſymmachus ⁊ laurenti⁹: p quib⁹ facta eſt contentio magna in populo chriſtiano ⁊ in clero p̄cedens vſqꝫ ad homicidia multa. finaliter tamen eccleſia laurentiū repulit ⁊ ſymmachum approbauit. paſcaſius aūt diacon⁹ cardinalis: lꝫ al's eēt ſanctus ⁊ deuotus: tn̄ in h̄ errauit: q꞉ laurentiū q̄ꝫtum potuit ſuſtinuit: p̄pter qd̄ poſt mortem ſuā inuent⁹ fuit in pena purgatorij a germano epiſcopo capuano: vt refert Grego. dialogoꝝ libro. iiij. ex h̄ aūt mota eſt tribulatio magna in eccl'ia p quattuor hoīes p̄dictos.ſ. laurentiū ⁊ ſymmachū p papatu ⁊ anaſtaſium ⁊ theodoricū p çelo hereſū ſuarū: nā vidētes clerū catholicū ↄtendentē vſqꝫ ad homicida reputauerūt eū peiorē q̄ꝫ an̄: ⁊ ſil'r doctrinā catholicā p̄pter qd̄ incitati fuerunt ad eius pſecutionē: ⁊ iſti quattuor p̄dicti noīanꝭ hic angeli: q꞉ nomē angeli in hoc libro indifferenter attribuiꝭ bonis ⁊ malis: vt p꞉ꝫ ex ſupradictis. His igiꝭ p̄miſſis ſic p̄ceditur: q꞉ primo ponitur eccleſie tribulatio. ſc̄do eius ↄſolatio. ca. ſe. Prima adhuc in duas.ſ. in partē principalem ⁊ incidentalem que incipit ibi: Et ceteri hominū. Circa primū d꞉: Et ſextus angelus tuba cecinit.ſ. laurenti⁹ q̄ conatu improbo ⁊ verbo ſupbo ad papatū anhelauit. m Et audiui vocem vnam ex ⁊c̄.ſ. vocem paſcaſij cardinalis de collegio eccleſie romane exiſtētis qui in electione dedit vocem ſuam laurentio ⁊ eius partem ſuſtinuit cōtra eccleſie immunitatē. n Dicentē ſexto angelo.i. laurentio. o Solue quattuor an. qui al. ſunt in flu. ma. euphratē.i. in romano imperio: qd̄ vocaꝭ flumē magnū p̄pter multitudinē populoꝝ in eo exiſtētiū: ſm̄ q̄ d꞉. ī. xvij. Aque multe populi multi. Noīaꝭ etiaꝫ euphrates: q꞉ ſicut euphrates: eſt quart⁹ fluuius paradiſi: Gen̄. ij. ſic inter quattuor regna principalia regnum romanum d꞉ q̄rtū: Dan̄. ij. In h̄ aūt īperio q̄ttuor angeli.ſ. laurēti⁹: ſymmach⁹: anaſtaſius ⁊ theodoric⁹ tenebanꝭ ligati an̄ electionē laurētij inq̄ꝫtū ceſſabāt ab eccl'ie turbatione: q̄ p ei⁹ electionē ad turbationē eccl'ie excitati fuerūt mō p̄dicto. iō ſubdiꝭ: Et ſoluti ſūt ⁊c̄. p Qui pa. erāt ī ho. ⁊ diē ⁊c̄.ſ. ↄtinue eccl'iaꝫ pturbare. Sciēdū tn̄ q̄ paſcaſi⁹ ſtās p laurētio nō intēdebat hāc pturbationē: ſꝫ q꞉ ſecuta fuit: lꝫ p̄ter ei⁹ intētiōeꝫ ad electionē laurētij cui vocē ſuaꝫ dedit. iō d꞉ h̄ dixiſſe laurentio: Solue q̄ttuor āgelos ⁊c̄. q꞉ p ei⁹ ambitionē ipi ⁊ alij tres p̄ceſſerꝭ ad eccl'ie turba/

a Vicies mi. dena mi. Sꝫ decē ꝑcept⁹ legꝫ ꝑfecti: ꝯ q̄s du-plex numer⁹ ponit maloꝝ: qꝛ mali plꝰes ſunt bonis. b Et audiui ⁊c̄. Et vn̄ pono ſub certo nūero qꝛ audiui. i. intellexi ꝙ plures eſſent mali q̄ꝫ boni. c Et ita vidi. i. ſic̄ intellexerā ꝙ ad deſtructionē alioꝝ equitabāt. ſic intellexi ꝙ ꝑ diabolū h̄ faciebāt quē ſic̄ equi portabant: vel equi diaboli ſuꝑ q̄s mali fundant.
d Habebāt lori. ig. i. muniebat eos ſentētijs de quib⁹ ſequit̄ eterna pena vbi eſt ignis ⁊ fum⁹ ⁊ fetor vl' ha. lo. ig. i. eternā penā q̄ nunq̄ꝫ dimittit q̄s accipit. e Fumus ⁊ ſul. Propterea qꝛ ceci: ⁊ in tenebris poſiti: ꝓpter fe-torē vitioꝝ ⁊ maloꝝ opeꝝ. f Tanq̄ꝫ ca. leo. Superi⁹ i plaga locuſtarū vi-dit faciē hoīm: h̄ leonū. qꝛ heretici ali q̄d hūanitatꝫ oſtēdūt: miſtri antixp̄i q̄ꝺ docēt dictis ⁊ ſignis: h̄ etiā penis cogūt ꝯfiteri. g Procedebat ig. cā eterne pene. vl' ignis. i. cupiditas. fu-mus. i. ſuꝑbia. ſulphur. i. fetor maloꝝ operū. h Tertia ꝑs ⁊c̄. Mor. eſt. i. oēs reprobi de eccl'ia ⁊ ſilr̄ oēs iudei vel pagani: q̄ nunq̄ꝫ fuerūt bapticati nec ab eccl'ia ſeparati. i Siles ſer. Qui blandiunt̄ facie ⁊ occulte immit tunt venenum. ☞ Et vidi

ſ reprobos omnes.
nū vt occiderēt tertiā ꝑtem ho-minū. Et numer⁹ equeſtrꝫ exer-
a b c
cit⁹ vicies milies dena milia: et audiui numerū eoꝝ. Et ita vidi
a ſ diaboli vel homines ſuꝑ eos fundari.
equos i viſiōe: ⁊ q̄ ſedēbant ſuꝑ
a ſ ꝓpter ignē ire et libidinis.
d
eos hābebant loricas igneas ⁊
a ſ lapis fumidi coloris.
hiācynthinas et ſulphureas: et
a ſ. i. maiores int̄ miniſtros diaboli. ſ qꝛ ore
e f
capitā equoꝝ erāt tanq̄ꝫ capita
laniāt ⁊ ferēt. ſ. i. de ꝑdicatiōe aperte mala.
g
leonū et de ore ipſoꝝ ꝓcedebat ignis ⁊ fumus ⁊ ſulphur. Et ab
h
his trib⁹ plagis occiſa eſt tertia pars hominū d̄ igne et de fumo et ſulphure q̄ procedebāt ex ore
ſ vere de ore qꝛ.
ipſorū. Poteſtas enī equorū in
ſ. i. mala ꝑdicatione. a ſ. i. in occultꝫ decepti-
ore eoꝝ ē: et in cāudis eorū. Nā
onib⁹: ſi aꝑte nequeunt. a ſ et vere i caudis ha
i
cāudę eoꝝ ſimiles ſerpētib⁹ ha-
bēt poteſtatē. ſ alios maiores qui mordent.
bentes capita: et in his nocent.
ſ peribunt.
Et cęteri homies qui nō ſunt oc
ſ qꝛ iō pereūt qꝛ nō egerūt penitentiā.
ciſi i his plagis: neq̄ꝫ pęnitētiā egerūt de operibus manuū ſua
ſ nō egerūt ita quin adorarent.
rū vt nō adorarent demonia et
ſ quod turpius.
ſimlacra aurea ⁊ argētea ⁊ ęrea ⁊ lapidea ⁊ lignea: q̄ neq̄ꝫ vide-re poſſunt neq̄ꝫ audire neq̄ꝫ am-bulare: ⁊ nō egerunt pęnitentiā ab homcidijs ſuis: neq̄ꝫ a vene ficijs ſuiſ neq̄ꝫ a fornicatiōe ſua: neq̄ꝫ a furtis ſuis.

Nico. de lyra

tionē. a Vt occi. tertiā ꝑtē ho. Hec tertia ꝑs d̄r ꝑpl's catholic⁹: Vt dictuꝫ eſt. s̄. iiij. ca. q̄ i magna ꝑte fuit occiſuſ partim ꝑ malos adherētes laurētio. et ſilr̄ ꝑ adherētes ſymmacho: ⁊ par-tim ꝑ anaſtaſiū imꝑatorē hereticū: q̄ multos ep̄os i exiliū miſit ⁊ ml'tos ca tholicos afflixit. ⁊ ꝑtim ꝑ theodoricū regē arrianū: q̄ totā italiā q̄ꝫtū ad or-thodoxos gladio ꝑdere voluit ⁊ ſctm̄ iohānē papā ⁊ ſymmachū ⁊ boecium viros ꝑclariſſimos: ⁊ ꝯſules martyri çauit: vt hr̄ i legēda ſctī iohis pape et martyrꝫ. b Et nu. eq̄. ex. i. adheren tiū ꝑdictis q̄ttuor ⁊ mouentiū eos ad turbatiōeꝫ chriſtianoꝝ. c Vicies mi lies. hic ponit̄ nūer⁹ d̄termīat⁹ ꝓ nūe ro idetermīato: ſic̄. s̄. iiij. ca. ⁊ deſigna tur ꝙ ibi erat magna ml'titudo.
d Et ita vidi eq̄s. i. ſubditos ꝑdictis q̄ttuor ⁊ obediētes eis i malo ⁊ ſpāl'r anaſtaſio ⁊ theodorico. e Et q̄ ſede bāt ſuꝑ eos. ſ. q̄ttuor ꝑdicti āgeli eos docētes. f Habebāt lori. ſic̄ i bonis homībus iuſticia d̄r eoꝝ lorica: Eph. vj. Induite loricā iuſticie. ſic ꝑ oppoſi tū iniuſticia d̄r h̄ lorica maloꝝ. g Ig neas. per appetitū feruidum nocēdi.
h Et hiacynthinas. i. celeſtꝫ coloris in q̄ deſignat̄ apparēs çelus fidei. naꝫ heretici aſſerētes ſe hr̄e fidei veritatē: ex h̄ excitāt ꝯ vere ca-tholicos ꝑſecutionē. i Et ſulphureas. ꝓpter feditatē vi-tioꝝ exiſtētē in eis ⁊ ꝓcedētē ex̄ in oꝑib⁹ malis. k Et ca. equoꝝ. i. ꝑncipes maloꝝ ei obediētiū. l Erāt tāq̄ꝫ ca. leo. in q̄ notat̄ crudelitas eoꝝ. m Et de ore ip̄oꝝ ꝓ. ignis. ſ. emulationis quātū ad ſymmachū ⁊ laurētiū. n Et fum⁹ vanitatꝫ q̄ꝫtū ad anaſtaſiū. o Et ſul. fetoris q̄ꝫtū ad theo-doricū arrianuꝫ. p Et ab his tri. pla. ⁊c̄. tertia ꝑs hoīm. i. magna ꝑs xp̄ianoꝝ mō predicto. q Ptās enī eq̄. i ore eoꝝ eſt. i. i q̄ttuor ꝑncipalib⁹ ꝑdictꝫ ſic̄ ⁊ os ē prima ꝑs capitis:
r Et i cau. eoꝝ. i. i miſtirs ſeq̄ntib⁹ eos ad malū. s Nam cau. eoꝝ ſi. ſer. ꝓpt̄ aſtutiā ſerpētinā q̄ erat in eis ad catholi-cos ꝑſequēdū. t Habētes ca. nā in exercitib⁹ ſunt tribuni et centuriones ⁊ huiuſmodi qui ſunt capitanei reſpectu ſub-ditoꝝ ſibi. v Et i his nocēt. i. icitabāt enī ſuos ſubditoſ ad ꝑſequēdū vere chriſtianos. x Et ce. hoīes. Hec ē ꝑs icidē-talis. nā iohānes i h̄ libro deſcribit ſtatū eccl'ie: tꝑe xᷓo theo dorici regꝫ d̄ q̄ imediate an̄ dixerat ꝯtigit quedā occaſio ma-gna i paganis q̄ nō ſūt de eccl'ia. ⁊ ſic deſcribit̄ h̄ incidētalit̄.
tūc enī

tūc enī ſaxones ꝯ turingos pugnauerūt: ⁊ plures eoꝝ fuerūt occiſi hic̄ ⁊ ide q̄ꝫ de chriſtianis i ꝑdicta anaſtaſij ⁊ theodorici ꝑſecutiōe. ⁊ h̄ eſt q̄ꝺ d̄r: Et ceteri hoīes. ſ. ſaxonū ⁊ turingorū q̄ nō ꝯfitebant̄ xp̄m. y Qui nō ſūt occiſi i his pla. i. ꝓ fide xp̄i ſuꝑple ſūt occiſi morte corꝑali eterna. ⁊ h̄ eſt modus loq̄n-di q̄ apꝺ Heb. d̄r decurtat⁹: ſic̄. ij. Reg. v. Propoſuerat dauid i die illa ꝑmiuꝫ ei q̄ ꝑcuſſiſſet iebuſeū ⁊c̄. ⁊ nō d̄r q̄le ſit illud ꝑmiū ſꝫ ē ſupplēdū ꝙ eēt ꝑnceps militie ſic̄ ſupplet̄. j. Paral. xj. ⁊ ſic ſubintelligē dū ē h̄ ꝙ iſti nō ſolum erāt mortui morte corꝑali: ſꝫ etiā gehēne. ⁊ ſubdit̄ cauſa cū d̄r: z Neq̄ꝫ penitētiā egerūt d̄ operib⁹ manuū ſuaꝝ. i. de pctīs cōmiſſis. ⁊ notā-tur q̄nq̄ꝫ genera pctōꝝ. ſ. ml'tiplex homi-cidiū: ml'tiplex veneficiū ⁊ luxuria ⁊ fur tum. et patet littera. Ca. IX

Moraliter.

a† Et q̄nt⁹ an-gelus ⁊c̄. Scd̄m lr̄alē ſeuſū iſte fuit valens iꝑator arria na ꝑfidia deprauat⁹: a q̄ vādali petierūt vt mitteret eis ſacerdotes chriſtianos q̄ eos iſtruerēt ⁊ bapticarēt ⁊ ipſe miſit eiſ ſacerdotes arrianos q̄ eos hereſi arria-na corruperūt. Et iō ꝑ ip̄m ſignificat̄ epi ſcop⁹ malus q̄ ad regimē eccleſiaꝝ mittit ſacerdotes morib⁹ ⁊ ſcīa deficiētes: ꝑ q̄ꝝ exēpla mala ſubditi peiorant̄. ⁊ ſic dicit̄: b† Vidi ſtellā. i. ep̄m malum q̄ ſtella d̄r rōne officij. vt hr̄. s̄. j. ca. ſtelle ſeptē ange li ſūt eccleſiaꝝ. i. epiſcopi † De celo ce-cidiſſe i terrā. ꝑ terrenoꝝ cupiditatem.
c† Et data ē ei cla. pu. abyſſi. qꝛ ꝑmittit̄ ei abuti ꝑtāte epiſcopali. d† Et aperu it puteū abyſſi. aperiēdo viā ſimonie q̄ ē abyſſus culpe. † Et aſcēdit fum⁹. ſ. in-famie. ⁊ obſcurat⁹ eſt ſol. i. xp̄s in quē q̄-dāmodo iſte fum⁹ redūdat. nā hoīes ali q̄n murmurāt cōtra eū eo ꝙ ꝑmiſit talem prelatū ꝓmoueri. g† Et de fu. pu. exi-erūt locuſte. ſ. ſacerdotes ⁊ miniſtri ſimo niace ꝓmoti. h† Et data ē illi ꝑtās ⁊c̄. ſ. ledēdi ꝑpl'm ſb̄ditū mal' xᷓbis ⁊ exēpliſ. i† Et ꝑceptū ē illis ne le. ⁊c̄. i. hoīes vi-rētes ſctā ꝯuerſatiōe et radicatos i fide. tales enī nō ledunt̄ mal' eoꝝ: qꝛ ſcādali-çari ē puſilloꝝ. iō ſb̄dit̄: l† Niſi tm̄ ho. q̄ ñ hn̄t ſignū dei i frōtib⁹ ſuis. i. q̄ nō ſūt firmi i fide formata charitate ad ꝯfitēdū ꝯſtāter xp̄m oꝑe ⁊ ſmone. m† Et da-tū ē eis occi. ⁊c̄. ſ. corꝑalit̄ vt dic̄ Glo. in-terlinearꝫ. n† Sꝫ vt cru. eos mēſibus q̄nq̄ꝫ. mēſis d̄r a mene q̄ꝺ ē defect⁹ ⁊ ꝑ h̄ ſignificant̄ q̄nq̄ꝫ defect⁹: q̄ ſūt i mal' ſacer dotib⁹. ſ. ſcīe: vite: eloq̄ntie: miſicordie: et iuſticie. ꝑ q̄s ſubditꝫ bona debita ſub-trahunt̄ ⁊ oppoſita mala inferunt̄.
† Et i dieb⁹ illis q̄rent hoīes mortē. nā hoīes çelū dei habētes vidētes talia di-cūt aliq̄n turbati. vtinā ñ vidiſſem⁹ talia mala. ſic̄. j. Macha. iij. d̄r: Melius eſt nobis mori i bello q̄ꝫ videre mala gētis no-ſtre: ⁊ ſctōꝝ. q† Et ſil'itudines locuſtaꝝ ⁊c̄. qꝛ tales ſacerdo tes parati ſūt ad faciendū malū. r† Et capita eaꝝ tanq̄ꝫ co rone. qꝛ ꝓpt̄ tōſurā clericalē ⁊ ordinē hoīes deferūt eis hono rē. b† Et habebāt capillos ſic̄ capil. mulieꝝ. eis vtēdo ꝓut ꝑn̄t ad ornatū illicitū. c† Et dē. eaꝝ ⁊c̄. ꝑ q̄ꝺ ſignificat̄ cru-delitas ip̄oꝝ. d† Et habebāt loricas. i. falſas excuſationes maloꝝ ſuoꝝ. e† Et vox alaꝝ e. ⁊c̄. iſte ale ſūt potētia tꝑalis et ſuꝑbia ex q̄bus ꝓcedūt xᷓba iactatiua ⁊ ꝯtumelioſa.
f† Et habebāt caudas ⁊c̄. i. familiares malos. eos ſequētes.
† Et poteſtas eaꝝ nocere ⁊c̄. ⁊ exponat̄ ſic̄ pri⁹. g† Et ha-bebāt ſuꝑ ſe regē ⁊c̄. ſ. diabolū cuius ſequunt̄ inſtinctum.
l† Poſt hec ⁊ ſext⁹ angelus. ⁊c̄. Hic ad lr̄am d̄r fuiſſe laurē-tius q̄ ꝑ ꝯtentionē conat⁹ eſt papatū obtinere ex q̄ ſecuta fuit turbatio eccl'ie: ⁊ ꝑ ip̄m ſignificat̄ q̄libet ambitioſus q̄ ꝑ ꝯten tionē iniquā obtinere nitit̄ eccl'ie dignitatē: ⁊ ꝑ h̄ ſoluunt̄ q̄t-tuor angeli ſathane quib⁹ nitit̄ ꝓpoſitū obtinere. ſ. falſitas aduocatoꝝ malignoꝝ ꝓ eo loquentū. malignitas detractoꝝ
cōtra

cōtra impediētes ipm:duplicitas adulatoꝝ falſo ipm cōmen/
dantiū:ꝛ cupiditas magnatoꝝ:ipm munerib⁹ ſuſtinētiū.d̄ q̇/
bus d̄r: o† Solue q̄ttuoꝛ āgelos ꝛc̄.Euphrates frugifer in/
terp̄tat ꝛ iō ſignificat cumulationē diuitiaꝝ cui⁹ appetitu liga
ti ſūt p̄dicti q̄ttuoꝛ:ꝛ iō qn̄ dant eis munera:ſoluunt ad loq̄n
dū ꝓ malicia ꝓmouēda. p† Qui parati erāt ī horā ꝛ diem
ꝛc̄.i.ꝯtinue. a† Ut occi.tertiā ꝑtē hoīm.ad inuicē litigātiū
q̄ꝝ vna ꝑs hꝫ iuſticiā ꝛ alia ꝑs oppoſitū.ꝛ tertia ꝑs ē iudicā/
tiū.partē xo iuſtā parati ſūt ꝓ munerib⁹ q̄tū pn̄t īpugnare.
b† Et nūer⁹ equeſtr̄ ꝛc̄.ꝑ h̄ deſignat mltitudo magna taliū
et ponit hic nūer⁹ determinat⁹ ꝓ indeterminato. d† Et ita
vidi equos ꝛc̄.ꝑ h̄ intelligunt p̄dicti q̄ttuoꝛ q̇ dicunt equi eo
ꝙ ſequunt inſtinctū demonis ſic̄ equ⁹ ſeſſoꝛis. iō ſequitur:
c† Et q̇ ſedebāt ſuꝑ eos habebāt loꝛi.ig.ꝛc̄.qꝛ demones in/
ſlāmāt eos igne cupiditatis quod ſignificatur ꝑ loꝛicas igne
as ꝛ coloꝛant fraudulētia iuſticie apparēt̄ qd̄ ꝑ hiacynthinas
ſignificat eo ꝙ hiacynthus eſt coloꝛis celeſt̄:ꝛ fedāt eos feto
re luxurie ꝛ carnalitat̄.qd̄ ꝑ ſulphureas ſignificat. k† Et
ca.eq̄ꝝ ꝛc̄.ꝑ h̄ deſignat crudelitas iſtoꝝ q̇ ſequunt habenaſ
demonū. m† Et d̄ oꝛe eoꝝ ꝓcedit ignis:diſſenſiōis int̄ ho
mines. n† Et fum⁹.vanitat̄. o† Et ſulphur.feditat̄ in/
famie. p† Et ab his trib⁹ plaḡ occiſa ē tertia ꝑs hoīm.ſ.
iuſtoꝝ mō p̄dicto. q† Ptās enī eq̄ꝝ ī oꝛe eoꝝ ē. nā aduo/
cati detractoꝛes ꝛ adulatoꝛes ꝛ iniuſte ſuſtētātes verbis ſu/
is dicta mala. r† Et in caudis eoꝝ.i. in familijs eoꝝ q̄ eis
aſſimilant in malicia. x† Et ceteri homīes ꝛc̄.qꝛ p̄dicti ma
li et etiā alij vt freq̄nter ꝓſperant in vita pn̄ti.poſſent autē
ꝑ h̄ aliq̇ credere ꝙ euaderēt punitionē dei. iō h̄ remouet cū
d̄r: y† Et ceteri ho. q̇ nō ſūt oc.ī his plaḡ.i.q̇ nō ſūt ꝑ im/
pugnationē maloꝝ tribulati. z† Neqꝫ penitētiā egerunt.
de malis ſuis que ꝯn̄r magis explicantur cū d̄r: † Ut ado
rarēt demonia ꝛc̄.ſed magis eis obſtinati ꝑmanſerūt:ꝛ ſub/
intelligit graui⁹ ī inferno punient q̄ quidā grauitas explica
ri nō pōt verbis humanis.iō ad h̄ ſignificādū h̄ tacet.

Glo. oꝛdi.

a ET vidi aliū an. Quia Ca. X
foꝛtis armat⁹:foꝛtē diabolum
exuperauit. b De celo.i.co/
gnitiōe angeloꝝ. c Amictū nu.i.ſe
hūiliantē aſſūptiōe carnis: vel qꝛ co
gnoſcibilē fecit. Latētē in carne q̄ ē
vobis refrigerium ꝯtra vitia. d Et
iris in ca. Qui verā de deo hꝫ cogni/
tionē reputat eū deū. e Tāq̄ colū.
ig.i.illi in quib⁹ vere lucet imago dei
vt in ꝯtēplatiuis vel p̄dicatio. f Et
habebat ī ma. Oēs ſcripturas oꝑati/
one ſua cōpletas:partim p̄dicādo:ꝑ/
tim q̄ de ſe dicta erāt cōplēdo tandē
ſuis ſenſuꝫ aperiēdo. g Pedē ſuuꝫ
de.i.poꝛtatoꝛes firmi ī fide ꝛ alios ſu/
ſtinentes. h Siniſtrū aūt ſuꝑ ter.i.
ſuꝑ eos q̇ quoq̇ mō ſuſtētabāt:ꝛ ſi nō
credebāt. Hoc eſt poſuit maioꝛes et
firmioꝛes p̄dicatoꝛes ſuꝑ maioꝛeſ pec
catoꝛes:mioꝛes ſuꝑ mioꝛes. i Quē
admodū cū leo ru. Uox leonis oñdit
ei⁹ virtutē:ꝛ infert terroꝛē cū leo cau/
da circa ſiluā ſulcū fecerit ꝛ rugit nul
la feraꝝ audet exire:ita xp̄s ſuos in fi
de ꝯcludēs:rugit ne aliq̇s exeat.
k Scriptur⁹ erā. Hic fert ꝑſonā eo/
rū q̇ antixp̄i tpe volēt p̄dicare ex p̄ce/
dentiū imitatiōe. l Signa q̄ lo. In
ſpirationē diuinā vel angelicā admo/
nitionē. m Et angel⁹ ꝛc̄. Cū tanta
deſolatio erit ī ecclīa ꝙ etiā p̄dicatio
erit ablata:ne fideles deſperēt accipi
unt ꝯſolationē nō ad detrimentū ſue
ſalut̄ p̄dicationē ſubtrahi. n Iura/
uit. Et ꝑ h̄ firmiter ſtatuit:qꝛ de⁹ erat
nā ſi xp̄s reſurrexit ꝛ nos reſurgem⁹.
o Et ea q̄ ī illo. Cuꝫ dic̄ creauit ea q̄
in eo ſunt:hereſim q̄rūdā deſtruxit:q̇
aſtruūt res q̄ſdā nō creatas a deo ſꝫ a
demone vt bufonē. ¶ Temp⁹

ſ illis contrarium.
a ET vidi aliū an Ca. X
e angelum foꝛtē deſcenden
ſ deus erat in chꝛiſto mundū re/
b conciliāns ſibi.
c d tem de celo amictū nube: ꝛ iris
in capite eius. Et facies ei⁹ erat
a ſ qꝛ ſpūſancto accēſi ꝛ alios illumināntes.
e vt ſol: ꝛ pedes ei⁹ tanq̄ colūna
f ignis. Et habebat ī manu ſua li
a ſ .i.predicatoꝛes infirmioꝛes.
g bellū apertū:ꝛ poſuit pedē ſuuꝫ
a ſ .i.in pctīn fluxioꝛes. b ſ .i.min⁹ firmos.
h dextrū ſupꝛa mare:ſiniſtrūꝫ aūt
ſuꝑ terraꝫ:ꝛ clamauit voce ma/
ſ de magnis agente. a ſ tam terribiliter. ſ et
i gna queādmodū cum lēo rugit.
iō qꝛ iſti ab eo miſſi predicauerunt.
†Et cū clamaſſet locuta ſūt ſeptē
ſ .i.q̄ta.
tonitrua voces ſuas. Et cū locu
a ſ vniuerſi ſucceſſoꝛes terroꝛem inferentes.
ta fuiſſent ſeptē tōnitrua voces
a ſ tēpoꝛi eoꝝ cōgruas vel que. ſ intelle/
k ſuās:ꝛ ego ſcriptur⁹ eram. Et au
xi quia illi tūc intelligent.
diui vocē de celo dicentē mihi:
a ſ .i.ſigilla vt amicis pateat ꝛ inimicos lateat
l Signā q̄ locuta ſunt ſeptē toni/
a ſ .i.manifeſtare infidelib⁹ i q̇b⁹ locū nō hn̄t
m trua:ꝛ noli ea ſcribēre.†Et ange
lus quē vidi ſtātē ſuꝑ mare ꝛ ſu
a ſ .i.exaltauit. b ſ .i.hūanitatē quā oꝑat⁹ erat
pꝛa terrā leūauit mānū ſuam ad
n celū:ꝛ iurauit ꝑ viuētē i ſecl̄a ſe/
a ſ qꝛ qui de nihilo omnia fecit:ſuos et in meli⁹
recreare potuit.
o culoꝝ qūi creauit celū ꝛ ea q̄ i il/
lo ſūt ꝛ terrā ꝛ ea q̄ i ea ſūt:ꝛ ma

Nico. de lyra

d Et iris in capite eius.quia nuncia
uit pacē eccleſie.eſt enim iris ſignū fe/
deris: Gen̄.ix. e Et facies eius erat
vt ſol.ꝓpter fidei ſue ſplendoꝛem.
f Et pedes ei⁹ tāq̄ colū.ignis.ꝑ pe/
des intelligunt affectiōes:qꝛ ſicut coꝛ
pus mouet pedib⁹:ſic anim⁹ affectib⁹.
habuit aūt iſte iuſtin⁹ affectiones accē
ſas igne charitat̄ ad ꝓmotionē chꝛi/
ſtianitatis. g Et habebat in manu
ſua li.apertū.qꝛ ſcripſit ꝛ miſit ep̄l'as ꝑ
totū imperiū ſuū in fauoꝛē chꝛiſtiano/
rum. h Et poſuit pe.ſuū dex.ſupꝛa
ma.ſini.aūt ſuper terrā. qꝛ ſcripſit ha/
bitātib⁹ ī terra ꝛ ī inſulis maris. Uel
aliter.ꝑ mare qd̄ eſt locus aquarū ītel
ligit pp̄l's chꝛiſtian⁹ ꝑ aquaꝫ baptiſmi
regenerat⁹.per terrā xo pagani in ter
renis deſiderijs fixi:de vtriſqꝫ xo ml'/
ti erāt de imperio iuſtini:ſed fuit mag̃
fauoꝛabilis chꝛiſtianis. pꝛopter quod
dicit: Poſuit pedē ſuum dextrū ſupꝛa
mare ꝛc̄. i Et clamauit vo. magna.
dās īperiali auc̄te mādata. k Quē/
admodū cū leo rugit.ad terroꝛē arria/
noꝛū. vn̄ dicit Pꝛouerb.xx. Sicut ru/
gitus leonis:ita et terroꝛ regis.ꝛ ſicut
clamoꝛ iſte fuit terribilis arrianis: ita
fuit cōſolabilis catholicis.ideo ſubdi/
tur: l Et cū clamaſſet lo.ſunt ſe.to.
vo.ſuas.i.vniuerſitas eccleſiarū ſepte
nario numero deſignata: eo ꝙ vniuer
ſitas ſeptenario d̄ſignat. vt dic̄ Greg.
Homel.xxv. Et clamauit in voces lau
dū diuinarū.verūtn̄ qꝛ iuſtinus nō ꝑ/
fecit cōtra arrianos qd̄ intendebat ra
tione p̄dicta.ideo ꝓhibet iohānes ea
ſcribere.vnde ſubdit: Signa que lo/
cuta ſunt ꝛc̄. m Et angelus. Hic cō
ſeq̄nter deſcribit ecclīe ꝯſolatio ꝓmiſ/
ſa ꝑ angelū iuſtini. Circa qd̄ ſciendū
ꝙ imperatoꝛes et reges habent duos
angelos cuſtodes: vnū ratione ſingu/
laris perſone:ſicut et ceteri homines.
Matth.xviij. Uidete ne contemnatis
vnū ex his puſillis:dico enī vobis qꝛ
angeli eoꝝ ſemꝑ vidēt faciē patr̄ mei q̇
in celis eſt.ꝛ iſti angeli ſunt de oꝛdine inferioꝛi. alterum xo
ratiōe dignitatis ſeu officij: ſingulis enī regnis p̄ſunt ange/
li qui dicunt pꝛincipat⁹:ꝛ ſunt de ſuperioꝛi oꝛdine inferioꝛis
hierarchie.ꝛ iſti ſunt cuſtodes ſpecialiter regum inq̄tum in
eis virtualiter conſiſtunt regna: ꝓpter quod noīant pꝛinci/
pes ī ſcp̄ture: Dan̄.x. Nemo ē adiutoꝛ me⁹ in om̄ib⁹ his niſi
michael pꝛinceps veſter.ꝛ ibidē: Cū egrederet apparuit p̄n
ceps grecoꝝ veniēs.ꝛ iō iſti angeli aliq̄n accipiunt ꝓ regib⁹
ſeu regnis q̇b⁹ p̄ſūt.ꝛ ſic ē ī ꝓpoſito vt mag̃ videbit ꝯſeq̄n/
do.dicit igit: Et angelus ꝛc̄.i.angelis iuſtini rōne imperij.
n Leuauit manum ſuam ad celum: ꝛ iurauit: ad maioꝛem
rei future aſſertionem.

A

B
†.93. diſ.c. diaconi ſūt q̇s in pꝛiu.

†Dan̄.12. e De iureiu/rā.c.ſi xp̄s.

C

Nico. de lyra

ET vidi. Poſtq̄ de/ Ca. X
ſcripta eſt ecclīe multiplex tri/
bulatio.hic ꝯn̄r deſcribit eius
initial ꝯſolatio. ꝛ p̄mo ponit act⁹ ꝯſo
latiōis.ſcd̄o fruct⁹ d̄uotiōis.ca.ſe. Pꝛīa ī duaſ:qꝛ p̄mo ponit
dicta ꝯſolatio ꝑ īpatoꝛē iuſtinū.ſcd̄o ei⁹ ꝯtinuatio ꝑ iuſtinia/
nū nepotē ſuū.ibi: Et audiui vocē. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ iuſti
nus ſenioꝛ p⁹ anaſtaſiū hereticū īꝑauit ānis.x.ꝛ cepit īperare
āno dn̄i q̇ngētēſimo.xviij.q̇ amoꝛe religiōis xp̄iane feruēſ vo
luit ī ꝑtib⁹ oꝛiētis ecclīas arrianoꝝ eis auferre: ꝛ ꝑ ep̄os ca/
tholicos ꝯſecrari:ſꝫ n̄ ꝑfecit īpedit⁹ p̄cib⁹ iohis pape ne occaſi
one hui⁹ oēs xp̄iani de italia occiderent gladio ꝑ theodoꝛicū
regē arrianū:q̇ tn̄ poſtea interfecit ſanctū iohānē. vt p̄dictuꝫ
eſt.igit de iuſtino d̄r hic: Et vidi alteꝝ angelū foꝛtē: ꝓpter im
perialē ꝑtātē. b Deſcedentē de celo.ſ.militāt̄ ecclīe ꝑ rege/
nerationē baptiſmalē. c Amictū nube,baptiſmalis gratie.

☞ a Tp̄s am.nō ⁊c̄.i.nulla varietas ſꝫ eterna ſtabilitas aīaꝝ immoꝛtalitas. Hoc illi vltimi cōſiderātes patient̄ libēter. b Cōſūmabit̄ myſte. Quia tꝑe antixp̄i tāta erit deſtructio ꝓhibet̄ ill' q̄ erūt tꝑe ipſiꝰ p̄dicatio q̄uis p̄/dicare velint cuꝫ et ex añceſſoꝛibꝰ ſuis habe/bāt officiū p̄dicandi. Illi aūt iō p̄dicauerūt qꝛ a xp̄o ad h̄ inſtituti fuerūt. xp̄s vo eos inſtituit: qꝛ tūc tp̄s p̄di/candi erat et ip̄e ad h̄ venerat: ſed mō vide deſtructionē tꝑis an/tichꝛiſti ꝯtrariā ꝯſtructioni quā xp̄s fecit ⁊ ꝑ h̄ ꝑpende p̄dicatio/nem merito ſubtrahi.

Uel aliter deſcripta ſeuitia antixp̄i cōſolationē ſubdit quaꝫ ha/bebūt tūc tꝑis.ſ.qđ fideles ꝯſiderabūt ta/lia de xp̄o ī coꝛde ſuo qđ erit eis cōſolatio.

c Myſteriū.i.remūeratio ſanctoꝝ qđ ē ſe/cretū: qđ nec o.vi.nec au.audi. d Sic̄ euā/ge. Intētio ꝓphaꝝ fuit p̄ma de aduentu dn̄i ⁊ de ꝯſūmatiōe ſe/culi. e Et audiui vocē. Q.d.oſtēſa deſtructiōe que erit tꝑe antichꝛiſti: ⁊ inde etiā pꝛedicatiōe ſubtracta: et ob h̄ fidelibꝰ ꝯſolatione adhibita monet̄ q̄ vidit iteꝝ p̄dicare q̄ſi dicat̄ apte ſibi. Ecce reuelaui tibi oīa mō vade ⁊ p̄dica: nec qꝛ ſūt aſpera deuita: nec terrearis ꝓ tribulatione aliq̄: qꝛ nō tāta patiet̄ q̄ta patient̄ qui pſe/uerabunt tꝑe antixp̄i. hoc ad conſolationeꝫ p̄ſentis eccl'ie hic ap/ponit̄: vbi maioꝛ tri/bulatio ꝓnunciatur. f Uade. Qđ bn̄ ſcie/bat intelligere monet̄ vt ꝑ admonitiōeꝫ alij p̄dicaturi īfoꝛment̄. g Stantis ſupꝛa ma/re. Quia implere graue ē humanitati: que eſt mollis et fragilis. h Et abij. Quia de/us ſi quem paratum videt quod neceſ/ſarium eſt ſponte offert. i Ad ange/lum: id eſt ad ſcripturam a deo comple/tam et fidelibus intimatam. k Et di/xit mihi. Opoꝛtet te iterū ⁊c̄. Cum ergo reciperem licet amara intelligerem: mo/nuit vt nec pro moꝛte dimitterem.

† 23.diſ.ca. exoꝛciſta.et lectoꝛ.

Et datus eſt mihi ca/lamus. Ca. XI Cum iniunxiſſet predicationeꝫ adiutrices dat ſcripturas per quas eam exerceat.

m Metire: id eſt ita ſm̄ vniuſcuiuſqꝫ capacitatem pꝛedica: vt cōſtituas eccle/ſiam et in ea altare. n Atrium: id eſt falſos chꝛiſtianos qui ſe eccleſiam ſimulant ſed factis abnegant.

a ſ qꝛ immoꝛtales ⁊ impaſſibiles efficientur cū ecōtra tempus maioꝝ ſit in ſecula.

a re ⁊ ea q̄ in eo ſunt: qꝛ tēpꝰs amplius nō erit: ſed ī diebus vocis

a ſ cum p̄dicauit qđ diu nō durabit.

ſeptimi angeli cūm ceperit tuba b

b c canere: conſūmabit̄ myſterium c

d dei: ſicut euangelicauit ꝑ ſeruos d

a ſ diuinā admonitiōeꝫ.

e ſuos ꝓphetas. Et audiui vōceꝫ e

ſ de eiſdem.

de celo iterū loquentē mecū ⁊ di

ſ rōnē reddētē. ſ .i.ꝑ eā ītellige. ſ .i.ꝓme/rere dei grām.

f centē: Uade ⁊ accipe libꝛū aper/ f†

a ſ .i.parati adiuuare oēs accedentes.

g tū de manu angeli ſtāntis ſupꝛa g

a ſ ſicut obediens ⁊ ampliaui mentem

h i mare ⁊ ſuꝑ terrā. Et ābij ad āgelū

ſ oꝑatiōe ⁊ oꝛōne.

lū dicēs ei: vt daret mihi libꝛū.

ſ .i.tractatū ingrēdo ⁊ oꝑando.

k Et dixit mihi accipe libꝛū: ⁊ de/ h

uoꝛa illū: ⁊ faciet amaricari ven i

a ſ ſed placebit cogitando ⁊ pꝛedicando.

trem tuū: ſed ī oꝛe tuo erit dūlce

tanq̄ꝫ mel. † Et accepi libꝛum de

ſ .i.oꝑatione chꝛiſti ſubſequendo.

manu angeli: ⁊ deuoꝛaui illū et erat ī oꝛe meo tāq̄ꝫ mel dulce. Et cū deuoꝛaſſeꝫ eū: amaricatꝰ ē vē

ſ qꝛ exibis de carcere.

ter meꝰ. Et dixit mihi: Opoꝛtet k

te iterū ꝓphetare pplis ⁊ genti

bus: ⁊ linguis et regibꝰ multis.

l Et datꝰ ē mihi Ca. XI l†

a ſ ſcriptura calamo ſcꝑta. b ſ .i. ſceptro qꝛ reges ꝯſtituit admonēs.

calamꝰ ſil'is virgē et di/

ſ erige ad p̄dicandū.

m ctū ē mihi: Surge ⁊ metire tem/ m

a ſ .i.xp̄m. b ſ .i.ꝯſtituas q̄liter ibi adoꝛent.

plū dei ⁊ āltare: ⁊ ādoꝛātes ī eo.

n Atriū aūt qđ eſt foꝛis templum n†

ſ excōmunicādo oſtende ſe eſſe foꝛis. a ſ omi/no ſubtrahe p̄dicationem.

eijce foꝛas: et ne mētiaris illud:

a Quia tp̄s nō erit amplius. nō eſt ꝑ h̄ ītelligēda ceſſatio tꝑis ſimpl'r: qu ia poſt tubiciniū ſeptimi angeli in h̄ libꝛo deſcribit̄ magnus decurſus tꝑis vſqꝫ ad finē mūdi. ſed ceſſatio tꝑis q̄ꝫtū ad virtutē hereſis arriane: vt videbit̄ ca. ſe. qđ fuit impletū iuſtini iunioꝛis tꝑe q̄ fuit tertiꝰ imperatoꝛ ab iſto iuſtino ſe/nioꝛe: ex q̄ ꝑꝫ ꝙ illud qđ dꝛ h̄ de angelo ſtāte ſupꝛa mare ⁊ ſuꝑ terrā ꝙ leua/uit manū ſuā ⁊ iurauit ⁊c̄. nō pōt ītelligi de iuſtino ſe/nioꝛe: qꝛ nō habuit noticiā de fiendis poſt moꝛtē ſuā: ſꝫ angelꝰ ſuꝰ cognouit ꝑ diuinā reuelationē ꝙ volun/tas iuſtini ſenioꝛis đ deſtructiōe arriane hereſis q̄ tn̄ fuit īpedita rōne p̄dicta tꝑe iuſtini iunioꝛis foꝛet com/plēda: ⁊ ſic̄ p̄cognouit: ſic iurauit. b Cum ce.tu.ca. nā ī pꝛīcipio īperij iuſtini iunioꝛis fuit h̄ cōpletū: vt vi/debit̄. c Conſummabit̄ my.i.ſecretū a deo ꝓuiſuꝫ d Sic̄ euā.ꝑ ſer.ſu.ꝓ.q̄ p̄dixerūt dn̄m ieſuꝫ xp̄m cuꝫ ſuis fidelibꝰ regnaturū. ⁊ ſic tꝑe ſeptimi angeli p̄ualu/erūt xp̄iani ꝯ hereticos īfideleſ: ⁊ tūc audiuit iohēs đ celo voces d. Factū ē regnū nr̄i huiꝰ mūdi dn̄i ⁊ xp̄i eiꝰ. vt hr̄. ca. ſe. e Et au.vo. h̄ ꝯn̄r ponit̄ ꝯſolationis eccl'ie ꝯtinuatio ꝑ īꝑatoꝛē iuſtinianū: q̄ in p̄ncipio ſui regni fuit vere catholicꝰ. ⁊ cepit īꝑare āno dn̄i q̄ngentesimo.xxviij. Fuit aūt hō l'ratꝰ ⁊ leges romanas ab/bꝛeuiauit: ⁊ in vno volumīe cōpilauit: qđ dictū eſt co/dex iuſtiniani: in q̄ multas leges chꝛiſtianis fauoꝛabiles poſuit: de q̄ loquit̄ hic iohānes d. Et audiui voceꝫ de celo. iſta fuit vox angeli ꝑ quē xp̄s loq̄bat̄ iohāni: vt hr̄ ī p̄ncipio huiꝰ libꝛi. f Uade ⁊ ac.li.ap.i.codi/cē iuſtiniani q̄ dꝛ h̄ accipiēdus a iohāne: qꝛ fauoꝛabil' erat eccl'ie: vt dictū ē. g De ma.angeli ſtā.ſu.ma.et ſuꝑ terrā. Hic fuit angelꝰ iuſtiniani rōne īperij: vt vi/debit̄. h Et dixit mihi acci.li.et deuo.illū. tāq̄ꝫ rē ī oꝛe delectabilē. i Et faciet amaricari vē. tuū. qꝛ iu/ſtinianꝰ in fine vite ſue fuit hereſi depꝛauatꝰ ⁊ ſic eius memoꝛia in libꝛo ꝯtēta facta fuit fidelibꝰ amara: q̄ in p̄ncipio vite ſue erat dulcis: ex h̄ ꝑꝫ ꝙ angelꝰ iſte qui tradidit libꝝ iohāni nō fuit iuſtinianꝰ: qꝛ lapſū ſuū in hereſim p̄uidit: ſꝫ angelꝰ eiꝰ q̄ etiā addidit loquēs io/hāni. k Opoꝛtet te ite.ꝓphe.ppl'is ⁊c̄. qꝛ poſtea de mltis gētibꝰ ⁊ ꝓpl'is iohānes ꝓphetice ſcꝑſit ī h̄ libꝛo. † Ezech.3

Moꝛaliter. a† Et vidi aliū an. Ca. X ⁊c̄. Hoc ad l'raꝫ expoſui đ imperatoꝛe iuſtiniano. Moꝛal'r aūt pōt exponi de ſummo pōtifice bono q̄ īperiali pilleo coꝛonat̄: ⁊ dꝛ ange/lus foꝛtis ꝓpter magnitudinē ꝑtātis: et deſcēdes de celo qꝛ dat̄ a deo. c† Amictū nube.i.diuīa ꝓtectione. d† Et iris ī capite eiꝰ. ſic̄ enī iris ē ſignuꝫ diuini federis: ſic papa bonꝰ a deo datꝰ ſignū eſt ꝙ deus eſt eccleſie pacificatꝰ. f† Et pedes eius tanq̄ꝫ columna ignis. nā eius affectiones accēſe ſunt igne charitatis g† Et habebat in manu ſua libellū. qꝛ ꝑtāteꝫ coercēdi malos per bullam. h† Et poſuit pedē ſuuꝫ ſupꝛa mare ⁊c̄. qꝛ ſua ꝑtās ſe extendit ad habitātes in terra ⁊ nauigantes ī mari. i Et clamauit voce magna ⁊c̄. excōicando hereticos ⁊ rebelles. l† Et cū clamaſſet locuta ſūt ſeptē tonitrua ⁊c̄. ꝑ ſeptē tonitruoꝝ: ſignificat̄ vniuerſitas p̄latoꝝ q̄ ꝑtāteꝫ hn̄t excōicandi ſuos ſubditos ꝯtumaces. ꝑ h̄ aūt ꝙ iohannes ꝓhibet̄ hic ſcribere. ſignificat̄ ꝙ hmōi cēſure nō ſunt mltiplicāde ſꝫ ſolū vtendū eſt eis ī magna neceſſitate. † Et iurauit ꝑ viuentē in ſecula ſeculoꝝ.i.firmiter diſpoſuit. a† Quia tp̄s ampliꝰ nō erit. ſic̄ dixi in expoſitiōe litterali: h̄ nō intelligit̄ đ ceſſatiōe tꝑis ſimplicit̄: ſꝫ q̄ꝫtū ad hereſim arrianā: ⁊ ſil'r papa debet deſtruere omnē hereſim ⁊ erroneā doctrinā. f† Uade accipe libꝛū ⁊c̄. hoc fuit dictū iohanni per quē p̄dicatoꝛ ſignificat̄ qui habet a papa poteſtatē exercendi officium p̄dicandi: ⁊ iſtud officiū dulce eſt ꝓpter ſpem pꝛemij: ſed cū poſtea p̄dicatoꝛ ꝑcipit ꝙ ſm̄ ſuam pꝛedicationē nō viuit amaricat̄ eius ꝯſcientia. nam arguit̄ ꝓpꝛia culpa et ſic dicit poeta: Turpe eſt doctoꝛi cum culpa redarguit ipſum. Ca. XI

Et datꝰ ē mihi calamꝰ. Poſt actū eccl'iaſtice ꝯſolatiōis ponit̄ h̄ fructꝰ de/uotiōis. et ſcđo reuertit̄ iohānes ad deſcribēdū pōdus cuiuſdā eccl'iaſtice tribulatiōis. ibi: Et ciuitatē ſanctā. Circa primū ſciendū ꝙ felix papa q̄ tꝑibꝰ il/lis pꝛefuit eccl'ie romane inſtituit feſtiuitatē dedicatiōis eccl'ie ꝑ annos ſingl'os ce/lebꝛari. In dedicatiōe vo ep̄s circūit eccleſiā dedicādā. ⁊ ſic ſe habet ꝑ modū mē/ſurāt' muros eiꝰ exteriꝰ: ⁊ ī pauimēto eccl'ie ab angulo ī angulū trāſuerſaliter ſcribitur alphabetū grecū: ⁊ ſic quodāmodo mēſurat̄ ſpaciū interiꝰ. ⁊ ſm̄ h̄ dic̄ iohā/nes ī ꝑſona eccl'ie loquēs ꝓphetice: Et datꝰ ē mihi calamꝰ ſil'is virge. nā dedicās templū in manu ſua poꝛtat aſperſoꝛium. m Surge ⁊ metire templum. verbū eſt felicis pape ad quēlibet epiſcopū ꝓ dedicatiōe eccleſie. n Atrium aūt quod eſt foꝛis ⁊c̄. ipſe enim inſtituit ꝙ non celebꝛaretur miſſa niſi ī loco conſecrato.

☞ Ciuitatē

✱ Quoniā

a Ciuitatē ſan. i.eccl'iaꝫ ad iuſte viuendū ꝯgregatā et virtutibus imbutā ꝑſequentur mēſibus .xl. duobꝰ.i.tribꝰ annis ⁊ dimidio:ꝗbus regnabit antichriſtꝰ.q.d.ſciatis oēs ꝑſecutiones ꝗ ſūt in p̄nti et ꝗ fuerūt ī p̄terito ab antixp̄o ꝓcedere:ſicut illas que erūt tp̄e ſuo. c Duobꝰ teſti. De helia et enoch agit̄ ꝑ ꝗs predicatores alij intelligunt̄.
b Et dabo duo. q.d.cū minoꝛ eſt tribulatio nō debet cellare:quia tp̄e ipſiꝰ cuꝫ grauioꝛ fuerit: faciā illos p̄dicare.
d Diebꝰ mille. Nota ꝙ hi dies nō perficiūt tres ānos ⁊ dimidiū: ſic̄ ⁊ xp̄s nō compleuit dimidium annū p̄dicatiōis ſue. e Hi ſunt due oli. Et ad exemplū hoꝝ debetis predicare. nā iſti f Super aquas.i.ſuper doctrinas ſuas que ſūt fidelibꝰ aque irrigātes. g In ſanguinē. In peccatū: vel cū audita negligit̄ vl' cū audiri etiā ꝯtemnit̄. h Egyptꝰ i. tenebroſa ſine cognitione dei.
i Et mūera. Dona ad litterā: vel cōgratulationes et cōfabulatiōes ad inuiceꝫ de eis loquētes.
k Et poſt tres. Oſtenſa tribulatione eoꝝ:ꝑ quorū exemplū iſtuꝫ inuitabat ad p̄dicādū: ⁊ ſi neceſſe fuerit ad cōpatiēdū:oñdit ⁊ ipſoꝝ coronas vt ſimiliter iſtū iohānē.ſ. vl' quēlibet aliuꝫ de corona ſua ꝓ mō ſuo certū faciat. l Sup pe.i. ſup ſeip̄os ꝗ priꝰ fuerīt nō indigentes aliꝗ ꝗ nitant̄ ſed erūt firmi.
m Uoceꝫ mag. Que illos refrigeret: ⁊ inimicoſ terreat

ſ .i.conformes facti ſunt gentilibus.
a quoniā datū eſt gentibꝰ. Et ciuita a b
ſ et ipſi gentiles.
tē ſanctā calcabūt menſibꝰ q̄dragi c d
b c taduobꝰ. Et dabo duobꝰ teſtibus e†
ſ .i.tribus annis ⁊ dimidio ſic̄ ip̄e xp̄s p̄dicauit.
d meis:et ꝓphetabūt diebꝰ mille du f
e cētis ſexagita amicti ſaccis. Hi ſūt g† h†
ſ .i.predicantes penitētiā ⁊ exemplo oſtēdentes.
ſ in ſpū ſancto inuncti.
due oliue ⁊ duo candelabra lucētia i
ſ qd̄ deo placeat accēdētes. ſ dātes lumē alijs.
in cōſpectu dn̄i terre ſtātes. Et ſi ꝗs k† l†
ſ a propoſito reuocare. ſ ſpūalis ſententia.
voluerit eos nocere: ignis exiet de m†
ſ damnabit.
oꝛe eoꝝ:⁊ deuoꝛabit inimicos eo n†
ſ corpoꝛali moꝛte.
ruꝫ. Et ſi ꝗs voluerit eos ledere:ſic o† p†
ſ .i.ſpūali ſententia.
opoꝛtet eū occidi. Hi habēt poteſta q†
a ſ .i.ſcripturas que celāt arcana. ſ quia nō pre
tē claudēdi celūꝫ ne pluat diebꝰ ꝓ r
dicabunt niſi congruo tempoꝛe.
f phetie ipſoꝝ:⁊ poteſtatē habēt ſup s†
ſ q̄ſtū ad hos ꝗs reprobatos viderint. ſ .i.ꝑm̄.
g aquas cōuertēdi eas ī ſanguinē:et t† v†
a ſ .i.terrenos. b ſ memoꝛ eſto plagarū egypti.
ꝑcutere terrā omī plāga q̄tienſcūꝗ x†
a ſ quod erit per tres annos et dimidiū.
voluerit. Et cū finierint teſtimoniū y†
ſ antichriſtus. ſ ad regnū. ſ ꝑ tenebroſos.
ſuuꝫ:beſtia ꝗ aſcendit de abyſſo fa z† a†
ſ diſputationibus.
ciet aduerſus eos bellū:et vincet il
ſ corpoꝛaliter.
los:⁊ occidet illos. Et coꝛpa eoꝛum b c
a ſ vt quicunꝗ viderint timeant eos conformari.
b ſ hieruſalē. ſ olim in virtutibꝰ nūc in malicia.
iācebūt ī plateis ciuitat' magne: ꝗ d e
a ſ .i.muta qꝛ nemo p̄dicabit ſpūaliter.
h vocat̄ ſpūaliter ſodōma et egyptꝰ: f
a ſ xp̄s. b ſ helie ⁊ enoch. c ſ ꝯtradicēdo veritati g
vbi ⁊ dōminꝰ illōꝝ crūcifixꝰ ē. Et vi h i
ſ quidā oculis quidam fama.
debūt de ꝑp̄lis ⁊ tribubꝰ ⁊ liguis et
gentibꝰ et iacebūt coꝛpa eoꝝ ꝑ tres k
dies ⁊ dimidiū:et coꝛpa eoꝝ nō ſi l
ſ ne memoꝛia eorum habeat̄.
nēt poni ī monumētis. Et īhabitā m†
ſ iuſtoꝝ afflictio impioꝝ eſt epulatio.
tes terrā gaudebūt ſup illos ⁊ iocū n†
i dabunt̄:⁊ mūera mittēt inuicē:qm̄ o p
a ſ cōtradicēdo iniquitati.
hi duo ꝓphete cruciāuerīt eos ꝗ ha
ſ vel tabāt. ſ .i.annos tres ⁊ dimidiū.ſ.pꝰ moꝛtē
k bitāt ſup terrā. Et poſt dies tres et q†
antixp̄i. a ſ oīa eternalit̄ viuificās. b ſ vidi intra
dimidiū ſpiritūs vite a deo ītrāuit r†
turū. a ſ iam immoꝛtales ⁊ impaſſibiles.
l in eos. Et ſtēterīt ſup pedes ſuos:⁊ s
a ſ .i.pena infernalis vl' reuerentia dei.
ſ vl' ꝯtigit. ſ vt pōdus oppꝛimēs.
timōꝛ magnꝰ cecidit ſup eos ꝗ vide
ſ vel alios. ſ ita gloꝛificatos. a ſ magne p̄tāt'.
m rūt eos. Et audierūt vōcē magnaꝫ t†
ſ a chriſto vel archangelo. a ſ .i.hec operantem.
b ſ .i.ad cōſoꝛtium ſanctoꝛum.
de celo dicēntē eis:āſcēdite huc. Et

a Quoniā datū ē gētibꝰ.ꝗ offerīt ſacrificia ſua nō ſolū in locis cōſecratis:ſꝫ etiā in ꝓphanis. b Et ciuitatē ſan. Hic ꝯñr reuertit̄ beatꝰ iohānes ad deſcribendā tribulationē quandā eccleſie excitatā ꝑ arthemiū patriarcham cōſtantinopolitanū: ꝗ ꝓpter hereſim euticianā ꝗ erat coꝛruptus ꝑ agapitū papā fuit depoſitꝰ: et loco eiꝰ mēnas ſeruꝰ dei monachus inſtitutꝰ:ſꝫ theodoꝛa imperatrix infecta eadē hereſi petijt a ſiluerio papa arthemium reſtitui:ſic̄ ptꝫ in legēda ſancti ſiluerij:et qꝛ renuit h facere:theodoꝛa indignata ⁊ iuſtinianꝰ eiꝰ maritus hereſi euticiana ꝑ arthemiū depꝛauatꝰ:mouerūt ꝑſecutionem ꝯtra miniſtros eccleſie:ita ꝙ ſilueriꝰ fuit depoſitꝰ ⁊ in exiliū relegatꝰ ꝑ beliſariū patriciū ⁊ mēnas ſeruꝰ dei in carcere afflictꝰ.⁊ h eſt qd̄ dicit iohānes. Et ciuitatem ſanctā.i.eccleſiā ꝗ dꝛ ciuitas ſctā.nā eſt vnitas ciuiū ſpiritu ſancto ꝯgregata. c Calcabūt.arthemiꝰ iuſtinianus theodoꝛa ⁊ beliſariꝰ: eccleſie miniſtros grauit̄ oppꝛimēdo. d Menſibꝰ q̄dragintaduobus.tāto enī tp̄e vel circiter dꝛ illa ꝑſecutio duraſſe.ſ.per tres annos et dimidiū. e Et dabo duobꝰ teſtibꝰ meis.cōſtantiam ⁊ ſapientiā:ſupple ⁊ iſti fuerūt ſilueriꝰ ⁊ mēnas dei ſeruꝰ ꝗ cōſtanter ſteterūt ꝯtra fautores hereſis euticiane veritatē p̄dicādo.iō ſubdit̄: f Et ꝓphetabūt di.mil. ducētis ſexaginta.ꝗ faciūt idē tp̄s qd̄ priꝰ.ſ.tres annos ⁊ dimidiū vel circiter. g Amicti ſaccis.i.vilibꝰ veſtimētis.nā ſilueriꝰ papa ſpoliatus fuit veſte papali: ⁊ indutus veſte monachali. h Hi ſūt due oliue.ꝓpter plenitudinē pietat'. i Et duo cādelabra.ꝓpter ardoꝛē charitatis. k In ꝯſpe.dn̄i ter.ſtātes.ꝑ ꝯſtātiā veritatis. l Et ſi ꝗs vo.eos nocere.ſic̄ factū fuit ꝑ p̄dictos ꝑſecutores eccl'ie. m Ignis exiet d̄ oꝛe eoꝝ.i. verba ex feruoꝛe fidei ꝓcedētia. n Et de.ini.eoꝝ.eos feriēdo ſn̄ia excōicatiōis.iō ſubdit̄: o Et ſi ꝗs volu.eos ledere.gladio materiali.ſ. p Sic opoꝛtet eū occidi.gladio ſpūali q Hi habēt p̄tātē claudēdi celū.ꝑ claues eccleſie.
r Ne pluat diebꝰ ꝓphetie ip̄oꝝ.nā bn̄ficia eccleſie nō ꝓficiūt excōicat' iuſte. s Et p̄tātē hn̄t ſup aquas.i.hereticoꝝ doctrinas.de ꝗbus dꝛ Prouerb.ix. Aque furtiue dulcioꝛes ſunt. t Cōuertēdi eas in ſanguinē.oſtendēdo eoꝝ falſitatē. v Et ꝑcutere terrā.i. hereticos in terrenis fixos.vnde dicit Augꝰ. Si terraꝫ diligis terra es. x Omī plaga.ſ.ſpūali ſn̄ia ī excōicatiōis aggrauādo. y Et cū finierint teſtimoniū ſuū.veritatē cōſtāter defendēdo. z Beſtia ꝗ aſcēdit de abyſſo.i. beliſarius patriciꝰ eo mō loꝗndi ꝗ crudelis hō dꝛ leo vl' canis rabidus. a Faciet aduer.il.bellū.mō p̄dicto. b Et occidet illos.moꝛte ciuili ꝑ relegationē exilij. c Et coꝛpora eoꝝ iacebūt.i.reputabunt̄ vilia:ſicut cadauer iacēs ī terra. d In plateis ciuitat' magne.i.in fideliū cōgregatiōe ꝗ tūc erat valde magna. e Que vocat̄ ſpūalit̄ ſodoma.ꝓpter vitioꝝ vilitatē. f Et egyptꝰ.ꝓpter errorū tenebroſitatem. g Ubi ⁊ dn̄s illoꝝ.ſcilicet xp̄s.
h Crucifixus eſt.ex h enim ꝙ p̄dicabat ꝯtra vitia ſcribarū ⁊ phariſeoꝝ cōceperūt inuidiā ⁊ odium ꝯ eū.ex ꝗ ꝯñr obſcurata eſt illa cognitio quā habebāt de xp̄o per ſcripturas ꝓphetarum:ſicut plenius declaraui.ſ.illud Matth.xxj. Agricole aūt dixerūt:hic eſt heres ⁊c̄.⁊ ſic obſcurati ꝓceſſerūt ad eius occiſionem. i Et videbūt de tribubus ⁊ ꝑp̄lis ⁊c̄.nam moꝛs eoꝝ ciuilis ⁊ eiectio mult' ꝑp̄lis ⁊ diuerſaꝝ linguaꝝ fuit nota. k Per tres dies ⁊ dimidiū.h accipit̄ dies ꝓ anno.ſm̄ illud Ezech. iiij. Diem pro anno dedi tibi.tm̄ enim durauit deiectio eoꝝ:vt p̄dictū eſt. l Et coꝛpa eoꝝ nō ſinēt poni in monumētis.i.p̄ncipes euticiani nō ꝑmittēt eis exhiberi aliqd̄ beneficiū humanitatis. m Et inhabitātes terraꝫ. ſ.euticianā ꝗ tūc dn̄abat̄ in terra. n Gaudebūt ſup illos.de eoꝝ deiectiōe. o Et mūera mit.inuicē.in ſignū leticie. p Qm̄ hi duo ꝓph̄e cru.eos. excōicatiōibus et aggrauatiōibꝰ. q Et poſt dies tres ⁊ dimidium.i. poſt tres annos et dimidiū. r Spiritus vi.a deo intra.in eos.qꝛ reſtituti fuerūt ad ſtatū pꝛiſtinū: ⁊ ſic viuificati fuerūt a moꝛte ciuili.ſilueriꝰ enī āno dn̄i ꝗngēteſimo.xxxvj.ſedit iteꝝ in ſede papali. s Et timoꝛ ma. ce ſup eos.ſ.euticianos. t Et au.vo.ma.de ce.i.d̄ militāte eccl'ia eos reſtituēte ad ḡdū p̄ſtini honoꝛis. verūtn̄ beatus ſiluerius in exiliū remiſſus ibidē moꝛtuus fuit: et ſic ꝑ palmā martyrij ad celū aſcēdit:et idem tenendū de ſuo dei mēna, ⁊ ſic alit̄ pōt exponi qd̄ dꝛ: Et audiui

terreat. a Terremotꝰ.i.terreni moti ſunt vt puniant̄ i in/
ferno.Vel ad deſtructionē eccl̄ie occiſis mgr̄is. b Et deci
ma ps.i.hō q̄ ad h̄ ꝯſtitutꝰ videt̄:vt decimꝰ ordo reſtauret̄.
c Occiſi ſunt in. Omino deſtructa in inferno:vl̄ poſtea nō
reſipuerūt. d Gloriā.i.laudes deo de iuſtoꝝ ſaluatione ⁊
maloꝝ dn̄atiōe. e Factum eſt.Qui
priꝰ vilis erat ⁊ abiectꝰ iā regnat: co/
ronās bonos:malos ꝯdemnans.
f Et regnabit.i.permanebit regnū
ipſiꝰ in ſe.ſ.nō vt q̄dā heretici putant
ſctōs poſt diffinitū tp̄s in mūdi vitā
redituros. g Et vigītiq̄t.ſe.nō tm̄
minores ita glorificāt deū ſ; etiā ma/
iores. h Ceciderūt in fa.In faciem
cadit:q̄ in hac vita culpā agnoſcit.eā
q; penitēdo deflet. Retro cadit: qui ī
hac vita repēte decidit:⁊ ad q̄ ſuppli/
cia ducatur neſcit. Qui cor.

aſcēderūt in cęlū i nube:⁊ vide/ a
a ſ .i.in ipſo tempore glorificatiōis hoꝝ vel in illa hora cū helias et enoch occiſi ſunt.
rūt illos inimici eorū. Et in illā b+
a hora factꝰ ē terremotꝰ magnus c+
ſ in penas de eccleſia.
b ⁊ decima ps ciuitat̄ cecidit. Et d+ e
a ſ q̄s deꝰ pſciuit ad morte vt nō terreant̄ quo/
c occiſa ſūt in terrēmotu noīa hō/
quo mō fideles. a ſ oēs perfecti in malicia.
b ſ qñ illi ceciderūt in penas vel in peccatum.
c ſ .i.in reuerētiā dei.vel timēt ne cadāt.
minū ſēptē milia:⁊ rēliq̄ i timō/ f g+
ſ nihil ſibi attribuētes.
d rē ſūt miſſi:et dedeꝛt gloriā deo h+
cęli. Vę ſcōm abījt:⁊ ecce vę ter i k
ſ ordine narrationis et tp̄is.
tiū veniet cito. Et ſeptimꝰ ange l+
lus tuba cecinit:⁊ factę ſunt vo m n+
e ces magnę i cęlo dicētes:Factū o
ſ .i.patris ⁊ filij.
eſt regnū huiꝰ mundi dn̄i nr̄i et
f xp̄i eiꝰ ⁊ regnabit i ſęcl̄a ſęculoꝝ
g amē.Et vigintiq̄ttuor ſeniores p
a ſ .i.ꝯſiderātes qd̄ deo placeat. b ſ .i.iudicāt qd̄ ē in pūti. c ſ .i.ſibi cōmiſſis
q̄ in ꝯſpēctu dei ſedēnt i ſedibūs
a ſ .i.tūc hūilabūt ſe. b ſ .i.in corda ſua.
c ſ eo ſcilicet q; hic cōſeruaſſet eos.
h ſuis cēcideꝛt i faciēs ſuas:⁊ ādo
a ſ iō qr ſaluaſti nos:⁊ inimicos damnaſti.
rauerūt deū dicētes: Grās agi/ q
ſ immutabilis.
mus tibi dn̄e deꝰ nr̄ oipotēs q̄
ſ oli cū deſpiciebar̄. a ſ reſurgēdo ſpm̄ tuis dando:eccleſiam cōgregando.
es ⁊ q̄ eras ⁊ qui vēturꝰ es:qūia
accępiſti virtutē tuam magnā
ſ tuos a diabolo defendiſti. a ſ ⁊ ꝓ tuo regno.
⁊ regnaſti. Et irātę ſūt gētes:et r+ s
ſ cōtra illos. a ſ aduenit oportunitas tā bo/
aduenit ira tua: ⁊ tp̄s mōrtuoꝝ t
noꝝ q̄ malo꜡. a ſ adueniet tp̄s. b ſ vt diui/ dant̄ boni a malis vel iudicare vt iudices.
iudicari:⁊ rēddere mērcedē ſer/ v
a ſ ꝓuidērибꝰ ſibi ⁊ alijs. b ſ in fide ꝯfirmar̄.
uis tuis ꝓphētis ⁊ ſanctis ēt ti/
a ſ et nō tā maioribꝰ ſ; quibuſcūq; fidelibus.
mentibus nomen tuū pūſillis ⁊

Nico.de lyra

vocē mag.i.dei vocātis eos ad gl̄iā.
a Et vi.il.ini.eoꝝ.ꝑ miracl̄a ſuā gl̄i/
ficationē teſtificātia. ſcribit̄ eī ī legē/
da bt̄i ſiluerij q; ip̄o mortuo ī loco exi
lij occurrit multitudo male habentiū
⁊ ſalui fiebant. Paſſus aūt iſte ſupra
poſitꝰ cōiter exponit̄ d̄ enoch ⁊ helia
q̄ dicunt̄ futuri teſtes xp̄i ad p̄dicādū
ꝯtra ꝑfidiā antixp̄i tribꝰ annis et di/
midio. Amicti ſaccis.i.ī habitu abie/
cto:q̄ dicunt̄ due oliue: ꝑ exuberātiā
pietatis:⁊ duo cādelabra ꝑ ardorem
charitat̄:⁊ ſtātes ī ꝯſpectu dei:ꝑ con
D ſtātiā ꝯ antixp̄i maliciā.dr̄ etiā hic q;
ignis exiet d̄ ore eoꝝ.i.vbū feruide
p̄dicatiōis q̄ malicia antixp̄i ⁊ ſuorū
deteget̄:⁊ vbū deuote orōnis q̄ meri
torie antixp̄us ⁊ magna ps ſui exerci/
tus fulmiabit̄: ſic̄ dictū fuit pleniꝰ.ij.
Theſſal̄.ij. Faciēt ⁊ tunc miracula ve
ra ꝯ ſigna antixp̄i mēdacia:q̄bꝰ anti/
xp̄s cū ſuis affliget̄.iō ſubdit̄:Hi ha/
bēt ptātē ⁊c̄.finalit̄ tñ antixp̄s qui dr̄
hic beſtia ꝓpt̄ ſuā crudelitatē. Aſcen
dēs de abyſſo:ꝓpt̄ demonis ſibi p̄ua
ti ptātē. Occidet eos ⁊ iacebūt corpa
eoꝝ īſepulta:ad terrorē xp̄ianorū. In
medio ciuitat̄ magne.i.ꝯgregationiſ
antixp̄o adherētis que erit valde ma
gna:Et dr̄ ſodoma ⁊ egyptꝰ.i.vilis et
tenebroſa:⁊ videbūt de ppl̄is ⁊ tribu
bus:qr de cūctis gētibꝰ multi adhere
būt antixp̄o. Per tres dies.ſ.natura
les ⁊ ꝑtē q̄rti diei. Et inhabitātes ter
rā gaudebūt.i.adherentes antixp̄o.
Et pꝰ tres dies ⁊ dimidium ſpūs vite
⁊c̄.qr reſuſcitabunt̄:⁊ ad celeſtia trāſ
ferent̄ ī teſtimoniū veritat̄ ſue p̄dica/
tiōis. Et hec expoſitio mag̃ cōcordat
lr̄e q̄ p̄cedēs.vtraq; tñ pōt dici lr̄al̄.
Ad cuiꝰ euidētiā ſciēdum qd̄ illud
qd̄ eſt alteriꝰ figura:neceſſario ē in ſe
res aliq̄:qr qd̄ nihil eſt non pōt aliq̄d
figurare vl̄ ſignificare: ꝓpt̄ qd̄ figu/
ra tripliciter pōt accipi. Uno mō vt res in ſe tm̄. Alio mō vt
figura alteriꝰ tm̄. Tertio mō vt res in ſe ⁊ figura alteriꝰ. ⁊ h̄
triplex modus inuenit̄ frequēter in ſacra ſcriptura. Vbi grā
qd̄ de ſalomone dr̄.iij.Reg.xj. Deprauatū eſt cor eiꝰ ꝑ mulie
res ⁊c̄.dr̄ d̄ eo ſm̄ ſe tm̄.⁊ nullo mō vt fuit figura xp̄i.⁊ ſic ſen
ſus lr̄alis eſt tm̄ de ſalomone. ⁊ illud qd̄ de eo dr̄ Pſ̄ .lxxj.
Añ ſolē ꝑmanet nomē eiꝰ:nō pōt ītelligi de ſalomone ſm̄ ſe:
ſ; tm̄ vt fuit figura xp̄i: ꝓpt̄ qd̄ ſēſus lr̄al̄ tm̄ ē d̄ xp̄o ſic̄ ibidē
pleniꝰ fuit declaratū.illud aūt qd̄ dn̄s dixit d̄ eo.ij.Reg.vij.
Ego ero illi in patrē:⁊ ip̄e erit mihi in filiū:intelligit̄ de ſalo
mone ſm̄ ſe ⁊ ſm̄ q; fuit figura xp̄i:qr fuit filiꝰ dei ꝑ adoptio/
nis gloriā ſaltē in p̄ncipio regni ſui:vt ptz.ij.Reg.⁊ fuit figu
ra xp̄i q̄ ē dei filiꝰ ꝑ naturā:q̄ filiatio ꝑfectior ē q̄ alia:⁊ ſic ē
ibi duplex ſenſus lr̄alis. vnꝰ de ſalomone rōne filiatiōis ado
ptiue.

ptiue. aliꝰ de xp̄o rōne filliatiōis naturalis ꝑ illā figurate: ⁊ h̄
ſcd̄o mō inducit apl̄s dictā auctē Heb.j.ad ꝓbandū diuini
tatē xp̄i:q̄ ꝓbatio nō fit ꝑ ſcripturā efficaciter: niſi accipiat̄ ī
ſenſu lr̄ali:ſic̄ dic̄ Augꝰ.ꝯ donatiſtas.ſic aūt ē in ꝓpoſito du/
plex ſenſus lr̄alis. Et vnꝰ eſt impletꝰ ī Siluerio papa:⁊ mēna
dei ſeruo q̄ fuerūt figure enoch ⁊ helie.
⁊ aliꝰ implebit̄ in enoch ⁊ helia cui ma/
gis ꝯcordat lr̄a:vt viſū ē: ⁊ ꝑfectiꝰ ī eis
implebit̄:ꝓpt̄ qd̄ de ipſis eſt ſenſus p̄n/
cipaliter intētꝰ. b Et ī il.hora. Deſcri
pta ꝑſecutione eccl̄ie a vandalis ⁊ p̄nci
pibꝰ conſtātinopolitanis ⁊ italicis: Hic
ꝯñr ponit̄ eiuſdē ꝑſecutio a gothis q̄ fu
eꝛt arriani:vt dictū ē.ſ̄.ca.viij. Et diui
dit̄ ī tres ꝑtes.nā in p̄ma ponit̄ gotho/
rū ꝑſecutio.ſcd̄o eoꝝ deſtructio.ibi: Et
ſeptimꝰ angelꝰ.tertio deuotiōis augmē
tatio.ibi:Et apertū ē templū. Circa p̄/
mū ē ſciendū q; eo tp̄e q̄ Juſtinianus et
theodora ⁊ arthemꝰ ꝑſequebant̄ mini/
ſtros eccl̄ie: Vigiliꝰ papa fune in collo
eiꝰ miſſo fuit tractꝰ ꝑ ciuitatē cōſtātino/
politanā ⁊ clerus q̄ cū eo erat adductuſ
fuerat dānatꝰ ad metalla ſcindēda ꝑ di/
uerſa loca: ꝓpter qd̄ dei iudicio totila
rex gothoꝝ collecto magno exercitu in/
uaſit imperiū:⁊ multas ꝓuincias ꝑua/
gatus italiā vaſtauit:⁊ ſanctū hercula/
nū epiſcopū peruſinū cū ppl̄o ciuitat̄ in
terfecit:⁊ multos alios chriſtianos ꝑ di
uerſas ꝓuincias. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄: Et ī illa
hora.i.tp̄e Juſtiniani hereſi arriana de
prauati cito poſt mortem ſiluerij ⁊ mēne
ſerui dei:d̄ q̄bꝰ īmediate añ fecerat mē/
tionē. c Factꝰ ē ter.ma.i.cōmotio ma
gna habitātiū ī terra ꝑ totilā regē: vt
dictū ē. d Et decima ps ci.ceci.i.ma/
gna ps ppl̄i chriſtiani:ita vt ad decimā
ꝑtē vl̄ circiter poſſet eſtimari. e Et oc.
ſūt ī ter.noīa ho.i.hoīm noīatoꝝ.
f Septē mil.i.ī magno nūero:qr poni/
tur h̄ nūerꝰ determiatꝰ ꝓ indetermina/
to:ſic̄.ſ̄.iiij.ca. g Et reliq̄ ī ti. ſūt miſ.
ſ.ꝓpl̄s romanꝰ q̄ multū timuit qñ totila
ciuitatē cepit: verūtñ qr ꝓpl̄m nō occidit
nec ciuitatē incēdit.iō ſubditur: h Et
de.glo.deo celi.de ſuo euaſione. i Ve
ſcōm abijt.i.tribulatio predicta.
k Et ecce ve ter.ve.cito.ſ.gothorū de/
ſtructio: ꝓpter qd̄ iſtud ve non fuit ſuꝑ
catholicos. Idē dictū fuit.ſ̄.viij.ca. Ve
ve ve habitātibꝰ ī terra. qd̄ eſt cōmune
catholicis ⁊ arrianis. l Et ſepti.ang.
Hic ꝯñr deſcribit̄ gothoꝝ d̄ſtructio. Ju
ſtinus enī iunior ſucceſſit in imperio ip̄i
iuſtiniano:⁊ cepit īꝑare anno dn̄i q̄ngē
teſimo ſexageſimoſexto. Hic aūt ꝯſtitu/
it narſerē patriciū romanoꝝ virū in ar/
miſ ſtrenuū: mittēſ eū ad rep̄mēdū gētē
gothoꝝ:q̄ collecto exercitu magno go/
thos expugnauit:⁊ regē eorū occidit:et
ſic italia ab eis liberata:chriſto abſq; ti
more ſuiuit:⁊ h̄ ē qd̄ dr̄:Et ſeptimꝰ āge/
lus.i.impator iuſtinꝰ. m Tuba ce.qr
auctē īꝑiali narſerē ī italiā miſit. n Et fa.ſūt vo.ma.ī celo.i.
in eccl̄ia militāte:qr gothiſ occiſis eccl̄ia ꝓrupit ī voces diuine
laudis. o Dicētes fa.ē re.hu.mū.⁊c̄.tūc enī italia ī q̄ ē roma
q̄ caput ē regni xp̄i ī t̄ra:libere xp̄o ſuiuit: a gothis ⁊ ceteris
arrianis liberata. p Et vigītiq̄ttuor ⁊c̄.i. vniūſitas ep̄oꝝ et
eccl̄iaꝝ ſuaꝝ:vt dictū ē.ſ̄.iiij.ca. q Grās agi.tibi.de libera/
tiōe eccl̄ie:ad q̄s rumor huiꝰ facti deuenit. r Et irate ſūt gē.
i.gothi d̄ reg̃ eoꝝ īterfectiōe ⁊ ſua debellatiōe. s Et ad.ira
tua.i.punitio tua ſuꝑ gothos:qñ enī deꝰ punit ad modū irati
ſe h;:vt freq̄nter dictū ē.ſ̄. t Et tp̄s mor.i.tp̄s punitiōis go
thoꝝ ꝓ catholic̄ īterfect̄ ab eis. v Et red.mer.ſer.t.ꝓ.⁊c̄.
qr int̄ illos interfectos a gothis fueꝛt aliq̄ p̄dicatores magni
q̄ dicunt̄ ꝓphe annūciātes penas ⁊ p̄mia futura:⁊ aliq̄ valde
ſcti:⁊ aliq̄ ī ſeculo magni:⁊ alij mediocres et parui.

Et extermi.

a Qui cor.terrã.i.ſeipſos p malã opationẽ et alios p malũ exẽplũ. b Et aptũ ẽ.In hac q̃rta viſiõe hʒ materiã.m.bñ or natã ꝛ bona auxilia habẽtẽ.ſ.ↄ̃ pugna eccl'ie q̃ a diabolo ĩpu/ gnat ꝛ apte ꝛ occulte:ꝛ in om̃ib⁹ his oſtẽdit eã ſupare: p qđ maxĩe armat fideles ne deficiant in aliq̃ tribulatiõe. De pu/ gna eccl'ie pẽdet: ↄ̃ reuelatiõe mlier?: ꝛ pẽdet ex tertia viſiõe q̃ eſt de iniun/ cto officio p̃dicãdi. Aptũ eſt tem/ plũ dei.Id eſt dat⁹ eſt ſpũſſanct⁹:per quẽ myſteria eccl'ie q̃ p ſcđm taberna culũ figurabat reuelata ſũt fidelib⁹. c Arca.Chriſt⁹arca in q̃ oẽs theſau ri ſapiẽtie abſcõditi q̃ cõpleuit vetus te.ꝛ inſtituit nouũ. d Et grãdo ma gna.Quia q̃buſdã viſa ẽ p̃dicatio in tolerabilis. Ca. XII

ET ſignũ.Et ex his vidi iſtud pcedere.ſ.fidei grãꝫ.i.qđdaꝫ magnũ ſignificãtẽ. Hic facit mẽtio/ nẽ ↄ̃ reuelatiõe myſterioꝝ q̃ fuerũt in ſcđa viſiõe ꝛ de iniũcto officio p̃dica/ tiõis qđ habuim⁹ ĩ tertia:vt iſtã q̃rtã q̃ de pugna eccl'ie ꝛ diaboli ẽ: ex his duab⁹.i.ſcđa ꝛ tertia oſtẽdat pẽdere. f Luna ſub pe.ei⁹. Licet mũdanis ſuſtẽtet:tñ nõ affectat. g Et ĩ capi. e.co.i.xij.apl'i q̃b⁹ mundus credidit: vl' ĩ q̃bus mũdũ vicit. Cruciat

et aduenit tempus.
a magnis:ꝛ exſminãdi eos q̃ cor/ a b
a hic i pleriſq̃.xij.capitulũ inchoatur.
b ruperũt terram. Et apertum eſt c†
.i.eccleſia.
c templũ dei in celo: ꝛ viſa ẽ arca d†
a .i.in eccleſia que eſt in celo p bonã vitam.
teſtamẽti eius in tẽplo eius. Et e†
et data itelligẽtia. a miracula. b exhorta
facta ſũt fulgura ꝛ voces ꝛ toni/ f† g†
tiones. quidã ad fidem quidam ad iram.
d trua ꝛ t̃remot⁹ ꝛ grãdo magna. h i
figuram ſignificantem.
e ET ſignũ ma Ca. XII k†
id eſt in eccleſia. .i.eccleſia.
gnũ appuit ĩ celo. Mu/ l†
a q: induit xp̃m qui eam illuminat. b oia terrena que nõ in eodẽ ſtatu pmanent.
f lier amicta ſole:ꝛ luna ſub pedi/ m† n†
a in xp̃o vel in primordio eccl'ie.
g bus ei⁹:ꝛ ĩ capite ei⁹ corona ſtel o†

Nico. de lyra

a Et exter.eos.i.gothos ꝛ alios ar/ rianos. b Qui cor.ter.nr̃aꝫ corpa/ liter armis ꝛ ſpũal'r falſe doctrine v̾bis. c Et aptũ ẽ.h̃ ter/ tio ponit deuotiõis augmẽtũ:nã ill' tpib⁹ ↄtigit magna mor/ talitas ĩ ↄſtãtinopoli:ad quã repmẽdã inſtitutũ fuit feſtũ pu rificatiõis btẽ marie v̾gĩs ſcđa die februarij ſolẽnit celebrari: ĩ q̃ btã v̾go obtulit filiũ ſuũ ĩ tẽplo q̃ đr arca teſtamẽti.nã ĩ eo eſt plenitudo ſcĩe ꝛ v̾itat? p tabulas deſignata:ꝛ ptãtis p vir/ nã:ꝛ pietat? p mãna:q̃ tria fuer̃t ĩ arca:ꝛ tũc ceſſauit mortali/ tas.Et h̃ ẽ qđ đr:Et aptũ ẽ tẽplũ dei ĩ celo.i.ĩ eccl'ia militãte ĩ q̃ tẽplũ materiale fuit aptũ ad dictũ feſtũ ſolẽnit celebrandũ. d Et vi.ẽ ar.teſtamẽti.i.xp̃s:de cui⁹ oblatiõe ĩ tẽplo ꝛ mani feſtatiõe p ſctm̃ ſymeonẽ ꝛ annã pphetiſſaꝫ fit memoria ĩ pu/ rificatiõis feſto:qđ feſtũ a ↄſtãtinopoli ad alias eccl'ias p or/ bẽ eſt deriuatũ.iõ ſ̃bdit. e Et fa.ſũt ful.ſ.accẽſa lumĩaria ad modũ fulgur? lucẽtia q̃ a fidelib⁹ portant ĩ feſtiuitate dicta. f Et voces diuĩe laudis. g Et toni.ſctẽ p̃dicatiõis. h Et terremo.q: mlti t̃reni ad ↄ̃uotionẽ fuer̃t moti. i Et grã.ma. q: ptãs demõis dictã peſtilẽtiã pcurãt? fuit repſſa. Ca. XI

Moraliter.

l† Et dat⁹ ẽ mihi ca.ꝛc.Hoc lr̃aliter expoſui de felice papa q̃ feſtũ dedica tiõis eccl'ie ſolẽniter ĩſtituit celebrãdũ. Moral'r aũt templũ dei mens ẽ cuiuſlibet boni xp̃iani.j.Cor.iij.Tẽplũ dei ſcm̃ ẽ qđ eſt? vos.h̃ aũt tẽplũ metiẽdũ ẽ p diligẽtẽ ↄſcĩe diſcuſſionẽ ne ibidẽ aliq̃d lateat qđ oculoſ diuĩe maieſtat? offendat.Per altare qđ ẽ q̃dratũ ſignificat q̃dratura v̾tutũ cardinaliũ.per adorãtes ĩ eo:bone ↄceptiões ĩ animo: ꝛ iſta diſponi debẽt a q̃libet xp̃iano. n† Atriũ aũt qđ ẽ fo.ꝛc.p h̃ aũt ſignificatur q nullũ ſacrificiũ ex̃ vnitatẽ eccl'ie factũ ẽ deo acceptũ.cuiuſ/ modi ſũt infideliũ oblatiões ꝛ hereticoꝝ:q̃ q̃ʒtũ pñt calcãt ec cleſiã om̃i tpe.qđ ſignificat p mẽſes q̃dragĩtaduoſ accipiẽdo nũeꝝ determĩatum p indetermĩato ſic̃ freq̃nter fit ĩ h̃ libro. e† Et dabo duob⁹ teſtib⁹ meis.ſ.p̃dicatorib⁹ ptãtẽ arguẽdi falſitatẽ hereticoꝝ ꝛ ĩfidelium:ꝛ dicunt duo:q: ſic̃ dic̃ Greg⁹. Homel'.xxxix.Dñs binos miſit diſciplos ad p̃dicãdũ. vt p h̃ inſinuaret q q̃ charitatẽ erga alterũ nõ hʒ p̃dicatiõis officiũꝫ nullaten⁹ ſuſcipe debet. g† Amicti ſaccis.p qđ ſignificat aſperitas vite q ĩ p̃dicatorib⁹ eẽ debet.j.Coꝝ.ix.Caſtigo cor. meũ ꝛ ĩ ſer. re.ne forte cũ alijs p̃dicauerĩ ip̃e reprob⁹ efficiar. h† Hi ſũt due oliue.p affluẽtiã pietat?. i† Et duo can.p re/ fulgẽtiã honeſtat?. k† In ↄſpe.dñi ter.ſtãtes.p ↄſtãtẽ p̃di cationẽ v̾itat?. l† Et ſiq̃s volue.eos nocere.p̃dicationẽ eoꝝ impediẽdo. m† Ignis exiet de ore eoꝝ.i.feruens p̃dicatio n† Et deuo.ini.i.deuorãdos eos ĩ igne gehẽnali denũciabit. o† Et ſiq̃s volu.eos ledere.corpalit. p† Sic opor.eũ occi. ſpũalit ꝛ eternalit. q† Hi habẽt ptãtẽ claudẽdi celũ ꝛc.hoc fit qñ p̃dicatores ceſſant p̃dicare ppter maliciã ppl'i.ſic̃ fuit di ctũ Ezech.iij.Eris mut⁹ nec q̃ſi vir obiurgãs q: dom⁹ exaſpe/ rãs eſt. s† Et ptãtẽ hñt ſup aq̃s.i.hereticoꝝ doctrinas.ↄ̃ quib⁹ đr Prouerb.ix.Aque furtiue dulciores ſũt. t† Cõ/ uertẽdi eas ĩ ſanguinẽ.i.oſtẽdẽdi eaꝝ falſitatẽ. v† Et pcu tiẽdi ter.i.cupidos ꝛ auaros. x† Om̃i plaga.ſ.inferni:q̃ p̃ dicatores pcutiũt pctõres qñ denũciãt ĩpaꝫ ſup eos vẽturã. y† Et cũ finierĩt teſti.ſuũ.i.p̃dicatio/ nẽ q̃ termĩabit circa mũdi finẽ.iõ ſ̃bdi/ tur: z† Beſtia q̃ aſcen.de abyſſo ꝛc. i.antixp̃s q̃ p ſe ꝛ ſuos ſatellites ĩterfi ciet put poterit eccl'ie p̃dicatores.ꝛ a/ liq̃ eoꝝ dimittent ĩſepulti ĩ ↄtẽptũ xp̃i. m† Et inhabi.terrã.i.dominãtes ĩ ea cuiuſmodi erũt antixp̃s ꝛ exercit⁹ ei⁹. n† Gaudebũt ſup illos.q: null⁹ aude bit p̃dicare ↄ̃ eos. p† Et p⁹ tres dies ꝛ dimidiũ.i.pſecutionẽ antixp̃i q̃ trib⁹ annis ꝛ dimidio durabit. v† Spũs vite a deo ĩtrauit ĩ eos.i.ĩtrabit.nã ali q̃ timore antixp̃i ſe occultãtes mãifeſte apparebũt ꝛ p̃dicabũt.Al' ẽ h̃ ſiñs mo/ dus loq̃ndi ſic̃ Ps.lxxvij.Cũ occide/ ret eos q̃rebãt eũ.nõ eideꝫ nũero ſꝫ in ſpecie:q: occiſi nõ q̃rebãt ſic põt h̃ dici de p̃dicatorib⁹ p̃dict?. t† Et audie/ rũt vocẽ ꝛc.qđ põt ĩtelligi de voce xp̃i q̃ dicet:Venite bñdicti pr̃is mei ꝛc. vt hr̃ Matth.xxv. b† Et ĩ illa hora ꝛc. iſtud lr̃alit expoſui ↄ̃ pſecutiõe gotho/ rũ q̃ pſecuti ſũt eccl'iam:ꝛ p eos myſti/ ce pñt intelligi ſpũs maligni q̃ ſpũalit eã pſequunt ꝛ ↄtinue.iõ đr:In illa ho ra.i.q̃cũq̃. c† Fact⁹ ẽ t̃remot⁹ ma. nã inſultu demonũ mouent corda terrenoꝝ. d† Et decima ps ciui.cecidit.nã p ĩpulſũ demonũ mlti xp̃iani q̃ erãt de ci/ uitate dei cadũt a ſtatu gr̃e ꝛ fiũt ↄ̃ ciuitate diaboli:ꝛ h̃ mlti tudo cadẽtiũ p decimã ptẽ ciuitat? ꝛ p ſeptẽ milia occiſoꝝ in terremotu ſignificat:eo q vterq̃ nũer⁹.ſ.denari⁹ ꝛ ſeptena/ rius vniuerſitatẽ ſignificãt vt.ſ̃.dictũ eſt in plurib⁹ locis:ꝛ ſic ponit h̃ nũer⁹ determĩat⁹ p indetermĩato.nã p h̃ ſignifi/ cat magna mltitudo. g† Et reliq̃ ĩ ti.ſũt miſſi.nã illi q̃ ñ ce ciderĩt a ſtatu gr̃e debẽt ſibi de caſu timere. h† Et dederũt glo.deo celi.q: ſuũ ſtatũ attribuere debẽt gr̃e diuĩe. l† Et ſeptim⁹ angel⁹ ꝛc.Iſtud lr̃alit expoſui de Iuſtino ĩpatore q̃ p p̃ncipẽ ab eo miſſuꝫ gothos debellauit. Myſtice põt ex/ poni de deo pr̃e q̃ p filiũ ab eo miſſuꝫ ↄ̃ malignis ſpiritibus triũphauit:de q̃ triũpho magna fit ſolẽnitas ĩ eccl'ia militan te:ſpãl'r ĩ ſolẽnitate paſchali ꝛ mlto maior ĩ eccl'ia triũphãte iõ ſubdit: n† Et facte ſũt voces magne in celo di.ꝛc.ſic̃ đr Matth.vlti.Data ẽ mihi oĩs po.ĩ ce.et ĩ terra. r† Et irate ſũt gẽtes ꝛc.i.demones q̃ gẽtes dicunt eo q a gẽtib⁹ ĩ idol' colebant.vel ad lr̃aꝫ gẽtes.i.romani ĩpatores q̃ mltũ cona/ ti ſunt deſtruere fidẽ xp̃i. Ca. XII

ET ſignũ magnũ.Deſcripta ĩpugnatiõe eccl'ie ab here ticis dict? pp̃e: hic ↄ̃ñr ↄ̃ſcribit eiuſdẽ ĩpugnatio ab heretic? large dict? p quẽ modũ pagani:ſaraceni:ſciſmatici: diſcipl'i antixp̃i:ꝛ ĩfideles alij heretici dici pñt.ꝛ ſ̃m h̃ ptes p̃ncipales hui⁹ libri ĩ ſeq̃ntib⁹ apparebũt.Igit p̃mo agit de impugnatiõe a paganis.ꝛ p̃mo ſ̃b coſdroe pſaꝝ rege.ſcđo ſ̃b ei⁹ ſucceſſore.ſe.ca.Pria adhuc ĩ duas.q: p̃mo deſcribit ec/ cleſie diſpoſitio.ſcđo coſdroe pſecutio.ibi:Et viſũ ẽ aliud ſi/ gnũ. Circa p̃mũ ſciẽdũ q Foca ĩperãte q̃ cepit ĩpare anno dñi ſexcẽteſimoq̃nto.perſe ſub coſdroe rege grauiſſima bel/ la gerẽtes mltas romanoꝝ pũcias ꝛ ĩpaꝫ hieroſolymã ĩuaſert.ꝛ deſtruẽtes eccl'ias ſctãq̃ loca pphanãtes int ornamẽ ta ſacra q̃ abſtuler̃t:vexillũ dñice cruc? exportauer̃t:vt hr̃ in legẽda exaltatiõis ſctẽ Cruc?.igr̃ eccl'ia ſic afflicta cruciabat donec pareret filiũ xp̃ianũ q̃ libaret eã ab afflictiõe coſdroe et ſuoꝝ:ꝛ h̃ ẽ qđ đr:Et ſignũ magnũ apparuit ĩ celo.militãt? eccl'ie. l Mulier.i.eccl'ia gñal'r ꝛ hieroſolymitana ſpãl'r: q̃ ↄiũcta ẽ xp̃o ſic̃ mlier viro. m Amicta ſole.i.xp̃o q̃ ẽ ſol iu ſticie:Gal.iij.Quicũq̃ ĩ xp̃o baptiçati eſt? xp̃m ĩduiſt?. ipſe enĩ ẽ ſpõſus ꝛ paranymph⁹ eccl'ie. n Et lu.ſ̃b pe.ei⁹.i.oĩa mutabilia ꝛ defectiua p lunã ſignificata:q̃ꝝ diſpoſitio ptine re debet ad vltima eccl'ie mẽbra.j.Coꝝ.vj.Secularia igit iu dicia ſi habuerit? ↄtẽptibiles q̃ ſũt ĩ eccl'ia:illos ↄſtituite ad iudicãdũ. o Et ĩ ca.ei⁹ co.ſtel.xij.i.p̃dicatio.xij.apl'oꝝ:q̃ reſplẽduit in p̃mitiua eccl'ia q̃ đr caput eius:eo mõ loquendi quo p̃ncipiũ alicui⁹ rei cõiter dicit caput eius.

 Et in vtero

a Cruciať. Predicãdo aduerſa patiť: vel cruciať a ſeipa.i. carnẽ ſuaz macerat: vt pdicatio ſit idonea. b Draco mag. Nõ de effectu: ſꝫ potẽtia draconis loquiť. c Et cornua τc. i.regna: diuitie q̃bus pncipes decalogũ legis impugnãt. d Et cau.i.deceptiões q̃b⁹ celãt vitia: vt cauda celanť turpia. e Stellaꝝ.i.illoꝝ q̃ illuminant eccleſiã doctrina non vita. f Stetit an.mu. Que patiebať doloreꝫ: ꝑ qꝺ credebat cito ceſſurã. Per paſſioneꝫ credebat diabolus eccłiam ſibi ſubiugatam. g Deuoraret. Parat⁹ erat draco ad deuorandũ: ſed nõ potuit qꝛ nat⁹ ẽ q̃ ꝓhibuit. h Et pepit. Carnali generatiõe xp̃s de abraam τ dauid proceſſit. Vel peperit eccłia filium.i.fidẽ xp̃i ĩ cordib⁹ auditoꝝ. i Dieb⁹ mille.i.tuto tp̃e q̃ ſbſiſtit eccleſia p̃dicatione chriſti trib⁹ annis τ dimidio facta. k Preliabanť. Eccleſiã ſuſtẽtantes: orãdo auxiliũ ferẽdo. l Nõ valuerũt. Remouere auxilia angeloꝝ qꝛ nõ poterunt eccłiam ducere in peccatũ. Et audiui

a ſ .i.in virgine maria. b ſ verbũ dei.
laruz duodecim. Et in vtero hã/ a†
ſ p̃dicabar. ſ .i.cupiẽs alios generare
a bẽs: τ clamabat pturiẽs τ crucia †
ſ parit cũ ſuos in lucem emittit.
tur vt pariat. Et viſũ ẽ aliꝺ ſignũ b
a ſ .i.in eccleſia expugnanda. b ſ ꝓ fortitudine magne ptãtis. c ſ qꝛ homicidia. c†
b in cęlõ. Et ecce draco mãgn⁹ rũ/ d e
a ſ .i.vniuerſos principes ꝑ quos operatur.
c fus habẽs cãpita ſeptẽ: τ cornua f† g†
a ſ .i.vniuerſe victorie de ſubuerſis.
decẽ: τ in capitib⁹ ſuis ſẽptẽ dia/ h†
ſ de fide ad infidelitatẽ.
d demata: et cauda eius trahebat i†
a ſ oẽs reprobos. b ſ .i.illos tractoſ amore terre
e tẽrtiã ptẽ ſtellaꝝ cęli: τ miſit eãs
noꝝ illexit. a ſ .i.diabol⁹ tali ptãte ꝯfiſus. ſ nõ horarie ſed laborans. b ſ contra eccleſiam.
f in terrã. Et drãco ſtetit añ mũlie/ k†
ſ .i.aliquẽ
rẽ q̃ erat paritura: vt cuz peperiſ/
in fide generaſſet. ſ ad peccatũ retraheret.
g h ſet filiũ ei⁹ deuoraret. Et peperit l†
filiuz maſculũ: q̃ rectur⁹ erat oẽs m n
a ſ potẽtia vł iuſticia. b ſ in flexibili. c ſ caro vim diuinitatis.
gẽtes ĩ virgã ferrẽa. Et rãpt⁹ ẽ fi o†
a ſ ad equalitatem dei. b ſ vt cũ patre iudicet.
lius ei⁹ ad dẽũ τ ad thrõnũ eius:
a ſ ꝑ pauxillũ hui⁹ filij. b ſ in voluptatib⁹ mũdi. c ſ mẽtis deſertũ ſpreto mũdi tumultu vł iocunditate.
et mũlier fũgit in ſolitũdinez vbi p†
a ſ deſerẽs mũdũ ꝯfortatur a deo.
habebat locũ pãratum a deo: vt
ſ deus. ſ doctrina predicationis.
i ibi paſcat eã dieb⁹ mille ducẽtis q† r
ſ ecce aliud auxilium.
ſexaginta. Et factũ eſt pręliũ ma s† t
ſ maiores. a ſ minores.
gnũ ĩ cęlo. Michael τ ãngeli eius v
k pręliabanť cuz dracone: τ draco
l pugnabat τ ãgeli ei⁹: τ nõ value x
rũt: neq̧ loc⁹ inuent⁹ ẽ ampli⁹ eo y
a ſ .i.eccłia q̃ꝛtũ ad bonos. ſ auxilio horũ.
rũ ĩ cęlo† Et ꝓiectus ẽ draco ille z
ſ ꝓ violentia. ſ ꝓ calliditate. a ſ .q.d.a q̃ cauere oẽs. ſ .i.ſeorſũ fluẽs a bonis ad malos a ſ .i.
magn⁹ ſerpẽs ãntiquus q̃ vocať a
aduerſarius. ſ .i.reprobos.
diabolus et ſathãnas: qui ſedu/ b
cit vniuerſum orbem: τ ꝓiect⁹ eſt c
ſ cadẽs ꝺ fidelib⁹ acri⁹ ĩpugnat amãtes terrena.
in terram et angeli eius cum illo

Nico.de lyra

a Et in vtero hñs τ cla.parturiẽs: nã in anguſtia poſita clamabat ad eũ vt cito daret ſibi filiũ q̃ liberaret eam ab oppreſſiõe infideliũ. b Et viſuz eſt. Hic ꝯñr deſcribiť coſdroe pſecutio. τ ſcꝺo eccłie liberatio. ibi: Et peperit. Circa primũ diť: Et viſũ ẽ aliud ſignũ ĩ celo τc.i.coſdroe rex perſarũ q̃ ꝺꝛ ĩ celo militãtꝭ eccłie fore viſuſ tãq̧ grauis pſecutor ipſi⁹. de q̃ ſubditur: c Et ecce draco. ꝓpter aſtutias ei⁹ et doloſitatẽ. d Magn⁹. ꝓpter ptãtis magnitudinem. e Rufus.i. rube⁹ ꝓpť młti ſanguinis effuſioneꝫ ꝙ aũt rufus accipiať aliqñ ꝓ rubeo: ptꝫ.j.Reg.xvj. vbi ꝺꝛ ꝺ dauid ꝙ erat rufus τ pulcher aſpectu.i.rubicũduſ ſm expoſitores. diciť etiã coſdroe rufus ꝓpť incẽdiũ eccłiaꝝ τ locoꝝ ſanctoꝝ. f Hñs capita ſeptem.i.ſex reges ſibi ſubditos τ ipſe erat ſeptim⁹. vñ poſtea ſubdiť: h Et ĩ ca.ſuis ſe. diademata.q̃ ſũt ſigna regia. g Et cor.decẽ.i.decem acies ĩ ſuo exercitu. vñ.j.Machab. Acies ordĩata ad bellãdũ vocať cornu. vbi ꝺꝛ: Bachides aũt erat ĩ dextro cornu τc. aliter exponitur ab aliq̃b⁹: vt ꝑ.vij. capita ĩtelligať vniuerſitas p̃ncipũ ſibi ſbditoꝝ. ꝑ.x.cornua vniuerſitas ſuoꝝ bellatorũ. nã ꝑ ſeptenariũ vniuerſitas aliqñ intelligiť: eo ꝙ totũ tp̃s ſeptẽ dieb⁹ replicãdo cõprehẽdiť. τ ſiłr ꝑ denariũ eo ꝙ ſequẽtes nũeri ſunt replicatiõeſ denarij τ ei⁹ partiũ: vt ꝺꝛ.iij. Phyſi. i Et cauda ei⁹.i.exercit⁹ ſequẽs euꝫ. Trahebat tertiã ptẽ ſtellaꝝ.i. fideliũ q̃ dicunť ſtelle ĩ ſcriptura: Deu.j. Eſtꝭ hodie ſiť ſtelle celi plurimi. exercitus enĩ coſdroe de egypto τ libya τ terra ſancta τ alijs locis: młtos valde chriſtianos ĩterfecit: τ alios captiuos duxit: intm̃ vt eſtimarenť q̃ſi ad tertiaꝫ partẽ xp̃ianoꝝ in terrris illis exiſtentiũ. ꝯſili mõ loquiť Dañ.viij. de antiocho epiphane ꝙ deiecit de ſtellis τ ꝯculcauit eas.i. de filijs iſrł colẽtib⁹ deum q̃s interfecit in iudea τ hieruſalẽ. k Et draco ſtetit añ mulie. τc. qꝛ coſdroe om̃ib⁹ modis inſidiabať ad interficiẽdũ quẽcũq̧ p̃ncipẽ xp̃ianũ inſurgentẽ ad eccłiaꝫ defendẽdũ.

†De pe. di. 2.c. ſi ei. añ ſi. ibi: et ad inferna. deſcendit.

B

l Et pe.filiũ. hic ꝯñr deſcribiť eccłie liberatio. τ diuidiť in duas ptes. qꝛ p̃mo facit ꝓpoſitũ. ſcꝺo declarať qꝺdã dictuꝫ ibi: Et date ſũt. Pria adhuc ĩ tres. qꝛ p̃mo poniť imperatoris eraclij creatio. ſcꝺo coſdroe debellatio. ibi: Et factũ ẽ preliũ. tertio

tertio ſbditoꝝ opp̃ſſio. ibi: Ve t̃re τ mari. Circa p̃mũ ꝺꝛ: Et pepit filiũ.ſ. Eracliũ catholicũ q̃ p⁹ Focã ĩpauit ãnis.xxx. τ cepit ĩpare anno dñi ſexcẽteſimo.xiij. m Maſculũ. ħ addiť ad denotandũ ꝙ erat vir ſtrenu⁹ τ armis exercitat⁹: vt ꝺꝛ ĩ legẽda exaltatiõis ſctẽ Crucis. n Qui rec. erat oẽs gẽ. ĩ vir. ferrea. qꝛ erit imperiũ romanum: cui rebellãtes domauit per gladiũ. o Et raptus eſt fili⁹ ei⁹ ad deũ τc.i. in ꝓtectione dei poſit⁹ qui ꝓtexit eracliũ cõtra machinatiões τ dolos coſdroe quib⁹ q̃rebat occidere eũ. p Et mu.fu.in ſo. nã eccleſia q̃ erat in aſia timore coſdroe trãſito mari qꝺ ꝺꝛ brachiũ ſctĩ Georgij: fugit in greciã q̃ ꝺꝛ ħ ſolitudo. nõ qꝛ eſſet inhabitata: ſꝫ ꝺꝛ ſolitudo fugitiuis: eo mõ loq̃ndi q̃ fugitiui ad aliã terrã dicunť ibi eſſe q̃ſi in exilio ſeu deſerto. q Ibi paſcat eam. xp̃iani habitantes ibi: r Dieb⁹ mil.du.ſexaginta. q̃ faciunt tres annos τ dimidiũ. τ.j.eo.ca. ꝺꝛ de hac muliere: vbi aliť ꝑ tp̃s et tp̃a et dimidiũ tẽporis.i.ꝑ tres annos τ dimidiũ. tp̃s enĩ ſumptuꝫ ſingulariter in ſcriptura ſignificat vnũ annũ. pluraliť xo abſq̧ nũero ſignificat duos ãnos: ſicut dictũ fuit pleni⁹ Dañ.xij. Iſta tp̃a ſimul iũcta ſeptẽ annos faciũt τ tm̃ durauit bellũ inter perſas et eracliũ.

s Et factũ eſt preliũ. Hic ꝯñr deſcribiť coſdroe debellatio. τ ſcꝺo ex ħ gratiarũ actio. ibi: Et audiui vocẽ. Circa primũ ꝺꝛ: Et factũ ẽ p̃liũ. inter perſas τ eracliũ. t Magnũ.ſ. intẽſiue: qꝛ młti bellatores erãt ex vtraq̧ pte τ extẽſiue qꝛ durauit tp̃e lõgo: vt dictũ ẽ. v Michael τ an.ei⁹. qꝺ exponunt aliq̃ de michaele archangelo qui eſt p̃nceps eccleſie: ſiť tp̃e ve.teſta. fuit p̃nceps ſynagoge: Dañ.x. ꝓpť qꝺ cũ angelis ſuis aſtabat ad ꝓtectionẽ τ directionẽ eraclij et exercit⁹ ei⁹ q̃ pugnabãt ꝓ eccłia: ſꝫ qꝛ ꝑ draconẽ τ ãgelos ei⁹ ĩtelligiť coſdroe τ ſu⁹ exercit⁹ ſm oẽs expoſitores ꝯueniẽtius ẽ vt ſiłr ꝑ michaelẽ τ angelos eius intelligať eracli⁹ τ bellatores eius. michael enĩ interp̃tať: q̃s vt de⁹. eraclius enĩ ĩ ħ bello ꝓ eccleſia erat dei vicari⁹. ex ſupradictꝭ etiã ptꝫ ꝙ in ħ libro boni et mali hoĩes frequẽter noĩanť angeli. x Et nõ va.ſ. coſdroe τ viri ei⁹: ſꝫ pluries debellati fuerũt. y Neq̧ lo.inuẽ. eſt eoꝝ am. in ce.i. in eccłia. nã eraclius perſequẽs coſdroe fugauit eũ de ethiopia τ libya et terra ſancta in q̃b⁹ añ vigebat eccłia: τ cõpulit eũ turpiter redire in terrã ſuã. ideo ſubdiť. z Et ꝓiectus ẽ dra.il.ma.ſer. antiqu⁹. tñ qꝛ ipſemet coſdroe erat antiqu⁹ etate: ꝓpter qꝺ poſtea ſatꝭ cito tradidit regnũ filio ſuo: vt poſtea diceť. a Qui vocatur diabolus τ ſathanas. ꝑ nimia eius nequitia: ſicut de hoĩe neq̧ ꝺꝛ cõiter ꝙ ẽ vn⁹ diabolus vel ſathanas. b Qui ſeducit vniũ.orbẽ. nã ab illꝭ q̃s ſubijciebat faciebat ſe ſiť deũ adorari. ꝓpť qꝺ ꝺꝛ in legẽda exaltatiõis ſctẽ crucis. Fecerat turrẽ argenteã in q̃ interlucẽtib⁹ gẽmis thronũ extruxerat aureũ: ibi ſolis quadrigã et lune et ſtellaꝝ imaginẽ collocauerat atq̧ per occultas fiſtulas aque meatus adduxerat: vt quaſi deus pluuiã deſuꝑ infundere videreť. Per hoc autẽ qꝺ diciť vniuerſum orbem: nõ eſt intelligendũ ꝙ ip̃e ſibi totũ orbem ſubiecerit: ſꝫ eſt locutio hyperbolica: ad deſignandum ꝙ magnaꝫ partem orbis ſibi ſubiecit: τ dicto modo ſeduxit: ſicut communiter dicitur tota ciuitas currit ad tale ſpectaculum: licet maior pars remaneat. c Et proiectus eſt in terram et angeli eius cum illo. τc. quia cum exercitu ſuo compulſus fuit in terram ſuam refugere.

Et audiui

a Et audiui vo. Cuȝ oſtēdiſſet diabolū ī h̄ certamine occulto ab eccl̄ia victū auxilio filij ⁊ angeloꝝ: ſubiungit exultatiões āgelorū ipoꝝ: vl' ſctāꝝ aīarū de victoria fratrū: vt laborēt vincere qui de victoria ſua angelos: vel ſctās aīas audiūt exultare. b Accuſabat. Officiuȝ diaboli ē accuſare .i. per pctīn accuſabiles reddere. c Die ac noc. Uel in pſper. delectādo vel in aduerſis cōtriſtādo. d Deſcendit. De celo: vl' d' mīorib⁹ ſctīs in q̄b⁹ iā nō habet locū tentatio. e Sciēs ꝙ mo.tē.ha. Quia videt multos ſibi ſubtrahi: ⁊ in locuȝ ſuum ſubſtitui. f Et poſtq̄ꝫ vi. Cū vidit diabolus ſe p occultam fraudē nō poſſe ꝓficere: apta tribulatione aggredit̄ expugnare. g Et date ſūt mu. ⁊c. Que etiā ꝯ apertā tribulationē hȝ auxiliuȝ ab eodē filio a q̄ habebat ꝯtra occultaȝ īpugnationē. h Aquile. Qui p ꝯuerſatiōeȝ vite celū petūt. ⁊ iō in deo fixū hȝ intuitum. i Per tp̄s ⁊ t. ⁊c. Si accipit̄ illi⁹ eccl̄ie ſtatus q̄ erit tp̄e antixp̄i dicet̄ alit̄ p tp̄s et tp̄a ⁊ di. p p̄dicatione helie ⁊ enoch. Si generalis eccl̄ie accipit̄ d͛ p tp̄s ⁊ t. et di. t. aliter p p̄dicatiōe xp̄i facta tribus ānis ⁊ dimidio q̄ xp̄i p̄dicatiōe paſcitur eccl̄ia q̄tidie. k Et adiuuit ter. Scȝ xp̄s eccl̄ie ſue dedit vires patiendi. l Et aperuit .i. p̄parauit ⁊ idoneam ſe fecit vt reciperet q̄cq̄d ſibi inferrēt ad ſilitudinē os aperientis qd̄ ī paſſiōe ſua fecit: in q̄ ſuis exemplū patiēdi ſe ꝓpoſuit. m Abſorbuit flu .i. oēs penas ī ſe deſtruxit: fact⁹ īmortal' ⁊ impaſſibilis: qd̄ idē facit ī ſuis. n Irat⁹ ē dra. ⁊c. q꞉ lȝ n̄ poſſit deuincere nō tñ deſiſtit inuidere et locū inuadēdi querere. o Et ſtetit ſup are. Non tñ omēſ illos vicit minores: ſȝ tm̄ ſuper arenaȝ .i. infructuoſos moram fecit in quibus apparēt ſigna veſtigij.

Et vidi

ſ id eſt exultationem.
a miſſi ſunt. Et audiui voceȝ ma- a†
ſ in angelis vel animabus ſanctis. a ſ a tp̄e chriſti qd̄ nō eſt in natura hominis.
gnam in celo dicentē: Nunc fa- b c
ſ remiſſio peccatoꝝ in baptiſmo. a ſ et regit ſuos de virtute in virtutem dirigens.
cta eſt ſalus ⁊ virtus ⁊ regnuȝ
ſ et hec omīa p xp̄m operatus eſt.
dei noſtri ⁊ poteſtas chriſti ei⁹
quia ꝓiect⁹ eſt accuſator fratꝝ d
b noſtroꝝ qui accuſabat illoſ an
a ſ q꞉ deū nihil latet per qd̄ maxime terret.
ſ cōtinue.
c te conſpectuȝ dei noſtri die ac
a ſ liberū arbitrium apponentes. b ſ .i. ſuggeſtionem eius.
nocte. Et ipſi vicerunt illum ꝓ- e
a ſ quem imitantur.
pter ſanguinem agni: et ꝓpter
a ſ q꞉ nō tacēt vbi neceſſe ē. b ſ .i. fidei quā
verbum teſtimonij ſui: et nō di- f
teſtatus ē xp̄s. a ſ .i. nō ſic fouerunt carnem ſuam vt anime perirent.
lexerunt animas ſuas vſq꞉ ad
mortem. Propterea letamini g
a ſ angeli vel ſancti. b ſ in maioribus habitant minores ſancti vel oēs ī angelis. c ſ .i. in vitia fluctib⁹ ⁊ in eodē vitio ſtabilibus.
celi: ⁊ qui habitatis in eis: Ue b+
d terre et mari: q꞉ deſcendit dia- i
ſ occidendum.
bolus ad vos habens iraȝ ma
ſ vñ feruenti⁹ graſſat̄
e gnam: ſciens ꝙ modicum tem k
f pus habet. Et poſtq̄ꝫ vidit dra l
co ꝙ proiectus eſſet in terra: ꝑ- †
ſecutus eſt mulierem que pe-
g perit maſculum. Et date ſunt m+
ſ duo teſtamenta vel due dilectiones vel due vite.
h mulieri ale due aquile magne:
vt volaret in deſertum in locū
ſ .i. per tres annos et dimidiū.
i ſuum vbi alitur per tempus et n
tempora et dimidium tempo-
a ſ a preſenti impugnatione. b ſ et q̄ꝫuis ira parata eſſet.
ris a facie ſerpētis. Et miſit ſer o+
a ſ ex inſpiratiōe. b ſ q꞉ eā nō attingit.
pens ex ore ſuo poſt mulierem
ſ tribulationē inundantem.
aquam tanq̄ꝫ flumen vt eaȝ fa
ſ in peccatum.
k ceret trahi a flumine. Et adiu- p
ſ vel ſancti orādo. ſ ſancti ſtabiles vt terra
l uit terra mulierē: ⁊ aperuit ter- †
m ra os ſuum et abſorbuit flumē q
quod miſit draco d' ore ſuo. Et r
n iratus eſt draco in mulierem: ⁊ s+
a ſ cū minoribus de eadē eccl̄ia
abijt facere prelium cum reli-
ſ ope cōplent.
quis de ſemine eius qui cuſto-
ſ qui cū cedūt ⁊ timēt ꝓferre.
diunt mandata dei: et habent
o teſtimonium ieſu chriſti. Et ſte t+
tit ſuper arenam maris.

C a Et audiui. Hic ꝯſr ponit̄ grarū actio a filijs eccl̄ie ꝓ coſdroe deiectiōe cū dicit̄: Et audiui vocē magnā. ad gratiarūactionē. b In celo .i. eccleſia militante. c Nunc facta eſt ſalus ⁊ virtus ⁊ reg. ⁊c. quia fideles potuerūt chriſto libere ſeruire liberati a coſdroe oppreſſiōe. d Quia proiectus eſt accuſator fratrū noſtroꝝ: id eſt chriſtianoꝝ quos faciebat accuſabiles coram deo ad malum eos impellendo cogens eos ad latrie cultum ſibi impendendū: vt dictū eſt. e Et ipſi vicerunt illū ꝓpter ſanguinē agni. Iſtud nō refertur ad eoſdeȝ chriſtianos in numero: ſed ad illos qui nō acquieſcebāt ei: magis eligentes mori. ⁊ ſic erant victores per palmam martyrij. ideo ſubdit̄: f Et non dilexerunt animas ſuas .i. vitā ſuam corporalem: ſimile habet̄ Pſ. lxxvij. Cum occideret eos querebant eum: nō enī de eiſdeȝ numero poteſt intelligi ꝙ eſſent occiſi: ⁊ quererent eū penitentes cū penitentia nō ſit poſt mortē: ſed de alijs eiuſdē populi g Propterea letamini celi: de martyrū glorificatione: ⁊ de coſdroe deiectiōe. h Ue terre. Hic cōſequēter deſcribit̄ ſubditoꝝ coſdroe oppreſſio qui cōpulſus redire ad terrā ſuam fuit valde irat⁹ ⁊ cepit grauare ſubditos ſuos p exactiones et extorſiones multiplices ad multiplicandū ſibi bellatores vt regnū ſuum poſſet defendere ab eraclio imperatore. et hoc eſt qd̄ dicit̄: Ue terre ⁊ mari. quia nō ſolum dominabat̄ in arida: ſȝ etiā in pluribus inſulis maris: ⁊ q꞉ de mercimonijs p mare portatis augmentauit exactiones et pedagia. i Quia deſcendit diabolus .i. coſdroe fugatus: q̄ nominatur diabolus in parte p̄cedenti ſicut viſum eſt. k Sciens ꝙ modicū tempus habet. erat enī iam ſenex: et ſic nō habebat tempus vite in quo ſe poſſet d' eraclio vindicare: ꝓpter quod tradidit regnum filio ſuo. l Et poſtq̄ꝫ vidit draco. licet enim ante pſecutus fuiſſet eccleſiam maxime extra terram ſuam. tamē tūc cepit grauamen eius augmentare in terra ſua: in qua habitabant multi chriſtiani eius tributarij: quos cepit nō ſolū in rebus: ſed etiam in perſonis grauius perſequi: ſicut ſennacherib fugiens de iudea propter percuſſionē exercitus ſui: tempore regis ezechie cepit grauius affligere iudeos habitantes in ſua terra q̄ꝫ ante. vt habet̄ Tob. j. m Et date ſunt. Hic declarat quoddā ſuperius dictum. ſ. qualiter mulier amicta ſole fugit in ſolitudineȝ. nam hoc fuit per auxiliū eraclij. ideo dicit̄: Et date ſunt mulieri ale due aquile magne. Aquila xº ſignū eſt imperij romani: ideo per ipām intelligitur eraclius. ale xº eius ſūt acies ſui exercit⁹. vnde et ala ī vna ſignificatione eſt acies militaris. ⁊ dicunt̄ hic due ꝓpter metaphoram ſeruandam. nam auis nō volat vnica aīa ſed duabus. dicitur aūt exercitus eraclij iuuiſſe eccleſiaȝ ſub rege perſidis cōmorantem: quia eraclius miſit milites ex parte grecie ad recipiendū chriſtianos fugiētes de perſide: vel quia regnum perſidis ſic fortiter inuadebat in extremitatibus ſuis ꝙ coſdroe bellatores erant ibi totaliter occupati ꝙ chriſtiani de perſide facilius potuerūt in greciam tranſire: vel vtroq꞉ modo. n Ubi alitur per tempus et tempora et dimidiū temporis a facie ſerpentis: id eſt per tres annos et dimidium. vt dictum eſt ſupra. o Et miſit ſerpens ex ore ſuo poſt mulierez aquam .i. gentem multam. ſm ꝙ dicitur .j. xvij. ca. Aque multe populi multi. ad interficiendū chriſtianos fugiētes p Et adiuuit terra mulierez. ſcilicet habitatores grecie: vel milites eraclij modo p̄dicto. q Et abſorbuit flumen. quia tūc gens a coſdroe miſſa fuit debellata. r Et iratus eſt draco in mulierem: id eſt cōtra catholicam plebem. s Et abijt facere prelium cum reliquis de ſemine eius: id eſt cum illis chriſtianis qui nō potuerunt fugere cum alijs: vel cum eraclio ⁊ eius exercitu: ne intrarent regnum perſidis. ideo ſubditur: t Et ſtetit ſuper arenam maris. per mare qd̄ eſt congregatio aquarum intelligit̄ coſdroe regnum: qd̄ erat valde populoſū: aq̄ enī multe ppl'i multi. p arenaȝ q̄ eſt in litore mar': ītelligit̄ extremitas regni pſidis ī q̄ ſtetit exercit⁹ coſdroe ne eracli⁹ cū ſuo exercitu poſſet trāſire.

D

Moraliter. c† Et aptū ē ⁊c. Hoc Ca. XII lr̄alit̄ exponit̄ de īſtitutiōe feſti purificatiōis ī q̄ xp̄s fuit oblat⁹ corpalr̄. myſtice xº pōt expōi d' īſtitutiōe feſtiuitati eukariſtie ī q̄ xp̄s offert̄ ſacramētalr̄. ⁊ ſic d͛: Et aptū ⁊c. i. material' eccl̄ia ad ꝯgre

gandū

gādū ī hac ſolēnitate ꝓplm xp̄ianū. d† Et viſa ē ar. teſta. i.
xp̄s mō ſacramētali: q dr arca teſtamēti: qꝛ ſicͣ arca teſtamēti
cōtinebat manna: tabulas teſtimonij τ virgā aaron. ſic xp̄s
continet dulcedinē miſericordie: plenitudinē ſcientie: celſitu
dinē dignitatis ſacerdotalis et regie. e† Et facta ſunt ful/
gura. i. lumīaria refulgentia: que debēt adhiberi in tanta ſo
lennitate. † Et voces. mltiplicis laudis diuīe. g† Et to
nitrua p̄dicatiōis autētice. h† Et grādo magna. que pro/
pter ſui frigiditatē ſignificat timorē ne aliq̄d omittaᷓ de de/
bitis in tanta feſtiuitate. i Et ſignū magnū apparuit in ce
lo τc̄. hoc lr̄aliter fuit expoſitū de eccleſia que fuit afflicta tē
pore Coſdroe. Moralit̄ aūt poteſt exponi de q̄libet deuo/
ta perſona que numero τ merito mēbꝛuꝫ eſt eccleſie. iō dicitᷓ:
k† Mulier amicta ſole. ꝑ appetitū celeſtiū. m† Et luna
ſub pedibꝰ eius. ꝑ ɔtemptū bonoꝝ mutabiliū. n† Et ī ca
pite eius corona ſtellarū duodecim. ꝑ quas ſignificantᷓ. xij.
fructus ſpirituſſancti qui ponuntᷓ Gal. v. a† Et in vtero
habēs. ſ. in animo cōceptū boni ꝓpoſiti. † Et cruciatᷓ vt
pariat. per qd̄ ſignificat intenſuꝫ deſideriū implēdi in opere
qd̄ cōcepit in mēte. c† Et ecce draco magnꝰ τ rufus. i. dia
bolus ſuꝑbus: τ malicioſus. † Habēs capita ſeptē. i. in/
feriorū demonū vniuerſitatē. h† Et cornua decem. i. vni
uerſos modos impugnandi naturaꝫ humanam: quia per ſe/
ptenarium τ denarium vniuerſitas deſignatur. g† Et in
capitibus eius ſepteꝫ diademata: id eſt multa: quia per ſpiri
tus malignos ſibi ſubiectos frequenter debellat plurimos.
†i Et cauda eius trahebat tertiam ꝑtem ſtellarum et miſit
eas in terram. quia magnam partem angelorum traxit ſecū.
k† Et draco ſtetit añ mulierem. nam inſidiatᷓ cuilibet ꝑſone
ad impediēdū ſanctū eiꝰ ꝓpoſitū. † At cū peperiſſet deuo
raret filiū eiꝰ. qꝛ qñ īpedire nō pōt ɔceptū animi bonū q̄n ex/
eat in opꝰ: nititᷓ illud ꝑ vanaꝫ gl'iam deuorare. l† Et pepit
maſculū τc̄. ſ. xp̄m. nā ip̄e dicͣ Matth. xij. Quicūqꝫ fecerit vo/
lūtatē patr̄ mei hic meꝰ frater τ ſoror τ mater eſt. Qui vero bo
nū ɔceptū ꝓducit ad effectū ip̄e facit volūtatē dei patr̄ et ſic
eſt mater xp̄i ſpūalis ſpūalitᷓ pariēdo. o† Et captꝰ ē fi. eiꝰ ad
deū. qꝛ bonū opꝰ ꝑ angelos p̄ſentatᷓ ad dn̄m. ſil'r xp̄s corꝑalitᷓ
aſſūptꝰ eſt ī celū. p† Et mulier fugit ī ſolitudinē. i. ex pctōꝝ
multitudinē. q† Ut ibi paſcat eā diebꝰ mille ducētiſſexagi/
ta. i. xp̄i doctrina quā docuit tribꝰ ānis τ dimidio. q̇ cōtinent
dies mille ducētoſſexagīta. s† Et factū ē p̄liū τc̄. ꝑ h̄ ſignifi
catᷓ rep̄ſſio demonū ꝑ angelos ſctōs ne īpugnēt bonos hoīes
et deuotos ſupra id qd̄ pn̄t. τ ſic demones ab eis deijciuntᷓ de
q̄ deiectiōe dn̄s ē laudādus. iō ſb̄ditᷓ: a† Et audiui vocē ma
gnā ī ce. τc̄. i. ī eccl'ia triūphāte τ militāte. Et de malis hoībꝰ
q̇ ſubijciuntᷓ demonibꝰ. ſubditᷓ: b† Ue terre ve mari τc̄. i. cu
pidis bonoꝝ terreſtriū τ demerſis ī aquis carnaliū volupta/
tū. † Et ꝑſecutꝰ ē mulierē. qꝛ nititᷓ pariētes bonū cōceptuꝫ
q̄ꝫtū pōt ꝑturbare. m† Et date ſunt mulieri due ale. q̄ ſunt
amor dī τ proxī ꝑ q̄s euolat a facie diaboli. o† Et miſit ſer/
pēs ex ore τc̄. qꝛ diabolꝰ fugiētibꝰ ab eo mouet ꝑſecutionē tꝑa
lē vt ꝑ īpatiētiā eos frāgat. † Et apuit terra os τc̄. h̄ ē virgo
maria de qua dicitur Eſa. lxv. Aperiatur terra τ germinat ſal
uatorē. ipſa nanqꝫ ſibi deuotos adiuuat contra demonē. Ber
nardus ſuper miſſus eſt. in periculis in anguſtijs τ in rebus
dubijs reſpice ſtellam inuoca mariam. s† Et abijt facere
prelium cum reliquis τc̄. quia quando diabolꝰ ab vno ſancto
deuincitur vadit ad aliū impugnandum. t† Et ſtetit ſuper
arenam maris. per quam ſignificantur ſteriles in bono ſuper
quos ſtat tanq̄ꝫ in proprio loco.

Glo. ordi.

Et vidi τc̄. Beſtiā. Ca. XIII
Beſtia vel ſpālitᷓ antixp̄s.
generalitᷓ tota collectio maloꝝ. vl' ite
ger antixp̄s caput τ corpꝰ. b Capi/
ta. Ad h̄ vt bn̄ poſſet iſtos vīcere: talē
familiā ſibi īſtituit. c Noīa blaſ. Ua
rijs hereſibꝰ erat plena vl' varijs ſil'a/
tiōibꝰ occultās vitia. d Quaſi oc/
ciſū. Sil'abit ſe antixp̄s mortuū τ ꝑ tri
duū latēs pꝰ apparebit dicēs ſe ſuſtē/
tatū. e Et plaga mor. Arte magica
aſcēdit ī aera ferētibꝰ eū demonibꝰ: τ
ſic curabitᷓ plaga mor. e. qꝛ q̇ priꝰ mor
tuꝰ credebatᷓ poſt viuens reputabitᷓ.

ſ. i. de collectiōe malorum.
a Et vidit de Ca. XIII a†
a ſ ꝙ ꝑcipiū vel ꝑ alios malos ſe
mari beſtiā āſcēdenteꝫ b c
extollentē. a ſ. i. p̄ncipes. b ſ vniuerſos ma/
los. c ſ. i. cos ꝑ q̄s ꝑcipes īpugnāt decalogū
b habentem capita ſeptem et cor/ d†
a ſ qꝛ nō eſt aliqd̄ p̄ceptū qd̄ ꝑ pꝛicipes nō in/
nua decē τ ſuꝑ cornua eiꝰ decēꝫ e†
fringatᷓ: τ d̄ q̄ ipſi nō coronentur. ſ. i. pꝛīcipes.
c diademata: et ſuꝑ capita eiꝰ no/ f†
ſ qꝛ dicūt xp̄m nō deum ſed magū fuiſſe.
mina blaſphemię. Et beſtia quā g†
ſ miſſi a principibꝰ.
vidi ſil'is erat pardo: τ pedeſ eiꝰ h†
ſ maiores in ſermone.
ſicut pedes vrſi: τ os eiꝰ ſicut os i†
ſ qꝛ deuorāt τ fetent. a ſ aliud ꝑ qd̄ nocent.
b ſ faciendi miracula.
leonis. Et dedit illi draco virtū k†
ſ ſeducendi multos.
tē ſuā τ poteſtatē magnā. Et vi l m†
a ſ antichꝛiſtū. b ſ fingentē ſe tanq̄ꝫ mortuū.
d di vnūꝫ de capitibꝰ ſuis q̄ſi occi n
ſ ſimulatorie.
e ſum in mortē τ plaga mortl̄ eiꝰ o

Nico. de lyra

Et vidit de mari. Ca. XIII
Deſcripta ꝑſecutione eccl'ie ſb̄
coſdroe: Hic idem deſcribitur
ſub eiꝰ filio ſibi ſuccedēte. τ diuiditur
in tres ꝑtes. qꝛ primo deſcribitur ſuc/
ceſſio regni. Scd̄o ꝓceſſus prelij. ibi:
Et vidi. Tertio terminus belli perſa
rū et eraclij. ibi: Si quis habet aurē.
Circa primū dicit iohannes: Et vi/
di de mari. i. de regno perſidis ratiōe
predicta. b Beſtiam. i. filium coſ/
droe beſtialiter viuentē. c Aſcen
dentē: ad regni perſidis poteſtatem.
d Habēteꝫ capita ſeptē τ cornua de
cem. exponatᷓ ſicut precedenti ca. de patre ſuo. e Et ſuper
cornua eius decem diademata: qꝛ capitaneis ſuarū acierum
impendit quaſi honorē regium: vt fortius decertarentᷓ ɔtra
eraclium. f Et ſuꝑ capita eius noīa blaſphemie: qꝛ dicti
capitanei ꝓrumpebāt in blaſphemiā xp̄i: ſicut τ princeps eo
rum: vt habetᷓ parte ſequēti. g Et beſtia quā vidi ſimilis
erat pardo. ꝓpter varietatē vitiorū in q̇bus obſtinatꝰ erat.
ſm̄ illud Hiere. xiij. Si pōt ethiops mutare pellē ſuā et par/
dus varietates coloris ſui: et vos poteritis bn̄facere cū di/
diceritis malum. h Et pedes eius ſicut pedes vrſi. habē/
tes plātas magnas ad calcandum. ſic iſte anhelabat ad cal/
candū eccleſiā. i Et os eiꝰ ſicut os leonis. ꝓpter crudeli
tatē. k Et dedit illi draco virtutem ſuā: qꝛ coſdroe pater
eius tradidit illi regnū ſuuꝫ: ſedens in turre ſua argētea: vt
dicitur in legenda exaltatiōis ſancte crucis. l Et poteſta/
tem magnā. i. exercitū fortē ad pugnandū ɔtra eracliū.

Et vidi

Nico. de lyra

m Et vidi. Hic ɔñr deſcribitᷓ ꝓceſſus
prelij. Circa qd̄ ſcienduꝫ ꝙ expoſito/
res aliqui dicūt hic ꝙ exercitꝰ eraclij τ
exercitꝰ filij coſdroe occurrerūt ſibi iu/
xta danubiū: τ ex ɔſenſu vtriuſqꝫ par/
tis eraclius τ coſdroe filiꝰ pugnauerūt
ad ſingulare certamen: tali pacto ꝙ vi
ctus ſubijceretᷓ victori cū toto populo
ſuo: eraclius aūt victor extitit: τ ſic fili
us coſdroe cū toto ſuo ppl'o ei ſe ſubmi
ſit. τ ſm̄ h̄ dicit iohānes: Et vidi vnuꝫ
de capitibꝰ eius. i. primum τ principale
caput. vnū enī in ſcriptura ſacra aliqñ
ponitᷓ ꝓ primo: Gen. j. Et factuꝫ eſt ve/
ſpere τ mane dies vnꝰ. i. p̄mus et iſtud
caput vnū fuit filiꝰ coſdroe q̇ fuit vnuꝫ
de ſeptē capitibꝰ beſtie: ſicut p̄dictū eſt
ca. p̄ce. de p̄re eius coſdroe. Quaſi oc/
ciſuꝫ in mortē. i. deuictū τ ſubiectū era
clio: τ qꝛ ꝑ h̄ nō fuit mortuꝰ ſimpliciter
iō nō dicitᷓ occiſum abſolute ſꝫ q̄ſi occi
ſum. Et plaga mortis eiꝰ curata eſt: qꝛ
poſtea rebellauit eraclio: et ſic curatus
fuit ab eiꝰ ſubiectiōe. ſꝫ illud qd̄ ſequi/
tur: Et adorauerunt beſtiam dicentes:
Quis ſimilis beſtie τ quis poterit pu/
gnare cū ea. q. d. nullus. nō ɔcordat cū
dicta expoſitione: ꝙ enim deuictus ab
eraclio rebellaret: nō eſt argumentum
ꝙ eſſet inuincibilis: ſed magis ad op/
poſitum: ſicut ipſe iam fuerat deuictus ab eraclio: et pater eiꝰ
pluries debellatus. Item qꝛ ꝙ iſti expoſitores dicūt ꝙ hec re
bellio fuit poſt receſſum eraclij de perſide: interfecto coſdroe
et reportato vexillo crucis dominice. hic aūt dicitᷓ: Et admira
ta eſt vniuerſa terra poſt beſtiam ꝓpter eius curationem. Et
adorauerunt draconem: per quem intelligitᷓ coſdroe. nō enim
adorauerunt euꝫ poſt mortē ſuam ſed ante: vt dictū eſt ſupra.
propter quod aliter exponitur hec littera de vulneratione le/
tali filij coſdroe ī vno ɔflictu ɔtra eracliū a quo vulnere ɔtra
ſpem humanam fuit ſatis cito curatus: propter quod gentes
ſibi ſubdite crediderunt in eo eſſe aliquid numinis: cuius vir
tute fuerat ſic ſanatus: ſicut et patrem ſuū adorauerunt: vt di
ctum eſt. ſm̄ hoc dicitur: Et vidi vnum de capitibus. i. filium
coſdroe ratione iam dicta. n Quaſi occiſum in mortem. i.
letaliter vulneratum. o Et plaga mortis eius curata eſt.
inopinabiliter.

Et admirata

☞ a Et aperuit os ſuũ. In tantã fiduciã ꝓrupit: vt qđ añ occulte: iã tũc publice audeat blaſphemare. b Et tabernaculum eiꝰ.i.oẽm inſtitutionẽ eiꝰ ꝑ quã laudabilis apparet. c Occiſus. In ſuis vt in abel. vł qꝛ añ oĩa diſpoſitũ ẽ ꝙ ĩ fine tẽpoꝝ occideret. Uel occiſus.i.in agno myſtice quẽ abel obtulit: vł in ĩpo abel a frẽ occiſo ꝓfiguratꝰ eſt.

d Qui ĩ capti. Qui captiuat hoĩes nũc a fide: tãdẽ a ſalute.ſ.antixp̃s: vł ĩp̃e diabolus. e Qui in gla.oc.ꝛc̃. Antixp̃s ⁊ ſui occidũt gladio materiali: ⁊ ꝑſuaſiõis: ⁊ ꝑibũt gladio eterni iudicij. f Hic ẽ patiẽ.i.patiẽtiã et fidẽ tenebũt: qꝛ illo deſtructo ſciũt ſe remunerãdos. Reſpiciẽdo penã malorũ ⁊ remunerationũ bonoꝝ patiẽtes fiũt ⁊ fidẽ tenẽt. g Et vidi. Deſcp̃ta tribulatiõe q̃ erit ꝑ antixp̃m ⁊ ſuoſ ꝑticipes: ſubiũgit aliaꝫ q̃ fiet ꝑ ſuos apoſtoloſ: q̃s ĩp̃e ꝑ totũ mũdũ ſparget. h Coꝛnua duo. Quia ſimulabunt ſe hr̃e ĩnocẽtiã: ⁊ purã vitã ⁊ veram doctrinã ⁊ miracula q̃ xp̃s habuit ⁊ ſuiſ dedit. Uel duo teſtamẽta ſibi vſurpabũt. i Et loq̃bat̃ ſi.i.pſeu.apł̃i ita loquẽt̃ ſic̃ diabolꝰ ĩ ãtixp̃o erat locutꝰ. k Et ptãtẽ. Quia ĩ oĩbꝰ caput ſuũ ſibi ꝓponebãt.ſ.antixp̃o. ☞ Terrã

ſ per aſcenſionem.
curata eſt. Et admirata eſt vniuer/ a†
ſ imitãs beſtiales. ſ .i.antichꝛiſtũ.
ſa terra poſt beſtiã. Et adoraue/ b+
a ſ .i.diabolum. b ſ reſurgẽdi vt videbatur.
runt dꝛãconẽ: q̃ dedit pȏteſtatẽ
ſ antichꝛiſtũ.
beſtię: ⁊ adoꝛauerũt beſtiã dicẽ/ c d
ſ cũ reſurrexit.
tes: Quis ſimilis beſtię: ⁊ quis
ſ volũtati eius reſiſtere.
poterit pugnare cũ ea? Et datũ e†
ſ ꝑmiſſiõe dei. a ſ magniloquio ſe extollens.
ſ qꝛ dicet
eſt ei os lȏquens magna ⁊ blaſ/
ſe filium dei.
phemias: ⁊ data eſt ei poteſtas f+
ſ id eſt operari per menſes.
a facere mẽſes q̃dragitaduos. Et
a ſ negãdo deũ eẽ. b ſ .i.ꝯ deũ vł vſq; ad deũ
apȇruit os ſuũ ĩ blaſphemiaſ ȃd
b deũ blaſphemare nomẽ eiꝰ ⁊ ta/
a ſ .i.oẽs illos q̃ ab illis maioꝛibꝰ ꝓteguntur.
bernaculũ eiꝰ: ȇt eos q̃ ĩ cęlo ha/
ſ ꝑmiſſum.
bitãt. Et datũ eſt illi belluꝫ face g†
ſ coꝛpaliter. ſ vel eos.
re cũ ſanctis: ⁊ vincere illos. Et h+
data ẽ ei poteſtas in oẽꝫ tribũ ⁊
populũ ⁊ linguã ⁊ gentẽ: et ado
a ſ .i.dediti terrenis.
rauerũt eã oẽs qui inhabitȃbãt
terrã† quoꝝ nõ ſunt ſcripta noĩa i
a ſ q̃ liber eſt agnꝰ: ĩp̃e enĩ idẽ eſt agnus ⁊ liber
c in libꝛȏ vitę agni qui occiſus eſt k
ſ q.d. cauere omnes.
ab oꝛigine mundi. Si q̃s habet l+
ſ intellectũ. ſ intelligat.
d aurem audiat. Qui in captiui/ m
ſ in penas infernales.
tatem duxerit: in captiuitatem
e vadet †q̃ ĩ gladio occiderit opoꝛ n
ſ .i.in reſpectu penarũ ⁊ remuneratiõis.
f tet eũ gladio occidi. Hic ẽ patiẽ/ o
a ſ prioꝛe minoꝛem.
g tia ⁊ fides ſanctoꝝ. Et vidi ȃliã p†
a ſ pſeudo apł̃os. ſ in ſuꝑbiam vel ꝑditionẽ ꝓficientẽ b ſ per amantes terrena.
bȇſtiã aſcẽdẽtẽ dȇ terra: ⁊ habe/ q r†
a ſ qꝛ ſi q̃d boni in eis videbit̃ ſimulatio erit.
h i bȃt coꝛnua duo ſimiliȃ agni. Et s†
a ſ .i.oẽs modos decipiẽdi q̃bꝰ antixp̃s decepit
k loq̃bat̃ ſic̃ dꝛaco. Et pȏteſtateꝫ t†

Nico.de lyra

a Et admirata ẽ vniuer.ter.poſt beſtiã. ꝓpt̃ talẽ curationẽ. b Et adorauerũt draconem.i.coſdroe: qꝛ dedit ptãtẽ beſtie tradẽdo regnũ filio ſuo. c Et adoꝛauerũt beſtiã.i.filium coſdroe credẽtes ĩ eo aliq̃d numĩs eſſe. d Dicẽtes q̃s ſil'is beſtie ꝛc̃.q.d. nullus. qꝛ ſi ĩ ꝓlio vulnerarer̃ curabit̃ ſic̃ priꝰ. e Et datũ ẽ ei os loq̃ns magna ꝑ iactãtiã ⁊ blaſphemias ꝯ xp̃m ⁊ eccleſiã. f Et data eſt ei ptãs fa.menſes.xlij. q̃ faciũt tres annos ⁊ dimidium: dictũ enĩ ẽ.ſ. ꝙ bellũ eraclij ꝯtra perſas durauit ſeptẽ ãnis. ⁊ ſic medietas illius tp̃is aſcribit̃ coſdroe: ⁊ alia medietas filio eiꝰ. g Et datũ eſt illi bellũ facere cũ ſanct' ꝛc̃. qꝛ ſctm̃ anaſtaſiũ cũ.lxx.monachis ⁊ mł̃tos alioſ interfecit. h Et data ẽ ei ptãs ĩ oẽm tribũ ꝛc̃. qꝛ mł̃te gẽtes ⁊ diuerſaꝝ linguaꝝ erãt ſub ptãte ſua: ⁊ ẽ hic hyperbolica locutio accipiẽdo oẽm populũ ⁊ gentẽ ꝓ multo ppł̃o ⁊ gente: ſic̃ frequẽter fit in ſcriptura et ĩ cõmuni mõ loquẽdi: ſic̃ dꝛ: tota ciuitas ẽ in tali feſto. ad denotãdũ ꝙ ſunt ibi multi d̃ ciuitate. ⁊ ſil'r qđ ſubdit̃: Et adorauer̃t eã oẽs ꝛc̃. i Quoꝝ nõ ſũt ſcri.no. ĩ libꝛo vite agni.i. ĩ libꝛo ꝓdeſtinatiõis diuĩe: q̃ dꝛ liber vite agni rõne deitat' ⁊ etiã rõne hũanitat': inq̃ʒtũ oẽs ꝓdeſtinati ſaluant̃ ĩ fide mediatoꝛis.

k Qui occiſus ẽ ab oꝛi.mũdi. qđ dupliciť põt intelligi. Uno mõ diſpoſitiue: qꝛ ſic deꝰ ab eterno diſpoſuit mundũ facere: q̃ quideꝫ diſpoſitio põt dici q̃dã mũdi oꝛigo: inq̃ʒtũ ad exemplar mũdi ꝓcõcepti eternaliter a deo ꝓductus eſt mundus tp̃aliter ĩ effectu. vñ Boeciꝰ libꝛo. de ꝯſolatiõe: Tu cũcta ſuperno ducis ab exẽplo: Mundũ mẽte gerẽs ſimilẽ imagine foꝛmãs. Alio mõ figuratiue. et ſic ab initio mũdi xp̃s in abel fuit occiſus: nã occiſio abel ĩnocẽtis fuit figura occiſiõis huiꝰ agni. vñ dic̃ Augꝰ. ꝙ fuit in abel occiſus ⁊ in ꝓphetis exhonoꝛatus. l Si q̃s hꝫ. Hic vltimo deſcribit̃ finis belli ꝑſaruꝫ et eraclij: cũ dꝛ: Si q̃s hꝫ aurẽ.i.intellectũ: m Audiat. ſupple finẽ belli eraclij ⁊ perſaꝝ: qꝛ ꝑ ſe q̃ multos chꝛiſtianos duxerãt captiuos. ab eraclio ⁊ eiꝰ exercitu fuerũt captiuati.
n Qui ĩ gla.oc.ꝛc̃. qꝛ coſdroe q̃ multos occiderat ab eraclio eſt occiſus. o Hic eſt patientia ⁊ fides ſctõꝝ. qꝛ zacharias p̃triarcha hieroſolymitanꝰ q̃ cũ alijs pluribꝰ ſanctis ductꝰ fuerat in ꝑſidẽ captiuꝰ habuit meritũ patiẽtie ⁊ ꝑ eracliuꝫ cum eis fuit in hieruſalem reductus. p Et vidi aliã beſtiã. Deſcripta eccl'ie ꝑſecutiõe a coſdroe ⁊ eiꝰ filio: hic ꝯñr idẽ d̃ſcribit̃ ſub machometo ⁊ eiꝰ pplło. ⁊ diuidit̃ ĩ tres ꝑtes. nã hec ꝑſecutio ꝓmo incipit̃. ſcđo alia incipit̃.ſe.ca. ibi: Et vidi ⁊ ecce nubẽ. tertio ꝓma reſumit̃.xvj.ca. ibi: Et ſex. Prima adhuc in tres. qꝛ ꝓmo ponit̃ cõditio ſecte ſaracenoꝝ. ſecũdo ꝑſecutio chꝛiſtianoꝝ. ĩ ꝓncipio ſe.ca. tertio punitio ꝑſecutoꝝ. ibi: Et alios angelos. Prima adhuc in duas. qꝛ ꝓmo ponit̃ dicte ſecte conditio. ſcđo cuiuſdã ſnĩe ſecrete velatio. ibi: Hic ſapiẽtia eſt. Circa ꝓmũ ſciendũ ꝙ lꝫ de inchoatiõe ſecte machometi varia dicantur a diuerſis: tñ ꝯueniẽtiꝰ tenet̃ ꝙ ĩcepit circa finẽ tp̃is eraclij: de q̃ dictũ eſt in ꝑte ꝓce. hic aũt machometꝰ de pauꝑtate ad diuitias eleuatꝰ cogitauit fieri rex hiſmaelitaꝝ de q̃ pplo erat: q̃ ꝓprie dicunt̃ agareni: nã hiſmael fuit filius agar ancille ſarę: Geñ.xvj. dicuntur tñ vſurpatiue ſaraceni a ſara libera. Ad obtinẽdũ ꝰo ꝓpoſitũ vſus fuit ꝯſilio ⁊ auxilio cuiuſdã monachi heretici nomine ſergij ꝯdẽdo legẽ falſaꝫ ⁊ carnalẽ ⁊ q̃buſdã auctibꝰ veter' ac no.te. coloratã. vt ſic nõ ſolũ a gẽtilibꝰ ad carnalia ꝓnis: ſꝫ etiã a ſimplicibꝰ chꝛiſtianis ⁊ iudeis de q̃bꝰ aliq̃ habitabãt cũ hiſmaelit': faciliꝰ reciꝑet̃. finxit etiã legeꝫ illã a deo reuelatã tanq̃ꝫ ꝓphe dei ſũmo. igit̃ d̃ ĩp̃o dꝛ: Et vidi aliã beſtiã.i. machometũ vitã voluptuoſaꝫ ducẽtẽ. q̃ beſtialis dꝛ.j. Ethi. naꝫ fuit luxurioſus ⁊ libidinis ardoꝛe ſuccenſus ſuper oẽs hoĩes oꝛiẽtal' regiõis iactãs ſe ſolũ. ſuꝑ.xl. hoĩes ex diuĩo mũere ꝰtutẽ generatiuã ⁊ coeũdi ptãtẽ hr̃e: vt ſcribit̃ hiſtoꝛie oꝛientalis eccł̃ie. libꝛo.j.ca.v. q̃ alit̃ noĩat̃.ſ. liber ep̃i aconenſis: qꝛ fuit auctoꝛ huiꝰ libꝛi. †.j.20.d Phil.4.a q Aſcẽdentem de terra qꝛ ꝑ mercationes ⁊ rapinas aſcẽdit d̃ pauꝑtate ad diuitias: vt dicit̃ ibidẽ. r Et habebat coꝛnua duo ſil'ia agni.i.chꝛiſti cuiꝰ duo coꝛnua dicunt̃ hic ꝓphetia inq̃ʒtum fuit viatoꝝ: ꝓut declaratũ fuit Luc̃.vij. ſuꝑ illud: Propheta magnꝰ ſurrexit in nobis ꝛc̃. ⁊ latoꝛ legis noue. Machometꝰ ꝰo finxit ſe eſſe ꝓphetã ⁊ legis diuine latoꝛẽ: vt dictũ eſt. ꝓpter qđ dꝛ hr̃e duo coꝛnua ſil'ia coꝛnibꝰ agni. qꝛ non fuerunt talia ẜm veritatẽ: ſꝫ ẜm hũanã fictionẽ. †Geñ.9.a Mat.26.c
s Et loquebat̃ ſicut dꝛaco.ſ. aſtute mẽdaciter ⁊ doloſe. t Et poteſtatẽ prioꝛis beſtie oẽm faciebat. qđ exponũt aliqui de ptãte filij coſdroe q̃.ſ. nomiatꝰ eſt beſtia. nam machometus ⁊ eius ſequaces ptãtẽ regni ꝑſarũ tranſtulerũt ad ſaracenos. ⁊ ſic dicit̃ hic feciſſe oẽꝫ ptãtem prioꝛis beſtie. ſꝫ huic expoſitioni videt̃ ꝯtradicere qđ ſequit̃: Et fecit terram et habitantes in ea adoꝛare beſtiam pꝛimam. nam auferendo poteſtatem a perſis nõ fecit adoꝛare regẽ eoꝛũ ſed magis contrariũ. ꝓpter quod mihi videtur ſaluo iudicio melioꝛi ꝙ hic prioꝛ beſtia ſit ipſe machometus qui dicit̃ beſtia ratione vite beſtialis. vt dictum eſt: et pꝛima qꝛ pꝛimꝰ rex fuit ſaracenoꝛum beſtialiter viuentium. Modus autem pꝛimi regis in aliquo regno eſt regimen ſuum firmare ⁊ dilatare q̃ʒtum poteſt. quod fecit ipſe machometus. ideo dicit̃: Et poteſtatem pꝛioꝛis beſtie omneꝫ faciebat. quia quicquid ſolet facere pꝛimus rex ad firmandum et dilatandum ſuam poteſtatem diligentius agebat.

B

C

a Terrā.i.terrenos:⁊ ī amore terre ꝑſeuerātes:vel t̄ra ſm corpus habitātes in ea ſm aīam. b Adorare be.pri.c.c.ē pla. Quia ⁊ hi ſiml'ata reſurrectiōis p̄dicatiōis ſue faciūt fūdamētū ſic̄ ⁊ apl'i xp̄i fecer̄t. c Ignē.i.malignū ſpm̄ ſup ſuos faciet deſcēdere:vt loq̄nt̄ varijs līguis Ut aplis dat⁹ ē ſpūſſanctus ī ſpecie ignis:ſic ⁊ illi dabūt ſpiritū malignū in ſpecie ignis.

d In cōſpe.ho. Ut omēs videre poſſint:cū apl'i ī ꝯclaui acceper̄t. e Ut loquat̄ i. Qui magica arte faciet ſtatuā loq̄ ⁊ futura p̄dicere. f Habere char.⁊c̄. In manu ⁊ ī frōte ponent ſigna vt oēs deū ꝯfiteant̄ ſuū verbo ⁊ ope. g Numeꝝ no.i. q̄ expectāt ab eo remunerationē minorē vel mediocrem vl' maximā. h Qui hꝫ in. Cū liber grece ſit edit⁹:ſm grecos numerus ē querēdus apud q̄s oēs l'r̄e nūerū ſignificāt nomen ei⁹ anthemos qd̄ ei cōpetit q̄ xp̄o ꝯtrius dr̄: A.vnuꝫ.n.q̄nq̄ginta.t.ccc.e.q̄nq̄ꝫ.m.q̄draginta o.ſeptuaginta.s.cc. Ul' arnoyme.i.nego q̄ xp̄m negat deū in q̄ idē numer⁹. A.vnū.r.cc.n.q̄nq̄gita.o.lxx.y.cccc.m.xl.e.q̄nqꝫ. Uel teytan.i.ſol gigas. qd̄ vere xp̄o:vſurpatiue ꝯuenit antichriſto. T.ccc.e.q̄nqꝫ.i.x. Iterū t.ccc. a.vnū.n.l. Ul' latinis l'r̄is. Diclux.qꝛ ipſe ſe lucē eſſe dicet. D.q̄ngēti.i.vnū.c.centū.l.q̄nq̄ginta.v.q̄nqꝫ.x.decem. et ſic eadē ſūma. Sex p̄m⁹ pfect⁹ nūerus eſt:⁊ ſignificat illos min⁹ pfectoſ q̄ ꝯiugati ſūt ⁊ ꝑ mō ſuo:decē p̄cepta ſeruāt. Lx.ſignificat mediocriter pfectos:q̄ dimiſſis legalib⁹ ꝯiugijs in caſtitate ꝑmanēt:⁊ iteꝝ decē p̄cepta pro mō ſuo cōplent. Centuꝫ ſignificat pfectiſſimos:q̄ mētis ⁊ corpis ītegritateꝫ nō violāt:⁊ decem p̄cepta pfectiſſime ſeruāt. Hi reddūt fructum:alij triceſimū:alij ſexageſimū:alij cētū. Et diſcipuli antichriſti tūc dicēt neminē poſſe ſaluari:niſi antichriſto obtulerint aliquē de fructib⁹ illis. Et vidi

D

a prioris beſtie oēm faciebat ī cōſpectu eius:⁊ fecit terrā ⁊ habi- b

ſ antichriſtum.

b tātes ī ea adorare beſtiā primā: cui⁹ curata ē plaga mortl'. Et fe- c d

ſ ad cōfirmationem predicationis.

c cit ſigna magna:vt etiā ignē fa- e

d ceret de celo deſcēdere ī terrā in f cōſpectu hoim. Et ſeduxit habi- g

ſ ꝑmiſſione dei.

tātes ī terra ꝓpter ſigna q̄ data h

a ſ in īuocatiōe nois antichriſti. ſ p̄cipiēs.

ſūt illi facere ī cōſpectu beſtie:di- i cēs habitātib⁹ ī terra vt faciant k l

a ſ ſe ꝯformes illi. ſ vl' ad l'r̄aꝫ.i. aliquā ſtatuā

imagīnē beſtie q̄ habet plagam

ſ mortl'. a ſ reſurrexit. b ſ a diabolo ꝑmiſſione dei. ſ ꝯformib⁹ antichriſti.

gladij ēt vixit. Et dātū eſt illi vt m n

daret ſpirituꝫ imagini beſtie: et o

a ſ diuerſis linguis. b ſ .i.ꝯformes eius. c ſ per principes ſeculi.

e vt lōquat̄ imāgo beſtie et faciēt p vt quicunqꝫ nō adorauerit ima-

ſ .i.ꝯformātes ſe vl' ad l'r̄aꝫ. a ſ morte corpis b ſ qꝛ dicēt deū ſuū ⁊ omnes recipere ⁊ neminē abijcere.

ginē beſtie ōccidat̄. Et faciet ōēſ q

puſillos ⁊ magnos:⁊ diuites et

f paupes:⁊ liberoſ ⁊ ſeruos habe- r

re characterem ī dextera manu: s

aut ī frontib⁹ ſuis:⁊ neq̊s poſſit t v

a ſ ad l'r̄aꝫ vl' ſuos dei acq̄rere. vl' ad ſpūalē ſenſum. ſ qꝛ ſignari erāt noīe ei⁹ ⁊ cū fatebunt̄.

emēre aut vēdere niſi q̄ habeat x

characterē aut nomē beſtie: aut y z

ſ nomen. ſ qꝛ res obſcura attentos facit.

g nūerū nois ei⁹. Hic ſapiētia eſt. a

a ſ vel nomen.

h Qui habet ītellectū cōputet nū- b c

a ſ lꝫ ꝑ h̄ de⁹ videat̄ ſapiēti pur⁹ hō apparebit.

merū beſtie. Nūer⁹ enī hois eſt. d

Nico. de lyra

a In ꝯſpectu ei⁹.i. ꝓut ſibi ad fineꝫ intentū expediēs videbat̄. b Et fecit terrā.⁊c̄.adorare beſtiā primā.i.ſe ipſum:q̄ dicit̄ beſtia p̄ma rōne dicta. nō t̄n fecit ſe adorare tanq̄ꝫ deū:ſic̄ fecerat coſdroe:ſꝫ ſic̄ ꝓphetā dei ſūmū. c Cui⁹ curata eſt plaga mortl'. Machomet⁹ enī in quodā bello fuit grauiter vulnerat⁹:ſꝫ poſtea curat⁹:vt dicitur primo libro hiſtorie orientalis eccl'ie ca.v. d Et fecit ſigna magna. falſa t̄n. e Ut etiā ignē faceret de celo deſcēdere in terrā. Hic accipit̄ ignis metaphorice ſicut et alia que dicuntur hic. machomet⁹ enī poſtq̄ꝫ iaꝫ magn⁹ erat effect⁹ cepit cadere epilentica paſſiōe. ꝓpter qd̄ ne ex h̄ vilicaret̄ dixit ſe h̄ pati ex apparētia gabrielis archangeli:vtpote hō purus nō potēs ſuſtinere refulgentiā ip̄i⁹ ſicut Daniel x.ca.dixit angelo ſibi apparenti: Dn̄e mi in viſiōe tua diſſolute ſūt cōpages mee ⁊ nihil in me remanſit viriū. angeli xp̄o ignis vocant̄. Ps̄.ciij. Qui facis angelos tuos ſpūs et miniſtros tuos ignē vrentē:ſꝫ qꝛ iſtud erat falſuꝫ.id̄ ſubdit̄: f In cōſpectu hoim̄.i.in opinione falſo ſibi credentiū. dixerūt etiā ſui diſcipuli ꝙ lunā a ſe vocatā fecit deſcēdere q̄ ratione luminis ꝯuenit cū igne.⁊ ſic ſm opinioneꝫ hoim̄ fecit ignē deſcendere. g Et ſeduxit ha.in terra.ꝑ ſe ⁊ diſcipuloſ ſuos. h Propter ſigna.q̄ falſo dicta ſunt de eo. i In cōſpectu beſtie.i.ſuijpſi⁹. Sciebāt enī ꝙ erant ſigna mendacia vel aliter: In cōſpectu beſtie.i.ppl'i beſtialis ⁊ defacili ſeducibilis q̄lis erat ppl's hiſmaelitaꝝ habitās in deſertis.

k Dicēs ha.in terra.ſibi ſubiecta. l Ut faciant ima.be.q̄ habet plagā ⁊c̄. h̄ addit̄ ad deſignandū ꝙ beſtia hic accipit̄ ꝓ ipſo machometo ⁊ nō ꝓ ppl'o ꝑ ip̄m decepto. dr̄ autē eius imago

imago lex ab eo data:in q̄ repn̄tatur ei⁹ ꝯditio ⁊ vita: quā p̄cepit firmiter cuſtodiri.⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄: Ut faciāt imaginē ⁊c̄.i. ope adimpleāt ei⁹ legē. m Et datū ē illi.i.ꝑmiſſum a deo. n Ut daret ſpiritū imagini.i.vigorē ſue legi. Lex enī dr̄ viua q̄ꝫdiu viget.⁊ mortua cū abrogat̄. o Et vt loquat̄ imago beſtie.i.ſententiā ſuam oſtendat. ſicut dicitur Lex talis loquit̄ in tali caſu. naꝫ omnia fere accipiunt̄ hic metaphorice p Et faciet vt quicunqꝫ nō adorauerit imaginem beſtie. nam precepit ſub pena mortis legem ſuam haberi ī magna reuerentia. q Et faciet omnes puſillos ⁊ magnos ⁊c̄.i.omnes homines cuiſcunqꝫ cōditiōis: r Habere characterem.i.circūciſionem. vt dicūt aliqui. naꝫ ſaraceni ſunt circūciſi: ſicut et iudei. ſed littera ſequens diſſonare videtur. cum dicitur: In dextera manu aut in frontib⁹ ſuis:quia circūciſio non fit in partibus iſtis:et ideo ꝑ characterem videtur hic intelligi determinatus modus viuendi ſm legem machometi:quo ſaraceni ab alijs gentibus diſtingunt̄. ideo dicitur:

s In dextera manu.q̄ꝫtuꝫ ad operationem. t Aut in frontibus ſuis. ꝑ apertam confeſſionem. v Et ne q̊s poſſet emere aut vendere:id eſt cū ſaracenis in ſuis legalibus cōmunicare x Niſi qui habeat characterē beſtie. i.modū viuendi dictum. y Aut nomen. ſicut ſaraceni ficti. naꝫ ſicut inter chriſtianos ſunt aliqui ficti. ꝓpter qd̄ permittunt̄ cōmunicare chriſtianis veris:ſic ē inter ſaracenos. z Aut numeruꝫ nominis eius. ſicut ſūt ſerui ſaracenoꝝ alterius t̄n legis:qui cōmunicant cuꝫ eis in hūanis:eo ꝙ ſūt de numero familie domus ſaraceni.

a Hic ſapientia eſt. Hic ponitur velatio cuiuſdā ſecrete ſententie.ſ. numer⁹ annorū reſpiciens machometum. ideo dicit̄: Hic ſapiētia eſt.i.res occulta ad intelligendū:quam capere ꝓprie eſt ſapientum. b Qui habet intellectū. viuacem et penetratiuū occultorum. c Computent numerum beſtie.i.machometi qui beſtia dicitur: vt patet ex predictis. d Numerus enim ho.⁊c̄. eſt ſexcenti ſexagintaſex.ſ. anni. et ad quid referatur determinate iſte numerus patet ꝙ nō refertur ad numerū annorum vite ipſius. quia nō tantum vixit:ſed.lxiij.annis:vt habet̄ in hiſtoriali ſpeculo. propter quod aliqui dixerunt ꝙ refertur ad durationem legis ipſius. que tantū debet durare: ſꝫ hoc nō videtur verū. nam lex illa fuit data circa finē tp̄is eraclij:vt p̄dictū ē. q̄ cepit īperare āno dn̄i ſexcēteſimo.xiij.⁊ īperauit.xxx.ānis. a fine aūt hui⁹ tp̄is vſqꝫ ad p̄ſentē annū q̄ eſt ann⁹ dn̄i. M.cccxxix. fluxit mai⁹ tp̄s:vt ptꝫ ꝯſiderāti.⁊ t̄n adhuc durat lex machometi. ꝓpt̄ qd̄ aliq̄ dicūt ꝙ poſt mortē machometi lex ei⁹ fuit correcta ꝑ ſapientes ſaracenos.⁊ ab illa correctiōe debet incipe nūer⁹ annoꝝ durationis illi⁹ leg'.ſꝫ h̄ nō videt̄ ꝓbabilit̄ dictū. tū qꝛ nō diceret̄ lex machometi ſꝫ ſapiētū. tū qꝛ illi ſapiētes dicunt̄ fuiſſe diſcipuli machometi.⁊ ſic illa correctio nō fuit p⁹ ei⁹ dationē a machometo ꝑ tp̄s notabilit̄ magnū.⁊ ſic ab illa correctiōe iā fluxer̄t ſexcēti.lxvj.anni. vl' de valde ꝓpinq̄ ſunt cōplēdi.⁊ t̄n lex machometi n̄ videt̄ h̄ ꝓpinq̄ ceſſatiōi. nā a paucis ānis mlt̄ū inualuit. Thartari enī q̄ ſūt ī maxio nūero legē illā ꝑceperūt ꝓ maiori ꝑte illi⁹ ꝑpl'i ſic̄ audiui aſſertiue a q̄dā ep̄o ordīs nr̄i:q̄ ꝑ pl'es ānos īter thartaros hītauit: ꝓpt̄ qd̄ ſaluo meliori iudicio videt̄ ꝙ iſte nūer⁹ ānoꝝ ſit incipiēdus ab incarnatiōe dn̄i ⁊ terminādus ī morte machometi. d̄ q̄ ꝓphetice loquit̄ hic iohānes. qd̄ ſic pōt declarari. nā ab anno incarnatiōis dn̄i vſqꝫ ad finē īperij eraclij fluxerūt āni ſexcēti.xliij. vt ptꝫ ex p̄dict'. et machomet⁹ vixit.lxiij.annis: vt dictū eſt. ⁊ iſti nūeri ſimul

iuncti

a ſ vel anthemos vel diclux.
et numer⁹ ei⁹ ſexcēnti ſexaginta. a

iuncti faciūt ſeptingētos ſex annos. a quib⁹ oportet ſubtrahe
re annos quib⁹ machometus vixit cū eraclio. aliṫ illi āni bis
cōputarenṫ: vt ptꝫ intuēti. iſti ẏo anni eſtimanṫ pbabiliṫ fu/
iſſe q̄draginta. qꝛ machometus p̄mo fuit paup. ⁊ poſtea inua/
luit p mercatiōes. ⁊ poſtea p rapinas ⁊ fraudes. anꝗꝫ attēta/
ret ſe regē facere ⁊ legē dare quā de/
dit circa mortē eraclij. ⁊ ſic d̄ vita ma/
chometi videnṫ pbabiliṫ fluxiſſe. xl.
anni añ tp̄s mortis eraclij quib⁹ dem
ptis a ſeptingentiſſex remanēt preciſe
ſexcēti ſexagintaſex anni ab incarna/
tiōe dn̄i vſqꝫ ad mortē machometi. ⁊ ẜm h̄ pōt lr̄a exponi: Nu
merus enī hoīs. ſ. chriſti qui fuit hō pfect⁹ ſciētijs ⁊ virtutib⁹
ab inſtanti incarnatiōis. a Et numer⁹ ei⁹ eſt. ſ. machometi
ſexcēti. lxvj. qꝛ tant⁹ numer⁹ annoꝝ fuit anno q̄ dn̄s factus ē
homo vſqꝫ ad terminū vite machometi: vt p̄dictū eſt. Scien
dū aūt ꝙ liber Apocalypſis fuit ſcript⁹ in greco. in q̄ hr̄ h̄ no
men anthemos: vbi d̄r hic. ſexcēti. lxvj. cui⁹ ſignificatū ppriū
eſt ꝯ̄riūs. qd̄ pprie cōuenit machometo: q̄ fuit ꝯ̄riūs xp̄o ne/
gās ei⁹ diuinitatē: vt p̄dictū eſt. ⁊ pſequēs chriſtianos: vt di
cetur in pte ſequēti. Significatū aūt dicte dictiōis accomoda
tū eſt huic numero ſexcēti. lxvj. Ad intellectū ſciendū ꝙ ſic̄
in latino alique lr̄e accōmodate ſunt ad ſignificādū numeros
ſicut lr̄a. c. poniṫ p centū. et. l. p quinq̄ginta. ⁊ ſic de aliq̄bus
alijs. ita ſil'r in greco littere aliq̄ ponunṫ p numeris. ⁊ ille q̄/
bus ſcribiṫ h̄ nomen anthemos in greco ſignificāt h̄ mō lati/
no ſexcētos. lxvj. ppter qd̄ in aliquib⁹ biblijs poniṫ ſic. nūe/
rus enī hoīs ⁊ numerus ei⁹ eſt diclux. q̄ dictio ſignificat apd̄
latinos numerū p̄dictū p lr̄as quib⁹ ſcribiṫ: qꝛ lr̄a. d. poniṫ p
quingentis. i. p vno. c. p centū. l. p quinq̄ginta. v. p q̄nqꝫ. x.
p decē: ⁊ hec ſil' iūcta faciūt ſexcētos ſexagintaſex. q̄ numer⁹
cōpetit machometo mō dicto. ⁊ qꝛ iſta ponunṫ valde obſcure
vt ptꝫ. iō p̄mittiṫ. Hic ſapiētia eſt ⁊c̄. Ca. XIII

Moraliter. a† Et vidi de mari beſtiā aſcendē/
tem ⁊c̄. Hic ad lr̄am deſcribiṫ pſecu/
tio eccl'ie ſub filio coſdroe q̄ ca. p̄cedēti vocat⁹ eſt draco iō per
ei⁹ filiū ſignificaṫ tirann⁹ qui eſt diaboli fili⁹ p ei⁹ imitationē
Et d̄r hic beſtia hn̄s ſeptē capita: p q̄ ſignificanṫ ſeptē vitia ca
pitalia. † Et decē cornua. i. vniuerſos modos īpugnādi bo
nos. e† Et ſup cornua decē diademata. i. oēm ſpem ſubijci/
endi ſibi iuſticiā. † Et ſup capita noīa blaſphemie. qꝛ ſp pa
rat⁹ ē deū ⁊ ei⁹ mēbra blaſphemare. g† Et beſtia quā vide
rat erat ſil'is pardo. qꝛ ꝯfirmat⁹ ē in malo. Hiere. xiij. Si muta
re pōt ethiops pellē ſuam ⁊ pardus varietates coloris ſui: et
vos poterit' bn̄ facere cū didicerit' malū. h† Et pedes ei⁹
ſic̄ pedes vrſi. q̄ ſunt lati ad calcandū: ſic tirann⁹ ſtudet calca/
re ppl'm. i† Et os ei⁹ ſic̄ os leonis. qꝛ q̄rit deuorare bona a/
lioꝝ. k† Et dedit illi draco: ẏtutem ſuā. qꝛ diabolus tales
adiuuat ad pficiendū maliciā ſuā. m† Et vidi vnū d̄ capiti
bus occiſum ⁊c̄. qꝛ ppṫ infirmitatē vel aliud malū ſupueniēſ
tirān⁹ territ⁹ aliqñ ꝯcipit emēdationē: ſꝫ illo malo trāſeūte re
uertiṫ ad priſtinā nequiciā vel maiorē. a† Et admirata eſt
vniuerſa terra. de tali euaſiōe mali: qꝛ cōiter bonis hominib⁹
nō ꝯtingit. b† Et adorauerūt draconē ⁊c̄. qꝛ reuerēdo tirā/
nū reueremur diabolū cui⁹ ē mēbrū. e† Et datū ē ei os ⁊c̄.
i. pmittiṫ loq̄ ſupba ⁊ blaſphematoria. f† Et data ē ei ptās
facere mēſes. xlij. menſis d̄r a mene qd̄ ē defect⁹. ⁊ ideo facere
menſes. i. defect⁹ eſt deficere. tirann⁹ aūt deficit in obſeruātia
decalogi ⁊ euāgelij ⁊ duplicis dilectionis p̄cepti qd̄ ſignificaṫ
p menſes. xlij. nā q̄dragīta ſūt q̄ter decē ⁊ ſic ſignificat decalo
gū ⁊ euāgeliū q̄druplicitér deſcriptū. ⁊ p duos ſupadditos:
duplex charitat' p̄ceptū. h† Et data eſt illi ptās in oēm tri/
bū ⁊c̄. i. ſup multos bonos ⁊ eſt hic hipbolica locutio. l† Si
q̄s hꝫ aurē audiēdi ⁊c̄. q. dicat ſicut tirannus bonos captiuat
⁊ occidit tpaliter: ſic eternaliṫ captiuabiṫ: ⁊ ad mortē gehēne
duceṫ. p† Et vidi aliā beſtiā aſcēdentē de terra. h̄ lr̄aliṫ ex/
poniṫ de machometo q̄ legē falſaꝫ dedit hiſmaelitis iō myſti/
ce pōt exponi de q̄libet hereſiarcha q̄ doctrinā erroneā dat di
ſcipulis ſuis. iō ſubdiṫ: r† Et habebat cornua duo ſimilia
agni. ſ. chriſti. cui⁹ duo cornua ſūt duo teſtamēta: quoꝝ vetus
dedit p pphas. nouū aūt p ſemetip̄m ſic̄ d̄r Heb. j. Olim de⁹
loquēs patrib⁹ in prophetis ⁊c̄. Hereſiarcha ẏo ſuam doctri/
nam nitiṫ defendere p ſcripturā veter' ⁊ noui teſtamēti: qꝛ tn̄
male allegat eā nō d̄r haberi cornua agni ſꝫ ſil'ia cornib⁹ agni.
s† Loquebaṫ ſic̄ draco. i. ſicut diabolus ſuggerit ei. t† Et
poteſtatē prioris beſtie ⁊c̄. p quā ſignificaṫ tirann⁹ vt dictū ē
cui⁹ amicitiā et familiaritatē q̄rit hereſiarcha vt ad defenſio/
nē ſue hereſis vtaṫ ei⁹ ptāte: ſicut legiṫ de arrio ⁊ pluribus a/
lijs ⁊ ſic

lijs ⁊ ſic poteſtatē eius facere d̄r: inq̄ꝫtuꝫ ea ad malū vtitur.
b† Et fecit terrā ⁊ habitātes in ea adorare beſtiā p̄mā. i. ti
rannū: inducēs ppl'm ad eius reuerentiam vt ſic magis ha/
beat ei⁹ amicitiā. d† Et fecit ſigna magna ita vt etiā ignē
faceret deſcēdere ⁊c̄. hoc fuit in pelagio. cui⁹ diſcipuli dixe/
rūt. ꝙ fuit ſpūſſanct⁹ q̄ eſt ignis diui/
nus: ⁊ qꝛ h̄ erat falſum. iō ſubditur:
f In cōſpectu hoīm. i. ẜm falſaꝫ eſti/
mationē credentiū dicēs: k† Habi
tantib⁹ in terra vt facerēt imaginem
⁊c̄: i. vt facerēt reuerentiā filio tirāni
qui eſt ei⁹ imago naturalis vt ſic ad defenſionem ſue hereſis
ſuccederet patri. m† Et datū eſt illi vt daret ſpiritū imagi
ni. i. voluntatē filio tuendi ſuā hereſim verbis ⁊ factis.

In ca. xiij. vbi d̄r in poſtilla: Et vidi aliā beſtiā. deſcripta
eccleſie pſecutione ſub coſdroe eius filio: hic ꝯſequenter.

Additio. Circa ſectā ſaracenoꝝ ⁊ ei⁹ ſacrilegum a/
ctorē de quibus beat⁹ iohānes ẜm poſtil
latorē incipit agere ab iſta viſiōe vbi d̄r: Et vidi aliā beſtiaꝫ
aſcēdentē d̄ terra ⁊ habebat cornua duo ⁊c̄. q̄dā occurrūt at
tendēda: q̄ ad maiorē informationē fideliū p̄ſertim ſimpliciū
ſūt notāda. Primū d̄ ei⁹ ſecte initio ſeu īchoatiōe: ſcd̄ꝫ d̄ fal
ſis ⁊ ficticijs hui⁹ ſecte fūdmētis: tertiū d̄ erroribus ⁊ vitijs
multiplicib⁹ ī ea ꝯtēt'. q̄rtū d̄ rōne ⁊ cā q̄re m'titudo gētiuꝫ
ad tātos errores ꝯfluxit. q̄ntum de diuturnitate duratiōis
ei⁹. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ lꝫ oēs hiſtorioḡphi cōueniāt ī h̄ ꝙ
tpe eraclij īpator' circa finē vite ſue: hec ſecta nephāda ha/
buit initiū: ñ tn̄ oēſ ꝯueniūt d̄ mō cā ſeu occaſiōe hmōi initij:
Et forte iō poſtillator p̄t'miſit hmōi cāꝫ ſeu occaſiōeꝫ declara
re: videṫ tn̄ ꝙ h̄ tradiṫ ſufficiēt ī q̄dā hiſtoria breui fr̄iſ ptho
lemei d̄ luca: q̄ d̄ hiſtorijs iſidori ⁊ richardi ⁊ martini multa
collegit ad h̄ ptinētia: ī q̄ q̄dē hiſtoria hr̄ ꝙ cā ſeu occaſio ex
q̄ hmōi error ſūpſit p̄ncipiū: fuit mag̃ tirānides eraclij īpato
ris: q̄b⁹ p⁹ victoriā d̄ pſis habitā: ī ſupbia eleuat⁹ ⁊ nimia cu
piditate accēſus: nimis p̄mebat pſas ⁊ arabes ⁊ chaldeos ⁊
alios ꝯfines eiuſdē: ī tribut' ⁊ alijs exactiōib⁹ g̃uib⁹ ⁊ iordi
nat' ex q̄ ppl'i illaꝝ regionū īclinati fuerṫ ad reſiſtēdū exacto
rib⁹ īpator': qd̄ tn̄ ñ audebāt cōmittere timētes ei⁹ tirānidē
⁊ magnā ptātē: ſꝫ machomet⁹ q̄ maxīe audacie ⁊ ẏſutie erat
⁊ etiā magnis artib⁹ erudit⁹ ſe ei⁹ adiūxit: q̄ īueniēs diſpoſi
tionē gētiū p̄dictaꝝ ad rebellādū romano īpio eos īcitauit
ad cōmittēdā p̄dictā rebellionē ſpāl'r ī denegādis tribut' ſb̄
colore liberādi illas gētes ⁊ a p̄dict' exactiōib⁹. vñ et gētes
ille accepeṙt eū ī ducē ⁊ caput: ſb̄ q̄ ſepe debellaueṙt collecti/
ones ⁊ gētes īperij d̄ q̄b⁹ p̄dict' machomet⁹ obtinuit m'tas
victorias: ⁊ vt firmi⁹ hmōi p̄ncipatū ſeu ducatū ſibi vſurpa/
ret: conat⁹ ē dare eis nouū cultū ⁊ ritū: ſb̄ q̄ ī dicta rebelliōe
pſeuerarēt. vñ ī ꝯſilio ſeu ſuggeſtiōe cuiuſdā heretici mona
chi ſergij noīe accepit q̄dā q̄ſi p̄ma ſacra leg' moſaice ⁊ euā/
gelij xp̄i: vt. j. patebit: vt ſic crederet a rudib⁹ ppl'is ip̄m eſſe
ꝯſuatorē vtriuſqꝫ leg' ſeu teſtamēti vñ recte ꝯſiderāti h̄ ſecta
nephāda ppe aſſil'aṫ ſecte ſeu idolatrie hieroboā ī ſuo initio
d̄ q̄ agiṫ. iij. Reg. xij. vbi hr̄ ꝙ ppṫ fatuitatē roboā: q̄ reſpuēſ
ꝯſiliū ſenioꝝ minat⁹ ē ppl'm agg̃uare ī ſuis exactiōib⁹: hiero
boā cepit occaſiōeꝫ rebellādi regi: ⁊ deinde puertēdi pplꝫ a
cultu diuīo: q̄ q̄dē error pſeuerauit ī decē trib⁹ vſqꝫ ad earū
totalē trāſmig̃tionē ſeu pditionē vt plani⁹ hr̄. iij. et. iiij. Reg.
Poſt ẏo hmōi initiū ī p̄dict' regiōib⁹ hitū: m'te alie gentes
ſūt cōmote ad adherēdū p̄dict' ſb̄ colore p̄dicte libtat' ⁊ ſpe
cialiṫ d̄ radice mōt' caucaſi egreſſa ē gēs pfida ꝯ̄ eracliū q̄ q̄
dē gēs nabathea vocaṫ: q̄ ẜm Hiero. a nabaoth p̄mogenito
hiſmael deſcēdit: q̄ q̄dē gēs d̄uaſtauit regiōes īperij vſqꝫ ad
ſyriā ⁊ iudeā: deinde pmittēte deo ⁊ malicia hūana creſcēte:
totā aphricā ⁊ deinde hiſpaniā fere occupauerūt: ⁊ lꝫ ab hi/
ſpania diuina miſeratiōe opitulāte ⁊ pbitate regū hiſpanie
p deo militātiū p maiori pte ſūt eiecti. Adhuc tn̄ hodie ad
exercitiū bonoꝝ aliq̄ radix germinans fel remanet. Circa
ſcd̄m. ſ. de falſis ⁊ ficticijs hui⁹ ſecte fundamētis ſciendūꝫ ꝙ
ſeductor p̄dict⁹ attēdēs ꝙ tpe illo iā idolatria fuerat ab or/
be excluſa p doctrinā apl'oꝝ ⁊ diſcipuloꝝ chriſti: put pphe/
tatum fuit Eſa. ij. de tempore chriſti. Et idola penit⁹ cōteren
tur: ſimiliṫ ⁊ coſdroe q̄ ſe fecerat vt deū adorare: cūꝫ eius ſe/
quacib⁹ fuerūt per eracliū deuicti ⁊ ſuppreſſi: nō īuenit aliū
modū introducēdi ritum ⁊ cultū nouū niſi fingendo ſe legis
diuine hactenus approbate cōſeruatorē ⁊ executorē: et quia
lex diuine edificata eſt ſup fundamentū apoſtoloꝝ ⁊ pphe/
tarum: vt dicitur ad Ephes. ij. ideo finxit ſe eſſe apoſtoluꝫ et
prophetam. vnde his duob⁹ nominib⁹ cōmuniter apud oēs

qui hūc

ꝗ hūc errorē fatenꝛ ſeductor ille appellaꝛ: vocāt enī eū ꝓphe
tē ſimpliciꝛ q̄ſi anthonomatice: vt ītelligaꝛ eximiꝰ ꝓpharū:
vocāt etiā eū nūciū ſeu aplm̄ dei cōiꝛ ī ſuis oratorijs execra/
tis vt vtriuſqꝫ legis conſeruator atqꝫ eruditor eſtimaretur:
per ꝓphetiaꝫ.ſ.reſpectu antiqui teſta.ꝑ aplatū vo reſpectu
noui. Recte igiꝛ ī reuelatiōe facta btō iohāni figuraꝛ ꝑ beſti
am aſcēdētē ꝺ terra: qꝛ beſtialr viuēs: vt.ī.patebit de gētili/
bus ⁊ cogitatiōibꝰ ꝛrenis ad ſublimē potētiā mūdanā aſcen
dit. dꝛ etiā hr̄e duo cornua ſilr̄ia agni: qꝛ ſicut vitas euāgelica ꝑ
duo cornua fuit diuulgata.ſ.ꝓpheticū ⁊ aplicū. ꝑ ꝓpheticū
ſcꝫ p̄nūciantē ⁊ ꝑ aplicū declarātē ſeu teſtificantē. ſic falſitas
ſaracenica fuit ampliata ꝑ dictū ſeductorē fingētē ſe hr̄e p̄di
cta duo cornua ſil' vt dictū ē. Vn̄ notāter dꝛ duo cornua ſilr̄ia
agni: ad oſtēdēdū ꝙ nō erant vera agni cornua .ſ. ꝓphetia et
aplatꝰ: ſꝫ ſilr̄ia.i.ficta ſeu ſilr̄ata. Et notandū ꝙ ſaraceni hec
duo cornua falſo nituntꝛ fūdare ī dictꝭ vtriuſqꝫ teſtamēti. De
cornu enī ꝓphetico allegāt illud Deu.xviij. Prophetā ſu/
ſcitabo eiſ ⁊c. qꝺ dicūt ꝺ p̄dicto adīpleri. De ſcꝺo vo allegaꝛ
illud Joh.xiiij. Paraclytꝰ aūt ſpūſſanctꝰ quē mittet pater ī
noīe meo ille vos docebit oīa. ſꝫ falſitas vtriuſqꝫ allegatiōiſ
euidēter hr̄: nā in p̄ma māifeſte habeꝛ: De medio fratꝝ tuo/
rū. qꝺ nō pōt de p̄dicto ſeductore ītelligi: quē ipi ꝯfitenꝛ fu/
iſſe hiſmaelitā. ī ſcꝺa aūt manifeſte hr̄ ꝙ ille ꝗ mittēdus erat
habebat docere oēm vitatē ⁊ ſuggere oīa q̄ xp̄s p̄cepit. Con
ſtat aūt ꝙ doctrinā euāgelicā p̄dictꝰ ſeductor q̄ntū in ſe fuit
ſubuertit: vn̄ de illo nō pn̄t aliquo mō vificari vba p̄dicta.
ſilr illud qꝺ legiꝛ Luc.xxi. Ego enī dabo vobis os ⁊ ſapien
tiā cui n̄ poterūt reſiſtere aduerſarij vr̄i. nō pōt ītelligi ꝺ p̄di
cto ſeductore ꝗ nullo mō docuit vitatē: nec ipē ⁊ eiꝰ ſeq̄ces ꝑ
ſapiētiā reſiſtūt: ſꝫ ſolū ꝑ violentiā ⁊ armoꝝ potētiā vt ꝑ ex/
perientiā hr̄: ⁊ in ſuo alchorano tradiꝛ exp̄ſſe ꝙ deus māda/
uit ſibi: vt ꝑ gladiū cogeret pplos ad recipiēdū fidē ſuā. Ad
deſignādū aūt ſeu fingēdū ꝙ ipē erat vtriuſqꝫ teſtamēti cō/
ſeruator. ⁊ ſic habereꝛ tāq̄ ꝓpha ⁊ apl's p̄cepit ſeruare p̄mū
ſacramētū antiq̄ teſt.ſ.circūciſionē: ⁊ p̄mū noui.ſ. baptiſmū.
oēs enī ſub p̄dicta ſecta errātes maſculi circūciduntꝛ ⁊ tā vi/
ri q̄ feīe bapticanꝛ aqua. In vtroqꝫ tn̄ errauit māifeſte ab
vtroqꝫ teſtamēto: nā circūciſio q̄ in octaua die p̄cipiꝛ fieri: vt
Leui.xij. In etate adulta iuuenili ⁊ vltra ꝑ ipos fit: ⁊ ſic p̄di
cta circūciſio n̄ eſt moſaica ꝓut voluit fingere: ſꝫ hiſmaeliti/
ca ſeu nabaothica. baptiſmꝰ aūt ꝗ ſcḋm vitatē aplice doctrine
nō iteraꝛ cū ſit generatio ſpūalis correſpōdes generatiōi car
nali nō ē niſi vnica. vn̄ ad Epheſ.iiij. Una fides vnū baptiſ/
ma. nā ſcḋm glo. vna xp̄i mors vnū baptiſmū ꝯſecrauit. ipi vo
fatuicātes ſepe ⁊ ſepiſſime bapticanꝛ: ſeu aq̄ abluunꝛ ꝓ imū
dicijs tn̄ corꝑalibꝰ: nā de ſpūalibꝰ īmūdicijs minime curāt:
⁊ ſic dicētes ſe ꝯſeruare vtrāqꝫ legē vtriuſqꝫ ſe māifeſtāt cor
ruptores. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ huiꝰ ſecte fundamēta ſūt falſiſſime ficti/
ones. Circa tertiū.ſ.ꝺ erroribꝰ ⁊ vitijs mltiplicibꝰ ī ea ꝯtē
tis. Sciēdū ꝙ ꝓut hr̄ ī q̄dā tractatu fratrꝭ Nicolai ꝺ ordine
p̄dicatoꝝ. ꝗ incipit: Quot ſūt dies ſerui ⁊c. ꝗ q̄dē frater in ci
uitate famoſiſſima ſaracenoꝝ q̄ dꝛ baldacū ī ꝑtibꝰ oriētalibꝰ
remot' ſita: vbi gn̄ale ſtudiū ſaracenoꝝ hr̄: liguā ⁊ lr̄aꝫ arabi
cā didicit: legē ſeu ſectā eoꝝ diligētiſſime ſtuduit ⁊ cū mgr̄o
ipoꝝ freq̄n ex ꝯferēs magꝭ ac magꝭ ꝑuerſitatē p̄dicte legꝭ ap
prehēdit. Iſte enī ſeductor vt plurimū ſecutꝰ ē in credēdis er
rores famoſoꝝ hereticoꝝ: vn̄ negat trinitatē ī diuinis in ꝗ ſe
quiꝛ arrianū ⁊ ſabellianū errorē: negat etiā deitatem xp̄i lꝫ
ꝯcedat ipm̄ fuiſſe creaturā ſuꝑeminētē oībꝰ alijs creaturis
⁊ ſanctiſſimū ⁊ vtuoſiſſimū ſuꝑ oēs hoīes: intm̄ ꝙ ipm̄ noīat
verbū dei ⁊ ſpm̄ dei ⁊ aīaꝫ dei. negat etiā xp̄m eſſe deū ꝑ vni
onē ꝑſonalē. ſilr ꝯcedit ꝙ fuit ſine pr̄e ⁊ de vgine natꝰ: aſſe/
rit etiā ꝙ iudei nō occiderūt xp̄m ſꝫ quēdā ſilr̄eꝫ: ⁊ ꝙ deꝰ trāſ/
tulit ipm̄ ad ſe: ſed apparebit circa finē mundi ⁊ occidet anti/
chriſtū ⁊ poſtea deꝰ faciet ipm̄ mori. tradit etiaꝫ ꝙ demones
pn̄t ſaluari ꝑ alchoranū. ⁊ ꝙ multi ex eis facti ſunt ſaraceni.
ponit etiā in deo corporeitatē. narrat enī ꝙ cuꝫ ipē iuiſſet ad
deū qui eū vocauerat ꝑ gabrielē ꝙ deꝰ īpoſuit ei manꝰ ⁊ ſen
ſit tātā frigiditatē tactꝰ a deo inꝛ hūeros ꝙ ꝑueīt frigiditas
vſqꝫ ad medullā ſpine dorſi: q̄ quidē ſupradicta ⁊ multa alia
falſa ⁊ etiā abſurda q̄ ī ſuo alchorano tradunꝛ credēda ꝓut
in p̄dicto tractatu hr̄ cā breuitatꝭ omittunꝛ q̄ oīa ꝯtradicunt
euāgelice vitati ⁊ aliq̄ etiā rōni naturali vt ptꝫ intuēti. Cir
ca ſperāda etiā falſa ⁊ heretica tradidit: vn̄ ꝓut in p̄dicto hr̄
tractu: p̄dictꝰ ſeductor ꝑniciosus aſſerit ꝙ vltīa btītudo hoīſ
ꝯſiſtit ī comedēdo ⁊ luxuriādo ⁊ ī veſtibꝰ p̄cioſis ⁊ hortꭍ irri
guis ⁊ hmōi: qꝺ etiā veri phi fide catholica carētes minime
cōcedūt. ex dictamīe enī natural' rōnis cogunꝛ ꝯcedere ꝙ fe/
licitas

licitas hūana nedū ꝯtēplatiua: ſꝫ tm̄mō in bono honeſte qꝺ ē
bonū rōnis: nā ſcḋm Boetiū ī.iij. de cōſolatiōe: Si voluptates
beatos efficere poſſent nihil cauſe ē q̄n pecudes beate dicerē/
tur. de ꝗ pleniꝰ in.j. Ethi. iſte vo fatuꝰ intm̄ attribuit veraꝫ ⁊
vltimā btītudinē delitijs carnalibꝰ. ꝙ ī p̄miū vltimū h̄ ꝑmit
tit btūs aſſerēs ꝙ ī ꝑadiſo celeſti hn̄t edere ⁊ bibere epulāter
et vti vginibꝰ ⁊ hmōi: qꝺ ridiculoſuꝫ eſt inꝛ ſenſatos. Circa
vo agēdo ꝯcedit plr̄alitatē vxoꝝ ⁊ ꝯcubinaꝝ ⁊ ancillaꝝ q̄ntas
q̄ſqꝫ cepit ī bello ⁊ pōt nutrire: accepit etiam ipē indifferenter
vxores alioꝝ in ꝗ videꝛ ꝯueīre cū nicolaitis hereticꭍ. videtur
etiā ꝯcedere ſodomiā tā cū viro q̄ cū muliere: lꝫ ipi palliēt q̄
buſdā expoſitiōibꝰ extortꭍ. De vtutibꝰ aūt: vt ꝺ hūilitate pa/
tiētia miſicordia vl' de pace vl' de charitate dei ⁊ ꝓximi: nihil
dic̄ dignū relatu niſi ꝙ ipē multū cōmēdat pſalteriū ⁊ alios ꝓ
phetas. ⁊ iob ⁊ legē moyſi ⁊ ſuꝑ oīa alia cōmēdat euāgelium
xp̄i. Et dic̄ ꝙ xp̄s ī euāgelio ꝓphetauit de ipo filijs iſrl' dicēs:
Annūcio vobis ꝺ nūcio dei ꝗ pꝰ me veīt ⁊ nomē eiꝰ ē macho/
metꝰ. qꝺ quidē nomē aſſerit eſſe ſcriptū ab etno ī throno dei ī
ſuꝑiori ꝑte ad dexterā: ꝗ ⁊ mlta alia fabuloſa ⁊ deriſiōe digna
in ſuo alchorano ad lr̄aꝫ ꝯtinenꝛ. Sꝫ qꝛ nihil hoꝝ ī lege diui/
na antiq̄ nec noua ꝯtineꝛ vt ē māifeſtū: ⁊ ipē p̄cepit frequēter
legē ⁊ euāgeliū oīno obſuari: iō finxit aliā falſitatē notoriā.
ſ. ꝙ iudei corruperūt legē moyſi ⁊ ꝓphaꝝ. et chriſtiani corru/
perūt euāgeliū ⁊ ꝙ nō remāſit de vitate legis ⁊ euāgelij niſi
tm̄ in alchorano: falſitas aūt huiꝰ fictiōis ſatꭍ ē manifeſta. ſed
ad h̄ pn̄t adduci rōnes q̄ p̄dictā falſitatē clarius demonſtrāt.
Prima eſt: nā talis corruptio ſcp̄turarū p̄dicta nō potuit eſſe
generalis ⁊ māifeſta: qꝛ ſic alienationes ſciuiſſent ⁊ illa corru
ptio fuiſſet notoria qꝺ ē falſuꝫ notorie. Nec potuit eſſe ꝑticu/
laris ⁊ occulta: qꝛ ſic aliq̄ codices incorrupti remanſiſſent qꝺ
eſt falſuꝫ. Nā ī oīmi lingua ⁊ oīmi regiōe inueniꝛ lex ⁊ euange
liū vniformiꝛ ſcripta. Itē textꝰ veteris legꭍ apud hebreos eſt
in lingua ꝓpria ⁊ lr̄a q̄ fuit ī mōte ſinai data patribus ꝑ moy/
ſen. Et poſtq̄ fuerūt expulſi a terra ꝓmiſſiōis ⁊ ꝑ orbē diſꝑſi
eandē legē tenēt vbiqꝫ terraꝝ ſine aliq̄ variatiōe. Et qꝺ āpliꝰ
eſt tꝑe tēpli ſecūdi poſt trāſmigrationē decē tribuū ꝑ regē aſ/
ſrioꝝ. ⁊ duaꝝ tribuū ꝑ regē chaldeoꝝ: de quibꝰ hr̄ ī.iiij. Re/
gū. fuerūt ꝯgregati ī egypto. Lxx. interp̄tes de peritioribus
eoꝝ: qui iuſſu ptolemei regis egypti fecerūt. lxx. trāſlatiōes:
vnuſq̄ſqꝫ eoꝝ ſeorſū vnā: q̄ quidē. lxx. trāſlatiōes fuerūt vni/
formes ac ſi vno ore ⁊ calamo fuiſſent ſcripte: vt hr̄ in hiſtoria
ſcholaſtica. ⁊ apud hebreos ꝗ hāc trāſlationē chaldaicaꝫ hn̄t
eſt notiſſimū. Vn̄ talis corruptio nō pōt vete. teſta. applicari.
et multo minꝰ nouo teſta. nā q̄ttuor ſacra euāgelia q̄ ꝑ orbem
terraꝝ fuerūt diuulgata ⁊ aliq̄ hebraice ⁊ aliq̄ grece ⁊ aliq̄ la/
tine ſcripta. poſtea fuerūt a pſeudo aplis ⁊ hereticis multipli/
citer īpugnata ſuffragātibꝰ nōnullis īperatoribꝰ ⁊ alijs viris
potiſſimis varijs hereſibꝰ infectis: q̄ tn̄ ſacra dei euāgelia di/
uina gr̄a opitulāte: ꝑ ſacra q̄ttuor generalia ꝯcilia fuerꝛ firmi
ter approbata: n̄ ſine ſignis vl' diuīs miraclis. Vn̄ ⁊ hodie nō
ſolū apud latinos: ſꝫ etiā apud grecos ꝗ nobis aduerſanꝛ te/
xtus euāgelioꝝ vniformis hr̄ nemine diſcrepante. Ex ꝗ ptꝫ ꝙ
p̄dicta fictio nō ſolū eſt euidēter falſa: ſꝫ potiꝰ ꝯ euꝫ facit: quō
enī mādat obſuari legē ⁊ euāgeliū. nā nō illa q̄ apud nos ſūt
cū ipa dicit eſſe corrupta: nec etiā alia ab iſtis cum nulla talia
inueniānꝛ in toto orbe vt eſt māifeſtū. Itē quō chriſtiani po/
tuerūt cū iudeis cōueniri in tali corruptiōe in q̄bꝰ tā antiquo
odio diuidunꝛ: quō etiā ꝯuenirēt chriſtiani ⁊ iudei ī corrupti
one eiꝰ: in ꝗ maxīe diſcordāt.ſ. in xp̄o quē iudei dicūt nō eſſe
deū nec bonū hominē. chriſtiani vo nō ſolū dicūt eū eſſe ſan/
ctiſſimū hoīem: ſed etiā verū deū. multe etiā alie rōnes ponū
tur in p̄dicto tractatu: ex quibꝰ hr̄ māifeſte ꝙ p̄dictū alchora
nū eſt plenū erroribꝰ ⁊ vitijs vn̄ ⁊ ꝓprie figuratū fuit ī reue/
latiōe beati Johānis ꝑ beſtiā ⁊ meretricē: vt ꝑ beſtiā ītelligā/
tur errores in cognitiōe: qꝛ ſic̄ beſtia caret cognitiōe rōnis et
ſolū ſenſibilibꝰ adheret: ita et iſti. Per meretricē vo intelligi
tur ꝙ illa ꝯgregatio peſſima in libidinibꝰ carnalibꝰ effrōte et
inuerecūde implicaꝛ. Vn̄ Hie.iij. Frons mulieris meretriciſ
facta eſt tibi noluiſti erubeſcere. Et iō licet poſtillator h̄ qꝺ dꝛ
beſtia ⁊ meretrix: applicet diuerſis rōnibꝰ eoꝝ.ſ. turcis ⁊ egy
ptijs: tn̄ vtraqꝫ natio ſcḋm magꭍ ⁊ minꝰ vtrūqꝫ ꝑticipat vitium
modis p̄dictis. ⁊ h̄ ꝺ tertio. Circa q̄rtū querēdū videꝛ quō
ad ſectā que tot errores ⁊ vitia enormia ꝯtinet tāta mltitudo
hoīm ⁊ gētiū diuerſitas ꝯfluxit. ⁊ ei tā firmiꝛ adheret: cuꝫ rō
natural' hoīm ꝓut ī.j. Ethi. ſemꝑ ad optīa deꝑcaꝛ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ho
mines ex ductu rōnis hmōi falſitates ⁊ errores abhorrerent.
Ad qꝺ dicēdū ꝙ ꝓut pōt hr̄i a ſctō Tho. ī ſūma ꝯ gentiles
libro.j.ca.vj. machometꝰ introducēdo errorē ſuū ꝓceſſit via

cōtraria

ꝯria illiꝰ. vie q̄ ꝟitas euāgelica ꝑ xp̄m ⁊ eiꝰ diſcipulos fuit in
orbe ītroducta. Ueritas eī euāgelica n̄ hūano mō ſeu mūda
no: ſ; ſolū diuīo fuit ī mūdo ītroducta. ſecta ꝟo huiꝰ macho/
meti mō totalr̄ oppoſito: qᷓ ſic pꝫ. nā ī ꝟitate euāgelica oēm
hūanū ītellectū excedētia p̄dicāt: vt trinitas pſonaꝝ cū vnita
te eſſentie ī diuinis. ⁊ natura diuīa ⁊ hūana ī xp̄o ꝯiūcte ī vni
tate pſone ⁊ hmōi: q̄ cognitionē naturalē ītellectꝰ hūani exce/
dūt. Jn ſecta ꝟo p̄dicta nihil tradit credēdū niſi qᷓ de facili
a q̄libet mediocriter ītelligēte naturali ingenio cognoſci poſ/
ſit: vt vnitas dei ⁊ excellētia xp̄i hoīs. Et qꝛ multi hoīes ſub/
ſtātias ſpūales ſepatas nō cognoſcūt: iō in deo aſſeruit eē cor
poreitatē: vt dictū fuit ī. iij. arti. Jtē ī ꝟitate euangelica volu
ptates carnis maxīe cohibent: ⁊ oīa q̄ ī mūdo ſūt cōtēni docē
tur q̄ a tota hūana multitudine fere appetunt: vt ſūt libidīes
⁊ delectatiōes gule honores ⁊ pꝛīcipatꝰ ⁊ hmōi: q̄bꝰ aī morta/
liū maxime afficiūt. Jn ſecta ꝟo p̄dicta voluptati carnaliū
habene relaxāt: ⁊ etiā faſtꝰ ⁊ pompe hūane tāq̄ꝫ maxime vir/
tuoſa docēt: vt pꝫ ex dictꝭ ſuperiꝰ. Jn ꝟitate etiā euangelica
ꝓmittūt p̄mia nō ſolū īuiſibilia: ſ; etiā ab hoībꝰ mortalibꝰ in
cōphēſibilia. vn̄ Eſa. lxiiij. Oculꝰ nō vidit: et Apl's. j. Coꝝ. ij.
Qᷓ oculꝰ nō vidit nec auris audiuit ⁊c̄. Ad iſta eni nō incli/
nant naturalr̄ corda hūana: q̄ tm̄ ſibi cognita ſm naturā po/
tiꝰ amplectūt. Jn ſecta ꝟo p̄dicta bona ſenſibilia: īmo ⁊ car
nalia ꝓ p̄mio finali ꝓmittunt: vt iā dictū ē. Ex q̄bꝰ pꝫ rō q̄re
multitudo magna īmo maxīa hoīm huic ſecte adheſit. Stulto
rū infinitꝰ ē numerꝰ: Eccs. j. Et ſm hāc ꝯſiderationē ad maxi
mū miraculū euāgelice legꝭ reputandū ē: ꝙ animi mortaliū ꝑ
fidē euāgelij ad tm̄ deueniūt: vt cōtēptꝭ viſibilibꝰ ſola īuiſibi
lia finalit cupiāt. Et attēdēdū ēt ꝙ ſecta p̄dicta ī armoꝝ po
tētia tāq̄ꝫ ꝑ ſigna a deo data fuit ītroducta: cū tn̄ talia ſepe la/
tronibꝰ ⁊ tyrānis nō deſūt: cuiꝰ ꝯriū fuit ī veritate euāgelica
q̄ nō ꝑ armoꝝ coactiuā potētiā: ſ; ꝑ terribiliū pſecutionū pa/
tiētiā ꝑ aplo's ⁊ alios diſcipulos ē ītroducta. Notādū etiaꝫ
ꝙ nō ſapiētes ī rebꝰ diuinis ſeu hūanis a principio p̄dictā ſe/
ctā receperūt: ſ; hoīes beſtiales ī deſertis morātes oīs doctri
ne diuine proꝛſus ignorari: ꝑ q̄rū multitudinē alios armoꝛuꝫ
violētia ad hāc legē coegit. vn̄ lꝫ ī ꝓceſſu tꝑis aliq̄ phi in ara/
bia: ⁊ in alijs ꝑtibꝰ huic ſecte ſubiectꝭ ſurrexerūt vt alphara/
biꝰ: algaçelꝰ: auicenna: ⁊ auerrois ⁊ alij: iſti tn̄ nō fuerūt ī pri/
ma receptiōe: ſ; poſt magnū tꝑis ꝓceſſū: q̄ lꝫ ī publico timore
hūano cōſenſerint p̄dicte ſecte: ſic multi phoꝝ idola publice
exteriꝰ colebāt: tn̄ intꝰ ea vana eſſe crediderūt. Sed ꝯtra hoc
qᷓ dicit ꝙ ſecta p̄dicta delectatiōis habenas relaxauit: forte
poſſet dici oppoſitū. nā ꝓhibitū eſt eis vinū oīno qᷓ ē de ve/
hemētioꝛibꝰ delectabilibꝰ gule. ſimiliter fuit eis iniūctū ieiu/
niū. xxx. dierū ī anno: qᷓ videt ſatis afflictū. Dicēdū ad pri/
mū duplr̄: primo qꝛ ſecta iſta initiū habuit ⁊ fūdamētū ī regio
nibꝰ calidiſſimis: vbi vinū nō ē tm̄ deſiderabile ꝓpt eſtū: ſ; in
illis ꝑtibꝰ frigida ſūt magis appetibilia. ⁊ iō machometꝰ fin/
gēs ꝙ manꝰ dn̄i coꝛpaliter eū tetigit: aſſerit ꝙ fuit a deo infri/
gidatꝰ vſq; ad medullā doꝛſi: volēs deo attribuere frigidita/
tē q̄ maxīe appetit ab eſtuatꝭ. Scdᷓo dicēdū ꝙ ſeductoꝛ ille ſi
cut ⁊ alij tyrāni timebāt gētes ſibi ſubditas: ne ꝯ eū tumultu
oſe inſurgerēt: ⁊ qꝛ ꝑ vinū cōſueuerūt rixe ⁊ multa oꝛiri turba
tionū ſcādala: p̄ſertim īter hoīes brutales ſicut erāt gētes il/
larū regionū: vt dictū fuit ſupꝛa: idcirco ad talia p̄cauēdū vi/
nū ꝓhibuit oīno: ⁊ ſili etiā rōne finxit: ꝙ xp̄s nō fuit occiſus
a iudeis: ne ppl's crederet ꝙ poſſent ſuū ꝓphetā occidere cuꝫ
tā xp̄s quē cōfitet excellētioꝛē ſe occiſus fuerat ab alijs. Ad
tertiū vero dicēdū ꝙ ieiuniū illud ab eo inſtitutū potiꝰ facit
ad repletionē vētris ⁊ crapulā ꝓcurādā q̄ꝫ ad abſtinētiā ſuſti
nēdā: comedūt eī tꝑe ieiunij: vt cōiter ſemel ꝓpe auroꝛā: ⁊ ite
rū poſt ſolis occaſū ⁊ de oī comeſtibili: ⁊ ſic manifeſtū ē ꝙ nō
eſt ieiuniū ad abſtinētiā ꝑtinēs: ſ; potiꝰ ad gule obſequiū: et
hoc de quarto. Circa quītū de duratione illiꝰ ſecte attēden/
dū: ꝙ nōnulli mirāt de h̄ ꝙ ſecta iſta tā erronea ⁊ vitioſa: vt
dictū eſt tā diuturne durat: cuꝫ ex decurſu vete. ac noui teſta.
vſq; ad ip̄am excluſiue nulla ſecta falſa ſeu ritꝰ erroneꝰ tāte fu
it durationis. Uidemꝰ enī ꝙ aſſyrij ⁊ chaldei perſi ⁊ greci qui
ppl'm dei ꝑ interualla tēpoꝝ afflixerūt fuerūt ꝑue durationis
reſpectu duratiōis iſtiꝰ ſecte. Sil'r romanoꝝ ⁊ idolatraꝝ ſecta
modicū durauit reſpectu iſtiꝰ. Qꝛ ſi dicat ꝙ hmōi durationis
nō ē cauſa q̄rēda: cū ſit ex volūtate diuina h̄ ꝑmittēte cuiꝰ vo
lūtatꝭ cā nō ē q̄rēda: h̄ nō videt ſufficere. nā lꝫ de volūtate dei
q̄ ē eiꝰ eſſentia nō eſt cā q̄renda cū ſit prima cā oīm: nihilomi/
nꝰ tn̄ de eiꝰ effectibꝰ a ſanctis ⁊ iuſtis viris querūt cauſe ſpā/
liter ī ſilibꝰ. vn̄ Hiere. ī ca. xij. deo dicit: Quare via īpioꝛū ꝓ/
ſperat. ⁊ īfra: Plātaſti eos ⁊ radicē miſerunt ⁊ ꝓficiūt ⁊c̄. Et
abacuk

Abacuk deo alloquēs ī. j. ca. ſic dicit: Mūdi ſūt oculi tui ne
videas malū: ⁊ reſpicē ad iniq̄tatē nō potes. Quare nō reſpi
cis ſup iniq̄ agētes ⁊ taces deuoꝛāte īpio iuſtioꝛē ſe: Que ꝟba
ꝓpꝛie poſſent applicari ad h̄ ꝓpoſitū: nā deꝰ videt tacere ꝑmit
tēdo ꝙ ppl's tantis erroꝛibꝰ ⁊ vitijs implicatꝰ ppl'm iuſtioꝛē
ſe deuoꝛet. ſ. xp̄ianū: ⁊ h̄ ꝑ tā inſuetā duratiōis diuturnitatē:
nā vt dicit poſtillatoꝛ infra eodē ca. iā trāſiuerant pluſq̄ꝫ ſe/
ptingenti. xxx. anni ab initio huiꝰ ſecte vſq; ad tp̄s in q̄ hanc
poſtillā ſcripſerat: ⁊ hodie. ſ. anno dn̄i. M. ccccxxxj. iā trāſiue
rūt octingēti ⁊ q̄ttuoꝛ fere anni ab initio huiꝰ ſecte vſq; nūc:
nec tn̄ adhuc apparēt ſigna cōſūmatiōis ip̄iꝰ. de quo nō ſoluꝫ
multi mirant tāte duratiōis cām nō īueniētes: ſ; etiā q̄dā alij
claudicāt murmurātes de dei ꝓuidētia ⁊ eiꝰ equiſſima iuſti/
cia. Ad cuiꝰ aliqualē rn̄ſionē ſalua ſemꝑ incōphenſibilitatē
iudicioꝛū dei ⁊ viarū eiꝰ inueſtigabilitatē: videt dicēdū ꝙ in
ter ſectā ſaracenicā ⁊ ſectas alioꝛū paganoꝝ p̄cedētiū ſūt ali/
q̄ differētie. nā lꝫ oēs tā iſta ſecta q̄ꝫ p̄cedētes cōueniūt in rō/
ne infidelitatis: oēs eni tā iſti q̄ꝫ illi carēt fide vera: differunt
tn̄ in multis ⁊ ſpālitcr in tribꝰ q̄ ad ꝓpoſitū faciūt: q̄rū primū
eſt ꝙ hec ſecta lꝫ mala ⁊ peſſima: vt dictū ē: nō tn̄ eſt idolatri/
ca nec cultū idoloꝝ publice in ſuo dn̄io ꝑmittit ſicut alie ſecte
p̄cedētes cōiter faciebāt vt eſt manifeſtū. nā a tꝑe aſſyrioꝛū et
chaldeoꝛū vſq; ad tp̄s Coſdroe īcluſiue: cuiꝰ dn̄iuꝫ ꝓpinquū
fuit ipſi machometo: ſemꝑ viguit cultꝰ idoloꝝ īter gētes qui
ppl'm dei vexabāt. vt pꝫ ī veteri teſtamēto ⁊ ī hiſtoꝛijs eccl'ia
ſticis ⁊ in legēdis ſctōꝝ. Cōſtat aūt ꝙ inter oīa pctā q̄bꝰ deꝰ
offendit pctm̄ idolatrie eſt potiſſimū: intm̄ ꝙ deꝰ ſe oſtēdit fer
uentiꝰ ſeu ardētiꝰ illud punire q̄ꝫ alia pctā. vn̄ Exo. xx. ſolū ſu
ꝑ p̄ceptū de ꝓhibitiōe idolatrie: ⁊ nō ſup alia deꝰ dꝛ çelotes.
nā cū dixiſſet: Nō adoꝛabis ea. ſ. idola nec coles. ſubdit: Ego
ſū dn̄s deꝰ tuꝰ foꝛtis çelotes. ⁊ ibidē. xxxiiij. cū dixiſſet: Non
adoꝛabis deū alienū. ſtatim ſubdit: qm̄ dn̄s çelotes nomē eiꝰ
⁊c̄. ⁊ Deut. xxix. loquēs de hoīe idolatra. d. Tūc q̄ꝫ maxime
furoꝛ eiꝰ. i. fidei fumet ⁊ çelꝰ ꝯ hoīem illū. ⁊ ſic in multis alijs
ſacre ſcp̄ture locis. cuiꝰ rō ē: nā çelus īpoꝛtat intēſionē effectꝰ
ex quo q̄s vehementer q̄rit excludere illud qᷓ ſibi repugnat
ſm Augꝭ. lib. lxxxiij. q. ⁊ qꝛ cultꝰ idoloꝝ inter cetera pctā ma
gis repugnat cultui diuīo. iō circa h̄ pctm̄ dꝛ çelotes ⁊ çelare
ſingulariꝰ q̄ꝫ ī alijs pctīs. vn̄ ⁊ nō tm̄ tolerat durationē eiꝰ: ſi
cut alioꝝ pctōꝝ: eo mō q̄ viri dicunt çelare vxoꝛes: ne ꝑ cōſoꝛ
tiū alioꝝ īpediat ſingularitas quā ī vxoꝛe q̄rūt. vn̄ nō tādiu
tolerāt çelotypiā ſicut alia vicia q̄ de vxoꝛibus ſuſpicant: ⁊ qꝛ
iſta ſecta nō incurrit pctm̄ idolatrie cōmittēdo nec ꝑmittēdo:
iō nimirū ſi deꝰ eā lōgioꝛi tꝑe tolerat q̄ꝫ alias ſectas p̄cedētes
q̄rū q̄libet publice idolatrabat. Si āt dicat de h̄ ꝙ idolatriā
multo maioꝛibꝰ tꝑibꝰ deꝰ ꝑmiſit: incepit eī ſm quoſdā a tꝑe
Enos q̄ fuit tertiꝰ ab Adā: de q̄ Geñ. iiij. ſm ꝟo alios a tꝑe
Nēroth: de q̄ Geñ. x. ⁊ q̄cq̄d ſit de h̄ manifeſtū ē ꝙ tꝑe moyſi
egyptij idola colebāt: vn̄ Exo. xj. Jn dijs egypti faciā iuſticiā.
⁊ in tꝑe dauid legit ī pſalmo: Oēs dij gentiū demonia ⁊c̄. vn̄
rō p̄dicta nō videt hr̄e locū: cū ſit manifeſtū ꝙ deus ꝑ multa
maioꝛa tꝑis ſpacia idolatriā ī gētibꝰ ꝑmiſit. Ad h̄ dicēdū ꝙ
idolatria ē nomē generis ſub q̄ cōtinet multe ⁊ varie ſpecies
idoloꝝ ⁊ cultꝰ eoꝝ. vn̄ diuerſe gētes ſeu nationes diuerſa ido
la colebāt ⁊ ſub diuerſis ritibus. vn̄ Judi. x. de filijs iſrl' dice
bat qᷓ ſuiert dijs Aram ⁊ dijs ſidō: ⁊ dijs moab: ⁊ dijs amō
⁊ dijs philiſtijm ⁊ hmōi. Cū aūt aliq̄ gens aliā ſupabat deos
illiꝰ gētis deuicte deſtruebat ⁊ cultū eoꝝ. vn̄ Eſa. xxxvj. rap/
ſaces ī noīe ſennacherib q̄ multas gentes deuicerat dicebat:
Ubi ſūt dij emath: ⁊ arphat: ⁊ vbi ſūt dij ſephar ⁊ bain ⁊c̄. q.
d. ꝙ ſic vicerat gētes illas: ita ⁊ deos eoꝝ. Ex q̄ pꝫ ꝙ ſicut
nulla fuit ptās mūdana q̄ tm̄ duraſſet ſicut ptās huiꝰ ſecte d̄
q̄ loquimur: ꝓut in hiſtoꝛijs pōt haberi: ita nec fuit aliq̄ ido/
latria intm̄ durās. nā vn̄ ſpecie idolatrie ſupata ſeu deſtructa
ꝑ aduerſarios ſue gētis alia ſpēs idolatrie. ſ. alteriꝰ gētis ſu/
perātis inſurgebat: ⁊ ſic lꝫ deꝰ multo tꝑe idolatriaꝫ ſub rōne
generis ꝑmitteret: nullā tn̄ ſpeciē idolatrie diu tolerabat: ſed
vnā ꝑ aliā puniebat: ⁊ iō qn̄ romanū īperiū vt oēs natiōes ſi
bi ſubiugaret: oēs ſpēs idolatrie recepit: vt ī hiſtoꝛijs ſchola/
ſticis legit de phano pantheon: tunc deꝰ oēs hmōi idolatrie
ſpecies ꝑ xp̄m ⁊ eiꝰ doctrinā deſtruxit ꝓut fuit ꝓphetatum:
Dañ. ij. ꝙ lapis. ſ. xp̄s abſciſus ſine manibus. i. abſq; huma/
na poteſtate ſtatuā. i. idolatriā diminuit q̄ ad oēs eiꝰ ſpecies:
ꝓut largius fuit declaratū in additiōe Danielis ca. ſ. dicto
in reſponſione ad primū argumētū. ⁊ ſic pꝫ. ratio quare iſta
ſecta nephanda de qua loquimur in ꝓpꝛia ſpecie et ritu ī tot
tēpoꝛibus p̄dictis pluſq̄ꝫ aliqua ſpecies idolatrie tolerat. nā
in iſta ē infidelitas ſine idolatria: in alijs ꝟo p̄cedentibꝰ fuit
P idolatria

ı̄dolatria cū infidelitate.idolatrie aūt punitio çelo diuīo ſub/
iacet:quo deꝰ feruentiꝰ ⁊ celeriꝰ punit q̄ȝ alia pctā: vt dictum
eſt.Scd̄m vero ī q̄ differt iſta ſecta ab alijs p̄cedētibꝰ eſt: ꝙ p̄/
cedētes vt cōiter cogebāt fideles ad adorādū ſeu thurificādū
idolis:vt ptȝ ī Daniele de tribꝰ pueris:⁊ ī libris machabeoꝝ.
⁊ multo frequētiꝰ ⁊ clariꝰ ī legēdis apl̄oꝝ ⁊ martyrū q̄ ꝑ tyrā
nicā ptātem multipliciter torquebāt̄ vt cultū idolis preſtarēt
ſuꝑ q̄ īnumerabilia tormēta patiebāt̄ vſq̄ȝ ad ſāguinis effuſio
nē.tenētes vero iſtā ſectā ſaracenicā cōiter ⁊ vt in pluribꝰ nō
cogūt fideles ad apoſtatādū:nā in alchorano p̄cipit̄ ꝓut ha/
bet̄ ī p̄dicto tractatu ꝙ oēs hoīes nō recipiētes legē ſuā occi/
dant̄ niſi ſolnāt tributū.Ex q̄ ptȝ ꝙ ꝑ ſolutionē tributi ſoluū
tur ab hac coactiōe:ſolutio aūt tributi ſuꝑiorībꝰ etiā ſi ſint in
fideles licita ē dicēte xp̄o:Luc̄.xx.Reddite q̄ ſūt ceſaris ceſa
ri.Qꝫ aūt ſaraceni nō cogūt fideles ad apoſtatandū ī fide eſt
manifeſtū ꝑ experiētiā.nā ī ꝑtibꝰ egypti ⁊ iudee ⁊ in ceteris cō
finibꝰ cōmemorāt̄ fideles xp̄iani:⁊ etiā ī ꝑtibꝰ turchie ⁊ alijs
regionibꝰ oriētalibꝰ ꝑmittunt̄ fideles xp̄i nō ſolū ad habitan
dū:ſȝ etiā ad habēdū ꝑua monaſteria ⁊ aliq̄ oratoria.manife/
ſtū ē ei ꝙ ī ſctō ſepulchro hieroſolymis:⁊ ī ciuitate bethleē ſūt
monaſteria fratrū minorū deuote viuētiū: ⁊ in turcia ⁊ alijs
ꝑtibꝰ oriētalibꝰ ſūt monaſteria p̄dicatoꝝ religioſe viuētiū: ⁊ ī
mōte ſinai vbi lex moſaica fuit data ⁊ corpꝰ beate katherine re
q̄eſcit:ſūt multi monachi deo ſeruiētes ſub regula ſctī Baſi
lij ⁊ ego vidi aliq̄s habētes breuiaria ⁊ aliq̄s libros canonis
ī lingua chaldaica:⁊ celebrātes miſſas ſuas ſub ritu eccl̄ie: lȝ
cū aliq̄bꝰ alijs cerimonialibꝰ differētijs q̄ nō variāt ſubſtātiā
celebratiōis.Patriarcha etiā alexādrinꝰ q̄ fidē catholicā te/
net lȝ ab eccleſie vnitate ꝑ viarū diſcrimina aliq̄liter deuiet: ē
tñ ī illa ciuitate magna q̄ dr̄ alchayra fungēs officio p̄riarcha
tus ꝓut oēs veniētes ab iſtis ꝑtibꝰ teſtant̄:cū tñ ī illa magna
ciuitate cōiter p̄ſidet ſoldanꝰ q̄ maxime ē īter ſaracenos: ⁊ nō
ſolū ꝑmittit p̄riarchā p̄dictū ī p̄dicto officio:ſȝ etiā ipm̄ hono
rat ⁊ ꝑmittit ꝙ regat oēs fideles cōmorātes in ꝑtibus egypti
alexādrie ⁊ damaſci ⁊ hierl̄m.q̄ q̄dē fideles ſūt ī magna multi
tudine.⁊ ſic ptȝ rō q̄re iſta ſecta lȝ mala ⁊ ꝑnitioſa:nō tñ fideli
bꝰ tā nociua nec periculoſa:ſicut alie ſecte p̄cedētes:q̄ conabā
tur cogere xp̄ianos ad apoſtatādū de fide ⁊ negādū xp̄m:diu
tius toleret̄ q̄ȝ ſecte erronee p̄cedētes. Sȝ forte ꝯ p̄dicta dice
tur:ꝙ lȝ iſta ſecta cōiter nō cogat fideles ad recedēdū a ꝟita/
te fidei:tñ ſupprimit eos vehemēter:ita ꝙ viuūt inter eos.q.
ſub iugo captiuitat̄ ⁊ ſeruitut̄.Itē p̄dicte q̄tidie mouēt bella
ꝯ xp̄ianos ⁊ multos occidūt ⁊ captiuāt ⁊ termīos eorū ⁊ ter/
ras deuaſtāt.ex q̄bꝰ videt̄ ꝙ ꝓ honore noīs dei nō tm̄ debuiſ
ſet tolerari. Ad p̄mū dicēdū ꝙ viuere abiecte ⁊ ſub iugo ſer/
uitutis nō diminuit aliq̄d de veritate eccleſiaſtice dignitatis
nā vt ait Hilariꝰ ī vij.de trini.Hoc habet ꝓpriū eccl̄ia vt dū ꝑ
ſecutionē patit̄ floret:dū opprimit̄ creſcit:dū cōtēnit̄ ꝑſiſtit:dū
ledit̄ vincit:dū arguit̄ intelligit:tūc ſtat cū ſuꝑari videt̄. hec
ille. Ex q̄ ptȝ manifeſte ꝙ veritas eccl̄iaſtice dignitat̄ nō cō/
ſiſtit ī ꝓſperitatibꝰ mūdanis dicēte xp̄o Joh̄.xviij. Regnum
meū nō eſt de h̄ mūdo:ſȝ potiꝰ ī aduerſitatibꝰ mūdanis ꝓ no/
mine xp̄i tolerādis: qd̄ etiā ex ꝓceſſu primitiue eccl̄ie ī bonis
ſpūalibꝰ pōt haberi.Manifeſtū ei ꝙ in eccl̄ia primitiua a tp̄e
apl̄oꝝ vſq̄ȝ ad tp̄s Silueſtri pape qñ nulla ptās mūdana erat
apud fideles:tūc eccl̄ia maxīe ꝓſperabat̄ in ſpūalibꝰ:florebat
enī ī frequētibꝰ triūphalibꝰ martyrijs:qñ ꝓ fide xp̄i ſuſtinen
da ſummi pōtifices ⁊ alij p̄lati ⁊ viri religioſi ⁊ etiā ſimplices
vtriuſq̄ȝ ſexus ꝓ xp̄i noīe gaudēter tormēta ⁊ rabiē tyrānorū
vſq̄ȝ ad mortē acerbiſſimā ſuſtinebāt.Ex q̄bus manifeſtat̄ ꝙ
virtutes diuine.ſ.fidei ⁊ ſpei ⁊ charitat̄ ꝓtūc ī eccl̄ia q̄ ſūt ve
ra ⁊ maxima bona ſpūalia maxīe abūdabāt.qñ aūt in ꝓceſſu
tp̄is fideles magnas ptātes ſeculares obtinuerūt: tūc p̄dicte
ꝟtutes:⁊ ſi ꝑ miſcdiaȝ diuinā nō ex toto defecerūt: nō tñ ſub
eodē vigore cōiter reperiūt̄:ſicut ī primitiua:vt ē manifeſtū. ī/
ter infideles etiā cōmorātes his tp̄ibꝰ ī ꝑtibꝰ vltra marinis:
multi reꝑiūt̄ deuotiores q̄ȝ ī iſtis ꝑtibꝰ qd̄ ſat̄ ptȝ ex magna
patiētia eoꝝ ī tolerādis opprobrijs ⁊ iniurijs ſaracenoꝝ freq̄uē
ter ꝓ xp̄i noīe. Ad ſcd̄m ꝟo dicēdū ꝙ ſc̄m Aug̃.ī.iij.de tri.
ca.xvj.⁊ allegat̄ a magiſtro ī.j.diſ.xlvj.Mala q̄ ab iniq̄s infi
delibꝰ fideles pie ꝑferūt ipis.ſ.fidelibꝰ vtiq̄ȝ ꝓſūt ad emēdā/
da pctā vel exercēdā ꝓbādāq̄ȝ iuſticiā.hec ille.vñ in hmōi de
bellationibꝰ ſaracenoꝝ qñq̄ȝ deꝰ opat̄ infligēdo penā xp̄ianis
ꝓpter multa pctā q̄ ab eis cōmittunt̄:⁊ ī talibꝰ ſaraceni repu/
tādi ſūt vt flagellū dei ⁊ ꝟga furoris eiꝰ: ꝓut Eſa.x.⁊ ſic talia
ꝓprie fiūt ad emēdāda pctā.Qñq̄ȝ ꝟo ad exercēdā ꝓbādāq̄ȝ
iuſticiā:nā deꝰ q̄ ſine teſtionio ſue bonitat̄ nullū tp̄s reliquit
lāguētibꝰ ſeu tabeſcentibꝰ p̄dict̄ p̄ncipalibꝰ ꝟtutibꝰ ꝓuidit
eccl̄ie ſue dās ei ⁊ reges ⁊ principes q̄ viriliter ⁊ fortiſſime ſe/
pe ꝯ aduerſarios fidei ꝑ modū bellicū ⁊ militarē ſtrēnue pu/
gnāt: ꝓut ptȝ ī hiſtorijs germanoꝝ ⁊ galloꝝ: ⁊ alioꝝ ortho/
doxoꝝ europe p̄ncipū:⁊ p̄ſertim ī hiſtorijs hiſpanie: ī q̄bꝰ h̄r
ꝙ sereniſſimi reges antiq̄ bone memorie multa certamina et
varia bella dn̄i ꝯ ſaracenos hmōi exercuerūt: ⁊ multas ciui/
tates ⁊ regiōes d̄ manibꝰ hoſtiū crucis recuꝑauerūt ad lau/
dē dei ⁊ honorē eccl̄ie: vñ ⁊ hodiernis tp̄ibꝰ.ſ. ī p̄ma Julij.ſ.
anno.M.cccc.xlj.āni p̄ntis.ſ.ſcripti.Illuſtriſſimꝰ rex noſter
Johes cū magna ptāte regni ſui lȝ nō tota ītrauit terrā ſara/
cenoꝝ vſq̄ȝ ad ciuitatē metropolī.ſ.Granata:vbi rex eoꝝ reſi
debat vbi ꝓpe illā bellū iniuit cū magna multitudine ſarace
noꝝ:ī q̄ bello ſuffragāte diuīa clemētia ⁊ btā ꝟgine interce/
dēte cū btō Jacobo patrono nr̄o totā illā multitudinē deui/
cit ⁊ vſq̄ȝ ad portas ciuitat̄ fugauit occiſis d̄ inimicis crucis
xp̄i pluſq̄ȝ q̄nq̄ȝ milibꝰ:⁊ niſi ſolis occaſus ſuꝑueniſſet:multo
maior fuiſſet eoꝝ ruina. Ex q̄ magne deo laudes referēde ſūt
⁊ grãrū actiōes:ſperātes de ſui clemētia circa h̄ maiora ⁊ vici/
niora ſaluti ꝑ ſereniſſimū regē nr̄m p̄fatū ficēda. Ex q̄bꝰ ptȝ
ꝙ ſicut olim cōtra idolatras feroces q̄ cogebāt fideles ad re/
cedēdū a cultu diuino ⁊ ad idola adorādū:deꝰ diſpoſuit mar
tyrū cōſtātiā:ꝑ quā oſtēderet̄ firmitas fidei eccl̄ie erga deuȝ
ſi ꝯ falſos ſaracenos ī armorū potētia cōfidētes: ꝓuidit de
potētibꝰ ⁊ fortiſſimis principibꝰ ꝓ deo ſtrēnue militātibꝰ in
ī quo diuina ꝓuidētia q̄ in ſui diſpoſitiōe nō fallit̄ ſe oñdit fi
liū iuſte ⁊ pie gubernatiuā.tertio vero ī q̄ differt iſta ſecta a p̄/
cedētibꝰ ē ꝙ p̄cedētes ſecte idolatrarū dignitatē xp̄i ī oībꝰ ⁊
ꝑ oīa denigrabāt:negātes nō ſolū eiꝰ verā deitatē: ſed etiaȝ
eiꝰ bonitatē ſeu virtuoſitatē humanā:aſſerētes ipſū fuiſſe ſe/
ductorē ⁊ maleficū ⁊ hmōi:vnde cū viros iuſtos ⁊ fideles ad
recedēdū ab eiꝰ fide cogebant:deridebāt eos ꝑ crucē ⁊ paſſio
nē chriſti dicētes:quō inter deos debet cōputari ⁊ tanq̄ȝ deꝰ
coli qui ſeipſū nō potuit ſaluū facere. ī quo cōueniebāt cum
iudeis xp̄m improperātibꝰ. que q̄dem blaſphemia xp̄i cōiter
inuenit̄ ī legēdis ſctōꝝ martyrū:q̄ ſub tyrānica ptāte roma/
noꝝ ⁊ ꝑſarū ⁊ alioꝝ tyrānoꝝ poſt paſſionē xp̄i martyrio ſunt
coronati.Secta ꝟo iſta h̄ nō facit:nā vt dictū eſt.ſ.ī.iij. arti.
lȝ deitatē xp̄i negat q̄ ē ſūma ⁊ ineffabilis excellētia diuine ꝑ/
ſone:ꝯcedit tñ ipm̄ fuiſſe excellētiſſimū ſuꝑ oēs creaturaſ mū
di:vt dictū ē.vñ nimirū ſi cōtra iſtā ſectā tolerabiliꝰ ſe habe/
at diuina iuſticia: diutiꝰ eā ſuſtinēdo alias p̄cedētes xp̄m ho
minē vituperātes.Et attendēdū ꝙ circa finē mūdi antichri/
ſtus ſurget ꝓut Theſſal̄.habet̄.ij.ca.qui oēs ꝑſecutiōes oīm
ſectarū p̄dictaꝝ excedat. nā fideles nō ſolū coget ad receden
dum a cultu chriſti:ſed etiā ad adorandū ipſū antichriſtū tan
q̄ȝ deū:vt ibidē:⁊ ideo nō ſolū dicit̄ antiapoſtolus ⁊ antipro
pheta:ſicut machometus:vt dictū eſt:ſed etiā antichriſtus tā
q̄ȝ ceteris magis chriſto cōtrarius.Et ideo ſicut deus diſpo/
ſuit contra ꝑſecutionē idolatrarum que maior fuit q̄ȝ ſarace/
norum vt dictū eſt:martyres qui fortiſſimi fuerūt in fide:in/
tantum ꝙ mundū vicerūt:omnia mundana tormenta ꝓ fide
chriſti ſuſtinendo:iuxta illud:Hec eſt victoria q̄ vincit mun/
dum.ſ.fides noſtra.j.Joh̄.v.ſic cōtra ꝑſecutionē ſaracenorū
diſpoſuit reges:qui licet in fidei firmitate nō tantū gradū at/
tingerent ſicut martyres:fuerūt tñ in fide ſtabiles ⁊ in armo/
rū potētia deo ſtrēnue militantes intantū ꝙ de ipſis poteſt di
ci ꝙ ꝑ fidem vicerūt regna:licet nōdum:vt habet̄ in additio
ne ad Heb̄.xj.et.j.Joh̄.v.⁊ hec fuit ſufficiens ꝓuiſio ad ſara
cenoꝝ malitiā refrenādā.ſic etiā diſpoſuit cōtra maximam ꝑ
ſecutionē antichriſti ſc̄m aduētū ſuū ꝑficiendum vt cōtra ſum
mū ꝑſecutorē ſūmus inſurgeret liberator. Quibus cōſidera
tis patet rō maioris ⁊ minoris durationis harū ſectarū: q̄ ſu
menda eſt ex maioritate ſeu minoritate ꝑſecutionū earū. nam
q̄r ꝑſecutio antichriſti erat maxima:iō erit breuiſſima : iuxta
illud Marci.xiij.ca.Et niſi breuiaſſet dn̄s dies illos non fuiſ
ſet ſalua omnis caro.Et pari ratione: quia ꝑſecutio ſaraceno
rum īter ceteras eſt minor; vt ptȝ ex p̄dictis tribubꝰ differen/
tijs.iō eiꝰ duratio ē valde lōgior ceteris.Et q̄r ꝑſecutio idola
trarū fuit q̄ſi media īter eas:iō eiꝰ duratio ē q̄ſi media īter du
ratiōes p̄dictas ⁊ h̄ loquēdo de duratiōe ī cōi nō attingendo
ad mēſurā tēpoꝝ exq̄ſitā: q̄r h̄ eēt inq̄rere de tp̄ibꝰ ⁊ momētis
q̄ pat̄ poſuit ī ptāte ſua.Act̄.j.ca.ī q̄bꝰ oībꝰ maxīe relucet ſa
piētia diuina q̄ vincēdū maliciā diabolicā parit̄ ⁊ hūanā attī
git a fine vſq̄ȝ ad finē fortiter ⁊ diſponit oīa ſuauit̄:Sap̄.viij.
que q̄dem ſapiētia nos dignet̄ ſuauiter diſponere nūc ꝑ gra/
tiā ⁊ in futuro per gloriā.Amen.

Additiōes Pauli ep̄i Burgeñ.ac Replice magiſtri Mat
thie dorinck ſuꝑ bibliā finiunt.

Ca.XIIII
ET vidi ⁊c.
b Ex oi.p.
vt ex grege opti/
mus equ⁹: vel ex
fructib⁹ primitie.
Et vidi. Oſten
ſa grauiſſima pſe/
cutiõe quā patiek
eccl'ia ab antixp̄o
⁊ ei⁹ apl'is: ad cõ/
ſolationē oñdit q̄
lē habeat adiuto/
rē:⁊ q̄lē ipe habe/
at familiā.
b Cētum.xl.mi.
In v̄ginitate pfe/
ctiſſimos: ī fide tri
nitat' ex quattuor
mūdi ptib⁹ colle/
ctos. c Toni/
trui. Quia terret
eos q̄ ad cõſortiū
ſuū venire ſuffugi
unt. d Citha
redoꝝ. Quia ipſi
q̄ ad h̄ ſe inſtitue/
rūt vt extēderent
ſua corda deuota
ſup lignū crucis.
e Citharīçātiū.
Q̄ ex officio ha/
bebāt ope imple/
bāt. f Et cāta.
.i.de ītegritate aīe
⁊ corporis exulta
būt:q̄ gaudium
nūq̄ eis veteraſ/
cet:ſ ſemp ē eis vt
nouū. g Qui
empti ſūt.i.q̄s ad
h̄ vt eēnt v̄gines
ſāguis xp̄i eleua/
uit. i Et vidi.
Deſcripta īpugna
tiõe facta p duas
beſtias:ſuppoſito
q̄ auxilio agni et
dignitate familie
ei⁹ oñſa: ſubiūgik
admonitio: vt ad
hāc familiā acce/
dāt: ⁊ cõminatio
vt ab illa alia de/
clinēt. k Alteꝝ
.i.p̄dicatores qui
ſūt alteri a xp̄o.i.
vicē ei⁹ exequētes.
l Per me. celi.
Per cõem eccl'iaꝫ
quā verbis ⁊ exē/
plis ſecū trahūt.
m Euāgeliū eter.
.i.p̄dicationē eter
na pmittētē cõplē
tes ad eternitatē
ducētē n Time/
te ⁊ da. ⁊c. Bene
opando: ⁊ bñ de
eo annūciādo vt
p vos glorioſius
appareat.
o Quia ve. ⁊c.
Quaſi nõ deficia
t':q: nõ lõgo tpe
patiemini. p Et
ali⁹ an. Quia p̄di
catores ſibi īuicē
ſuccedūt

a ET vidi: ⁊ ec Ca.XIIII a+
a ſ chriſtus p nobis immolatus.
b ſ vt adiuuans.
e ce agnus ſtabat ſupra b+
a ſ .i.eccleſia virtutib⁹ celſā ⁊ deū cõtēplātem
b montē ſiõn: ⁊ cū illo cētū q̄dra/ c+
a ſ tales quales fuerunt.
gintaq̄ttuor milia hābētes no d+
a ſ q: chriſtiani vocabunk. b ſ quia dij di/ centur.
men eius ⁊ nomen p̄ris ei⁹ ſcri/
a ſ indelebiliter. b ſ q: in manifeſto cõfitenk.
c ſ deſideriū vel admonitionē.
ptūm in frontibus ſuis. Et au/ e f+
a ſ ab his qui cū eo erant.
diui vocē de celo tanq̄ vocem g
a ſ id eſt multorū populoꝝ q: de multis popu/ lis congregati ſunt.
aquarum multarū ⁊ tanq̄ vo/
c cē tonitrui magni: et vocē quā h+
ſ vel erat.
d e audiui ſicut citharedorū citha/
ſ nõ alienis.
f riçantiū in citharis ſuis. Et cā i+
tabant quaſi canticū nouū an/ k+
a ſ id eſt in p̄ſentia eorū in quibus ſedet.
b ſ .i.p̄dicatores
tē ſedem ⁊ añ quattuor aīālia ⁊ l
a ſ .i.iudices. b ſ .i.de integritate ſua gau dere.
ſeniorēs: ⁊ nemo poterat dicē/ m+
a ſ niſi illi virgines.
re canticū niſi illā cētū quadra/
g gintaquattuor milia qui em/ n
a ſ ideo q: de terra eſtis ne deſperetis. ſ cuꝫ
pti ſunt dē terra. Hi ſunt q̄ cum o+
aliq̄bus ſordib⁹ mūdi vel ad litterā.
mulierib⁹ nõ ſunt coinquinati:
ſ .i.imitank chriſtum.
virgines eniꝫ ſunt. Hi ſequunk p q+
ſ integritate aīe ⁊ corporis.
agnuꝫ quocūq̄ ierit. Hi empti r+
ſ patri. ſ chriſto
h ſūt ex oīb⁹ primitię deo ⁊ agno:
ſ et ſi aliquādo fuit. a ſ in illis inuenik in q̄ bus manet. ſ vel ipſorum.
⁊ in ore eorū non eſt inuēntum s
a ſ verbi. b ſ operatione.
mēndaciū. Sine mācula eni ſūt t
a ſ ante deū iudicē. ſ minorem.
i k ante thronū dei. Et vidi alteꝝ v+
ſ a terrenis ſe remouentē.
l angelū volātē p mediū cęli ha/ x+ y+
ſ ex iniuncto officio.
m bentē euangeliū ęternū vt euā/ ꝫ a+
a ſ ⁊ hoc ideo habebat. b ſ .i.morātibus in contemptu mundi
gēliçaret ſedēntib⁹ ſup terrā: ⁊
a ſ .ſ.omnimodā diuerſitatē illorum q̄ in terre/ nis demorank.
ſūp oēm gentē ⁊ tribū ⁊ linguā
ſ pſuaſione.
⁊ populū dicens magna voce: b+
ſ caſto amore. ſ ñ illas beſtias. ſ vl' claritatē
n Timete dñm ⁊ date illi hono/ c d
o rē: q: venit hora iudicij eius: et e
a ſ faciēdo vos ſibi cõformes. b ſ et ſi time/ tis defectū petite ab eo ſubſidiū.
ādorate eū †qui fecit cęlū ⁊ terrā f
p mare et fontes aquarū. Et ali⁹ g+

a+ ET vidi. Hic ɔñr deſcribik p̄miū pſecu Ca.XIIII A
tionē machometi ſuſtinētiū. Et diuidik ī duas par
tes.ſ.ī ptē principalē ⁊ incidētalē q̄ incipit.ibi: Et
b+ vidi alterum angelū. Circa primū ſciēdū q̄ ſicut dicitur
ī chronica Hugõis floriaceñ. circa finē imperij Eraclij aga
c+ reni q̄ ⁊ ſaraceni dicunk machameto duce ceperūt egyptū
⁊ ethiopiā grauiter īuadere. ſilr Hommar⁹ machometi di
ſcipulus damaſcū: ⁊ regionē phenicis ⁊ hierl'm totāq̄ ſy/
d+ riā occupauit: ⁊ ātiochiā cõphēdit. ⁊ ī his terris erāt mul
ti religioſi xp̄iani in cenobijs magnis ducētoꝝ trecētoꝝ et
ampli⁹ monachoꝝ ī caſtitate viuentiuꝫ: q̄rū maior ps vel
multi erāt v̄gines: ⁊ in illa pſecutiõe p gladiū ſaracenorū
trāſierūt ad regnū celoꝝ: ⁊ h̄ ē q̄ dicit hic iohes: Et vidi
⁊ ecce agn⁹.i.xp̄s q̄ d̄r agnus dei: Joh.j. b Stabat ſup
e f+ montē ſion.i.ī eccl'ia triūphāte q̄ d̄r mons ſion: Heb.xij. q̄
deſcribik hic ſtās: eo q̄ adiuuit dictos martyres ī toleran
g tia martyrij: ſicut Act'.vij. d̄r de ſtephano ī agone poſito
q̄ vidit ieſum ſtantē: q: ſtare ppriū eſt adiuuātis ī plio: ſe
dere v̄o ppriū iudicātis. ppter q̄ Marci vl. deſcribik vt
ſedēs a dextris dei. c Et cū illo cētū q̄.milia. in tāto eni
h+ nūero vel circiter eſtimank p̄dicti occiſi pbabiliter.
d Habētes nomē ei⁹ ⁊c. ⁊ p ɔñs ſpūſſcti q̄ eſt nexus am/
borū. e Scriptū ī fron.ſuis.p aptā ⁊ liberā cõfeſſionē.
f Et audiui vo.de ce.⁊c.i. multitudinis ſctōrū: ſm q̄ d̄r
.j.xvij. Aque multe ppl'i multi. multitudo eī cētū quadra
i+ gintaquattuor miliū magnifice laudat deū d̄ ſua victoria
k+ ⁊ gloria adepta. g Et tanq̄ vocē to. magni in quo deſi/
gnak magnitudo laudis. nõ ſolū ex laudātiū multitudine
ſed etiā ex mō laudis ⁊ qualitate. h Et vocē quā au. ſi/
l cut citharedoꝝ ⁊c. nā hec laus eſt corā deo ⁊ angelis gra/
tioſa. i Et cātabāt q̄ſi can. no. q: dicti lau dātes ſūt de
numero ſctōrū noui teſtamēti. k Ante ſedē.ſ.dei.
m+ l Et añ quattuor aīalia ⁊ ſe.i. in p̄ntia ſctōrū p̄riarcharū
⁊ ep̄oꝝ ī celis exiſtētiū: ſicut dictū ē.s̄.iiij.ca. m Et ne.
po.di.canticū. ex voto eni cõtinētie habuerūt aliq̄d ſpāle
in merito ⁊ ſimiliter habēt ī p̄mio: ſicut ⁊ de quolibet ſācto
n cõfeſſore canit eccl'ia: Nõ eſt inuēt⁹ ſil'is illi. rõne ſpālis me
riti. n Qui empti ſūt de terra. ſanguine xp̄i. o Hi ſūt
o+ q̄ cū mu. nõ ſūt coinq̄nati: vel ſinplr integritatē carnis te/
nēdo: vel ſaltē poſt votū caſtitatē ſeruādo. p Virgines
eni ſūt. virginitas eni in ſcriptura aliq̄ñ accipik ſtricte pro
integritate carnis: aliq̄ñ magis large p cõtinētia: maxime
voto cõſecrata. q Hi ſequūk agnū quocūq̄ ierit. q: ſe/
p q+ quunk xp̄m nõ ſolū p viā mādatoꝝ: ſed etiā cõſilioꝝ.
r Hi empti ſūt ex oīb⁹ primitie.i.gratioſi: ſicut primi fru
r+ ct⁹ ſunt magis delectabiles. s Et in ore eorū nõ eſt inuen
tū mēdaciū. nā veritatē fidei cõfeſſi ſūt oīno ⁊ cõſtāter.
t Sine macula eni ſunt ante thronū dei. nā ſi aliquā ma/
culā cõtraxerant purgata fuit virtute ſui martyrij.
v Et vidi alterū an. Hec eſt ps incidētalis in qua deſcri/
s bik quedā infideliū cõuerſio mirabilis q̄ cõtigit circa illa
tpa. Sanct⁹ eni Bonifaci⁹ miſſus fuit a põtifice romano
ad p̄dicādū fidē catholicā gentilib⁹ Thuringie: Auſtrie: B
t Friſie: ī qua legatiõe multos valde cõuertit ad xp̄m. ⁊ h̄ ē
q̄ d̄r: Et vidi alterū angelū.i.ſāctū Bonifaciū. nā angel⁹
v+ interp̄tak nūcius. Ipſe v̄o fuit nūcius verbi diuini: vt di/
ctū eſt. x Volantē p mediū celū. nā velociter ⁊ pmpte ex
x+ y+ ecutus fuit officiū ſibi iniūctū. y Habētē. in corde ⁊ ore.
ꝫ Euāgeliū eternū.i.euāgeliū xp̄i q̄ d̄r eternū. nā ei ali/
ꝫ a+ ud nõ ſuccedet. a Et euāgeliça. ſe. ſup terrā ⁊c.i. ppl'is
p̄dictis ī q̄bus diuerſificank lingue ſaltē in aliquo: ⁊ q: nõ
ſolū parat⁹ erat p̄dicare dictis ppl'is: ſ oīb⁹ gentib⁹ gene
raliter eū audire volētib⁹. iõ ſubdik: Et ſup oēm gentē ⁊c.
b Dicēs ma. voce. in qua notak efficacia p̄dicatiõis ſue.
c Timete dñm. timore filiali. d Et date illi honorē. ſi
cut filij patri. e Quia venit hora iu. ei⁹. generaliter in fi
ne mūdi. ⁊ ſingulariter ī morte cuiuſlibet. nā ī quali ſtatu
q̄s morik in tali iudicio p̄ntabik. f Et adorate eū ⁊c. qui
eſt creator oīm. ⁊ nõ idola vana. g Et ali⁹. h̄ ɔñr deſcri
b+ bik punitio pſeq̄ntiū xp̄ianos. Et diuidik ī duas ptes: q:
primo deſcribik eoꝝ punitio. ſcd̄o hui⁹ occaſione honoꝝ p̄
c d miatõ. ibi: Et audiui vocē. Circa p̄mū ſciēdū q̄ Cõſtās ne
e pos Eraclij cepit īpare āno dñi ſexcēteſimo. xliij. ⁊ pſuaſ⁹
a Paulo cõſtātinopolitano ep̄o incidit in hereſim mona/
cholitaꝝ duplicē naturā ī xp̄o negantiū: ⁊ multos eccleſie
f miniſtros nõ aſſentiētes hereſi dicte grauik afflixit: ⁊ ī exi †Ps.145.
g+ liū relegauit: ppter q̄ ſctūs Martin⁹ papa cõuocato con/ Act. 14. e
cillio dictā hereſim cū ſuis fautorib⁹ dānauit. ppter q̄ in

☞ ſuccedūt. a Cecidit. Bis poſitum infinitatē ſignificat: vel valet ī quo oīmoda deſtructio ītelligit. b Uino ire for.i. vitijs ⁊ p̄cipue idolatria q̄ ē dulcis pot⁹ peccātib⁹ q̄bus alios inquināt ⁊ ne recto tramite gradiant in ebriant: vn̄ debet eis ira dei. Purū vinū bibit dū flagellat de⁹ hic ad emēdatio/nē: turbidū dū infert eterna dānatio.
c Et ange.ter. Tres ponit p fide trinitatis cū tria hec in eadē pſona poſ/ſint cōſiderari. d Qd̄ mixtū. Qua ſi q̄ nō corrigit vindicta ei⁹ ad corre/ctionē data puniet eterna pena.
e In calice. Calix vindicta dei: vbi deſup merū qd̄ ad correctionē hic vin dicat ſubt⁹ fex.i.dānatio quā ī vlti/mis bibēt impij de vino q̄.i. de fece: qd̄ vinū qr vult ad cōpationem meri oſtēdere turbidū: addit qd̄ mixtū eſt.
f Et fum⁹ tor. Qr q̄dā de dānatione malorū numerat: nō dicit p dānatiōe deſcribēda: ſꝫ tm̄ p terrore inferēdo illis q̄s deterret ab eoꝝ cōſortio.
g Aſcēdet ī ſe. Cū dicit aſcēdet ī ſe/cula notat eternā penā cōtinuari vbi addit: Nec habēt requiē. h Nec ha bēt re. Quaſi nō mir ſi illi q̄ antichri ſtū adorauerūt tpe ipius punient: qr ſui etiā p̄cedētes miniſtri eādē penaꝫ habebūt. i Hic pa.ſan.i.hic debēt pacienter pati ſācti: ne veniāt ad eternam penam. ☞ Opera

a ſ ſm̄ diuerſam annūciationē.
a angelus ſecut⁹ eſt eū dicens: † Ce a b
a ſ .i.oēs cōfuſi in vitijs. b ſ p multitudine vl'
cidit cecidit babylon illa magnā
ſupbia. a ſ prauo dogmate munita.
b q̄ a vino ire fornicatiōis ſue po/
ſ gentiliter viuentes.
c tauit oēs gētes. Et angel⁹ terti⁹ c†
ſ non timidus.
ſecut⁹ ē illos dicēs voce magna: d
a ſ .i.antixp̄m. ſ .i.ſe ſibi cōformē fecerit.
Si q̄s adorauerit bēſtiā ⁊ imāgi e f
ſ ſignū nois ei⁹. ſ qui eū cōfitent.
nē ei⁹ ⁊ acceperit characterē ī frō g
ſ qui opere murat. ſ ſicut babylon.
te ſua aut in manu ſua: hic bibet h i†
a ſ de eterna dānatiōe. ſ qd̄ irat⁹ de⁹ ppinat.
d de vino ire dei: qd̄ mixtū eſt me/
e ro ī calice ire ip̄ius. Et cruciabit k
a ſ .i.fetore. b ſ vt viſa eorū claritate tabeſcat.
igne ⁊ ſulphurē in cōſpectu ange
lorū ſanctoꝝ: ⁊ ante conſpectum
ſ .i.tenebroſitas.
f agni. †Et fumus tormentoꝝ eoꝝ l
ſ pſeuerabit.
g h aſcendet in ſecula ſeculoruꝫ. Nec m
habēt requiem die ac nocte qui
adorauerunt beſtiā ⁊ imaginem
a ſ ſilr nō habet re. b ſ indiſcrete aliqd̄ ſignuꝫ
ei⁹: ⁊ ſi quis acceperit charactere
de p̄dictis. ſ .i.p cōtuitu eterne pene.
i nominis eius. Hic patiētia ſan/ n
a ſ ⁊ coꝝ. b ſ ope cōplēt. c ſ d gemia dilectiōe
ctorum eſt qui cuſtodiunt mān/
a ſ qr cū deū cōfitent. b ſ q̄ſi illi miſeri ſꝫ iſti fe/
data dei ⁊ fidem ieſu. Et audiui o†
lices. ſ in corde tuo ⁊ auditorū.
vocem de celo dicentē mihi ſcri/ p
a ſ ſeculo. b ſ in confeſſione domini.
be: Beati mortui qui in domino q†
a ſ qn̄ corpus et aīa reſoluunt. b ſ a tpe reſur
rectionis. ſ .i.tota trinitas.
moriunt. Amodo iam dicit ſpiri r
a ſ ampli⁹ nō patiāt. b ſ eoꝝ q̄ hucuſq passi ſūt
tus vt requieſcant a laborib⁹ ſu/ s

Nico.de lyra

cōſtātinopolim fuit duct⁹ vt aſſenti/ret dicte hereſi: qd̄ renuēs in exilium fuit miſſus ⁊ ibidē mortu⁹: ⁊ de h̄ ex/ponūt aliq̄ locū iſtū. cū d̄r: Et ali⁹ an/gel⁹.i.papa Martin⁹. a Secut⁹ eſt dicēs. dictā hereſim cōtēnēdo. b Ce cidit ceci. babylō.i.īperiū grecoꝝ qd̄ fuit magnū. nā īpatore in hereſim ca/dente. vt dictū eſt: multi alij ſilr ceci/derūt. ⁊ qr h̄ erat cōfuſibile. iō vocat īperiū illud babylon.i.cōfuſio. d̄r aūt h̄ bis cecidit. pp̄t duplicē caſū.ſ.pr̄iarche ⁊ īpator̄. Itē ſciēdū q ſicut d̄r ī chronica Sigiſberti: Leo q̄ poſt theodoſiū ſūpſit īperiū: cepit īpare anno dn̄i ſeptigētesimo.xviij. ⁊ impauit an nis.xxiiij. ⁊ āno īperij eius.xiij. papa Grego.iij. p̄fuit eccl'ie ⁊ Leonē hereſi deprauatū redarguit ⁊ d̄ ꝯſilio roma/noꝝ ei vectigalia denegauit: ⁊ ne per cuſſura ſui nūmiſmat̄ reciperet ordi/nauit: ⁊ q ei⁹ effigies de eccl'ia tolle/ret: ⁊ ne nomē ei⁹ ī miſſarū ſolēnijs re citaret. ⁊ ſm̄ h̄ exponit ab eis qd̄ ſub dit: c Et an.ter.i.papa Grego.
d Dicēs vo.ma. in quo notat ordi/natiōis ſui auctoritas. e Si quis ado.be. leonē beſtialiter viuētē deferēdo ei honorē impialē.
f Et imaginē ei⁹ quā fecit de eccl'ia remoueri. vt dictū eſt:
g Et accepit cha. ⁊c̄. cōfitēdo eū manifeſte impatorem.
h Aut ī manu ſua. acciplēdo nūmiſma ei⁹ charactere figuratū. i Hic bibet d̄ vino ire dei ⁊c̄. penā excōicatiōis ⁊ aggrauatiōis īcurrēdo. lꝫ aūt hec expoſitio pbabilis videat. qr tn̄ ante impatorē Cōſtātē fuerūt īpatores alij tm̄ vel mag̅ hereſi deprauati: vt ptꝫ ex ſupradict̄. videt min⁹ cōuenienter expo/ſitū qd̄ d̄r. ſ̄.ſ. de ei⁹ caſu: Cecidit babylon.i.imperiū grecorū mō p̄dicto maxime cū ei⁹ fili⁹ cōſtātin⁹ eccl'ias diruptas repa rauerit ⁊ ꝯ hereſim monacholitaꝝ inſurrexerit. vn̄ ⁊ vniuerſa lē ſynodū ī cōſtātinopoli ꝯgregauit ducētoꝝ octogintanoueꝫ ep̄orū q̄ duas naturas eſſe ī dn̄o nr̄o ieſu xp̄o cōprobauerūt ⁊ oſtēderūt. ſilr qd̄ ſubdit de Gregorio papa ⁊ Leone impatore q accipiēs leonis nūmiſma: Bibet de vino ire dei ⁊c̄. excōica/tionē incurrēdo. videt min⁹ cōueniēter dictū. qr ſubdit:
k Et cru.ig. ⁊ ſul. p qd̄ intelligi videt pena gehēne: q̄ ē eter/na. vn̄ ſubdit: l Et fum⁹ tor. ⁊c̄. ⁊ ſic nō videt loq̄ de pena excōicationis ſeu corpalis incēdij: quā cōtigiſſe dicūt cōſtan/tino

tino filio leonis: q̄ miniſtroꝝ eccl'ie fuit maxim⁹ pſecutor: p/pter qd̄ ſaluo meliori iudicio videt lr̄a ab illo loco: Et alius angel⁹ ⁊c̄. de machometo ⁊ ei⁹ ſequacib⁹ exponēda: de quo/rū pſecutiōe ꝯ xp̄ianos ante fecerat mētionē. ⁊ eorū penā nō dixerat: ⁊ iō iohes deſcribit hic ꝯn̄r eoꝝ punitionē: ⁊ prio q̄tū ad penā tpalē. ſcdo q̄tū ad penaꝫ eternā. ibi: Et terti⁹ angel⁹. Circa pri mū dicit: Et ali⁹ angel⁹.ſ. ſctūs Iohā nes loquēs: Secut⁹ ē. h̄ nō refert ad partē īmediate p̄cedētē: ſꝫ ad p̄ceden/tē ī q̄ locut⁹ fuerat d e cētū q̄draginta quattuor milib⁹ īterfect̄ p xp̄o a ſa/racenis dicēs eoꝝ punitionē tpalem. Cecidit babylō.i.gēs babylonica. nā lex ei⁹ ē ꝯfuſionib⁹ plena: qr ibi laxat vita voluptuoſa: q̄ vita pecudū d̄r.j. Ethicoꝝ: ⁊ etiā pp̄ter cōfuſū pceden di modū. nā inordinate tradit: ⁊ idē frequēter ⁊ īutiliter repetit: nec rōne vel ſcriptura autētica fulcit: vt ptꝫ il/lā intuēti. Illa magna. nā gēs illa in breui fuit multū mltiplicata ⁊ dilata/ta. dicit aūt cecidiſſe: qr circa tpa illa cōflixit cū romanis: ī q̄ conflictu tres amirei ſaracenorū cū multis alijs ſūt pempti: vt h̄r in chronica Sigiſberti. Que a vino fornicatiōis ſue potauit oēs gētes. hypbole ē ad deſignandū magnā multitudinē gētiū errore ma/chometi īfectā: ꝯcedit ei carnis dele/ctabilia ad q̄ multitudo hoīm eſt pro na. Et terti⁹. Hic ꝯn̄r deſcribit pena eoꝝ eterna. cū d̄r: Et terti⁹ angelus.ſ. ad lr̄am: vel aliq̄s predicator ſctūs ꝯ machometi ſectam. Si q̄s adorauerit beſtiā.i.machometū. vt dictū ē ca. p̄/ce. vbi dictū ē d̄ ei⁹ imagine ⁊ de eius characteris acceptiōe. Hic bibet d̄ vi no ire dei.i.puniet a deo grauit. Qd̄ mixtū ē mero. Dicit aūt punitio dei vinū meruꝫ qn̄ q̄s punit tpaliter ad ei⁹ correctionē. mixtū vo qn̄ poſt pu/nitionē tpalē ſequit eterna: ſicut ē in pp̄oſito. qr ſaraceni puniti fuerīt mor/te tpali: vt p̄dictuꝫ eſt: et cū h̄ eterna. iō ſubdit: Et cruciabit ig. ⁊ ſul.i.pe/na gehēne. Et fum⁹ tormētoꝝ eoꝝ ⁊c̄. nā illa pena ē eterna a parte poſt.
m Nec ha. req̄. ⁊c̄. nā eſt cōtinua: vt ptꝫ ex dict̄ ca. p̄ce. ⁊ qr ſm̄ q dic̄ Au g⁹. vna cā q̄re pmittūt mali ī h̄ mūdo ē exercitiū bonoꝝ ī v̄tute patie. iō ſub dit: n Hic pa. ſā. ē. qr patiā xp̄iano rū multotiēs ⁊ multipliciter exercita/ta ē p ſaracenos. o Et audi. Pars iſta ab aliq̄b⁹ exponit de morte qua q̄s morit mūdo p religiōis ingreſſū. nā illis tpib⁹ q̄dā vir potēs deuotio/ne duct⁹ reedificauit cenobiū ſcti Bn̄ dicti apd̄ caſtrū caſſinū qd̄ p lōgobardos p mltos ānos an̄ fuerat deſtructū: ⁊ ibidē ſeruiēs ſuo exēplo multos induxit ad ſeruiēdū xp̄o: tūc etiā tpis multi nobiles in diuerſis pti/bus relicta pompa ſeculari ad ſeruiēdū xp̄o habitū religiōis aſſumētes fuerūt mūdo mortui. de q̄bus ſm̄ iſtos d̄r: Beati mortui ⁊c̄. ⁊ etiā qd̄ ſubdit: iā dicit ſpūs: vt requieſcāt a la/borib⁹ ſuis. nā a labore vite actiue trāſierūt ad requiē cōtem platiue: ſed qr ſic morientes mūdo nō moriūt ī dn̄o pp̄rie: ſed mag̅ incipiūt viuere ī ip̄o: nec a laborib⁹ bonis q̄eſcūt: ſꝫ ma gis eos amore xp̄i aſſumūt.ſ. vigilias: orōnes: ieiunia ⁊ cōſi milia. iō meli⁹ videt dicēdū q hic poſt punitionē maloꝝ eter nā deſcribit retributio bonoꝝ eterna. ſic̄ dictū ē. ſ̄. vt ſic op/poſita iuxta ſe poſita mag̅ eluceſcāt. iō d̄r hic iohāni.
p Scribe. tā q̄ꝫ rē notabiliſſimā. q Beati mor. ⁊c̄.i.ī ꝯfeſſi one dn̄i nr̄i ieſu xp̄i p palmā martyrij: q̄les fuerūt cētū q̄dra gita q̄ttuor milia. d̄ q̄b⁹ dictū ē ca. p̄ce. r Amodo iā di. ſpi. .ſ. ſctūs q̄ cū pr̄e ⁊ filio ē vn⁹ de⁹: exprimit tn̄ h̄ ſpālit. nā opa ſūt meritoria p charitatē p quā ſpūſſctūs habitat ī nob: ⁊ ſic retributio mercedis q̄dāmodo ſpāli attribuit ei. s Ut re.

Margin: †Eſa.21.c Hie.51.a F.18.a — †.F.19.a

a laborib⁹

a Opera.i.mercedes operũ q̃ ſequunt̃:q̃ſi dũ ĩ mũdo erãt maiores tribulatiões ad ma iorẽ coronã ingruebãt:vñ adeo abiecti repu tabãt̃:ſed iã nihil patient̃. b Et vidi. Oſtẽ ſa remuneratione bonorũ ꝑ qđ inuitabat ad cõſortiũ eoꝝ:ſupponit dãnationem ĩpiorũ:vt ꝑ terrorẽ ducat ad idẽ ꝓpoſitũ. c Simi lẽ fi.ho. Quia nõ iã verẽ erat filius hoĩs q̃ ĩmortaliſ. d Angelus.i.ſãcti q̃ vſq̃ huc fuerãt ĩ fidelib⁹ occulti ĩ claritate apparent iudicaturi orãtes cũ deſiderio vt de⁹ ſeparationẽ faciat bonoꝝ ⁊ maloꝝ. e Exiuit de tẽ. Exire dicunt̃ ſcti de tẽplo cũ iã apparẽt. nõ q̃les olim fuerant ſʒ quales in eternũ mãſuri. f Mitte falcẽ.i. iudiciariã ſniam a bonis malos ſeparãtẽ. g Quia hora. Quia iã eſt oportunũ cũ completus ſit numer⁹ tuorũ. h Et alius an. Cũ oſtẽdiſſet deũ ptãtẽ iudicandi habẽtẽ a ſãctis implorari: et ſic iudicium fieri: oſtẽdit eãdẽ ptãtem ſãctos habere:⁊ xp̃m vt iudicent ĩpare: ⁊ illos imperio obedire. Alius angelus .i.xp̃s q̃ occultus ⁊ vilis fuerat ĩ fidelib⁹ clar⁹ apparuit: ⁊ veniẽs de altari.i.de loco ſecretiori: qđ nũq̃ aliȷ̃ ſãcti.ſ. cognitus ab oĩbus deo cõſubſtãtialis. i Mitte fal. ⁊c̃. Per meſſem terre ⁊ vuas vinee eorundẽ malorũ dãnatio intelligit̃: ħ tñ ꝑ vineam illos determinati⁹ habem⁹ q̃ maiori ſtudio mala operabãt̃ ſicut vinee vt fructificet maior cura quã terre adhibet̃. k Et mi. ĩ lacũ. Vñ ꝓpheta
Pſ.39. lacus vbi nõ erat aq̃.i.refrigeriũ. l Et exiuit ſã. Eterna pena ꝓ peccato ſãguis nõ vinũ qđ ĩ cellario dei ponit̃. m Vſq̃ ad fre.i.vſq̃ ad ĩpos rectores iniquoꝝ puniẽdos .ſ.diabol⁹. n Per ſtadia. Oẽs ludis mũdi.i. vitijs detẽtos q̃ vel ſimplr̃ ĩ ħ ſunt ꝑfecti:qđ ꝑ ſex habem⁹:vel ꝑfectiores:qđ ꝑ centum:vel perfectiſſimi quod per mille.

a is. Opera eni illorũ ſequũt̃ illos.
(a ſ.i.ſctõs vel dominicã carnẽ. b ſ xp̃s ſup ſãctos ſedet vel diuinitas ſup humanitatẽ.)
b Et vidi:⁊ ecce nũbẽ candidã ⁊ ſup
(a ſ dico. b ſ q̃ iã impaſſibilis ⁊ immortalis.)
c nũbẽ ſedentẽ ſimilẽm filio hoĩs: e
(a ſ in ſeipſo vł in diuinitate. b ſ ad ſiĩitudinẽ triumphãtis. ſ q̃ vicit diabolũ ꝑ ſapientiã.)
hãbẽtẽ ĩ capite ſuo coronã aureã: f
(a ſ poteſtate. ſ a chriſto.) g
d ⁊ in mãnu ſua falcẽ acutã. Et ali⁹ h i
(ſ in hoc ꝙ ſeruus.)
e angel⁹ exiuit de tẽplo:clamãs vo k l
(ſ ad chriſtum.)
ce magna ad ſedẽtẽ ſup nubem. m
(a ſ exerce iudiciũ. b ſ .i.collige tuos.)
f g Mitte fãlcẽ tuã ⁊ mẽte: q̃ venit n o
(a ſ q̃m cõſeruata eſt nequitia malorũ ⁊ iã nõ habet locũ. b ſ vel aruit.)
hora ũt metat̃:q̃m mãturuit meſſis terre. Et miſit qui ſedebat ſup p q
(a ſ .i.ſeparauit bonos a malis.)
nubẽ falcẽ ſuã in t̃rã:⁊ mẽſſuit eã.
(a ſ ſupradicti ſãcti aliud officiũ habẽtes. b ſ quales eſſet apparuit.)
Et ãli⁹ angel⁹ ẽxiuit de tẽplo qđ r s
(a ſ .i.de ſecreto loco. ſ ſicut chriſtus.)
eſt ĩ cẽlõ:habẽs ⁊ ipſe falcẽ acutã. t v
(a ſ .i.de loco ſecretiori in quo ſancti. b ſ quaſi hñ poterat ꝑcipere q̃ poterat etiã dare.)
h Et ali⁹ angel⁹ exiuit đ altãri q̃ hã x y z
(a ſ .i.eternã penã. ſ vel ſup demones ⁊ malos)
bebat poteſtatem ſupra ignẽm:
(homines. ſ .i.iperio magno ſ id eſt ad ſãctos.)
⁊ clamauit voce magna ad euʒ q̃ a
(ſ poteſtatẽ iudiciariã. ſ .i.exerce iudiciũ.)
i habebat falcẽ acutã dicẽs† Mitte b
(a ſ .i.ſepa maturos in nequitia.)
falcẽ tuã acutam:⁊ vindẽmia bo c
(ſ q̃ malicia eorũ cõpleta eſt.)
tros vine terre: q̃m mature ſunt d
(ſ ⁊ tali imperio. ſ .ſ.bonorũ cetus.)
vue ei⁹. Et miſit angelus falcem e f
(ſ in terrenos qui iudicandi ſunt.)
ſuam in terrrã: ⁊ vindemiauit vi g
(a ſ .i.in infernũ vbi multi irã dei patient̃.)
k neã terre. Et miſit ĩ lãcum ire dei h
(ſ .i.puniti ſunt in inferno poſiti. ſ q̃ pena)
magnũ. Et cãlcat⁹ eſt lacus extra i
(illa nõ erat purgatoria. a ſ eccleſiã ⁊ cõgregationẽ bonorũ que eſt ciuitas ſanctificata.)
l ciuitãtẽ:et exiuit ſanguis de lacu k
(a ſ .i.vſq̃ ad rectores ſubditorũ. b ſ ꝑ oẽs voluptuoſos ludentes vanitatibus.)
m n vſq̃ ad frẽnõs equorum ꝑ ſtãdia l m
(a ſ ꝑfectos ĩ malo. b ſ mediocres ⁊ etiã minores)
millẽ ſexcẽnta.

a labori⁹ ſuis.nã ĩ beatitudine appetit⁹ totaliter quietat̃. a Opa eĩ illoꝝ. meritoria vite eterne. b Sequũt̃ illos ĩ beatitudine quã recipiunt ꝓ ipis. c Et vidi. Incheata ꝑſecutiõe ſaracenoꝝ:hic interponit̃ alia.ſ. lõgobardorũ.⁊ ħ ꝓpter ſucceſſionẽ tp̃is:cui⁹ ordinẽ Iohes ꝓſequit̃ ĩ ħ libro. Et diuidit̃ ĩ duas ꝑtes:nã primo ponit̃ a lõgobardis eccľie liberatio.ſcđo pluriũ aliorũ eã ꝑſequẽtiũ ꝑcuſſio.ibi:Et poſt hec vidi. Circa primuʒ ſciendũ ꝙ anno dñi ſeptingenteſimo q̃nq̃geſimo tertio. Aſtruphus longobardoꝝ rex ĩ italia multũ afflixit eccleſiã. ꝓpter qđ ſtephan⁹ papa trãſijt ĩ frãciã querẽs auxiliũ ꝯtra dictũ regẽ.qđ ĩpetrauit:⁊ ħ deſcribit̃ in hac ꝑte:q̃ diuidit̃ ĩ duas ꝑtes:q̃ pmõ deſcribit̃ ħ auxiliũ tẽpore Pipini.ſcđo tp̃e karoli magni filȷ̃ ſui. ibi: Et ali⁹ angel⁹. Circa primũ đr:Et vidi ⁊ ecce nubẽ cãdidã.per quã ĩtelligit̃ regnũ frãcie cãdidatũ ꝑ ceteris morib⁹ et fide. d Et ſup nubẽ ſedẽtẽ.ſ. Pipinũ regẽ. e Similẽ filio hoĩs.i.cõformatũ xp̃o ĩ fide ⁊ iuſticia: lʒ hec aſſimilatio fuerit valde lõginqua. f Habentẽ ĩ ca.co. au. nã reges frãcie ad lr̃am aurea corona coronant̃. g Et ĩ manu ſua.i.ptãte ſua. h Falcẽ acutã.i. exercitũ valde bellicoſũ ꝑ quẽ pipin⁹ multas ⁊ magnas victorias habuit. i Et ali⁹ an.i.papa ſtephan⁹. k Exiuit de tẽplo.romane eccľie. l Clamãs vo.ma.i. depcãs ex magno affectu. m Ad ſe.ſup nubẽ.i.pipinũ regẽ. n Mitte falcẽ tuã ⁊ mete.dirigendo exercit⁹ tui potẽtiã cõtra Aſtruphũ tyrannizantẽ. o Quia ve. ho. vt metat̃.i.vt ei⁹ tyrãnis ꝑ tuã potẽtiã tollat̃. p Q̃m matu.meſſis.i.ipſe ⁊ exercit⁹ obdurati ſunt in ſua iniq̃tate. q Et miſit q̃ ſe.ſup nubẽ falcẽ ſuã in terrã.nã Pipin⁹ valida manu intrauit in itãliã ⁊ meſſuit terrã.nã cõtra Aſtruphũ viriliter pugnauit ⁊ reddere cõpulit beato Petro que cũq̃ ſui iuris erãt. r Et ali⁹ angelus. Hic ꝯñr deſcribit̃ auxiliũ eccľie cõtra lõgobardos tp̃e karoli magni ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes: q̃ primo ponit̃ auxiliũ karoli.ſcđo dilatatio cult⁹ diuini. ca.ſe.
Circa pmũ ſciẽdũ ꝙ anno dñi ſeptingẽteſimo ſeptuageſimoquinto karolus rex francie ad ꝓces Adriani pape intrauit italiã cũ exercitu forti cõtra Deſideriũ longobardorũ regẽ:eccľiaʒ multipliciter affligentẽ:quẽ impugnãs tandẽ cepit ⁊ ſecũ in frãciã duxit in quo longobardoꝝ regnũ defecit:⁊ ħ eſt qđ dicit̃ hic: Et ali⁹ angelus.ſ.karolus magn⁹. s Exiuit de tẽplo.ſ.nomontenſi:in quo coronatus fuit:vt habet̃ in chronica Sigiſberti. t Qđ eſt in celo.militãtis eccľie:q̃ frequẽter celuʒ nominat̃ in ſcriptura. v Habẽs ⁊ ipſe fal.acu.i. exercitũ fortẽ.ĩmo exercitu patris ſui fortiorẽ. x Et alius angelus.i.papa Adrian⁹. y Exiuit de altari. ad qđ acceſſerat ꝓ miſſe celebratione:vt de⁹ vellet eccleſiã ꝓtegere. z Qui habebat poteſtatẽ ſupra ignẽ.i. ad inferẽdũ excõicatiõis ⁊ aggrauatiõis penã:q̃libet enĩ pena noĩe ignis aliq̃ñ deſignat̃:aliq̃ libri habent:Et aquã ſed nõ eſt de textu.nec habet̃ ĩ libris correctis. Iohel.3.
a Et clama.vo.ma.⁊c̃.ex affectu magno depcans karolũ vt ferret ſibi auxiliũ. b Mitte falcẽ tuã acutã.i. exercitus tui potentiã. c Et vindemia botros.i. longobardos eoꝝ auferendo potentiã. d Q̃m mature ſunt vue ei⁹.i.longobardi ſũt deſtructione digni. e Et miſit angel⁹.i.karolus. f Falcẽ ſuã .i.exercit⁹ potẽtiã. Aliqui libri habẽt:Acutã in terrã: ſed non eſt de textu. g Et vindemiauit vineã terre.auferẽdo potentiã longobardorũ de terra italie. h Et miſit in lacũ ire dei magnũ.nã regẽ deduxit captiuũ. i Et calcatus eſt lacus extra ciuitatẽ.q̃ regẽ cũ vxore duxit in exiliũ extra terrã ſuã.vt dictũ ẽ. k Et exiuit ſanguis de corporib⁹ occiſorũ.nã in regis captione multi longobardi fuerũt occiſi. l Vſq̃ ad fre.equoꝝ. nã ex ſãguine occiſoꝝ freni militũ karoli fuerũt rubricati:ſicut ĩ talibus bellis ſolet fieri. m Per ſtadia mille ſexcẽta. nã fama hui⁹ victorie karoli fuit longe lateq̃ diffuſa.ſ. per quattuor orbis ꝑtes ꝑ numerũ dictũ deſignatas: eo ꝙ eſt numer⁹ quadratus q̃ cõſurgit ex ductu numeri in ſeipſum.ſicut quaternari⁹ qui cõſurgit ex ductu binarȷ̃ in ſeipſũ.nã bis duo ſunt quattuor.⁊ ſimiliter nouenari⁹ qui cõſurgit ex ductu ternarȷ̃.nã ter tria ſũt nouẽ:⁊ ſic eſt in ꝓpoſito.nã mille ſexcẽta eſt numerus cõſurgẽs ex ductu quadragenarȷ̃ in ſeipſum: quadragies eĩ quadraginta faciũt mille ſexcẽta: vt ptʒ cõſiderãti. ⁊ ſic ꝑ numerũ ꝑdictũ deſignant̃ quattuor orbis partes. Ca. XIIII

Moraliter. a† Et vidi ⁊ ecce agnus ſtabat ⁊c̃. Iſtud exponit̃ de xp̃o ſuſcipiente aĩas interfectorum a

homer ſucceſſore machometi. Moraliter pōt exponi de pio pōtifice xp̄i vicario q̇ dulciter fouet ꝛ nutrit obſeruātes caſtitatē q̄ eſt qdā martyriū: ſpāliter in iuuenib⁹ ꝛ maxime qn̄ firmat̄ p votū ſolēne: ꝛ ſic dicit̄: Et vidi ꝛ ecce agnus.i. paſtor pius. b† Stabat ſupra mōtē ſion.i. eccleſiā militantē de qua dr̄ Pſ̄.lxxxvj. Diligit dn̄s portas ſion ſup oīa tabernacula iacob. c† Et cum illo centū quadragintaquattuor milia.i. vniuerſi cōtinētes voto ſolēni. iō ſubdit̄: d† Habētes nomē ei⁹ ꝛ nomē patris ei⁹ ſcp̄tū ꝛc̄.ī quo deſignat̄ firmitas cōtinētie p votū ſolenne. f† Et audi. vocē de celo ꝛc̄.p qd̄ ſignificat̄ laus deo accepta. h† Et vo. quā au. q̄ſi citharedorū ꝛc̄. eſt aūt cithara figure triangular: p qd̄ ſignificat̄ fides trinitat ſine q̄ laus nō ē deo grata. i† Et cātabāt q̄ſi cāticuꝫ nouū.i. ptinēs ad nouū teſtamentū. k† Ante ſedem.i. ad honorē dei ꝛ oīm ſctōꝝ ꝛ nō ad laudē hoīm. m† Et nemo poterat dicere cāticū ꝛc̄. qꝛ cōtinētes habēt aliqd̄ meritum ſpāle qd̄ nō habēt alij. o† Hi ſūt q̇ cū mu. ꝛc̄. hoc pōt intelligi ſimpliciter ſm̄ omne tp̄s: ꝛ ſic ē virginitas ꝓprie. alio mō a tpe voti cōtinētie ꝛ ſic pōt dici ꝟginitas large. q† Hi ſequūt̄ agnū ꝛc̄.ſ. mēte ꝛ corpe: fide ꝛ ope. r† Hi empti ſunt ex oīb⁹ primicie deo ꝛc̄.i. gratioſi ī cōſpectu dei: ſicut primi fruct⁹ ſunt alijs mag grati. v† Et vidi alterū angelū ꝛc̄. h̄ ad lr̄am dr̄ de ſācto Bonifacio q̇ miſſus a papa p̄dicauit pplo Thurigie ꝛ auſtrie ꝛ friſie ꝛ multos conuertit ad dn̄m. Moraliter aūt pōt exponi d̄ quolibet p̄dicatore magnū fructū faciēte. iō ſubdit̄. x† Volātē p mediū celi.i. ꝓmpte diſcurrētē ad p̄dicādū verbū dei. y† Habētē euāgeliū eternū.i. p̄dicationē ad eternitatē glie pducētē. a† Ut euāgeliçaret ſe. ſup ter. ꝛc̄. nā p̄dicatio debet eſſe cōis oībus. b† Dicēs mag. vo. ti. dn̄m ꝛc̄. qꝛ p̄dicator primo ꝛ pricipaliter debet inducere pplm ad cultū diuinū: ꝛ p cōſequēs ad deſtructionē idolatrie: ꝛ oīm ad ipam ptinētiū. iō ſubdit̄: g† Et ali⁹ angelus ſecut⁹ eſt eū dicēs: Cecidit cecidit babylon. q̄ īterp̄tat̄ cōfuſio. iō ſignificat idolatriā et ptinētia. ꝛ qꝛ nō ſolū debet idolatriam deſtruere oſtēdēdo vilitatē culpe: ſꝫ etiaꝫ grauitatē pene. ideo ſequit̄: c† Et terti⁹ angel⁹ ſecut⁹ eſt illos dicens: Si quis adorauerit beſtiā ꝛc̄.i. exercuerit idolatriā vel aliquid ptinens ad ipſā. i† Hic bibet de vino ire dei ꝛc̄.i. valde grauit̄ ꝛ eternaliter punieꝛ vt ptꝫ p lr̄am ſequētē. licet aūt hic nominent̄ tres angeli: tn̄ iſte tres denūciationes vel p̄dicatiōes poſſunt vni ꝛ eidē p̄dicatori cōuenire: ſic dicit Glo. ſup locū iſtū. o† Et audiui vocē ꝛc̄. quoniā oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcunt: ideo poſt denunciationē punitionis peccatorū. hic ponitur p̄miatio ſanctorū. cum dicit̄: q† Scribe beati mortui qui in domino moriunt̄ ꝛc̄. eſt eni beatitudo ſtatus omniū bonorū aggregatione pfectus vt dicit̄ libro de cōſolatione. a† Opera eni illorum ſequunt̄ illos. quia ſm̄ quātitatem meritorū ſequit̄ quantitas p̄miorum. c† Et vidi ꝛ ecce nubem ꝛc̄. Hic litteraliter per duas falces deſcribunt̄ due punitiones tyrannorū. Moraliter aūt ſignificant̄ duo modi quibus puniunt̄ mali chriſtiani. prim⁹ eſt p excōicationeꝫ qua p̄ſcindunt̄ a cōmunione eccleſie ꝓpter ſuā cōtumaciaꝫ. ideo dicitur: Mitte falcem tuam ꝛc̄. et ſequit̄: p† Quoniam aruit meſſis terre. per iſtā ariditatem ſignificat̄ induratio ſiue contumacia propter quā eſt cōmunicatio ferenda. ſecundus vero modus eſt per exterminationem ſiue gladium materialem ꝛ pertinet ad iudiceꝫ ſecularem. ꝛ de iſta ſubdit̄: Et exiuit ſanguis de lacu.

Glo. ordi.

Et vidi. Ca. XV
A In his trib⁹ viſionib⁹ ſupradictis.i. reuelatione myſterioꝝ ꝛ ī datione tubarū: ꝛ ī pugna mulieris ꝯ diabolū a pricipio redēptiōis ꝓſecut⁹ eſt ordinē vſqꝫ ad diem iudicij. In his vero trib⁹ ſequētib⁹ circa vltima tpa īmorat̄: qꝛ de his p̄cedentib⁹ in alijs diuinis ſcripturis dictū eſt enucleatius: de illis ꝟo parum ꝛ occulti⁹. In hac ergo q̇nta viſione. materia ſūt ſeptē angeli tenētes phialas ī q̇bus cōtinēt̄ plage.i. deſtructiones iniquoꝝ q̇ tpe an-
B tichriſti erunt: q̄ deſtructio maxime hortatur pn̄tes ad patiendū. In his tribus viſiōib⁹ tres dicit: cū quattuor ſint ſupra dicte: ſ omiſſa prima q̄ fuit de correctione eccleſiarū de alijs trib⁹ dicit: cōſideratione tn̄.
b Et mirabile. Mirū eſt hoīem habere tātā ptātem vt alios poſſit damnare.
c Plagas ſeptem.i. oēm excecationē ꝛ deſtructionē illoꝝ q̇ tpe antichriſti erūt.
d Quoniam in illis. Uere plagas habebunt: quia iram dei ſuper iniquos exercebūt: et vere nouiſſimas quia in mundo poſt eas nō inferet deus alias.
e Tanqꝫ mare. id eſt baptiſmū: vbi fidei puritas exigitur ꝛ homines a vitijs mundant̄.
f Habentes citharas.i. mortificantes carnem qd̄ deus eis iniūxit: vel qd̄ prior ipſe fecit.
g Cantātes can. moyſi.i. veterē legem: ꝛ eſt exultatio bene intelligentibus.i. ſpiritualiter.
h Uie.i. inſtitutiones dei per quas nos ad deum: vel ipſe ad nos venit ſunt iuſte: quia vnicuiqꝫ ꝓ merito reddūt: ꝛ vere: quia perducunt quo promittunt.

¶ Judicia

¶ .i. figurā aliud ſignificantē.
a Et vidi aliud ſi- Ca. XV a
a ¶ qꝛ q̇ ſignificāt̄ ī celo cōuerſant̄.
b gnū ī celo magnū ꝛ mi- b
a ¶ p̄dicatores. b ¶ .i. iniūctas a deo ſibi.
c rabile āgelos ſeptē habētes plā- c† d e f
d gas ſeptem nouiſſimas: quoniā
in illis conſūmata eſt ira dei. Et g†
¶ ꝛ cū illis angelis. a ¶ qꝛ ī eo baptizat ſpūſ
e vidi tanqꝫ mare vitreuꝫ mixtuꝫ h
ſctūs dat⁹ ē. a ¶ id eſt antichriſtum.
igne: ꝛ eos qui vicerunt beſtiāꝫ i
a ¶ .i. cōformitatē eius imitantes vel vitā.
b ¶ qui per hos non ſunt decepti.
et imāginem eius et nūmerum k l
a ¶ ſtant qui gratiā baptiſmi ſeruāt integrā.
f nominis eius ſtāntes ſupra ma- m
re vitreuꝫ habētes citharas dei n†
¶ cū exultatione adimplentes.
g ꝛ cantantes canticuꝫ moyſi ſerui o
a ¶ .i. nouū teſtamētū. b ¶ alios admonētes.
dei: et cānticum agni dicēntes:
a ¶ in prima creatione. b ¶ in recreatione.
Māgna ꝛ mirābilia ſūt opa tua
a ¶ qꝛ vnicuiqꝫ pro merito reddunt
domine deus omnipotēs: iūſte p
a ¶ quia pducunt quo ꝓmittunt.
h et vēre ſunt vie tue domine rex
a ¶ ergo. b ¶ .i. ex timore tibi ſeruiet.
ſāctoꝝ. †Quīs nōn timebit te do

Nico. de lyra

Et vidi aliud ſignū. Deſcripta Ca. XV longobardoꝝ deſtructione. hic cōſequēter deſcribit̄ pſecutio pluriū pſecutorum eccleſie. Et diuidit̄ ī duas ptes: qꝛ primo ꝓponitur hec pſecutio. ſcd̄o ſubdit̄ pſecutionis executio. ibi: Et poſt hec vidi. Prima in duas: qꝛ primo deſcribit̄ pſecutio dicta. ſcd̄o ſubdit̄ ex hoc laus diuina. ibi: Et vidi. Circa primū dr̄: Et vidi aliud ſignū. nā erat rei future ſignatiuū.
b Magnū ꝛ mirabile. nā pſecutiones inimicorū eccl̄ie p hoc ſignate facte fuerūt diuina virtute. c Angelos ſeptē. de q̇bus poſtea ſingulariter dicet̄ ca. ſe. d Habentes ſeptem plagas .i. virtutes a deo inferēdi eas. e Nouiſſimas nō ſimpliciter ſꝫ reſpectu tpis p̄teriti. ſicut Gen̄. xlix. dr̄: Cōgregamini vt annūciē q̄ ventura ſūt vobis in nouiſſimis dieb⁹: ꝛ tn̄ illa ſūt iā cōpleta a magno tpe. f Qm̄ in illis cōſūma. ē ira dei.i. p illos poſita eſt vindicta dei de reprobis in effectu. Ira eni eſt appetitus vindicte. iō tunc cōſūmat̄ cū ī effectu ponit̄. g Et vidi. Hic cōſequēter deſcribit̄ laus diuina q̄ lꝫ ſecuta fuerit pſecutiones reproboꝝ. tn̄ hic p̄mittit̄ executioni earū īmediate. frequēter eni prius facta ponunt̄ poſt in ſcriptura. ꝛ qꝛ ſancti in celo p̄uidētes pſecutiōes iſtas locuti ſūt anteqꝫ eſſent ī effectu. dicit igit̄ iohānes: Et vidi tāqꝫ mare vitreū.i. eccleſiā militātē q̄ ſic noiat̄ rōne baptiſmi: vt dictū eſt. ſ̄. iiij. ca. b Mixtū igne. ſanctiſpūs q̇ dat̄ ī baptiſmo. i Et eos q̇ vicerūt be.i. gēteꝫ ſaracenicā hic p beſtiā deſignatā: eo ꝙ machometus cui⁹ ſectā tenēt ſic nominat̄. ſ̄. ca. xiij.
k Et imaginē eius.i. ſimiles ſaracenis.
l Et numerū nominis ei⁹. adherētes eis. vel p numerū nominis eius intelligunt̄ infideles quicūqꝫ chriſto cōtrariantes et eccleſie. nā nomē numeri eius ſupra poſitum eſt anthemos: quod de principali ſignificato ſignat contrariū.ſ. chriſto: vt dictum eſt. ſ̄. ca. xiij. in fine. Septem enim plage ſeu perſecutiones ſequentes ſunt ſaracenorum et eis ſimiliū. et chriſto et eccleſie contrariantiū: vt patebit inferius proſequendo. m Stantes. p vite ſanctitatem. n Habentes citharas dei ꝛc̄. et per hoc intelliguntur gratiarūactiones in vniuerſa eccleſia de victorijs ſequentibus contra reprobos ꝛ infideles. et quia eccleſie orationes partim accipiunt̄ de veteri teſtamento et partim de nouo. ideo dicit̄: o Cantantes cāticū moyſi ꝛc̄. dicētes: Magna ꝛ mirabilia ſunt opera tua. nā dictas victorias attribuerunt potentie diuine. p Juſte ꝛ vere ſunt vie tue ꝛc̄, obſtinatos puniēdo: ꝛ penitentes ſuſcipiendo, ideo ſequit̄.

†Dic. 10.

¶ Quis

a Judicia tua.ma. Qr quoſdã eligl: quoſdã reprobas: vt cognoſcãt fideleſ eẽ ex iuſticia. b Et poſt hec. Cũ oſtẽdiſſet illos angelos hñre ptãtẽ plagãdi dicturꝰ q̃s plagas illi ſũt illaturi: priꝰ ꝓponit cãm q̃ oſtẽdit illos dignos eſſe q̇ plagas ſũt paſſuri .ſ.qꝛ oĩa myſteria ecclie ſũt reuelata oĩbꝰ volẽtibꝰ ĩtrare: q̃ iſti malo merito ſuo: nõ poſſunt ĩtelligere. c Aptũ ẽ tẽ.i. reuelata ſũt myſteria ecclie: ĩ q̃ deꝰ habitat ⁊ q̃ ad honorẽ dei militãt. d Et exierunt. Et qꝛ ita apta erãt exibũt p̃dicatores ⁊ rephẽdẽt male operãtes. e Et vnũ. Quia ꝙ illi p̃dicabunt ex inſtitutione priorũ patrũ habebũt: q̇ oẽs vnꝰ dicunt: qꝛ vnũ docẽt. f Iracundie.i. ire.qꝛ corrigũt: corripiũt irã dei peccãtibꝰ minant: aliqñ etiã excõicãt. g Fumo. a ma. ⁊c. Nemo ⁊c. Quis tunc oĩa erũt ita apta fidelibus: tñ ĩpa erũt clauſa ⁊ obſcura ĩfidelibꝰ. h Introire.i. ĩtelligere illud occultum dei iudiciũ: q̃re alios eligit: alios reprobat donec ĩ fine mũdi apte cognoſcẽt ſancti. Uel introire interim ĩ eccl'iam donec cõpleta ſint oĩmoda damnatio maloꝝ ĩ iudicio: qꝛ poſtea cõſtat nõ ĩtraturos. Ca.XVI

Et audi. ⁊c. Ite ⁊ effũ. Uos q̇ bõi eſtꝭ cõtũ ad vos ꝓficite: ⁊ ĩ malis dãnationẽ exercete. Proficite ꝑtinet ad ite exercete ad effundite. Cuꝫ iſti iã p̃dicẽt: ⁊ apta ſint q̃ p̃dicãt ⁊ tñ q̇dã ĩtrare recuſant: habẽt plagãdi oportunitatẽ: ⁊ ĩ h̃ diuinã admonitionẽ. In ſexto ſigillo: ⁊ ĩ ſexto angelo ſepe locutꝰ ẽ de eiſdẽ malis: ſꝫ h̃ reſpectu ꝙ oñdebat q̃les ⁊ q̃tas tribulatiões inferrẽt ſãctis: ꝙ ſi etiã ibi erat aliq̇d ṽbũ de dãnatione maloꝝ: h̃ incidẽter ponebat ad cõfirmationẽ patiẽtiũ: h̃ vero tm̃ loq̇t de plagis quas ipſi ſancti inferẽt malis.

ſ opere ⁊ p̃dicatione.
mine ⁊ magnificabit nomẽ tuũ:
a ſ ⁊ vere timebut. b ſ qꝛ gratꝭ ſaluas. c ſ ⁊ vere magnificabũt. a ſ aliq̇ de omnibus.
Quiã ſolus pius es: quõniã oẽs
ſ fide. a ſ ĩ ſpũ ⁊ veritate. b ſ ĩ bñplacito.
gẽtes veniẽt ⁊ adõrabũt ĩ cõſpectu tuo:
ſ ⁊ vere magnificabunt.
a ctu tuo: qm̃ iudicia tua manife
a ſ .ſ.q̃ p̃dicta ſũt. b ſ .i. ſpũ reuelãte cognoui.
b c ſta ſũt. Et pŏſt hęc ũidi: ⁊ ecce apertũ c
a ſ .i. occulta vel ſacramẽta xp̃i. b ſ eccl'ia militantis. c ſ .i.q̃ cõtinet ĩ ſe vetꝰ ⁊ no. teſtamẽtũ.
tũ ẽ tẽplũꝫ tãbernaculi tẽſtimonij
ſ .i. vniuerſi p̃dicatores.
d nij ĩ cęlo. Et exierũt ſẽptẽ angeli d
a ſ .i. plenitudinẽ ĩtelligẽtie ſcripturaꝝ q̃ ſũt plage b ſ poſtq̃ꝫ illos q̇ ſũt eccl'ia cõfirmauerũt. ſ ieſu
hãbẽtes ſeptẽ plagas dẽ tẽplo: e
ſ xp̃o miſſi. a ſ .i. xp̃o ĩ baptiſmo. b ſ qꝛ ſine peccato. ſ firmitate. c ſ a vitijs. ſ ꝓpt̃ cõuerſationẽ. d ſ ṽtutibꝰ. ſ .ſ.ĩ ſignũ miſterij p̃latoꝝ
veſtiti lãpide mũdŏ ⁊ cãdidõ: ẽt f g
a ſ etiã malas cogitatiões. b ſ retinaculo charitatis.
p̃cicti circa pectŏra çõnis aureis.
a ſ .i. p̃dicatores primitiui: vel ipſe xp̃s qui fuit quattuor animalia.
e Et vnũ ex quattuor ãĩalibꝰ de h i
a ſ .i. p̃dicatoribꝰ. b ſ .i. fecit eos vaſa irã dei cõtinẽtia. ſ illuminatos diuina ſapientia.
dit ſeptẽ ãngelis ſeptẽ phiãlas
f aureas plenas iracũdię dei vi
a ſ .ſ. ⁊ potentis punire. b ſ .i. in eternũ.
ũẽtꝭ ĩ ſęcl'a ſęcũloꝝ. Et ĩpletũ ẽ tẽ k
a ſ .i. ſcriptura.ſ. q̃tũ ad malos. b ſ obſcuritate. c ſ a p̃ñtia dei. d ſ qꝛ cui claudit nemo apit
g plũꝫ dei fumŏ a mãieſtate dei: ẽt
a ſ de reprobis. b ſ .ſ.ꝑ verã ĩtelligẽtiã qꝛ excecauit eo ꝫmalicia eorum. ſ in pena oculos apeurit quos culpa claudit.
h d̃ ṽtute eiꝰ: ⁊ nẽmo poterat ĩtrõi l
re in tẽplũ donec cõſũmarent ſeptẽ plage ſeptẽ angeloꝝ.
a ſ .i. diuinã iſpirationẽ: vel aliquã admonitionẽ. a ſ .i. eccl'ia vꝪ celo.
i Et audiui vŏcẽ Ca.XVI m
magnã de tẽplŏ dicẽtẽ n o
a ſ nõ eni niſi mittant debẽt p̃dicare. b ſ .i. annũciate peccatoribꝰ penas debitas.
ſeptẽ angelis: Itẽ ⁊ effũditẽ ſeptẽ phialas irę dei ĩ trã. Et abi pt
ſ in terrenos.

a Quia ſolus pius es. peccatores reuocãdo. iõ ſubdit: b Qm̃ oẽs gẽtes venient .ſ. ad fidẽ chriſti ante finẽ mũdi. multi etiã infideles videntes victorias chriſtianorũ mirabiles q̃.ĩ. deſcribunt vexatione intellectũ eis dante: crediderũt in chriſtũ: vt dicet in ca.ſe. ſpecialiter de ſaxonibꝰ ⁊ hm̃õi. c Et poſt hec. Hic cõſequẽter deſcribit ſeptẽ plagarũ executio. ⁊ diuidit in duas partes. qꝛ primo ponit ꝑſecutionis diſpoſitio. ſcd̃o ipſa ꝑſecutio. ca.ſe. Circa primum dicit: Et poſt hec vidi: ⁊ ecce apertũ eſt templũ.i. diuinum ſecretũ ꝑ impletionẽ in effectu. d Et exierũt ſeptem angeli.i. dei nũcij: q̇ poſtea nominabunt ꝓſequendo. e Habentes ſeptem plagas.i. habentes poteſtatem infligẽdi ſeptẽ vindictas. f Ueſtiti lapide mundo.i. xp̃o: q̇ dicit lapis abſciſus de monte ſine manibꝰ Dañ. ij. Et mũdus. qꝛ peccatũ nõ fecit nec eſt inuẽtus dolus in ore eiꝰ. j. Petri. ij. quo dicunt indui hoĩes ſancti: Ro. xiij. Induimini dominũ noſtrũ ieſũ xp̃m: ꝑ imitationẽ operũ ſuorũ. Ex hoc patet ꝙ per iſtos ſeptem angelos de quibus ſigillatim poſtea dicet: homines catholici ⁊ ſancti intelligunt. g Et p̃cincti circa pectora çonis aureis. ꝑ hoc deſignat caſtitas mentis q̃ p̃cipit in nouo teſtamẽto: ſicut ꝑ renos accinctos caſtitas corporis ꝑtinens ad vetus teſtamẽtũ: Matth. v. Audiſtis quia dictũ ẽ antiquis: Nõ mechaberꝭ. Ego aũt dico vobis quicũq̧ viderit mulierẽ ad cõcupiſcẽdũ eã iam mechatus eſt eam ĩ corde ſuo. h Et vnũ de quattuor animalibus.i. de quattuor euangeliſtis: vt dicũt aliqui: dicẽtes ꝙ iſte fuit Lucas qui magis loquit de punitione reproborum. ſed ſm ea q̃ dicta ſunt. ſ. ca. x. iſte magis videt fuiſſe Marcus: vt dictũ fuit: ꝙ ꝑ quattuor animalia intelligunt quattuor eccleſie patriarchales ſiue quattuor patriarche eis p̃ſidentes. Marcus vero fuit vere patriarcha alexãdrinus. i Dedit ſeptẽ angelis ſeptem phialas ⁊c.i. poteſtatem punĩedi reprobos ex ordinatione diuina. k Et impletum eſt templũ dei fumo ⁊c. ꝑ quod deſignat diuina cõdeſcenſio: ſicut. iij. Reg. viij. dicit ꝙ nebula impleuit domũ dñi: ad deſignandũ dei p̃ſentiã acceptando deuotionẽ ſalomonis ⁊ populi. ſic in ꝓpoſito deus ꝑcutiendo reprobos cõdeſcendit electis.
l Et nemo poterat introire in templuꝫ ⁊c. q̇d exponũt aliq̇ d̃ eccleſia hieroſolymitana quã fideles nõ introierũt donec ſeptẽ plage ſequẽtes cõſũmate fuerunt: q̇d cõpletum fuit tẽpore Godfredi ducis lothoringie capta hierl'm per chriſtianos: ſed hoc dictũ nõ videt verũ. nam ante cõpletionẽ ſeptẽ plagarũ habitata fuit hierl'm a chriſtianis: vt videbit ca. ſe. ꝓpter q̇d aliter eſt dicendũ.ſ. ꝙ Johãnes dicendo ꝙ nemo poterat ⁊c. alludit ei quod dicit. iij. Regꝭ. viij. Nebula impleuit tẽplũ dñi. ⁊ ſubdit ibi: Et nõ poterant ſacerdotes ſtare. quia retraxerunt ſe ꝓpter reuerẽtiã p̃ſentie dei: vt diffuſius dictũ fuit ibidẽ. ꝑ h̃ ergo q̇d dicit: Et nemo poterat ⁊c. deſignat ꝙ miniſtri eccleſie reuerentiꝰ ſolito ſe habeant ad deũ vt impleant plage ſuꝑ inimicos eccleſie vt ſic liberiꝰ poſſint eccleſias ingredi ad celebrandũ officiũ diuinũ ſublato impedimento infidelium. Ca. XV

Moraliter. Et vidi. Sequit: c† Angelos ſeptẽ habẽtes ſeptẽ plagas ⁊c. ꝑ q̃s ſignificant omnes pene in generali: q̃ ſunt peccatoribꝰ infligende: eo ꝙ ſeptenario numero vniuerſitas figurat: ⁊ magis explicant ca. ſe. p̃mittit tñ laus iuſtorum de euaſione dictarũ penarũ: ⁊ de diuine iuſticie impletione. cũ dicitur: g† Et vidi tanq̃ꝫ mare vitreũ mixtum igne. ꝑ quod ſignificat baptiſmus. eo ꝙ confert in aqua ⁊ ſpũſancto qui eſt ignis diuinus. n† Habentes citharas dei.i. laudes diuinas de ſua euaſione ⁊ diuine iuſticie impletione ĩ maloꝝ punitione: ⁊ patet littera. Ca. XVI

Et audiui. Deſcripta diſpoſitione ad ſeptẽ plagas inferẽdas. Hic ↄñr deſcribit executio eaꝝ. ⁊ prio ĩ generali. cũ d̃r: Et audiui vocẽ magnã.ĩ q̇ denotat magnitudo auctoritatꝭ diuĩe. n De tẽplo.ſ. gl'ie dei. o Dicentẽ ſe. an. ⁊c. ad exequẽdũ diuĩa mãdata de reproboꝝ punitione. p Et abijt. Hic ↄñr ponit executio ĩ ſpãli: ⁊ põt diuidi ĩ ſeptẽ ꝑtes ſm nũerũ ſeptẽ plagaꝝ q̃ patebũt ꝓſequẽdo. Circa p̃mũ ſciẽdũ ꝙ Cõſtãtinꝰ q̇ cepit ĩꝑare ãno dñi ſeptingẽteſimo. xlij. fuit peſſimꝰ. nã ſicut dicit Sigiſbertꝰ imaginẽ xp̃i ⁊ ſctõrũ ab eccleſijs remouit: eoſ q̧ qui dei genitricẽ ĩuocabãt: ⁊ q̇ vigilias ĩ eccl'ijs agebãt: ⁊ q̇ a iuramẽtꝭ ⁊ ab ĩmũdis abſtinebãt p̃rimonijs priuauit ⁊ multipliciter cruciauit. monachos etiã ⁊ moniales cõtrahere mr̃imonia coegit: q̇d multi vitãtes ab eo martyriçati ſunt. poſtea vero imperãte Hirene vxore Leonis cũ filio ſuo Cõſtãtino: quorũ imperiũ incepit anno dñi ſeptingẽteſimo octuageſimoſecũdo: Adrianꝰ papa ad inſtantiã patriarche cõſtãtinopolitani ↄgregauit ſynodũ in nycea in q̃ cõdẽnauit hereſim execrantiũ imagines xp̃i ⁊ ſanctoꝝ: qꝛ ſũt libri laicoꝝ mouẽtes eos ad deuotionẽ. vñ ⁊ beatꝰ Lucas imagines chriſti ⁊ beate marie ṽginis primo dicit depinxiſſe: condẽnauit etiã hereſim felicianã q̃ ponit in chriſto duplicẽ dei filiationẽ.ſ. verã

a Vuln⁹. Jnobediētia ē cauſa q̄re vuln⁹ illd̄ fiat. b Et fa/ ct⁹ ē ſan. i. dn̄atio ei⁹ illata ē ꝓ ſāguine quē effuderūt. c Sā guis. i. dānatio illa erit tāq̄ʒ mortui. i. irreuocabilis. Sicut eñ mortu⁹ nō redit ad vitā: ſic illa ſnīa dānatiōis nō reuocabit. d Oīs aīa vi. Oēs cōſentiētes q̄ viuere vident: q2 apte nō ꝑ ſequunt: ſʒ ꝓpter cōſenſum dānabū tur. e Sup flumina τc. τ fac. τ ſan. Quia ſilr̄ iſti dānabunt ꝓ ſanguine quē fuderūt vel corꝑaliter vl' ſpūalr̄. f Audiui. i. intellexi ipos p̄dicato/ res q̄ hāc vindictā facient nō ſibi ſed dn̄o attribuētes τ iuſte fieri cōfirmā/ tes. g Qui es τ q̄ eſt. Veturū non ponit: q2 in ꝑximo vēturū intellexit. h Et ſan. eis τc. i. eternā penā ꝓ ef/ fuſione ſāguinis i q̄ ꝓmerēda ſūt de/ lectati. i Et audi. τc. Qd̄ magiſtri dicūt diſcipuli cōfirmāt. k Etiā do. de⁹ τc. Ex magna affectione cōuertūt ſermonē ad deū. l Juſta. Juſtū eſt eñi vt q̄ ſanguinē fudit: bibat vindi/ ctā ſanguinis. ☞ Et eſtuaue/

ꝗ. i. primus ordo predicatorū.
it primus angelus et effudit phi a
a ꝗ ſuā p̄dicationē. b ꝗ ad lr̄am apl'i primo iu/ deis p̄dicauerūt. i. i iudeos terrena amātes.
c ꝗ. i. dānatio nociua. ꝗ. ſ. q̄tū ad itellectū exce
a ālā ſuā in terrā: et factū ē vuln⁹ ſe b+
cati. a ꝗ q2 xp̄m recipe nolūt. ꝗ. ſ. q̄tū ad effe ctū. b ꝗ. ſ. q̄ ꝓ xp̄o recipiēt antixp̄m.
uū ac peſſimū i hoīes q̄ habebāt c+
a ꝗ. i. fidē. b ꝗ antichriſti. vel ſignāt auari q̄ vi uūt ad ſimilitudinē beſtie. c ꝗ Pſal. Simulacra gē. argentū et aurum.
characterē beſtie: τ i eos q̄ adora d
a ꝗ. i. in iſtos qui conformes erunt p̄dicatoribus eius. ꝗ in officio.
uerīt beſtiā τ imāginē ei⁹. Et ſcd̄s e+
a ꝗ p̄dicationē diuine vltionis. b ꝗ in illos q̄ ſā ctos contundūt. ꝗ in luxurioſos.
b āgel⁹ effudit phialā ſuā i mare: τ f g
a ꝗ. i. vltio ſāguinis quē effuderūt. b ꝗ q2 nō re
c fact⁹ eſt ſanguis tanq̄ʒ mortui: τ h+
ſurgēt ab illa dānatiōe. ꝗ. i. q̄ videbat viuere.
d omnis anima viuēs mortua eſt
ꝗ. i. in amaritudine gentilitatis.
in mari. Et tertius angelus effu/ i+ k
a ꝗ. i. cōtra pſeudo aplos antixp̄i qui ſcripturas vel maiores vel minores deprauabunt.
e dit phialam ſuam ſuper flumina l
τ ſuper fontes aquarū: τ fact⁹ eſt m+
a ꝗ. i. vltio τ vindicta de pctis eorū. b ꝗ cuſto dem. c ꝗ ſcripturarū vel populorū.
f ſanguis. Et audiui angelū aquā n
a ꝗ. i. interiori affectu laudātē. b ꝗ. ſ. equitatē te nēdo. c ꝗ. ſ. oibus p̄ſidendo.
rum dicentem: Juſtus es domi/ o
a ꝗ. ſ. imutabiliter. b ꝗ. ſ. eſſentialiter. c ꝗ. ſ. for maliter τ effectiue.
g ne q̄ui es τ q̄ui eras ſanct⁹: qui
a ꝗ qui ꝑ nos illos malos dānaſti. b ꝗ minorū.
hoc iudicaſti: quia ſanguinē ſan/ p+
ꝗ maiorum.
ctorum et prophetarum fude/ †
a ꝗ. i. penā eternā τ horribilē ſicut ſanguis.
h runt: et ſanguinem eis dediſti bi q
i bere. Digni ei ſunt. Et audiui al r
a ꝗ. i. diſcipulū eorū. b ꝗ. i. approbātē. c ꝗ qd̄ dicitis eſt verum.
k terum angelum dicentē: Etiam s
domie deus omnipotēs: vera τ
ꝗ q̄ ꝓmittunt efficientia.
l iuſta iudicia tua. Et quartus an t+
a ꝗ ātixp̄m q̄ ſe dicit ſolē mūdi. ꝗ i vanā gloriā.
gelus effudit phialā ſuā i ſolēm: v x

Nico. de lyra

in natura diuina τ adoptiuā i huma/ na. ad qd̄ ſequit i xp̄o duplicē eſſe ꝑ/ ſonā. vnā i natura diuina: aliā i hūa na. ſicut dixit Neſtori⁹. τ ad h ſequit q̄ beata v̄go nō ſit mat dei: ſʒ tm̄ ho/ minis. iſte vero hereſes habēt ſilitu/ dinē cū ꝑfidia machometi. nā ſarace/ ni imagines execrant: dicūt etiā ieſuʒ filiū marie v̄ginis eſſe hoīem purū. igit de dānatione hui⁹ duplicis here ſis dr̄: Et abiit prim⁹ angelus. i. papa Adrian⁹ ſctūs τ bon⁹. a Et effu/ dit phialā ſuā i terrā. ꝓiiciēdo excōi/ catiōis ſnīaʒ i terrenos hoīes dictas hereſes tenētes. b Et factū ē vul. ſe. τ peſ. nā excōicatio q̄ ē ſpūalis pla ga peior ē q̄ʒ tꝑalis pena i obſtinat. c Jn ho. q̄ ha. cha. beſtie. i. ſilitudi/ nē machometi mō p̄dicto. d Et eos q̄ ado. be. τ ima. ei⁹ reuerēdo p̄ncipes machometo cōformes. e Et ſcd̄s. h ponit plaga ſcd̄a. Circa qd̄ ſciēdū q̄ aliq̄ ciues romani ꝯ Leonē papā q̄ ꝑ fuit eccl'ie anno. v. Hirene τ cōſtātini ei⁹ filii cōiurauerūt et linguā bis p̄/ ſcindētes τ oculus eruētes τ eū i ſuo ſāguine volutatū q̄ſi ſemimortuū re/ liquerūt. De h igit exponūt aliq̄ lr̄aʒ iſtā dicētes q̄ ille ciuis roman⁹ q̄ ali/ os induxit ad dictā enormitatē dr̄ h angelus ſcd̄s. q̄ effudit phialā ſuā in mare. i. eccl'iam rōne baptiſmi mare noiatā. Jlle nāq̄ʒ ciuis effudit mali/ ciā ſuā τ irā i papā: q̄ erat caput eccle ſie τ fact⁹ ē ſāguis tāq̄ʒ mortui: q2 pa pa fuit cruētat⁹ ſuo ſāguine τ q̄ſi mor tu⁹ relict⁹: ſ3 iſtud nō videt rōnabilit dictū: q2 ſicut ptʒ ex p̄dictis ꝑ ſeptem angelos intelligūt viri ſeptē catholi ci τ ſācti. iſte vero ciuis roman⁹ fuit peſſim⁹. Jtē qd̄ ſubdit: Et oīs aīa vi uēs mortua eſt i mari: nō bn̄ cōſonat p̄dictis. nā alii de eccl'ia nō fuerūt occiſi cū Leone papa: q2 ꝑ/ ſecutio illa fuit ꝑſonalis. iō aliter pōt exponi τ meli⁹: vt vide tur de karolo magno regi francie: q̄ tꝑe illo ſaxones debella/ uit: q̄ ꝑ mare hic deſignant ꝓpt multitudinē illi⁹ ppl'i: ex mo do loquēdi: q̄ dr̄. i. ſe. ca. Aque multe ppl'i multi. mare nāq̄ʒ ē ꝯgregatio aq̄rū multaꝝ. Jtē q2 ſaxōes ꝑ mare nauigātes plu/ res terras xp̄ianoꝝ afflixerūt. Dicit igit iohes. Et ſecūdus an gelus. i. karolus rex deo τ eccl'ie deuot⁹. f Effudit phia. ſuā i mare. exercēdo diuinā vindictā i ſaxones. g Et fact⁹ ē ſā. tāq̄ʒ mortui: q2 multi valde de ſaxonib⁹ fuerūt occiſi. ſ3 q2 d̄ re manētib⁹ aliq̄ vidētes victoriā karoli factā v̄tute dei baptiſ/ mū ſuſceperūt. iō nō dr̄: Et fact⁹ eſt ſāguis mortui ſimplicit: ſʒ tanq̄ʒ

tanq̄ʒ mortui. Ceteri v̄o obſtiati fuerūt occiſi. nā d̄ illis vna die karol⁹ q̄ttuor milia τ q̄ngētos fecit decollari. iō ſubdit: h Et oīs aīa vi. τc. q2 q̄ capti fuerūt viui i infidelitate ſaxo/ nū obſtinati occiſi fuerūt. vt dictū eſt. i Et terti⁹. Hec ē ter tia ꝑs q̄ ſilr̄ exponit de karolo magno iꝑatore tn̄ facto: ideo noiat hic bis angel⁹. ſ. ſcd̄s τ terti⁹: eo mō q̄ dr̄. i. Reg. x. de ſaulo facto re ge q̄ mutat⁹ fuit i virū alterū. Karo/ lus eñ. xxx. annis regnauit ſup fran/ cos: τ poſt iꝑator fuit fact⁹. xxxiii. an nis: vt dr̄ i chronica Sigiſberti τ āno iii. iꝑerii ſui mauros q̄ τ hunni dicūt τ multas terras xp̄ianoꝝ affligentes depopulauerāt totalr̄ debellauit: et eos q̄ remāſerūt fidei catholice ſubie/ cit. iō dr̄: Et terti⁹. ſ. karol⁹ iꝑator ira/ tus. k Effudit phia. ſuā. i. det vin/ dictā. l Sup flumia τc. i. ſuꝑ mau/ ros ſiue hūnos q̄ ſic noiant. eo q̄ ha/ bitabāt primitus iuxta paludes meo thidas: vbi ſūt multe ebulitiones aq̄ rū ꝑ modū fontiū: τ q2 cū ante palu/ des ille putarent imeabiles hūni eas trāſierūt τ gothos q̄ vltra illas palu des habitabāt i ſcythia debellauerūt ex q̄ victoria eleuati alias terras vſq̄ʒ in galliā ſub athila rege ferro τ igne vaſtauerūt. m Et fa. ē ſā. q2 karoli exercit⁹ multos iterfecit hūnos. n Et audi. an. τc. Ad itelligētiā hu ius ſciēdū q̄ angeli boni q̄ ſūt de or/ dine p̄ncipatuū p̄ſūt diūſis regnis τ gentib⁹. τ iō ꝓcurāt bonū gētiū ſibi cōmiſſarū. ꝓpt qd̄ videt ſibi inicē re/ ſiſtere qn̄ ꝯriant ad inuicē gētes ſibi cōmiſſe an̄q̄ʒ ſciāt determinationē di/ uine volūtat de futura iſti⁹ gent vel illius ſubiectiōe: τ h mō Dan. x. dixit gabriel Danieli: Princeps regni ꝑſa rū reſtitit mihi. xxi. dieb⁹. ſicut ibidē fuit expoſitū diffuſi⁹. ſʒ qn̄ ſciūt diui/ nā volūtatē ꝑ reuelationē vel effect⁹ poſitionē: ꝯcorditer approbāt diuinā ſnīam. nā volūtates eoꝝ ſemꝑ ſūt cō/ cordes diuie volūtati. τ ſm h dr̄ hic: Et audiui angelū aq̄rū. i. hūnoꝝ ꝑ fō tes τ flumia ſignificatoꝝ. vt p̄dictū ē eſt. o Dicētē iuſt⁹ ē τc. approbādo diuinā ſnīaʒ de cōmiſſa ſibi gēte dent cta. p Quia ſāg. τc. effuderūt: hū/ ni nāq̄ʒ anteq̄ʒ debellarent ꝑ karolū multos xp̄ianos iterfecerāt: iter q̄s erāt aliq̄ p̄diti ſctitate τ dono ꝓphie. q Et ſāg. de. eis bi. eos puniēdo ſilī pena. vn̄ vulgariter dr̄ de ſic punito. iſte bibit cū tali cypho cū q̄li alios po tauit. r Et audi. al. ſ. angelū frāco rū. s Dicentē etiā dn̄e τc. nā ambo angeli diuinā ſnīaʒ approbauerūt cō corditer. t Et q̄r. an. Hic ponit q̄r/ ta plaga quā exponūt aliq̄ de q̄dā no mine creſcēti⁹ q̄ fact⁹ patrici⁹ roman⁹ debuit eccl'iam ꝓtegere: ſ3 eam eꝯrio ipugnauit Gregoriū papā ſctm̄ deiici endo τ loco ei⁹ quēdā noie Johēʒ nul li⁹ aūt parui meriti hoīem itrudēdo. τ ſm dr̄ h: Et q̄rt⁹ āgel⁹. i. creſcēti⁹. v Effudit phi. ſuā. i. idi/ gnationē τ irā. x Jn ſo. i. i Grego. papā xp̄i vicariū. τ ſic lo cū ſol' iuſticie tenētē: ſ3 h dictū nō videt verū: q2 ſic dictū ē. ſ. ꝑ hos ſeptē āgelos itelligūt ſeptē hoīes iuſti τ ſcti. Creſcēti⁹ aūt iſte fuit peſſim⁹. ꝓpt qd̄ meli⁹ exponit d̄ Leōe papa ſctō: q̄ reddit ſibi diuinit⁹ viſu τ loq̄la miſit nūcios ad karolū ma gnū: petēdo ei⁹ auxiliū. τ ſm h dr̄: Et q̄rt⁹ āgel⁹. i. Leo papa bon⁹ τ ſctūs. vt pʒ ex p̄dict. Effudit phialā τc. denūciādi aī ſui amaritudinē karolo iꝑatori: eo q̄ iniuſte τ i dei ꝯtēptū fu/ erat excecat⁹ τ ligua ꝑuat⁹. τ d̄ Petri ſede delect⁹: dr̄ aūt ka rol⁹ iꝑator ſol: q2 ſic ſol p̄cellit planetas alios: ſic karol⁹ fide τ magnanimitate refulgēs p̄cellebat cūctos reges terrenos.

☞ Et datū

a Et eſtuauerūt. Vel afflicti afficient toꝛtoꝛes eſtu iracūdie dū inuenient̄ inſeparabiles: ⁊ ſic eſtuauerūt inuidia ⁊ ira. b Nec egerūt ⁊c̄. īteri⁹ penitētes dolebāt: extra ꝯfiteri non audebāt. c Sup ſe. Quia coꝛpa tm̄ ſūt ⁊ nō ſpūs ſup q̄s ſe/debit: q꞉ coꝛpalia ⁊ nō ſpūalia dabit. d Mādūcauerunt li. ⁊c̄. mutua detractiōe in ſe oēs reficiē/tes. e Prepararet̄ via ⁊c̄. Quia finito mūdo erit reſurrectio fideliū q̄ veniēt ab oꝛtu ſolis. i. a xp̄o q̄ſi ince/perit lucere. i. ſe māifeſtare. Alia trāſ latio habet: regi. i. xp̄o. f Vidi. Ef/fuſionē phiale ſup iſtos: ⁊ ipſos non coꝛrigi: ſꝫ in maioꝛē excecationē p̄ci/pitari. g Spūs. i. oēs ipios q̄ ꝑ ni mia malicia dicēdi ſūt ſpūs īmūdi: vl̄ ip̄os demones q̄s in coꝛdib⁹ alioꝛum generant. Sicut fideles ſua doctrina generāt fidē xp̄i ī coꝛdibus alioꝝ: ſic iſti malicia diabolū. h Ranarum. Rane ī luto moꝛant̄ ⁊ garrule ſunt: ⁊ alijs quietē auferūt: ſic ⁊ iſti.

Procedūt

a ſ a deo ꝑmiſſū. b ſ antixp̄o. ſ .ſ. ambitiōis. c ſ maioꝛi tribulatione.

⁊ dātū eſt illi ęſtū āffligere homi a† †

a ſ minoꝛe. b ſ .i. defecerūt quidā in illa tribu/latione. c ſ .ſ. fideles.

a nes et ignē. Et ęſtuāuerunt hō/ b

ſ .ſ. afflicti. ſ .ſ. coꝛde ⁊ oꝛe.

mines ęſtu magno ⁊ blaſphema c d†

a ſ q꞉ q̄bus vult dat ⁊ quibus vult amouet.

uerūt nomē dei habētis pōteſta

a ſ reſipuerūt: nec peccatū ſuū cōfeſſi ſunt

b tem ſuper has plagas: nec egē/

a ſ etiā ſi coꝛde dolerēt nō ſūt auſi ꝓferre.

rūt pęnitētiā vt dārēt illi gloꝛiā.

Et quint⁹ angelus effudit phia/ e† f

a ſ .i. ſup oē coꝛp⁹. ſ .i. miniſtros. b ſ antixp̄i

c lam ſuā ſupēr ſedem bēſtię: et fa/ † g†

ſ .i. ipſa fides. ſ .i. magis excecatū.

ctum eſt regnum eius tenebꝛoſū h

a ſ .i. refecti ſūt alter malo ſmōe alteri⁹. ſ detra

d ⁊ cōmānducauerunt linguas ſu/ i†

hēdo veritati. a ſ .i. ꝑ iuidia quā hn̄t erga ſā/cros. b ſ dicētes fuiſſe manū ⁊ purā creaturā.

as prē doloꝛe: ⁊ blāſphemauerūt k†

a ſ .i. illatis plagis ꝑ quas excecāt̄. b ſ q̄ ipſi ſi/bi fecerūt cōmāducationē linguarū.

deūm cęli prē doloꝛibus ⁊ vulne

rib⁹ ſuis: ⁊ nō egerūt pęnitentiā l

ſ .i. finaliter impenitentes fuerunt.

ex operib⁹ ſuis. Et ſextus ange/ m†

a ſ .i. p̄dicauit irā dei. b ſ ī oēs diuitijs affluen/tes. a ſ euphꝛates interp̄tat̄ fertilitas.

lue effūdit phialam ſuam in flū/ n o

men illud magnū ēuphꝛaten: et p†

ſ .i. p̄dicabūt cito ſiccādā affluentiā mundi.

e ſiccauit aquaꝫ ei⁹ vt pręparare† q†

ſ .ſ. ad impugnādū eccleſiā.

f via regibus ab oꝛtu ſolis. Et vi/ r s†

a ſ de v̄bis apl̄oꝝ antixp̄i. b ſ de inſpiratione diaboli. ſ .i. de conſilio diaboli.

di dē oꝛe dꝛaconis ⁊ ꝺ ōꝛe beſtię t

⁊ de oꝛe pſeudo pꝛophetę exire v x†

ſ .ſ. ꝑp̄t ſubtilitatē malicie negādo fidē trinitat̄. a ſ ꝓpter opa īmūdicie. b ſ tales ſūt hypocrite

g h ſpūs tres imūndos ī modum rā/ y

ſ vere immundi.

narū. Sunt enim ſpiritus demo/ z

Nico.de lyra

a Et datū ē illi eſtu affligere hoīes ⁊c̄. q꞉ data ſibi a deo virtute romam adijt cās examinauit ⁊ deo rebelles ⁊ eccl̄ie grauiter afflixit ⁊ puniuit: et Leonē papā in ſede ſua iterū colloca/uit: vt hr̄ in chꝛonica Sigiſberti. b Et eſtua. hoīes. ſ. mali. c Eſtu magno. doloꝛis ⁊ iracūdie: eo ꝙ non poterāt Karolo reſiſtere. d Et blaſ phe. no. dei. h̄ ꝺ꞉ q̄ꝫtū ad obſtinatos q̄ tūc ī pctīs ſuis fuerūt moꝛtui. e Et q̄ntus angel⁹. hic ponit̄ q̄nta plaga ī qua reuertit̄ iohēs ad pſecu/tionē ſaracenoꝛū ⁊ punitionē eoꝝ: vt dictū ē. s̄. tñ aliq̄ exponūt ꝑtē iſtā de Ottone impatoꝛe: q̄ vt dicūt Grego/riū papā eiectū ꝑ creſcētiū ī papatum repoſuit Johēm intruſū expellēdo. et ſm̄ h̄ ꝺ꞉ hic: Et q̄ntus angel⁹. i. otto dict⁹. f Effudit phialā ſuā ſup ſedē beſtie. i. iohīs pape intruſi viuētis vi ta beſtiali. ſed q꞉ in ſupioꝛib⁹ noīe be ſtie intelligit̄ machomet⁹: vt ptꝫ ex p̄ dictis. iō ps iſta meli⁹ exponi videt̄ de ſaraceniſ. Circa qꝺ ſciēdū ſicut di cit Helinādus p̄riarcha hieroſolymi tan⁹ de ciuitate depulſus: a Karolo impatoꝛe petijt ſubſidiū: denūciās ei terre ſācte diſcidiū. q̄ collecto exercitu maioꝛi q̄ꝫ ante vnq̄ꝫ habuiſſet: adijt terrā ſctām: ⁊ infidelib⁹ partim occi/ſis partim fugat̄ p̄riarchā ī ſede ſua collocauit ⁊ terrā ſctām xp̄ianis reſti tuēs ī bono ſtatu refoꝛmauit. ⁊ ſm̄ h̄ ꝺ꞉ hic: Et q̄nt⁹ angel⁹. i. p̄riarcha hie roſolymitan⁹. Effudit phialaꝫ ſuā. i. Karolū impatoꝛē q̄ fuit inſtrumētum dei ad puniēdū gētē machometi. iō ſubdit̄: Sup ſedē beſtie. dicit̄ aūt hic p̄riarcha hieroſolymitan⁹ hanc phialā effudiſſe. q꞉ Karolū incitauit ad puniēdū ꝯtēptū dei ⁊ eccl̄ie. g Et fa ctū ē re. ei⁹. ſ. machometi. h Tenebꝛoſū. q꞉ ſaraceni ꝑtim fu erūt occiſi: ⁊ ꝑtim de terra ſctā cōfuſibiliter expulſi. i Et cō mā. lin. ſuas p̄ doloꝛe. modus enī ē hoīs multū irati ⁊ afflicti moꝛdere labia ſua ⁊ frendere dētib⁹: q̄ſi mādūcās liguā ſuā. k Et blaſphemauerūt deū celi. ex nimia īpaciētia moti. vel: Deū celi. i. xp̄m: q̄ vere de⁹ ē celi ⁊ terre: ſaraceni tñ dicūt euꝫ eſſe hoīem purū: ⁊ ſic blaſphemāt eū. l Et nō ege. pe. in ſua ꝑfidia obdurati. m Et ſext⁹ an. Hic ponit̄ ſexta plaga. ⁊ ex ponūt aliq̄ ꝑtē iſtā ꝺ Gregoꝛio papa: q̄ p̄ꝛio fuit noīat⁹ Hilde bꝛādus: ⁊ p̄fuit eccl̄ie anno impatoꝛis Henrici quarti: q̄ cepit impare anno dn̄i Milleſimo q̄nquageſimoſeptimo. inter quē ⁊ Gregoꝛiū papā mota fuit diſſenſio: eo ꝙ gregoꝛi⁹ papa excō municauit oēs electos ī eccl̄ia q̄ inueſtiturā ꝑ annulū ⁊ bacu/lū acciperēt de manu laici cuiuſcūq꞉. cū tñ impatoꝛes ⁊ princi pes vſi

pes vſi fuiſſent hac poteſtate: ⁊ ſic exponūt iſtā l̄raꝫ. Et ſext⁹ angelus. i. papa Gregoꝛi⁹. n Effudit phialā ſuam. i. indi/gnationē. o In flu. il. ma. euphꝛaten. i. ī romanū iperiū: qꝺ ꝺ꞉ magnū flumen ꝓpter ppl̄i ſubiecti ſibi magnitudinē ⁊ multitudinē. vñ ꝺ꞉. j. ca. ſe. Aque multe ppl̄i multi. noīat̄ eti am euphꝛates: eo ꝙ eſt quartū regnū qꝺ ꝺ꞉ ferreū: Dañ. ij. ſicut euphꝛates ē q̄rt⁹ fluui⁹ paradiſi. p Et ſic. a. ei⁹. auferēdo ꝑtāte iueſtiendi q̄ꝫtū ad ele ctos mō dicto. q Vt p̄. via re. ab oꝛ. ſo. i. vt electi q̄ dicunt̄ reges: eo ꝙ habēt eccl̄iaꝫ regere: poſſint ingredi libere eccl̄ias. Dicūt̄ etiā reges ſola/res: q꞉ ſūt vicarij xp̄i ſolis iuſticie in dioceſib⁹ ſuis ſicut papa ī vniuerſali eccl̄ia. Aliter tñ pōt expōi ⁊ mag̃ ꝓ prie ad l̄ram vt videt̄ de karolo ma/gno q̄ inuitat⁹ a btō Jacobo purga/uit viā ad ei⁹ ſepulchꝛū pri⁹ ignotū: eo ꝙ tota hiſpania erat a ſaracenis occupata: ⁊ Vaſconia ⁊ Nauarra: q̄ſ cū mult̄ laboꝛib⁹ ⁊ bellis karol⁹ par tim occidit ꝑtim fugauit: ⁊ partim fi/dei xp̄iane ſubiecit: vexatione illis in tellectū p̄bēte. ⁊ h̄ ē qꝺ ꝺ꞉: Et ſext⁹ an gel⁹. i. btūs Jacob⁹: Effudit phialaꝫ ſuā. i. karoli magni potētiā quē īuita uit ad puniēdū gētē ſaracenicā: q̄ ꝺ꞉ flumē magnū ꝓp̄t ppl̄i illi⁹ multitudi nē. Et ſiccauit aquā ei⁹: auferēdo ſa/racenoꝝ potētiā. Vt p̄paret̄ via regi/b⁹. i. ꝑegrinis ſcti Jacobi iter q̄s fre/quēter fuerūt: ⁊ ſūt multi reges pꝛici/pes ⁊ potētes. vñ ⁊ ip̄e karol⁹ locū il lū deuote adijt. poſſūt etiā alij ꝑegri/ni deuoti: reges dici eo ꝙ viuunt ſm̄ regimē rōnis recte ⁊ legis diuine. r Ab oꝛ. ſo. ſepulchꝛū eī beati Jaco bi ē ī occidēte t̄re habitabil̄. ⁊ iō via veniēdi ad ip̄m ē ab oꝛtu ſolis ſimpl̄r q̄ꝫtū ad illos q̄ veniūt ab oꝛiēte vl̄ ſm̄ q̄d q̄ꝫtū ad venientes a meridie ⁊ ab aq̄lone. nā reſpectu occidēt̄ declināt ad oꝛtū ſolis. s Et vidi. Hic ponit̄ ſeptīa plaga: cui⁹ p̄ꝛio ponit̄ motiua rō. ſcꝺo ei⁹ executio. ibi: Et ſeptim⁹ an gel⁹. Circa p̄mū ſciendū ꝙ a tp̄e Coſ/droe reg̃ ꝑſarū ꝓ maioꝛi ꝑte ppl̄s ca tholicus ī terra ꝓmiſſiōis habitās ⁊ circa fuit in afflictione ⁊ ſeruitute du ra vſq꞉ ad ei⁹ liberationē ꝑ pꝛīcipes occidētales xp̄ianoꝝ: ⁊ tp̄e godfredi de Billon duc̄ lothoꝛingie. nā alie li berātiōes dicti ppl̄i ꝑ eracliū ⁊ karo/lū magnū: de q̄b⁹. s̄. dictū ē fuerūt q̄ ſi momētanee: q꞉ cito trāſierūt. nā re/cedēte eraclio ꝺ hierl̄m poſt Coſdroe interfectionē ⁊ ſctē crucis repoꝛtationē arabeſ hommaro duce t̄rā ſctāꝫ ⁊ plu res alias ſibi ſubiugauerūt: ⁊ ſil̄r poſt receſſū karoli magni ꝺ t̄ra ſctā ſarace ni dn̄antes ī egypto iudeā ſibi ſubiugauerīt: ⁊ poſtea turci eā de manu caliphe egyptij auferētes eā tenuerūt vſq꞉ q̄ debella ti fuerūt ꝑ pꝛīcipes p̄dictos ī ꝑtib⁹ ātiochenis: tūc ei debilita ta turcoꝝ v̄tute egyptij abſtulerīt hierl̄m ⁊ iudeā ꝺ manibus eoꝝ: vt dic̄ ep̄s Tyrenēſis lib: vij. ca. xij. Sꝫ īfra ānū vel circi ter xp̄iani ꝺ manib⁹ egyptioꝝ eā abſtulerūt vi armoꝝ. Notā dū etiā ꝙ ſic̄ īter xp̄ianos ſūt p̄dicatoꝛes eos excitātes ad im pugnādū ſaracenos: ſic īter ſaracenos ſūt aliq̄ l̄rati excitātes alios ꝯ xp̄ianos: qꝺ iohēs p̄uidēs dicit: Et vidi ꝺ oꝛe dꝛaco/conis. i. ſūmi pꝛīcipis ī regno ꝑſidis q̄ vocat̄ dꝛaco: vt. xij. ca. t Et de oꝛe be. i. caliphe ſeu ſūmi pꝛīcipis ī egypto. v Et ꝺ oꝛe pſeu. ꝓ. i. p̄dicatoꝝ ſaracenos ꝯ chꝛiſticulas excitantiū: ⁊ ponit̄ h̄ ſinglare ꝓ plurali. ſ. ꝓphe ꝓ ꝓphāꝝ: ſic̄ frequēter fit ī ſcp̄tura. x Exire tres ſpi. ⁊c̄. v̄ba eī ꝓphārū dictoꝝ ⁊ etiaꝫ pꝛīcipū dicūt̄ ſpūs īmūdi: q꞉ inducūt ad īmūdiciā peccati. y In modū ranaꝝ. nā ſuo garritu alios inquietant. z Sūt enī ſpiri. demonioꝛū. q꞉ demones ad hoc excitant.

Faciētes

C

Al̄s bullio̅

a Procedūt cõ. Procedūt demones ⁊ cõgregabit diabol⁹ qꝛ oẽs vnus. b Et cõgre. i. faciēt illos habere fiduciā in antixp̄o q̄ eſt refugiū oib⁹ volētib⁹ furari ſāctis fidē ſuā: vel ad quē gloriabunt oēs mali diuerſarū ſectarū. c Et ſeptim⁹. Oſtēſo ſup quos angeli phialas ſuas effundant ſupponit q̄d cõtigit ipſis malis ꝑ effuſionē iſtā. ſ. qꝛ hic q̄ʒtū poterūt repugnabunt: q̄ſi ab ipſa infuſione acceperūt incremētū: ſʒ tādē detrudent̄ i infernū.

d Et fra. ē ci. Et ꝓpter iſtā dānationē ⁊ ꝓpter pctā q̄ ipſi addūt dānata ē ipſa ciuitas ⁊ diuiſa ē pena vnicuiqʒ ꝓ merito. iudeis. ſ. ⁊ gētilib⁹ ⁊ falſis xp̄ianis. e Ciuitatcſ. i. oēs collectiones maloꝝ i generatiõe prima manētiū dānabunt̄. Carnali nõ in. ij. regeneratiõe ſpūali. f Uenit i memo. .i. recordat⁹ de⁹ ē ſingula pctā eorū: q̄rū prius videbat̄ oblit⁹. g Dare ei ca. Ad h̄ vt ipſe de⁹ daret illis penaʒ mēſuratā ꝓ delectatiõib⁹ quas habuerūt. Retribuit de⁹ malis ꝓ meritis. i. qd̄ meruerūt: ſ nõ q̄ʒtū meruerūt: vt i ipa retributõe vbi pʒ iuſticia

Ps. 24. ſit etiā miſericordia: Uniuerſe ei vie dn̄i miſcdia ⁊ veritas. Bonis etiā dat

D ꝓ meritis ⁊ pluſq̄ʒ meruerūt: vt miſericordia ibi iuſticie ꝓualeat. h Et oīs. Et vidi q̄ oēs q̄ ꝓ deo afflicti in mūdo ⁊ virtutib⁹ eminētes reſpectu harū penaꝝ i vita ſua vitauerūt ꝯſortia ipſoꝝ ⁊ ideo nõ ſūt inuenti in penis eorū. ☞ Talētū

a ſ miracula. b ſ. ſ. miſſi ab antixp̄o.

a niorū faciētes ſigna: ⁊ ꝓcedunt a b

a ſ mūdi. b ſ. ſ. nõ q̄ʒtū ad vnitatē loci ſʒ cõſenſus ⁊ volūtat̄ male. a ſ ꝯ fideles. b ſ ſʒ malo ſuo qꝛ cito ducēt̄ ad diē iudicij.

ad reges toti⁹ terre ꝯgregare il- c

los i ꝑliūʒ ad diē magnū oīpotē- d

a ſ vere veniet qꝛ ipſe teſtat̄. b ſ ſicut fur dormientes occidens. c ſ et ideo.

tis dei. Ecce venio ſicut fur. † Beā e f

a ſ. i. q̄ ſollicit⁹ ē de ſalute ſua. b ſ inocētiā i baptiſmo acceptā. a ſ a ꝟtutib⁹. ſ reſurgat. ſ ſancti, ⁊ angeli. ſ pctā. a ſ ipe diabol⁹ q̄ i oib⁹ illīc

tus q̄ vigilāt ⁊ cuſtodit veſtimē- g

ta ſua ne nudus āmbulet ⁊ videāt h

b turpitudinē ei⁹. Et ꝯgregauit il- i k

a ſ ꝓcedūt cõgregare ⁊ cõgregabūt. b ſ mõs furū vel mons globoſus.

los i locū q̄ vocat̄ hebraice her- l

c magedõ. Et ſeptim⁹ angel⁹ effu- m† n

a ſ. i. contra diabolos quorū locus eſt aer. b ſ. i. i manifeſtū venit.

dit phialā ſuā i aerē: ⁊ exiuit vox o†

a ſ. i. magna ānūciās. b ſ ð eccl'ia. c ſ quē eccleſia a deo cõcepit. a ſ cõſūmata ſūt oia ⁊ finis mūdi adeſt. b ſ ab illis malis vel ab illis bonis c ſ miracula. d ſ blandicie.

magna de tēplo a throno dicēs: p q

Factū ē. Et facta ſūt fulgura ⁊ voces r†

a ſ cõmiatiões. b ſ. i. mali mouebūt̄ ꝯ ſctōs.

ces ⁊ tonitrua: ⁊ terremot⁹ fact⁹ s

a ſ. i. a tp̄e abel q̄ p̄m⁹ t̄rā calcauit. i. deſpexit: vl' q̄ prim⁹ iuſt⁹. a ſ tā turpis. ſ. i. tā grauis.

ē magn⁹ q̄liſ nūq̄ʒ fuit ex q̄ hoīes t†

fuerūt ſup terrā tālis terremot⁹

ſ. i. reprobořū collectio.

d ſic magn⁹. Et fracta ē ciuitas ma v†

a ſ. ſ. iudeos paganos ⁊ malos xp̄ianos. b ſ. i. gētiliter viuētiū. ſ. i. collectio pctōꝝ

e gna i tres ꝑtes: ⁊ ciuitates gētiū x† y†

ceciderunt. Et babylon magna z a†

ſ. ſ. ad puniendum.

f g venit i memoriā ante deuʒ dare b†

ſ qui ꝓcedit ab illo indignante ⁊ irato.

ei calicē vini idignatiõis ire ei⁹.

a ſ. i. cõgregatio ſcrõꝝ. b ſ. ſ. ſocietatē reprobořum ⁊ penā eorum.

h Et omnis inſulā fugit ⁊ montes c† d

Nico. de lyra

a Faciētes ſigna. nā iter infideles ꝑmittunt̄ demões aliq̄n facere ſigna iuſto dei iudicio: lʒ nobis occulto.

b Et ꝓcedunt ad re. to. terre. i qua habitāt infideles ſupradicti ⁊ dicūt̄ hic reges admirarij ſatrape ⁊ potentes ⁊ alij ſub ſūmis pricipib⁹ cõſtituti. c Cõgregare illos i ꝑliū. Dicūt hic expoſitores aliq̄ q̄ ſaraceni tā de egypto q̄ʒ de alijs ꝑtib⁹ trāſmarinis circa ānū dn̄i Milleſimū. lxvj. ꝯgregati fuerūt ad deuaſtādū ppl'm xp̄ianū nõ ſolū i iudea: ſʒ etiā i grecia: ſed h̄ nõ videt̄ verū: qꝛ ſm q̄ dicit epūs Achonēſis ⁊ etiā epūs Tyrenēſis i libris q̄s ſcripſerūt de hiſtorijs trāſmarinis: poſt mortē machometi ſaraceni in duas ſectas fuerūt diuiſi. naʒ vna ꝑs ſedē ſuā poſuit in egypto. alia ꝟo i ꝑſidis regno: ⁊ nõ ſolū fuerūt diuiſi locis: ſ etiā i aliq̄b⁹ pūctis ſue legis: ita q̄ iſti vocant alios ſubuerſores et ſciſmaticos. ꝓpter qd̄ extūc iter ipſos fuit ꝯtētio ⁊ guerra vſqʒ ad tp̄s Saladini qui cepit regnare anno domini Milleſimo. clxxix. poſt liberationem terre ſancte ꝑ principes ſupradictos ꝑ magnum tempus. hic enī Saladinus induxit ſaracenos habitantes in egypto ad tenēdum cerimonias alioꝝ i ꝑſide exiſtētiū: ⁊ ſic reduxit eos ad cõcordiā: nec ante nec poſt eoꝝ diuiſionē legunt̄ i aliq̄ hiſtoria notabili i vnū exercitū cõueniſſe ꝯtra ppl'm xp̄ianū. ꝓpter qd̄ illud qd̄ hic dr̄: Cõgregare illos in ꝑliū. nõ ē itelligēdū ſimul q̄ʒtū ad oēs: ſʒ ſucceſſiue. ſicut dictū ē. ſ. d Ad diē magnū oīpotē. dei. q̄ ꝑ cõgregatiões iſtas infideliuʒ puniuit diuerſis tp̄ibus pctā xp̄ianoꝝ: vt dicūt ep̄i memorati. vn̄ ſubdit̄:

e Ecce ve. ſic fur. tales enī punitiões imittit dn̄s repēte ſuper peccatores i ſuis ipietatib⁹ dormiētes. ꝓpter qd̄ ſubdit̄:

f Beat⁹ q̄ vi. attēdēdo diuinā iuſticiā. g Et cuſtodit veſtimēta ſua. ſ. ꝟtutū. h Ne nudus ambulet. nā ipſis ſpoliat̄ ꝑ mortale pctm̄. i Et vi. turpi. ei⁹. ſ. de⁹ ⁊ angeli ei⁹. k Et cõgregauit eos. ſucceſſiue mõ ꝑdicto. l In locū q̄ vo. hebraice herma. gedon. ⁊ ſm Hiero interꝑtat̄ ꝯſurrectio. Nā i terra ꝓmiſſiõis xp̄s paſſus fuit ⁊ ſurrexit. m Et ſeptim⁹. Hic ꝯtr deſcribit̄ ſeptime plage ꝑſecutio. ⁊ primo i generali. ſcd̄o magis i ſpāli ca. ſe. Circa primū ſciēdū q̄ aliq̄ expoſitores dicūt q̄ iſte ſeptim⁹ āgel⁹ fuit Alexius imꝑator ꝯſtātinopolitan⁹ q̄ ſcripſit lr̄as Urbano pape ꝓ reuelatiõe terre ſancte. ſ h̄ nõ videt̄ verū. nā ille Alexi⁹ ꝯ latinos fuit fallax ⁊ doloſus ⁊ multipliciter machinat⁹ fuit deſtruere exercitū pricipū occidētaliū ad dictā reuelationē deuote ꝓcedētiū ſm q̄ deſcribit domin⁹ ep̄s Tyrenēſis ⁊ alij q̄ ꝑegrinationē illā diligēti⁹ deſcripſerūt. ꝓpt̄ qd̄ dicēdū q̄ angel⁹ iſte fuit Petr⁹ heremita ð dioceſi ambianēſi nat⁹ q̄ deuotione mot⁹ cū multis laborib⁹ ⁊ periculis iuit vltra mare ad viſitandū loca ſācta: ⁊ cū intraſſet in hierl'm dato tributo ꝓ ingreſſu turcis ibidē dn̄antib⁹ ꝑ dies aliquot māſit cū patriarcha ⁊ alijs catholicis in vrbe manētib⁹: ⁊ ſic nõ ſolū ex eoꝝ relatu ſed etiā ex viſu cognouit miſerias in q̄b⁹ erat ppl's xp̄ian⁹: nõ ſolū in vrbe: ſed etiā i alijs locis iudee: q̄b⁹ cõpatiens dixit eis: q̄ poſſent h̄re remediū ſi ſupplicādo ſcriberēt ſūmo põtifici q̄ fideles ad h̄ poterat exhortari: ⁊ etiam ſe obtulit ad eorū lr̄as deportādū: cui gr̄as agētes ſibi negocia cõmiſerunt. Ille aūt q̄ʒ cito potuit venit ad papā Urbanū lr̄as ei ꝑſentās ⁊ plura alia q̄ viderat enarrās q̄ cõdolēs ſācte terre. āno dn̄i Milleſimo. xcv. venit i galliā ⁊ celebrauit cõciliū apud claremõtē vbi multa bona ſtatuit ⁊ i fine miſeriā exponens terre ſācte ad ſuccurrēdū fideles efficaciter aīauit. ⁊ ꝑlatos eccl'ie negociū crucis ꝑdicari mādauit. Petr⁹ etiā ꝑdict⁹ ꝑ pricipes ⁊ ꝑ ꝑlatos diſcurrēs negociū fideliter ꝓmouit: ita q̄ āno dn̄i milleſimo. xcvj. multi valde tā de pricipib⁹ q̄ʒ ð alijs de frācia: hyſpania: anglia: alemania italia: ⁊ alijs ꝑtib⁹ occidētis crucē ſuis humeris affixerūt vno aīo xp̄ianis in ſeruitute detētis ſuccurrere intēdētes: qd̄ ꝓuidēs iohānes dicit: Et ſeptim⁹ angel⁹. i. petr⁹ heremita. n Effudit phi. ſ. i aerē. qꝛ ꝟbis efficacib⁹ pape ⁊ pricipib⁹ terre dicte miſeriā expoſuit. verba ei ex aere reſpirato formant̄: ⁊ ꝑ aerē diffundunt̄: vt h̄r. ij. ð aīa. o Et exiuit vox ma. de tēplo. i. de eccl'ia. p A throno. i. ab auctē ſūmi pontificis. q Dicēs fa. ē. i. exaudita ē petitio ppl'i xp̄iani i hierl'm habitātis. r Et facta ſunt ful. ⁊ vo. ⁊ tonitrua. ꝑ voces ⁊ tonitrua itelligūtur crucis ꝑdicatiões: ⁊ ꝑ fulgura ſigna ⁊ viſiões mirabiles: q̄b⁹ moti fuerūt plures ad crucis negociū aſſumēdū. s Et ter. fa. ⁊c̄. mult̄ valde terras ꝓprias reliquētib⁹ ꝓ dicta expeditiõe. t Qual' nū. fu. ⁊c̄. qꝛ ſic̄ dr̄ i chronica Guil'. nūq̄ʒ tot gētes i vnū ꝯuenire. ſ opinionē hoīm vincebat nūer⁹ q̄ʒuis eſtimaret̄ ſexagies cētū milia. v Et fra. ē ⁊c̄. i. exercit⁹ ille: q̄ dr̄ ciuitas q̄ſi ciuiū vnitas. nā aīo vno hieroſolymā ꝑgebāt. x In tres ꝑ. nā ꝓpt̄ hoſpitia ⁊ victualia recipiēda vn⁹ exercit⁹ prīo ſecut⁹ ē petrū heremitā: ali⁹ āt ꝓpl's ſecut⁹ ē ꝑncipes Godfredo duci ſe iūgētes: ali⁹ exercit⁹ exiuit ꝑ nauigiū cuʒ Boamūdo duce appulie. y Et ci. gē. i. ſaracenoꝝ. z Ceciderūt. qꝛ a nycea bythinie ⁊ ātiochia q̄ ſt̄ i regno ꝑſidis vſqʒ i hierl'm ⁊ vltra vſqʒ ad riuū egypti ciuitates ab ifidelib⁹ detēte fuerūt ꝑ dictū exercitū ſbiugate vt deſcribit ep̄s Tyrenēſis. a Et ba. ma. i. ſecta ſaracenica q̄ dr̄ babylõ. i. ꝯfuſio. qꝛ legib⁹ ⁊ mādat̄ cõfuſibilib⁹ ē plena. b Uenit i me. ⁊c̄. ad ipſā puniēdū. iō ſubdit̄: Date illi calicē ⁊c̄. c Et oīs iſu. fu. qꝛ ſaraceni habitātes i inſulis ꝓpe trāſitū xp̄ianoꝝ ꝑ mare nauigātiū fugerūt timore ipoꝝ. d Et mõ. nõ ſūt iuēti. qꝛ multa fortalicia i mõtib⁹ ſita ꝑ xp̄ianos fuerūt expugnata.

† Da. 24. Luc. 12. 1. Tef. 5.

Et gran.

a Talētū. Eſt magnū. cxx. librarū mediū. Lxx. duarū minꝰ quinquaginta. De medio ħ dicit: qꝛ pctōꝛes in Lxx. duabꝰ linguis nō effugiēt hāc vindictā. b Et blaſphemauerūt .i. in inferno poſiti ꝗuis ſciāt ſe ꝓ merito puniri: dolebunt tñ ꝙ deꝰ tātā potētiā hꝫ ꝙ plagas eis inferat: ⁊ ħ ē blaſphemiā.

vaſtādo. s† Et factū ē regnū eiꝰ tenebroſū. qꝛ ꝑ ħ ducit̃ ad tenebras gehēne: ⁊ ppl's ſibi ſubditꝰ patit̃ tenebras anguſtie ideo ſubdit̃: i† Et cōmāducauerūt lin. ⁊c. modꝰ enī hoīs irati ē liguā ⁊ labia mordere. k† Et blaſphemauerūt deū. exponat̃ ſicut priꝰ. m† Et ſextus ⁊c. Hic ponit̃ punitio ſupborū q̄ excedant metas ſuas ſicut euphrates inundat extra ripas ſuas.

Et venit vnꝰ. Cū Ca. XVII deſcripſiſſet plagas quas inferēt p̄dicatores tpe antixp̄i: ⁊ dānationē eternā quā inde patient̃ impij monet attēdere cās ipſius dānationis. q. d. oñdi vobis q̄d in illo futuro fiet modo cauete vobis vos p̄ſentes: qꝛ idē diabolꝰ q̄ tūc ita apte decipiet: occulte decipit q̄tidie: ⁊ ad eūdē interitū q̄ ⁊ illos ducet. d Angelis q̄ ⁊c. Angelꝰ ħ hꝫ ꝑſonā docētis. iohānes dicētis. e Dānationē me. i. cām dānatiōis maloꝝ: q̄ relicto creatore fornicant̃ cū demone: idola colēdo: terrena amādo: īmūdicie ſeruiendo. f Meretricis. Meretrix iſta magna. i. atixp̄s ⁊ mali q̄ tpe eiꝰ erūt q̄ iā ſedet ſup aq̄s. i. iā regnat ſup malos p̄ſtes: q̄rū oīm ip̄e ē caput.

g Que ſedet. i. q̄ regnat ſup multos ꝓplos q̄s attrahit ad ſe luxuria. vnde
Job. 40. b dñs ad Job: Vtꝰ eiꝰ. ſ. diaboli ī lumbis eiꝰ. Vñ viros quorū ſeminariū ī lūbis eſt: decipit: ⁊ ī vmbilico dū mulieres q̄rū ſemē eſt ī vmbilico decipit: Vñ ꝓpheta ad hierl'm q̄ſi ad meretri
Ezec. 16. a cē: In die ortus ſui. i. ħ tpe ſeculi: nō eſt p̄ciſus vmbilicus tuꝰ. i. nō refrenaſti luxuriā. h Inebriati ſunt qui inhabitant terram de vi. ⁊c. Sicut ebrius nihil timet: ſic terrenis inherētes intm̄ excecabunt̃ amore terre: vt nec deū diligāt

a ſ. ſ. in pena. b ſ. i. eterna pena q̄ cōtūdet.
nō ſūt inūēti. Et grādo magna ſi a†
a ſ. i. ponderoſa ⁊ mēſurata. b ſ. ſ. a deo miſſa. c ſ. i. impatiētes ⁊ carnales.
a cut tālētū deſcēdit de celo in hō
a ſ. ſ. dicentes eū eſſe iniuſtum.
b mines ⁊ blaſphemauerūt hōies b
deū ꝓpter plagā grandinis: qm̄ c d
a ſ. i. crucianres eos intolerabiliter.
māgna facta ē vehemēter. e
ſ per intelligentiā.
Et venit vnꝰ Ca. XVII f
c de ſeptē angelis q̄ habe
d bāt ſeptē phialas ⁊ locu
ſ per intelligentiā.
tꝰ ē mecū dicēs: Veni oſtēdā ti †
e f bi dānationē meretricis magne g
g q̄ ſedet ſup aquas multas cuꝫ q̄ h i
ſ principes ſeculi
h fornicati ſūt reges terre: ⁊ iebria k
ti ſunt qui inhabitant terram de
ſ manifeſte fornicationis.
vino proſtitutionis eius. Et ab l
a ſ i corda reproboꝝ a gr̃a dei deſerta. b ſ i viſione ſpūali. ſ qꝛ talia corporeis ocul'ꝛ nō pn̄t videri
ſtulit me in deſertum in ſpiritū. m

p† Et ſiccauit aquā. aq̄ euphratis ſiccat̃ qn̄ ſupbi potētia tollit̃ ſeu defalcat̃. q† Vt p̄pararet̃ via regibꝰ ab ortu ſolis. ꝑ iſtos poſſunt ſignificari hoīes cōtērioſi. nā in ortu ſolis iuſticie q̄ xp̄s eſt pax clamata fuit ꝑ angelos dicētes. Glīa ī altiſſimis deo ⁊ in terra pax hoībꝰ bone volūtatis. ab ħ ortu recedūt cōtētioſi q̄ veniūt cōtra ſupbū qn̄ vidēt ip̄m in potētia diminutū. f† Et vidi de ore dracōis ⁊c. .i. diaboli q̄ dicit̃ beſtia a vaſtādo et draco inſidiando ⁊ ꝓpheta mētiendo **A** x† Exire ſpūs tres immundos ⁊c. ꝑ iſtos tres ſignificāt̃ mali relatores aduocati doloſi ⁊ adulatores: q̄ ſua verboſitate mūdi potētes excitāt ad contētiones. m† Et ſeptimꝰ angelꝰ effudit phialā ſuā ī aerē ⁊c. ꝑ qđ ſignificatur punitio maloꝝ doctorū q̄ ſuis verbis ꝑuerſis verberāt aerē errores et hereſes ſeminādo. o† Et exiuit vox magna de tēplo a throno. ꝑ templū ſignificāt̃ p̄lati fauētes hereſi: ⁊ ꝑ thronū pricipes ſicut legit̃ de pluribꝰ p̄latis ⁊ pricipibꝰ arriane hereſi adherentibꝰ ⁊ catholicos grauiter ꝑſequētibꝰ iō ſubdit̃: r† Et facta ſūt fulgu. ⁊c. .i. tēpeſtates ī eccl'ia. t† Qualis nūꝗ fuit. ꝗtū ad oēs eiꝰ cōditiōes ſicut de q̄libet ꝯfeſſore cātat eccleſia: Nō ē inuētus ſim̄ilis illi. v† Et fracta eſt ciuitas. i. eccleſia q̄ debet eſſe ciuiū vnitas. x† In tres ꝑtes. nam aliq̄ adherebāt arrij doctrine aliq̄ vero doctrine eccl'ie ⁊ aliq̄ erant dubij de vtraꝗ. y† Et ciuitates gētiū ceciderūt. nā aliq̄ gētiles ad fidē cōuerſi vidētes talē diuerſitatē reuertebant̃ ad priſtinā infidelitatē. a† Et babylō magna. i. arrij ꝑfidia. b† Venit ī me. ⁊c. nā ex ordinatiōe dei ſimpliciter eſt deſtructa. c† Et oīs inſula fugit ⁊c. nā arriani nō habuerūt refugiū ħ vel ibi. a† Et grādo mag. ⁊c. i. grādis pena ex dei ordinatiōe cecidit ſup arrianos. ſ. pena gehenne vbi dānati blaſphemāt iuſticiā dei.

Nico. de lyra

a Et grādo mag. ſicut talētū ⁊c. i. bellū īportabile ſaracenis nō tā virtute hūana ꝗ̄ diuia. multotiens eī fuerūt a xp̄ianis debellati. b Et blaſphemauerūt hoīes. i. ſaraceni: c Deū. i. xp̄m: q̄ eſt verꝰ deꝰ. d Propter plagā grādinis. eis inflictā a xp̄ianis. e Qm̄ magna facta ē vehemēter. qꝛ nō poterāt eā ſuſtinere. ſicut deſcribit diffuſius tyrenēſis epiſcopus ſupra memoratus. Ca. XVI

Moraliter.

p† Et abijt primꝰ angelus ⁊ effudit phialā ⁊c. Per quā ſignificat̃ punitio cupidoꝝ q̄ defixi ſūt ī amore terrenoꝝ. Vñ dicit Aug᷑. Si dilig᷑ terrā terra es. s† Et factū ē vulnꝰ ſeuū. i. punitio grauis q̄ ē īfernalis. c† In hoīeſ q̄ habebāt characterē beſtie. i. tyrāni: vt ſupra dictū eſt: ⁊ iſti ſūt cupidi: qꝛ ſic̄ tyrānꝰ alioꝝ bona rapit violēter: ita cupidus fraudulēter ꝑ vſuras ⁊ calūnias falſas: ⁊ alias fraudes falſas ⁊ exq̄ſitas. e† Et ſcđs angelus fudit phialā. ꝑ qđ ſignificat̃ punitio īuidoꝝ. nā ſic̄ mare ē amarū ſic īuidi amaricāt̃ de bono alioꝝ. h† Et oīs aīa vi. ⁊c. qꝛ lꝫ īuidꝰ viuat corꝑaliter tñ mortuꝰ ē ſpūaliter ⁊ morti ſcđe q̄ ē mors inferni deputatꝰ eternal'r. l† Et tertiꝰ effudit phialā ⁊c. ꝑ qđ ſignificat̃ punitio carnaliū q̄ delectant̃ in aquis voluptatū. m† Et factꝰ ē ſāguis. qꝛ delectatio voluꝑtatū vertit̃ eis ī amaritudinē penaꝝ. vñ đꝛ infra. xviij. Quātū ſe glificauit ⁊ in delitijs fuit tātū date ei tormētū ⁊ luctū. p† Quia ſāguinē ſctōꝝ ꝓphaꝝ. i. nūcioꝝ. † Effuderūt. volūtate ⁊ ſi nō ope. nā hoīeſ voluptuoſi illos odiūt q̄ eoꝝ vitia rep̄hēdūt. t† Et quartꝰ ange. effudit ⁊c. ꝑ qđ ſignificat̃ punitio malorū p̄latoꝝ: p̄latꝰ eī debet eē ſicut ſol illumināſ ⁊ cōfortāſ ppl'm ſuū: ſꝫ malꝰ facit cōtrariū. iō ſubdit̃: a† Et datū ē illi. i. ꝑmiſſū diabolo ꝓcurāte. † Eſtu affligere hoīeſ ⁊c. nā eſtu ſue cupiditat᷑ affligūt ſubditos eoꝝ bona iniuſtis extorſionibꝰ rapiēdo: ⁊ eos ſua vita mala ſcādaliçādo. iō ſubditur: o† Et blaſphemauerūt nomen dei. nā hoīes ſic afflicti ex impatiētia ꝓrūpūt aliqn̄ ī blaſphemiā dei: ſicut đꝛ de dauid. ij. Reg. xij. ꝙ fecit hoīes blaſphemare nomē dñi. qꝛ ꝓpt̃ adulteriū eiꝰ cū bethſabee ⁊ homicidiū vrie plurimi dicebāt deū egiſſe iniuſte reprobādo ſaul ⁊ dauid eligēdo. e† Et q̄ntus ⁊c. hic ponit̃ punitio malorū pricipū. iō ſubdit̃: † Sup ſedem beſtie, i. principātes tyrānice, nā beſtia đꝛ q̄ſi vaſtia a vaſtādo

Ca. XVII

Et venit vnꝰ. Hic ꝯñr deſcribit̃ plaga ſeptima magis ī ſpāli. ⁊ ħ ꝭm opinionē illorū q̄ dicūt ꝙ tota lr̃a ab ħ loco vſꝗ ad illū: Et cū cōſūmati fuerint mille āni ⁊c. circa mediū. xx. ca. ſit iā īpleta de p̄terito: ꝭm quā p̄mo exponā totā lr̃am iſtā: poſtea dicā q̄d mihi ſupra ħ videat̃. Et diuidit̃ ī duas ꝑtes: qꝛ primo deſcribit̃ in ſpāli hec plaga. ſcđo xp̄iane religionis ꝓmotio noua ca. xx. Circa p̄mū dicit: qm̄ iſta plaga ſaracenorū ē vt ptꝫ ex p̄dict᷑. iō prīo deſcribit̃ ſaracenoꝝ vilitas. ſcđo xp̄ianoꝝ ip̄os ꝑcutiētiū ꝓbitas ſe. ca. primo deſcribit̃ ſub quodā metaphora: q̄ prīo ponit̃. ſcđo exponit̃: ibi: Et dixit mihi. Circa p̄mū đꝛ: Et venit vnꝰ de ſeptē angel' ⁊c. ꝑ quē vt dicūt tenētes opinionē dictā: deſignat̃ Alexius impator q̄ ꝭm eos. ſ̄. đꝛ angelꝰ ſeptimꝰ: ſꝫ ħ fuit ibidē reprobatū. nec pōt ꝯuenienter dici ꝙ ꝑ hūc angelū deſignat̃ petrꝰ heremita quē dixi ſupra fuiſſe ſeptimū angelū: qꝛ ħ angelus đꝛ ħ Johānē euāgeliſtā docuiſſe. vñ ⁊ ſubdit̃: Et locutꝰ ē mecū dicēs: veni ⁊ oñdā tibi ⁊c. Petrꝰ aūt heremita ꝑ nongentos annos ⁊ ampliꝰ fuit poſtꝗ̄ iohes ſcripſit hunc librū. iō meliꝰ đꝛ ꝙ beatꝰ iacobꝰ q̄. ſ̄. đꝛ vnꝰ de ſeptē angelis habētibꝰ phialas: fuit angelꝰ iſte q̄ anteꝗ̄ iohes videret hāc viſionē ꝑ palmā martyrij trāſierat ad gl'iaꝫ: Act᷑. xij. ⁊ ſic poṫat eū docere de futur᷑ ex diuia ordinatiōe. g Dānationē me. mag. i. ſecte ſaracenice. vt poſtea mag᷑ dicet̃. h Que ſe. ſuꝑ aq̄s mul. i. dñat̃ ppl'is mult᷑: vt exponit̃. j. i Cū q̄ for. ſūt ⁊c. qꝛ multi reges receperūt legē machometi. k Et iebria. ſūt ⁊c. nā ppl'i ſub dict᷑ regibꝰ exiſtētes ſil'r receperūt legē ſaracenicā īmūdicijs plenā. l Et abſtulit me ī deſer. ad vidēdū ſtatū ſaracenicū a deo ꝓpt̃ petā ſua derelictū. m In ſpū. nā ħ viſio nō fuit corꝑal' ſꝫ imaginaria ⁊ ītellectualis.

Et vidi

deū diligāt:nec penas timeant.
a Mulierē ſedētē ⁊c̄.i.illos mol/
les q̇ eue a q̄ pctm̄ incepit cōformā
tur:q̇ habēt diabolū fūdamentū:q̇
eſt ſanguineꝰ ⁊ ī ſe ⁊ in ſuis. vel qꝛ
ſāguinē ſctōꝝ fundūt.vel eloquia
dei male intelligūt. b Capita ſe/
ptē.i.ſenſus:⁊ poſtea errorē ⁊ tādē
antixp̄m ꝑ q̄ ſeptē diabolus ducit
hoīes ad pctm̄. c Cornua de.i.de
cem regna q̄ erunt tpe antixp̄i ꝑ q̄
alia ītelligūt. d Circūdata pur.
.i.regali veſte qꝛ dicūt ſe reges vt
decipiāt. e Auro.Quia videbū
tur diuīa ſapīa illuminati.
f Poculū aure.i.diuinā ſcriptu
rā q̄ potant fideles ad ſalutē.
B g Abominationū.i.q̄ ſm illas
expoſitiōes debēt abijci ab hoībꝰ:
qꝛ īmūdiciā carnis docēt ⁊ fornica
ri a deo. h Et in fronte. Cuis
ſit ita abilis ad decipiendū:tn̄ fide
les ne deſperetis:qꝛ habet ī fronte
.i.ī manifeſto ſignū qꝺ rudibꝰ eſt
myſteriū iſtud ſolū. Id eſt dan/
do exēplū faciēdi pctā ꝓ quibus
terreni a ſalute fideliū repellent.
i Ebriam.i.depreſſam vindicta
ꝓ effuſione ſāguinis: vt ꝓ dolori/
bus nimijs neſciat vbi ſit.
k Et miratꝰ ſū.Hic habet iohan/
nes ꝑſonā illoꝝ q̇ cū vidēt malos
in mūdo exaltatos mirant cū audi
unt penas q̄ ipſis malis ꝓmittūt:
⁊ cū ita ſint puniēdi:q̄re deꝰ ꝑmit/
tit illos exaltari: ſꝫ docent intelli/
gere illā exaltationē datā ad maio
rē excecationē:⁊ tādē iuſte inferri
eternā dānationē. l Ego dicam
tibi.i.q̄re puniant iſti mali: ⁊ dia/
bolus q̇ eas peccare fecit qꝺ ē īco/
gnitū niſi doctis. m Beſtie qui.
Beſtia.i.diabolꝰ portat.i.regit mu
lierē.i.oēs malos effeminatos:q̇ eī
alios regit q̄ſi onꝰ regiminis por/
tare dꝛ. n Fuit.Ante aduētum
xp̄i habuit diabolꝰ maximā ptātē:
ſꝫ poſt lꝫ non penitꝰ amiſit: tn̄ non
modice eſt debilitata. o Aſcēſu/
ra ē.Quia tpe antixp̄i ptātē reci/
piet. Aſcenſura ē ⁊c̄.i.ꝑ illos q̇ ī
peccatis ꝓfūdi ſūt.aſcēdet ī elatio
nē. p Et ī interitū ibit.Quia mor
tuo antixp̄o ampliꝰ nō habebit tē/
tādi locū. q Mirabūt ⁊c̄.Cuꝫ
C viderint mali ptātē ſuā ita annihi/
latā dolebūt.nō q̄ſi penitētes ſꝫ tm̄
admirātes. r Septē ca.Quia ꝑ
hec ſeptē erigit diabolꝰ hoīes ī ſu/
ꝑbiā ⁊ ī q̇bꝰ innitunt infideles.
s Quinqꝫ ce. Adā ſi ī obedien/
tia ꝑſeueraſſet:ſenſus corporis ad
nullā voluptatē verterēt malā.ſ.
ſꝫ ꝑ peccatū ita corrupti ſūt:vt iam
naturale ſit lenia tactu: ſapida gu
ſtu:nare odifera:viſu pulchra que
rere.hi ſunt quinqꝫ reges ꝑ quos
diabolus in pueritia regit: qꝛ ipſe
fuit cauſa quare corrūperentur.hi
ſunt q̇nqꝫ viri ſamaritane.In iuuē
ta ſuccedit error:nā poſtq̄ꝫ diſcre/
tionē habet:⁊ ſi peccat iā nō ſenſi/
bꝰ.ſed errori imputat de quo dn̄s:
Job.4.c Quē nūc habes nō ē tuꝰ vir.
t De ſeptem eſt. Quia ſimiliter
peccat ⁊ ſimiliter puniet:⁊ octaua
quia omnes tranſcēdit ⁊ in nequi/
tia et in pena.

Populi

a Et vidi mulierē ſedētē ſuꝑ be/
a q̄ qꝛ dicūt mala q̄ faciūt deo nō diſplicere.
ſtiā coccineā plēnā nominibꝰ
b blaſphemię:habentē capita ſe
a et ꝑ illā beſtiā talis erat mulier iſta.
c ptem ⁊ cornua decē. Et mūli/
d er erat circundata purpura ⁊
a qꝛ occidūt nolētes acquieſcere.
b .i. carbunculo .i.charitate quā dicunt ſe
habere.
e cōccino ⁊ inaurata auro ⁊ lā/
alijs virtutibus.
pide ꝑcioſo ⁊ margaritis : ha/
f bens poculum aureum in ma
a in prauis expoſitionibus.
g nu ſua plēnū abominatione ⁊
immūdicia fornicationis eiꝰ.
h Et in fronte eiꝰ nomen ſcriptū
a .ſ.iſtud videlicet. b .i.magna cōfuſio.
myſtērium bābylon magna:
mater fornicationū et abomi
iſtud videlicet.
nationum terrę. Et vidi mu/
i lierem ebriam de ſanguine ſā
a vidi peccatum mundi:vidi etiā ꝓ pecca/
to damnatum. minorū. b illoꝝ qui
nō timent teſtari ſe chriſtū deū.
ctōrum:⁊ de ſanguine mārty/
k rū ieſu.Et miratus ſum cū vi/
derem illam admiratione ma
gna . Et dixit mihi angelus:
a q.noli mirari ſꝫ intellige quid ſit. b .i.
ego reſerabo ita vt poſſis intelligere.
l Quāre miraris? Egō tibi di/
cam ſacramentum mulieris ⁊
m beſtię quę portat eam:quę ha
bet capita ſeptē ⁊ cornua de/
a diabolus qui beſtiales facit. b ante
aduentū chriſti. parū regnauit.
n cem. Bēſtia quā vidiſti fūit et
a quia chriſto nato vim ꝑdidit. b locū
habebit quia malos inueniet.
o nō ēſt:⁊ aſcenſura ē de ābyſſo:
p q et in interitum ibit : et mira/
bunt inhabitantes terrā quo
rū nomina ſcripta nō ſūt in li/
bro vitę a conſtitutione mū/
di videntes beſtiam quę erat
a .q.reſpectu huiꝰ pene poteſtis vobis ca/
uere.
⁊ non eſt. Et hic eſt ſēnſus qui
r habet ſapiētiā. Septem capi/
ta ſeptem montes ſunt: ſuper
qꝛ ꝑ hec eadē regit infernū.
quos mulier ſedet: ⁊ reges ſe/
a tranſacta infantia.
s ptem ſunt. Qūinqꝫ ceciderūt:
a .i.in matura etate error. b antichri
ſtus qui maxime facit peccare.
vnūs eſt:et alius nōndum ve
ſed nō eſt timendus qꝛ
nit. Et cum venerit oportet il
vel ui. vel re.
lum breue tempus manere.
antichriſtus.
Et beſtia quę erat ⁊ non eſt:⁊
t ipſa octaua eſt:⁊ de ſeptem ē:

a Et vidi.mu.ſedētē ſuꝑ beſtiā.ꝑ h̄ intelli/
gunt ſaraceni ī duas ꝑtes diuiſi. vt dictū eſt
.s̄.turci ꝑ mulierē ꝓpter eoꝝ maliciā ⁊ aſtu/
ciā ſerpētinā:egyptij vero ꝑ beſtiā: qꝛ ſūt in/
tellectu minꝰ vigentes.⁊ ꝑ ꝯn̄s magis beſtia
les.dicit aūt mulier ſedere ſuꝑ beſtiā:nā tur
ci ab egyptijs abſtulerūt iudeā ⁊ ſyriā.
b Coccineā.i.ſāguine xp̄ianoꝝ rubricatā.
c Plenā noibꝰ blaſphemie.qꝛ ſaraceni di/
cūt xp̄m eē hoīem purū ⁊ ſic blaſphemāt eū.
⁊ ſilr beatā virginē negātes eā eē dei matrē.
d Habētē capita ſeptē ⁊ cornua decē.de q̇/
bus q̇d ſignificēt.ī.dicit: e Et mulier erat
circūdata purpura.qꝛ turci fuerūt opulētiſſi
mi in iſtis ⁊ ī alijs rebꝰ ꝑcioſis. f Habens
poculū aureū ⁊c̄.qꝛ multas gētes induxerūt
⁊ traxerūt ad īmūdiciā ſue legis. g Et in
fronte eiꝰ no.ſcriptū myſteriuꝫ babylon ⁊c̄.
Per h̄ ꝙ dixit myſteriū:oſtēdit iohānes ꝙ
nō loquit de ciuitate babylonica: ſed magis
de ſecta ſaracenica q̄ꝫtū ad turcos. h Ma
ter fornicationū ⁊ abominationū terre. nam
orietales ppl'os ꝓ maiori ꝑte ſatis traxerūt
ad errorē ſue ſecte. i Et vidi mulierē ebriā
de ſāguine ſācto.⁊c̄.qꝛ ſupra numerū ⁊ mēſu
rā effuderūt xp̄ianū ſāguinē.Ebria enī dꝛ q̄/
ſi extrabriā.i.menſurā.turci enī crudeliores
fuerunt xp̄ianis egyptijs ⁊ ſaracenis ſm ꝙ
dicit tyrenēſis ep̄s.li.j. k Et miratꝰ ſū ⁊c̄.
de patiētia dei erga ſectā nequiſſimā macho/
meti. l Et dixit mihi.Hic ꝯñr ponit exe/
cutio parabole:circa quā angelus primo ꝓ/
ponit intētū dicēs iohāni: m Quare mi/
rar?.q.d.totū cedet ad dei gloriā ⁊ electoꝝ.
q̇bus meritū accreſcit ex ꝑſecutione maloꝝ.
n Ego tibi dicā ſacr̄m.i.ſignificationē oc/
cultā. o Mulieris ⁊ beſtie.i. regni turcie
⁊ egypti.vt dictū eſt: p Beſtia. Hic ꝓſeq̇t
intētū exponēdo parabolā.⁊ primo circa re/
gnū egypti deſignatā ꝑ beſtiā dicēs: Beſtia
quā vidiſtis fuit ⁊ nō ē.nā egyptij primo oc
cupauerūt dn̄ium hierl'm ⁊ iudee:⁊ poſtea ꝑ
diderūt turcis terrā illā occupātibꝰ:vt dictū
eſt.s̄.iō dꝛ ꝙ beſtia fuit priꝰ dominās in iu/
dea. q Et nō eſt.inde ꝑ turcos eiecta.
r Et aſcēſura ē de abyſſo.i.de egypto q̄ te/
nebra interꝑtat:⁊ h̄ fuit q̄ſi debilitata virtu
te turcoꝝ ꝑ xp̄ianos egyptij recuꝑauerūt iu
deā ⁊ hierl'm:vt dictū ē.s̄. s Et in interitū
ibit.nā egyptij ꝑ xp̄ianos fuerīt occiſi: ⁊ reſi
dui inde eiecti vt referūt ep̄i achonēſis ⁊ ty/
renēſis deſcribētes hiſtoriam terre ſācte.
t Et mirabūt inhabitātes terrā quorū ⁊c̄.
.i.ſaraceni q̇ nō ſūt ꝑdeſtinati ſꝫ ꝑſciti.mira/
bant eī ſaraceni quō rex tā potēs ⁊ magnus
a ppl'o xp̄iano de ꝑtibꝰ extraneis ⁊ tā lōgin/
q̇s venieti eſſet debellatꝰ. v Et hic eſt ſen
ſus.i.intellectꝰ. x Qui ha.ſa.i. circa oc/
culta ſcripturaꝝ intelligētiā. y Septē capi
pita ſeptē mōtes ſūt.i.ꝓuincie. z Suꝑ q̇s
mulier ſedet.qꝛ regnū turcie inualuerat ſuꝑ
egyptū. a Et reges ſeptē ſūt.i. pricipes il/
larū ꝓuinciarū. b Quinqꝫ ceciderūt.a
dn̄io egypti dn̄io turcie ſubiugati. c Unꝰ
eſt.ſ.dn̄ans ī iudea ⁊ ſyria:⁊ iſte ē rex turcie
q̇ dꝛ hic ſextū caput beſtie. d Et altꝰ.i.rex
egypti q̇ dꝛ hic caput ſeptimū. e Nōdum
ve.ad recuꝑandū de manu turcoꝝ iudeā.
f Et cū ve.debilitat? turcis. g Oportet
illū ⁊c̄.qꝛ hierl'm a turcis ablatā non tenuit
rex egypti niſi ꝑānū vt dicūt hiſtoriograhi ꝑ
dicti. h Et beſtia q̄ erat ⁊ nō ē.i. rex egy/
pti vt expoſitū ē. i Et ipſa octaua eſt. cū ſe/
ptē capitibꝰ ꝑdictis. k Et de ſeptē eſt.i.de
ſeptē capitibꝰ.eſt enī caput ſeptimū vt dictū
eſt.⁊ ſic cōputat bis.eo ꝙ hierl'm bis obtinu
it.ſicut ca.ꝑce.Carolus magnꝰ dicit angelꝰ
quintꝰ ratione regni francorū.⁊ ſextus ꝓpt

adeptū

☞ a Populi ſūt ⁊ gē.⁊ li. Id ē pſites mali ex oī diuerſitate hoīm collecti. b Deſolatā fa. Solaciū diaboli ē pditio maloꝝ: q̄s pdet cōpleto nūero ipſoꝝ. c Et nudā. Diabol⁹ hꝫ ptātē faciēdi ſigna ad decipiendū. hāc pdet cōpleto nūero bonoꝝ: qꝛ poſtea tētatio nō hēbit locū. d Carnes. Fornicarie māducare dicunt̄: qꝛ in īferēdis pcīs delectabunt̄. e Igne cō. Id ē tormētabunt̄ p delectatiōib⁹ ei⁹ q̄s ſecuti ſūt. f Cōſument̄ v̄ba. De pmiſſiōe pmiorum vel penaꝝ. Caplm: XVIII

Et poſt h̄ vi. In hac ſexta viſione agit d̄ vltīs penis q̄s patiētur ipī ī īferno p ſingul̄ pctīs ⁊ pmū de babylone oſtēdit: poſtea de beſtia: ⁊ pſeudo pphis. tādē de ipō diabolo in q̄ finis ptꝫ. In q̄ dānato erit finis: iſtā dānationē executur⁹ a xp̄o pdicatam eſſe dic̄ vt maior ei fides habeatur. ☞ Cecidit

ſ tpe ātixp̄i ve daniel dicit: Erūt decē regna quorum reges in cornibus notant̄

⁊ in īteritū vadet. Et dēcē cornua q̄ vidiſti: decē reges ſūt q̄ regnū

ſ nō vere reges ſed tyrāni.

nōdū acceperūt: ſꝫ ptātē tanq̄ re

ſ iō nō timearis ſ a capite ſuo ſcōi ituri

ges vna hora accipient poſt be

ſ negādi xp̄m credēdi in antixp̄m

ſtiam. Hi vnū̊m conſiliū habent:

a ſ quā hñt in ſe b ſ quā ſup alios habebunt c ſ qꝛ illi oīa attribuēt.

⁊ virtūtem ⁊ potēſtatē ſuam bē

ſ v̄bo et ope vt fideles ſibi ſubtrahāt

ſtię tradent. Hi cum agno pugna

a ſ faciēdo ſuos cōſtātes et damnando eos in ſuo capite

bunt et agnus vincēt illos: †quo

a ſ vtēs mal̄ ad vtilitatē fideliū b ſ et ideo reges vincet

niam dominūs dñorū eſt: et rēx

ſ p pdicatores

regū: et qui cū illo ſunt vocati et

ſ ab eterno ſ exeq̄ntes opa

electi ⁊ fideles. Et dixit mihi. Aq̄

ſ .i. ātixp̄s iā regnat p myſteriū.

quas vidiſti vbi mēretrix ſedet:

a populi ſunt et gētes ⁊ lingue: et decē cornua quę vidiſti ī beſtia:

ſ ⁊ iō nō debent̄ ei conformari qꝛ ipī q̄ mō adherent ei q̄nq̄ dolebunt

b hi odient fornicariā: ⁊ deſolatam

c d facient illā ⁊ nudam: ⁊ carnes ei⁹

ſ qꝛ cū ipīs ⁊ p pctīs eoꝝ puniet̄ diabolus

e manducabunt: ⁊ ipām igne con

a ſ ⁊ merito mal̄ meritis ſuis excecauit eos deus

cremabūt. Deus em̄ dedit in corda eoꝝ vt faciant quod placitū

ſ .i. pmittāt ſe regi a diabolo.

eſt illi: vt dent regnum ſuū beſtię

ſ ope cōpleāt ſ boni ⁊ mali pmiſſa recipiēt

f donec cōſumment̄ verba dei. Et

ſ .i. multitudo maloꝝ

mulier quā vidiſti eſt ciuitas magna: q̄ habet regnum ſup rēges terrę.

a ſ qꝛ maxie ſupbiūt ipī reges

Caplm: XVIII

ſ .i. xp̄m

Et poſt hęc vidi aliū angelū

Nico.de lyra

adeptū impiū. a Et in īteritū vadet. qꝛ pluries fuit debellatus p xp̄ianos: vt dicūt epī ſ̄ mēorati. b Et decē cor. q̄. vi. decē re. ſūt. i. pncipes ſub rege egypti. c Qui regnū. i. ptātē: d Nōdū acce. ab eo. ſ ptātē tāq̄ reges. qꝛ nō fuerūt reges ſimplr: ſed rectores acieꝝ exercitus regis egypti. e Vna hora accperūt. i. illo tpe q̄ fuit ordinatū d̄ illo exercitu. f Poſt beſtiā. i. ſb rege egypti. q̄ beſtia noīat̄: vt dictū ē. et li poſt nō dic̄ h̄ ordinē tēporis ſ ſubiectiōis. g Hi vnū ɔſiliū hñt. pugnādi ꝯ xp̄ianos p rege egypti. iō ſubdit̄: h Et v̄tutē ⁊ po. ſuā beſtie tradēt eā. exponēdo p rege egypti. i Hi cū agno pugnabūt. ī mēbꝛ̄ ſuis. ſ. Godfredi de Bullion et aliīs pncipibus ⁊ bellatoribus xp̄ianis. k Et ag. vicet illos. nā egyptiī fuert̄ p xp̄ianos pluries debellati. l Qm̄ dñs dñoꝝ ē. ⁊ ſic null⁹ pōt ei reſiſtere. m Et q̄ cū illo ſūt. p fidem charitate formatam vſq̄ ad mortem ſtabiles. n Vocati electi. ad gl̄iā. o Et fideles. in pñti p grāꝫ. p Et dixit mihi. h̄ exponit pabolā q̄tū ad regnū turcie ſpālit̄. q Aq̄ q̄s vidiſti vbi meretrix ſedet. i. turcie regnū: vt dictū eſt ſupra. r Popl̄i ſunt ⁊c̄. qꝛ regnū turcie ſubiecit ſibi ſyriā et iudeā et orientales pp̄los p maiori pte. s Et decē cornua q̄ vidiſti in beſtia. i. decē pncipes exercit⁹ reḡ egypti vt dictum eſt. t Hi odiēt fornicariā. i. regnum turcie. inter egyptios enim ⁊ turcos erat odiū. pmo ppt̄ diſſenſionē eoꝝ in ſupſtitionib⁹ ſuis d̄ lege. ſcd̄o qꝛ turci abſtulerāt ab egyptiīs ſyriā et iudeam. v Et deſolatā faciēt illā. pmo p xp̄ianos q̄b⁹ ī obſidiōe ātiochie exñtib⁹ calypha egypti⁹ miſit ſalutatiōes ⁊ mūera eo q̄ aduerſarios ei⁹ impugnabant. et ſic xp̄ianoꝝ exercitū ɔfortauit ꝯ turcos vt ſcribit̄ in hiſtoria hieroſolymitana. ſcd̄o p ſeipos: qꝛ debellatis turcis in ptib⁹ ātiochenis egyptiī expulert̄ eos d̄ hierl̄m: et de iudea: vt dictū ē. ſ̄. x Et carnes ei⁹ māducabūt. metaphorica ē locutio. ſic̄ d̄ʒ de vſurario q̄ comedit illū cui⁹ bōa ſurripit p vſurā. y Et ipāꝫ igne ɔcremabunt. nā aliq̄s turcos in fortaliciīs exñtes ſil̄ cū eis cōbuſſerūt. z De⁹ ei dedit in corda eoꝝ vt faciāt qd̄ placi. ⁊c̄. lꝫ de⁹ nō ſit actor mali culpe eſt tamē actor mali pene. ⁊ ſic turcos p egyptios puniuit. a Vt dēt regnū ſuū beſtie: Id ē vt recupent regnū iudee regi egypti. qd̄ poſſederat p multos ānos añ turcos. b Donec ɔfirment̄ v̄ba dei. de recupatiōe terre ſctē p exercitū xp̄ianū. qd̄ factū fuit q̄ſi p ānū poſtq̄ egyptiī expulerāt inde turcos: vt dictū ē. ſ̄. c Et mulier quā vidiſti ē ciuitas magna. Id ē turcoꝝ ml̄titudo valde nūeroſa. d Que hꝫ regnū ſup reges

reges terre. nā plures reges ſibi ſubiecit in ptib⁹ orientis: vt p̄ſ

Moraliter.

f† Et venit (dictū ē. Ca. XVII vn⁹ de ſeptē āgelis. ſequit̄: oñdā tibi dānationē mere. ⁊c̄. Moralit̄ exponēdo h̄ ē mulier de q̄ d̄ʒ Zacha. v. Hec ē ipietas. Beſtia v̄o ſup quā ſedet ē ɔgregatio maloꝝ: qꝛ beſtialit̄ viuūt. Hec āt mulier ⁊ beſtia dicunt̄ ornate pcioſis: qꝛ talia cōius repiūt̄ ī mal̄. Septē capita hui⁹ beſtie ſūt ſeptē vitia capitalia q̄ dicūt̄ reges: qꝛ ml̄ta vitia ſub ſe ɔtinēt: ⁊ mōtes. ⁊ h̄ ppt̄ ſupbiā q̄ ɔtiet̄ ī eis. nā in oī pctō mortali ē ɔtēpt⁹ dei. p decē cornua ipī⁹ ſignificat̄ oīmoda pſecutio decē pceptoꝝ dei. p† Et beſtia quā vidiſti fuit ⁊ nō ē et aſcēſura ē d̄ abyſſo. ipietaſ ei fuit maior añ tpſ xp̄i q̄ poſt. ppt̄ idolatriaꝫ q̄ vigebat in toto orbe paucꝭ valde exceptꝭ. iō d̄ʒ fuiſſe añ tp̄s xp̄i ⁊ nō eē tpe ipī⁹: qꝛ nō ē tāta lꝫ ſint ml̄ti mali. ſ tpe antixp̄i erit valde magna ſm qd̄ d̄ʒ Matth. xxiiī. Abūdabit iniq̄tas ⁊ refrigeſcet charitas multoꝝ. iō d̄ʒ q̄ aſcēſura ē d̄ abyſſo. nā antixp̄s hēbit demonē puatū cui⁹ totalit̄ ſequet̄ īſtīctū. t† Et mirabunt̄ inhitātes terrā ⁊c̄. qꝛ vidētes potētiā ātixp̄i ⁊ ſigna mēdacia q̄ faciet admirabunt̄ ⁊ ipm̄ ſequent̄ exceptꝭ electꝭ. iō ſequit̄: Quoꝝ nō ſunt ſcripta nomina in libro vite. a† Et reges ſeptē ſunt ⁊c̄. h̄ refert̄ ad terminos ſeu ad tpa in q̄bus fuit ⁊ erit iniq̄tas ſeu malicia: q̄rū pmū fuit a pctō ade vſq̄ ad diluuium. ſcd̄m a diluuio vſq̄ ad abraā. tertiū inde vſq̄ ad moyſen. quartū inde vſq̄ ad dauid. quintum inde vſq̄ ad xp̄m. iō d̄ʒ: b† Quinq̄ ceciderūt. nā iſti q̄nq̄ termī trāſierūt. c† Vn⁹ eſt. ſ. terminus vel tp̄us xp̄i. d† Et alius nondū venit. ſ. termin⁹ antixp̄i. e† Et cū venerit optet illū breue tp̄s manere. qꝛ ſic̄ d̄ʒ Matth. xxiiī. Dies illi ppt̄ electos breuiabunt̄. veruntñ iniq̄tas erit maxīa intenſiue ⁊ iniquorū multitudine: intm̄ q̄ poterit eq̄parari ille terminus duobuſ. ideo dicit̄: b† Et beſtia que erat ⁊ nō eſt ⁊ ipā octaua ē ⁊ de ſeptē eſt. qꝛ vnus terminus cōputat̄ p duobus. a† Et in interitū ibit. naꝫ in finali iudicio omnis malicia retrudetur in inferno. b† Et decē cornua que vidiſti. p q̄ ſignificantur omnes modi pſecutionis decalogi ſicut predictum eſt. † Decem reges ſunt qui regnū nondum acceperunt. ſ. q̄tum ad ſuā maximam poteſtatem: quia licet modi pſequendi iuſticiam que in decalogo cōtinet̄ multum inualuerunt: tamen antixp̄i tempe erunt in ſua maxima poteſtate. g† Hi vnum conſilium habent ⁊c̄. ſ. impugnandi iuſticiam modo pdicto. h† Et poteſtatem ſuam beſtie tradēt. ſeruiēdo iniuſticie ⁊ iniq̄tati ad iniq̄tatem. i† Hi cū agno pugnabant. fidem xp̄i q̄tū poterūt impugnādo. k† Et agnus vincet illos. aliquos ipoꝝ ſimpliciter damnādo ⁊ aliquos p fidem ſibi ſubiugando de quibus ſubdit̄: t† Hi odiēt fornicariam. i. iniq̄tatem q̄tum dilexerant eā pus vel amplius. v† Et deſolatā faciēt eā ⁊c̄. i. deſolationē eius futurā denūciabūt conſtāter contra vitia pdicādo. Ca. XVIII

Et poſt hec vi. Deſcripta ſaracenoꝝ vilitate ſub metaphora meretricis et beſtie. hic cōſequēter deſcribit̄ pbitas xp̄ianoꝝ ſub angelica ſimilitudine: ⁊ pmo q̄tum ad viros eccleſiaſticos. ſecundo q̄tum ad pncipes laicos. ibi: Et ſuſtulit vnus angelus. Prima in duas ſcd̄m duas notabiles pſonas. ſecunda ibi: Et audiui aliam vocē. Circa pmum dicit̄: Et poſt hec vidi alium angelum. i. ademarū podiēſem epm̄ angelice mundicie virum: qui in exercitu pncipum

D

i. Tio. 6.

Q ☙ cipum

G a Cecidit ce. Bis .p dupli/ ci dãnatõe aĩe ⁊ corpis: vł qꝛ eťnaliť puniẽ/ tur. b Spũs ĩmũ. Demões in prauis cor/ dib⁹ .p carnis illecebris ſũt ĩ mũdi. .p mēťł elatione volu/ cres. vł qꝛ per hunc aera diſ/ currũt. c De vir.i. de pctĩs ꝑ q̃ acq̃rũť di/ uitie: qꝛ oĩs di ues: vł iniqu⁹ vł heres iniq̃. d Et au.⁊c.

B Dicẽs futurã illã dãnationẽ ad pñtes ſup/ ponit admoni tionẽ. e Exi/ te ⁊c. qꝛ modi/ cũ tpus ſupeſt q̃ .p merito ac cipiẽt f Qm̃ ꝑ pe. Pctã .p uenlũt vſq3 ad ↄtēptũ dei ꝑ ĩ/ penitentiam. g Reddite il/ li. Siĉ vĩdictã meã de vob̃ q̃ purgabimĩ ex ercuit: ſic vos iniuriã meã vĩ dicate in illis. h Duplicate du.i. aĩe ⁊ cor/ pori maiores pẽas ĩferte q̃3 ĩpi vobis. i Q̃tũ glo. Quia alĳ pl⁹ alĳ minus cã diſcretiõis h⁹ repetit qđ di/ xerat ſuperi⁹.

C k Et vi.n.ſ. qꝛ hẽo ↄſolati onẽ ĩ tp̃alib⁹. l Mors. Ab/ ſẽtia vite.ſ. dei qꝛ pñtia ei⁹ vi/ ta ẽ. m Et fle. Ibi gaudium ꝑpetuum hñt. n Reges ter. Vł illi q̃ bñ re xeřt ťrenitatẽ ſuã: ⁊ aliq̃ñ tñ fornicati ſunt cum iſta dole/ bũt qđ nunq̃3 ſiles illis fue/ rũt. o Cũ vi de.fu.⁊c. Cu3 defecerĩt diui/ tie qđ ẽ ſignu3 eťni incẽdĳ iu dicĳ vł cũ vide rĩt penã ſuã ex altatam vltra modum.

G Rego.

ſ de equalitate patris
deſcẽdẽtẽ de celo: hñtẽ ptãtẽ ma a b
a ſ eccľia b ſ pulſis tenebris ignorãtie c ſ a glo rioſa predicatione
gnã: ⁊ terra illũminata eſt a glõ/ c d
a ſ p̃dicauit b ſ qđ dixit effectu non carebit.
ria eius. Et exclãmauit in fortitũ e
a dine dicẽs: †Cecidit cecidit baby f+
a ſ ⁊ ideo cadet qꝛ b ſ demonum collectio
lon magna. Et factã ẽ hitãtio de g
ſ qđ cuſtodit ſe diabolo vł diabol⁹ cuſtodit eã ſibi
b moniorꝫ ⁊ cũſtodia oĩs ſpũs imũ
di: ⁊ cuſtodia oĩs volucrĩ imũde
ſ .i. de fornicatiõe .p qua iraſciť deus.
⁊ odibiľ: qꝛ đ vino ire fornicatio/ h
ſ .i. p̃ncipes ſeculi
nis ei⁹ bibeřt oẽs gẽteſ. Et reges i
a ſ .i. q̃ aĩas ſuas vendũt ambitione ſeculariũ
terre cu3 illa fornicati ſunt: ⁊ mer k
c catores terre de virtute delitiarꝫ
d eius diuites facti ſunt. Et audiui l+
ſ .i. diuinam inſpirationem: vel xp̃i vel ſuorꝫ p̃di cationem b ſ opa eius ne faciatis
e aliã vocem de celo dicẽtem: exi/ m+
a ſ facientibus conſenſum ne p̃beatis.
te de illa populus meus ⁊ nẽ pti
ſ qꝛ ſi diſſiles eriť in vita: nõ eriť ſiles in pena.
cipes ſitis delictorꝫ eius: ⁊ đ pla/
f gis eius nõ accipiatis. Quoniã n
puenerunt peccata eius vſq3 ad
ſ q̃3uis videreť oblitus dũ pmitteret pſperari
celu3: ⁊ recordatus eſt dominus o
a ſ ⁊ ideo: qꝛ a deo iam placet vĩdicta
g iniquitatum eius. Reddite illi ſi/ p
h cut ⁊ ipa reddidit vobis: ⁊ dupli
ſ ſcđm q̃ ipi peccauerunt.
cate duplicia ſm opera eius.
ſ .i. ſiĉ ipa vobis tormẽta ĩtulit: ſic vos illis ve/ ſtro iudicio
In poculo q̃ miſcuit vob̃ miſcete
i illi duplum. Q̃tum glorificauit
ſe: ⁊ in delitĳs fuit: tantum date
ſ in corpe ſ in anima.
illi tormentum ⁊ luctum. Quia q
ſ quaſi nõ mouendo.
in corde ſuo dicit: Sedeo re/ r
a ſ honorẽ ⁊ dignitatẽ habeo b ſ quia non pre cauet futura mala
k gina ⁊ vidũa non ſum: ⁊ lũctum s t
ſ .i in die iudicĳ
non videbo. Ideo in vna die ve v x
a ſ cõtra hoc q̃ hic riſerũt
l nient plage eius mors et lũctus y z
ſ quia deo q̃ eſt refectio carebunt
⁊ fame et igni comburetur: quia a b c
ſ .i. nullis p̃cibus flexibilis
fortis ẽ deus qui iudicabit illa3.
a ſ .i. dolorẽ ĩ aĩo patienť b ſ dolorẽ corpis oſtẽ dent c ſ quia in illa fuerũt fundati
m Et flẽbũt ⁊ plangẽnt ſe ſup illãm d+
ſ .i. p̃ncipes ſeculi
n reges ťrę q̃ cũ illa fornicati ſũt ⁊
o ĩ delitĳs vixeřt: cũ viderĩt fumũ e
ſ volũtate ſ .ſ. qꝛ vellẽt fugere ſi poſſent
incẽdĳ ei⁹: lõge ſtãteſ .ppť timorẽ f
ſ in aĩa ⁊ in corpe
tormẽtorꝫ eius dicentes: † Ve ve
ſ collectio malorꝫ
ciuitas illa magna babylon: g

cipum occidentaliũ ⁊ aliorꝫ xp̃ianorꝫ ſuſcepit legatiõis officiũ ad directionẽ exercitus xp̃iani. a Deſcendentẽ de celo.i. .pcedentẽ a ſublimitate ſedis apľice. b Habentẽ ptãtẽ magnã.in ſpũalib⁹ maxĩe tã q̃3 legat⁹ miſſus a latere. c Et terra.i. exercitus xp̃ianus. d Illuminata ẽ a gľia eius.i. ex eius vita et doctrina. e Et exclamauit in forti voce. p̃dicãs v̾bo ⁊ ope. f Cecidit cecidit babylõ magna.i. gẽs ſaracenica. ⁊ đꝛ bis cecidit: qꝛ p̃mo ꝑ xp̃ianos fuerũt debellati turci: poſtea ſc̾do egyptĳ: vt habeť in hiſtoria freq̃ñť ſupius noĩata. hũc aũt ſaracenorꝫ caſu3 denũciabat dictus ep̃s xp̃ianis: ſi tñ viriliť agerent de dei adiutorio ↄfidẽtes. g Et facta ẽ hitatio demoniorꝫ. q̃3tũ ad occiſos q̃ ꝑierũt in aĩa ⁊ corpore. ⁊ q̃3tũ ad fugitiuos: q̃ viſa dei vindicta remãſerunt tñ obſtinati in ſua ĩfidelitate. et ſic a demonib⁹ fuerũt magis poſſeſſi q̃3 añ. q̃ demones ꝑ volucres et ſpũs ĩmundos deſignãť. ⁊ hui⁹ punitiõis cã ſubdiť: h Quia đ vino ⁊c. biberũt oẽs gẽtes.i. multe. et ẽ hyꝑbolica locutio ad deſignandũ magnã multitudinẽ gẽtiũ infectarꝫ ꝑfidia machometi incurrẽtiũ ꝑ h̃ irã dei. i Et reges ter. cũ illa for. ſunt. mľti eñi reges dictã ꝑfidiã receperũt. ſilr̾ etiã multi q̃ .ppť tp̃ale lucrũ freq̃ntauerũt terrã ſaracenorꝫ. ꝑ h̃ deprauati ſũt. vñ ⁊ ego audiui a fratre fidedigno q̃ viderat naues impleri de pueris xp̃ianis q̃s mercatores emerãt a parẽtibus eorꝫ paupibus vt venderent eos ſoldano .p magno p̃cio: q̃ eos faciebat informari in lege machometi: qꝛ đ xp̃iana nihil adhuc ſciebãt: vt adulti facti ↄ̃ xp̃ianos pugnarẽt. ideo ſubdiť: k Et mercatores terre ⁊c. ⁊ p3 ex dictis lr̃a. l Et audiui. Hic ↄ̃ñr agiť de ſcđo viro notabili eccľiaſtico. cui⁹ p̃mo poniť ſctã monitio. ſcđo gẽtis ſaracenice ꝑcuſſio. ibi: Reddite illi. tertio ꝑcuſſe lamentatio. ibi: Et flebũt. Circa p̃mũ ſciendũ q̃ in exercitu xp̃iano fuit inter alios q̃dã ſacerdos deuot⁹: cui reuelatũ fuit a dño q̃ multi de exercitu peccauerũt cũ mulierib⁹ ſaracenis .ppť qđ plures deo ꝑmittente in manu ſaracenorꝫ ceciderũt: ⁊ plures caderẽt de futuro niſi pñia3 agerẽt: quã fecit exercit⁹ ad exhortationẽ dicti ſacerdotis. ⁊ h̃ ẽ qđ dicit Iohẽs: Et audiui aliã vocẽ de celo: qꝛ celitus facta ẽ dicta reuelatio. m Exite đ illa.i. de ĩmũdicia ſaracenica. n Qm̃ puenerũt pctã eius vſq3 ad celũ.i. corã deo ad puniendũ. o Et recordatus ẽ dominus ⁊c. in deum non cadit obliuio: nec per conſequens recordatio .ppꝛie. ſed diciť recordari peccatorꝫ metaphorice quando ea punit: nam tunc ad modu3 recordantis ſe habet. p Reddite. Hic conſequenter deſcribitur percuſſio ſaracenorum: quia tunc chriſtiani tantũ et plus eos afflixerunt q̃3tum fuerant ab eis afflicti: ideo dicitur: Reddite illi ⁊c. ⁊ patet littera. et ſubditur huius percuſſionis ratio: q Quia in corde ſuo dicit. ſc3 gens ſaracenica ſuperbiẽdo de ſua potentia. r Sedeo regina. ſuper alios populos et potiſſime ſuper chriſtianos. s Et vidua non ſum. na3 gloriabatur in regibus cum ea fornicantibus predicto modo. t Et luctum non videbo. quia nimis confidebat in ſua potentia temporali. v Ideo in vna die. id eſt vno tempore. x Venient plage eius. et que ſint ille ſubditur: y Mors. q̃3tum ad occiſos. z Et luctus. q̃3tum ad fugitiuos. a Et fames. q̃3tum ad obſeſſos. b Et igni comburetur. nã multi incendio perierunt per ignem poſitum in ciuitatibus ⁊ villis. c Quia fortis eſt qui iudicauit illam. Id eſt ↄdemnauit ad hanc penam. ſcilicet de cuius non poteſt iudicium impediri. d Et flebunt. Hic conſequenter ponitur dicte gentis percuſſe lamentatio. et primo regum. ſecundo mercatorum. ibi: Et negociatores terre flebunt. tertio nautarum. ibi: Et omnis gubernator. Circa primum ſciẽdum q̃ ſiĉ dictum eſt ibi multi reges in partibus orientis receperant legem machometi: ad quos non peruenit exercitus chriſtianorum qui feſtinabat verſus hieruſalem. et ideo dicti reges dolebant de ſaracenorum interfectione: quos non audebant nec poterant adiuuare. et hoc eſt quod dicitur: Et flebunt et plangent ſe ſuper illam reges ⁊c. et patet littera vſq3 ibi: e Cum viderint fumũ incendĳ ei⁹. id eſt cognouerint certa relatione. viſus enim propter ſui certitudinem frequenter ponitur .p alĳs ſenſibus: Exodi. xx. Populus videbat voces. ⁊ etiam pro cognitiõe intellectus. vnde communiter dicitur: Vides tu hoc. id eſt intelligis. f Longe ſtantes propter timorem tormentorum eius dicentes ⁊c. Plures enim de regibus orientis timebant dare ſubſidium illis qui erant in ꝑtibus antiochenis quas inuaſerat exercitus chriſtianus ne penam ſimilem paterentur. g Ciuitas illa magna babylon. id eſt gens ſaracenica nomine babylonis ſignificata: vt dictum eſt ſupra.

† Eſa. 21. e Hiere. 51. a 8. 14. b

Hie. 51. a

Ciuitas

G a Et negociatoꝛes ter. Quia illa pire dolebunt:in quibus ſuã deputabãt pſperitatem.
b Auri ⁊ argen. ⁊c̃. Per aurum ſapiã argẽto diuina eloquia:xp̃s in lapide p̃cioſo ſignificat. Apl'i in margaritis. In byſſo candido ſctoꝝ iuſtificationes. In purpura martyriũ. In ſerico virginitas In cocco rubeo charitas: ĩ ligno thino ĩputribili ꝯſtãtia ĩdeficiens in eboꝛe ꝟtutũ pulchꝛitudo:ĩ ere foꝛtitudo ⁊ lõganimitas in ferro ſublimitatis acumen:in marmoꝛe inuicta humilitas. Hec hr̃e ſe ſimulant repꝛobi:⁊ dolent cum deficit qd̃ in eis intelligit:in auro mundana ſapiã.in argento facundia.in lapide p̃cioſo ⁊ margaritis pſeudo pphetas accipimus ⁊ hereſiarchas.in byſſo ſimulata iuſticia.in purpura martyres hereticoꝛum.in ſerico integritas carnis ad operimentum coꝛrupte mẽtis.in cocco crudelitas ſimulatione charitat' palliata:in ligno thino mentis obſtinatio ſimulãs cõſtantiã:in eboꝛe ſimulata ꝟtutuz pulchꝛitudo. In ere p fide recta firma pfidie p̃dicatio in ferro deceptionis acumen in marmoꝛe ſimulate ſubiectionis foꝛtitudo.in odoꝛamentis pigmentoꝝ ⁊ thure oꝛ̃ones ſctoꝝ figurant:q̃s imitat in oꝛ̃onib' vana ſedulitas hereticoꝝ. Per vnguentũ diuinitas incarnata:qd̃ ſb falſa lenitate pſeudo xp̃ianoꝝ aſpitas imitat. Et iſta ſubtracta deflent repꝛobi ſic̃ heretici moꝛtẽ arrij. Similã ⁊ triticum amiſiſſe ſe ſimulant:cũ çiçania et paleas amiſert. iumenta electos ſignificant: qui cum pſalmiſta dicunt: Ut iumentuz factus ſũ apd̃
Ps.72. te. Oues ſctõs quibus d̃r. Ecce
Mat.10.b ego mitto vos ſicut oues in medio lupoꝛum per equos ⁊ rhedas p̃dicatoꝛes accipe. Iuxta heliſeũ
4. Re.2.b dicentẽ:pr̃ mi:curr' iſrl' ⁊ auriga ei'. Per mãcipia electi q̃ ſuituti dei ſubijciunt. Repꝛobi dolent ſe amiſiſſe iumẽta eq̃s ⁊ rhedas.i.illos q̃s foꝛtes deputãt ad alioꝛum poꝛtãda onera cũ debiles ad oẽ opus bonũ amiſerũt: poma ꝟtutes ſctoꝝ ſunt. Et pars beſtie oĩa ſe hr̃e ſimulant. c Cinnamomum. In cinnamomo odoꝛ ꝟtutũ quas ſimulant. d Simile et tri. Carnis xp̃i qua fideles vere ſatiantur: repꝛobi irritantur:
e Mancipioꝛum ⁊ ani. Diſtinguit:quia quidam fiunt ſerui tm̃ coꝛpoꝛe vt ioſeph:quidam etiam animo:vt ſi egyptius vendit' iudeo ritu eoꝛũ circũcidatur:vl' paganoꝛum idola colat.
f Exultate ſuper eam. Poſtq̃ p̃dixit hanc damnationem futurã impijs monet bonos exultare:vt concoꝛdent diuino iudicio. vl' qꝛ bis de damnatis ſequitur eoꝛum remuneratio. g Et ſuſtulit. Eleuat deus malos:vt graui' puniat vel coꝛruãt. h Lapidẽ q̃. mo. Ad lr̃am etiã oĩa iſta viſa ſunt.
i Hoc ĩpetu ⁊c̃. Poſtq̃ deſcp̃te ſunt ſingule pene oñdit ſibi mo
G dus

ciuitas illa foꝛt': q̃niaz vna hoꝛa
a ſ vel ad lrãm vel p terrenis aĩas dantes.
a venit iudiciũ tuum. Et nẽgociatoꝛes terre flebunt:⁊ lugebunt ſup
ſ que ad ſenſus coꝛpoꝛis pertinent perire dolebũt
illã:qm̃ merces eoꝝ nẽo emet am
b pli':merces auri ⁊ argẽti ⁊ lapidis p̃cioſi ⁊ margarite ⁊ byſſi et purpure ⁊ ſerici et cocci et om̃e lignũ
ſ Als cedrinum. ſ ſubaudi ⁊ nemo emet.
thinũ et oĩa vaſa eboꝛis:et oĩa vaſa de lapide pꝛecioſo: et eramen
c to ⁊ ferro et marmoꝛe. Et cinna
ſ ⁊ nemo emet.
momum et amomum: et odoꝛamentoꝝ ⁊ vnguentoꝝ ⁊ thuris:⁊
ſ noui teſtamẽti qd̃ inebꝛiat. a ſ vnctio ſpũſſcti. b ſ ⁊ nemo emet meroꝛem.
d vini et olẽi:⁊ ſimule ⁊ tritici et iumentoꝝ et ouium et equoꝛum:et
ſ qꝛ eadem ſacramenta percipiunt.
e rhedarum et mancipioꝛum et ani
a ſ quia etiam pꝛo minimis ſi immoderate haberent damnabuntur.
marum hominum. Et põma deſiderij anime tue diſceſſerunt a te.
ſ in pinguibus anime ſagina intelligitur.
⁊ omnia pinguia ⁊ p̃clara perieꝛ̃t a te. Et amplius illa iam nõ inue
ſ hoĩm.
nient mercatoꝛes hoꝛum. Qui diuites facti ſunt ab ea ciuitate:longe ſtabunt pꝛopter timoꝛẽ toꝛmẽtoꝛum eius:flentes ⁊ lugentes ac dicentes:† Ue ve ciuitas illa magna q̃ amicta erat byſſo et purpura ⁊ cocco:⁊ deaurata ẽ auro ⁊ lapide pꝛecioſo et margaritis: q̃niã vna hoꝛa deſtitute ſunt tante di
ſ .i.aliquid certi deſiderant habere epiſcopatum
uitie. Et oĩs gub̃natoꝛ ⁊ oẽs q̃ in lacũ nauigãte ⁊ naut ⁊ qui ĩ mari opant lõge ſteteꝛ̃t:et clamaueꝛ̃ videtes locũ ĩcẽdij ei' dicẽtes: Que
a ſ .i.cõcupiſcẽtiã terrenoꝝ
ſimilis ciuitati huic magne ⁊ miſe
.a ſ ſup mentes vel p ſimilitudinẽ penitẽtis
runt puluerem ſupe̊r capita ſua. et clamauerunt flentes et lugentes: dicentes. Ue ve ciuitas illa magna in qua diuites facti ſunt
ſ vel ad lr̃am oĩa iſta viſa de diuitijs ſunt.
oẽs q̃ hẽbãt naues ĩ mari de p̃cijs
f ei':qm̃ vna hoꝛa deſolata ẽ. Exul
ſ .i.cõſcij ſecretoꝝ dei. ſ p partes.
tate ſup eã celi ⁊ ſcti apl'i ⁊ pphe:
a ſ vt illa dãnauit:vos iniuſte dãnabitur iniuſte.
qm̃ iudicauit ds̃ iu̇diciũ vr̃m d̃ illa
a ſ xp̃s. b ſ qꝛ aereas ptãtes deuicit.
g h Et ſuſtulit vn' angel' foꝛtis lapi
ſ qꝛ p mũdana voluũtur. ſ dura coꝛda haberes
dẽ quaſi molarẽ magnuz et miſit
ſ .i.in infernũ. a ſ .i.in infernũ iam.
i in mare dicens:† Hoc ĩpetu mittẽ

a a Ciuitas illa foꝛtis. pp̃ter multitudi
b nẽ bellatoꝝ ⁊ diuitiaruz. b Qm̃ vna
c hoꝛa.i.bꝛeui tp̃e. c Uenit iudiciũ tuũ
d †i.punitio tua. d Et negociatoꝛes. H' ꝯñr ponit lamentatio mercatoꝝ q̃ in terra ſaracenoꝝ exercebãt mercatiões multas ⁊ magnas:vẽdendo q̃ aliũde appoꝛtabant ⁊ emendo q̃ inde alibi deferebãt ⁊ ſic dupl'r lucrabant. pp̃ter qd̃ dolebãt D
e de vaſtatione terre q̃ nõ poterãt ibi talia
f exercere:⁊ ptz lr̃a pauc' except' q̃ diſcur
g rent. e Et byſſi.i.lini cãdidiſſimi.
f Et cocci.i.tincture rubee: g Et omne lignũ thinũ:qd̃ eſt valde album et ſpinoſum creſcens in ophir:⁊ inde fec̃ ſa
h lomõ citharas ⁊ lyras cãtatoꝛib'.iij. Regũ.x.ca. i Et amomũ. ſpẽs ẽ aromatica redolẽs. h Et cinnamomũ.⁊ĩde
i traxit nomẽ. k Et mancipioꝝ.i.ſuoꝝ
l Et aĩaꝝ hoĩm.redimẽdo nobiles a ſaracenis captos.nã inde habebãt mercatoꝛes emolumentũ magnũ ⁊ accipiuntur hic aĩe p hoĩbus.denominãdo totũ a pte digniori:ſicut Exo.j. Oẽs aĩe q̃ egreſſi ſunt de femoꝛe iacob ⁊c̃.
k m Et poma deſiderij aĩe.i.fructus deſi
l derabiles. n Et oĩa pinguia.i.oẽs diuitie ſic̃ hõ diues d̃r pinguis methaphoꝛice. o Que amicta erãt byſ.⁊c̃.i.plẽa
m talibus p̃cioſis. p Et oĩs gub̃natoꝛ. H' deſcribit lamentatio nautaꝝ.nã in ter E
ra a ſaracenis occupata erant multi poꝛ
n tus magni ⁊ boni in quib' applicabant naute appoꝛtantes ex terris alienis bõa venalia:⁊ inde repoꝛtantes alia:⁊ ſic lucra duplicia repoꝛtabãt. pp̃ter qd̃ de vaſtatione terre ⁊ poꝛtuũ dolebant.⁊ patet lr̃a vſq; ibi: q Exultate ſup eam. vbi p oppoſitũ deſcribit exultatio xp̃ianoꝝ qꝛ p h' facta ẽ vindicta de xp̃ianis per ſaracenos afflictis captis ⁊ occiſis:Exulta ſup eã celũ.i.eccleſia militans. r Et
ſcti apl'i.i.ep̃i q̃ ſũt ſucceſſoꝛes apl'oꝛum. † Hie.51.b
o s Et pphete.i.doctoꝛes eccleſie.
t Qm̃ iu.de' iu.vr̃m.i.punitionẽ p malis vobis illatis:plures em̃ ep̃i doctoꝛes ⁊ fideles:alij p ſaracenos fuerant multipliciter afflicti ⁊ occiſi. v Et ſuſtulit. H' ꝯñr deſcribit xp̃ianoꝝ pbitas quantũ
p ad p̃ncipes laicos.⁊ p̃mo tp̃e godfredi p̃mi regis.ſcd̃o tp̃e balduini ſibi ſuccedentis ſe.ca. Pꝛĩa adhuc in duas ptes.qꝛ p̃mo deſcribit xp̃ianoꝝ victoꝛia.ſcd̃o conſurgens ex h' leticia.in p̃n.ca.ſe.ibi:Et vi F
di oſtiũ aptũ. Circa p̃mũ ſciendum q̃ capta hierl'em p xp̃ianos ⁊ ſaracenis ibidẽ occiſis p maioꝛi pte ⁊ alijs eiectis p̃ncipes ⁊ exercit' xp̃iani inſtituerũt godfredũ ducẽ lothoꝛingie regẽ ad cuſtodiẽdũ terrã recupatã ⁊ acquiſitã.⁊ tunc ſoldanus egypti cum magno exercitu vẽit ad debellandum regem inſtitutum:qui ſibi occurrens cuz paruo exercitu reſpectiue. quia multi xp̃iani repatriauerãt.⁊ ceſis octo milib' paganoꝝ cõpulit eos fugere ⁊ in poꝛta aſcalonis ſuffocati ſũt vſq; ad
q duo milia:⁊ multi valde inter ſpineta etiam in mari fugientes perierũt quoꝝ nu
r
s mer' igrat:⁊ h' ẽ qd̃ d̃r:Et ſuſtulit vn' angel' foꝛtis.i.godfredus rex pꝛimus.
t x Lapidẽ q̃ſi molarẽ.i. exercitũ foꝛtem ⁊ conſtantẽ. y Et miſit in mare.i.ĩ ex
v ercitũ ſaracenoꝝ q̃ d̃r mare hic.tũ quia
x p mare venerat.tũ qꝛ ibi multitudo ma G
ximã ppl'i erat:q̃ p mare deſignat in q̃ ſũt
y aq̃ multe:ſm qd̃ d̃r ca.p̃ce. Aque multe ppl'i multi. z Dicẽs h' ĩpetu mittet ba
z bylon.i. ſaracenoꝝ exercit' qui fuit ibi † Hie.51.e

G dus dānatiōis:qſi
qđ vidi pdictū vi/
di etiā iā adipletū:
Id eſt ſic vides in
hac figura:vel qn/
to plꝰ exaltati ſunt
tāto grauiꝰ cadent.
a Mercatores. qꝛ
illi dātes aīas pro
frenis nimiā ptātē
exercuerūt ꝙ iā pa/
ti nō pñt. b Et in
ea ſ. Nūc ad ipam
babylonē loqꝛ de
ſuo caſu qſi ꝯdolēſ
miſerie eiꝰ: nūc ad
auditores ꝯuertiꝛ
vt fideles exhorte/
tur. Ca.XIX
P Oſt h.i. dā
nationē ma
loꝝ videt cō
pletā ſic a xpo au/
dierat cōplēdā:mō
ſbiūgit ꝙ ꝺ iſta dā
natiōe ſcti exultāt
ſic moniti erant ad
exultādū i vſu illo
3.18.f Exultate ſup eā ce
li. p qđ multo gra
uior itelligiꝛ pena
A maloꝝ. d Alla.
Ideo dicimꝰ allelu
ia:qꝛ laus ē deo no
†De conſe. ſtro:ꝛ qꝛ talia nob
diſ.1.ca.hi fecit vnde antho/
duo nomatice eum lau/
dare debemus.
e Et ceciderunt
vi. Nō miores ſcti
ſolūmō de hac dā/
natione laudauerūt
deū:ſꝫ etiā illi ma/
iores qui in eccl'ia
fuerunt iudices et
doctores aliorum.
f Amē. Et vere
laudādus eſt de h
ꝙ inimicos noſtros
ita punit. g Et
vox de thro. Dicta
dānatiōe maloꝝ et
exultatiōe ſctōrum
ſuppōit admonitio
nē: ad pñtes.q.d.
†De conſe. vidiſtis dānationē
diſ.2.c.reue vidiſtis exultatio/
ra in fine. nē:mō vos puide
te vob ad veſtram
ſalutē. h Pu/
ſilli. Qui nequnt
altiora penetrare
myſteria nec ꝺi poſ
ſunt iplere ꝯſilium
Mar.10.b vēde oīa ꝛ ſequere
me. i Et audi/
ui qua.vo. Oſten/
ſa leticia quam ha/
bebūt ſcti de perdi
tione malorū: ſup/
ponit eccleſia aliā
leticiam ipoꝝ quaꝫ
de ſaluatione ſua
quam dicturus eſt
habebunt.
B k Et vxor eius.
Et cōueniens erat
vt iungerentur: qꝛ
S ipa

tur babylō ciuitas illa magna:et vltra
ſicut quidam heretici putant.
iā nō inueniꝛ. Et vox citharedorū et a
muſicoꝝ ꝛ tibia canētiū: ꝛtuba ñ audi
a quantū ad practicā. b quātū ad theoricā. hinc ē argumentū ꝙ dānati obliuiſcanꝛ ſcie acquiſite.
eꝛ in te ampliꝰ: et oīs ārtifex oīſcꝫ ārs b
ibi nō exquirentur delicatiſſimi panes. ꝛ p h remouꝛ
nō iueniꝛ in te amplius. Et vox mole
delectabile guſtus. quo ad viſum.
nō audieꝛ in te amplius. Et lux lucer/
.i.leticia nuptiarū
ne nō lucebit in te amplius. Et vōx ſpō c
quo ad auditum.
ſi et ſponſe non audietur adhuc in te
ideo. ad lr̄am vel in veneficiis pſuaſionibus. hoc quātum ad concupiſcibilem.
a quia mercatores tui erant pricipes ter d e
hoc quantū ad rōnalez. .i.maleficijs. .i.malis pſuaſionibus quibus alios errare feciſti. a qdā de omnibꝰ
re: qꝛ in veneficijs tuis errauerūt ōēs f
a ꝛ ideo ꝯiterū qꝛ b vindicta ſanguinis.
b gentes. Et in ēa ſanguis prophetaruꝫ g
a ſi malꝰ malū occidit occiſorē nō excuſat neqtia occiſi.
et ſanctorū inuentus eſt: ēt omnium q
interfecti ſunt in terra. Ca.XIX
c P Oſt hec audiui quaſi vocem h
predicatorum.
magnam tubarum multarum
a in eccl'ia ſctōꝝ. b laus hūanis verbis inexplicabilis.
d in celō dicētiū ālleluia †Laus i k l
a imortalitas ꝛ ipaſſibilitas. b qꝛ deuicit diabolum. c ꝛ iō laus eſt ei. dando quod promiſit.
et glōria et virtūs deo nr̄o eſt: qꝛ vēra m
a vnicuiqꝫ ſm merita reddendo. b iudicia cōdēnationis. c de maloꝝ cōgregatione.
ꝛ iūſta iudicia eiꝰ ſūt q iūdicauit dē me n
.i.ipi ſeipos vel alius alium.
retrice mag † q corrupit trā i pſtitutiōe o
quē effudit impia multitudo.
ſua:ꝛ vindicauit ſanguinē ſeruoꝝ ſuoꝝ p
a reqrēt eū. b p hāc iteratiōnē debemus itelligere lau
de mānibꝰ eiꝰ. Et itēꝝ dixerūt alleluia. q
dē eternā. a iudicauit ꝛ eternaliter puniti ſunt.
† Et fūmus eiꝰ aſcēdit in ſecula ſeculorū r s
oēs ſcti iudices.xij.patriarche.xij.apl'i.
e Et ceciderūt vigintiquattuor ſeniores: t
et qttuor aīalia:ꝛ adorauerūt deū ſedē v x
a verū eſt ꝙ deꝰ ita glorioſus eſt.
f tē ſup thronum dicētes†āmen alleluia.
a admonitio. b .i.de illis in quibus deꝰ ſedet. c ad audientiam omnium.
g Et vōx de thrōno ēxiuit dicens: Lau/ y ꝫ
dem dicite deo nr̄o oēs ſcti eius:et qui
a caſto amore ꝛ timore filiali.
h i timētis deū puſilli et magni. Et audiui a
a q fuerunt tube in mundo nūc exultant in celo.
quaſi vocem tūbe magne:et ſicut vocē b c
qꝛ de multis populis collecti ſunt.
aquaꝝ multaꝝ:ꝛ ſicut vocem tonitruo
quia terrebit impios ſanctorum exultatio.
rum magnoꝝ dicentiū alleluia quoni/ d
qꝛ antea regnauerunt impij.
am regnauit dominus deus noſter oi/
a beatitudinem anime habentes. b i corpe glorificati c .i.nos oīa hr̄e a deo reputemus.
potens. Gāudeamꝰ ꝛ ēxultemꝰ et dēmꝰ e f
a .i.iūcta ē eccl'ia xpo. b eccl'ia ſctōꝝ i re q prius fuit
k gloriā ei:qꝛ vēnerūt nuptie agni:ꝛ vxōr g h

valde cōfuſus. a Et vox citharedoꝝ ꛇc. nam
in triſticia verſa fuit coꝝ leticia. b Et ois arti/
fex ꛇc. nā illi q venerūt ad faciendū machinas p
xpianoꝝ deſtructione fugerūt cū magna cōfuſiōe.
ꝛ ſilr alij q venerāt p ciboꝝ pparatiōe: iō ſubditur:
Et vox mole ꛇc. c Et vox ſponſi ꝛ ſponſe.q.d
nō erit inter eos materia gaudij ſed luctꝰ. ꝛ ſbdiꝛ
cā cū dr: d Quia mercatores tui. haurientes
bona aliaꝝ gentiū. e Erant pncipes terre.i.ſu
per gentes alias eleuati p ſupbiā. ꝛ ſubdiꝛ alia cā:
f Quia in veneficijs tuis. multi eñ ipl'i vidētes
ſaracenoꝝ pſpitatē tpalē receperunt coꝝ legē erro
neam. ꝛ iteꝝ ſubdiꝛ tertia cā: g Et in ea ſan/
guis pphetaꝝ ꛇc. Nam multi doctores ꝛ fideles
xpiani a ſaracenis fuerunt interfecti. Ca.XVIII
Moraliter. e† Et poſt hec vidi aliū angelū ꛇc. h lr̄aliꝛ expo.
niꝛ de ademaro epo podienſi. Moraliter aūt pōt
exponi de qlibet plato vel doctore q p bonā vitaꝫ
ꝛ ſciam illuminat eccleſiā ꝛ pdicat conſtanter con
tra ciuitatē diaboli q eſt cōgregatio maloꝝ dicēs:
f† Cecidit cecidit babylō. Et dr bis cecidit. pmo
p caſu culpe. ſcđo p caſu gehēne. l† Et audiui
aliā vocē ꛇc. qꝛ pdicator vel doctor nō ſolū dꝫ de/
nunciare vilitatē culpe ꝛ magnitudinē pene futu/
re ciuitatis diaboli: ſed etiā monere ppl'm vt fugi/
at de ea ne forte inuoluaꝛ eiꝰ malis ꝛ penis futuris
iō ſubdiꝛ: m† Exite de illa ppl's meꝰ ꛇc. ꝛ expri
muꝛ in ſpeciali pncipes cū dr. † Et plāgent
ſe ſup illā reges terre. Sub qbꝰ intelliguꝛ milites
ꝛ terraꝝ rectores. d† Et negociatores terre ſb
quibꝰ intelliguꝛ manu artifices in mari vel terra
de negociatione viuētes vt pſequiꝛ lr̄a ſatis diffu
ſe p qđ inſinuaꝛ ꝙ pdicatio dꝫ eē cōis. Ca.XIX
P Oſt hec audiui. Deſcpta xpianoꝝ victoria
h ꝯñr deſcribiꝛ vniuerſalis eccleſie leticia.
ꝛ diuidiꝛ in duas ptes: qꝛ pmo deſcribitur
hec exultio. ſcđo bti iohis grārūactio. ibi: Et dixit
mihi. Circa pmū dr: Poſt hec audiui quaſi vocem
magnā.i.grārūactionē. i In celo. militātis ec
cleſie de tanta ſaracenoꝝ deiectione: ꝛ xpianoꝝ ſb
leuatione: ꝛ etiā in celo triūphantis eccl'ie i q ſcti
gaudent ꝛ grās agunt deo de bñficijs in terra fide
lium collatis. k Dicentiū alleluia. due dictio/
nes ſunt in hebreo: nā alle. idē eſt qđ laudate. lu. †.3.6.c.
nomen ia. dñi. l Laus ꝛ gloria. nā dicta victo
ria eſt deo attribuēda. m Quia ve. ꝛ iu. iudi.
eius ſunt. cuiꝰ duplex rō ſubdiꝛ: Prima dum dr:
n Qui iudi. de me. magna.i. de gente ſaracenica
quātū ad turcos ſpēalr: vt dictū ē.ſ.ca.xvij. eam
puniēdo. o Que corrupit terrā ꛇc. qꝛ multos †.3.9.a.et
ppl'os infecit pfidia machometi. Et ꝯñr pōlꝛ ratio 14.c
ſcđa. cū dr: p Et vin.ſā.ſuo.ſu. a turcis et egy
ptijs occiſoꝝ. q Et ite.d.all'a. pmo p debellati
one turcoꝝ. ꝛ ſcđo p ꝺbellatiōe egyptioꝝ. Vel aliꝛ
ſcꝫ pmo p deuictis ſaracenis. ꝛ ſcđo p recupatiōe
ſctē ciuitatꝭ. r Et fumꝰ eiꝰ.ſ. gētis ſaracenice.
s Aſcē.i ſe.ſe. Nā occiſi deſcēderūt ad ignē ge/
hēne. t Et ceci. viginqt.ſe.i. vniuerſe cathedra
les eccl'ie. v Et qt. aīalia.i. qttuor eccl'ie patri/
archales cū platꝭ ſuis: vt dictū ē.ſ.ca.iiij.
x Et adora. deū. de tāto bñficio xpianis collato.
y Et vox de thro.i. de ſede apl'ica. ꝫ Exiuit. ex
citādo oēs xpianos ad laudādū deū de tāto bene
ficio relatiōe certa ꝯgnito. a Et au. qſi vo. tu.
i. hieroſolymitani prīarche. b Et ſic vo. aqrū
mul.i. ppl'oꝝ multoꝝ gratulātiū ſic dictū ē.ſ.xvij.
ca. Aq mul. po. mul. c Et ſi. vo. to. ꛇc.i. pdicato
rū iducētiū alios ad laudādū deū. d Qm re.
dñs.ſ. ieſus xps q dr tūc i tra ſctā regnaſſe: qñ ſa/
racenis deiectꝭ xpiani ſibi fuiꝛt ibidem libere.
e Gaudeamꝰ. mēte iteriori. f Et exul. ſig. ex
teriori. exultare eñ dictū ē qſi ex ſaltare. qđ fit qn/
do gaudium cordis manifeſtatur exterius ſenſibi/
libus ſignis. g Quia venerunt nuptie agni.
tunc eñ oſtendit ſignum dilectionis eccleſie colle/
cte in partibus hieroſolymitanis ſicut ſponſus re
cōciliatus ſponſe. h Et vxor eius preparauit
ſe ad

Ipſa eccleſia fecit ſe idoneã vt
reciperet. a Et datū ē illi.
In hac vita vt ſe poſſet p̄pa/
re. Alia lr̃a: datū eſt illi byſ/
ſinū ſplēdens candidū dēte
cãdido. b Et ce. ad ꝛc.
Quia maiorē me ītellexi et
obedire paratus fui ſic ꝛ vos
obedite mihi. c Uide ne
fe. In veteri lege nō ꝓhibu/
it ſe adorari: ſed poſt aſcenſi
onē videns ſup ſe exaltatū
hoīem ab hoīe timuit adora
ri. d Teſtimoniū eñ ꝛc.
Quicq̄d ꝓphete dixerūt: ꝑ
hibet xp̄o teſtimonium.
e Et vidi ce. Dicta dānati/
one babylonis: ꝛ exultatiōe
quã īde habebūt ſancti ſup/
ponit dānationē ipſius anti/
chriſti ꝛ apl'oꝝ ei⁹ q̄d eſt ibi:
Et app̄henſa ē beſtia. Et iſti
q̄re dānabunt: q: pugnaue
runt ꝯ xp̄m quãtū potuerūt
ꝛ tñ xp̄s bñ poterit vincere:
q: tantam h3 poteſtatem ſm
diuinitatē ꝛ hūanitatem: ꝙ
nullus poſſit reſiſtere ei: ꝛ iō
debemus eū imitari: vnde ꝛ
ipſe admonitionē interponit
ꝛ vidi vnū angelum. Uidi
vocatos ad nuptias: vidi eti
am qui poſſunt venire: nam
bonum adiutorē ꝛ bonos ha
bent admonitores.
f Equus albus. i. caro xp̄i
portans verbū dei ad bellū
contra diabolum.
g Sic flãma ꝛc. Quia com
burit vitia: ꝛ accendit et illu
minat. Hec oīa ſine reſpe/
ctu alicui⁹ vt tñ notem⁹ qua
lis ſit ꝛ quantas poſſit.
Pſ.148. h Uerbum dei. i. ipſe dixit
ꝛ facta ſunt: ꝑ quē oīa pater
fecit: ꝛ ꝑ quem pr̄ mundo ſe
annūciauit. i Ueſtiti byſ
ſi. al. ꝛ mū. i. ī corpib⁹ mūdis
q̄ ab illicit' refrenāt: ꝛ ſtimu
lo charitat' ad bōa incitant
i. ad iuſticiã. k Gladius
ex. i. diuīa ſnīa incidēs pra/
uas cogitationes mentis et
illicitos motus corporis: vel
vetus ꝛ nouum teſtamentū.
l Reget eas. Sanctos de
virtute in virtutem: malos
de vitio in vitium.
m Calcat torcular: Id eſt
mortem que ab irato deo p̄/
mo homini peccanti illata ē
reſurgens deſtruxit: vel tor/
cular tribulatio. quam ſcili/
cet in qua poſitos ſanctos
calcat dum ampliat: quam
de⁹ irat⁹ ade peccãti intulit:
furioſus ī ꝓpagīe ei⁹ extēdit
ſ3 fiūt vinū in cellario dī po
nēdū. in q̄ poſiti nō erūt vi/
nū. n Et h3 ī veſtimē. Ul'
ī cordib⁹ fideliū q̄ ſunt veſti
mentū filij: ſcriptum eſt: rex
regum. o Et vidi vnum
angelum. Oſtenſa dignitate
chriſti per quam diabolum
expugnare poterit: ſubdit
admonitionem de pñti. q. d.
ipſi tali adherere debetis.
Omnibus

ſponſa in ſpe.
a eius p̄pauit ſe. Et datū eſt illi a
iuſtificationibus.
vt coopiat ſe byſſino ſplēdēti b
a q: nullis maculis fuſcat ſcia ſctoꝝ.
et cãdido. Byſſinū eñ iuſtifi/ c
cationes ſctoꝝ ſunt: Et dixit d
locut⁹ d̄ nuptijs futuris iuitat pñtes ad eas
mihi: Scribe† Bti q̄ ad cenã e f
nuptiaꝝ agni vocati ſunt. Et g
a nō mea ꝛ ideo vera.
dixit mihi: Hec vba dei vera h i
b ſunt. Et cecidi ad pedes ei⁹ vt k
c adorarē eū. Et dixit mihi† Ui/
ego ꝛ tu ꝛ oēs frēs tui vnū deū habemus ꝛ vnum dominum.
de ne feceris. Cōſeruus tu⁹ ſu3
ꝛ fratrū tuoꝝ habentiū teſti/
d moniū ieſu. Deū adora. Teſti l m
moniū eñ ieſu eſt ſpūs ꝓphe/
a myſteria reuelata ꝙ hō poſſit aſcendere celū ꝛ cognoſcere deū. b ꝛ d̄s apuit: iſte.
e tie. Et vidi celū āptum: et ecce n o
.i. diuinitas.
f equus albus ꝛ qui ſedebat ſu p
a q: ꝓmiſſa implet. b q: ipſe veritas eſt ꝛ veraces facit.
per eū vocabatur fidelis ꝛ ve/ q
a q: vnicuiq3 iuxta opera ſua reddit. b i ſuis contra diabolum.
rax: ꝛ cū iuſticia iudicat ꝛ pū/ s r
.i. dona ſpūſſancti vel charitas.
g gnat† Oculi aūt eius ſic flãma t
in diuinitate. a q: ꝑ eã ipſe ꝛ ſui coronãt
ignis: ꝛ in capite eius diade/ v
deus homo vel ieſus.
mata multa: hñs nomē ſcp̄tū x
infidelis. ꝛ ſui per eum.
q̄d nemo nouit niſi ipſe. †Et ve y
a .i. carne paſſa: vel eccleſia que in ſuis martyribus occiditur.
ſtitus erat veſte aſperſa ſan/
guine: et vocabatur nomen 3
a .i. fideles contra diabolum dimicantes.
h eius verbum dei. Et exercitus a
a in eccleſia. b imitabantur.
qui ſunt in celo ſequebantur b
.i. iuſticia.
i eū in eq̄s albis: veſtiti byſſino c d
a ꝓfectu virtutum. b .i. de p̄dicatiōe.
albo et mūdo† et de ore ipſius e
k procedit gladi⁹ ex vtraq3 par/
a quoſdã ad mortē: q̄ſdam ad vitam.
te acutus: vt in ipſo ꝑcutiat gē
a .i. inflexibili iuſticia.
l tes† Et ipſe reget eas in virgã f
m ferrea: ꝛ ipſe calcat torcular g
a furor continuatione ire.
vini furoris ire dei omnipotē
a .i. in humanitate. b et denotet ſe de vera progenie priorum patrum fuiſſe.
n tis. Et h3 in veſtimēto et in fe h
indelebiliter. a id eſt ſanctorum qui ſe ꝛ alios regunt.
more ſuo ſcriptū† Rex regū et
a qui dominium exercet ſuper ſubditos.
b p̄dicatores ſtantes in aperto.
o dñs dñantiū. Et vidi vnū an i

ſe ad ſeruiendum ſibi deuote. a Et datū eſt illi. a
deo. b Ut coopiat ſe byſſino ſplēdenti. ꝑ interio
rē ſanctitatē ꝛ exteriorē hōeſtatē. q̄d ꝑt3 ex hoc q̄d
ſubdit: c Byſſinū eñ ꝛc. ꝛ ꝑt3 lr̄a. d Et dixit
mihi. h̄ ꝯñr ſubdit ipſi⁹ iohānis grãtūactio. ꝛ primo
cã p̄mittit. cū dr̄: Et dixit mihi. ſ. angelus reuelans
myſteria diuīa iohāni. e Scribe. ad futurã me
moriã. f Bti q̄ ad cenã nuptia. agni. i. ad perce
ptionē eucharīſtie ſacri. g Uocati ſunt. ꝑ fidem
charitate formatã. h Hec vba dei. cui⁹ nuncius
erat angel⁹ loquēs iohāni. i Uera ſunt. nã a dō †
nullū falſū ꝓcedere pōt. k Et ceci. ad pe. eius. ſ. Mat.22.a
angeli loq̄ntis ad faciendū ſibi reuerētiã quã tñ an Luc.14.d
gelus renuit: q: poſt incarnationē filij dei ꝑ quã hu
mana natura aſſūpta ē a ſuppoſito vbi. ãgeli refor/
midãt ſic venerari a natura hūana quã vidēt ſuper
ſe eleuatã in filio dei: qui ē eiuſdē nature nūero cu3 †ſ.22.b
patre. l Deū adora. adoratiōe latrie. m Te
ſtimoniū eñ ie. ē ſpi. ꝓphetie. i. oēs ꝓphete teſtimo
niū ꝑhibēt ieſu xp̄o ſm ꝙ dic̄ Act'. x. n Et vi.
ce. aptū. h̄ ꝯñr deſcribit victoria xp̄ianoꝝ tp̄e Bal/
duini regis ſecūdi q̄ ſucceſſit godfredo frī ſuo anno
dñi milleſimo cēteſimo. cui⁹ p̄mo deſcribit conditio
nobilis. ſcd̄o q̄dã ei⁹ victoria notabilis. ibi: Et vidi
vnū angelū. Circa p̄mū dr̄: Et vidi celū aptū: q: io/
hāni reuelatū fuit celit⁹ q̄d erat in dei p̄ſcīa clauſū.
o Et ecce equ⁹ albus. i. regnū hieroſolymitanū de
core ſctītatis dealbatū. vt p̄dictū eſt. p Et q̄ ſe.
ſup eū. ſ. balduinus rex inſtitut⁹. q Uocabatur
fi. ꝛ verax. nã ad lr̄am fidelis fuit in factis et verax
in vbis. r Et cū iu. iudicat ꝑplm. ſibi ſubditum.
s Et pugnat. Nã rex inſtitut⁹ ſtatim cepit dilata/
re notabilit' regnū ſuū ꝑ expugnationē ſaracenorū.
t Oculi aūt ei⁹ ſic flam. ignis. nã aſpect⁹ ei⁹ erat ter
ribilis ſaracenis. v Et ī ca. ei⁹ diade. multa. nã
in terra philiſtinoꝝ ꝛ tyri ꝛ ſidonis pl'es obtinuit ci
uitates in quib⁹ antiquitus erant reges. x Ha/
bens no. ſcri. q̄d ne. no. ni. ipſe. bōa eñ opa ſua quã/ †.ſ.1.c. et.
tū poterat celabat a laude hūana. y Et ve. erat 2.c
ve. aſp. ſanguīe. ſ. ſaracenoꝝ ab eo occiſoꝝ.
3 Et vo. no. ei⁹ vbū dei. Nã ad honeſtatē vbi dei
t'rã natiuã dimiſit ꝛ vltra mare iuit. a Et exer.
qui ſūt ī celo. i. tēplarij ꝛ hoſpitalarij q̄rū tūc ordīes
fuerūt inſtituti ad militãdū ꝯ aduerſarios xp̄i vt di †Eſa.63.a
cūt expoſitores dicti. b Seq̄bant eū. ī prelijs.
c In eq̄s albis. i. in corpib⁹ caſtitate dealbatis.
nã de ꝓfeſſione eoꝝ eſt votū caſtitatis. d Ueſti
ti byſſino. ꝑ interiorē ꝛ exteriorē mūdiciã. vt dictū
eſt. ſ. e Et de ore ei⁹ ꝓce. gla. acut⁹. Nam vbis
efficacib⁹ hortabat ꝛ excitabat bellatores ſuos con
tra gētes infideles. f Et ipſe reget eas in virga
ferrea. eaꝝ pluries ſupbiã frãgendo. g Et ipſe
calcat torcular vini ꝛc. q: fuit executor diuīe iuſticie
in ſaracenici ſanguīs effuſione.
h Et habet in veſtimento ꝛ in fe. ſuo ſcri. rex re/
gū ꝛ dñs dñantiū. ex p̄dictis eñ ꝑt3 ꝙ hūit ꝯditio/
nes regis valde excellētis: ꝓpt' q̄d dr̄ rex regū ꝓ
tp̄e ſuo. eo mō q̄ roſa dr̄ flos floꝝ. i Et vidi. Poſt/ †.ſ.1.d
q̄ꝫ deſcripta ē balduini regis conditio nobil': h̄ ꝯñr De priuile.
deſcribit q̄dã ipſius victoria valde notabilis. Ad c. ex ore.
cui⁹ ītellectū ſciēdū ꝙ anno. v. regni balduini p̄nci/
pes egypti dixerūt ſuo caliphe. ꝙ tp̄s erat aptū ad
recuꝑandã terrã a xp̄ianis occupatã. tum q: pl'es
xp̄iani p̄ncipes ad terras natiuitatis ſue redierant
tū q: remanētes bellis freq̄ntibus afflicti ꝛ de pau †.ſ.2.g
perati erãt: vt dic̄ ep̄s tyrenēſis. xj. li. ca. iij. Addūt Pſ.2.
etiã expoſitores aliqui ꝙ ad h̄ etiã erãt excitati per
q̄ſdã falſos ꝓphetas ſaracenoꝝ: qui aſſerebãt ī bre
ui petrã ſctī ſepulchri fruſtatim conterendã ꝛ cru/
cē ſctãm in ꝓfundū maris ſubmergendã ꝛ chriſtia/
nitatē de t'ris illis penit⁹ delendã. quib⁹ aſſentiens
dictus calipha p̄pauit exercitū magnū ꝑ terram et
mare ad obtinēdū q̄d erat ei ſuggeſtū. q̄ audito xp̄i
ani pauci exñtes cōꝑatiue fuerūt territi: ſ3 pr̄iarcha
hieroſolymitan⁹ eos ꝯfortãs ꝓmittebat eis ſi de do †.ſ.17.d
mino ꝯfiderēt tãtã victoriã affuturã ꝙ aues celi de 1. Tim.6.c
carnib⁹ ſaracenoꝝ eēnt ſaturãde. p̄ferēs q̄ſi de vexil De re iudi/
lo dñice crucis lignū. ſic igit' nr̄i cū q̄ngent' equitū cata. c.2. in
fi. in. cle.

et duob

a Omnibus auibꝰ. Oibꝰ fidelibꝰ q̄ agiles ⁊ leues ſunt in pro motione bonoꝝ opeꝝ. b Uenite. Bñ opando: in eadẽ fide nõ diuerſas hereſes ſeq̄ntes ſic̄ mali. vel de ptibꝰ mũdi diuerſis. c Et cõgre. ⁊c̄. q.d. Multũ debetis eẽ ſollíciti vt ad hanc cenã venire poſſitis: qꝛ niſi bñ pugnaueritꝭ diabolo ſuccũbetis: qꝛ multũ patꝰ ẽ nocere vobis cũ tñ auxilio dei ſupare poteritis.

d Uiui miſſi ſũt. Antixp̃s et ſui apl̃i maioꝛes penas patiẽt q̄ȝ alij ad ſilitudinẽ illiꝰ q̄ viuꝰ cõburiẽt. e Et ceteri.i. ſeq̄ces coꝝ mĩoꝛe pena punientur. vel illi q̄ erũt ceteri.i. ad eũ ꝯuerſi occiſi mũdo: viuent deo. f Et omnes aues.i. oẽs ſcti delectati ſũt de pẽa illorũ ⁊ de ꝑfectu fratrũ. Ca.XX

D Et vidi angelũ. Dicta dãnatiõe babylonis ⁊ antixp̃i ⁊ pſeudo apl̃oꝝ ſupponit dãnationẽ ipiꝰ diaboli: ⁊ p̃ponit cãm q̄re ⁊ tp̃s q̄ dãnabiẽ: ⁊ q̄s illũ poterit vincere. ſ. illi q̄ in hũili aduẽtu potuit illũ ligare q̄ȝtũ voluit gloꝛificatꝰ eũdẽ oĩno deſtruere potuit. h Abyſſi. Abyſſꝰ tenebꝛoſa coꝛda ĩpioꝝ vel ip̃e diabolꝰ q̄s dñs ſeuire ꝑmittit ⁊ refrenat. i Apphendit.i. peccaſſe oñdit dũ ſe ĩmunẽ a pcõ ille diabolꝰ occidit. k Ligauit eũ. Sciẽdũ q̄ ſil'r ĩ abꝛaã ⁊ alijs fidelibus diabolꝰ fuit ligatꝰ ſic̄ in iſtis p̃ñtibꝰ: ſed in illis ligauit ſpes futuri xp̃i. in iſtis ip̃e xp̃s aduenięſ ligauit. l Et miſit eũ. qꝛ eiectꝰ a fidelibꝰ ĩ malis cepit dñari atrociꝰ. ħ legiẽ in euangelio: q̄ intrauit in poꝛcos. g Signauit

Nico.de lyra

et duobꝰ milibꝰ peditũ ꝯ hoſtes quoꝝ nũerꝰ erat q̄ndecim miliũ abſq̄ ill' q̄ in claſſe venerant animoſius ꝓcedentes ꝓſtrauerũt ex hoſtibꝰ maximam multitudinẽ ⁊ reſidui cõuerſi ſũt ad fugam de claſſe etiam illa magna pars a nr̃is fuit retẽta. dicit̄ iohẽs: Et vidi vnum angelũ.i. p̃riarchã hieroſolymitanuȝ.

a Stãtẽ in ſole. ꝑ eminẽtiã vite doctrine: ſm illð Eccl'.l. Sicut ſol refulgẽs ſic ille refulſit in tẽplo dei. b Et cla. vo. magna.i. exhoꝛtatiõe p̃dicta.

c Dicẽs oĩbꝰ aui. ⁊c̄. qꝛ ꝑ ꝯgreſſũ ad eiꝰ exhoꝛtationẽ factã aues ſatis habuerũt ad comedendũ. d Et vidi beſtiã.i. egypti ſoldanũ. e Et reges terre. ſibi ſubiectos. f Et exercitꝰ eo. cõ. in mari ⁊ in terra. g Ad faciendũ p̃liũ ⁊c̄.i. cũ rege balduino et exercitu ſuo. h Et app̃hẽſa ẽ beſtia. ⁊c̄.i. rex egypti ⁊ ꝓphete falſi qui in aſtutia ſua fuerũt cõpꝛehẽſi. nã ꝯtriũ eiꝰ qð cogitauerãt euenit. i Et q̄ fecit ſigna. falſa. k Coꝛã ip̃o q̄. ſe. ⁊c̄.i. arma ⁊ vexilla ſecte machometice.

A
†.ꝯ.9.a

l Et q̄ ado. imaginẽ eiꝰ.i. caliphã egypti rep̃ñtantẽ ꝑſonã machometi.

†.19.diſ.c. ſm eccleſie. ibi deiectuſ eſt. De peni di.2.c.ſi em̃ añ.ſi.ibi.de celo etiã cecidit lucifer et.c.ciciꝰ.§. qð vero reprobi.et.c. p̃ncipiũ. vl' tra mediũ.

m Uiui miſſi ſũt hi duo. ſ. calipha et ꝓp̃ha q̄ nõ fuerũt in dicto bello: et accipiẽ ħ ſingulare ꝓ pl'ali. ſ. ꝓp̃ha ꝓ ꝓphetis. ſic̄ Exo. viij. Uenit muſca grauiſſima.i. muſce. n In ſtagnũ igniſ ardẽtis. qꝛ manẽtes in infidelitate deſcenderũt ad ignẽ gehẽne. o Et ceteri occiſi ſunt. ſ. illi q̄ iuerunt ad pugnãdũ ꝯ regẽ balduinũ: ⁊ patet ex dictis littera. Ca.XIX

Moꝛaliter.

g† Poſt hec audi. vocẽ. ⁊c̄.

Hic deſcribiẽ laus ſctõꝝ de ſua euaſione a predictis malis: et de impletione diuine iuſticie in dãnatis ſm illud P̃s. lvij. Letabiẽ iuſtus cũ viderit vindictã. manꝰ ſuas lauabit ĩ ſanguine

---

a ſ in lumine intelligẽtie ſcripturaꝝ ⁊ feruoꝛe b ſ.i. intentione.

lum ſtãtẽ in ſolẽ: ⁊ clamauit vo/ a b

a ſ q̄ꝝ cõuerſatio ĩ celis eſt. b ſ.i. celeſtia con

a ce magna dicẽs: oĩbꝰ auibꝰ q̄ vo c†

tẽplabanẽ. a ſ ꝑ catholicã fidẽ q̄ cõis ẽ. b ſ.i. bene operamini.

b c labãt ꝑ mediũ celi. Ueñite ⁊ ꝯgrẽ

a ſ.i. ad ip̃m deũ q̄ vobis refectio erit. ſ vt delectemini ĩ cruciatu ipioꝝ tã maioꝝ q̄ȝ minoꝝũ.

gamini ad cẽnã magnã dei: vt †

mãducetiſ carnes regũ ⁊ carneſ

ſ iudicũ alioꝝ. ſ in coꝛpoꝛe.

tribunoꝝ ⁊ carnes foꝛtiũ ⁊ car/

ſ ſubditoꝛum alijs. ſ pꝛelatoꝛũ.

nes eq̄rũ ⁊ ſedẽtiũ in ip̃is: ⁊ car

ſ iuſticia. ſ pcti

nes oĩm liberoꝛũ et ſuoꝝ ⁊ pu/

a ſ ſcȝ antixp̃m.

ſillozum et magnoꝝ. Et vidi bẽ d

a ſ.i. apl̃os eiꝰ. b ſ.i. oẽs ei ſeruientes.

ſtiã ⁊ reges terre ⁊ exercituſ eoꝝ e f

a ſ.i. cõtra xp̃m ⁊ ſuos blaſphemijs ⁊ tribulatione ⁊ miraculis.

ꝯgregatos ad faciẽdũ p̃liũ: cũm g

illo q̄ ſedebat ĩ equo ⁊ cũ exerci/

a ſ.i. eternaliter punita.

tu eiꝰ. Et app̃ehẽſa ẽ beſtia: et h†

cũ illa pſeudo ꝓpheta: ⁊ qui fe/ i

cit ſigna coꝛã ip̃o quibꝰ ſeduxit k

a ſ.i. qui in eum crediderunt.

eos qui acceperũt characterem

a ſ vt iudei q̄ eũ cũ gaudio ſuſcipient. b ſ ꝯfoꝛ

beſtie ⁊ q̄ adoꝛauerũt imaginẽ l

b eiꝰ. Uiui miſſi ſũt hi duo in ſta/ m† n

mratem. ſ ꝓpter tenebꝛas.

gnũ ignis ardẽtis ⁊ ſulphuris.

e et ceteri occiſi ſũt in gladio ſedẽ o

tis ſup equũ qui ꝓcedit de oꝛe

f ip̃iꝰ. Et oẽs aues ſaturate ſunt

carnibus eoꝛum. Ca. XX

ſ xp̃m. a ſ hũiliantẽ ſe in carne.

g Et vidi angelũ deſcendẽ/ p†

a ſ p̃ris ſecreto. b ſ ecce potẽtia ieuitabilis. c ſ ptãtem ſupꝛa diabolũ.

tem de celo: habentez clã/ q

a ſ ineuitabilẽ potentiã q̄ oĩa conſtringit.

b ſ.i. in opatiõe paſſionis ⁊ reſurrectionis.

h uẽ abyſſi ⁊ catenã magnã in mã r

a ſ per violentiam nocendi.

i nu ſua † Et app̃hẽdit dꝛaconem s

a ſ per fallaciã decipiendi. b ſ q̄ a pꝛincipio mũdi nocuit. c ſ deoꝛſum fluens.

ſerpẽntẽ antiquũ q̄ ẽ diabolꝰ et

a ſ aduerſarius. b ſ.i. pꝛioꝛe ptãte ꝑuauit. c ſ.i. toto tp̃e ab incarnatiõe vſq̄ ad finẽ ſeculi

k ſathanas: ⁊ ligauit eũ ꝑ annos t v

a ſ coꝛda repꝛoboꝝ. b ſ.i. licẽtiã egrediẽdi viã interdixit niſi occulto dei iudicio.

l mille. ⁊ miſit eũ ĩ abyſſũ ⁊ clauſit

---

guine pctõꝛis. et deſcribiẽ iſta laus q̄ȝtũ ad eccleſiã triũphãtem ⁊ quantũ ad militantẽ q̄ debet quãtũ põt triũphãti conformari. ſm qð dꝛ in illa ꝓſa: Supne matris gaudia repſentet eccl'ia: q̄ ab aliq̄bꝰ dꝛ eẽ btĩ Grego. ab alijs autem hugonis de ſctõ victoꝛe. iõ dꝛ: i† Dicentiũ alleluia. ꝓ eccl'ia triumphante. ⁊ ſubdiẽ poſt: p† Et iterũ dixerũt alleluia. ꝓ militante.

k† Et cecidi ad pedes eiꝰ ⁊c̄. ꝑ ħ oſtẽditur q̄ non ſolum debet gratia reddi deo de ſuis bñficijs: ſed etiã ſuis miniſtris ꝑ quos reuelat hoĩbus veritatez vel alia bñficia ſubminiſtrat. † Et dixit mihi vide ne feceris ⁊c̄. per ħ arguunẽ hoĩes ſuperbi qui querunt ĩde bite ab alijs honoꝛari. n† Pꝰ hec vidi celum apertum ⁊c̄. hoc l'raliter intelligi videẽ de xp̃o per ea que ſequuntur. Moꝛaliter aũt põt exponi de q̄libet eiꝰ bono vicario in ſp̃ualibus cuiuſmodi ſunt pꝛelati: vel tpalibꝰ cuiuſmodi ſunt pꝛincipes terreni ⁊ coꝝ ſubditi boni qui parati ſunt eis obedire ĩ licitis ⁊ honeſtis. iõ ſubditur:

o† Et exercitus qui ſunt in celo ſeq̄bantur eum in equis albis ⁊c̄.i. in coꝛpoꝛibus mundis. b† Et ip̃e calcat toꝛcular ⁊c̄.i. bonus xp̃i vicariꝰ punit iuſte malefacta. † Et habet in veſtimento ⁊ femoꝛe ſuo ſcriptum rex regum ⁊c̄. qꝛ ſub ſe plures bñ regentes habet qui reges dici poſſunt a regẽdo dꝛ aũt hoc ſcriptũ in veſtimento ⁊ in femoꝛe ſuo. femur eſt intrinſecũ hoĩ: veſtimentũ aũt extrinſecũ. In actibꝰ autẽ intrinſecis talis ſupioꝛis appet q̄ populũ ſibi ſubditũ vult dicto mõ gubernari. d† Et vi. vnũ ange. ſtantẽ in ſole. ꝑ ſolẽ põt intelligi claritas iuſticie de q̄ dꝛ. v. Eth. q̄ neq̄ heſperꝰ neq̄ lucifer eſt ita admirabilis. Angelꝰ igiẽ ſtans in ſole eſt p̃dicatoꝛ conſtanter p̃dicãs ꝯ obſtinatos ſeueritatẽ iuſticie diuine. ideo ſubdiẽ: c† De auibuſ i. demonibus q̄ ſunt executoꝛes diuine iuſticie in dãnatis. q̄ aũt ꝑ aues ſignificenẽ demones: ptȝ ꝑ verbũ ſaluatoꝛ' in ꝑabola ſeminãtis. † Ut mãducetis carnes regũ ⁊c̄.i. obſtinatoꝛũ in culpa iõ ſequiẽ: h† Et app̃henſa ẽ beſtia ⁊c̄. ſeq̄ẽ: m† Miſſi ſunt in ſtagnum ignis ardentis. Ca.XX

Et vidi angelũ. Deſcp̃ta in generali ⁊ ſp̃ali ſeptima plaga: ħ p̃ñr deſcribiẽ eccl'ie ꝓmotio noua. ⁊ diuidiẽ: qꝛ p̃mo deſcribiẽ hec pro motio. ſcð xp̃ianoꝝ iterata perſecutio ibi: Et vidi ſedes. Sciẽdũ tñ q̄ p̃mam partem ⁊ ſcðam in parte exponunt aliqui de calixto papa. ⁊ henrico impatore huius nominis quinto. qui cogente eum papa ſub interiectione anathematis. renũciauit conſuetudini qua vſi fuerant imperatoꝛes. ſ. inueſtiendi ep̃os et abbates per baculum ⁊ annulũ per trecentos annos ⁊ ampliꝰ. ſ. a tp̃e karoli magni. q̄ poteſtas ei conceſſa fuerat ab adriano papa in cõcilio rome celebꝛato. vt habetur in chꝛõica ſigiſberti. ⁊ ſic exponunt hanc litteram: Et vidi angelũ.i. papã calixtũ. q Hñtẽ clauẽ abyſſi.i. ptãtẽ excõicãdi. q̄ ſegregaẽ q̄s a ꝯſoꝛtio fideliũ. r Et catenã ma. in mãu. ſua.i. multitudinẽ cardĩaliũ ⁊ p̃latoꝝ ĩ ħ facto ſibi aſſiſtẽtiũ.

s Et app̃hẽdit dꝛaco.i. romanũ ĩpatoꝛẽ. t Et ligauit eũ. ꝑ cẽſurã eccleſiaſticã: ne ampliꝰ dicto mõ vſurparet ſibi eccleſiaſticã iuriſdictionẽ. v Per an. mille.i. ꝑ tp̃s xp̃i qð currit vſq̄ ad antixp̃m. ⁊ poniẽ ħ nũerꝰ

determinatus

a Signauit.i.ſigillũ poſuit.ſ.ſignũ crucis qꝺ eũ ſic ſuperat vt a fidelibꝰ repellat. b Et pꝰ ħ ⁊c̃. Ut recipiat poteſtatem quã habuit añ aduentũ xp̃i. c Et vidi.ſ.ligato.ꝺ.vidi ſolutos fideles ⁊ miores p̃latis ſuis obedire ꝑatos ⁊ prelatos iudicare ſubditos. Uidi ĩ tp̃e ligationis eccleſiã ad bñ operãdũ ita ſolutã: ⁊ ħ eodẽ tp̃e illos q̃ ꝓ xp̃o moriunť: vidi ſtatim in gloriã intrare: nunq̃ ad inferos deſcẽdere: ſicut abraã ⁊ ceteri ꝓphete deſcenderunt q̃uis iuſti fuerũt. d Et animas decol.⁊c̃. Et vidi ſilr aĩas eorũ q̃ nõ adorauerũt. e Et vixerũt et re. Et nõ dico viuent ⁊ regnabũt ĩ futuro: ſed etiã in ħ pñti.ſ.ex q̃ interfecti ſunt vixerunt ⁊ re. cum xp̃o.

f Ceteri vo mor. nõ vixe.i.eťnas patiẽtur penas. ⁊ in ħ pñti.ſ.ꝙ ſtatĩ moriunť. g Hec eſt reſur.ſ.ꝙ diabolꝰ ita ligatꝰ eſt: ⁊ ꝙ a pctis reſurgũt homines: ⁊ ꝙ ipis mortuis ſtatim aĩe fruunť eťna requie. h Pria. ad differentiã illiꝰ q̃ erit ſiľ in aĩa ⁊ corpe. Qꝺ de decollatis dixerat: de alijſ minoribꝰ ħ dicit. i Qui hʒ. Et ſi oẽs pfecti eẽ nõ pñt nec in eadeʒ claritate futuri ſunt. k Scꝺa mors.i.dãnatio eťna q̃ erit in corpe ⁊ in aĩa: qꝛ in nullo augeť. l Sed erũt ſacer.i. eternas laudes offerẽtes diuinitati ⁊ humanitate. De carcere

Nico. de lyra

determinatꝰ ꝓ indeterminato. ſicut ꝑ xxiiij. ſeniores deſignať vniuerſitas epoꝝ.ſ̃.ca.iiij. a Et ſignauit ſuper il.⁊c̃.i.ſub pena excõicationis reſtrinxit eũ ne ampliꝰ ſe intromittat de iuriſdictiõe eccleſiaſtica. iõ ſubditur:

b Et vidi ſedes.i.ſũmi impatoriſ ⁊ pontificis diſtinctas iuriſdictioneſ.

c Et ſederũt ſup eas ⁊c̃. vnꝰ exercẽs eccleſiaſticã iuriſdictionẽ: ⁊ aliꝰ tp̃alẽ ſed huic expoſitioni nõ ꝯſonat ſeq̃ns lr̃a q̃ ſequiť in eodẽ vſu: Et aĩas decollatoꝝ ⁊c̃. qꝺ exponunt aliq̃ de pſecutione ſaladini. in q̃ multi xp̃iani fuerunt occiſi. Itẽ de ħ ſathana allegato ꝑ mille annos dr hic ꝙ pꝰ ħ optet illum ſolui modico tp̃e. qꝺ exponũt ꝺ ãtixp̃i tp̃e ĩ q̃ laxabiť ptãs demonis ad decipiẽdũ gẽtes. ⁊ iõ ꝙ dr hic per ſathanã intelligi romanũ impatorem videť eſſe ꝯdictio. ⁊ ꝑ ꝯñs nimis extorta expoſitio. ꝓpter qꝺ exponẽdo lr̃am iſtã tanq̃ ĩpletã de preterito ſaluo iudicio meliori videť hec lr̃a meliꝰ exponi de papa innocẽtio. q̃ approbauit ordines fratꝝ minoꝝ ⁊ p̃dicatoꝝ. ꝑ quoꝝ doctrinã et p̃dicationẽ eccleſia eſt q̃dãmõ renouata. ⁊ ptãs demonis eſt reſtricta: vñ multe demonũ illuſiones q̃ añ fiebant ceſſauerunt ⁊ hoc eſt qꝺ dicit iohes: Et vidi angelũ.i. innocentiũ papam tertiũ. Deſcendentẽ de celo.i. de apice põtificali ꝯdeſcendentẽ ſctĩs frãciſco ⁊ dñico. Habentẽ clauẽ abyſſi.i. ptãtem approbandi dictos ordines ad rep̃mẽdã ptãtem diaboli. Et catenã magnã.i. frm̃ vtriuſq ordĩs multiplicitatẽ. Et apprehendit draconẽ ⁊c̃. qꝛ ꝑ eoꝝ vitã ⁊ doctrinã ptãs demonis ẽ repreſſa ⁊ rep̃meť vſq ad antixp̃i tp̃a. iõ ſubdiť: Et ligauit eũ ꝑ ãnos mille: qꝛ tñ tunc ptãs eius laxabiť. iõ ſubdiť: Et pꝰ ħ oportet illũ ſolui modico tp̃e. nã antixp̃i pſecutio breuis erit reſpectu pſecutionũ p̃cedẽtiũ.ſ. iudeoꝝ tyrãnoꝝ hereticoꝝ ⁊ ſaracenorum. Et vidi ſedes. ħ poniť xp̃ianoꝝ renouata pſecutio. quã aliq̃ exponunt de pſecutione ſaladini: vt dictũ eſt: ſʒ mihi videť meliꝰ exponi de thartariſ q̃ ãno dñi. M.cc.ij. de terra ſua exeũtes multos ꝑplos tã xp̃ianos q̃ paganos occiderũt. et ſic dr: Et vidi ſedes.i. pluriũ regnoꝝ metropoles ciuitates. Et ſederũt ſup eas. ſupple thartari eas ſubijciẽdo ſibi. d Et iudi. datũ eſt illis.i. ptãs interficiendi hoĩes ſm̃ demerita illiꝰ tp̃iſ.

e Et aĩas decol.⁊c̃. ħ dr q̃tũ ad xp̃ianos ab eis occiſos nomẽ ieſu xp̃i ꝯfitentes. ⁊ machometũ. q̃ ſupra beſtia dr ⁊ legeʒ eiꝰ ⁊ mores ⁊ cultũ totaliter denegãtes. f Et vixerunt. vita glorie in aĩabꝰ g Ceteri vo mortuoꝝ. quantũ ad paganos ⁊ ĩfideles occiſos a thartaris. h Nõ vixerũt. ſupple vita

a et ſignauit ſup illũ: vt nõ ſeducet a
a ſ.i. donec antichriſtus veniat.
ampliꝰ gẽtes: dõnec cõſumentur
ſ qꝛ deꝰ ita conſtituit.
b mille ãni. Et pꝰ ħ optet illũ ſolui
ſ iõ nõ timẽdus. a ſ fideles ſubditos. b ſ ma
c modico tp̃e. Et vidi ſedes: ⁊ ſedẽ b† c†
iores bene regnando. ſ ⁊ ħ iõ qꝛ deꝰ iniũxit eis ħ
runt ſup eas ⁊ iudiciũ datum eſt d
iudiciũ. ſ p̃latis. a ſ vidi. ſ martyꝝ. ſ hũani
d illis. Et aĩas decollatoꝝ ꝓpť te e†
tatis ſ.i. diuinitatem.
ſtimoniũ ieſu: ⁊ ꝓpter verbũ dei
ſ.i. antixp̃m. ſ.i. pſeu
⁊ q̃ nõ adorauerť beſtiã neq ima
do apl'os. ſ ſignũ eius.
ginẽ eiꝰ: nec accepeꝛũt characte
ſ etiã manifeſta cõfeſſione. a ſ in opatione.
rẽ eiꝰ in frõtibꝰ aut ĩ mãnibꝰ ſuis:
a ſ in pñti ꝑ grãm ⁊ in futuro ꝑ gloriã.
e et vixerunt ⁊ regnauerũt cũ xp̃o f†
ſ.i. in aĩa mortui.
f mille ãnis. Ceteri vo mortuorũ g†
ſ.i. eternas patientur penas.
nõ vixerũt donec cõſũment mil h† i†
g h le anni. Hec eſt reſurrectio prima k†
a ſ qꝛ btitudinẽ cõſecutꝰ. b ſ qꝛ in ea erit firmꝰ
ſ ⁊ vere beatus.
i Beatꝰ ⁊ ſanctus q̃ hʒ partẽ in re
k ſurrectiõe pria. In his ſcꝺa morſ l†
l nõ habet poteſtateʒ. Sed erũt ſa m†
ſ in hoc pñti. ſ id eſt ſeipos in melius regent.
ſ nõ ſolũ in futuro de quo conſtat.
cerdoteſ di ⁊ xp̃i eiꝰ: ⁊ regnabũt n†

vita glie: ſʒ mortui fuerunt in aĩabꝰ morte gehenne.

i Donec ꝯſũmenť mille anni.i. tp̃s xp̃i. nã reſurgent cum alijs in fine mundi: vt puniantť ſiľ in aĩa ⁊ corpore.

k Hec eſt reſurrectio prima. ħ referť ad illꝺ qꝺ dr de xp̃ianis. Et vixerũt ſupple vita glorie in aĩabus ſuis. q̃ glie vita dr hic reſurrectio prima. ſcꝺa vero erit qñ reſurgent in corpibꝰ glorioſis ⁊ qꝛ iſti iã ſunt ſecuri de ſua btĩtudĩe quã iã habent in aĩa. ⁊ poſtea habebunt cũ ħ in corpe. iõ ſubdiť: B

l In his ſcꝺa mors.i. pena gehẽne.

m Nõ hʒ ptãtẽ. ſʒ erũt ſacerdotes dei ⁊c̃.i. colẽtes eũ charitate pfecta.

n Et regnabũt cũ illo mille annis. ħ eſt vſq ad reſurrectionẽ generalem ⁊ ſic patet ꝙ loquiť de gloria quã habent ſcti añ diẽ iudicij. patet igiť qualiť hec lr̃a a p̃ncipio. xvij. ca. vſq ad iſtũ locũ põt exponi vt iam completa verũtñ hec expoſitio ĩpropa videtur in pľibꝰ ⁊ extorta. p̃mo qꝛ. xvij. ca. dictũ eſt. qꝺ ꝑ beſtiã hñtẽ capita ſepteʒ intelligitur rex egypti. ⁊ per mulierẽ fornicariam rex turcie. ⁊ poſtea dictũ eſt ꝙ vnũ de ſeptẽ capitibꝰ beſtie ſcʒ ſextum eſt rex turcie qꝺ diſſonat p̃cedentibꝰ. maxime qꝛ rex egypti ⁊ rex turcie erant adinuicem inimici: vt in eo. ca. dictũ eſt. ⁊ etiã ſupra. Item ca. xviij. vbi agiť de punitione ſecte ſaracenice ſub noĩe babylonis plura dicunť ex quibꝰ videť intelligi totaľ eiꝰ deſtructio. cũ dr: Cecidit cecidit babylon magna ⁊ facta eſt habitatio demonioꝝ ⁊c̃. Itẽ ex eo qꝺ poſtea ſubditur: In vna die veniẽt plage eiꝰ mors ⁊ luctꝰ ⁊ fames ⁊ igni cõburenť. Item ex eo qꝺ poſtea ſubdiť in eo. ca. Hoc impetu mitteť babylõ ciuitas illa magna ⁊ vltra iã nõ inuenieť. ex quibꝰ videť intelligi eius deſtructio totaliſ ſm̃ expoſitionẽ dictã. cum tñ ſaraceni remãſerunt in regno egypti ⁊ turcie. q̃ tunc nõ fuerunt ꝑ xp̃ianos acq̃ſita nec poſtea: ſed ſolũ vna pars ſyrie et iudea. ⁊ cũ hoc iſta loca ꝑdiderť xp̃iani ꝓ maiori parte tp̃e ſaladini quaſi per. lxxx. annos poſtq̃ fuerant a xp̃ianis occupata. ⁊ poſtea illa que remanſerant xp̃ianis.ſ. achon tripolis ⁊ quedã alia fuerunt a ſaracenis partim deſtructa ⁊ partim poſſeſſa. Iteʒ qꝺ poſtea. xix. ca. exponiť de balduino rege. Et in capite eiꝰ diademata multa ꝓpter aliquas ciuitates regias q̃s acquiſiuit videť improprie dictũ: qꝛ regnũ eius nũq̃ ſic creuit q̃n remanſerit ſatis paruũ. Itẽ qꝺ ibi ſubdiť: Habens nomen ſcriptũ qꝺ nemo nouit niſi ip̃e: qꝛ nomen dicti regis et eius cõditiones fuerunt alijs note talis etiã occultatio nomĩs videť conuenire tm̃ diuinis pſonis: Matth. xj. Nemo nouit filiũ niſi pr̃: neq patrẽ q̃s nouit niſi filius ⁊c̃. ꝓpter qꝺ ħ lr̃a nõ videť intelligi de rege balduino: ſʒ tm̃ de xp̃o. vñ ibi ſubditur: Et vocabiť nomen eius verbũ dei: qꝺ nomẽ cõuenit ſoli filio in diuinis: vt patet Ioh. j. Uerbũ caro factũ eſt ⁊c̃. Item qꝺ poſtea ſubdiť: Et hʒ in veſtimento ſuo ⁊ in femore ſuo ſcriptũ. rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. de xp̃o exponiť ad lr̃am a ſctĩs ⁊ doctoribꝰ catholicis. Itẽ illud qꝺ ibidẽ interponiť Et exercitꝰ q̃ ſũt in celo ſeq̃banť eũ ⁊c̃. qꝺ expoſitũ ẽ de templarijs ⁊ hoſpitalarijs: nõ videť bñ dictũ. nã illa victoria notabilis q̃ ibi deſcribiť fuit anno. v. regni balduini. vt dictuʒ eſt. ſ̃. q̃ regnare cepit anno dñi. M.c. ordo vo tẽplarioꝝ approbatꝰ fuit anno dñi. M.c.xxviij. ⁊ exẽplo tẽplarioꝝ hoſpitalarij ceperť ĩ armis exerceri. lʒ añ eos fuiſſent inſtituti: vt dicit ep̃s achonẽſis. ca. lxv. ⁊ ſic nõ videť ꝙ fuerũt in exercitu dicti balduini regis q̃ regnauit. xviij. ãnis tm̃: vt diť idẽ epiſcopꝰ achonẽſis ca. xciij. Itẽ ſm̃ expoſitionẽ p̃dictã oĩa ſcripta ĩ tribꝰ dictiſ ca. huiꝰ libri ab ãnis ducẽtiſ ⁊ ãpliꝰ ſũt cõpleta vt ptʒ ex p̃dictiſ. lr̃a vo ſeq̃ns ⁊ ĩmediate exponiť ab oĩbus de tp̃e antixp̃i. ꝙ ãt de ſtatu eccľie q̃tũ ad ꝯtigẽtiã in tanto intmedio tp̃e cũ adhuc aduẽtꝰ antixp̃i ꝓpinquꝰ non appeat nihil ſcp̃ſit iohes: nõ videť cõueniẽs. maxĩe cũ dicať cõiter

a De carcere.i. de cordib⁹ reprobo rũ in quib⁹ mõ liga tus ẽ ne ꝓ velle ſe uiat. b Magog i.detectos.i.oẽs ꝑ ſecutores diabolũ in ſe tegẽtes:ꝛ tan dẽ ad aptã pſecuti onẽ ꝓcedẽtes: Al' ad lrãm has duas gentes prius ſedu cet ꝛ ꝑ eas ad ali/ os procedet.
c Et cir.ca.ſan.i.eoſdẽ ſctõs ĩ vir/ tutib⁹ munitos et vnanimes in ħ bel lo. d Die ac no.i.reſpectu glie ſctõꝝ qui eſt dies: ꝛ penaꝝ ſuaꝝ q̃ eſt nox. e Et vidi thro. Dicta deſtru/ ctione diaboli ꝛ ſu oꝝ mẽbroꝝ ſuppõit deſtructionẽ mũdi ad maiorẽ penã im pioꝝ. Cõpetit eñ vt deſtructis ma/ lis mũdus deſtrua tur.ſm ꝙ ab eiſ fu erat corruptus. Sepe locut⁹ de glo rificatione ſctõꝝ ꝛ de penis impioꝝ nõ fecerat mentio/ nem corpoꝝ:ſi de/ berẽt glorificari vl' puniri:qḋ hic apte oſtendit.
f Et libri aperti. Libri.i.diuĩa p̃ce/ pta q̃ qꝛ dimiſerũt ſci ent ſe:ꝓ merito pu niri:vel libri ↄſ.ie ſingulorum q̃ apte omnibus erunt.
g Alius liber.i. xp̃s qui tunc omi/ bus apparebit po/ tens et ſuis dabit vitam. Uel lib̃ pre/ ſcientia dei: qꝛ tũc aperte ſcient mali ſe non predeſtina/ tos ad vitam quaꝫ in mundo exiſten/ tes ſibi promitte/ bant. h Ex his que ſcrip. Per cõ/ parationem ſancto rũ ipĳ dãnabunꝰ: legẽt ĩ illis q̃ agere noluerunt.
i Et dedit. Uult aperte oſtendere corpora mortuorũ quantumcũq̨ fue/ rint diſiecta in illo iudicio viuificari quod quidam non credunt.
k Hec eſt mors. Quaſi diceret ca/ uete vobis a mor/ te prima: qꝛ ex illa p̃ma ſeq̇ꝰ ħ ſcḋa.
Et vidi

†De conſe. diſ.1. ca. hi duo. ibi an gelicũ nu/ merũ minu it. et di.2.c. in calice.

a ſ cũ trinitate ꝛ hũanitate.
cũm illo mille ãniſ. ꝛ cũ ↄſũmati a†
ſ .i.recipiet priorẽ poteſtatem.
fuerit mille ãni:ſoluet ſathanas b
a ſ .i.exercebit prãtẽ. b ſ a xp̃o ad e ducet.
a de carcere ſuo ꝛ exibit: ꝛ ſeducet c
gẽtes q̃ ſũt ſup q̃ttuor angulos
ſ tectũ. a ſ detectio. ſ .i.occulte ꝛ manifeſte pſequeꝰ. b ſ nõ localiter ſed mente.
b tre gog ꝛ mãgog: ꝛ cõgrẽgabit d e
a ſ ꝑ quos apte pugnabit. ſ gog ꝛ magog.
eõs in prelium: quoꝝ nũer⁹ ẽ ſic
ſ ita inũerabiles ꝛ ſteriles. a ſ .i.ſuperbient.
arena maris. Et aſcẽnderunt ſu f
a ſ .i.ĩ oĩ orbe. b ſ quaſi ſuadentes.intrare nõ potuerunt.
c per lãtitudinẽ terre: ꝛ circũiẽrũt g
ſ paratos ad bellũ. ſ eccleſiãſſctõꝝ. ſ a deo.
caſtra ſctõruꝫ: ꝛ ciuitatẽ dilectã h
a ſ q̃ſi nõ timẽdi qꝛ cito ꝑibũt. ſ repẽtinus
Et deſcẽdit ignis a deo de celo i
interitus. ſ ita ꝙ non redibunt.
ꝛ deuorauit eos: ꝛ diabolus q̃ k
a ſ ꝓfundã penã inferni.
ſeducebat eos miſſus eſt in ſtã/
a ſ diabolum ꝛ ſuos in penis ſimilat vt per hoc
gnũ ignis ꝛ ſulphuris: vbi ꝛ bẽ l†
maxime deterreat.
ſtia ꝛ pſeudo ꝓphete cruciabũ m n
ſ .i.aſſidue.
d tur die ac nocte in ſecla ſecl'orũ.
a ſ eccleſiã. b ſ per multitudinẽ. c ſ ꝑ imorta litatem ꝛ impaſſibilitatem.
e Et vidi thrõnuꝫ mãgnũ cãndi/ o† p
a ſ ſcꝫ xp̃m ſedẽtẽ ĩ ill' q̃ hãc deſtructõꝫ faciet.
dũ: ꝛ ſedẽntẽ ſuper eum a cuius q† r
ſ in p̃ntia. a ſ ab hac ſpecie. b ſ .i.aer.
conſpectu fũgit terra ꝛ cẽlum† ꝛ
ſ ſm priorem ſtatũ. ſ celo ꝛ terra.
locus non eſt inuent⁹ ab eis. Et s†
ſ .i.malos tã maiores q̃ꝫ minores.
vidi mortuoſ magnoſ ꝛ puſilloſ
ſ corꝑaliter a ſ qꝛ ſcti conſpiciunt merita ſin/ gulorũ. b ſ conſcientie.
f ſtantes in ↄſpẽctu throni: et li/ t
a ſ .i.p̃ſcia dei que mõ latet.
g bri apti ſunt. ꝛ ali⁹ libẽr apert⁹ v
ſ .i. ſ mali.
eſt q̃ ẽ vite. Et iudicati ſunt mor x†
h tui ex his q̃ ſcripta erãt in libriſ
ſ qꝛ alĳ pena maior dabiꝰ: alĳ minor.
i ſm opera ipſorum. Et dedit ma y†
ſ .i.mundus. ſ .i.corꝑa mortuorum.
re mortuos ſuos qui in eo erãt
a ſ diabolus. b ſ .i.tenebre locus. c ſ .i.ani/ mas mortuorum.
ꝛ mõrs et ꝛ ĩfernũs dedeꝛt mõr ꝫ
tuos ſuos qui in ip̃is erant: ꝛ iu
ſ ſine acceptione perſonarum.
dicatum eſt de ſingulis ſm ope
a ſ profundi vitĳs. ſ id eſt locus tenebrarum b ſ .i.diabolus.
ra ip̃orum. Et infernũs et mõrs a†
k miſſi ſunt in ſtagnum igniſ: Hec
ſ .i.ad fidem nõ p̃deſtinatus.
eſt mors ſecũda ſtagnum ignis et qui non inuentus eſt in libro vite ſcriptus miſſus eſt ĩ ſtagnũ ignis.

a doctorib⁹ ꝙ iohẽs in ħ libro ſcripſit notabilia circa eccle ſiã ↄtingentia vſq̨ ad mũdi terminum. Propꝰ hec ꝛ alia plura q̃ dici poſſent ꝯ expoſitionẽ p̃dictã videꝰ ſaluo meli ori iudicio ꝙ tota lrã a p̃ncipio.xvĳ.ca.vſq̨ ad locũ iſtum nõdũ ſit ĩpleta. Et qꝛ nõ ꝓp̃ha ſũ: nec fili⁹ ꝓp̃he nolo de fu turis aliq̇d dicere niſi illḋ qḋ a ſcp̃tura ſctã vel dict' ſan/ ctoꝝ ꝛ doctoꝝ autẽticoꝝ elici põt. ꝓpꝰ qḋ expoſitionẽ lr̃e dicte ſapientiorib⁹ dimitto. ſi xͦo circa ħ dñs dederit mihi ĩtellectũ libenꝰ alĳs cõicabo. a Et cũ cõ. ħ deſcribiꝰ ꝑ ſecutio antixp̃i: de q̃ ſacra ſcriptura ꝛ ſcti loquunꝰ in plu/ ribus locis. cũ dꝛ: Et cũ ↄſũmati fuerint mille ãni.i. tem/ pus eccleſie vſq̨ ad tp̃s antixp̃i. b Soluet ſathanas. cui⁹ ptãs fuit reſtricta ꝑ xp̃i p̃dicationẽ ꝛ ei⁹ paſſionẽ. et ꝑ apl'oꝝ ꝛ ſctõꝝ p̃dicatoꝝ doctrinã: ſꝫ relaxabiꝰ antixp̃i tpe iõ ſubdiꝰ: c Et ſeducet gẽ. ꝛc. qꝛ de oĩb⁹ mũdi ꝑtibus aliq̇ adherebũt antixp̃o ſeducti a ſuis p̃dicatorib⁹ diabo/ lo cooꝑante mẽdacib⁹ ſignis. ĳ. Theſſa. ĳ. ſic euãgeliũ xp̃i publicatũ fuit ꝑ apl'os dño cooꝑante ꝛ ſmonẽ ↄfirmante ſeq̇ntib⁹ ſignis veris: Mar. vl. d Gog ꝛ magog. per gog q̇ interp̃taꝰ tectũ intelligiꝰ antixp̃s q̇ erit demoniſ ha bitaculũ. ꝑ magog q̇ interp̃taꝰ de tecto intelligunꝰ adhe/ rentes antixp̃o: ſic dictũ fuit pleni⁹ Ezech. xxxix.
e Et cõ. eos ĩ p̃liũ. ꝯ cetũ fideliũ. f Et aſcẽ. ſu. la. ꝛc. ad cogẽdũ oẽs antixp̃o obedire. loq̇ꝰ tñ hic de futuro per modũ p̃teriti ꝓpter certitudinẽ ꝓphetie: qḋ freq̇nter fit in ꝓphetis. g Et cir. ca. ſctõꝝ.i. xp̃ianoꝝ ad eos deſtru endũ. h Et ci. dilectã.i. hierl'm q̃ tũc a xp̃ianis habita/ biꝰ. vt dictũ fuit Ezech. xxxix. i Et deſcẽ. ig. a deo de celo. qꝛ ãtixp̃s fulmĩabiꝰ ꝑ michaelẽ archãgelũ xp̃o p̃cipi ente: ꝛ magna ꝑs ſui exercit⁹ ꝑibit cũ eo. vt dictum fuit. ĳ. Theſ. ĳ. k Et diabol⁹ q̇ ſe. eos ꝛc. qꝛ tũc reſtringeꝰ ſic pri⁹ ꝛ ampli⁹ ptãs ſua religabiꝰ in inferno. l Ubi ꝛ be/ ſtia.i. beſtialiter viuẽtes. m Et pſeudo ꝓp̃he. ãtixp̃i q̇ eos decipiẽt. n Cruciabũtur die ac no. ꝛc.i. ſine fine ꝑ ħ ãt ꝙ dꝛ ħ: Et circũierꝰ ci. di. ꝛ deſcẽ. ignis ꝛc. ptꝫ ꝙ io/ hãnes nõ loquiꝰ ħ de thartaris vt voluerunt aliq̇ dicere: qꝛ nõ inueniunꝰ thartari hierl'm a xp̃ianis hĩtatã obſediſ ſe: nec ignis de celo deſcẽdens eoꝝ exercitũ deuoraſſe.
o Et vidi. ſuꝑi⁹ iohãnes deſcripſit ſtatũ eccl'ie generale iudiciũ p̃cedentẽ: ħ ↄñr deſcribit ip̃m iudicium. d. Et vidi thro. ma. in q̇ deſignaꝰ iudicãt' xp̃i ptãs infinita.
p Cãdidũ. in q̇ deſignaꝰ iudicĳ claritas: qḋ notũ erit oĩ bus eẽ iuſtũ. q Et ſeden. ſu. eũ. ſ. xp̃m hoĩem et deum.
r A cui⁹ ↄſpe. fu. ter. ꝛ celũ. Nã tunc ĩmutabunꝰ a ſtatu in q̇ ſũt. s Et vi. mor. ma. ꝛ pu. qꝛ ſic diꝰ apl's. ĳ. Coꝛ. v Oꝑtebit nos oẽs ma. añ tri. xp̃i. t Et libri ap. ſũt. ſupple ↄſciaꝝ. nã oĩa merita ꝛ demerita oĩb⁹ erũt nota: vt ſic ap/ pareat oĩb⁹ iudicãt' iuſticia. v Et ali⁹ lib̃ apt⁹ ẽ q̇ eſt vite: ꝛ hic liber idem eſt qḋ p̃deſtinatio diũa. que dꝛ liber metaphorice: eo ꝙ in ea rep̃itanꝰ exp̃ſſe illi qui ordinati ſunt ſimpliciter ad ↄſeq̇ndã vitã beatã: q̇ liber apieꝰ ĩ iu/ dicio: qꝛ tũc appebit manifeſte q̇ ſunt ad btĩtudinem aſſu mẽdi. ꝛ q̇ nõ. x Et iudi. ſũt mor. ex his q̃ ſcripta erant ĩ libris. ſupple ↄſciaꝝ: qꝛ nõ ſolũ iudicabunꝰ ſm oꝑa ꝛ di/ cta: ſed etiã ſm intentiones interiores ꝛ cogitata.
y Et de. ma. mor. ꝛc. Iſtḋ fiet añ iudiciũ qḋ p̃cedet reſur rectio mortuoꝝ: lꝫ hic ſcribaꝰ p⁹: qꝛ freq̇nter in ſacra ſcri/ ptura pri⁹ facta poſteri⁹ narranꝰ. reſurgẽt aũt tam dimerſi in mari q̃ꝫ in arida mortui: q̃ ꝑ mortẽ hic deſignaꝰ. anime etiã in inferno detẽte redibũt ad corꝑa. lꝫ iam ſint mortue morte culpe ꝛ gehẽne. iõ dꝛ hic. ꝫ Et infer. de. mor. ſu/ os ꝛ iudicatũ ẽ de ſingul'. repetitio ẽ ei⁹ qḋ dictũ eſt. ſ. ad maiorẽ aſſertionẽ: a Et infern⁹ ꝛ mors miſ. ſũt in ſta. ignis.i. in penã gehẽne. ꝛ ꝑ mortẽ hic intelligiꝰ diabolus cui⁹ ĩuidia mors ĩtrauit ĩ orbẽ traꝝ. ſic ſol dꝛ effectiue calid⁹ ꝛ nõ formaliter. demones eñ ſunt ĩmortales. Per ĩfernũ aũt intelligũꝰ pctõres dãnati cũ demonib⁹ ſic eñ ↄſentiũt eis in culpa: ſic aſſociabunꝰ in pena: Matth. xxv. Ite ma/ ledicti in ignẽ eternũ q̇ ꝑa. eſt di. ꝛ an. ei⁹. Ca. XX

a† **Moraliter.** b† Et vidi angelũ deſcẽ. de ce. lo ꝛc. ꝑ iſtũ angelũ intelligiꝰ q̇li bet bonus xp̃i vicari⁹ q̇ amore iuſticie nõ timet ligare vin culo excõicationis vel interdicti tyrãnos ꝑſequentes iu/ ſticiã dei. b† Et vidi ſedes ꝛc. ſ. ſuꝑioris prelati ꝛ bo/ noꝝ ſuffraganeoꝝ ĩ rep̃ſſione malicie tyrãnice ſibi cõſtanꝰ aſſiſtentiũ. c† Et animas decollatoꝝ. ſuſtinentiũ dã/ na reꝝ vel corpoꝝ ꝓ veritate. de quibus fuit ſctũs Tho/ mas cãtuarienſis ꝛ ↄſil'es. f† Et vixerũt. vita gratie.

Et regnauerũt

nt Et regnauerunt. regendo iuſte in pñti: ⁊ poſtea in regno glorie. gt Ceteri vo mortuoꝝ. q̃ ꝓ xp̃o nihil paſſi ſũt vel receperũt characterẽ beſtie. i. demonis quẽ btũs martin⁹ cruentã beſtiã noĩauit. at Nõ vixerũt. ſ. vita grẽ vel glorie. it Donec ↄſũment mille ãni. i. nũq̃. ſic Pſ. cix. Sede a dextris meis do. po. ini. ⁊c. nõ eſt intelligendũ ꝙ xp̃s ceſſet ſedere ad dexterã patris qñ ei⁹ inimici totaliter ſubdent in iudicio finali. ſic in ꝓpoſito ꝑ li donec nõ eſt intelligendũ ꝙ conſũmatis mille annis dãnati debeãt viuere vita grẽ vel glorie kt Hec eſt reſurrectio p̃ma. ſ. de pctõ ad grãm vel de corpali morte ad gloriã anime q̃tũ ad illos q̃ nõ hñt aliq̃d purgandũ. iõ ſubdit: lt In his ſcd̃a mors nõ hȝ ptãtẽ. ſ. mors inferni. † Sed erunt ſacerdotes dei. i. ſacras laudes dõ dãtes. nt Et regnabũt cũ eo mille annis. i. tp̃e a deo p̃finito. ita ꝙ ponit hic numer⁹ determinat⁹ ꝓ indeterminato ſicut freq̃nter fit in hoc libro ſic patet per ſupradicta. at Et cũ cõſũmati fuerint mille anni ſoluet ſathanas ⁊c. h̃ ad lr̃am dr̃ de antixp̃o. Moraliter aũt exponi põt de q̃libet tyrãno et adherẽtibus ſibi de q̃bus dr̃. j. Ioh. ij. iam antixp̃i multi ſũt. † Et deſcẽdit ignis de celo. i. dei ſnĩa cõdẽnãs eos ad ignẽ gehẽne. lt Ubi beſtia ⁊ pſeudo propheta cruciabunt. i. beſtialiter viuẽtes ⁊ ꝑniciose mẽdaces. ot Et vidi thro. magnũ. h̃ lr̃aliter exponit de iudicio finali. Moralit autẽ exponi põt de iudicio diſcretionis q̃ reprobi diſcernuntur a bonis qd̃ quidẽ iudiciũ ẽ in pñti ſm̃ qd̃ dr̃ Ioh. xij. nunc iudiciũ eſt mundi ⁊c. ⁊ ꝑ thronũ hic intelligit auctoritas et poteſtas iudicandi diuina. iõ thron⁹ iſte dr̃ magnus nã ad oĩa ſe extendit: ⁊ candidus q̃ꝛ clare diſcernit. color em̃ cãdidus plurimũ habet de luce. qt Et ſedentẽ ſuꝑ eũ ⁊c. nã reſpectu dei nihil eſt oĩs creatura. st Et vidi mortuos ma. et pu. ⁊c. oẽs em̃ viuẽtes in mundo mortui dicunt ꝓpter neceſſitatẽ moriẽdi. ⁊ ſic dictũ fuit ade Gen̄. ij. Quocũq̃ die comederis ex eo morte morieris: ꝓpter neceſſitatẽ moriendi quã incurris comedendo. xt Et iudicati ſunt ex his que ſcripta erant in libris. ſ. ↄſciaꝝ yt Et dedit mare mortuos ſuos ⁊c. ꝑ h̃ ſignificat ꝙ nihil occultari põt iudicio diuino bt Et infernus et mors. i. hoĩes in pctĩs obſtĩati: qui dum adhuc viuũt dicuntur diaboli. † Miſſi ſunt in ſtagnum ignis. i. ad mittendũ p̃uiſi. ꝓpter quod etiam viuentes dicũtur ſtipula inferni.

Glo. ordi.

Et vidi. In Ca XXI hac ſeptĩa viſiõe agit de innouatiõe elementor: ⁊ glorificatiõe ſanctorũ deſcribẽs merita ꝑ que ſancti ita glorificati ſũt. b Celum no. ⁊ ter. no. Immutatio aeris ⁊ terre dubitabilis nõ eſt q̃n ꝑ ignẽ fiat. Sed de aq̃ dubitat. nã purgationẽ in ſe ip̃a hr̃e credit. c Sic ſpõ. or. Sic ſpõſus p̃mittit mũera ſpõſe añq̃ eã ducat: ſic xp̃s ecc̃lie fidẽ ⁊ virtutes ⁊ bona oꝑa añq̃ eã ſuſcipiat ĩ glĩa. d Vocẽ mag. de thro. Cum dixiſſet ſe vidiſſe innouationem elementoꝝ ⁊ glorificationẽ ſctõꝝ: q̃ꝛ incognitũ erat ⁊ incredibile videret apponit auctẽ ſctõꝝ patrũ q̃ h̃ predixerũt. e Ecce. i. in euidenti eſt ꝙ in eadem glĩa erit hũanitas xp̃i in qua militauit: ⁊ hoĩes eum imitati ⁊ rõne bñ vſi. f Et ip̃i populus ei⁹. i. in nullo offendẽtes qd̃ nõ eſſe põt dũ ſũt ĩ carne. g Oẽ lachrymã. q̃ſi ibi gloria ⁊ nulla triſticia: q̃ꝛ vtrũq̃ ſil' eẽ nõ poſſet ibi. h Et mors. Uere non erunt ibi lachryme q̃ꝛ ñ erit cã lachriãꝝ. i Et dixit. q. d. ſcribe q̃cq̃d oñſũ ẽ mihi de hac ĩnouatiõe ꝓ vtilitate pñtiũ factũ ẽ q̃b⁹ hec ſcribere iuſſus ſum. k Scribe q̃ꝛ hec v. Iubẽs ſcribere ⁊ alijs nunciare ſupponit exhortationẽ vt oẽſ ad hanc innouationẽ laborẽt ꝑtinere. l Et di. mi. Ego. poſita auctẽ ſctõꝝ de hac ĩnouatiõe: põit auctẽ ip̃ius dei. m Fctũ ẽ. ne q̃reret aliq̃s p⁹ illã ĩnouatiõẽ futuꝝ eẽt dr̃ ſibi nihil reſtare ad faciẽdũ. n Alpha ⁊ o. q. d. hãc ĩnouationẽ facere potero q̃ꝛ ego oĩa creaui: ⁊ ĩ me oĩa ↄſũmabunt. o Sitiẽti d. ñ dabo ſitiẽti ad horã ſꝫ ꝑſeueranti. p Poſſidebit. i. meip̃m qui ſũ p̃ncipiũ oĩs btĩtudinis. q Timidis. i. ill' q̃ tĩore penaꝝ fidẽ accipe fugiũt vl' acceptã reliquũt. Ueni

Et vidi celũ nouũ Ca. XXI a
§ id eſt aerem innouatũ
a § innouatam. b § id eſt ſtatus ille quo prius erãt amplius nõ ẽ neceſſari⁹.
⁊ t̃rã nouã † Primũ em̃ celũ b
§ ſm̃ priorẽ ſtatũ. § q̃ꝛ groſſities ⁊ amaritudo au
⁊ prĩa t̃ra abijt: ⁊ mare iã nõ ẽ. Et ct
fert. § . i. eccleſiã in oĩmoda quiete poſitam.
a § . i. firmiter qd̃ habet habiturum.
ego iohẽſ vidi ciuitatẽ ſanctã hie dt
a § . i. imortalẽ impaſſibilem. b § . i. deũ q̃ ẽ pa.
plene videntẽ. c § q̃ꝛ intellexit q̃cq̃d boni haberet
ruſalẽ nouã deſcendentẽ de celo a e f
eccl'ia ſola dei grã accepiſſe. a § v̄tutib⁹ cõpoſitã.
c deo paratã ſicut ſponſã ornatã vi gt
a § . i. annũciationẽ ꝓpheticã.
d ro ſuo. Et audiui vocẽ magnã de h
a § q̃ꝛ de ſecretis agit principaliter. § . i. ab illis in quib⁹ de⁹ ſedet. b § xp̃i hũanitas in qua contra diabolum militauit.
e throno dicentẽ: Ecce tabernaculũ it
a § . i. ſicut ſibi ipſi la eterna glĩa erit ſic ⁊ ſuis.
dei cũ hoibus: et habitabit cũ eis
a § ſm̃ diuinitatẽ q̃ꝛ pñs eis.
f Et ipſi ppl's eius erũt. Et ip̃e de⁹
a § q̃ꝛ nũq̃ ab eis repellet: q̃ꝛ nũq̃ peccabunt.
cũ eis erit eoꝝ deus † Et abſterget †
a § q̃ ꝓ q̃litate reꝝ diuerſarũ.
g de⁹ oẽm lachrymã ab oculis eoꝝ.
a § . i. diſſolutio aĩe ⁊ corpis. q § cõtinu⁹ fletus.
h ⁊ mors vltra nõ erit: neq̃ luct⁹ ne
§ aliq̃ inq̃etatio. § ſubit⁹ ⁊ tranſitorius.
q̃ clamor neq̃ dolor erit vltra q̃ k
§ . i. iã nõ ẽ loc⁹ eoꝝ cũ nõ ſit pctm̃ de q̃ h̃ ꝓcedũt.
i prima abierũt. Et dixit q̃ ſedebat lt
§ q. in euidẽti ⁊ ſtatim. a § ſuꝑius dicta.
in throno † Ecce noua facio oĩa. Et m nt
a § ſcꝫ in corde tuo ⁊ alioꝝ. b § habilia q̃b⁹ fides
k dixit mihi: Scribe q̃ꝛ hec v̄ba fidẽ
habeat. § q̃ꝛ cõplebuntur.
l liſſima ſunt ⁊ vera. Et dixit mihi: ot
a § cõpleta ſunt q̃ cõplẽda fuerunt.
m n Factũ ẽ. Ego ſuꝫ alpha ⁊ o: initiũ pt q
a § . i. deſiderãti. b § . i. meip̃m. § q̃ ẽ ip̃e xp̃s.
o ⁊ finiſ. Ego ſitiẽnti dabo de fonte rt s
§ q̃ꝛ viuere fac. a § ꝑ ſolã grãꝫ. b § firmit obtine t
p aque viue gratis: Qui vicerit poſ vt x
bit. a § deũ imortalẽ. b § eterna ſatietas.
ſidebit hec † Et ero illi deus et ipſe y z
§ ĩ pñti ꝑ grãꝫ ⁊ ĩ futuro per gloriam. a § quod ſuꝑra populus.
q erit mihi filius. Timidis autem at

Nico. de lyra

Et vidi. Deſcripto finali Ca. XXI A
iudicio: ↄñr deſcribit eccleſie ſtatus p⁹ iudiciũ. ⁊ p̃mo ĩ generali. ſcd̃o magis in ſpẽali. ibi: Et venit vnus. Circa primũ p̃dicit iohẽs innouationẽ mundi ſenſibiliſ. d. Et vidi celũ nouũ ⁊ terrã nouã. ⁊ ꝑ iſta duo ĩtelligũt elemẽta media igniſ aq̃ ⁊ aer. Hec eĩ oĩa innouabunt ⁊ in meli⁹ mutabunt. iõ ſubdit: b Primũ em̃ celũ ⁊c. nõ eſt ꝑ h̃ intelligendũ ꝙ mutet eoꝝ ſuba: ſꝫ ea manẽte meliorabunt in q̃litatib⁹ ⁊ ꝓprietatib⁹ vt in claritate diaphoneitate ⁊ in ſil'ib⁹. ⁊ totũ cedet ad gloriã electoꝝ: q̃ ex creaturis laudant deum. c Et ego iohẽs. Hic ſcd̃o iohẽs deſcribit innouationẽ hũane nature q̃tũ ad electos. d. d Uidi ci. ſan. hierl'm. i. electoꝝ ſocietatẽ ꝑfecta charitate vnitã. e Nouã. q̃tum ad corpoꝝ gloriã. corpa em̃ ſctõꝝ q̃ mõ ſunt corruptibilia groſſa ponderoſa ⁊ obſcura. reſurgẽt ĩmortalia: ſubtilia: agilia: ⁊ clara: ⁊ q̃ꝛ h̃ fiet ꝑ gloriã aĩaꝝ ad corpa redũdantẽ. iõ ſubdit: f Deſcendẽtem de celo. empyreo: vt corpa reſumãt ⁊ ĩ iudicio cõpareant. g A deo paratã. dotib⁹ aĩe ⁊ corpis. iõ ſubdit: Sic ſpõſã ⁊c. h Et audiui. h̃ t̃tio deſcribit iohẽs finalẽ ↄſũmationẽ: ⁊ p̃mo quãtũ ad electos. ſcd̃o q̃tũ ad reprobos. ibi: Timidis ãt. Circa p̃mũ dic: Et audiui vocem magnam de throno. ſ. diuĩe maieſtatis. i Dicentẽ. ecce tabernaculũ dei cũ hoib⁹. i. cohabitatio dei cũ hoib⁹ inſeꝑabil'. q̃ꝛ btĩ hẽbũt ſꝑ eã pñtem ꝑ aꝑtã viſionẽ ⁊ ꝑfectã fruitionẽ. ⁊ q̃ꝛ ꝑ h̃ excludit oẽ malũ cl'pe ⁊ pene. iõ ſubdit: Et mors vl. ñ erit. k Que p̃ abi. Nã ĩ eccl'ia militãte q̃ dr̃ t̃reſtris hierl'm. iſta ſũt ⁊ erũt vſq̃ ad iudiciũ. l Et dix. q̃ ſe. ĩ thro. ſ. de⁹ trin⁹ ⁊ vn⁹. B m Ecce no. fa. oĩa. ſ. celos elemẽta ⁊ electoꝝ corpa. vt ptꝫ ex p̃dictis. n Et di. mi. ſcri. ⁊c. ad ĩformationẽ eccl'ie ⁊c. o Et dix. mi. fa. eſt. i. ↄſũmatũ ẽ gaudiũ electoꝝ. p Ego ſũ al. ⁊ o. qd̃ expõit cũ ſubdit. ſ. q Initiũ et finis. Alpha em̃ ẽ p̃ma lr̃a greca ⁊ o vltĩa. deus em̃ eſt p̃ncipiũ effectiuũ a q̃ oĩa ꝓducunt ⁊ finis in quẽ oĩa ordinant. r Ego ſitienti. i. debito mõ deſiderãti. s Dabo de fonte aq̃ viue. i. participationẽ vite btẽ: t Gratis. lꝫ em̃ habẽtes grãm mereant de cõdigno btãm vitã. tñ ip̃a grã ꝑ quã oꝑa fiũt meritoria de cõdigno. gratis datur. alioquin grã iam nõ eſſet grã: Ro. xj. v Qui vicerit carnẽ: mundũ ⁊ diabolũ. x Poſſidebit hec. hereditate ꝑpetua. y Et ero illi de⁹. dãs gloriã. z Et ip̃e erit mi. fili⁹. ꝑ aſſimilationẽ ꝑfectã. j. Ioh. iij. Cũ appuerit ſil'es ei erim⁹: q̃ꝛ videbim⁹ eũ ſicuti ẽ. a Timidis aũt. hic ↄñr ponit finalis cõſũmatio quantũ

† 2. Pet. 3. c
† Ge. 7. d
Eſa. 25. c
† Eſa. 43. c
2. Coꝝ. 5. d
† Heb. 1. b

G. a Ueni ⁊ oſtē. ⁊c. Deſcripta glīa quā habituri ſunt ſancti dicit q̇ merito: vel q̄ auxilio ſint accepturi. b In monte ma. Chriſtus mons: qꝛ munimentū ſuoꝝ magn⁹ ē: qꝛ totum mundū replet: alt⁹ qꝛ inſuꝑabilis. c Oñdit mi. ciui. Et ſuper illū monte oñdit eccleſie fundamentū. d Lume. Ipa lucēs ꝓ mō ſuo: ſilis xp̄o q̇ fuit in ꝓpoſito: firm⁹ ⁊ lucens in v̄tutibus. e Jaſpidis. Dur⁹ ħ ⁊ viridis: ſic eccleſia nitet fide: ⁊ in ea firmata eſt.
C f Muꝝ. i. xp̄m defenſorē: q̇ magnuſ in ſion: alt⁹ cū patre. Uel defenſores alioꝝ: q̇ magni in vincēdo alios. Alij ne vincantur. i. apl̄os vel ꝓphas vel angelos veritatis nūcios. g Portas duo. i. patriarchas: ꝑ quoꝝ exemplū alij ad fidē introducunt. Uel porte apl̄i q̇ alios introducunt in eccleſiā. Angeli. i. ſubditi q̇ ꝑfecte īſtructi in loco angeloꝝ ſūt ſubſtituti.
Numer⁹ portarū duodecim q̇ ꝑ q̄tuor mundi ꝑtes ſub ternario cōprehendūt ad myſteriū ꝑtinet duodecī apl̄oꝝ ꝑ q̄s fides trinitatis diffunditur ꝑ orbē q̄dripartitū. h Nomia. i. mēoria ſctōꝝ patrū in veteri lege ē ī apl̄is: qꝛ q̄ꝺ illi p̄dixerūt futuꝝ hi docent cōpletū: vel oēs gentes in fide apl̄oꝝ poſite ⁊ dilectione eoꝝ. vñ epiſtola nr̄a: vos eſtis ſcp̄ti ī cordib⁹ noſtris. ❧ Ab oriēte

a ❡ de hac inouatiōe deſꝑātib⁹. b ❡ .i. excōicatl̄
⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ homicidis ⁊ fornicatorib⁹ ⁊ veneficis a† b c d e
a ❡ q̇bus mendaciū ē in vſu.
et idolatris ⁊ oibus mēdacibus f g†
a ❡ .ſ. ꝑticipātes vl̄ pl⁹ vl̄ min⁹. ❡ ꝓ q̄litate culpe
pars illoꝝ erit i ſtagno ardēti igne ⁊ ſulphure: q̄ꝺ ē mors ſcd̄a. Et h† i
❡ corꝑis ⁊ anime. k†
venit ad me vn⁹ de ſeptē angeliſ l†
❡ quantum ad malos.
hñtib⁹ phialas ſeptē plagl̄ nouiſſimis: ⁊ locutus ē mecum dicēs:
a ❡ ampla itellectū. b ❡ mō per fidem.
a Ueni ⁊ oſtendam tibi ſponſam
a ❡ in futuro glorificandā ⁊ traducendam.
vxorem agni. Et ſuſtulit me ī ſpiritu in mōtē magnum et altum m† n
a ❡ xp̄m. b ❡ quārū ad hūanitatē. c ❡ quātum ad diuitatē. ❡ in q̄ de⁹ per grām habitat.
b
c Et oñdit mihi ciuitatem ſanctā o† p†
❡ per infuſionem gratie.
hieruſalem deſcendētē de celo a q†
a ❡ .i. cognitionem de deo. b ❡ luminoſa opera endiadis figura eſt.
d deo hñtē claritatē dei †Et lumen r† s†
a ❡ nihil ibi cōtriſtās ſꝫ totū delectās ſicut viri-
e ei⁹ ſil'e lapidi p̄cioſo tāq̄ʒ lapidi iaſ- t†
ditas iaſpidis. a ❡ nihil celās qꝛ ibi pura cōfeſſio
f pidis ſic chryſtallū. Et hꝫ murū v† x†
g magnū ⁊ altū hñtē portas duodeci y†
a ❡ .i. i fide ⁊ ī veſtigijs ꝓphaꝝ. b ❡ apl̄os.
decī ⁊ ī portl̄ āgelos duodecim z†
a ❡ .i. memoria ſctōꝝ patrū in veteri lege.
h et noīa inſcripta: que ſunt noīa a†

Nico. de lyra

ad reprobos. cū dꝛ: Timidis aūt. timore mūdano declināntib⁹ ad peccata mortalia ⁊ in eis ꝑſeuerantibus.
Ezech. 23 c a Et incredulis. i. iudeis ſaracenis ⁊ ceteris fidē catholicā reſpuētibus. b Et execratis. i. reuertētib⁹ ad pctā enormia poſt eoꝝ cōdonationē: ſic canis ad vomitū. c Et homicidis. facto vel volūtate delibata. d Et fornicatorib⁹. ⁊ ꝑ fornicationē intelligūtur cetera carnis vitia. e Et veneficis. i. magis ⁊ ſortilegis. f Et idolatris. cultū deo debitū tribuentib⁹ creaturis. g Et oīb⁹ mendacib⁹. mēdacio ꝑnitioſo. ⁊ ꝑ hec vitia intelligunt oīa alia vitia mortalia h Pars illoꝝ. i. retributio.
D
i Erit in ſtagno ardēti. i. in pena gehēne: q̄ dꝛ mors ſecūda. k Et venit. ħ ꝯñr deſcribit ſtat⁹ poſt iudiciū magis ī ſpēali. Sciēdū tñ ꝙ aliq̇ alit̃ exponūt de tꝑe añ iudiciū ⁊ etiā añ aduentū antixp̄i. q̄ꝺ nitunt̃ oñdere ex ħ q̄ꝺ dꝛ. ī. ſe. ca. Qui nocet noceat adhuc ⁊ q̇ ī ſordib⁹ eſt ſordeſcat adhuc ⁊ iuſt⁹ iuſtificet̃ adhuc. poſt iudiciū v̄o nō erit tp̄s nec loc⁹ meriti vel demeriti. dicunt igit̃ ꝙ ꝑ angelū ħ introductum intelligit̃. Innocenti⁹ papa terti⁹ q̇ approbauit ordines frm̄ mioꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ: q̇ dicunt̃ ħ ciuitas hierl̄m noua: ſm̄ illꝺ̄ Prouerb. xviij. Fr̄ q̇ adiuuat̃ a fratre q̄ſi ciuitas firma. ābo em̄ ordīes ad idē op⁹ ſūt ordīati. ſ. ad p̄dicationē euāgelij. Dicūt igit̃ ꝙ fundamētū hui⁹ ciuitatl̄ ſunt btī frāciſc⁹ ⁊ dñic⁹: hoꝝ ordinū fundatores. dicūt̃ tñ in nūero duodenario hec fundamēta: qꝛ ſūt duodecī apl̄oꝝ imitatores: mur⁹ v̄o regularis obſuātia ꝑ p̄cepta ⁊ ſtatuta. porte v̄o religionū īgreſſus q̇ dicunt̃ ad q̄ttuor orbis ꝑtes. nā ex oīb⁹ mūdi ꝑtib⁹ aliq̇ ingrediunt̃ iſtas religiones. angeli v̄o ī portis exñtes ſūt miniſtri ⁊ ꝓuīciales priores q̇ ꝑ ſe vel alios recipiūt ad ordines veniētes. ⁊ ſic alia ħ dicta adaptant ad ſuū ꝓpoſitū ꝓut pñt. Licet aūt hec expoſitio ſaluari poſſet in aliq̇ ſenſu myſtico nō tñ in ſenſu l'ali ſic credo. p̄mo qꝛ dꝛ ħ ꝙ angel⁹ introduct⁹ docuit iohēm. d. Ueni ⁊ oñdā tibi ⁊c. q̄ꝺ nō p̄ōt verificari de Innocētio pa. cum p⁹ iohānē fuerit ille ꝑ mille ānos ⁊ āpli⁹. Itē qꝛ īfra dꝛ de hac ciuitate. Et tēplū nō vidi in ea. dicti āt ordīes eccl'ias habent. Itē q̄ꝺ ſubdit̃: Et ciuitas nō eget ſole neq̄ʒ luna: ⁊ poſtea: nec īntrabit in eā aliq̇d coinq̇natū abomīationē faciēs ⁊ mēdaciuꝫ dicti āt ordīes indigēt illumīatiōe ſol'ꝭ ⁊ lune. nec oēs intrātes ſūt īmaculati: nec oēs bñ intrātes ꝑſeuerāt in bono: ſed multi fiūt apoſtate ⁊ peſſimi. vt dic̄ Aug⁹. Sic nō īueni meliores
his
his q̇ in monaſterijs ꝓfecerūt: ita nō inueni deteriores his q̇ in monaſterijs defecerūt. ꝓpt̃ q̄ ⁊ pl'a alia q̄ pñt induci cōtra expoſitionē p̄dictā. inquātū dicūt eā l'ralē eſſe videt̃ mihi ꝙ ciuitas ħ deſcp̄ta ē hierl̄m ſuꝑna. vñ p⁹ p̄miſſa v̄ba de ī greſſu ciuitatl̄. ſubdit̃: Niſi q̇ ſcp̄ti ſūt in libro vite ⁊ agni. hi ſunt p̄deſtinati. q̇ etiā hierl̄m ſuꝑnaꝫ ingrediūt̃ ⁊ nulli alij. ⁊ iō ſic iā p̄miſſi deſcribit̃ hic ſtat⁹ eccl'ie triūphātl̄ magis ī ſpēali. ⁊ p̄mo q̇ ad ſitū ſublimē: p̄mittit̃ tñ ꝑſona alloquēs btm̄ iohānē. cū dꝛ: Et venit vn⁹ de ſeptē an. ⁊c. ꝑ hūc em̄ intelligit̃ btūs iacob⁹. q̇. ſ. xvij. c. dict⁹ ē vn⁹ de ſeptē angel'ꝭ habētib⁹ phialas. ⁊ p̄receſſit btm̄ iohēm in glīa ꝓpt̃ q̄ꝺ ex dei voluntate potuit ei reuelare ſecreta celeſtia. l Ueni ⁊ oñdam tibi ſpōſā. i. hierl̄m ſuꝑnam vt dictū ē ī p̄n. ca. q̄ dꝛ vxor agni mō ſpēali. qꝛ ꝯiūgit̃ ei inſeꝑabilit̃ ⁊ eťnalit̃. nō ſic aūt eccl'ia militās: q̄ ceſſabit ī fine mūdi: ſic̄ īꝑfectū veniēte ꝑfecto ⁊ figura figurato adueniēte. ſic enim lex vet⁹ īꝑfecta fuit: ⁊ figura reſpectu noue legis. ſic eccl'ia militās reſpectu triūphātis: cui⁹ ſtat⁹ oīno ꝑfect⁹ erit ī reſurrectiōe generali. ex tūc em̄ electi ſeꝑabūt̃ a reprobis: ⁊ erūt in aīa et corꝑe ꝑfecte btī. reſurgēt em̄ in corporib⁹ glorioſis ꝑ aīe gloriā ad corꝑa redūdātē. m Et ſuſtu. me ī ſpū. hoc dic̄ ad oñdēdum ꝙ nō vidit tūc gloriā electoꝝ ꝓut erit in ſe: ſꝫ in aliq̇ eā repñtāte. ſ. in ciuitate q̄ īfra deſcribit̃ quā vidit imaginaria viſiōe. ⁊ cui⁹ ſignificationē ītellexit. alit̃ nō fuiſſet viſio ꝓphetica. ſic̄ declaratū fuit diffuſi⁹ in p̄nci. li. Pſal. ⁊ in p̄n. li. Dañ. n In mōtē ma. ⁊ al. ꝑ quē deſignat̃ celū empyreū ꝙ ſm̄ ſctōs ⁊ doctores ē loc⁹ btōꝝ. ⁊ ī corꝑalib⁹ hꝫ ſitū ſup̄mū. o Et oſtē. mi. ħ ꝯñr deſcribit̃ q̄ʒtum ad pulcrū aſpectū. cū dꝛ: p Ciuitatē ſan. hie. ſ. ſuꝑnā. q Deſcendentē de ce. nā aīe btē deſcēdēt ad reſumendū corꝑa. ⁊ cōicādū eis gloriā. vt dictū ē. ſ. ī p̄n. ca. ⁊ etiā ibi īcipiet ſtat⁹ ꝑfect⁹ btītudīs electoꝝ. Pōt etiā alit̃ exponi: qꝛ btītudo celeſtis nō pōt ab electis hrī niſi pri⁹ q̇dāmō ad eos deſcēdat ī pñti. nā donū gr̄e ꝑ q̄ꝺ efficiūt̃ digni vita btā ē q̄daꝫ īchoatio ⁊ ꝑticipatio glīe. ꝓpt̃ q̄ꝺ ī orōne dñica ſcd̄a petitio pōit̃: Adueniat regnū tuū. i. ad nos vēiat. qꝛ ñ poſſum⁹ vēire ad ip̄m niſi pri⁹ ad nos vēiat mō dicto. r Hñtē cla. di. naꝫ claritas btōꝝ q̄ʒtū ad gloriā aīe ⁊ etiā corꝑis ē q̄dā ꝑticipatio dīne claritatl̄ ꝑ quā btī ſibi ꝯformāt̃. ı̄. Ioh. iij. Scim⁹ cū ap. ſi. ei eri. ſ Et lu. e. ſ. l. p̄cioſo. i. xp̄o q̇ dꝛ lapis p̄cioſ⁹. ı̄. Pet̃. ij. Ecce po. ī ſiō la. ſū. an. ele. p̄cioſū. ī btītudīe nāq̄ʒ celeſti ꝑ glīaꝫ corꝑiſ ⁊ aīe ꝯformabūt̃ hōi xp̄o. ſic̄ mēbra capiti t Tāq̄ʒ la. ia. ſi. chryſtallū. noīatiui caſus ē ⁊ neu. ge: ſꝫ acceptionē ātiq̄ꝝ: cōꝑat̃ āt xp̄s iaſpidi. tū ꝓpt̃ pl'alitatē coloꝝ ⁊ ī xp̄o ſūt tres nature. ſ. dīna ⁊ aīa ītellectiua ⁊ corp⁹. tū qꝛ iaſpis ꝯfortat viſū ⁊ btī delectāt̃ ī viſiōe xp̄i. nā aſpectu ſue diuitatl̄ reficiūt̃ īteri⁹ ⁊ aſpectu ſue hūanitatl̄ exti⁹. ſꝫ ꝙ dic̄ Aug⁹. exponēs illꝺ̄ Ioh. x. Ingredie⁊ ⁊ egre. ⁊c. v Sicut chryſtal. q̄ꝺ valet ꝯ ſiti ⁊ ardorē. ⁊ ſilr̄ xp̄s ē remediū ꝯ ſitim ⁊ ardorē cupiditatl̄: eo ꝙ tenuit viā pauꝑtatl̄. x Et habet ħ ꝯñr deſcribit̃ ſuꝑna hierl̄m q̄ʒtū ad citatl̄ edificiū: ⁊ p̄mo ī generali. ſcd̄o magl̄ ī ſpēali. ibi: Et q̇ loq̇. me. Circa p̄mū dꝛ Et ha. mu. ma. ⁊ altū. i. ſpiſſū ⁊ altū ꝑ quē d̄ſigt̃ ſecuritas diuine ꝓtectiōiſ q̄ maxīe relucet ī ſtatu ſuꝑne btītudīs quā nullꝰ hñs pōt amittere. y Hñtē por. xij. q̄ ſūt obſuatiōes mandatoꝝ. ꝑ q̄s hr̄ īgreſſ⁹ ad btītudīs ſtatū: Matth. xix. Si vis ad vi. i. ⁊c. ⁊ iō ſūt. xij. Nā obſuatio decē p̄ceptoꝝ decalogi cū duob⁹ p̄ceptl̄ charitatl̄ fac̄ ad vitā īgredi. z Et ī por. an. duo. nā electoꝝ aīe deferūtur ad celū ꝑ miſteriū āgeloꝝ Lu. xvj. Fctm̄ ē āt vt mo. me. ⁊ por. ⁊c. a Et noīa īſcri. q̄ ſūt noīa. xij. tri. fi. iſrl'. i. oīm fideliū q̇ indifferēter admittunt̃ ad regnū ſine acceptiōe ꝑſonarum.

❧ Ab oriente

a Ab oriente. Oriens iudei a quibus ſol iuſticie ortus eſt: ⁊ in his porte tres: q̄ in his primū fides trinitatis nunciata ab apl̄is ⁊ a ꝓphetis. Aq̄lo frigide gentes q̄ poſt iudeos crediderūt. Ab auſtro.i.a claritate fidei q̄ eſt ab aduētu chriſti. Ab occaſu .i. ab vltima etate mundi q̄ ꝑ heliā ⁊ enoch fidez trinitatis recipiet. b Murus.i. fides xp̄i q̄ minuit ip̄am ciuitatē: hȝ duodecim p̄triarchas ꝑ q̄s fundatur: q̄ illi p̄mi hāc fidē tenuerūt: ⁊ in illꝭ inituntᷣ q̇cūq̄ ad fidē accedūt. c Et ī ip̄is duodeci. Quā fidez iſti tenent illi vēturā intellexerunt ⁊ prenūciauerūt. d Et qui loq̄.⁊c̄. Vidi ciuitatē iſtā ita munitā ⁊ ornatam ⁊ nō oēs.ibi vidi eq̄les inter ſe: ſȝ tn̄ vnūquēq̄ ꝑfectū ꝓ mō ſuo. e Menſurā arū.⁊c̄.i.diuinā ſcp̄turā dei ſapiā cōpoſitā q̄ tangit ⁊ illuſtrat corda fideliū. f Ut metireᷣ ciui.i.ſm̄ mēſurā daret etiā minoribus intelligentiā ip̄aꝝ ſcp̄turaꝝ. g In qua po. Quattuor latera: fides: ſpes: charitas: opatio: q̄ ſūt eq̄lia: q̄ quātū q̇s credit tantum ſperat quātū ſperat tantū diligit: quātū diligit: tātū opaᷣ. In q̄dro ḡ q̄ robuſta fide: lōganimis ſpe: ampla charitate efficax ope. vel q̄ttuor latera: q̄ttuor p̄ncipales ꝟtutes: quarū vna nō dȝ aliā excedere in hoīe prudentia appetēdi boni ⁊ vitādi mali: quā ſequitur tpantia: vt a voluptatib⁹ hō ſe retrahat. poſt hec fortitudo: vt qd̄ ītelligit opeᷣ: dehinc iuſticia: vt ſic ſuoſ act⁹ tēperet: ne nimis iuſt⁹ vel ſapiēs ſibi videaᷣ: h Per ſtadia. Stadia eſt locus ⁊ curſus ⁊ mēſura: ⁊ octo faciunt miliare. notat tēdentes ad brauiū. i Duodeci mi.i.q̄ ꝑfecti ſūt in fide trinitatꝭ ex q̄ttuor mūdi ꝑtib⁹ k Mēſura hoīs q̇ eſt an. Iux lr̄am oñdit angelū apꝑuiſſe ſibi ī ſpecie hominis vt apte denotet eū q̇ ſignificabaᷣ veꝝ angelū.i. filiū dei ⁊ veꝝ hominem fuiſſe. ☞ Et erat

a duodecim tribuum filioꝝ iſrl̄. Ab a†
oriēte porte tres: ab aq̄lone por
te tres: ab auſtro porte tres ⁊ ab
b occaſu porte tres: Et mur⁹ ciuita b
tis habēs fūdamenta duodecim
a ſ vel ſuꝑ ea. ſ .i.in mēoria ⁊ p̄dicatione eorū
b ſ q̄ ſuꝑ fidē patriarcharū fuit fundata fides ⁊ doctrina apoſtolorum.
c ēt in ip̄is dūodecī noīa: duodecī c
a ſ quē dixerᷣt vētuꝝ. b ſ angelus in ꝑſona xp̄i.
ſ ad bn̄placitū meū.
d apl̄oꝝ ⁊ āgni. Et qūi loq̄baᷣ me d†
e cū hēbat mēſurā arūdineā aureā e
ſ .i.illos q̇ alios ad fidem introducunt.
f vt metireᷣ ciuitatē ⁊ portas ei⁹ ⁊ f g
a ſ .i.defēſores aliorum.
g mūꝝ. Et cītaſ ī quadro poſita ē ⁊ h i
ſ .i.fides. ſ expoſitio quadrationis.
lōgitudo ei⁹ tāta ē quāta ⁊ latitu k
ſ .i.charitas q̄ quātū credit tātū amat.
ſ .i.minorē eccleſiā.
do. Et mēſ⁹ ē cītatē de arūdīe au l
a ſ quātū ad incipiētes ꝓficiētes ⁊ ꝑfectos.
b ſ .i.fides vel longanimitas.
h i rea ꝑ ſtadia dūodecī milia: ⁊ lōn/ m n
a ſ .i.charitas. b ſ .i.ſpes vel cōtemplatio.
gitudo ⁊ lātitudo ⁊ āltitudo eiuſ
a ſ q̄ ad rōnē eliciēdi actū nō q̄ ad meritum.
ſ .i.defenſores eorum.
eq̄liā ſūt. Et mēſ⁹ ē muroſ ei⁹ cētū o p
a ſ cubit⁹ in q̄ ē man⁹: opationē ſignificat.
k q̄dragitaq̄ttuor cūbitoꝝ mēſura q r†

Nico.de lyra

a Ab oriēte por.tres ⁊c̄. nā ex oīb⁹ orbis ꝑtib⁹ colliguntᷣ electi intrātes ianuas ꝑadiſi. dicuntᷣ etiā porte tres ad quālibet orbis ꝑtē p̄ncipalē. nā in fide trinitatꝭ recipiūᷣ electi ad gloriam celeſtē. b Et mur⁹ ciui.ha.fun. duodecim articulos fidei. nā ſm̄ q̄ dicit apl̄s Heb̄.xj. Fides eſt ſub̄a ſperādaꝝ rerū i.bonoꝝ celeſtiū q̄ ſunt res ſperande. ⁊ in hac diffinitiōe fidei accipiᷣ ſub̄a ꝓ inchoatione ſiue fundamento: eo q̄ fundamētū eſt inchoatio dom⁹. ꝑ fidē ꝟo formataȝ inchoaᷣ beatitudo celeſtis in nobis. ſic̄ pleni⁹ fuit dictū Heb̄.xj. c Et in ipſis duo.no.duo.apo ⁊ agni.i.xp̄i nā .xij. articuli fidei ſūt de xp̄o. ſex ꝑtinētes ad ei⁹ diuinitatē. ⁊ ſex ad ei⁹ humanitatē. ⁊ h̄ ſm̄ cōiorē diſtinctionē articuloꝝ q̄uis aliq̄ diſtinguāt q̄ttuordecim articulos fidei. ſeptē de diuītate. ⁊ ſeptē de hūanitate dicuntᷣ aūt noīa apl̄oꝝ in ip̄is fundamētis ſcp̄ta: q̄ p̄mo publicauerūt fidē xp̄i p̄dicādo: ⁊ ꝓ ip̄a moriēdo. d Et q̇ loq̄baᷣ. h̄ ꝯn̄r deſcribiᷣ edificiū ciuitatis celeſtis magis in ſpēali ⁊ p̄mo ꝓponit intentū. d. Et q̇ loq̄baᷣ mecū. ſ. angel⁹
e Habebat mēſurā arūdineā au.i.ſiꝉem arūdini in figura: q̄ nō poſſet eſſe aurea: ⁊ cū h̄ arūdo vera. f Ut metiretur ciuitatē. quātū ad ſpaciū intra muros cōtentū. g Et portas ei⁹ ⁊ mu. quātū ad ei⁹ latitudinē. nā habita mēſura ſpacij intra muꝝ cōtēti: hr̄ mēſura muri. nā interior ꝑs muri ⁊ dictū ſpaciū cōtiganᷣ. h Et ciuitas in q̄dro. eq̄latero.
i Poſita eſt.i.diſpoſita. qd̄ ptȝ ex eo qd̄ ſubdiᷣ: k Et lōgitudo tanta eſt quāta ⁊ latitudo: qd̄ nō poſſet eē niſi q̄drum eſſet eq̄lateꝝ. ꝑ h̄ aūt intelligiᷣ q̄dratura q̄ttuor ꝟtutū cardinaliū: q̄ manet in patria ſm̄ doctores catholicos: tn̄ ſm̄ alios actus q̄ȝ in via. nā act⁹ prudentie eſt ibi: nullū bonū deo p̄ponere vel eq̄re. fortitudinis aūt deo firmiſſime inherere: tēperātie ꝟo nullo defectu noxio delectari: iuſticie deo ſubditū eē.
l Et menſus eſt. h̄ exeq̄ᷣ ꝓpoſitū ⁊ p̄mo quantū ad ciuitatꝭ ſpacium

ſpaciū. ſcd̄o quātū ad muꝝ. ibi: Et mēſus ē muros. tꝛio q̄ȝtū ad fūdamenta. ibi: Fundamenta. q̄rto quātū ad portas. ibi: Et duodecim porte. Circa p̄mū dr̄: Et menſus eſt ciuitatē.i. ſpaciū ciuitatis. m Per ſtadia duodeci milia. nō pōt intelligi q̄ iſta duodecim milia ſtadia ꝯtineāt totū ſpaciū ciuitatis ⁊ preciſe. nā illud ſpacium oꝑtet eſſe q̄drū equilaterū. vt dictū ē: duodecim aūt nō ē nūer⁹ q̄drat⁹. dr̄ āt q̄drat⁹ nūer⁹ q̇ reſultat ex ductu vnius numeri in ſeip̄m ſemel. ſic̄ ex ductu binarij in ſeip̄m reſultat q̄ternari⁹. naȝ bis duo ſunt q̄ttuor: ter tria nouē: q̄ter q̄ttuor ſedecim: ⁊ ſic ꝯn̄r. ꝑ qd̄ ptȝ q̄ intᷣ nouē ⁊ ſedecim nō eſt aliq̄s numerus q̄drat⁹. ⁊ iō ſi ſpaciū ciuitatis eſſet duodecim miliū ſtadioꝝ preciſe nō poſſet eē q̄drū eq̄laterū. ꝓpter qd̄ dicēdū q̄ iſta duodecim milia ſtadia mēſurāt vnū lat⁹ hui⁹ q̄dri. ⁊ per ꝯn̄s totū ſpaciū cōtinet duodecies: duodecī milia ſtadia q̄ ſūt ī vniūſo cētū q̄dragintaq̄ttuor milia ſtadia. ⁊ ē numerus q̄drat⁹ reſultans ex ductu duodenarij in ſeip̄m. Hic aūt nūer⁹ continet nouies ſedecī. cū ḡ octo ſtadia faciant miliare vnum. ⁊ duo miliaria leucā vnā: ſequiᷣ q̄ p̄dictū ſpaciū ciuitatis cōtinet .xviij. milia miliarioꝝ ⁊ nouē milia leucaꝝ ⁊ q̄dlibet latus muri duodecim milia ſtadia ⁊ tot⁹ ei⁹ ambit⁹ q̄draginta octo milia ſtadia: q̄ mur⁹ poniᷣ q̄drat⁹ eq̄later⁹: nec tn̄ cōputaᷣ h̄ ſpiſſitudo muri: ſȝ tm̄ ſuꝑficies interior: vt ptȝ ex dictꝭ. Hec āt ſignificāt magnitudinē loci btōꝝ ſm̄ q̄ dicit Baruch.iij. O iſrl̄ q̄ȝ magna eſt dom⁹ dei ⁊ ingens locus poſ.eius ⁊c̄. tn̄ celū empyreū qd̄ eſt loc⁹ btōꝛuȝ eſt q̄ſi incōꝑabiliter maius q̄ȝ ciuitas h̄ deſcp̄ta. nā ī h̄ libro maiora ꝑ minora freq̄ntᷣ ſignificāᷣ: ſic̄. ſ̄. ca.iiij. per vigītiq̄ttuor ſeniores ītelligiᷣ vniuerſitas epoꝝ q̄ multo maior ē: vt dictuȝ fuit ibidē. n Et lō. ⁊ la. ⁊ al. ei⁹. ſ. ſpacij. o Eq̄lia ſūt. de lōgitudīe ⁊ latitudīe iā ptȝ ex dictꝭ nā ſpaciū q̄drū ē eq̄lateꝝ. de altitudīe ꝟo q̄ȝtū ad muꝝ nō fit h̄ mētio: ſȝ poſtea de altitudīe ſpacij qd̄ accipiᷣ ſm̄ altitudinē mōtꝭ ī q̄ deſcribiᷣ h̄ ciuitas ſita. ſm̄ q̄ dr̄. ſ̄. eo. c. Et ſuſtulit me ī ſpū in mōtē magnū ⁊ altū: ⁊ oñdit mihi ciuitatē ſanctam ⁊c̄. ⁊ ſm̄ h̄ altitudo montꝭ hui⁹ ē duodecim miliuȝ ſtadiorū ſic̄ lōgitudo ſpacij ⁊ ei⁹ latitudo: vt p̄dictū ē. p Et mēſus ē. h̄ ꝯn̄r agiᷣ de mēſura muroꝝ. cū dr̄: Et mē. eſt mu. ei⁹. ⁊ licet eēt tm̄ vn⁹ mur⁹ tn̄ dic̄ muros in pl̄ali ꝓpᷣ q̄ttuor ei⁹ latera ſpaciū p̄dictū includētia. q Cētū q̄dragin.cu.mē.hominis.i.accipiēdo cubitū hūanū q̇ cōtinet pedē ⁊ dimidium ſm̄ vnā acceptionē. ſ. a cubitu brachij vſq̄ ad manū. ſm̄ aliā ꝟo duos pedes. ſ. a cubito brachij vſq̄ ad ſūmitatē digitoꝝ ex q̇ ptȝ q̄ nō accipiᷣ h̄ mēſura lōgitudīs muri ſm̄ ſuū ambitū. nec etiā ſm̄ lat⁹ vnū. nā mur⁹ habēs q̄ttuor latera ⁊ q̄dlibet lōgitudīs cētū q̄dragintaq̄ttuor cubitoꝝ: nō poſſet claudere ſpaciū p̄dictū nec etiā duodecimā ei⁹ ꝑtē nec etiā minimā. ſ. vnū ſtadiū q̄dratū nā vnū ſolū ſtadiū ꝯtinet centū viginti q̇nq̄ paſſuſ ⁊ q̇libet paſſus q̇nq̄ pedeſ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vnū ſtadiū q̄dratū .cccxij. cubitos ⁊ dimidiū q̄dratos ſm̄ maiorem acceptionē hūani cubiti. vt ptȝ ex p̄dictis. ⁊ iō dicendū q̄ h̄ accipiᷣ mēſura muri ſm̄ ei⁹ altitudinē. q̄ eſt mꝉto mior q̄ȝ ei⁹ lōgitudo. cui⁹ mēſura accipiᷣ ſm̄ menſurā ſpacij: cui⁹ q̄dlibet latus eſt longitudinis duodecim milia ſtadioꝝ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s q̄dlibet lat⁹ muri. q̄m contiguaᷣ ſpacio in parte interiori. vt. ſ̄. dictū eſt ꝓpᷣ qd̄ hic taceᷣ mēſura lōgitudinis muri: q̄ ſufficienter hr̄ ꝑ menſurā ſupradictā ſpacij contenti. dictū ē autē ſ̄. q̄ per muꝝ intelligiᷣ ſecuritas btītudinis. ꝓpᷣ qd̄ ei⁹ altitudo dr̄ centū q̄dragintaq̄ttuor cubitoꝝ: q̇ eſt numer⁹ q̄drat⁹ vt dictum eſt. ſ̄. ⁊ ſignificat ſtabilitatē beatitudinis. ſic̄ corpus quadratum firmiter ſtat in quolibet latere. propter qd̄ etiam virtuoſus comparatur quadrato. j. Ethicoꝝ.
r Mēſura ho. ꝑ h̄ deſignaᷣ q̄ hoīes electi ad eq̄litatē āgelorū aſſumūtur: Matth̄. xxij. Erunt ſicut angeli dei in celo. ☙ Et erat

a Et erat. Dixerat in hac ciuitate eſſe muros ⁊ poꝛtas ⁊ fundamenta: ⁊ ipſos inter ſe alios maioꝛes alios minoꝛes. hꝰ exeq̇tur murꝰ ipſe q̄lis ſit. ⁊ q̄lis ipſa ciuitas ⁊ fundamenta: ⁊ poꝛte. b Structura muri eiꝰ ex lapi. i. ſi aliq̇s ad hoc inſtruit: vt ſit defenſoꝛ alioꝝ: hoc hꝫ ex fide quā firmiter tenet ⁊ p̄dicat quam iaſpis viridis ſignificat: vt ſit defenſoꝛ alioꝝ. c Auꝝ. Sapiām denotat: vitrū fidei puritatē q̄ oꝛe ꝓmittit qđ coꝛde credit. d Iaſpis. viridis viroꝛē fidei imarceſcentē ſignificat: vel iaſpis eſt ſctōꝝ fides nō marceſcens ſꝫ ſp in opꝫ viroꝛe perſeuerans. e Saphyrus. Similis ſereno celo: q̄ pcuſſus radijs ſolis ardentē emittit fulgoꝛē: ſignificat altitudinē ſpei ſctōrū qꝝ ↄuerſatio i celꝭ ē: q̄ ⁊ a vero ſole inouati ardētiꝰ etna q̄rūt: ⁊ alios q̄rere docēt. dicētes: Nr̄a ↄuer. i ce. ē. f Chalcedoniꝰ. coloꝛē palētꝭ lucerne hꝫ fulget ſb diuo: i domo obſcurꝰ oīm ſculpētiū argumētꝭ reſiſtit: radio ſolꝭ vel digitoꝝ attriti excādens, paleas ad ſe trahit: ſignificat flāmam iterne charitatꝭ ſctōꝝ: q̄ foꝛis d̄ſpecti: lucēt i occulto q̄ charitas i abſcōdito bōa agit ⁊ i ſecreto ↄſcīe ſue quātū ad hoc ꝙ ſe celat ⁊ alioſ opatiōe ſua lateat n̄ lucet. Sed cum alijs prodeſſe iubeꝛ tunc apparet quid fulgoꝛis habeat intus. Sculpentibus reſiſtit: q2 inter aduerſa ſeculi foꝛtis et inſecabilis eſt: a nullo vinci poteſt. vel ſi quis eam vult ſculpere ⁊ pingere adulatoꝛia laude: reſiſtit: nō ei concedit: q2 vanam gloꝛiā contēnit: ⁊ hi taleſ calefacti radijs ſolis veri. i. xp̄i vel digiti. i. ſpūſſcti: q̄ſi ↄtrectati paleas. i. pctōꝛes ⁊ fragiles ad ſe trahūt ſibiq̧ ↄiūgūt. g Smaragdus. Quartꝰ nimie viriditatꝭ ſup oēs herbas ⁊ frondes: vt etiā circūfluū aerem reddat viridē huiꝰ multa genera ſꝫ p̄cioſus repiꝛ i ſcythia regiōe deſerta: q̄s cuſtodiūt gryphes aīalia leoninū coꝛpꝰ: pedeſ aūt caput ⁊ alas vt aq̇le: hn̄t q̄ttuoꝛ pedes q̇bꝰ vt leones ſup terrā currūt p aerē volāt vt aues: q̄ ꝛuāt p̄dictos lapideſ: nō ſibi ſꝫ hoībꝰ auferūt ↄ q̄s arimaſpus pgens pugnat ⁊ eis auſert. Griphes diabolꝰ q̄ xp̄ꝫ vꝭ fidei gēmā a fidelibꝰ conaꝛ auferre. Sꝫ ↄ pugnat ppl's ille habēs vnū oculū. i. xp̄m q̄ nō incedūt duabꝰ vijs: nec hn̄t duplex coꝛ: xp̄mq̧ vel fidē eiꝰ rapiūnt: quarta d̄r propter quattuoꝛ euangelia. h Sardonix. Quintus tricoloꝛ: niger in imo: candidus in medio: rubeus in ſummo. i. ſancti in paſſione exterius rubei: interius candidi ſꝫ p hūilitatē deſpecti: q̄ q2 ex ifirmitate coꝛpis deſcēdit qđ q̇nq̧ ſenſibꝰ agiꝛ q̇nta d̄r: i Sardiꝰ. Sextꝰ ſanguinei coloꝛis vnicoloꝛ: martyrij glīaꝫ ſignificat. Sextꝰ: q2 ſexta feria crucifixꝰ ē xp̄s. Uel ſardiꝰ rubee terre hn̄s ſpēm: ſignificat ſctōs q̄ lꝫ cū mentis ſublimes itellectu: tn̄ fragilitatꝭ ſue recoꝛdanꝛ: attēdētes ſe filios ade q̄ rubꝛa ꝛra d̄r: q̄ ſexta die factus ē. vn̄ ⁊ ſardiꝰ ſextꝰ iducitꝛ. k Chꝛyſolitꝰ. Aureū fulgoꝛē hꝫ ⁊ videꝛ ſcītillas ardētes emittere. i. ſpūalꝭ inꝛ miracula p̄dicatio auꝝ ſupna ſapīa: ſcintillas q̄s emittit exhoꝛtationes vꝭ miracula q̇bꝰ ad amoꝛē dei ⁊ ꝓximi accēdūt ſignificanꝛ: qđ q2 p ſpm̄ſctm̄ fit ſeptimo loco poniꝛ. Inde etiā chꝛyſolitꝰ dicthꝰ q̇a fulget vt auꝝ. l Beryllus. Octauꝰ eſt p̄dicantiūꝫ opatio. Lucet vt aq̄ ſole pcuſſa. Urit etiā manū tenētꝭ: q2 q̄ ſctō iūgiꝛ eiꝰ cōuerſatiōe accēdiꝛ. Dicūt ⁊ alij: q2 bicoloꝛ ē viridis ⁊ pallēs ſignificat ſctōs i ↄtēplatiōe poſitos virides: ſꝫ cura ꝛrene adminiſtrationis ad palloꝛē actiue vite redeūtes. m Topaçius. Nonus: q̄ rarioꝛ eo p̄cioſioꝛ: ⁊ hꝫ duos coloꝛes ex auro ⁊ etherea claritate: maxime lucens cū ſplendoꝛe ſolis tangiꝛ ſupans oīm gēmaꝝ claritates: in aſpectū ſuū ſingulariter prouocās aſpiciētes: quē ſi plus polis obſcuras: ſi nature relinq̇s clarioꝛ ē ⁊ nihil eſt cariꝰ regibꝰ inter diuitias. Cōtēplatiuā vitā ſignificat: quā ſcti reges oībꝰ opeꝝ diuitijs ⁊ gēmis v̄tutū p̄ferūt: ⁊ in eā maxīe aſpectꝰ ſuos dirigūt: ⁊ tāto amplius quāto freq̄ntiꝰ diuina illuſtranꝛ grā. Ex iꝛna charitate coloꝛ aureꝰ: ex dulcedine ↄtēplationis ethereꝰ: q̄ ex attritu ſclī ſemp obſcuraſcit: vix em̄ pōt q̇s ſimul doloꝛibꝰ attingi: ⁊ tranquilla mente celi gaudia intueri. Uel ſi polis: q̄ſi ſi dignitatibus ſclī honoꝛas eos ⁊ oꝛnas obſcuras: q2 ↄtēplatiōi minus vacāt: vꝭ mīoꝛis meriti ſūt. Et ſic i octauo actiua vita: ſic i nono ↄtēplatiua q̄ eſt angeloꝝ: q̄rum ſunt nouem oꝛdīes. Dicūt q̄dam ꝙ oīm lapidū coloꝛes hꝫ. vn̄ ⁊ nomē hꝫ: q2 pan. i. oē et ☞ inueniꝛ

Phil.3.d

† De pe. di. 2.c. ſi enim ſūt fi. ibi inē duodeci nu eritus eſt la pides.

a ꝓ vel q2 eq̄les angelis. vel q2 tāte multitudinis
a b hoīs q̄ ē angeli. Et erat d̄ ſtructu a
a ꝓ lapide xp̄o vel viris foꝛtibus in fide.
ra muri eiꝰ ex lapide iaſpide. Ipſa b
a ꝓ. i. mioꝛ eccleſia. ꝓ q2 fulgebūt ſci ⁊c̄. ꝓ quantum ad animam.
c Ipſo ciuitas auꝝ mūdum ſimile vi c
a ꝓ q2 ⁊ coꝛda ſctōꝝ trāſlucebūt. ꝓ quantū ad coꝛpꝰ. ꝓ. i. pꝛophete.
tro mūdo: ⁊ fūdamenta muri ci d
ꝓ. i. omni genere virtutū: vel imitatoꝛibus q̄ vita ⁊ gloꝛia eccleſiam oꝛnanꝛ.
uitatꝭ omni lapide p̄cioſo oꝛnata.
d † Et fundamētū pꝛimū iaſpis: ſe e f
e f cūdū ſaphyrꝰ: tertiū chalcedoniꝰ g
g h q̄rtū ſmaragdus q̇ntū ſardonix: h
i k ſextū ſardiꝰ: ſeptimū chꝛyſolithꝰ: i k l
l m octauū beryllus: nonū topaçiuſ: m n

a Et erat ſtructura muri eiꝰ ex lapide iaſpide. ſic̄. ſ. dictū ē. p muꝝ intelligiꝛ ſecuritas btitudis. per iaſpidē v̄o ipſe xp̄s ꝓpter qđ murus d̄r de lapide iaſpide. nam ipſe xp̄s eſt ſecuritas btōꝝ a q̄ nō pn̄t diuertere nec auelli. b Ipſa v̄o ciuitas auꝝ mundū. Ciuitas aūt eſt ciuiū vnitas. iō p ipſam itelligiꝛ ſocietas btōꝝ. p auꝝ v̄o qđ ceteris metallis eſt p̄cioſius: intelligitur charitas q̄ p̄ ceteris dei donis eſt donum excellentius. iō d̄r: Ipſa v̄o ciuitas auꝝ mundū. nā ſocietas ſupnoꝝ ciuiū vniꝛ feruētiſſima charitate. ſm̄ ꝙ d̄r in pſa: Supne mr̄is gaudia ⁊c̄. q̄ ab aliq̇bꝰ d̄r eē bti Grego. ab alijs v̄o Hugonis de ſctō victoꝛe: in q̄ ſubdiꝛ: Nec lāguoꝛ hꝫ nec ſeniū nec fraus nec terroꝛ hoſtiū: ſed vna vox letātiū ⁊ vnus ardoꝛ coꝛdiū. c Simile vitro mundo. i. peruiū ſic̄ vitrū qđ recipit lumē nō ſolū exterius: ſed etiā interiꝰ p qđ ſignificaꝛ ꝙ ſocietas btōꝛum in reſurrectione penetrata erat lumine gloꝛie interiꝰ. ⁊ exteriꝰ p gloꝛiam coꝛpoꝛis ⁊ aīe. d Et fundamenta. hic ↄn̄r deſcribiꝛ ciuitas ſupna q̄tuꝫ ad oꝛnamentū fundamentoꝝ cū dicitur: Et fundamenta muri ciuitatis omni lapide precioſo oꝛnata. ex q̄ ptꝫ ꝙ nō accipiꝛ hic fundamentū ꝓ ſimilitudine illius qđ in edificijs abſconditur ſub terra. nā ibi oꝛnamentū nō hꝫ locū: ſꝫ accipiꝛ ad ſil'itudinē ptis inferioꝛis edificij: q̄ tn̄ appet ſup terrā. e Et fundamentū p̄mū iaſpis: dictū ē. ſ. ꝙ duodeci articuli fidei itelligunꝛ p iſta fundamenta. inter ſex articulos pertinētes ad xp̄i diuinitatē. p̄mus eſt de vnitate dei q̄ eſt p̄ncipiū credētibus: tollēdi erroꝛes varios gētiliū plures deos ponentium ideo p iaſpidē deſignaꝛ qui oculos purgat: viſū acuit ⁊ confoꝛtat. vt d̄r libꝛo de ꝓprietatibꝰ rerū. ⁊ ibidē ponunꝛ ꝓprietates ſeq̄ntiū lapidū. ſm̄ ꝙ inferius aſſignanꝛ. f Scđm ſaphyrus. ſcđs articulꝰ eſt de trinitate perſonaꝝ cuiꝰ fides augmentat coꝛpꝰ eccl'ie myſticū: qđ prius erat in vna gēte modica iudeoꝝ. ſꝫ mō p fidē trinitatiſ p̄dicatā ſe extēdit ad multitudinē gētiliū cō uerſoꝝ. iō ſignificaꝛ p ſaphyꝝ. q̄ coꝛpus hūanū vegetat. ⁊ itegra mēbꝛa ↄſuat. g Tertiū chalcedoniꝰ. tertiꝰ aūt articulꝰ eſt de ope creationis qđ ſoli deo conuenit: ⁊ valet fides huiꝰ articuli ↄ demonū illuſiones: vt nō adoꝛenꝛ ſicut creatoꝛes. iō ſignificaꝛ p chalcedoniū: q̄ valet ↄ illuſiones demonū. ⁊ v̄tutes cōſeruat. h Quartum ſmaragdꝰ. q̄rtꝰ āt articulꝰ eſt de ope ſctificatiōis p grām que curat caſū pcti moꝛtalꝭ ⁊ dat v̄ba pſuaſiua in oꝛone deuota. iđo ſignificaꝛ p ſmaragdū q̄ valet ↄ moꝛbū caducuꝫ. ⁊ in cauſis dat v̄bū pſuaſiuū. i Quintū ſardonix. q̇ntus aūt articulus eſt de ope reſurrectionis coꝛpoꝝ cuiꝰ fides hūilē facit et pudicū. cogitationē iferēdo ꝙ coꝛpꝰ ē coꝛruptibile: ſꝫ finaliꝛ ad gloꝛiā reſuſcitādū dꝫ teneri i humili geſtu ⁊ appatu rōne moꝛtalitatꝭ pn̄tꝭ. ⁊ mūdū rōne glīficatiōis future. ꝓpꝛ qđ ſignificaꝛ p ſardōicē q̄ fac̄ hūilē ⁊ pudicū. k Sextū ſardiꝰ ſextꝰ āt articulꝰ ē de ope glīficatiōis cuiꝰ fides generat in aīo gaudiū ⁊ expellit timoꝛē: q2 cogitās gloꝛificari nō timet pro xp̄o moꝛi: ſꝫ etiā aliq̄n gaudet: Matth. v. Cū vos oderīt homineſ ⁊ expꝛobꝛauerīt ⁊ eiecerīt nomē vr̄m tāq̧ malū mētiētes ꝓpꝛ me: Gaudete ⁊ exul. q. m. v. c. eſt i celꝭ. iō ſignificaꝛ p ſardiū q̄ gaudiū accēdit ⁊ expellit timoꝛē. l Septimū chꝛyſolithꝰ. Pꝛimꝰ articulꝰ ptinēs ad hūanitatē xp̄i ē de ↄceptione ⁊ natiuitate eiꝰ ex v̄gīe: cuiꝰ fides ↄfoꝛtat hūanā naturā i ↄceptiōe xp̄i v̄bo vnitā. ⁊ valet ↄ tioꝛes nocturnos vitioꝝ eo ꝙ nato xp̄o i noctꝭ medio: dixit angelꝰ paſtoꝛibꝰ: Nolite timere: Lu. ij. ⁊ ibidē ſubdiꝛ: Glīa i altiſſimis d̄o: ⁊ i ꝛra pax hoībꝰ bōe volūtatꝭ. iō ſignificaꝛ p chꝛyſolithū q̄ ↄfoꝛtat itellectū. ⁊ p ↄn̄s naturā hūanā p itellectū ab alijs aīalibꝰ diſtīctā. j. Methaphyſ. ⁊ expellit tioꝛes nocturnos. m Octauū beryllꝰ. ſcđs articulꝰ ē d̄ paſſiōe xp̄i moꝛte eiꝰ ⁊ ſepultura cuiꝰ fides iuictū reddit i tribulatiōibꝰ huiꝰ mūdi. j. Pet. iiij. Chꝛiſto igiꝛ i carne paſſo ⁊ vos ea. co. ar. iō ſignificaꝛ p beryllū q̄ ↄ lites iuictū reddit. ⁊ ſic mitē fac̄ ⁊ benignū.
n Nonū topaçiꝰ. ꝛtiꝰ articulꝰ ad hūanitatē xp̄i ptinēꝛ ē d̄ deſcēſu aīe eiꝰ ad iferos: cuiꝰ fides valet ↄ picula a demōibꝰ iferēda: q2 p hūc deſcēſū fuerūt ſpoliati: ⁊ poteſtas eoꝛum diminuta. iō ſignificaꝛ p topaçiū qui valet ↄ iram. i. ↄ lunaticam
❧ paſſionem

¶ inuenit̃ in īſula egypti:q̃ dꝛ topoço: ſignificat ſanctos oībꝰ coloribꝰ ꝟtutū fulgidos. a Chryſopaſſus. In india naſcit̃: viridis aureeꝗ mixture. Quidā etiā purpureꝰ cū guttis aureis ſignificat eoſ qui viroꝛē eterne patrie charitate merent̃:⁊ aliam purpurā martyrij oñdūt: ⁊ qꝛ exemplū dñi ſequunt̃ in india. i. ꝓpe oꝛtū ſolis ſunt: ⁊ cum xp̄o regnare expectāt. In denario numero ſunt:⁊ decalogus implebit̃ per dilectionē que non finit. igitur in chryſopaſſo: opus martyrij ſignatur:⁊ p̄miū. Chryſon aurum paſſos poꝛrum dicitur:
b Hiacynthus. Undecimꝰ cum aere mutatur: in ſereno pſpicuus. In nubilo obſcurꝰ ſignificat diſcretiſſimos doctoꝛes: omnibus qualitatibꝰ moꝛibus etatibus: intellectibus ſe cōtꝑantes. vt paulꝰ q̄
1. Coꝛ.2. b dicebat: Sapiām loq̄mur int̃
Ibidē. 3. a perfectos. Itē: nō potui vob̄
2 Coꝛ.11. g loqui ⁊c̄. Itē q̇s infirmat̃ ⁊c̄.
1 Coꝛ.9. d Itē omnibus oīa factus ſum vt oēs lucrifacerē.
c Ametiſthus. Duodecimꝰ purpureꝰ mixto coloꝛe viole ⁊ roſe: quaſdā flāmulaſ de ſe effundens. Purpureꝰ coloꝛ ſignificat celeſtis regni habitus ⁊ angelice ſocietatis p̄ncipatū ad quē vēturi ſunt ſcī. Uiola hoīem ſctōꝝ verecundiā: cū odoꝛe bone opationiſ Roſa p̄cioſam moꝛtē martyꝝ q̄ nō mō int̃ ſe: ſꝫ etiam ad inimicos ⁊ perſecutoꝛes flāmaſ charitatis emittūt: Significat igit̃ ametiſthus celeſtis regni ſꝑ mēoꝛiā ī coꝛdibꝰ humiliū: ⁊ illā egregiā ꝟtutē: vt etiā ꝓ inimicis oꝛent:⁊ de ſalute eoꝝ curēt: q̄ ē ꝟtꝰ ꝟtutū. Coloꝝ varietas. virtutuꝫ multiplicitas d Et duodecim poꝛ. Quaſi dixi eſſe. xij. poꝛtas:⁊ cum ita ſint. xij. ille poꝛte. i. ꝓphete ītroducentes ad fidem trinitatis ex q̄ttuoꝛ mūdi ꝑtibꝰ ꝑ ſingulas. i. ꝑ inſtructionē ſinguloꝝ ſūt margarite. i. imitatoꝛes eoꝝ: q̄ de q̄cūꝗ ꝑte mūdi ad fidē trinitat̄ vocēt̃ ſūt ſplēdidi ꝟtutibus. e Singule poꝛte: Quaſi ad h̄ vt eēnt poꝛte opoꝛtuit eſſe margaritas. f Platee ci.au.i. ſapientia vel claritate pleni: mūdi a crimīali macula. g Uitrum per. Id eſt nullas ſoꝛdes in ſe çelātes vel quia poſſunt mali in operibus nequitiā ſuā velut in ſpeculo cognoſcere. h Nō eget. h̄ egent ad ſeruitiū dei ſole ⁊ luna. ibi nō: deus em̄ plene illuminabit eos. Uel nō eget ſole neꝗ lune. i. maioꝛibus vel minoꝛibꝰ p̄dicatoꝛibuſ. i Et ambulabūt Tanta erit lux in futuro ꝙ vſꝗ ad finē mundi ambulabūt gentes. i. ꝓmouebunt̃ de bono in melius k In lumine. In ſpe huius luminis: vel per lumē vel per lucem: vel per radios cognitionis eius.
l Reges terre. i. illi maioꝛes qui regunt terrenitatem ſuā ⁊ alioꝝ. m Et poꝛte. In p̄nti aliq̄n ſ̄btrahit̃ p̄dicatio: ne fures intrēt ⁊ oculcēt dū nox eſt. i. locꝰ inſidiaꝝ: ſꝫ qꝛ ibi dies ꝑpetua: ⁊ oīs timoꝛ auferet̃. n Afferēt. Ad ſiſ̄itudinē victoꝝ q̄ ſpolia ī ſuas vꝛbes ferunt. o Non intrabit in ea. Dicta honeſtate ciuitatis ne quiſꝗ falſus frater ad aliquem hoꝛum graduuꝫ ꝑtingere p̄ſumeret: determinat qui ſunt intraturi q̄ nō.

a decimū chryſopaſſus: vndecimū a b
b c hiacynthus: duodecimū ameti/ c†
ſ cum ſint.
d ſthus. Et duodecim poꝛtę duo/ d e
decim margarite ſunt per ſingu/
ſ qꝛ et ip̄i ſiſ̄r virtutibus ſplendidi.
e las ⁊ ſingulę poꝛtę erāt ex ſingu/ †
a ſ .i. ꝯiugati. ſ .i. ſimplicioꝛeſ q̄ laxiꝰ mūdo vtūt̃
f lis margaritis: ēt plateę ciuitat̄ f
g aurum mundum tanq̄ vitrum ꝑ
a ſ h̄ ē locꝰ oꝛonis ⁊ oblatiōis q̄ ibi locū nō h̄ebit
lucidū. Et tēmplum non vidi in g†
ſ .i. omnimoda requies
ea. Dñs em̄ deꝰ oipotēs tēplū il/ h
a ſ ſiſ̄r ē tēplū eiꝰ. b ſ lumine fidei.
h liꝰ ē ⁊ agnꝰ †Et ciuitas nō eget ſō i
a ſ ſcia acquiſita. ſ ad hoc.
le neꝗ lūna: vt luceāt in ea. Naꝫ k
ſ .i. trinitas. b ſ .i. lūine. ſ. cōtinēs deitatem.
claritas dei illūinabit eā: ēt lucer
.i. hūanitas. a ſ ad alioꝝ illūinationē. b ſ mi
i na eiꝰ eſt agnꝰ. Et ābulabūt gen/ l
noꝛes ⁊ ſubditi. ſ maioꝛes.
k l tes ī lūine eiꝰ: ⁊ regeſ terrę afferēt m n
a ſ .i. acq̄ſitas ꝑ q̄bꝰ coꝛonabunt̃. b ſ puritateꝫ cōſcie. c ſ ꝑ ea habenda.
m glōriā ſuā ⁊ hōnoꝛē ī illa †Et poꝛ/ o
a ſ ad vidēdū ⁊ laudādū deū intellectꝰ ⁊ affectꝰ
b ſ hoc de futuro. ſ ꝑ aliquā aduerſitatē.
tē eiꝰ nō claudēt̃ ꝑ diem. Nox em̄ p
a ſ i ip̄o futuro. ſ .i. rep̄ntabūt deo p̄ri. b ſ glorificatas gētes. c ſ .i. puritatē ꝯſciaꝝ gentium.
n nō erit illic. Et āfferēt glōriā ⁊ hō q
o noꝛē gentium ī illā. Nō ītrabit in r
ſ vel eā. a ſ cū alijs ꝑ cōſenſū inq̄narū quātum ad pctm̄ coꝛdis. ſ .i. aliq̄d criminale.
ea āliq̄d coinq̄natū: aut abomīa s
a ſ quātū ad pctm̄ opis. b ſ mēdaciū facit q̄ in mēdacijs iueniēdis delectat̃. ſ vel quātū ad peccatū oꝛis. ſ q̄ſi q̄d ꝑ ſingula: nemo intrabit niſi
tionē fāciēſ ēt mēdaciū: niſi q̄ ſcri t v
ſ .i. hūanitatis ꝑ quā dabitur.
pti ſūt in libꝛo vitę agni. x

paſſionem q̄ frequenter per demones iratos excitat̃ vl̄ augmentatur. a Decimū chryſopaſſus. q̄rtus ꝟo articulꝰ eſt de reſurrectione xp̄i q̄ eſt cā nr̄e reſurrectionis future. ꝓpter qđ fides eiꝰ valet ꝯ coꝛruptionē coꝛꝑis ⁊ aīe per pctm̄. nā oīs coꝛruptio tollet̃ in reſurrectione xp̄i. ideo deſignat̃ ꝑ chryſopaſſum qui valet cōtra leprā. b Undecimū hiacynthus. quintus articulus eſt de aſcenſione xp̄i ad celos in hūanitate aſſūpta: cuiꝰ fides dat vigoꝛē fidelibus. vt ip̄m ſequant̃ tāq̄ mēbꝛa eiꝰ: Col. iij. Que ſurſū ſūt ſapite ⁊c̄. ꝓpt̃ qđ ſignificat̃ ꝑ hiacynthū q̄ dat mēbꝛis vigorē ⁊ ſalutifeꝝ facit ſapoꝛē. c Duodecimū ametiſthus. ſextus articulus eſt de aduentu ad iudiciū in q̄ appebit xp̄s ī foꝛma hūanitatis glorioſa: cuius fides reddit hoīem ſollicitum ⁊ vigileꝫ vt in illo tremēdo iudicio de factis ⁊ cogitationibꝰ ſuis poſſit reddere rōnē. ideo ſignificat̃ ꝑ ametiſthū q̄ facit vigilē ⁊ expellit malā cogitationē. d Et duodecī poꝛ. h̄ ꝯn̄r agit̃ de oꝛnamento poꝛtaꝝ. cū dꝛ:
e Duodecim margarite ſunt ꝑ ſingulas. ſ. poꝛtas. licet aūt margarita ſit nomē vniꝰ ſpēi q̄ gallice vocat̃ perle: tñ h̄ ⁊ in pluribus locis ſacre ſcp̄ture accipit̃ generaliter ꝓ q̄libet lapide p̄cioſo: q̄les aūt ſint lapides iſtaꝝ duodecim poꝛtaꝝ nō exꝑimit̃. ꝓpter qđ ꝓbabiliter videt̃ ꝙ ſint eiuſdē ſpēi cū duodecim p̄dictis. ⁊ etiā eiuſdē ſignificationis. f Et platee ciuitatis ⁊c̄. hoc iam expoſitum eſt. ſ̄. g Et tēplū. h̄ ꝯn̄r deſcribit̃ ſuꝑna hieruſalē quantū ad dei cultū. Ad cuiꝰ intellectū ſciendū ꝙ cultus dei tꝑe ve. teſta. fuit figuralis reſpectu cultꝰ q̄ obſcuratur tꝑe noui. j. Coꝛ. x. Oīa in figura contingebant. illis cultus ꝟo teſtamenti noui eſt ſuo mō figuralis reſpectu cultus celeſtis. nā militans eccleſia rep̄ntat ꝓut pōt celeſtia p̄conia. vñ dꝛ in illa ꝓſa: Superne matris gaudia: rep̄ntet eccleſia. q̄ q̄dē rep̄ntatio fit in templo materiali ⁊ ꝑ coꝛꝑalia obſequia. ſtatus ꝟo ſuꝑne beatitudinis non eſt figuralis alicuius expectati vel nō habiti nam deus clare videtur ibi ⁊ p̄ntialiter habetur ⁊ venerat̃. ꝓpter qđ dicit btūs iohannes Et tēplū nō vidi in ea: qꝛ deus non colit̃ ibi ꝑ figuralia ſed in ſua p̄ntia. ideo ſubditur:
B
† Apo. 60. d
† Eſa. 60. e
h Dñs em̄ deus omnipotens tēplū illius ē ⁊ agnus. nā btī reficiuntur interiꝰ in aſpectu diuinitatis. exterius vero in aſpectu humanitatis xp̄i. ⁊ ſic vtrāꝗ naturā colūt ⁊ adoꝛāt inquantū hūanitas eſt diuinitati coniuncta.
i Et ciuitas nō eget ſole neꝗ. i. illuſtratiōe coꝛꝑali. k Nā claritas dei ⁊c̄. qꝛ perfecte electi illuſtrant̃. l Et ambulabūt gentes i. electi. m In lumine eius. nam omnia faciunt ex illuſtratione dei. n Et reges terre afferent ⁊c̄. rex dꝛ a regendo. oīa ꝟo coꝛꝑalia ⁊ homines per angelos ſanctos adminiſtrant̃ ⁊ regunt̃. ꝓpter qđ hic ⁊ in pluribꝰ alijs ſacre ſcripture loc̄ angeli reges terre dicunt̃. ex electis vero q̄ ꝑ eoꝝ adminiſtrationē ad beatitudinē deducunt̃ eoꝝ gloꝛia augmentat̃. ⁊ ſ̄m hoc afferre gloꝛiā ſuam in ſuꝑnam hieruſalē hic dicunt̃. o Et poꝛ. eiꝰ ⁊c̄. nā a tꝑe paſſionis xp̄i ꝑ quā apte ſūt ianue celi manēt ⁊ mãebūt apte. nā ibi ſtatī recipiunt̃ aīe purgate. dꝛ aūt tp̄s a dicta paſſione dies. ꝙ tūc ſctīs p̄ribus ī libo detēt̄ data fuit lux gl̄ie: ꝓpt̃ qđ xp̄s dixit latrōi pēdēti in cruce Hodie me. e. ī pa. Lu. xxiij. p Nox e. n. e. il. q. d. poꝛte tue de cetero nō claudēt̃: qꝛ dictū ē ꝙ ñ claudūt̃ ꝑ diē. q Et af. g. ⁊c̄. mō p̄dicto. r Nō intra. ī ea. a co. vitio carniſ. s Aut abo. fa. i. pcm̄ ꝯ naturā. t Et menda. i. hypocriſim q̄ ē mēdaciū ī facto: ⁊ vt excludat̃ oē aliđ pctm̄. ſ̄bdit̃. v Niſi q̄ ſcri. ⁊c̄. i. ī diuīa p̄deſtiatiōe: ⁊ h̄ lib̄ etiā dꝛ lib̄ (x Agni. i. xp̄i: īquātū ē vnꝰ dꝭ cū p̄re.

Moralr. a† Et vidi ce. no. h̄ l̄ralit̃ expōit̃ de renouatiōe mūdi ſenſibil̄ futura. Moralr̄ āt pōt expōi de renouatiōe ſp̄ūali hoīs: q̄ dꝛ a p̄hīs mīoꝛ mūdꝰ. cuiꝰ t̃ra ē coꝛpꝰ: ⁊ celū aīa. qꝛ ſic t̃ra germinat ex influentia celi: ſic coꝛpꝰ mouet̃ ⁊ viuit ex anime virtute. Hoc ḡ celū. ſ. aīa renouat̃ q̄ñ per p̄niam verā perfecte purgat̃. ⁊ terra. ſ. coꝛpus q̄ñ munde ſeruat̃. † Et mare iā nō eſt. i. amaritudo pctī. nem ꝑ p̄niam ē ablata. c† Et ego iohēs vidi ciuitatē ſan. hierl̄em. i. fidelem ꝑſonā quālibet deuotā que dꝛ ciuitas. i. ciuium vnitas. propter cōcoꝛdiam virium inferioꝛum ad rōnem. ⁊ ſancta. i. xp̄i ſanguine tincta Ca. XXI

¶ Ca. XXII

in baptiſmo

in baptiſmo.ꝛ hierl'm.i.pacifica ꝓpter concordiã dictã.et de/
ſcendens de celo.ꝓpẽ gratie infuſionem in eius augmento.
g† A deo parã ꝛc̃.i.diuinis chariſmatibꝰ adornatã: ꝓpẽ qð
de ea ſubdiẽ: † Ecce tabernaculũ dei ꝛc̃.nã in talibꝰ deus
habitat ꝑ grãm. † Et abſterget deꝰ la.trãſferẽdo tales ſe
cũ ad gloriã. m† Et dixit q̃ ſedebat in throno.ecce noua
facio.ſ.in reſurrectione qñ ſcti habebũt corpa glorioſa.
o† Et dixit mihi factũ ẽ.i.ↄſũmatũ eſt hominis premium.
p† Ego ſum alpha ꝛc̃.i.ꝑncipiũ a q̃ cũcta oriunẽ:ꝛ finis ad
quẽ ordinanẽ. r† Ego ſitiẽti da.de fon.aq̃ viue.i.de vera
btĩtudine. t† Gratis.ſic̃ dr̃ Ro.vj.grã dei vita eterna.
v† Qui vicerit ꝛc̃.ſ.mũdũ carnẽ diabolũ. a† Timidis
ãt.tiore male hũiliãte. ℞ Et icredulis.ꝟitati diuine.
b† Et execratis.i.iuſte ſeꝑatis a ſacr̃is eccl'ie. e† Et ve/
neficis.i.infect' veneno inuidie. g† Et oĩbꝰ mẽdacibus.
ꝑnitioſe. h† Pars illoꝝ ꝛc̃.i.ꝑticipatio eoꝝ cũ demoni/
bus ĩ gehẽna. k† Et venit ad me ꝛc̃.qm̃ bonũ nõ mouet
niſi aliq̃ mõ cognitũ.iõ q̃libet fidelẽ dʒ ↄſiderare ſtatum ſuꝑne
ciuitatis vt afficiaẽ ad ipm̃.iõ ſubdiẽ: l† Ueni ꝛ oſtẽ.tibi
ſpõ.vxo.agni.i.eccleſiã triũphãtẽ. m† Et ſuſtulit me ĩ ſpi
ritu ĩ mõtẽ magnũ.q̃ſi inↄtẽplatiõis exceſſũ. o† Et oſten
dit mihi ciuitatẽ.ſcʒ hieruſalẽ celeſtẽ. q† Deſcẽdentẽ de
celo.ħ dr̃ q̃ nõ poſſumꝰ aſcẽdere ad gloriã niſi priꝰ ad nos de/
ſcendat ꝑ grãm: ꝓpẽ qð petimꝰ in orõne dñica Matth.vj.ad
ueniat regnũ tuũ. r† Habentẽ a deo claritatẽ.i.dei claraʒ
viſionẽ. s Et lumẽ eiꝰ ſil'e la.ꝑcioſo.i.xp̃o hoĩ q̃ dr̃ lapis
abſciſus de mõte ſine manibꝰ:Dañ.ix.eiꝰ enĩ gl'ie ↄformãtur
ceteri ſcti ſic̃ mẽbra capiti. t† Tãq̃ lapidi iaſpis.in quo ẽ
varietas coloꝝ deſignans in hoĩe xp̃o varietatẽ chariſmatuʒ
ꝛ donoꝝ. v† Sic̃ criſtallũ.qð dr̃ ſedare ſitim.ꝛ xp̃us ſua
deitate ſedat totaliter deſideriũ hũanũ. x† Et hẽbat mu/
rũ magnũ.ꝑ quẽ ſignificaẽ ſecuritas poſſeſſionis. y† Ha
bentẽ portas.xij.ꝑ q̃s ſignificanẽ decẽ ꝑcepta decalogi. cum
duobꝰ ꝑceptis charitatis.per q̃ tãq̃ ꝑ portas eſt ingreſſus ſu
perne ciuitatis:Matth.xix.Si vis ad vitã ingredi ſua man.
ʒ† Et in portis.xij.an.ꝑ angeloꝝ miniſteriũ ĩducunẽ electi
ad regnũ celoꝝ:Lu.xvj.Factũ eſt aũt vt moreretẽ mendicus
ꝛ por.ab an.ꝛc̃. a† Et noĩa inſcripta q̃ ſũt no.duo.tri.fi.
iſrl'.i.bonoꝝ xp̃ianoꝝ ad q̃s deuoluta ſunt noĩa filioꝝ iſrael:
vt hr̃ Ro.ij. a† Ab oriẽte porte tres ꝛc̃.nã ꝑ fidẽ trinita/
tis deſcriptã a q̃ttuor euangeliſtis eſt introitus ſuꝑne felicita
tis.Euãgeliũ vero Matth.dr̃ ab oriente eo ꝙ deſcribit chriſti
ortum.luce ꝟo ab occidente q̃ deſcribit paſſionis occaſũ.io/
hannis aũt ab auſtro vñ maior eſt refulgentia lucis:q̃ deſcri
bit claritatẽ diuinitatis.marci vero ab aquilone:q̃ deſcribit
iudiciariã poteſtatẽ q̃ incutit frigus timoris. d† Et q̃ lo/
quebatur mecũ habebat menſurã ꝛc̃.ꝑ ħ ſignificanẽ diuerſi
gradus glorie ẽm hoĩm merita q̃ aſſumunẽ ad ordines an/
geloꝝ.iõ in fine dr̃: r† Menſura hoĩs q̃ eſt ꝛ angeli. Et
erat ſtructura eius muri ex lapide iaſpide.ꝑ quẽ ſignificatur
xp̃s vt ꝑdictũ ẽ cuiꝰ merito ibi locaẽ oĩs q̃ ibidẽ poniẽ ſicut
dr̃ Act'.iiij.nõ eſt in aliq̃ alio ſalꝰ. b† Ipa vero ciuitas
aurũ mundũ ſil'e vitro mundo.nam ibi eſt ꝑfecta charitas et
viſionis claritas. d† Fundamẽta muri ciuitatis ꝛc̃.iſta
fundamenta ſunt apl'i q̃ poſt xp̃m dicunẽ eccleſie fũdatores.
vñ ꝛ.ſ̃.dr̃:Et murus ciuitatis habens fundamenta.xij. et ĩ
ip̃is.xij.noĩa apl'oꝝ ꝛ agni. e† Fundamẽtũ ꝑmũ iaſpis.
ꝑ qð põt intelligi petrꝰ xp̃i vicariꝰ.ꝓpter qð eius ſignifica/
tio que eſt ꝑ iaſpidẽ vt ꝑdictũ eſt cõicaẽ petro. f† Scðm
ſaphyrus.q̃ eſt coloris celeſtis ideo ſignificat paulũ qui fuit
raptus ad tertiũ celũ. g† Tertiũ calcedoniꝰ.q̃ valet con
tra illuſiones demonũ:ideo ſignificat iohẽm dicentem:noli/
te credere omni ſpũi:ſed ꝓbate ſpũs vtrũ ex deo ſint.
h† Quartũ ſmaragdus.valens contra morbũ caducum.
iõ ſignificat iacobũ q̃ primus inter apl'os ſuſtinuit martyriũ
ꝛ ſic fuit alijs firmitatis exemplũ. i† Quintũ ſardonix
faciens hũilem ꝛ pudicũ.iõ ſignificat iacobũ minorẽ ex vte/
ro matris ſctm̃. k† Sextum ſardius.qui gaudiũ accẽdit
ꝛ pellit timorẽ.iõ ſignificat andreã:qui videns a longe cru/
cem ſibi paratã dixit:O bona crux diu deſiderata ꝛ iaʒ con
cupiſcẽti aĩo ꝑꝑata ſecurus ꝛ gaudens venio ad te ꝛc̃.
l† Septimũ chryſolithꝰ.q̃ pellit timores nocturnoſ ideo ſi
gnificat mattheũ q̃ a ſponſa xp̃i repulit ethiopẽ tenebroſũ.
m† Octauũ beryllus.q̃ reddit mitẽ ꝛ facit benignũ.ideo ſi
gnificat ſimonẽ:q̃ audens interꝑtaẽ.mitis enĩ ꝛ benigni ꝓ
priũ eſt audire pacifice qð dr̃: n† Nonũ topaſius.qui va
let contra lunaticam paſſionem.ideo ſignificat bartholome/
um qui filiam regis polemij ab hac paſſione curauit ꝛ bapti/
ʒauit. a† Decimũ cryſopaſſus.q̃ valere diciẽ cõtra leprã
ideo ſignificat thomã q̃ per diligentiã inquirendi veritatem
reſurrectionis repulit a nobis leprã infidelitatis. b† Un
decimũ hiacynthꝰ.q̃ dat mẽbris vigorẽ.ideo ſignificat phili
pum q̃ debilitatos ꝛ egrotantes ex flatu draconis reſtituit
ad vigorẽ ꝑfecte ſanitatis. c† Duodecimum ametiſthꝰ.
q̃ fac̃ vigilẽ ꝛ repellit malã cogitationẽ.iõ ſignificat iudã q̃ ĩ
terꝑtaẽ ↄfitens ſiue laudãs.nã cõfeſſio culpe ꝛ laudis diui/
ne vigilem fac̃ ꝛ cogitationẽ malã repellit.Iſte ꝟo ꝓprieta/
tes lapidũ accepte ſunt de libro q̃ dr̃ de ꝓprietatibꝰ rerum.
† Et ſingule porte erãt ex ſingulis margaritis.ſic̃ apl'i dicti
ſũt fũdamẽta ita pñt dici porte ꝛ expõi de eis ꝑdicte marga/
rite ſic̃ iã ſũt expoſite. d† Et tẽplũ ꝛc̃.nã ĩ ciuitate celeſti ni
hil figurale repiẽ ſed deus in ſeip̃o adoratur.

Glo.ordi.

Oſtendit. Poſtq̃ Ca.XXII
ſitũ ciuitatis dignitatẽ eiꝰ et mu/
ros ꝛ fundamenta oſtẽdit: deſcri
A bit refectionẽ quã deꝰ ciuitati ꝑbuit:ꝛ ĩ ꝑ
ſenti ꝛ maxime in futuro. In pñtia dei/
tatis vel in imitatione vite agni: q̃ ꝓpo/
ſuit nobis in ſe exemplũ. b Fluuium.
i.aquã fluentẽ.i.eternã btĩtudinem. In
ſpecie aque notaẽ ꝑ ablutionẽ baptiſmi
ad hoc perueniſſe. c De ſede dei.i.de
illis in quibus ꝑncipaliter ſedebit deus
q̃ in illis maxĩe eſt:ꝛ ꝑ inſtructionẽ eoꝝ
minores coronabunẽ. d Ex vtraq̃
parte fluminiſ lignũ.Citra flumẽ.i.ĩ hac
vita habemꝰ lignũ vite.i.corpus ꝛ ſãgui
nem xp̃i:in quibꝰ reficimur: vltra flumẽ
i.in futuro habebimꝰ ip̃m pñtem. Uel ꝑ
citra flumẽ accipiamus tp̃s ante baptiſmũ : per vltra illud quod
fuit poſt baptiſmũ: vt denotemus fideles:ꝛ in veteri ꝛ in noua le
ge ſaluatos ꝑ xp̃m:qð ſignificauit moyſes qui duxit filios iſrael
vſq̃ ad flumẽ iordanis ꝛ ieſus filius naue qui de flumine iorda/
nis duxit eos in terrã ꝓmiſſionis. e Lignum vite. Quaſi
ip̃e refectionem dat:ip̃e etiã dat eis qui pararent eos quibus ip̃e
reddat.ꝛ hoc eſt afferens.f.d. Lignum.alia littera lignum vite
reddens fructum ſuum per duodecim menſes:id eſt per duode/
cim apoſtolos:quia chriſtus dies ꝛ annus:apoſtoli hore vel mẽ/
Ioh.11.e ſes:vt ibi diciẽ : Nonne.xij.hore ſunt diei.q.d.vos eſtis ſubditi
mihi:ꝛ mihi preuidendum eſt nõ vobis:ꝛ alia ligna ſũt ibi reddẽ
tia fructũ ſuũ.i.ſancti q̃ reddẽt ꝓ meritis ꝑmia ſibi ſubditis.
f Fructus duo.i.ꝓphas ꝛ apl'os ĩ fide trinitatis ꝑ q̃ttuor mũdi

partes

Text

Oſtendit mihi Ca.XXII

a ſ eternã beatitudinẽ. b ſ q̃ refrige/
rat poſt laborem ꝛ eternaliter viuificat.
c ſ q̃ eternaliter fulgebunt.

b fluuiũ aq̃ viuę ſplẽndidum

a ſ ꝓpter cordiũ ꝛ corpoꝝ trãſparentiã. b ſ .i.
de maioribus q̃ ſũt ſedes dei in minores.

c tanq̃ cryſtãllũ ꝓcedentẽ dẽ ſede b

a ſ .i.in cõmuni coꝝ q̃ latiori via inceſſerunt.

dei ꝛ agni. † In mẽdio plateę eiꝰ c

a ſ in via ꝛ patria btĩtudinis. ſ xp̃s.

d e ex vtraq̃ pãrte fluminis lignum d† e

a ſ mercedẽ imortalitatis. ſ eternaliter

f vitę afferens frũctus duodecim f†

Nico.de lyra

a† Oſtendit mihi Ca.XXII
flu.ꝛc̃.ħ vltĩo deſcribitur
ſuꝑna hierl'm q̃ntũ ad re/
fectionẽ ciuiũ: ꝛ diuidiẽ in duas
ꝑtes.q̃ ꝑmo deſcribiẽ ħ ↄuiuiũ.
ſcðo cõuiuaꝝ exercitiũ.ibi:Et oẽ
maledictũ nõ erit ꝛc̃. Circa ꝑmũ
ſciẽdũ ꝙ refectio btõꝝ nõ ĩtelligi
tur a nob̃ niſi ꝑ ſil'itudinẽ corꝑali
um.ad refectionẽ aũt corpis duo
req̃runẽ.ſ.cibꝰ ꝛ potꝰ. ꝑmo ḡ de/ †Gal.5.d
ſcribiẽ potꝰ cũ dr̃: Et oñdit mihi Ezec.47.c
fluuiũ aq̃ viue:ꝑ quẽ ĩtelligiẽ ſpi
ritusſanctꝰ.vñ dic̃ ſaluator: Ioh.
vij.Qui credit ĩ me ſic̃ dic̃ ſcp̃tu/
ra flumĩa fluẽt de vẽtre eiꝰ aq̃ vi/
ue:qð expõnẽs euãgeliſta ſb̃dit:
ħ aũt dixit de ſpũ quẽ accepturi erãt credẽtes ĩ eũ.ſpũs
ãt ſctũs cui ap̃propaẽ bonitas ꝛ ſuauitas reficit btõs per
modũ dulcis potꝰ.iõ ſignificaẽ ꝑ fluuiũ aq̃ viue.i.dantis
gloriã vite. b Procedentẽ de ſe.d.ꝛ a.nã ſpũſſctũs
ex pr̃e ꝛ filio ꝓcedit. c In m.p.e.ad reficiendũ totũ
ↄſortiũ btõꝝ. d Ex vtraq̃.hic ↄñr deſcribitur refe/
ctio celeſtis q̃ntũ ad cibũ.cũ dr̃:Ex vtraq̃ parte flumis
i.hinc ꝛ inde. e Lignũ vi.i.xp̃s q̃ ẽm diuinitatẽ ẽ vbi
cũq̃ ſic̃ ꝛ ſpũſſctũs cũ vnũ ſint in eſſentia. f Afferẽs
fru.xij.q̃ etiã dicunẽ fructꝰ ſpũs:Gal'.v.Nã indiuiſa ſũt
opera trinitatis:ꝛ ꝑ ↄñs filij ꝛ ſpũſſctĩ.Sciẽdum tamen
ꝙ iſti fructꝰ aliter habenẽ in via ꝑ grãm:ꝛ aliter ĩ patria
ꝑ gloriã:ſic̃ dictũ ẽ de q̃ttuor ꝟtutibꝰ cardinalibꝰ.ca.ꝑce.

ſic ſunt

partes fructificãtes. a Et folia. Quaſi ꝗ͛ q̄ xp̄ſ reddet fructuz. h̄ erit ſic: ꝙ apoſtoli ⁊ pᵒ eoſ aliȷ̄ etiam ſpargẽt folia ipſius xp̄i. b Et dixit mihi. Sic̄ in p̄ncipio poſuit cõmendationem viſionis: ſic etiam iã ad vltimũ ponit. c Dñs deus ſpirituz ꝓ. Et bene debeſ credere: quia ille qui in poteſtate hꝫ dona ſpiritusſancti per quẽ locuti ſũt omnia ꝓphete dixerunt. d Angelum ſuũ oñdere ⁊c̄. Sicut ãgelus iohanni: ſic iohãnes cõmendat diſcipulis ſuis. q.d. non ꝓpt̄ me facta ẽ hec annunciatio mihi: ſꝫ vt vos mihi credatis. e Et poſtq̄ ⁊c̄. Hic dat nobis intelligere ꝙ ꝓ his in veneratione debemᵒ eũ habere: nec tm̄ eum: ſꝫ deum adorare: ⁊ per obſeruantiam verborũ libri: parificationẽ angeloꝝ conſequi. f Et fratruz tuorum ꝓ. ⁊c̄. Nõ ſunt a munere prophetie alieni putãdi: qui habent gratiam interp̄tãdi: vt Auguſtinus: Hieroni. Ambro. Gregorius. g Qui nocet ⁊c̄. Quia poſſet obijci: ꝙ malum eſſet ꝓphetare malis cum q̄uius eſſent inde puniẽdi dictũ ẽ ſibi. ne iõ ceſſet: qꝛ iuſtum eſt. h Qui ĩ ſor. alia lr̄a. Qui in ſordibᵒ ẽ ſordeſcat adhuc ⁊ iuſtus iuſtificetur adhuc.

Bti

a ſ ꝑ ſingulas etates vel aſſidue. b ſ refectionẽ
ꝑ mẽſes ſingulos reddẽs fructũ a†
a ſ .i. p̄cepta xp̄i q̄ tegũt et ornãt fructum.
ſ ſi implẽtur
a ſuũ: ⁊ foliã ligni ad ſanitatẽ gen b†
a ſ .i. ſubtractio gr̄e nõ fiet ãplius b ſ perm̄ ꝑpter q̄ meret̄ maledictionem
tiũ. Et õm̄e malẽdictũ ñ erit am c†
ſ .i. eternaliter requieſcet deus trinitas ⁊ xp̄us homo in illis
pliᵒ: ſ ſedẽſ dei ⁊ agni ĩ illa erũt: d†
a ſ nõ timoris ſꝫ dilectiõis. b ſ nullo mõ inde tabũt c ſ nõ enigmate vt nũc ſed ſicut eſt
⁊ ſerũi eiᵒ ſerũiẽt illi. Et vidẽbũt e† f† g
a ſ dei vocabũt̄ ⁊ agni b ſ .i. ĩ aꝑto: ſic̄ ĩ oꝑato
faciẽ eiᵒ: ⁊ nõmẽ eiᵒ in frõntibus h
eũ cõfeſſi ſunt ſ aliq̄ ignorãtia
eorũ. †Et nox vltra nõ erit: ⁊ nõ i
ſ .i. doctria veteris legis vl̄ alicuius mediocris p̄dicatoris
egebunt lumine lucernę neq̄ lu
mine ſolis: qm̄ dominus deus
ſ lumine alioꝝ ſ cum eo
illuminabit illos: ⁊ regnabũt in k
ſ ꝙ repugnat ad egere lumine alioꝝ ſ idẽ angelus qui cetera oſtenderat
b ſęcula ſęculorum. Et dixit mihi: l
a ſ .i. q̄cq̄d v̄bis ⁊ figur̄ oñdit mihi b ſ qꝛ adĩplebunt̄ ſ .i. habilia q̄bᵒ fides adhibeat̄
Hęc vẽrba fidẽliſſima ſunt et ve m n
c ra. Et dominus deus ſpirituuz o
d prophetarũ miſit angelum ſuũ:
a ſ nõ regibᵒ nõ p̄bis ſ nõ timore b ſ qꝛ nõ poſſunt remanere inexpleta.
oſtendere ſerũis ſuis q̄ opõrtet p q
ſ ⁊ vere cito fiet qꝛ ip̄e dicit.
fieri cito. Et ecce venio velocit̄. r
a ſ ⁊ hoc dixi: Btũs ⁊c̄. b ſ oꝑe cõplet
†Beãtᵒ q̇ cuſtodit v̄bã ꝓphetię
a ſ q̇ nihil falſũ ſoleo vobis dicere ſ v̄ba
libri huiᵒ Et ẽgo iohẽs q̇ audiui s
ſ figuras.
e ⁊ vidi hęc. Et poſtq̄ audiſſem ⁊
ſ .i. humiliaui me
vidiſſem: cecidi vt adorarẽ ante
a ſ quaſi ꝓ hac cauſa
pedes angeli q̇ mihi hęc oſtẽdẽ
b ſ ꝑpter humanam naturam in xp̄o exaltatam a ſ caue
bat. Et dixit mihi Vidẽ ne fecẽ t†
ſ quia vnius dici
f ris. Conſeruᵒ em̄ tuus ſum: ⁊ fra
a ſ .i. p̄dicantium b ſ .i. p̄dicantibus obediẽtiã ꝓphetie
trum tuoꝝ ꝓphẽtaruz ⁊ eõrum
qui ſeruãt verba libri huiᵒ. Deum adora. Et dixit mihi: Nẽ ſi
a ſ ne ſigillauer̄ ſed palã pone omnibus
um adora. Et dixit mihi: Nẽ ſignauer̄ verba ꝓphetię libri hu
a ſ .i. in quo oportet acquirere fratres b ſ que mali inferunt bonis inferant.
g ius. Tempũs em̄ ꝓpe eſt. †Quĩ v x†
a ſ id eſt poſt oſtenſionem libri b ſ id eſt in ꝓpria nequitia
h nocet noceat adhũc: ⁊ qui in ſõr y† z†
a ſ modus ꝑmiſſiuus non imperatiuus iuſto iudicio dei
dibus ẽ ſordẽſcat adhuc. Et qui a† b
ſ id eſt bonum inferens aliȷ̄s impenſius inferat ſ in ſe
iuſtᵒ eſt iuſtificet̄ adhuc: ⁊ ſanctᵒ c d

ſic ſũt aliȷ̄ actᵒ viatoris ⁊ cõp̄hẽſoris. Primᵒ g̃ fructᵒ: vt Gal. v. d͛ ẽ charitas q̄ ĩ p̄ria ẽ ĩ deũ viſũ totalit̄ ꝑ amorẽ trãſformari. Scd̄s ẽ gaudiũ q̇ ẽ ĩ deo viſu delectari. Tertiᵒ ẽ pax q̇ ẽ ĩ ipſo totalit̄ q̇etari. Quartᵒ ẽ patiẽtia q̇ in via ẽ ĩ aduerſariȷ̄s nõ frãgi. ĩ p̄ria v̄o vbi nll̄a ẽ aduerſitas ẽ in deo firmit̄ ſtabiliri. Quitᵒ ẽ benignitas. i. bõa igneitas q̄ ẽ in btĩs ad amorẽ ꝓximi ĩflãmari q̄tũ ad effectũ. vñ ĩ eis ẽ vnᵒ ardor cordiũ: vt d͛ ĩ illa ꝓſa: Supne mr̄is gau. ⁊c̄. Sextᵒ ẽ bõitas. i. diffuſio ꝓpriȷ̄ boni ad ꝓximũ ꝰm effectũ. nã bonũ ẽ ſui diffuſiuũ. bonũ aũt vniᵒ btĩ redũdat ĩ alteꝝ. nã vnᵒ gaudet d͛ alteriᵒ bono ſic̄ d͛ ſuo ꝓprio. Septimᵒ ẽ lõganimitas q̄ ẽ eq̄nimis expectatio boni futuri. aĩe v̄o btõꝝ eq̄nimit̄ expectãt gl̄iaꝫ corꝑis. Octauus eſt mãſuetudo q̄ ẽ ĩ via ire moderatio: ſ ĩ p̄ria ñ hꝫ locũ ira q̄tũ ad ſuũ materiale q̇ ẽ accẽſio ſãguĩs circa cor: ſ q̄tũ ad ſuuz formale q̇ ẽ aꝑpetitᵒ vĩdicte hꝫ ibi locũ: qꝛ btĩ vĩdictã aꝑpetũt obſtĩatoꝝ pctõꝝ. ꝰm illd̄ pſ̄. lvȷ̄. Letabit̄ iuſtᵒ cũ vi. vidictã: manᵒ ſuas lauabit ĩ ſãguĩe pctõrĩs. ⁊ qm̄ aꝑpetitᵒ iſte moderatᵒ ẽ ĩ btĩs ꝰm regulã diuĩe iuſticie. iõ ꝰm h̄ ẽ ibi mãſuetudo. Nonᵒ ẽ fides: q̄ ſi accipiat̄ vt ẽ v̄tᵒ theologica ñ ẽ in p̄ria cũ ſit d͛ nõ aꝑparẽtibᵒ: Heb. xj. ſ ei ĩ p̄ria ſuccedit viſio clara. ſi ãt accipiat̄ fides ꝓ fidelitate ſic ẽ ĩ btĩs maxĩe. Decimus ẽ modeſtia q̇ excellẽter ẽ ĩ p̄ria. nã vires ĩferiores aĩe ſunt oĩno ſuꝑioribᵒ ſubiecte. Vndecimᵒ ẽ ꝯtinẽtia. ẽ ãt ꝯtinẽs q̇ ꝯcupiſcẽtias ĩordĩatas patit̄: ſ ab eis ñ deducit̄ ꝯ paſſiões fortit̄ ſe tenẽs. hmõi v̄o ꝯcupiſcẽtie ñ ſũt ĩ p̄ria. ꝓpt̄ q̇ ñ ẽ ibi ꝯtinẽtia q̄tũ ad ꝯcupiſcẽtias pati: tñ ẽ ibi q̄tũ ad ñ deduci. nã btĩ nõ pñt ĩ aliq̇ malũ flecti. Duodecimᵒ eſt caſtitas: q̄ ꝓut ĩportat mũdiciã ẽ ĩ p̄ria. nã ĩ eã ñ ĩtrat aliq̇d coĩq̇natũ: vt dictũ ẽ. ſ͂. a Per mẽ. ſin. r. fru. ſuũ. mẽſis apd̄ hebreos ĩcipit a p̄ma lunatiõe: ꝓpt̄ q̇ nouitatẽ deſignat. ꝑ ſingulos ĩtelligit̄ ꝯtinuatio. ⁊ ſic ꝑ mẽſes ſingl̄os ĩtelligit̄ et̄nitaſ huiᵒ fructᵒ: qꝛ ſꝑ manet ĩ ſua nouitate ⁊ ſua duratiõe. ⁊ h̄ mõ d͛ Eſa. vl. Et erit mẽſis ex mẽſe: ⁊ ſabbatũ ex ſabbato ⁊c̄. b Et fo. li. ad ſa. gẽ. ꝑ folia ĩtelligunt̄ v̄ba etiã ꝰm cõeꝫ modũ loq̇ndi. g̃ folia ligni ſũt v̄ba xp̄i ĩ euãgelio ꝯtẽta: q̄ ſũt ad ſanitatẽ gẽtiũ. nã ꝑ p̄dicationẽ euangeliȷ̄ gẽtes ꝑ orbem diſꝑſe cõuerſe ſunt ad xp̄m. c Et oẽ. h̄ ꝯñr deſcribit̄ ꝯuiuaꝝ exercitiũ. Circa q̇ ſciẽduꝫ ꝙ ĩ ꝯuiuiȷ̄ſ carnalibᵒ ſolẽt hoĩes relaxare lĩguas ſuaſ ad blaſphemias ⁊ ꝯuitia. ꝓpt̄ q̇ diues epulo poſitᵒ in ĩferno magis cruciabat̄ ĩ lĩgua: Luc. xvj. Hoc ãt remouet̄ a ꝯuiuio celeſti. cũ d͛: Et oẽ ma. nõ erit ĩ ea ãpliᵒ: ſ gr̄arũ actio ⁊ vox laudis. d Sꝫ ſe. dei ⁊ a. ĩ il. erũt. nã ibi maxĩe relucet eoꝝ maieſtas. e Et ſer. e. ſ. ãgeli ſcti ⁊ btĩ. f Seruiẽt il. exeq̄ndo q̇cq̇d placitũ ẽ ei. g Et vi. fa. eiᵒ. clare ⁊ aꝑte. h Et no. eiᵒ ĩ frõ. e. i. mãifeſte patebit oĩbᵒ ꝙ ſint ꝰui eiᵒ. i Et nox vl. ⁊c̄. h̄ expoſitũ ẽ. ſ͂. h̄ tñ repetit̄ ad maiorẽ aſſertionẽ. ⁊ qꝛ ꝰuire deo ẽ regnare. iõ ſequit̄: k Et re. ĩ ſe. ſe. i. et̄nalit̄ a ꝑte poſt. l Et dixit mihi. Hec ẽ vltĩa ꝑs p̄ncipal̄ huiᵒ libri q̄ ponit̄ ĩ fine ꝑ modũ epilogi. in q̇ p̄mo ponit̄ huiᵒ libri cõmẽdatio. ſcd̄o p̄ſcꝑtoꝝ breuis recitatio. ibi: Qui nocet. tertio dictoꝝ ꝯfirmatio. ibi: Cõteſtor ei. Circa p̄mũ d͛: Et dixit mihi ãgelᵒ. m Hec v̄ba. a te ſcripta. n Fideliſſima ⁊ v̄a ſũt. nã a p̄ma v̄itate ꝓceſſerũt. iõ ſubdit̄: o Et dñs deᵒ ſpi. ꝓp̄haꝝ. lꝫ vnᵒ ſp̄ũſſctũs tãgat mẽtes oĩm ꝓp̄haꝝ: tñ effectᵒ eiᵒ ſũt multi ⁊ variȷ̄ in mẽtibᵒ ĩpoꝝ. p Oñdere ſer. ꝑ iohẽz. q Que opor. fie. ci. qꝛ ſũt p̄ordiata a deo: cuius ordiatio nõ p̄ot fruſtrari. ideo ſubdit̄: r Et ecce ve. velo. ad ĩpaꝫ ĩplẽdũ: ⁊ ſic aꝑparet huiᵒ libri veritas. ſcd̄o tãgit̄ eiᵒ vtilitas. cũ d͛: Btũs q̇ cuſto. t̄tio eiᵒ auctoritas ex ꝑte ſcriptoris. cũ d͛: s Et ego iohẽs ⁊c̄. q̇ adhuc viuẽs ĩ terr̄ fuit maior hoĩe: par ãgel̄. ꝓpt̄ q̇ ãgelᵒ renuit accipere reuerẽtiã quã ſibi voluit exhibere. cũ d͛: Et poſtq̄ audiſſem ⁊c̄. ⁊ pꝫ lr̄a. q̄rto tãgit̄ huiᵒ libri aliq̄lis ĩtelligibilitas. cũ dicit̄: t Et dixit mi. vi. ne ſi. ⁊c̄. i. nõ occultes oĩno intellectũ v̄boꝝ. ꝓpt̄ q̇ in pluribᵒ locis ponunt̄ aliq̄ ſatis plane ex q̇bᵒ aꝑit̄ via ſtudioſis ad alia intelligẽda aliq̄liter: ſaltem in multis: ſic̄ ſuꝑiᵒ declaraui in loc̄ ſuis. v Tp̄s eĩ ꝓpe ẽ. i. ꝯpletiõis ſcꝑtoꝝ. x Qui no. h̄ ĩt̄ponit̄ breuis recitatio p̄ſcriptoꝝ. nã ſuꝑiᵒ actũ ẽ de diſtinctiõe electoꝝ ⁊ reproboꝝ. ⁊ q̄tũ ad h̄ d͛: Qui nocet. peccãdo ꝯ ꝓximũ. y Noceat adhuc. i. nocebit: ita ꝙ ponit̄ h̄ optatiuᵒ ꝓ ĩdicatiuo: ⁊ loq̇t̄ d͛ reprob̄ p̄ſcit̄ q̇ moriunt̄ in pctõ mortali. z Et q̇ in ſor. ẽ. peccãdo in ſeip̄m. a Sordeſcat adhuc. i. ſordeſcet. b Et qui iuſtus. recte viuẽdo ad ꝓximum. c Iuſtificetur adhuc. id eſt iuſticiam faciet. ⁊ loquitur de iuſtis predeſtinatis qui decedũt in gratia finali. d Et ſanctus ſanctificet adhuc. viuendo munde ad ſeipſum. ſecundo in ſuꝑioribus frequenter dictum eſt de retributione bonorum et reproborum: ⁊ q̄tum ad hoc dicitur in perſona xp̄i.

Ecce ve.

† Eſa. 60. d
B
† ſ͂. 21. b
† ſ͂. 1. g
† ſ͂. 19. b
C
† 47. di. c. quãtumlibet. ſ͂. 1. g

J a Bti q̄ la.q2 dixerat nocēs noceat:ſoꝛdēs ſoꝛdeſcat.ne aliq̄ſ mal9 diceret:cū ſim mal9 q̄re me pēiteret dic:ñ ſolū bti ſunt q̄ maioꝛē recipiūt pſecutionē:ſ3 etiā illi q̄ ɔtamiauerīt ſtolas ſu as q̄s ī baptiſmo accepert:ſi deide lauerūt eas:τ eos peccaſ ſe pēiteat. b Ego ihs. Cōmēdauit libꝝ p āgelū:p ſui digni tatē:mō etiā p auctoꝛitatē ipi9 xpi.q.d.oms audiētes ſciūt ꝙ ego ihs mi.a.m.teſtificari voƀ h. c Stella ſplēdida. Clara ſtella.i.magna claritas ānūciās dic.i. futurā btītudinē:per meā reſurrectionē3 in mane factam. d Et ſpūs.Jd ē trinitas q̄.p puritatis excellētia ſpūs dr. Et ſpiritus et ſpō. Hic etiā ſubdit teſtioniū trinitatis et fideliū:q̄ſi iō debetis recipe:q2 ſpūs et ſpōſa τc. e Et q̄ ſitit.Et non tñ q̄libet:ſ3 ille tm̄ veniat q̄ ſitit.i.credere deſiderat. f Qui vult acci. Et nō ē laboꝛ:q2 ſola volūtas ſuffic. g Cōteſtoꝛ. Poſtq̄ꝫ cōmēdationē3 poſuit p ſe:p āgelū:p xp̄m:p trinitatē:p fideles:q2 q̄ſdā ſciebat eē ī aſia q̄.p ſuis erroꝛib9 fouēdiſ aliq̄d adderēt vl demerēt:ſuppōit excōicationē. b. Gr̄a dñi. ɔſūmatio apl̄i ī ꝟbo xp̄i.

ſ vl iuſticiā faciat alia lr̄a ſ hec tp̄s ē breue
sanctificetur adhuc. Ecce venio a†
ſcz a ſ vel ſcd̄m b ſ vni plus alij minus
cito:τ merces mea mecū ē:redde/
re vnicuiq3 iuxta opå ſua.†Ego ſū b †Eſa.44.a
a ſ τ potero facere q2 ego τc. b ſ omnium rerū.
ſ omniū creaturarum ſ a quo
ålpha τ o:pꝛimůs τ nouiſſim9:pn/ c†
oīa ceperūt ſ in q̄ oīa cōſummanꝫ.
a cipiū τ finis.Bti q̄ lauāt ſtolas ſu d†
a ſ ita dico lauāt vt τc.
as ī ſāguie agni:ůt ſit ptās coꝝ in
ſ vt poſſint edere de ligno vite. ſ .i.fidē doctoꝝ.
ligno vitę: τ per poꝛtas intrent in e
ſ ſ3 ſ ſūt a ſ oblatrātes τ īmūdi. ſ ad lr̄a3
ciuitatē. Foꝛis cånes τ venefici τ f g
ſ ſunt hi miſeri et illi bti.
impudici τ homicidę et idolis ſer/ h i
ſ audiēdo ſ inuenit k
uientes:τ omnis qui amat τ facit l
ſ et mihi hoc eſt credendum:q2
b mendacium. Ego̊ ieſus miſi an/ m
gelum meu3 teſtificari vobis hęc
a ſ τ mihi h ē credēdū q2 ſ cū τ ab eo gēit9 ſ ſu/
in eccleſijs. Ego̊ ſum genus et ra/ n o
ſtēramētū ſ .i.hui9 mūdi noctē illuminās
c dix dauid: ſtella ſplendida et ma/ p
ſ vel ſpōſus et ſponſa.
d tutina. Et ſpiritus τ ſpōſa dicunt q†
a ſ ad noticiā libꝛi ſ libꝝ ītelligit ſ alijs ſ ad
noticiā coꝝ q̄ in hoc libꝛo ſunt
vēni.†Et qui audit dicat veni. r s† t†
a ſ deſiderat credere xp̄o b ſ p verā fidēc ſ ſe ppā
e f †Et qůi ſititvēniat:τ qui vult åcci v† x y †Eſa.55.a
do τ volēdo a ſ ſine p̄cio meritoꝝ b ſ q̄ſi āgel9 re
ſtificatus ē mihi et ſilr ego cōte.τc.
g piat aquam vitę gråtis. Cōtēſtoꝛ z a†
em̄ omni audienti verba pꝛophe/
a ſ h.ſ.cōteſtoꝛ b ſ vt erroꝛē inde foueat
tię libꝛi huius. Si qůis appo̊ſue/ b
rit ad hęc:apponet deus ſup illum
ſ de phialis ſupꝛa et tubis
plagas ſcriptas in libꝛo iſto: et ſi
q̄s diminuerit d ꝟbis libꝛi pphe/
tię hui9: auferet de9 ptē eius de li
bꝛo vitę:τ d ciuitate ſctā:τ de his
q̄ ſcp̄ta ſunt ī libꝛo iſto. Dic q̄ teſti c
ſ q.d.excōicatiōis ſ cauete vobis q2 ego venio
moniū phibet iſtoꝝ.Etiam venio d
ſ cōuerſio ad deū ſ τ iā q̄ſi ꝟa ſunt oīa τ q̄ mutat
excōicaꝫ a ſ ad remūerādū ſ veni dñe τ noli tar/
dare. b ſ ſic ſupꝛa icepit a gr̄a ita finit.
b cito.Amē.Uēni dñe ieſu.Gr̄å dñi e †
nr̄i ieſu xp̄i cū oib9.vobis. Amen.

Finit liber apocalypſis beati Johannis apoſtoli.

Nico.de lyra

a Ecce ve.c.τc.τ ꝙ h poſſit oñdit.d. b Ego ſū al.τ o.i.cā effectiua τ finalis oīm:ſic alpha ē p̄ma lr̄a greca τ o vltia. c Bti q̄ la.ſto.ſu.aq̄s pnie ī pñti.Q2 āt ī aliq̄b9 libꝛis ſubdiꝫ:Jn ſāguie agni:nō ē d textu:nec hr̄ ī antiq̄s biblijs. d Ut ſit p.e.ī li.vi.i.ī futuro fruanꝫ xp̄o:cui9 diuitate reficiūꝫ bti īteri9 τ ei9 hūanitate exteri9. e Et p p.ī ci.i.p obſuatiōes mādatoꝝ ītrāt ad vitā eēnā. f Foꝛꝭ ca.i. guloſi τ detractoꝛes ɔ̄ bonos latrantes. g Et ve.i.īuidie veneno pleni. h Et ipu.i.ſeipos inficiētes. i Et ho.coꝛpales τ ſpūales. k Et ido. ſer. qd ē pctm̄ directe ɔ̄ deū. l Et oīs q̄ a.τ fa.mē. ille amat q̄ delectaꝫ mēdacia pferēdo:ſ3 hypocrita facit mēdaciū. nā hypocriſis ē mēdaciū ī facto. m Ego ieſus.mi.an.m.τc.ſ. punitionē maloꝝ τ p̄miationē bonorū. n Jn ec.q̄ ſūt p oꝛbē vniuerſu3. ētio ī ſupioꝛib9 dictū ē freq̄nꝫ de xp̄i excellētia:τ q̄ꝫtū ad h ſbdiꝫ in ei9 pſona: o Ego ſū ge.τ ra.da.i.d radice Jeſſe:ſic Dauid eſt d gñe ei9 q̄ꝫtū ad hūanitatē.ſ3 ꝙ dr Eſa.xi. Egredieꝫ ꝟga d ra.ieſſe τ flos d ra.ei9 aſcē.τc. q̄ flos ē xp̄s ſm ſenſū lr̄alē:ſic diffuſi9 fuit ibi dictū. p Stella ſplē.τ m. q̄ꝫtū ad diuitatē illuſtrās oē3 hoīem veniētē in hūc mūdū:Joh.j. q Et ſpi.τ ſpō.di.ve. Nota hec ē ꝟa lr̄a:τ ſic hñt libꝛi coꝛrecti. dic āt ſpūſſctūs xp̄o: r Ueni.ſ.ad iudiciū ad iuſtos p̄miādū:qd dupl̄r pōt ītelligi. Uno mō:q2 fac iuſtos h dicē:q̄ p̄miari deſiderāt a xp̄o iudice:eo mō loq̄ndi q̄ dr Ro.viij. Spūs poſtulat p noƀ gemitib9 īenarrabilib9.i.poſtulare fac ſm oēs expoſitoꝛes catholicoſ. Alio mō:q2 ſic fili9 miſſus fuit in mūdū a prē τ ſpūſctō:ſic in pſona ei9 dr Eſa.xlviij. Miſit me de9 τ ſpūs ei9:ſic ibi dē pleni9 fuit oñſu3:ſic in aduētu ad iudiciū mitteꝫ a prē τ ſpūſctō. Et ſpōſa.i.eccl̄ia militās q̄ deſiderat cōiūgi eccl̄ie triūphāti:qd fiet in iudicio finali. s Et q̄ au.a ſpūſctō p inſpirationē τ ab eccleſia p p̄dicationē. t Dicat ve.deſiderādo ſcd̄m aduentū xp̄i.vñ Luce.xxj.dic ſaluatoꝛ loq̄ns d ei9 aduētu ad iudiciū: His āt fieri icipiētib9 reſpicite τ leuate capita vr̄a.i.exhilarate coꝛda

te coꝛda put exponit Gregoꝛ. Q̄m appꝛopinq̄t redēptio vr̄a. v Et q̄ ſitit.deſiderādo gl̄ia3. x Ueniat.p gr̄a3. y Et q̄ vult acci.aquā vite.ſ.gl̄ia3:q̄ ē vita aīe. z Grat.nā h hr̄ p xp̄i meritū in baptiſmo:dū tñ nō ponaꝫ obſtacula. a Cōteſtoꝛ. Hec ē vltia ps in q̄ poniꝫ p̄dictoꝝ cōfirmatio:q2 nihil ibi ɔtineꝫ ſupfluū aut diminutū.iō ſubdiꝫ: b Si q̄s ap.ad h.ſ.diſcrepātia a veritate euāgelij:ſic faciebāt ebiō et cherintus heretici q̄ tpe illo addebāt aliq̄ diſcrepātia a veritate euāgelij:et aliq̄ diminuebāt de ei9 veritate:dicentes xp̄m añ mariā nō fuiſſe.p h tñ nō excludiꝫ q̄n poſſint aliq̄ dici licite q̄ faciūt ad declarationē ſacre ſcripture:τ ſic fecerūt doctoꝛes ſancti. c Dic q̄ te.p.iſtoꝝ.ſ.xp̄s. d Etiam ve.ci.ad iudiciū cuilibet in moꝛte.nā q̄lis vnuſquiſq3 īueniꝫ in moꝛte:talis pñtabiꝫ in iudicio.gñaliꝫ āt veniet oib9 ad iudiciū in gñali reſurrectiōe. e Ueni dñe ieſu.h dic Johes ɔfoꝛmādo ſe ſpirituiſancto τ eccl̄ie.iō ſubdiꝫ eius oꝛō p oīb9 fidelib9 cum dr: Gr̄a dñi nr̄i ieſu xp̄i cū oīb9 voƀ. Amē. Ca.XXII

Moꝛaliter.

a† Et oſtēdit mihi fluuiū aq̄ viue τc. Hoc lr̄aliꝫ expoſui d pceſſu ſpūſſancti q̄ a ſctis in pr̄ia videꝫ: licet nō cōphēdaꝫ. vita ꝟo celeſtis in ſacre ſcripture ſtudio inchoaꝫ ſic dicit Hiero.in ep̄la ad Paulinū de oībus ſacre ſcripture libꝛis: Oꝛo te fratꝫ chariſſime inꝫ hec viuere:iſta meditari:nihil aliud noſſe:nihil aliud q̄rere:nonne videꝫ tibi iā h in terris regni celeſtis hītaculū τc. Pꝛopꝫ qd h flumen dici pōt ſacra ſcriptura q̄ p reuelationem pcedit a ſede dei τ agni aq̄ vite. nā ab eo q̄ eſt vita p eſſentiā fluit p reuelatiōe3 τ refluit p clarā viſionē.ipa eſt fons ſaliētis.i.ſalire faciētis in vitā eternā.Joh.iiij.ſic aq̄ materiales a mari fluunt et in mare reuertuntur. d† Et ex vtraq3 pte flumīs lignū vite.i.xp̄s.vtraq3 em̄ ps hui9 flumīs eſt vetus teſtamētu3 τ nouū:et in vtroq3 deſcribiꝫ xp̄s:in nouo tñ magꝭ clare. f† Afferēs fruct9 duodecī. q̄ exp̄mūꝫ Gal.v. Fruct9 aūt ſpūs eſt charitas:τ gaudiū τc. a† Per mēſes ſinglos. mēſis dr a mene qd ē defectus:iſti ꝟo fruct9 releuāt ſinglos defect9. b† Et folia ligni vite ad ſanitatē gētiū.iſta folia pñt dici xp̄i ꝟba q̄b9 multitudo gentiū ē ab īfidelitate ſanata. c† Et omne maledictū nō erit āplius.nihil em̄ ɔtineꝫ in ſacra ſcriptura qd nō ſit īductiuū ad bonū. d† S3 ſedes dei et agni in illa erūt.nā in ipa vtraq3 repeриꝫ deſcripta. e† Et ſerui eius.i. deuote ſtudētes. f† Seruiēt ei.p̄dicādo ꝑpl̄is et deū colēdo. g† Et videbūt faciē ei9.p ſpeculū et in enigmate in pñti: τ facie ad faciē in futuro. h† Et nomē ei9 ſcriptū ē in frōtibus coꝝ.p fidelē et aptā ɔfeſſionem. i† Et nox vltra nō erit.i.nulla obſcuritas:ſ3 viſio clara. Cetera patēt vſq3 ibi. l† Et poſtq̄ꝫ audiſſem τc.exponaꝫ ſicut.ſ.xix. t† Et dixit mihi.ne ſignaueris ꝟba τc.q2 ſacra ſcriptura nō eſt occultāda:ſ3 magis explanāda τ p̄dicāda:locis tñ et tpib9 debitꝭ.vñ in eius pſona dr Eccli.xxiiij. Qui elucidāt me vitā eternam habebūt. x† Qui nocet noceat adhuc.i. nocebit:ita ꝙ poniꝫ optatiuū p īdicatiuo.et ſil̄r cū dr: z† Et q̄ in ſoꝛdibus ē τc.q̄ſi dicat:p ſacrā ſcripturā nō mutaꝫ libeꝝ arbitriū q̄n flexibile ſit ad bonū τ ad malū. a† Ecce venio cito.ſcz in moꝛte

†36.di.c.q ecclīaſticis & ecce.

D

in morte cuiuſlibet hoīs: cuiꝰ ē vita breuis. c† Bti q̃ la. ſto. ſuas ⁊c̄. i. ꝯſcias ꝑ verã pniaꝫ. d† Ut ſit ptãs eo. in lig. vi. ip̃m deguſtãdo ĩchoatiue ꝑ grãꝫ ⁊ ꝯſũmatiue fruẽdo ꝑ gloriã. q† Et ſpũs ⁊ ſpõ. di. ve. Gloſa iterlinearꝭ. ad noticiã libri. ſ. ſacre ſcp̃ture: ad cuiꝰ noticiã iducũt xp̃s ⁊ eccl̃ia ſponſa eiꝰ. s† Et q̃ audit. i. itelligit. t† Dicat veni. nã itelligẽtes ſacrã ſcripturã iducẽ debẽt alios ad eiꝰ intelligẽtiã. v† Et q̃ ſi. ve. nã deſiderãtes ipãꝫ iueniũt eã. a† Cõteſtor ei oi ⁊c̄. ꝑ h̃ ꝓcludiť via ꝓſumptuoſis addẽdi vel diminuẽdi in expoſitione ſacre ſcp̃ture aliq̃d diſſonũ a fidei veritate: ⁊ qꝛ verus itellectus ſacre ſcripture nõ habeť niſi ꝑ donũ grẽ. ſbdiť in fine: † Grã dñi nr̃i ieſu xp̃i cũ oĩbus vobis. Amen.

Explicit poſtilla venerabilis patris
Nicolai de Lyra ſup Apocalypſim.

Incipit libellus eiuſdẽ venerabilis pr̃is Nicolai d̃ Lyra ꝯtinẽs pulcherrimas q̃ſtiones iudaicã ꝑfidiã in catholica fide improbãtes.

PRimo querit̃ vtrũ ex ſcripturis receptis a iudeis poſſit efficaciter ꝓbari ſaluatorem noſtrum fuiſſe deũ ⁊ hoīeꝫ. Et arguit̃ p̃mo ꝙ ſic: qꝛ tñ q̃ſtio duo icludit. vnũ qđ ꝑtinet ad ꝑſonaꝫ xp̃i. ſ. ꝙ ſit deus ⁊ hõ. aliud ad tempus. ſ. ꝙ ſit xp̃i myſteriũ cõpletuꝫ. ⁊ ideo de vtroq̃ arguitur. Et p̃mo per id qđ habetur Hiere. xxiij. Ecce dies veniũt dic̃ dñs ⁊ ſuſci. da. ger. iu. ⁊c̄. Ex q̃ pꝫ xp̃m ꝓmiſſuꝫ ex ſemīe dauid: ⁊ ꝑ ꝯñs verꝝ hoīeꝫ. ⁊ ſequiť in eadẽ auc̃te q̃ de xp̃o loq̃ť: In diebꝰ ill' ſaluabiť iuda: ⁊ iſrl' hĩtabit ꝯfidẽter: ⁊ h̃ eſt nomẽ ꝙ vocabũt eũ dñs iuſtꝰ nr̃. Ex q̃ pꝫ eiꝰ diuitas. De ſcđo videlꝫ d̃ tpe arguiť ꝑ illđ Aggei. ij. vbi d̃ xp̃o dꝛ: Ueniet deſideratꝰ cũctꝭ gẽtibꝰ: ⁊ reple. do. iſtã gl'ia dic̃ dñs exercituũ. ꝓpħa ãt ibi loq̃bať d̃ domo dei edificata a filijs iſrl' pꝰ reditũ de captiuitate babylonica. q̃ ſtãte illa domo venit xp̃s. domꝰ ãt illa deſtructa fuit. xlij. ãno a paſſiõe dñi ꝑ Titũ ⁊ Ueſpaſianũ. q̃ añ erat ꝯpletũ xp̃i myſteriũ. ⁊ ſic pꝫ ꝓpoſitũ. In ꝯrĩũ ãt arguiť: qꝛ iter iudeos ſũt ⁊ fuerũt mľti hoīes igenioſi ⁊ in ſcp̃turꝭ legꝭ ⁊ ꝓpħaꝝ valde ſtudioſi. q̃ ſi p̃dicta poſſent hr̃i efficaciť ꝑ ſcp̃turas ab eis receptas: nõ eēt veriſil'e ꝙ tãdiu ſtetiſſent i tali errore. igiť ⁊c̄. Rñdeo: h̃ ſũt p̃ncipaliť duo intẽdẽda. Primũ ē q̃ ſunt ſcp̃ture a iudeis recepte. Scđm vtꝝ p̃dicta poſſint ꝑ illas ſcp̃turas ꝓbari ꝓbatiõe efficaci. Circa p̃mũ ſciẽdũ ꝙ libri canonici veterꝭ teſtamẽti ſũt ab eis recepti tãq̃ꝫ d̃o iſpirãte ſcp̃ti: ⁊ ſũt i vniuerſo. xxij. ſm ãtiquã cõputationẽ: ⁊. xxiiij. ſm modernã: qꝛ lamẽtatiões Hieremie et liber Ruth ponũť mõ ꝓ duobꝰ libris a librꝭ hieremie ⁊ iudicũ ſeparatis. De iſtꝭ aũt libris aliq̃ dicũť legales. ſ. q̃nq̃ libri moyſi: ⁊ ſũt i p̃mo ordīe apđ iudeos. Alij dicũť ꝓphales. ſ. ioſue: iudicũ: ſamuel. i. p̃mꝰ ⁊ ſcđs regũ. Malachim. i. tertiꝰ ⁊ q̃rtꝰ regũ. Eſa. hiere. ezech. ⁊ liber. xij. ꝓpħaꝝ: q̃ dꝛ tereaſta. Et iſti octo ſũt i ſcđo ordīe. Reliq̃ v̾o dicunť agiog̃phi. i. ſcp̃ture ſcẽ vel ſctõꝝ ſcp̃ture. Et ſunt iſti liber Job. liber pſalmoꝝ: ꝑabole: eccleſiaſtes: cãtica cãticoꝝ: ꝑalypomenõ: daniel: eſdra ⁊ heſter: ruth: lamẽtatiões hieremie: ⁊ iſti ſunt i tertio ordīe. Cõſiderãdũ etiã ꝙ iſti libri ſũt apđ eos mľtipliciť ꝯſcp̃ti. Uno mõ pure hebraice: ⁊ ſic p̃mo traditi ſũt videlꝫ ſm õe hebraico cũ lr̃is hebraicꝭ. Alio mõ hebraice ſ; nõ pure: videlꝫ ſm õe chaldaico: ſ; lr̃is hebraicꝭ. Sꝫ qꝛ hebraicũ ⁊ chaldaicũ ſũt idiomata ꝓpinq̃ eũdẽ nũeꝝ lr̃aꝝ hñtia: q̃ lr̃e q̃uis diſcrepẽt in figura: tñ ꝯueniũt i ſono ⁊ v̾tute: vt dic̃ Hiero. in ꝓlogo galeato. ⁊ iõ vnuꝫ idioma põt faciliť ſcribi ꝑ lr̃as alteriꝰ. Hoc igiť mõ pl'es ſcripſerũt vetꝰ teſtamẽtũ: ⁊ maxie ionathã filiꝰ oziel: cuiꝰ ſcp̃tura ē ita autẽtica apđ hebreos ꝙ nullꝰ adhuc auſus fuit ſibi ꝯdicẽ ꝓpť qđ i libris notabilibꝰ iudeoꝝ poniť hebraicũ puꝝ in vna colũna ⁊ chaldaicũ ſcp̃tũ ab iſto ionathã lr̃is hebraicꝭ i altera: ⁊ vtũť iudei iſto chaldaico q̃ſi ꝓ expoſitiõe: qꝛ aliq̃ q̃ erãt multũ obſcura i hebraico puro: clariꝰ ponũť ⁊ q̃ſi exponũť in iſto chaldaico: vt. j. patebit magꝭ. Et iõ illa trãſlatio neceſſaria ē ad diſputãdũ cũ iudeis i paſſibꝰ mľtꝭ. Sil'r trãſlatio. Lxx iterp̃tũ apđ eos hr̃ ſaltẽ apđ aliq̃s ſtudioſos. illi eñ. Lxx. fuerũt electi d̃ toto ꝓpl'o iſrl' tãq̃ꝫ excellẽtiſſimi ⁊ ſtudioſiſſimi ac ꝑiti in lr̃a hebraica ⁊ greca. ſm ꝙ dic̃ Joſephꝰ. xij. libro ãtiq̃tatũ. Ipi ãt nõ ſꝑ trãſtulerũt d̃ hebraico i grecũ v̾bũ ex v̾bo: ſ; frequẽter ſenſũ ex ſenſu: mutãtes aliq̃ vel occultãtes ex iduſtria ea q̃ poſſent eē cã erroris Ptolemeo regi. Hãc ãt trãſlationẽ voluerũt hr̃e ſtudioſi hebreoꝝ tãq̃ꝫ factũ ſapiẽtiſſimoꝝ viroꝝ: et dato

⁊ dato ꝙ nuſq̃ꝫ ab eis hr̃eť. nõ tñ ꝑñt ipam negare cũ fuerit facta a ſapiẽtiſſimis et valentioribꝰ de toto ꝓpl'o ⁊ in tãto nũero. Et iõ de illa poſſumꝰ nos iuuare ad ꝓbãdũ aliq̃d ipis iudeis: ſic̃. j. patebit. Itẽ p̃ter ſcp̃turas canõicas ſunt alie ſcripture a iudeis recepte tanq̃ꝫ autẽtice. ſ. Thalmud: ⁊ ſm eos ſcriptura iſta nõ differt a ſcp̃turꝭ canonicꝭ: niſi ſic̃ lex data v̾bo a lege data ſcripto: qꝛ iſta fuit reuelata moyſi a deo ſic̃ illa q̃ ſunt ſcripta in libris moyſi: ſ; tũc moyſes nõ ſcp̃ſit ea q̃ ꝯtineť in thalmud. Et h̃ potuit eē duplici de cã: vtpote qꝛ nõ erat neceſſariũ vt populꝰ ſciret talia: ſic̃ erat neceſſariũ d̃ p̃ceptꝭ i lege. vľ qꝛ iſta erãt magꝭ i ſecretꝭ hñda: moyſes tñ tradidit ea ioſue ⁊ alijs ſenioribus v̾bo ſic̃ habuerat a dño: ⁊ alij alijs poſterioribꝰ eodẽ mõ: ⁊ ſic ꝯñr q̃uſq̃ꝫ ſcp̃ta ſũt talia ꝑ poſteriores doctores ne cederẽt in obliuionẽ. Sil'r dicta doctoꝝ hebraicoꝝ q̃ gloſauerũt vetꝰ teſtamẽtũ ſũt autẽtica apđ eos mľto magꝭ q̃ꝫ apđ nos dicta Hiero. ⁊ Aug. et alioꝝ doctoꝝ catholicoꝝ. Et h̃ potiſſime ꝑ id qđ ſcribiť Deuť. xvij. Nõ decliab a v̾bis eo. ad dex. ſi. ad ſini. vbi loquiť ſcp̃tura d̃ ſacerdotibꝰ ⁊ doctoribꝰ ad q̃s p̃cipit ſcp̃tura i dubijs recurrẽ: ⁊ eoꝝ ſnĩaꝫ idiſcuſſe tenẽ. Lꝫ ãt hmõi ſcp̃ture i magna ꝑte ſint falſe. ſ. Thalmud ⁊ gloſe doctoꝝ hebraicoꝝ: tñ ꝑ eas poſſumꝰ ꝯ eos efficaciť arguere: ex q̃ ſũt ab eis p̃dicto mõ recepte: ſic̃ ecõtrario argumẽtũ qđ facerẽt ꝯ nos ex euãgelio ⁊ ſcp̃turꝭ apl'oꝝ: hmõi eēt efficax ꝯ nos: lꝫ reputẽt hmõi ſcripturas falſũ ꝯtinẽ. Uiſo q̃ ſcp̃ture ſint a iudeis recepte. ſcđo vidẽdũ ē an id qđ in q̃ſtione poniť poſſit ꝑ illas ſcp̃turas efficaciť ꝓbari. Et diſtiguo p̃mo de ꝓbatõe efficaci: qꝛ ꝓbatõis efficacia põt dupl'r accipi. Uno mõ ꝙ ſit ita efficax ꝓbatio ꝙ nll'o mõ poſſit euitari ſine euidẽti negatiõe vel ꝯdictiõe ſcp̃ture p̃dicte: ⁊ ſic mihi videť ꝙ adhuc nõ ſit ꝓbatũ qđ in q̃ſtiõe q̃riť ꝑ dictã ſcp̃turã. Cuiꝰ rõ ē: qꝛ myſteriũ trinitatꝭ ⁊ icarnatiõis xp̃i expꝛ̃ſſiꝰ poniť in nouo teſtamẽto q̃ꝫ veteri. ſic̃ pꝫ mãifeſte et ab oībꝰ ꝯcediť. ⁊ tñ mľti heretici totũ nouũ teſtamẽtũ recipiũt: et ꝓ ſuis erroribꝰ exponũt. aliq̃ tñ ipoꝝ negãt trinitatẽ ꝑſonaꝝ i diuĩs: ſic̃ Sabelliꝰ. aliq̃ negãt diuinitatẽ in xp̃o: ſic̃ Arriꝰ. aliq̃ verã hũanitatẽ: ſic̃ Manicheꝰ q̃ dixit xp̃ꝫ hr̃e carnẽ fantaſticã ad qđ ſequiť ip̃m nõ fuiſſe verꝝ hoīeꝫ: qꝛ caro v̾a ē d̃ v̾itate nature hũane. Sil'r Arriꝰ dixit ip̃m nõ hr̃e aĩaꝫ itellectiuã: ſ; v̾bũ ſupplere aĩe locũ. qđ tñ v̾bũ dꝛ eē creatũ. Sil'r Apolinaris dixit ip̃m nõ hr̃e aĩaꝫ itellectiuã: lꝫ aſſũpſerit aĩaꝫ ſenſitiuã: ⁊ ad dictũ vtriuſq̃ꝫ ſeq̃ť xp̃m nõ fuiſſe verꝝ hoīeꝫ cũ ab aĩa itellectiua accipiať ſpẽs hũana. Si igiť dicti heretici exponebãt ꝓ ſe ſcp̃turã noui teſtamẽti: mľto magꝭ iudei ꝑñt ꝓ ſe exponẽ ſcp̃turã veterꝭ teſtamẽti. Alio mõ põt accipi ꝓbatiõis efficacia per ſcp̃turã: ſic ꝙ lꝫ ſcp̃tura poſſit aliť exponi aliq̃ mõ: ſaltẽ ad euadẽdũ abſq̃ꝫ ꝯdictiõe mãifeſta. tñ ſimpl'r loq̃ndo ñ põt alio mõ rõnabiliť expõi. q̃n ſꝑ appareat expoſitio fidei catholice rõnabilior. Et h̃ mõ credo ꝙ id qđ poſitũ ē in q̃ſtiõe ꝓbatũ ē ſatꝭ ꝑ ſcp̃turã veterꝭ teſtamẽti. et iteꝝ põt h̃ idẽ ꝓbari h̃ mõ ꝓcedendo. In q̃ſtiõe ãt ponũť duo: vt dictũ ē. Unũ qđ ꝑtinet ad tp̃s ſcꝫ vtꝝ tp̃s aduẽtꝰ xp̃i ſit p̃teritũ. Scđm qđ ꝑtinet ad ꝑſonam xp̃i: vtꝝ ſit deꝰ ⁊ hõ i vna ꝑſona: ⁊ iſtđ iplicat duo: qꝛ fides catholica põit vnionẽ nature diuĩe ⁊ hũane i determiata ꝑſona. ſ. filij ⁊ nõ pr̃is nec ſpũſſctĩ: ⁊ ex h̃ ſuppoiť pl'alitas ꝑſonaꝝ in diuĩs: qđ fortiſſime negať a iudeis. Et iõ ad ꝓbãdũ qđ in q̃ſtione poniť ꝑ ſcp̃turã a iudeis receptã. iſta tria ſunt ꝑ ordinẽ declarãda ex eadẽ ſcp̃tura. Primũ ē ꝙ i vnitate diuĩe eſſentie ē pl'alitas ꝑſonaꝝ ſiue ſuppoſitoꝝ. Scđm ē ꝙ in ꝑſona filij natura hũana et diuĩa ſũt vniti ita ꝙ ip̃e ē verꝰ deꝰ ⁊ verus hõ. Tertiũ ē ꝙ h̃ factũ ē de p̃terito ⁊ nõ expectãdũ d̃ futuro: ſic̃ expectãt iudei: ⁊ i h̃ ſũt valde decepti. Ad declarationẽ p̃mi p̃mo iduco argumẽtũ magr̃i ſnĩaꝝ diſ. ij. p̃mi libri: q̃ ꝓbat pl'alitatẽ ꝑſonaꝝ in diuĩs ꝑ illđ qđ ſcribiť in p̃ncipio Geñ. In p̃ncipio creauit deꝰ celũ ⁊ ter. ⁊c̄. hebraica v̾itas ſic hꝫ: In p̃ncipio creauit heloym ce. ⁊ ter. ⁊c̄. Heloym ē nomẽ pl'ale huius noīs hel vel helõ qđ ſig̃t deũ i ſingl'ari: ⁊ h̃ ſatꝭ pꝫ ſciẽtibꝰ ꝓprietates idiomatꝭ hebraici. ꝑ h̃ ãt ꝙ nomẽ pl'ale diuinũ ꝯiũgiť cũ v̾bo ſingl'arꝭ nũeri. cũ dꝛ: Creauit heloym. ac ſi diceret: Creauit dij: oñdiť i ſcp̃tura ꝙ i deo ē aliq̃ pl'alitas i vnitate eēntie: qꝛ taľ modꝰ loq̃ndi ſepe i veteri teſtõ iueniť d̃ d̃o ⁊ d̃ nll'o alio. Ex q̃ pꝫ ꝙ aliq̃ pl'alitas i vnitate diuĩe eēntie ē q̃ in nll'a alia iueniť natura: ⁊ h̃ ē pl'alitas ꝑſonaꝝ i vna ſimplici eẽntia q̃ in p̃dicto mõ loq̃ndi deſignať ꝑ v̾bũ ſingularꝭ nũeri ꝯiũctũ noī pl'ali. Sꝫ ad h̃ rñdẽt dicẽtes ꝙ h̃ nomẽ heloym idifferẽter accipiť i pl'ali et ſingl'ari: ⁊ q̃ñ dꝛ d̃ deo vero ſꝑ accipiť ꝓ ſingl'ari: ⁊ ſic ē i ꝓpoſito q̃ñ dꝛ: In p̃ncipio crea. heloym ce. ⁊ ter. i. deꝰ. Sꝫ ꝯ hãc ſolutionẽ arguo ex textu ſacre ſcp̃ture ꝙ h̃ nomẽ heloym et alia noĩa diuĩa dicũť freq̃nť de deo vero in pl'ali: qđ pꝫ mãifeſte: qꝛ ꝯiũgiť cũ adiectiuis pl'alibꝰ ⁊ v̾bis pl'alis nũeri. Exẽplũ